BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
Februari 1927

I

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

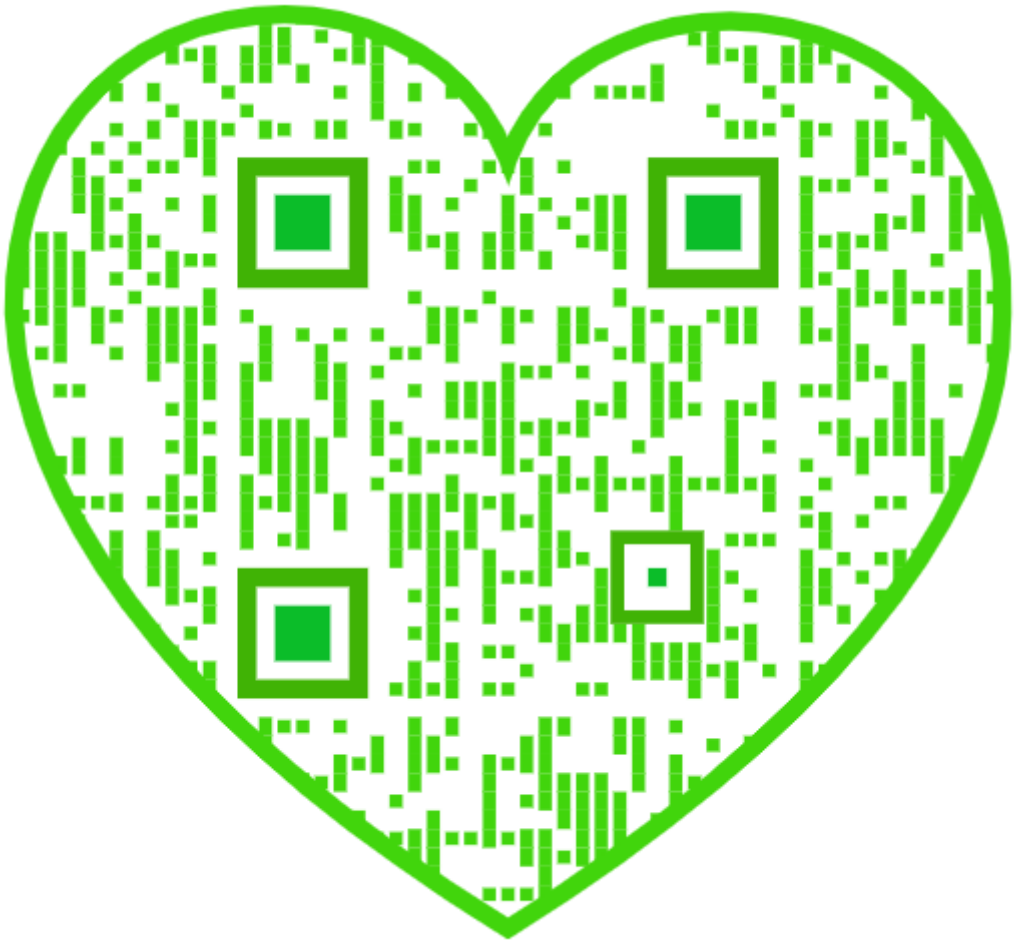

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 35 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten**.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 5 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 27 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 38 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 38 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 **Telefoon nr 216.74**

Lees dit met aandacht

Al wie nieuwe inschrijvingen aanbrengt op Boekengids, bekomt hiervoor een premie van 5 fr. per abonnement.

Deze premie wordt uitgekeerd in boeken, te kiezen uit het fonds van Leeslust en A. S. K. B., dat met prijsopgave vermeld staat achteraan den omslag van Boekengids. Wie met een behaalde premie den volledigen kostprijs van de verlangde boeken niet bereiken mocht, kan, mits opleggen van het verschil, een werk naar zijn keuze bekomen.

Deze aanmoedigingspremie wordt slechts tot 1 April toegekend.

De namen der nieuwe abonnenten zijn te zenden, met naam en adres van den aanbrenger, naar Boekengids, Cuylitsstraat, 27, te Antwerpen.

ONZE NIEUWE BIJGEWERKTE

Catalogus van Boekwerken

Godsdienstige werken, Romans en Novellen, Kinderboeken en Wetenschappelijke werken

wordt op aanvraag GRATIS en FRANCO toegezonden

N. V. DE R. K. BOEK-CENTRALE, Amsterdam

Keizersgracht, 62-64

TELEFOON: 43639-49431

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

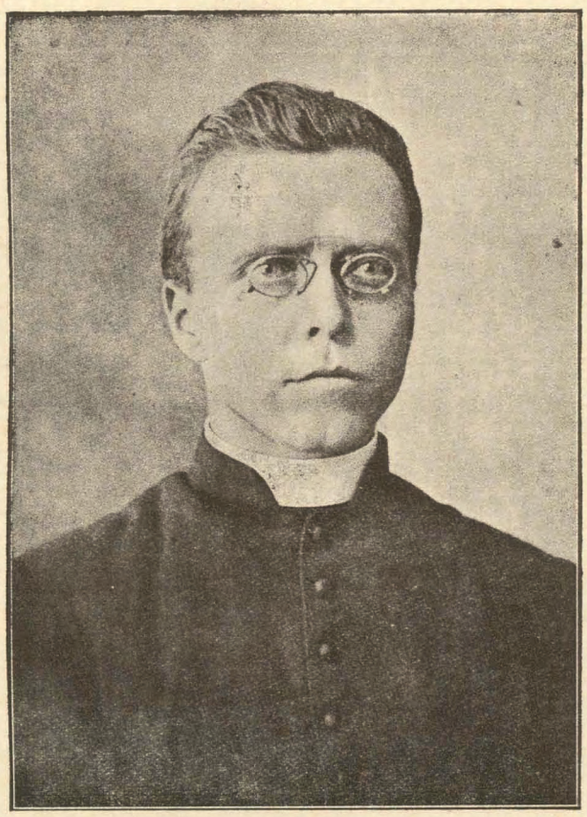

ARTHUR COUSSENS

NUMMER 1 VIJFDE JAARGANG FEBRUARI 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:

Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

Arthur COUSSENS

:: DOOR ::

:: JORIS EECKHOUT ::

Een stoere werker in vollen bloei door den dood geknakt... Zijn leven is het verhaal van zijn werken. Die 't ernstig knaapje zagen opgroeien, zeiden: daar steekt iets in, die moet voortstudeeren.

De kleine Arthur vroeg niet beter: van 's morgens tot 's avonds zat hij immers « in angello cum libello ».

Op het Thieltsch college, waar de dertienjarige, in 1896, aanlandde, stond hij al dadelijk bekend als een fijne geest. Een buitengewone aanleg voor talen, oude en moderne, bleek hem eigen. Daarbij: een uiterst-ontvankelijk gemoed voor de menigvoudige uitingen der schoonheid in kunst en letteren.

Een rijkbegaafde, die daarenboven 't buitenkansje genoot: uitstekende leeraars aan te treffen. Doceerde daar niet Cyriel Verschaeve? Een van 't geniaal soort, dat in West-Vlaanderen roemt op een Gezelle en een Verriest. Ziele-kneders van Zondagsch koeke-brood, voor al de dagen der lange, Vlaamsche honger-week!

.... Eens viel me een schrijfboek van een van Verschaeve's leerlingen in de handen; 't ging over Rodenbach. Al wenschte ik ook, dien vooravond van een exaam, nog heel wat te blokken, toch liet ik mijn schrijfboeken onaangeroerd en verdiepte me liever in 't heerlijk kommentaar van dien pracht-professor! Gelukkige kerels, die dagelijksche genooden waart aan zulke rijke tafels!

Bij Coussens was de schoonheidskoorts er al dadelijk ingejaagd; zij zou hem nooit meer loslaten!

Schoonheid alleen voor « the happy few », kon onmogelijk zijn leus worden. Schoonheid voor de groote gemeente, ja!

Uit den schoonheidsschat van eigen ziel meedeelen; en zoo ruim mogelijk een kring Vlaamsche menschen gelukkig maken; dat was « ook een ideaal » : het zijne. Kan er edeler?

Hij wou heelemaal opgaan in het veredelen van zijn volk. Hij zou priester worden, en, langs den weg der schoonheid, de zielen nader brengen tot God!

Dat hij verzen schreef, zal niemand verwonderen. Ik heb er hier een heel schrijfboek vóór me liggen. De eerste zijn de beste. Wie, die « de Groene Linde » las, moet hier herinnerd aan de gemoedelijke, fijn-melancholisch-getinte gedichten van Gabriël Verborght? Een rijke belofte, maar die tot vervulling kwam in... proza!

Arthur Coussens is een van onze keurigste Vlaamsche prozaschrijvers. Nog had hij 't Seminarie niet verlaten, of daar bracht Delille's duimpjeskloef Auerbach's « Dorpsverhalen », vertaald door... G. Butaye. En, ondertusschen, verschenen niet alleen verzen in allerhande Vlaamsche tijdschriften, ook, over allerlei litteraire onderwerpen, doken, hier en daar, flinke essays op. Sla er maar de jaargangen van « Dietsche Warande en Belfort », uit dien tijd, op na; en herlees ze gerust, de opstellen van Gabriël Verborght, Dirk van Minden en E. J. Mertens; ze zijn, het overwaard! Dat « Seminaristje » is thuis in de wereldletterkunde, en weet zijn waar aan den man te brengen! Daar steekt een uitmuntend leeraar in. Zijn overheid, die hem kende, benoemde hem tot leeraar aan 't Brugsche St. Leo-gesticht. Hij zette er de traditie voort van groote voorgangers. Hadden de Bo en Verriest daar geen vruchtbare slib achtergelaten?

Nu ging, eerst voor goed, de bron aan 't gulpen. Al de uren, die konden uitgespaard op een vrij drukke dagtaak, zouden besteed aan « d'edele conste » van schrijven. Zijn vakantie had hij telkens dubbel en dwars verdiend. En hij wist ze dan nog om te zetten in een reiskapitaal, dat soliede, litteraire intresten opbracht. Hij trok naar Denemarken en keerde terug met in zijn mars : « Pennetrekken uit Denemarken »; hij vertoefde in Engeland en vergastte ons op : « Pennetrekken van Overzee »; hij stak over naar Ierland en schonk ons: « Pennetrekken uit Ierland »!

Hij lei er zijn boontjes op te weeken, om 't land van Mistral te bezoeken; — een van zijn eerste litteraire essays ging over den « umble escoulan dou grand Ouméro » (nederigen leerling van den grooten Homeros) — het plan bleef, helaas, bij de « pia vota » opgeborgen...

Onder den oorlog, was Coussens, eerst een tijdje aalmoezenier van de Belgische vluchtelingen, voor het distrikt Middelburg; daarna vervoegde hij zich bij 't leger. Tot wat al slavenkarweien werden niet zelden de brankardiers gedoemd! En 't leven van de aalmoezeniers! Dag en nacht in de bres; altijd in levensgevaar; steeds bedreigd door verraderlijkoverwalmende stikgassen... Arthur Coussens heeft er de kwaal opgedaan, die hem enkele jaren later ten grave sleepte...

Intusschen zou hij woekeren met zijn tijd! Na den oorlog werd hij

leeraar in Germaansche talen aan 't klein Seminarie te Roeselare; even daarna trok hij naar Ichtegem, als onderpastor, en overleed aldaar einde '25.

Consummatus in brevi, explevit tempora multa!

Naast zijn verzen en reisverhalen, wat al vertalingen! De lijst er van volgt hier achteraan. En heel wat blijft dan nog onuitgegeven. Binnenkort verschijnt de vertaling van Canon Sheehan's « The Graves at Kilmorma ». De beroemde stille pastor van Doneraile behoorde tot Coussens' lievelingsauteurs. Hij zocht hem op en wijdde hem een uitgebreid essay. Alleen vergat hij te vermelden, dat hij voor 't schrijven van zijn studie, met vrucht geraadpleegd had, het bekende boek van Herman Heuser: « Canon Sheehan of Doneraile. The Story of an Irish Parish Priest as told chiefly by Himself in Books, personal Memoirs and Letters » (London '17) Dr Cordemans heeft destijds den schrijver daarop attent gemaakt in een korte recensie, waarvan de kieschheid zoo gunstig afsteekt op de rauwe taktloosheid, die bij niet weinigen met hun natuur vergroeid blijkt.

Wie weet, op welke verrassingen nog, ons onthaalt: zijn onuitgegeven, oorspronkelijk proza! Misschien ligt daarbij een roman of een novelle, die Coussens' naam in een adem doet uitspreken met deze van de bekende beschrijvers van het priester-leven, als daar zijn : Jean de la Brète, Heinrich Federer, Felix Nabor, Jules Pravieux, Yves le Querdec, Canon Sheehan en hoeveel andere nog!

Pendent opera interrupta!... Met weemoed gedenken wij den fijnzinnigen priester-schrijver in vollen werklust weggerukt! Ook op hem blijkt toepasselijk deze tekst van een Kerkvader : « Cadentem faciem pagina scripta suscipiat... ».

Als mensch: een sympathieke verschijning, een open gelaat, oogen vol overtuiging; om den mond soms een vleugje lichte spot, maar die nooit iemand bezeerde; een gulle lach, al verborg die soms kwalijk een diepknagend verdriet. Zooals om 't even welk artist : een uiterst-gevoelige natuur. Een dus tot lijden voorbestemd. Daarvoor trouwens zouden de menschjes ruimschoots zorgen! Vermits hij hooger stond dan velen uit zijn omgeving, zouden dezen hem zijn superioriteit niet onder de markt laten! Maar, als 't hem wel ging eenen stond, kon zijn hart ook weken lang honger lijden!

Als schrijver : een, die er van overtuigd was, dat de schoonheid vooral streeft naar uitstraling van haar luister bij zoovelen mogelijk; geen schrijver voor de kleine republiek; wat hij te zeggen had — en feitelijk had hij iets te zeggen — zei hij pittig en klaar; uiterst belezen, wist hij ook zijn lezers in te wijden in de geheimen van allerlei geschiedkundige, folkloristische, litteraire en andere wetenswaardigheden; geen dorre Baedekerswijsheid; een vloeiende, boeiende, want springlevende schrijverstrant; een, die scherp toekeek en innig meevoelde.... een enthusiast, overtuigd dat « in schoonheid het heilige » zou overwinnen....

Het Vlaamsche Volk zal in eere houden, den naam van dezen pries-

ter-kunstenaar, wien het zooveel schoons, uit eigen en vreemde gaarde, te danken heeft.

In de Vlaamsche litteratuur-geschiedenis blijft Arthur Coussens vermeld als een vruchtbaar en talentvol prozaschrijver. Vooral de rubriek reisverhalen legt beslag op hem.

BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN WERKEN : a) Oorspronkelijke

PENNETREKKEN UIT DENEMARKEN. (J. Lannoo, Thielt, '13).
PENNETREKKEN VAN OVERZEE (ibid. '14).
PENNETREKKEN UIT IERLAND (ibid., '21).
P. A. SHEEHAN. Zijn Leven en zijn Werken (Excelsior, Brugge, '23).

b) Vertalingen

DORPSVERHALEN VAN AUERBACH (Duimpjes-uitgave, 1904).
VERHALEN VAN MARK TWAIN (ibid. 1910).
DE WEG NAAR HET LICHT VAN JORGENSEN (eerste uitgave bij J. Vermaut, Kortrijk, '12).
OVERWEGINGEN OP DE CHRISTELIJKE LEERING. VAN KARD. NEWMAN (R. K. Boekencentrale, Amsterdam, 1917).
BIJ HET LAAIENDE TURFVUUR VAN S. MAC MANUS (« Het Vlaamsche Land », Antwerpen).
ZONNESCHIJN VAN S. MAC MANUS (J. Lannoo, Thielt, '22).
ALS WIJ MARIA GROETEN, van Alban Stolz (Averbode).

ONUITGEGEVEN WERKEN : a) Oorspronkelijke

ALS DE STORMEN LOEIEN, het verhaal van een jong Leven ('18).
DE LEVENSBOCHT VAN DOORKE VAN TUYMELGHEM.

b) Vertalingen

TUSSCHEN HET OORLOGSBEDRIJF IN, uit het Engelsch van Mgr. Bichnerstaffe-Drew.
MIJN LEVENSBESCHOUWING, van Jörgensen.
DE GRAVEN TE KILMORNA van Sheehan (verschijnt binnenkort bij J. Lannoo, Thielt).

VERDER ZEER TALRIJKE BIJDRAGEN in « De Vlagge », « Biekorf », « Dietsche Warande en Belfort », « Jong Dietschland », « Het Vlaamsche Land », « Averbode's Weekblad », ook in Duitsche en Amerikaansche tijdschriften.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Een hulde aan THOMAS VAN AQUINO. De Vlaamsche Dominikanen kondigen het verschijnen aan van een prachtwerk over S. Thomas van Aquino, dat bedoeld is als een hulde aan den grooten Dominikaan. De leiding ervan is toevertrouwd aan Pater A. W. Van Winckel en Prof. Van Goethem. In het eerste deel van het werk wordt de historische figuur van den Aquiner behandeld; het tweede deel belicht meer speciaal de theologische en wijsgeerige leer van St. Thomas. Het derde situeert den wijsgeer in onzen modernen tijd, en behandelt de invloeden die hij eeuwenlang, en niet het minst op dit oogenblik uitoefende, op het geestelijk leven van alle volkeren; ten slotte zal het vierde en laatste deel den weerklank van Thomas' gedachten in de moderne kunst, vooral in de schilderkunst, beschrijven. De leiding van dit laatste deel wordt toevertrouwd aan den bekenden Pater Molkenboer.

Een nieuw boek van Pieter VAN DER MEER. Deze bekende Noord-Nederlandsche auteur arbeidt voor 't oogenblik aan een boek over de Karthuizers. Hij heeft zich hiertoe teruggetrokken in het Karthuizerklooster van Valsainte in Zwitserland.

Pater PADBERG overleden. Op 45 jarigen leeftijd stierf deze bekende Jesuiet te Oudenbosch in het begin dezer maand. Pater Henricus Padberg schreef vooral veel essays; een zijner laatste werken was een uitgebreidde en zeer merkwaardige studie over Frederik Van Eeden. Van zijne hand is ook het prachtig boek over woordkunst: *De mooie Taal.*

Marie METZ-KONING, de bekende sprookjesschrijfster met haar zacht-melodieus woord en rijke vrouwelijke fantasie, overleed eveneens voor een paar weken te Ascona. Ze was geboren in 1868.

Karel VAN DEN OEVER. De meeste Hollandsche tijdschriften wijdden lange artikels aan de nagedachtenis van den overleden dichter, die plots het middenpunt van de algemeene belangstelling geworden is. Ook het Noorden erkent nu dat hij een der meest markante en beteekenisvolle dichters was van onzen tijd. Roeping, Boekzaal, Boekenschouw, e. a. publiceerden waardeerende bladzijden over den dichter, die tijdens zijn leven voor velen een steen van aanstoot was. Met belangstelling zien we uit naar de publicatie van zijn nagelaten werk.

Dr Jozef DE COCK, de bekende hoogleeraar en schrijver van « Uit de Reistesch », « Ons Leven » e. a., schreef een bundel van tien « Vertellingen », die een dezer dagen het licht ziet.

LEESLUST, de bekende Vlaamsche Uitgeversfirma, die bezig is zich een vooraanstaande plaats te veroveren in de Nederlandsche uitgeverswereld, geeft een bloemlezing uit van moderne katholieke dichters uit Vlaanderen, bezorgd door August Van Cauwelaert, die voor dit werk ook een inleiding schreef.

De Pelgrim, de gekende vereeniging van katholieke kunstenaars, belegt in den loop van Juni van dit jaar een « **Kongres voor Katholieke kunst** » te Antwerpen, waaraan zij zoowel een studie- als een demonstratief karakter wenscht te geven. Naast tentoonstellingen van beeldende kunsten zullen er tooneel- en muziekuitvoeringen plaats hebben, en voordrachten en conferenties ingericht worden, waar het probleem der nieuwe katholieke kunst door vooraanstaande bevoegdheden behandeld zal worden. Zooals men weet groepeert de « Pelgrim » zoowat de meeste katholieke krachten die op gebied van literatuur en kunst in Vlaanderen werkzaam zijn.

De heer **Jan VAN MEEL,** bureeloverste bij het Antwerpsch Provinciebestuur, en secretaris der Provinciale Commissie van Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde, ontving het burgerlijk eereteeken, kruis 1e klas, als erkenning der vele diensten gedurende een welgevulde loopbaan van 35 jaar. Heel wat heeft de Heer Van Meel gepresteerd als arbeider van 't eerste uur. Aan hem is het ontstaan van menige bibliotheek in de Provincie Antwerpen te danken. « Boekengids » sluit zich aan bij de gelukwenschen van zijn vrienden, en wenscht hem nog menige jaren dankbaren arbeid toe.

PRIJSKAMPEN EN PREMIËN

August Beernaert-Prijskamp. In de Verslagen en Mededeelingen der Koninkl. Vlaamsche Academie, verscheen de uitslag van den August Beernaert-Prijskamp, over 1925. Van 36 ter beoordeeling ingezonden werken bleven bij een eerste schifting de volgende negen in aanmerking: *Van Passen:* Het brandende Braambosch; *Grauls :* Het Roode Raam; *De Winter :* Pan II; *Opdebeek :* Peters' Kind; *Vander Hallen :* Stille uren bij primitieve Meesters; *Gysen :* Het Huis; *Van de Voorde :* Uit Diepere Krachten; *Eeckhout :* Karel van de Woestyne; *Reypens :* Ruusbroec. Ten slotte werd *Het Huis* van Marnix Gysen bekroond.

De « Prijs van Amsterdam ». De tweejaarlijksche prijs voor poëzie, ingesteld door de stad Amsterdam, zal kortelings opnieuw toegekend worden Deze prijs is eigenlijk driedubbel, en bestaat uit een premie van 400 en twee van 200 gulden. De inzending is niet verplichtend. De eerste prijs wordt gegeven voor den besten bundel, de twee volgende onderscheidingen aan de twee beste gedichten. Nederlandsche, Vlaamsche en Zuid-Afrikaansche dichters komen in aanmerking. Zooals men weet werd de prijs van '23 en '24 toegekend aan M. Nijhoff voor zijn bundel « Vormen » en aan A. Besnard en Marnix Gysen voor hunne respectievelijke gedichten : « De Stad » en « Mijn Vadertje ».

De Nobelprijs van 1925. De dagbladen meldden destijds dat de Nobelprijs voor 1925 toegekend was aan den Engelsch-Ierschen tooneelschrijver en essayist George Bernard Shaw, en dat deze — gansch in de lijn van zijn gewone originaliteit — den prijs zou geweigerd hebben. Het tegendeel blijkt thans waar te zijn : Shaw heeft den prijs aangenomen, en zal hem, naar hij zegt, besteden om de Zweedsche literatuur in Engeland meer bekend te maken. Zooals men weet werd de naam van Felix Timmermans reeds genoemd in verband met het toekennen van den prijs voor 1926. De concurrent van Timmermans schijnt Sigrid Undset te zijn.

Prijzen en Premiën van Brabant. Vóór een paar weken heeft de Bestendige Deputatie der Provincie Brabant, op voorstel van de provinciale kommissie voor letterkunde, volgende prijzen toegekend voor Vlaamsche letterkundige werken : « Wannes Raps », door Ernest Claes: 2,000 frank; « Het Waarheids-Elixir », tooneelstuk, door Jef Horemans: 2,000 frank. Volgende Vlaamsche letterkundigen, bekw men een premie van 500 frank : Th. Bogaerts, Reypens, Van Mierlo, Frans Smits. Een toelage van 400 frank werd verleend aan volgende tijdschriften : « Vlaamsche Gids », « Vlaamsche Arbeid » en de « Zeven Sinjoren ».

Premiën uitgeschreven door de Provincie Antwerpen. De bestendige Deputatie van den provincieraads van Antwerpen herinnert de belanghebbenden: 1°) dat jaarlijks een premie, van later te bepalen bedrag, wordt toegekend aan een schrijver voor uitgaaf van zijn letterkundig werk. Om haar te bekomen moet het handschrift getypt ingeleverd worden; 2°) dat jaarlijks een premie van 6000 frank gegeven wordt aan den schrijver van een practisch vakboek in de Vlaamsche taal over een onderwerp naar keus, doch bij voorkeur over een belangrijk ambacht in de provincie Antwerpen uitgeoefend, of dat er kan uitgeoefend worden. Diamant- en houtbewerking, bakkerij zijn uitgesloten, omdat reeds een werk hiervoor bekroond werd. Niet alleen de techniek ook de taal dient wel verzorgd. Het algemeen programma van dezen prijskamp is op aanvraag te verkrijgen.

De handschriften voor die twee premiën worden vrachtvrij ontvangen, ten laatste op 31 Januari, door den heer J. Van Meel, St. Bernardstraat, 3, Antwerpen. Men moet er bijvoegen : een verklaring van het gemeentebestuur nopens de Belgische nationaliteit, geboorteplaats en woonst van den schrijver. Het provinciebestuur is niet verantwoordelijk voor de ingeleverde handschriften; daarom zal de schrijver vooraf een kopij van zijn werk nemen en behouden voor later gebruik.

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

2724 Salsmans, J., S. J. **17 : 23 : 63**

◆ PLICHTENBOEKJE VOOR ZIEKENVERPLEGING. — *Leuven, Vl. Drukkerij, 1926. (15 × 12) 76 blz.* *3.80 fr.*

IV — Keurig, klaar en warm, dit plichtenboekje. Het is hiermee nogeens uitgemaakt dat onze Pater Salsmans waarachtig de *discretio spirituum* heeft : hij zegt niet te veel en niet te weinig en zijn woord is telkens zóó raak en passend. En waar hij het heeft over harde plichten — er zijn er véél zoo in het leven der ziekenverpleegster — wordt er telkens de hoogere levens- en plichtopvatting bijgehaald, de kruisliefde, op wier stam alle onbaatzuchtige en duurzame menschenliefde geënt staat. Onze katholieke ziekenverpleging heeft hiermee een onovertroffen boekje voor gewetensvorming en opleiding tot volmaaktheid bij de hand.

K. CRUYSBERGHS, PR.

2725 Ten Seldam, W. H. **15**

PSYCHOLOGISCHE HOOFDSTUKKEN. Inleiding tot de studie van de empirische en experimenteele psychologie. — *A'dam, Versluys, 1926. (19 × 12) 736 blz.* *fl.*

IV — In zijn voorrede haalt schrijver een woord aan van Dr Van Wayenburg : « De onderwijzer moet leeren psychologisch denken ». Dat woord had als « motto » kunnen dienen voor dit boek. Het is niet mogelijk het eenigszins aandachtig te doorloopen, zonder getroffen te worden door den diep psychologischen geest die den Heer Ten Seldam bezielt. Hij staat werkelijk tegenover de kinderen met wetenschappelijk begrip, onpersoonlijk, streng objectief. « Hij bespot, noch beweent, noch veracht, maar tracht in te dringen en te be-grijpen » (Spinoza). Veel nieuws brengt Dr H. Ten Seldam niet. Wat hij zegt over het subconsciente geestesleven, over de psychische processen en het meten daarvan, over de statistiek als onontbeerlijk middel van alle experimenteel onderzoek, eindelijk over de tests, wisten wij reeds nagenoeg. Maar de manier, waarop dat alles wordt voorgesteld is zoo glashelder, zoo ongemeen suggestief, dat het lezen tot een genot wordt, ook voor den ingewijde. — De Heer Ten Seldam geeft ons enkel psychologische hoofdstukken. Wij verhopen dat hij ons eens een volledige, met hetzelfde meesterschap als deze hoofdstukken behandelde, experimenteele zielkunde schenken zal.

H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

2726 Baudhuin, Kan. H. E. **24**

◆ HANDLEIDING DER ASCETIEK. — *Vert. uit h. Fransch dr. Th. De Haan, pr. — 's Bosch, Teulings, 1926. (17 × 11) 174 blz.* *fl. 1.35*

IV* — Een goede vertaling van « La Vie surnaturelle » van Kan. Baudhuin, het bij ons, vooral in het Naamsche, hooggeprezen werkje. Het is een bondige en zakelijke en toch klare en praktische uiteenzetting, in negen hoofdstukken, van de grondstellingen en de werking van het bovennatuurlijk leven. Daar de vertaler er eenige aanvullingen inlaschte, verdient het waarlijk den titel van « Handleiding der Ascetiek ». Een pereltje voor ernstige godvruchtige zielen, in de wereld of in het klooster. En

toch... om de ellendige « guldenkwestie » zullen onze Vlaamsche lezers de voorkeur geven aan de vertaling van Denteneer (Mechelen, 1921) of aan soortgelijke werkjes van Maes, Van Coppenolle, enz. bij ons verschenen. J. SALSMANS, S. I.

2727 De Jong, G. A., S. J. 92 : 269

◆ HOE HIJ ZIJN MESSIAS VOND. Theod. Ratisbonne. — *'s Bosch, G. G. G. 1926. (19 × 13) 24 blz. fl. 0.25*

V — Het bondig bekeeringsproces van een Israëliet die met kinderlijken eenvoud den Messias verwachtte maar, teleurgesteld, in zijn jeugd reeds het juk der Synagoge afwierp en, met den Godshonger in de ziel, op zoek liep naar het antwoord op het groote waarom des levens. De loge geeft het niet, op zijn eentje vindt hij 't evenmin, Prof. Bautain doet hem de waarheid inzien, en Mej. Humann is de moederlijke hand, waarmede God zijn begonnen werk voltrekt. Werkelijk een ontroerende zielstragedie, waarin we niet alleen de gewone phases eener bekeering volgen, maar bovenal den harden strijd dien de Israëliet met de zijnen te leveren heeft alvorens over te komen tot de Katholieke Kerk, die de bekroning is van het Jodendom. JOZ. DE VOGHT, PR.

2728 Ecker, Dr J. 22 : 37

◆ HANDBOEK BIJ DE BIJBELSCHE GESCHIEDENIS EN KATHOLIEKE SCHOOLBIJBEL. — *Vert. uit het Duitsch dr. E. H. Ch. Schets. — Brugge, Beyaert, 1926. (21 × 13) 602 blz. 45 fr.*

V — Een zeer praktisch en handig commentaarboekje bij de geschiedenis van het Oude en het Nieuwe Testament. Het is eigenlijk bedoeld voor den onderwijzer of lesgever, en berekend naar de verstandelijke vermogens van leerlingen uit het voortgezet Lager en het Middelbaar onderwijs. B. G.

2729 Gloudemans, P., M. S. F. 269 : 92 : 93

◆ VAN DOMINEESDOCHTER TOT DOMINICUSDOCHTER : 1. Hoe Helena Most Dominicanes werd, door haar zelf verteld. 2. Zuster Regina. Met voorwoord van Professor Molkenboer. — *Geautoriseerde vertaling, met portret. — Kaatsheuvel, Missiehuis St. Antonius, 1926. 2 dln. (19 × 13) 140 blz. elk fl. 1 ; geb. fl. 1.50*

V* — De titel van het boek maakt nieuwsgierig. Een protestansch meisje, van schoonen litterairen aanleg, vindt in den lutherschen godsdienst zoo weinig dat haren honger naar God voldoet, dat ze van lieverlede, en in jongen overmoed, strijdende atheïste wordt. Een toeval — maar is dat wel een toeval — brengt haar in een katholieke mis, later in de vriendschap van een katholieke Poolsche, en bij het openslaan van een catechismus slaat het uur der genade. Zij is toen 16 jaar oud, maar ééns Gods wil en wenk bewust, breekt ze door alle hinderpalen heen, en wordt Dominikusdochter. Het eerste deel werd door haar gedicteerd, op het ziekbed, op bevel der overheid ; het is als een geestelijke roman, eenvoudig, maar komend van een begenadigde schrijfster ; onder den kalmen toon hoort men de ziel jagen naar God ; en bedenkt men onder welke omstandigheden het werd geschreven, dan roert het dubbel. Wie het boekje begint, rust niet voor het einde. Het tweede gedeelte « Zuster Regina » werd na haar dood opgesteld naar dagboek en gedichten. Het vertelt hoe de Dominikusdochter al spoedig

tot hooge volmaking kwam door afsterven van eigen wil, want lijk Vondel getuigt, algauw had ze begrepen « dat de eerste ploy van errefleer — wordt spa verleert door betre kennis — zoolang men d'ootmoet noch ontbeer ; — die schiet te traegh haer edle wortelen — in steen van eigenzinnigh hart, — hetwelck verhardt in tegenspartelen — en bij zijn opzet blijft verwart ». J. HALLEZ, PR.

2729 **Roche, W., S. J.** **81 : 224**

◆ ONS MISGEHEIM. *Vert. en bewerkt uit h. Engelsch d. Oscar Huf, S. J. — Hilversum, Brand, 2e druk (15 × 11) 118 blz.* *fl. 1,35*

V — Dit is nu eens een allerbest geschikt boekje « om in rustig-biddend bepeinzen naar geest en hart een veel wezenlijker en dieper en levendiger begrip en besef te geven van de H. Geheimen der Mis dan menig boek van ruimer omvang ». — Woord voor woord moet men het lezen, napeinzen en proeven, als de bijen den honing nippen uit deze geestelijke klaverbloem. Want hier liggen leering, liturgie en bespiegeling dooreengestrengeld in één schoon ontroerend gebed. — Een boekje dat ik in de hand van ieder geloovige wensch. JOZ. DE VOGHT, PR.

2630 **Van den Tempel, P.** **24**

◆ DE WETENSCHAP DER HEILIGEN. Beschouwingen over Ascese en Mystiek. *— Roermond, Romen en Zn., 1926. (19 × 15) 280 blz.* *19,50 fr.*

IV* — Tusschen de menigte werken over geestelijk leven, nu eindelijk een overzicht op het gansche gebied van dit onderwerp. Thans bezitten we een zuivere en rijke inleiding tot het inwendig leven door de verschillende stadiën van den opgang in steeds hoogere heiligheid (ascese) en steeds grootere eening met God (mystiek). Schr. ontvouwt de leer zooals het klassiek werk van de H. Theresia en den H. Joannes van het Kruis getween ze hebben vastgelegd voor altijd, met verduidelijkingen aan de hand o. a. van den H. Thomas, de HH. Catharina, Angela, Liguori, Marg. Maria, alsook van de meeste oudere en nieuwe meesters van het geestelijk leven. Ook het plan is dat van Theresia en Joannes : eerst de niet-ingestorte gebedsvormen (mondeling, overwegend, affectief, enkelvoudig); dan — duidelijkheidshalve hier vooraf behandeld: de duistere nachten der zinnen en van den geest; eindelijk de ingestorte beschouwing (rust, vereeniging, waarbij de extatische toestanden, en geestelijk huwelijk). Hoef ik te zeggen dat hier geen de minste damp van ziekelijkheid te bespeuren valt? Merkwaardigst van al is 's schrijvers hoofdgedachte overal doorgevoerd, over den levenden groei en eenheid der geestelijke volmaking van het gewoon genadeleven uit tot de hoogste vereeniging, in innigen samenhang van ascetischen vooruitgang en opgang in gebedsvormen. Daaruit is er niet weinig te trekken voor den lezer, natuurlijk. Door eenige bijvoegsels over deugden, groote devoties der Kerk, korten weg der kleine Theresia, en geestelijke litteratuur door de eeuwen heen wordt onze blik verder verruimd. Een thomistische geest, die z'n stof kan dragen en z'n bloed meester blijft, die deze stof klaar ontvouwt (wat hier geen figuur is, maar werkelijk zoo), een ware inwijder, altijd eenvoudig in de wonderste diepten; doch die te gepaster plaats de heerlijkste bloemen der mystieke letterkunde voorschuift, een gezondbezielde geestelijke leider : hier is alles om dit moeilijk doel te bereiken: een wetenschappelijk boek over ascese en mystiek, voor allen bestemd, ook voor de « armen van geest ». Een uitstekend Nederlandsch werk voor priesters, seminaristen, kloosterlingen en leeken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3. — Sociale Wetenschappen
Opvoeding — Vrouwenbeweging

2731 Kohlbrugge, J. H. F. **361 : 37**

PRACTISCHE SOCIOLOGIE: 3e Deel. DE ZORG VOOR HET ABNORMALE KIND. — *Groningen, Wolters, 1926. (25 × 16) 300 blz.* *fl. 390*

IV — De studie van het abnormale kind is wel zeer actueel, en de opleiding der minderbedeelde jeugd trekt veler aandacht. De schrijver houdt zich natuurlijk aan den socialen kant dezer bekommernissen, en laat aan medici en paedagogen hun respectievelijk arbeidsveld. Hij onderzoekt wat er gedaan wordt voor en wat er nog te verbeteren is aan den privaten en openbaren onderstand dezer minderwaardigen. Hij handelt opvolgenlijk over het geestelijk abnormaal, over het lichamelijk abnormaal, over het verwaarloosde kind, over de opvoedingsgestichten, enz. — Het is een aantrekkelijk, overzichtelijk boek, jammerlijk ontsierd door het kapittel VII waar schrijver het heeft over de opleiding bij de Roomsch-Katholieken, en waar hij nevens enkele gepaste aanmerkingen, eenigszins onverwacht een aanval doet op de R. K. opvoeding, en blijk geeft van gebrek aan positief-wetenschappelijke gelijkmoedigheid. Dr FR. MEEUS.

2732 Mouw, G. H. **9 : 32**

KORT OVERZICHT OVER DEN VOLKENBOND. — *Groningen, Wolters. 1926. (19 × 12) 36 blz.* *fl. 0,50*

V — In dit boekje geeft schrijver een bondig inzicht in wezen, doel en inrichting van den Volkenbond. Daarna wordt onder het oog gezien wat onder bescherming van den Volkenbond reeds tot stand kwam. In een aanhangsel wijst men dan op het practisch werk dat in 1925 verricht werd en op den invloed die van deze werking ten bate van de vredesgedachte moet uitgaan. — Een boekje dat om zijn methodische uiteenzetting en zijn flinke indeeling er zeker zijn mag. Dr J. UYTTERHOEVEN.

2733 Van Duivendijk, P. en Visser, J. B. **37**

NIEUWE GESCHIEDENIS DER PAEDAGOGIEK. — *Groningen, Wolters, 1926. (23 × 14) 198 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,25*

IV* — Wij hebben vroeger in « Boekengids » de « Nieuwe Zielkunde » van dezelfde schrijvers besproken. Het huidig boek is daar een vervolg van. Het onderzoekt de geestesstroomingen, die, door de tijden heen, Europa hebben doordrongen, om van daar uit inzicht te gewinnen in de heerschende systemen van opvoeding. Een mooi opzet voorwaar. En de bewerking ervan is mooi geslaagd ook. Eén voor één trekken de hoofdfiguren van de opvoedkunde aan ons voorbij. Knap worden zij gekenschetst. Objectief ook. Gemeten worden zij echter met protestantsche beginselen. En daarin schuilt voor ons een groot gevaar. Wij zullen de schrijvers zoo maar niet goedschiks toegeven dat « de Kerkleer der middeleeuwen niet meer voldeed aan de behoefte van den tijd »; en het « Humanisne » in zijn geheel zeker niet bepalen als een geestesstrooming « met het ideaal: verheffing van den mensch als hoogste schepping Gods ». — Het boek sluit met een uitgebreid Repetitie-Hoofdstuk, waarvan de vragen voor het meerendeel ontleend zijn aan de examenpraktijk. H. THIELEMANS, S. J.

2734 Van Lier, Th. **32 : 33**

De sociaal-economische Beteekenis van het Nederlandsch-Belgisch Verdrag. — *Maeseyck, Romen & Zonen, 1926. (24 × 16) 124 blz.* *12 fr.*

IV — Dat heel de herrie rond het Nederlandsch-Belgisch Verdrag verwekt, neven « de werkelijke beteekenis » van dit verdrag staat, wordt duidelijk door de studie van M. Van Lier bewezen. Schrijver stelt het verdrag in het raam der sociaal-ekonomische verhoudingen tusschen Holland en België en toont aan dat het voor beide partijen groote voordeelen opleveren zal, het grootste dier voordeelen is de grondslag voor toenadering en samenwerking welke daardoor wordt gelegd. — In ekonomisch opzicht is het verdrag te beschouwen als een compromis van belangen, welke kan leiden tot ontwikkeling van een nog inniger en uitgebreider samenwerking. — Dat die samenwerking hoogst gewenscht is beamen alle Vlamingen volkomen. Dr E. Rubbens.

2735 Van Oordt, H. L, **92 : 32 : 17**

Grotius, Wegbereider voor het nieuwe Volkenrecht. — *A'dam. P. N. Van Kampen, 1926. (21 × 16) 92 blz.* *fl. 1*

IV* — Ontwikkeling van een lezing in 1925 gehouden in de afdeeling Utrecht van de « Vereeniging voor Volkenbond en Vrede », ter gelegenheid van de Grotiusherdenking. Na een beschrijving van Grotius' levensloop gaat het vooral over het standaardwerk van den grooten rechtskundige : « De jure belli et pacis », waarvan ethische waarde vooral in het licht gesteld wordt. Het streven om de overmacht van het recht te stellen in de plaats van het recht van de overmacht, meer dan driehonderd jaar geleden door Huig de Groot ontwikkeld, vindt heden meer en meer ingang : men denke aan den Volkerenbond ! Allen die in de internationale rechtsvraagstukken belang stellen zullen met vreugde deze studie over een der meest befaamde voorloopers van de moderne strekking lezen. Kan. Dr A. Janssen.

4. — Taalkunde

2736 Bot, L. **43 : 37**

◆ Beknopte Duitsche Spraakkunst voor Roomsch-Katholieke Scholen. — Oefenboek bij de Beknopte Duitsche Spraakkunst: Ie deel. — *Groningen, Wolters. 1926. (19 × 13) 52, 62 blz.* *fl. 0.80 ; geb. fl. 1.*

V* — Kort en goed: zoo een puik werkje als dit ken ik er niet veel! In paedagogisch opzicht effenaf een modelletje, zoo « Spraakkunst » als « Oefenboek ». Wat ik principiëel toejuich is dat beide deeltjes een klaar en kloek uitgesproken Katholieken stempel dragen. Doorloop het « Oefenboek » en overtuig u; het is « een doorloopend verhaal van een R. K. huisgezin ». Dit werkje moet in al onze Katholieke gestichten voor Middelbaar Onderwijs het handboek worden en zijn bij de studie der Duitsche taal. Verlangend zie ik uit naar de volgende deeltjes.

Dr V. Naveau.

2737 Elebaers, Dr Karel **84 : 48 : 82**

De Katharsistheorie bij Plutarchus. — *Leuven, Vl. Boekenhalle, 1926. (24 × 16) 8 blz.* *1,50 fr.*

Deze brochuur, een overdruk uit *Vlaamsche Arbeid*, 1921, bevat de

interessante lezing door Dr Elebaers in dat jaar op het philologencongres te Mechelen gehouden. Aristoteles zegt, dat de tragedie een *katharsis pathematoon* bewerkt. Deze duistere uitdrukking moet de groote philosoof zelf uitgelegd hebben in een nu verloren geschrift; men verklaart ze gewoonlijk als « loutering van driften »; over de beteekenis dier woorden wordt sinds onheuglijke tijden in brochures en tijdschriften getwist. Dr Elebaers bestudeert hier de katharsistheorie bij Ploetarchos, die het weliswaar niet over tragische, maar over muzikale katharsis heeft. A. GEEREBAERT, S. I.

2738 Stevenson, R. L. **83.0 : 42 : 37**

TREASURE ISLAND. *Bewerkt dr. A G. Van Kranendonk. — Groningen, Wolters, 1926, 2e druk (18 × 12) 210 blz. fl. 1.90; geb. fl. 2.10*

V — Wat is het aangenaam, wanneer men begint te verouderen, zijn jongensboeken nog eens onder handen te krijgen en te lezen! En nu is dat een Engelsch schoolboek geworden. Zooveel te beter. De jongens die Engelsch leeren zullen ten minste met gretigheid en nieuwsgierigheid naar 't vervolg van hun les uitzien, om te vernemen hoe Jim verder gevaren is op zijn reis met de zeeroovers, en op 't eiland waar de schat van Captain Flint ingedolven ligt. Ik wensch hun geluk met deze uitgave, zooveel te meer daar de aanteekeningen niet alleen woorden verklaren, maar de aandacht roepen op de kunst van den verteller, die merkwaardig is inderdaad. AL. WALGRAVE, PR.

5. — Wetenschappen

2739 Buchner, Dr E. H. **53 : 54**

MOLEKULEN EN ATOMEN. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1926, 4e druk (18 × 12) 362 blz. fl. 2.85; geb. fl. 3,75*

V — Het lag reeds lang op de weg der Wereldbibliotheek een boek over dit zoo modern als wetenschappelijk onderwerp uit te geven. De bouw der stof is voorwaar een der diepste problema's welke het menschelik verstand heeft op te lossen. Dit onderwerp dat reeds vroeger door den geleerden Nederlander Prof. E. H. Jaeger op meesterlijke wijze behandeld werd, komt hier op even schitterende wijze door zijn vakgenoot Hoogleeraar Dr E. H. Buchner, het leesgierige publiek ten goede. Deze tweede uitgave is om zoo te zeggen een volledige omwerking, want de nieuwere gegevens omtrent deze kennissen laten niet veel tijds verzinnen. Laat ons hopen dat een derde editie van dit mooi boek al spoedig noodig mag blijken. R. NAVEAU.

2740 Delport, Rik **53 : 54**

◆ DE NATUUR VAN DE STOF. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding. (Verhandelingen), 1926. (19 × 13) 42 blz. 1 fr.*

V — Eene beknopte maar tevens klare samenvatting van den reusachtigen vooruitsprong die de physica in deze laatste jaren heeft gedaan om ons in bezit te brengen van eene volledige kennis der samenstelling en d.r dadigheid van de stof. KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

2741 De Wolf, P. M. **53 : 621**

DE ELECTRONEN-THEORIE als verklaring van de moderne opvattingen omtrent de materie. — *Deventer, Kluwer, 1926, 2e druk (21 × 14) 88 blz. 16.90 fr.*

V — Dit is over de materie, en hare betrekking met de electriciteit en het aether het meest objectieve en het genaakbaarste voor oningewijden dat ik al heb ontmoet. Het doel is niet te bewijzen, noch de historische ontwikkeling en physica gedurende de laatste decaden voor te zetten, maar enkel aan wie niet het minst technieker is, de huidige opvattingen helder te laten verstaan. En daarin is de schrijver zeker geslaagd. Hoe de atomen samengesteld zijn uit electrons en protons; hoe de samenstelling volgens de opvatting van Bohr en van Moseley in het lichtspectrum van iedere stof kan worden gelezen; hoe de struktureele elementen der stof in verhouding staan tot het heelal-aether: dat zijn wel de hoogste vragen die zich een physicus kan stellen, en die ook iederen ontwikkelden mensch aanbelangen. KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

2742 Havermans, Aug. **59**

ONS AQUARIUM. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1926. (18 × 11) 94 blz. 4.55 fr.*

IV — « Ons Aquarium » is 't werk van een onderlegd systematieker die schijnbaar hier aan geen systematiek doen wil. Volksnaam en Latijnsche naam, korte beschrijving der typen, waar en hoe ze leven met een vluchtig detail over een of ander van de levenswijze, dit al verraadt den systematieker. Anderzijds: in stede — zooals 't gewoonlijk geschiedt — de planten of insekten, die in zoetwater, « in sloot en plas » lijk anderen 't noemen, leven en gedijen te rangschikken volgens hun soort of familie, stelt schrijver ze voor volgens 't jaargetijde waarop ze best door den nieuweling in 't vak kunnen gevangen worden. — Een zeer interessant werkje voor den beginneling. L. SENDEN, PR.

2743 Pilon, H. **83 : 58 : 59**

IN HET RIJK VAN VREUGD EN SMART. Schetsen uit het natuurleven. Leesboek voor de christelijke scholen. 1e, 2e, 3e en 4e Deeltje. — *R'dam, Nijgh & v. Ditmar. 1926. 4 dln. (19 × 14) 84, 96, 92, 88 blz. elk fl. 1,25*

V — Uiterst geschikte lectuur om de weetgierigheid der schoolgaande jeugd te helpen bevredigen. De schrijver beschikt over een rijke verbeelding en weet onder een bizonder aangenamen vertelvorm een heele reeks natuurkennissen mede te deelen, welke anders als saaie lessen terzijde zouden gelaten worden. Deze boekjes verdienen zeker een plaats in onze school- en kinderbibliotheken. R. NAVEAU.

2744 Rubbrecht, Dr P. **57**

◆ DE GROOTE LEVENSVERSCHIJNSELEN. — *Brugge, Excelsior, 1926. (16 × 13) 90 blz. 4 fr.*

V — De schrijver beschikt over een goed vulgariseerend talent. Op de meest kiesche en eenvoudige wijze heeft hij de beginselen der algemeene biologie in enkele bladzijden verduidelikt, en wel zoo dat zij niet alleen een herhalingscursus uitmaken van wat in de les gegeven werd, maar ook iedereen in staat stellen het boekje als leermeester te kunnen aanwenden zonder naar een gesproken les te moeten gaan. Het is een werkje dat in alle volksboekerijen zou moeten thuis hooren. R. NAVEAU.

2745 Senden, L., pr. **51**

LEERBOEK DER STELKUNDE. 2e Deel: Vraagstukken van den 2n graad. Financieele stelkunde. — *Lier, Van In, 1927, 2e druk (20 × 13) 312 blz. 9.60 fr.*

V — Hiermede beleeft deze « Stelkunde » van L. Senden hare tweede uitgave en het is wel verdiend. Het zal niemand verwonderen dat de schrijver, zelfs eene droge stelkunde, op eene origineele en pakkende manier kan uiteenzetten. Met genoegen zal men, tamelijk uitgebreid, de meetkundige ontleding vinden der algebraïsche functie's, eene eerste inleiding tot de analytische meetkunde. Misschien ware ook te wenschen dat, dank zij eene beknopte uiteenzetting van derivaten en differentialen, de problema's van maxima en minima, op meer algemeene, en tevens eenvoudiger wijze konden opgelost worden. Schrijver zal gedacht hebben — 't kan ook wel met reden zijn — dat hij zich alzoo in de hoogere mathesis verder zou wagen dan het mogelijk is met jongens die aan middelmatige studies doen. Aan te merken valt nog de rijke keus van oefeningen na ieder kapittel, en hierin komt dit boek wel de Noord-Nederlandsche uitgaven nabij. KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

2746 Vlaming, N. J.

◆ OVER HET ONWEER EN NOG IETS. — *Egmond, Janssens; Antwerpen, N. V. Leeslust (22 × 14) 236 blz.* *6 fr.*

V* — Ik geloof dat er één fout in het boek staat, of een drukfout misschien : de voorrede is gedateerd « Augustus 1901 ». Moest het niet zijn 1926? Zoo modern klinkt de taal in het werk dat men denkt te doen te hebben met een wetenschappelijke bijdrage van de laatste maanden. Van dien kant uit bewijst schrijver dat hij destijds op de hoogte was van de laatste hypothesen, die toen eerst opkwamen en thans algemeen worden aangenomen, Het werk mag gerust gelezen worden heden ten dage; zijn tijd zal wellicht niemand er aan verspillen, wel integendeel. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2747 Bleeker, G. **634**

HET SNOEIEN VAN BOOMEN EN STRUIKEN. Handleiding voor allen die snoeien of laten snoeien. *Met voorwoord van J. Valckenier Suringar. — A'dam, Kosmos. 1926. (19 × 13) 84 blz.* *fl. 0,45*

V — De in het boekje voorkomende tabellen kunnen wel dienst bewijzen. Voor den tuinier-liefhebber vooral bevat het waardevolle aanduidingen. F. CASTEELS, L. I.

2748 Deckx, Fierens, Gevaerts, Nuyens, Van de Perre, dokters; Hendrickx, apotheker **61**

◆ LEERBOEK DER ZIEKENVERPLEGING. Opgesteld volgens de officieele leerprogramma's. *Geheel herzien en merkelijk vermeerderd dr. Dokters Deckx en Van Huffelen en Apotheker Hendrix. Geïll. — Brussel, Standaard, 1926. 5e druk. (22 × 14) 752 blz.* *35 fr.*

IV — Het « herzien en vermeerderd » dat deze vijfde uitgave onderscheiden moet van de vier voorgaande werd vooral noodzakelijk gemaakt door de na den oorlog voorgeschreven wettelijke bepalingen in zake diploma van ziekenverplegen. Dat is één kenmerk van dit leerboek: het blijft aangepast aan het officieel programma der studiën voor ziekenverpleging en is in dit opzicht het eenige bestaande. —

Andere hoedanigheden zijn : eenvoud en bevattelijkheid voor ieder. Zoodat ook zij die niet uit beroep aan verpleging doen, maar in de gelegenheid of in de verplichting verkeeren een zieke bij te staan — dat is dus ieder ! — uit dit boek uitleg en aanwijzing vinden voor alle punten, ook de allereenvoudigste als b. v. het toedienen van een drankje, het geven van een bad enz.. Een boek dus dat al kan het feitelijk als een vakboek doorgaan, toch van verre niet uitsluitend voor personen van het vak bestemd is. Dr J. LEBEER.

2749 De Craene, Fl. **664**

VAKBOEK VAN DEN BAKKER. — *Brussel, Standaard. 1926. (23 × 15) 202 blz. 18 fr.*

V — Dit boek vult een leemte aan in de Vlaamsche vakbibliotheek. Voor ons vak bestaan er immers maar weinig boeken van beteekenis. Als goede hoedanigheden mogen we vooral aanstippen : orde en methode. Geleidelijk brengt de schrijver ons op de hoogte van de elementaire begrippen over natuur- en scheikunde, een zeer noodzakelijken en toch meestendeels verwaarloosden tak van ons vakonderricht. De behandeling van den graankorrel en vooral het malen is prachtig en duidelijk uiteengezet. Zeer nuttig ook de gegevens over eerst-noodzakelijke grondstoffen. Spijtig dat het gistingsproces, — de voornaamste factor in de bakkerij, — niet breedvoeriger uitgelegd wordt. Naar mijn meening echter doet zulks geen afbreuk aan de degelijkheid van de uiteenzetting. Het schijnt me verder toe dat de schrijver beter de mekaniek en den ovenbouw machtig is dan wel de scheikunde; men voelt dadelijk dat bij zich daar op een terrein beweegt waar hij zich heel en al meester gevoelt. Over de broodsoorten valt er weinig te zeggen. Schrijver bepaalt zich bij enkele « typen » ; — geen nuttelooze recepten die voor de practijk weleens ondoelmatig zijn. Zeer interessant is de bijdrage « hygiëne » ; zij zou echter nog meer mogen uitgebreid worden. Waarom schrijver geen enkele mededeeling ten beste geeft nopens de wetsbepalingen over het brood het blijft een raadsel. Zijn zij niet actueel? — Kortom, alles bijeen een zeer interessant boek, waar de bakker en de leerling-bakker veel kan bij leeren. En voor hen die het geluk hebben wetenschappelijke leergangen over het bakkerijbedrijf te volgen, is het een onmisbaar handboek. J. NOPPE.

2750 Nieboer, C. J. **621**

ELECTRICITEITSMETERS. Inrichting, onderzoek, ijken en storingen. — *Geïll. — A'dam, Van Mantgem & De Does (Polytechnische Bibliotheek). 1925. (21 × 13) 320 blz. fl. 3,90*

V* — «Electriciteitsmeters» door Nieboer is een werk voor dezen tijd, doch enkel geschikt voor een geschoold vakman; want tot het volkomen begrijpen der werking van de meeste dier toestellen wordt heel wat ontwikkeling en kennis van den technicus gevergd, daar hier zoowat alle begrippen van theoretischen aard worden opgeroepen. De schrijver tracht de stof zoo eenvoudig mogelijk te behandelen, en bij dit moeilijk vraagstuk is zulks reeds een groote verdienste. Alle soorten van verbruikmeters worden behandeld, eerst in principe en later in hun praktische uitvoering. Deze laatste rubrieken bizonder werden flink doordacht, en puik uitgewerkt : schrijver beschrijft verschillende fabrieksmerken, en verduidelijkt zijn uiteenzetting door een groot aantal photographieën. — Vooreerst komen de gelijkstroommeters, dan de

wisselstroommeters met een breedvoerige uiteenzetting der draaistroomwatturenmeters. — Er werd voornamelijk veel zorg besteed aan het hoofdstuk over onderzoek en ijking. Alle meest voorkomende storingen worden aangehaald met de beredeneerende werkwijze bij het herstellen. — Ten zeerste aanbevolen aan vakmannen die door eigenstudie zich een diepere kennis van die ingewikkelde apparaten willen verschaffen. IR. G. VAN ERMEN, PR.

7. — Schoone Kunsten

2751 Roelfsema, W. J., Hzn. **78**

DUR EN MOL. Sprokkels uit het rijk der tonen. — *Groningen, Noordhoff, 1926. (21 × 14) 132 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

IV — Schrijver verzamelt hier een 70 tal stukjes die eertijds verschenen in de Provinciale Groninger Courant. Ze werden eenigszins aangevuld in deze uitgave. Ook de volgorde onderging enkele wijzigingen. In die 126 bldz. gaat het er over 70 verschillende onderwerpen, ze zijn dus niet lang. Doch de schrijver weet over meesters en werken uit XIXe eeuwsche muziekliteratuur zeer gevatte dingen te zeggen. Opgefrischt met belangwekkende anekdoten is dit boekje, als aanvullende literatuur zeer prijzenswaardig. Men verneemt heel wat intieme dingen. Het is bovendien zoo aantrekkelijk geschreven dat men het in één adem doorlezen wil. Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

2752 Van Etsen, Julius **78**

DE MODERNE MUZIEK. — *Antwerpen, Lectura, 1926. (22×18) 80blz.* *fr.*

IV — De schrijver wil enkel een overzicht geven van het werk dier kunstenaars welke, in de laatste jaren, zich gemengd hebben in de hernieuwingsbeweging en ziet af, in dit korte bestek, van problemen van zuiver technischen aard. Steller wil ook objectief blijven tegenover het onderwerp. Dat doet hij dan ook beslist. Zijn overzicht is zeer zakelijk en klaar. Om de beurt worden behandeld Duitschland en Oostenrijk, Frankrijk, Vlaamsch-België en Waalsch-België; Holland, Engeland, Italië, Spanje, Rusland, Polen, Hongarië en Amerika. Voor elk geeft de schrijver tevens waar noodig, en dat is zeer nuttig, een historisch aanknoopingspunt met de voorafgaande periode. Wie in een kort bestek degelijk wil ingelicht worden over de personaliteiten en zakelijk ingewijd in de werken der hedendaagsche musici, koope dit interessante boekje van J. V. Etsen. Dr FLORIS VAN DER MEUREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2753 Hammenecker, Jan **81**

◆ EXCUBIAE. — *Brussel, Standaard-Boekhandel, 1926. (22 × 17) 44 blz. 12 fr.*

V — Zeven nachtwaken, zeven heilige uren in mede-lijdend schouwen doorgewaakt bij den goddelijken Man van smarten: bij zijn arme brekende oogen, bij zijn linker oor, te vergeefs wachtend naar het troostwoord van zijn Vader, bij zijn bleeke voorhoofd, bij zijn uitgemagerde wangen, bij zijn heiligen koortsigen mond, bij zijn bebloede haren, bij

zijn goddelijke keel « die duizend dooden heeft geproefd ». Het eenige thema is liefde, die berouwvol staart in die verlaten oogen, die hare onmacht uitschreeuwt in een fellen kreet : « dat ik u minne! »— Jan Hammenecker heeft nu een eerste plaats ingenomen in de rij van onze mystieke schrijvers. Geen zoeterig nonnetjes-geklaag, geen mooidoenerij; hoekige, bonkige verzen, soms in hortend rythme, met persoonlijke visie (soms wat al te persoonlijk om te ontroeren: b. v. de scherven uit de eerste wake). Dr A. Boon.

2754 Van de Maele, Fons **81**

◆ Verzekens voor ons Volk. Vierde bundel — *Brussel, De Standaard-Boekhandel, 1926. (19 × 14) 105 blz.* *6 fr.*

V* — Sommige bibliotheken zien er tegen op om nog verzenbundels aan te koopen: dat is kost voor fijnproevers en waar vindt ge die onder hun gewone lezers? De « Verzekens voor ons Volk » van Fons Van de Maele mogen ze gerust bestellen: die zullen door het lezend publiek wel gevraagd en gesmaakt worden. Echte gezonde volkskunst: huiselijke en natuurpoëzie, gedragen op diep-goedsdienstig gevoel. Licht verstaanbaar en genietbaar, sprekend tot hart en gemoed van onze Vlaamsche menschen. Op menige plaats, sterk gerythmeerd en zuiver uitgebeeld. — Sommige versjes zijn toch wat suikerzoet of banaal-sentimenteel (*Lied van een arm Kindje, Maakt nu vader's Hoekje leeg, Koekenbakken* en andere gladde gedichtjes). Opgepast voor opgeschroefdheid (*O Moedernaam...)* en voor onbegrepen boekwoorden (het veeg genot bl. 26, waar *vuig* bedoeld werd). — Ondanks deze gebreken mogen deze bundeltjes er zijn. Het is te wenschen dat er op ontwikkelingsavonden en voor schoolgebruik een ruime keuze uit gedaan werd: onze menschen, ook onze schooljongens zullen er blijven opvliegen « als spreeuwen op versche krieken ». Dr A. Boon.

82 TOONEELLITERATUUR

2755 Marlowe, Christopher **82**

Doctor Faustus. Treurspel. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Dr J. Decroos. — Antwerpen, De Sikkel, (Rondom Shakespeare, III). 1926. (18 × 12) 56 blz.* *6,50 fr.*

II — In de reeks der werken van Shakespeare's tijdgenooten, is Marlowe's *Dokter Faustus* beslist één der fraaiste produkten, literair en dramaties. De vertaling van Dr J. Decroos is zeer getrouw en, op 'n paar passages na, ook vloeiend. Als wetenschappelik materiaal (studie XVI eews toneel) is Marlowe's Dr Faustus van groot belang. « De Sikkel » heeft, haar leuze getrouw, de uitgave dezer vertaling goed verzorgd. Anton vande Velde.

2756 Ogier, Guilliam **82 : 809 : 4393**

De Gulsigheydt. *Herdrukt, ingeleid en aangeteekend dr. Dr Willem Van Eeghem en versierd met houtsneden dr. Henri Van Straten. — Antwerpen, De Sikkel, 1921. (17 × 20) 30 + 40 blz.* *12 fr.*

III — Jakemijn staat 's avonds laat haren Droncken Heyn af te wachten en rost hem duchtig af. Hij terug op zwier, Daar doolt door de straten een meisje, Ester, zoo schandalig door haren minnaar verlaten. De nachtwachten nemen ze op in het wachthuis, waar ook Heyn belandt

om z'n roes uit te slapen. Alarm! men komt melden dat Jakemijn plots gestorven is. Daarop overtuigen de nachtwakers Ester aan Heyn voor te stellen dat hij met haar zou trouwen. En hij laat zich overhalen, doch daar keert de ontrouwe minnaar Silvester berouwvol terug tot zijn lief. Maar nu nog erger: brr! een geest, een spook! 't Is Jakemijn! Och, gottekes, ze leeft nog. En alles wordt weer goed, op conditie dat Heyn zich betere. En ze rieken het eten al voor het feest dat al die tribulaties zal bekronen. — Dr Van Eeghem geeft voorop een beeld van het zwelgen brassersleven in de Nederlanden, bizonder te Antwerpen einde XVIe, begin XVIIe eeuw; verordeningen, uitvallen van op den preekstoel, twisten onder filozofen, hekeldichten (R. Verstegen o. a.), schildersdoeken en liederenteksten spreken luid, en weinig vleiend. De 17 jarige Willem Ogier heeft met zijn « Gulsigheydt » onweerstaanbaar de poorten van den « Olijftack » doen opengaan voor zijn talent. Met reden drukt de inleider erop dat het werk niets zedelijk aanstootends bevatte voor dien tijd. En ook nu nog ligt er meer gezonde geest bij het ronduit behandelen en zeggen van zekere dingen dan in bedekte gemeenheid. Maar een kunstwerk, zij het dan wel op een tamelijk laag plan, is de gulsigheidt: er is daar een zeer aangenaam en handig spelen met tooneelmiddelen; een speelstuk is het zeker en nog met vaste hand geleid. Een kunstfrischheid heeft ook Ogiers taal, over het algemeen kernachtig zonder hardheid, dikwijls smakelijk van bravour of sappigheid. — Zeer schoone Sinjorenuitgaaf. Dr Joris Caeymaex, pr.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2757 Binns, Otwell **83.0**

Een Vervolging in Thibet. *Vert. uit het Engelsch. — A'dam, J. Van Campen (Feuilleton-Bibliotheek) 1926. (15 × 11) 494 blz.* *fl. 1.25*

IV — Goed samengestelde avontuurroman. Soms overdreven: de helden zijn blootgesteld aan alle mogelijke gevaren en ontsnappen natuurlijk aan alles, hoe moeilijk het ook moge schrijven. Aangenaam verhaal.
M. Van Coppenolle.

2758 Charivarius **83 : 91**

Het Scheepsjournaal van de Ark door Noach, met hiëroglyphen door Cham, opgegraven door I. S. Gordon en A. J. Fruen. — *A'dam, P. N. Van Kampen & Zn. (Zilveren Verpogingen). 1926, 2e druk (15 × 10) 62 blz.* *gec. fl. 1.25*

IV — Hoe meer moeite er gedaan wordt om humor te scheppen, hoe scherper we het gemis aan ware vreugdbrengers voelen. Want de bron daarvan moet in ons zijn. Dat is eigenlijk heel de vergissing van den heer Charivarius — niet alleen in dit boekje. Het is ten slotte een parodiaal relaas van de veertig dagen die een moderne Noë in zijn ark in de huidige eeuw zou doorbrengen. De voornaamste verdienste van het werkje is dat het onschuldig blijft en het bijbelverhaal niet ontwijdt. Maar daarmee is ook alles gezegd. Ernest Vander Hallen.

2759 Courths-Mahler, H. **83.1**

DE VROUWE VAN RETZAACH. — *Vert. uit h. Duitsch dr. J. B. Wesselinck-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg (20 × 13) 230 blz.* *fl. 1,50*

IV — Door haar gestorven moeder die een von Retzbach was, komt de jonge, maar arme Anne-Rose in bezit van een niet te versmaden erfdeeltje, haar in den schoot geworpen door een zonderlingen grijsaard uit dito geslacht. Lothar, een jonge neef, kreeg niks ten deele.... Maar zie, rondom dat feit weeft schrijfster nu draden van liefde, en 't wordt ten slotte een idylle tusschen Anne-Rose en Lothar, die dan ook — spijts den intrigeerenden en berekenenden Hans — de vermoede uitkomst krijgt. Alweer een pleidooi voor het huwelijk-uit-liefde. Alweer de lofbazuin gestoken over trotsche karakters. Veel sympathie gaat die goeie tante Jetje, die goed en bloed offert voor een arm gezin.

A. VAN DEN DRIES, PR.

2760 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

ZIJN KIND. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg. (19 × 13) 134 blz.* *fl. 1,50*

IV — 't Was geen aangename huwelijksreis, die Lothar deed met zijn vrouw Traude. Hem bond met haar geen liefdeband: 'n vrouw om het geld. Maar daar was een ander meisje, dat zich te verdrinken liep om hem en « zijn kind » hem achterliet. Traude verneemt het. Het einde? Een geweldige scène en dramatisch zielenconflict? Toch niet: de ontknooping is zoo héél kalm en gezapig. Want schrijfster heeft Traude zoo braafjes uitgedacht, dat ze heel gewillig en mak zich aan het kind en zijn vader gewonnen geeft. Voor groote lui, asjeblief.

A. VAN DEN DRIES, PR.

2761 Mulford, Clarence E. **83.0**

HET WEESKIND. — *Vert. uit h. Amerikaansch (The Orphan), dr. J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, 1926. (20 × 14) 262 blz. fl. 1.75; geb. fl. 1.50*

IV — Nog een cowboyverhaal en dus ontspanningslectuur. Maar van de goeie soort! Heel wat meer waard dan « Cassidy komt ». De titel is wel gekozen en stemt sympathiek voor den hoofdheld, wiens hoofd nochtans op prijs is gesteld. Maar dat de menschen hem haten en hem dood willen is niet op de eerste plaats aan hem te wijten, en dat er een tiental onder zijn kogels vallen is 't gevolg van hun eigen moedwil: Nooit doodt het weeskind tenzij door nood gedwongen, en met zijn aartsvijanden weet hij zelfs joviaal om te gaan, in zooverre dat de rechter, die eenmaal zijn dood zwoer, hem aanstelt tot voorman op zijn veeboerderij en hem met zijn zuster, Helena, laat trouwen. De invloed van die jonge vrouw heeft hem op 't goede spoor gebracht en gehouden. — Het verhaal munt uit door eenheid en aanschouwelijkheid; de vertaling is minder Hollandsch; kortom voor wie wil kennis maken met Mulford: het aangewezen boek!

J. LAUWERYS, PR.

2762 Norris, Kathleen **83**

WERELDROOS. — *Vert. uit h. Engelsch (Rose of the World), dr. A. Koster. — Utrecht, De Haan, (19 × 13) 346 blz.* *fl. 1.50*

IV — Een boeiende roman, waarin twee geliefden, na elk van zijn kant een verkeerd huwelijk te hebben aangegaan, elkaar toch terugvinden.

Levenservaringen hebben hun liefde verstevigd. Het slot is nogal melodramatisch aangebracht. Sentimentaliteit van 't angel-saksisch genre ontbreekt niet. Dr K. ELEBAERS, PR,

2763 Raine, William Mac Leod **83.0**

NED BANNISTER, DE VOGELVRIJE. *Vert. uit h. Amerikaansch dr. C. V. d. Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek, 1926. (20 × 14) 248 blz. fl. 1,90*

IV — Heel mooi Amerikaansch verhaal. — Karakter- en zedenschildering van het Westen, soms wat ruw. Lotgevallen van een jong meisje dat, omringd van haar bedienden, op een ver-afgelegen buitengoed woont. Ze bemint en wordt bemind door den man dien iedereen, als de boosdoener van de streek aanziet. Eindelijk wordt de ware misdadiger gestraft dank zij het heldhaftig gedrag van de twee helden.
M. VAN COPPENOLLE.

2764 Rath, E. J. **83.0**

'N WRAK. — *Vert. uit h. Amerikaansch. — A'dam, J. Van Campen (Feuilleton-Bibliotheek, Nr 50) 1926. (15 × 10) 372 blz. fl. 1.76; geb. fl. 2.25*

IV — Dat « wrak » is een typische jonge man, die rust voor zijn kapotte zenuwen komt zoeken bij een hoevebewoner in de prairie — we zijn nl. in Amerika. — Hoe hij daar met een allerliefste doch kordate jonge dame de woonste deelt, haar met zijn autotje naar den trein wil brengen eenige tientallen mijlen verder, en allerlei fantastische avonturen beleeft met zijn jonge tochtgenoote, en ten slotte na de onmogelijkste lotgevallen haar redding bewerkt uit de handen van roovers, dat alles vertelt ons dit boekje in 't lang en 't breed. En 't klassieke slot van het gelukkig huwelijk ontbreekt natuurlijk niet. — Het is een van de duizenden humoristische, of als dusdanig bedoelde, romans die in Amerika een onverminderden bijval genieten. Literatuur is het niet, maar 't is geestig en vlot verteld, en doodonschuldig. ERNEST VANDER HALLEN.

2765 Travers, Graham **83.1**

MONA MACLEAN, MEDISCH STUDENTE. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. M. Borneman. — Utrecht, De Haan (Succes-Romans) 1925. (19 × 13) 316 blz. fl. 1.50.*

IV — Mona Maclean zal, na een eerste buis. eens heldhaftig gaan doen, en liever dan bij hare rijke kennissen te blijven, zich gaan begraven in den bobijntjeswinkel van eene verre tante ergens buiten. Maar ze is jong, verstandig, goed en rein van harte. Ten slotte komt het na herneming der studiën, tot een huwelijk met Dokter Dudley. Studentinnengekakel met hoopen, de zooveelste satire op hoogere en dorpsconventie, mitsgaders ontelbare uren geredeneer over ontwikkeling, zelfstandigheid, sentiment, enz. Volle driehonderd blz. dichten druk!! Kan misschien, bij slokskens genomen, hier of daar, een uurken onschuldige ontspanning verschaffen, door nogal echt dialoog en humor. Niet confessioneel gezind. Dr J. CAEYMAEX, PR.

2766 Van Nes-Uilkens, G.

HET VERLATEN EIBERSNEST. — *A'dam, Elsevier. (19 × 13) 220 blz. fl. 2,75*

IV — De schrijfster vertelt hier de verdere lotgevallen van de familie Bergmans (vroeger schreef ze « De jonge jaren van de Bergmannetjes »). — Heel de hartelijke doening van een goed, groot huishouden. Hoe de de vogels wegvliegen uit het « Eibersnest » om te studeeren, om te

trouwen, om naar den vreemde te gaan, om een ouden Oom gezelschap te houden, gelijk Marianne — maar hoe de thuis het middenpunt blijft van hun leven. Op sommige dagen komen ze er dan ook alle tien te recht. — De vader is dominé — dus is het een *protestantsch* gezin. De karakters over 't algemeen zijn flink geteekend, Marianne vooral, als een ideale zuster. — Een boek in leuken stijl geschreven, dat boeit tot het einde. A. DOSFEL-TYSMANS.

2767 Wright, Harold Bell **83.0**

DE IJZEREN DEUR. *Vert. uit h. Engelsch dr. M. J. Bok. — Utrecht, De Haan, 1926. (20 × 14) 292 blz.* *fl. 1,50*

IV — Een welgemaakt en aangenaam geschreven avonturenboek uit het goudland. Marta is de pleegdochter van twee oude goudzoekers, die haar elk zijn week « mijn dochter » mogen noemen. Er komt een vreemde jonge man, Hugh Edwards om goud te zoeken. Natuurlijk worden die jonge lui op malkaar verliefd. Maar 't loopt niet van een leien dakje; er is een afgunstige medekamper; er is een raadselachtige Roodhuid, Notachee, die eerst tegen, later met Hugh werkt; er zijn Mexicaansche bandieten, er is moord, er is oplichting, wederzoeken, wedervinden en uitvinden wie eigenlijk Marta is, en zoo komt alles terecht. Ontspanningslectuur. Geen hoogte, geen diepte. Eenige goede bedenkingen. Strekking zedelijk, maar niet vergeten dat half- of heelwilde toestanden veel moeten uitleggen. AL. WALGRAVE, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

2768 Courtmans, Vrouwe **83**

DE WEES VAN HET ROZENHOF: 1e en 2e Deel. — *Antwerpen, Opdebeek, (Volledige Werken), Nieuwe druk, 2 dln. (21 × 16) 119, 248 blz. elk 6,50 fr.*

V — De oude haat, die het hart van Jonkvrouw van Gelven beheerscht, belet haar voor haar pleegdochter een ware moeder te zijn Zij handelt in 't nadeel van haar pleegkind en laat zich door de kuiperijen van haar zaakwaarnemer en diens familie misleiden. Eindelijk toch zegepraalt de waarheid en heerscht nieuw en vreugdig leven vol vrede, door liefde en mildheid op het oude Rozenhof. Haat en nijd hebben hier, zooals in de meeste werken van Vrouwe Courtmans een groot aandeel doch ook weer de edelmoedigheid die alles overwint. Hoewel de dramatische verwikkelingen soms wat gezocht zijn kan het boek, door de rechtschapenheid waarmee de hoofdpersonage bezield is, goed stichten en het volk boeien. Achteraan : « De Vrouw van den Zaakwaarnemer » opofferende moederliefde en eergevoel, mooie, boeiende schets. En « De verbroken Eed » een schets waarin Vlaamschgezindheid tintelt. De afgevallen Vlaming, die zijn woord verbrak is niet gelukkig in zijn verder leven. Niet slecht. H. DE ROOVER.

2769 Crols, Fr., pr. **83 : 37**

◆ LELIE-BLAADJES. — *Antwerpen, N. V. Leeslust (18 × 14) 116 blz. 5,50 fr.*

V — Het is een bundeltje opstellen in het vroeger zoo gretig gelezen dames-tijdschrift « De Lelie » verschenen : vandaar de titel. — Ik herinner mij een referendum door dat tijdschrift ingericht om te weten welke rubrieken meest in den smaak vielen der talrijke lezeressen, en

de artikeltjes van E. H. Crols droegen den palm weg. Ik meen dat dit een reusachtige aanbeveling is. Zonder pedanterie, zonder aanstellerij in een gemoedelijken vriendentoon gehouden brengen deze opstellen een schat aan van levenswijsheid en gulden raad. Het gaat dan weer over opvoeding, nu over het lijden, over schijn of waarheid, over kunstzin.... — Waarlijk het zijn gezellige « praatjes aan de koffietafel » geen preeken, geen saai geklaag over onzen nietswaardigen tijd, en in een zeer fijnen stijl opgedischt. In elke meisjesbibliotheek is het een onmisbaarheid naast de brieven van « Heerom ». — Beste « vormende lectuur » voor onze openbare boekerijen. M. CAPPUYNS.

2770 De Pressensé, E. **83**

DE FAMILIE HERVÉ. — *A'dam, van Holkema & Warendorf (Ons Boekenplankje, nr 24) (17 × 12) 264 blz.* *geb. fl. 1.25*

V-VIA — Uit het leven van een collegejongen, of neen van een groep dito knapen. Inzonderheid van den overgewaaiden Jerome, die zijn goed moedertje verloor en in 't hart van zijn tweede moeder niets dan koude steenen raapt, maar in de school zich stug en stoer te blokken zet met dat ééne doel: dat koude hart voor hem winnen! En er heerlijk in slaagt. Mooie strekking, niet? Het verhaal is niet schokkend, het verglijdt als een kalme, trage stroom; maar d'r is daar die schildering van karaktertjes, die wemeling van temperamenten die reageeren op de feitjes van het schoolleven. Dat maakt dit boek tot een flink jeugdboek, keurig gebonden uitgegeven. A. VAN DEN DRIES, PR.

2771 Dickens, Charles **83**

EEN KERSTLIED IN PROZA. — *Vert. uit h. Engelsch dr. J. Kuylman. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibl.), 3e druk (18 × 12) 125 blz. geb. fl. 1.05*

V — Het is nutteloos Dickens *Kerstlied in Proza* te roemen. Gezonde kost, blijvende kunst. De twintigste maal doet het nog altijd goed het te lezen. Verbeelding en zelfs wonderland-verbeelding, rijk en grillig en toch meesterlijk naar het doel gericht; gevoel, overstroomend, warm, menschelijk, christelijk: de liefde tot den naaste uit liefde tot Christus gesproten. Leest het, Vlamingen. Herleest het, jonge heertjes die u inbeeldt dat gij bestemd zijt om voor uw volk te schrijven. Gij vooral hebt hier iets te leeren. AL. WALGRAVE, PR.

2772 Muller-Bohn, D. P. **83**

LUCIE. — *Amsterdam, van Holkemar & Warendorf. (21 × 16) 223 blz. fl. 1,10*

V — *Lucie's* moeder, jonge weduwe, huwt een weduwenaar met vele, nog jonge kinderen. Maar Lucie beminde hartstochtelijk haar eigen vader, zoodat zij, niettegenstaande de best-mogelijke voorwaarden van haar moeder's tweede huwelijk, toch zeer veel lijdt. Het verhaal toont dezen strijd in haar jeugdige ziel, en hoe haar tweede vader door wijs beleid en vele liefde en geduld, de genegenheid van het meisje eindelijk winnen mag. Goed boek. « Voor jongens en meisjes » staat er op den omslag. Jawel, maar zeer nuttig voor volwassenen, vooral deze, die in 't geval zijn van Lucie's moeder en stiefvader. Menschen met kinderen, die nog willen hertrouwen, moesten dit boek maar eens lezen. AL. WALGRAVE, PR.

2773 Quirinus, minderbroeder kapucijn. **83**

◆ SCHEIDING. — *'s-Bosch, Mosmans. (20 × 14) 186 blz. fl. 0,90; geb. fl. 1,25*

V — Een bundel van zeven boeiende novellen, waarvan de eerste haar titel leent aan 't heele boek. Een boek vol wijding en stichting dat men lezen moet in stille stonden, als de ziele luistert. Een boek waar op elke bladzijde de glans ligt van diep-christelijke levensbeschouwing en van mooie taal vol rythme en soms alliteraties als in de novelle « Christusdrager ». J. LAUWERYS, PR.

2774 Snieders, August **83**

◆ ZOO WERD HIJ RIJK. Een verhaal uit onze dagen. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Dr A. Snieders' Werken, XXII) 1926. (21 × 14) 302 blz. 6,50 fr.*

V — Snieders draagt dit verhaal op aan zijne kinderen, als een « aandenken van onzen gelukkigen huiskring die zijne schoonste bezieling aan moeder te danken heeft ». Goed echtgenoot, goed vader even als hij goed zoon was. Wat zullen de kleinen naar de vertelling geluisterd hebben. Alles zal hun niet duidelijk geweest zijn doch van de kinderen Nard en Narda, van den kermiswagen, van de hondenkar, van het spook in de puinen zullen ze hebben gedroomd. Ook bij dat groote kind dat volk heet zal dit boek welkom zijn. — Het is wel overladen met gebeurtenissen : moorden, ongelukken, roof; Er zijn onnuttige deelen o. a. het hoofdstuk *Vóór en na het Bal*, doch wat zal de lezer geboeid worden door het geheimzinnige, — meesterlijk ingeleid in de eerste twee hoofdstukken; door het drukke. het rumoerige, het dolle; door het humoristische, *(De held Nippel* is wel van het beste dat Snieders schreef op dit gebied) door het frissche, (de gansche Nard-Narda verhouding die, onverklaarbaar genoeg, op geen huwelijk uitkomt); het reine (de liefde van Maurits van Teylinge en Yolande); het gruwelijke (de dood van den oneerlijke, die door bijen doodgestoken wordt); het godsdienstige figuur van den ouden pater Ambrosius. — Zij die er prijs op stellen dat een roman romanesk zou zijn, worden in « Zoo werd hij rijk » ten volle voldaan. Er is echter werkelijk « des gùten zù viel ». Dr L. DOSFEL.

2775 Thijssen, Theo **83 : 37**

DE GELUKKIGE KLAS. — *Bussum, Van Dishoeck, 1926. (22 × 15) 248 blz. fl. 2.90; geb. fl. 3.90*

V-VIA — (Zie bespreking op « Schoolland »). Ja, en dan komt de gelukkige klas. Dezelfde, maar verhoogd, en met Louis Van Rijn erbij, dat verstandig stakkerdje. Maar nu is er de rijpe, interessante ontwikkeling in verstand, en de ware, voorgoed gevestigde, met 'n glimlach doorglansde vriendschap tusschen meester en de klas, maar toch een beetje in 't bizonder met Fok. Hier liggen schatten van echte opvoeding en klasleven, van levende methodiek der L. O. 'stoffen : rekenen en taal, met schitterende voorbeelden van tucht- en karaktervraagstukken. En een lust om mee te leven in die kleine maar zuivere en schoone verwonderingen. En of het leeft! En dan, ja zie, zoo'n eenvoudige Hollandsche volksschool... en als men dan denkt op zekere Sichemsche toestanden... Enfin... « zoodat ik maar wil zeggen »... dat er voor onze jongens, ook der Humaniora, benevens het genot van dit schoon leven, ook heel wat te leeren is in zake beschaafdheid van die arme kleuters. Het boek worde ruim verspreid onder de jeugd. En voor alle leeraars is het bizonder belangwekkend. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2776 Ulehake, L. A. B. **83**

TERECHT GEKOMEN. *Geïll. met 4 platen dr. A. Lensink. — A'dam, Veen. (23 × 16) 186 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

V-VIA — Een thema zooals van dit boek zal wel nooit versleten geraken; een jongen die niet deugt en er geen zin in heeft een ordentlijk jongmensch te worden onder het strenge toezicht van zijn vader, trekt er zekeren nacht vandoor, gaat zwerven, engageert zich natuurlijk als scheepsjongen, zeilt even natuurlijk naar Amerika, waar hij noodig veel miserie doormaakt en onvermijdelijk ten slotte fortuin maakt. En komt hij zekeren kerstavond terug thuis vaders zegen vragen over zijn nieuw leven en zijn huwelijk met de dochter van een rijken Engelschen farmer. — Niet heel oorspronkelijk dus, maar goed verteld en goed bruikbaar, tot er eens iemand met wat meer oorspronkelijke fantasie avontuurromans schrijft voor onze katholieke jeugd.

ERNEST VAN DER HALLEN.

2777 Van Beusekom, Anna Hubert **83 : 93**

HET OUDE SCHRIFT. *Met bandteekening en sierletter van Marie Van Hemert. — A'dam, Van Kampen. (21 × 15) 187 blz.* *fl. 3,50*

V — Hier krijgen we nogmaals een dagboek, de mémoires van freule Esther de Cantelaer, van de donkere dagen toen haar verloving werd afgebroken, van de bange zielestrijd om rust en kalmte te brengen in haar gekwetst gemoed, van haar groeiende liefde en haar verloving met een dierbaren jeugdvriend. — Eenvoudig en boeiend, zonder overdreven sentimentaliteit in die meisjesconfidenties, met gezonde levensopvatting die door werk en toewijding over wee en verdriet heenworstelt.

A. BOON, PR.

2778 Verne, Jules **83.0**

DE LOODS VAN DEN DONAU. — *Vert. uit h. Fransch. — Alkmaar, Kluitman. (Geïll. Jongensboeken) 2e druk, (24 × 13) 206 blz.* *fl 1.20; geb. fl. 1.90*

V — Die Jules Verne kan eenig vertellen, zeg er van wat ge wilt. — De loods van den Donau, ten onrechte aanzien als het hoofd van een geduchte rooversbende, wordt in het gevang gezet, en slaagt er in te ontsnappen met bovenmenschelijke inspanning. Hij komt terug in zijn vaderland, en verneemt dat zijn vrouw ontvoerd is door zijn vijand die zelf de aanvoerder is van de rooversbende. Onmiddellijk begeeft hij zich op weg, doodt zijn vijand en bevrijdt zijn vrouw. — Erg avontuurlijk zeker, soms wel onwaarschijnlijk, maar pakkend. Geen enkele jongen die er aan weerstaat.

F. VERMUYTEN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2779 Finn, Francis

◆ ETHELRED PRESTON of de lotgevallen van een nieuwen kostschoolleerling. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. J. G. Wahlen. Geïll. dr. G. Gerrits. — s' Bosch, Mosmans, 2e druk. (24 × 17) 200 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

VIA — Van al de werken van Pater Finn vind ik dit het diepste, als ge onder diep verstaat: met zorgvuldig uitgewerkte psychologie. Onwaarschijnlijk kan het verhaal wel lijken — in Vlaanderen ten minste ware

zoo iets onmogelijk; — maar die heerlijke protestantsche jongen met zijn hevige hartstochten, Earl Meriwether, die onder invloed van een sektair protestant katholiek wordt en onrechtstreeks ook een ander katholiek maakt..., die aangrijpende krisis met haar moedeloosheid, heldhaftige offers en heropstaan...: in geen ander jongensboek, zelfs van Pater Finn, wordt zoo nauwkeurig en toch zoo kiesch het godsdienstig leven ontleed in een sterke kinderziel. Ook de kompositie spreekt van bijzondere zorg. De andere verhalen van pater Finn zijn meer avontuurlijk, zonder verdere eenheid dan dat één held alles doormaakt. Hier een voorval, strikt afgelijnd, over een verloop van acht dagen. Heeft de frischheid er iets bij verloren? Mijn antwoord wil ik niemand opdringen: lees het boek zelf. Maar als ge, bij de eerste ontmoeting met Ethelred niet even verbaasd staat als pater Edmunds en Earl Meriwether, als Eddie Devereux u geen honderd keeren hartelijk doet lachen en professor Petersol nog hartelijker, als de schelle stem van Peter Lane niet in uw ooren blijft hangen, en pater Hartner voor uw verbeelding blijft staan, en Ethelred zelf en Packy Jarboe..; als het boek voor u geen verrassing is evenals het voorval er eene was voor allen die dat beleefden...: dan weet ik niet wat u nog zal behagen. — De vertaling is uitstekend, maar met zijn illustraties is Ethelred niet gelukkig. Die der eerste uitgave waren echte « mannekes » zooals kinderen er teekenen; die der tweede zijn beter, al blijven ze dikwijls nog banaal. En in het weergeven van den ouderdom komen titelplaat en penteekeningen zeker niet overeen. EM. JANSSEN, S. J.

2780 Friedel, L. **83**

◆ DE ONTVOERDE GRAAF. *Vert. dr. A. Van Loo. — Steenbrugge, A. J. Witteryck, 1926. (22 × 14) 60 blz.* *3,30 fr.*

*VIA — Eenvoudig verhaal van een jongen graaf door eene Boheemsche geroofd en in een roovershol opgegroeid. Na zijne ontvluchting leert hij van een ouden kluizenaar wie de maker is van al 't schoone dat hij voor 't eerst te bewonderen krijgt in de natuur, en door hem wordt hij ook bij zijne ouders teruggebracht. Wat waarde geeft aan dit werk is zijne moraliseerende strekking; de samenspraken zijn soms te stroef en te wijsgeerig voor een kind; de stijl is wat ouderwetsch, naar den trant der romantische school. J. LAUWERYS, PR.

2781 Karitas **83**

◆ EEN FERME ROBBEDOES. — *Alkmaar, Van Putten & Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek voor Jongens & meisjes)* 1926. *(21 × 15) 172 blz. fl. 1.25; geb. fl. 2*

V-VIA — De bedoeling van den auteur was alleszins lofwaardig toen hij dit werkje schreef: het is jong en door en door katholiek. Maar de schrijver beging de vergissing over 't hoofd te zien dat een jeugdboek niet alleen tendenzlectuur mag zijn, maar bovendien flink geschreven dient; dat m. a. w. een goed jeugdboek, een kunstwerk moet zijn, zoowel als een roman voor volwassenen. Het boek zooals het daar ligt, zal heel zeker interesse wekken bij sommige lezers; mogelijk zelfs een roeping vormen. En dat is veel, zelfs heel veel. Maar het zal de jongens hun hart, hun overtuiging en liefde niet vormen, en minder nog hun ooren openen voor de muziek van het woord en hun oogen voor de muziek der geschapene wereld. En dat is toch ook iets. De teekeningen van het boekje zijn verder beneden alles. E. VAN DER HALLEN

2782 Lubberts, R. L. **83**

PIET STOEP. *Geïll. dr. B. Reith. — Alkmaar, Kluitman. (Stamperius-Bibliotheek). (21 × 16) 128 blz.* *gec. fl. 1,45; geb. fl. 1.60*

VIA-J — Dit verhaal uit het leven van 'n zeer sympathieken robbedoes, is in den grond, 'n pleidooi tegen den oorlog en daarom zoo'n voortreffelijk boek. Het verhaal kon wel op 'n paar plaatsen levendiger en pittiger zijn. Maar we kunnen dit niet ten kwade duiden aan 'n schrijver, wiens hoofddoel het was, de jonge lezertjes te leeren « dat oorlog voeren uit den booze is, en van welk standpunt men het ook bekijkt, een groote dwaasheid ». We bevelen dit boekje ten zeerste aan. Het zal meer goed doen dan opgezweept patriotisme, krachtens hetwelk de volkeren elkaar mogen uitmoorden. En we hopen dat iedere jonge Vlaming die « Piet Stoep » leert kennen, ook lijk hij, « den oorlog zal verfoeien met zijn gansche hart ». M. VAN DE WALLE.

2783 Valkenstein, Kees **83**

IN DE NAFTABUS. *Geïll. dr. den schrijver. — Utrecht, De Haan, 2e druk. (25 × 15) 247 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2,90*

VI-A — Allergrappigst, die historie. Die Naftabus is 'n ouwe schuit waarin 'n papa met z'n jonge gasten het verlof gaat doorbrengen, en zoo 'n flink stuk van de Hollandsche binnenwaters afvaren. De plezante en avontuurlijke gebeurtenissen die ze met hun drijvend huis beleefden en hoe de bijderhandsche jongens zich elken keer erdoor sloegen, moet beslist elke Vlaamsche jongen lezen. Ge krijgt op den duur spijt om het jammerlijk einde van die « Naftabus ». En vooral trek om ook zoo eens iets mee te maken. Voor dergelijke lectuur zullen onze jongens Jules Verne en Cooper gaarne laten liggen. Valkenstein kan heel interessant vertellen. Alleen mag hij in 't vervolg z'n plaatjes niet meer zelf teekenen: die zijn effenaf leelijk. ERNEST VANDER HALLEN.

2784 Van Rijswijk, A. V. **83**

◆ HET LIED VAN DE H. CECILIA. *Naar het Duitsch. — 's Bosch, G. Mosmans Zn, 2e druk (20 × 14) 78 blz.* *fl. 0,50; gec. fl. 0,75*

VIA — Hannes, het blindgeworden boerenkind, wier moeder van verdriet zinneloos werd, hoort in S. Cecilia's kapel het lied der Heilige. In 't gesticht waar hij wordt opgenomen, wordt hij zanger en organist. Op een feest speelt hij, als in bezieling en ontroerd boven de aarde, het lied van S. Cecilia weder. Zijn moeder geneest en blijft met hem in het organistenhuisje wonen. — Mooi gevonden en verteld. — *Door St-Jozef's Voorbede*, het tweede verhaaltje, toont hoe de brave Nicolaas Herscht door booze menschen beschuldigd, door St-Josef's voorspraak bevrijd wordt. A. WALGRAVE, PR.

VI^{B} *— KINDERLECTUUR*

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

2785 Koster, Maren **83**

WAT DE VACANTIE BRACHT. — *Geïll. met platen dr. Sijtje Aafjes. — Gouda, Van Goor. (Gezellige Uurtjes, XIII) 1926. (21 × 15) 94 blz.* *geb. fl. 1*

VIB-C — Een kinderboek zooals we er in Nederland boekenkasten vol hebben, en waarvan we moeten zeggen : het is niet kwaad, maar we

moeten eigenlijk toch nog wat anders hebben. 't Is ook sterk Hollandsch. Alles bijeen een bruikbaar boekje, totdat we beters hebben.

ERNEST VANDER HALLEN.

2786 Van der Klei, Jac. **83**

MET DEN WOONWAGEN. *Geïll. met plaatjes dr. Jan Rinke. — Arnhem, Ten Brink (Juliana-Bibliotheek), 2e druk. (22 × 15) 168 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

VIA-B — Dit aantrekkelijk verhaal zal jongens en meisjes interesseeren. Het zal hun toonen hoe ver men komt met vlijtig te werken. — De teekeningen konden beter zijn. De uitgave is over het algemeen toch goed verzorgd. M. VAN COPPENOLLE.

84. ESSAYS

2787 Dambre, Dr O. **84 : 92**

◆ DE DICHTER JUSTUS DE HARDUIJN. — *Met 10 afb. en facsimiles. — Gent, Van Rysselberghe en Rombaut. (Recueil de travaux publiés par la Faculté de Phil. et Lettres, Gand), (n. 58) 1926. (26 × 17) XXVI-552 blz. 50 fr.*

*IV — Met dit proefschrift, een biografische en letterkundige studie over den priester-dichter Justus De Harduijn (1582-1641) heeft Dr Dambre in 1922 aan de Gentsche Hoogeschool gepromoveerd tot doctor in de Wijsbegeerte en Letteren; in December 1924 werd hij er mee tot laureaat uitgeroepen in den Universitairen Wedstrijd. Een zwaar en lijvig boek, dat tevens eerbied afdwingt voor den degelijken inhoud en voor de buitengewone werkkracht er aan besteed; daarenboven mag het er op roemen een van onze merkwaardigste Zuid-Nederlandsche dichters in eer te hebben hersteld. — Het eerste hoofdstuk schenkt voorafgaande cultuur-historische beschouwingen over de Renaissance, inzonderheid in de Nederlandsche letteren: een scherp-geteekend kader van den tijd waarin De Harduijn schreef. Het tweede bevat een algemeen levensoverzicht van den dichter : a) den groei van zijn geslacht; b) een levensschets; c) zijn vriendenkring. Het derde en voornaamste bespreekt zijn werken: na een uitgebreide bibliographie, den Renaissance-bundel *Roose-mond* (1613), pas in de laatste jaren ontdekt door Dr Foncke, een van de allerbeste bundels gedegen liefde-lyriek; verder de stichtelijke werken waarin de pastoor van Oudeghem zijn schoonheidszin heeft ten dienste gesteld van zijn geloof ten bate van de christelijke gemeente en waarin Goddank ! de stichtelijke bedoeling den dichter niet heeft geschaad, maar eerder verheven; eindelijk enkele gelegenheidsgedichten. De twee laatste hoofdstukken geven getuigenissen over De Harduijn en bepalen den invloed en de beteekenis van zijn kunst. In de 200 bl. bijlagen, parallelteksten, waarin door vergelijking wordt uitgemaakt in hoe verre De Harduijn werd ingegeven door de Fransche Pléïade. — Zooals blijkt uit de korte inhoudsopgave, een zeer persoonlijke en onmisbare bijdrage tot de kennis van onze literatuurgeschiedenis uit de 17e eeuw: een bewijs dat de Vroeg-Renaissance ook bij ons tot gave poëzie is opengebloeid. Moge de schrijver gelegenheid vinden om door verderen arbeid dat nog grootendeels braakliggende veld te ontginnen en de beloofde studiën over Heemssen, Bellemans en zooveel anderen tot een goed einde te brengen.* Dr A. BOON, PR.

2788 Melis, Hubert **83 : 809 : 4393**

REINAART DE VOS. *Aanpassing op heden ten dage van de aloude handschriften naar de critische uitgave van Prof. Dr J. W. Muller (In den oorspronkelijken verstrant). — Antwerpen, De Sikkel, 1926. (23 × 18) 102 blz.* *15,60 fr.*

II — We leven in een tijd van Reinaert-verheerlijking: na een paar eeuwen vergetelheid, thans algemeene belangstelling. In Zuid-Nederland alleen verschenen reeds vijf goede vertalingen van het middelnederlandsche dierenepos. Nu van Hubert Melis « dit werk van geduldige liefde ». Hij volgt de critische uitgave van Prof. Muller trouw op den voet en tracht zooveel mogelijk letterlijk te « vertalen ». — Over 't algemeen is de bewerking goed geslaagd: zin en rythme komen tot hun recht; waar het, om wille van het rijm, onmogelijk is woordelijk om te zetten, wijkt de nieuwe tekst niet te ver af van den oorspronkelijken. Een noodzakelijk gevolg van zoo'n vertaling is het overvloedig gebruik van archaïsmen. — Het is spijtig dat de bewerker de voornaamste deelen, waar de middeleeuwsche ironie wat te veel over de schreef liep, niet heeft weggesnoeid. Daarom kunnen we, ondanks al den eerbied en de bewondering die we voor dit meesterstuk van onze letterkunde bezitten, de lezing er van niet toelaten dan aan *welgevormde* lezers. Wie het toch wil lezen, vindt zijn gading in de uitgave van E. H. Lindemans.

Dr A. BOON.

2789 Tinbergen, Dr D. C. **80.9 : 83 : 87**

REINAERT DE VOS. — *Groningen, Wolters (Van alle Tijden, nr. 3). 1926. 5e druk (18 × 13) 156 btz.* *fl. 1,20*

IV* — De vijfde druk van deze Reinaert-uitgave voor schoolvertrek en huiskamer werd door Dr Tinbergen bezorgd. Den vroegeren tekst, een afdruk van dien van Dr Martin, heeft hij in twee opzichten herzien : op vele plaatsen heeft hij den tekst, zooals Dr Martin hem « verbeterd » had, volgens het Comburgsche handschrift hersteld; op andere, waar dit laatste foutief was, heeft hij naar het Dycksche verbeterd. Op die manier wijkt deze nieuwe uitgave op ongeveer 320 plaatsen af van Dr Martin's tekst; een twaalftal verzen kregen zelfs een heel ander uitzicht. Bij nader onderzoek dient de uitgever over 't algemeen geluk gewenscht voor zijn nauwgezetten en wel overlegden arbeid. — Een doorloopende woordverklaring ter zijde van den tekst verlicht het lezen voor niet-specialisten. Tevens wijdt de uitvoerige inleiding over het Reinaert-vraagstuk en over den geest van dit dierenepos den lezer verder in, in dit meesterwerk van onze middelnederlandsche letterkunde. De tekst werd zoodanig besnoeid dat ontwikkelden hem gerust mogen ter hand nemen.

Dr A. BOON, PR.

89. OORLOGSLITERATUUR.

2790 Belpaire, M. E. **89**

◆ DE VIER WONDERE JAREN. — *Antwerpen Leeslust, (20 × 17) 140 blz.* *6 fr.*

V* — *Haar* oorlogsboek. Geschreven « in den avond des levens, genietend van 's levens poëzie, van de lafenis der herinnering ». Zoek daar niet in het tragisch gebeuren der oorlogsellende of der volkerenbotsing, doorpeild in de machtige visie van verhaalrealisme of schrijnende lyriek. Doch in dit boek leeft en spreekt luidop wat alle oorlogsboeken inprenten willen : hoe, midden vuur en dood, de oorlog den

mensch opzweept, ver van al die bloedklonten en levensmoordende kanonnentragiek, naar hooger, reiner leven... — Want van uit haar *Swiss Cottage*, het vredig kunstcenakel omdaverd van kanonnengedreun, volgt zij dàt « wonder » in de vier oorlogsjaren. « Een voor een glijden, den blik voorbij, de frontbeelden... nu een Waal, dan een Vlaming, hier een dichter, daar een schilder » (blz. 25) (men heeft haar zelfs dat durven te verwijten!), en zij zoekt haar spelemeien in wat de synthese van haar leven is geweest, de serene kunst. 't Wordt dan een droom van schoonheid in muziek, schilder- en woordkunst, gedroomd op het veld der gruwelijkste leelijkheid zelf. — Allerminst bedoelend kritische beoordeeling, laat zij haar pen « naar willekeur over 't papier glijden », en praat los en sereen weg over Louis Boumal, den jongen Luikenaar-dichter, Joe English, den schilder van Ons Lief Vrouwtje van den IJzer, Jörgensen, A. Van Caulewaert, den ridder van het recht. Dan weer woelt blijde natuurstemming naar boven, en de kunstenares drinkt de bloemenweelde in de Panne en den lente- en zomerluister in en hoort in het nachtegalenlied verre klanken van Beethoven en Gezelle. — Tot de morgenklaarte komt van 1919.... Dat is *haar* oorlogsboek. Geen klaroerende literatuur, maar de simpele zegging vol piëteit en zieleontroering. Ook geen neergedrukte of neerdrukkende literatuur, maar stralend van het onwrikbaar optimisme, « dat het kenmerk is der zielen van Geloof, Hoop en Liefde » (A. Cuppens). Kon anders verwacht van 't « Lief Vrouwtje van den IJzer »? A. VAN DEN DRIES, PR.

9. — Geschiedenis

2791 De Boer, Dr M. G. en De Wilde, L. J. **83 : 9**

HISTORISCHE LECTUUR: Nieuwste Geschiedenis. — *Groningen, Noordhoff, 1926, 3e herz. en verm. druk. (23 × 15) 276 blz. fl. 2,50; geb. fl. 3,25*

IV — Dit boek is het vierde deel van een verzameling, die nu thuis hoort in elke boekerij van onze onderwijsinrichtingen. Het is een verzamelwerk uit de beste geschiedschrijvers, waardoor de verdienstvolle samenstellers, dank zij de beschrijving van de belangrijke historische toestanden, feiten of personen, het typische van een bepaald tijdvak, persoon of volk naar voren brengen. De verschillende zijden van de Algemeene Geschiedenis van de Fransche revolutie af tot den Wereldoorlog worden hier uitstekend belicht en moeten de leerlingen een beter inzicht geven in vele toestanden en gebeurtenissen, die in de les maar even konden aangestipt worden. Ook de belangstelling voor historische lectuur over 't algemeen wordt gewis en zeker door zulk een boek gewekt. Een flinke bloemlezing! Dr J. UYTTERHOEVEN.

2792 Moerman, J. J. **6**

VAN MANNEN IN VRÊE. Schetsen uit onze beschavingsgeschiedenis voor de hoogere klassen der Lagere School en Voortgezet Onderwijs. — *Groningen, Wolters, 1926. (19 × 13) 128 blz. fl. 0,80*

V — Een gelukkige poging om de beschavingsgeschiedenis de haar toekomende plaats in het onderwijs te doen innemen. In enkele belangwekkende leesstukjes vertelt schrijver ons de verschillende stadia van het verkeer : zoowel het primitief rijden en varen als het vliegen en de andere moderne verkeersmiddelen komen aan de beurt. Ook de handel wordt flink bedacht. Waar dit bundeltje uitsluitend gewijd is aan de

geschiedenis van handel en verkeer vinden wij den titel minder gelukkig: men mocht waarachtig wat meer verscheidenheid verwachten.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

2793 Van Gelder, Dr H. A. Enno **9**

DE XIXe EEUW. Leerboek der algemeene en vaderlandsche geschiedenis van 1789 tot heden, voor de hoogste klassen van de H. B. S. met 5. J. C. en het Gymnasium. — *Groningen, Noordhoff, 1926. (24 × 16) 356 blz.*

fl. 3,75; geb. fl. 4,50

V — Een leerboek dat zonder voorbehoud onder de allerbeste moet gerangschikt worden. Vooral de methode bevalt mij uitstekend, al schijnt ze wel eenigszins nieuw, alvast wat onze leerboeken betreft: 1e meer dan ergens anders wordt de cultuurgeschiedenis uitvoerig behandeld, en als grondslag voor de geheele staatkundige ontwikkeling geschetst; 2e in de beschrijving der tijdperken wordt het algemeen voorop gesteld, en de afzonderlijke landen worden in hun ontwikkeling behandeld als onderdeelen en uitvloeisel van de algemeene evolutie; 3e ook de geschiedenis der denkbeelden krijgt een eereplaats en de beginselen, waarvan personen, partijen en bewegingen uitgaan worden uitvoerig geteekend. — Alles is daarenboven zeer objectief, streng wetenschappelijk en toch zeer klaar uiteengezet. — Werkelijk een aanwinst voor het onderwijs in de geschiedenis.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

2794 Brown, Lady Richmond **91**

OP REIS NAAR HET ONBEKENDE. Ontdekkingstocht naar de onbekende Indianen-stammen van Centraal-Amerika. *Vert. uit h. Engelsch dr. M. P. C. De Gruyter. Geïll. met vele photografieën. — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1926. (24 × 17) 332 blz.* *fl. 2,50*

III-IV* — Zeker is het, dat deze lijvige reisbeschrijving voor liefhebbers van aard-, land- en volkenkunde hoogst wetenswaardige bijzonderheden aanbrengt. De schrijfster, een vrouw uit Engelschen adel, maakt met een ontdekkingsreiziger een lastigen tocht mede naar Midden-Amerika, en verblijft er geruimen tijd onder de *San Blas* en vooral de *Chucunaque* Indianen, wier zeden zij van dichtbij kan waarnemen. Ook dieren en gewassen van de doorreisde landen worden voorgesteld. Jammer dat alles zoo weinig getuigt van christen geest bij de opmerkster en verhaalster. Men moet het boek niet in jonge handen geven.

AL. WALGRAVE, PR.

2795 Simons, Jozef **83 : 91**

◆ IN SPANJE. *Geïll. 16 fotos. — Leuven, Davidsfonds (Nr. 211) 1926. (20 × 13) 190 blz.* *9 fr.*

V — Jozef Simons is als taalman mogen meegaan met met Jan-Oom en Heer-Oom naar Spanje, het beloofde land der romantiekers zaliger gedachtenis. Met Suykerbuyksche guitigheid en Suykerbuyksche vinnigheid van oog en oor beeft hij alles opgemerkt; geen kwestie van dat ge u een oogenblik zoudt vervelen; en ge leert er veel bij kennen, volk, land, aard, beschaving en Spaansche grandezza. — Lectuur ten zeerste aanbevolen aan die nog lijden aan geuzenlitteratuur uit de jaren 60 en 70. — Het glanspunt is zeker de beschrijving van het stierengevecht.

Wie dat kan, mag met een ganzenveder schrijven. — En de Flamencos halen er hun hart aan op. — Onze litteratuur is arm aan goede reisverhalen; « tot den naasten keer » zegt de schrijver als slotwoord tot Jan-Oom en Heer-Oom; maar als die nu eens het euvel des doods of van de reumatiek ondervinden? Dan is, mij dunkt, Mijnheer Davidsfonds verplicht Jef Simons op reis te sturen, of doet het el canonigo Luwitgaherens, secretario del Boerenbond belge, die zoo'n heerlijke verschijning maakt te Zaragozo? J. HALLEZ, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN.

2796 Fischer, H., S. V. D. **92 : 266**

LEVEN VAN PATER ARNOLD JANSSEN. Stichter der Missie-congregatie van het goddelijk woord van Steil en van de Missiezusters « Dienaressen van den Heiligen Geest ». — *Vert. uit h. Duitsch dr. Fr Heines. — Hamant, Missiehuis. 1926, 2e druk (19 × 12) 182 blz.* *9 fr.*

V — Arnold Janssen behoort tot de baanbrekers der missie-bedrijvigheid in Duitschland, Oostenrijk en Holland. Hij is de vrome stichter der bekende congregatie van Steyl : deze omvat de Paters en Broeders van het Goddelijk woord en de Zusters Dienaressen van den H. Geest, waarvan een tak als slotzusters het contemplatieve leven leidt en een andere als missie-zusters naar de missies vertrekt. Deze verscheidene takken zijn in korten tijd tot hoogen bloei gestegen : in Mei 1925 telde de congregatie reeds 2750 leden, nl. 800 priesters, 350 theologanten, 130 novicen, 950 geprofeste broeder, 320 broeders-novicen en 200 postulanten. De zusters-congregatie telde bij den dood van den stichter reeds 560 religieuzen, en thans zijn er 1600, waarvan er 790 in de missies werkzaam zijn en 120 als slotzusters bidden voor de grootste belangen van de wereld, de Kerk, de priesters, de missie ! De leden der congregatie zijn nu in al de werelddeelen verspreid, zij staan in de missielanden bekend onder de beste missionarissen, in Europa onder de vurigste missie-ijveraars en de flinkste missie-kenners. Pater Jansen was een ware man Gods ; hij zag in alles Gods Wil en volgde dien met algeheele toewijding en onverzettelijke energie. Hij was een harmonisch-antwikkeld mensch, een scherp-omlijnde persoonlijkheid ; diep-vroom-strevende naar het hoogste en toch vol practischen zin. De missionarissen van het Goddelijk Woord vierden in 1925 den vijftigsten verjaardag van hun stichting. A. DE BOECK, PR.

2797 Franck, Louis **92**

PRESIDENT ROOSEVELT. Karakterschets. — *Antwerpen, Opdebeek, 1925. (27 × 18) 24 blz.* *1,60 fr.*

V — Vlot-geschreven karakterschets van President Roosevelt, die in zijn felbewogen levensloop immer dierf zeggen wat hij meende, en de eerste was om te doen, lijk hij zijne onderdanen of volgelingen wilde zien handelen. AUG. OSSENBLOK.

ERRATUM. — Bij vergissing kwam de naam van E. H. Dr FL. PRIMS onder de boekbespreking 2618 in de voorgaande aflevering.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

INLICHTINGSPOST

2798 **Jack LONDON**. — Door sommige firma's werd er deze laatste weken herhaaldelijk propaganda gemaakt voor de boeken van Jack London. Ook kwamen ons van verschillende kanten vragen om inlichtingen omtrent die werken toe. Ten gerieve onzer bibliothecarissen en andere belangstellenden geven we hierbij de lijst der in 't Nederlandsch vertaalde boeken van London met aanduiding van hun waardebepaling in zedelijk opzicht.

De werken van dezen auteur kunnen moeilijk onder één rubriek gerangschikt worden; hun strekking en inhoud zijn zoo uiteenloopend dat het een wonder mag heeten hoe de schrijver van mooie dierenboeken als : « *Pittah* », ook een boek schreef als « *Het Dwangbuis* ». London is inderdaad een veelzijdig type die zoowat elk genre beoefende. Zooals men weet verkeerde hij langen tijd onder het uitschot der maatschappij, en wist zich later door eigen studie en vorming op te werken tot journalist en romanschrijver. Die studie was intusschen niet erg diepgaande, zoodat hij met een verbazende onwetendheid handelt over zaken waar niet-begrijpen onduldbaar is; zoo telkens wanneer hij het heeft over godsdienst en over zedelijkheid. Het werk zelf van London lijnt zeer scherp zijn verschillende levensperioden af. Zoo schreef hij, na zijn mooie dierenboeken « *Als de Natuur roept* », « *Pittah* », « *Jerry* », die wel het beste blijven van wat London ooit voortbracht, theosofische en spiritistische werken als « *Het Dwangbuis* »; later openbaarde hij zich als evolutionist in « *In Adams Tijd* » en ten slotte als socialist in « *De Baanbreker* ». Doch uit al zijn werken blijkt zijn onkunde in zake godsdienst; onkunde die in werken als « *In Tweestrijd* », « *Elam Harnish* », « *De Goudzoekers van Aljaska* » e. a. scherp naar voren komt. Op een jammerlijk tekort aan zedelijke begrippen wijzen boeken als « *Dat was nog eens een Kerel* »; « *De Dochter van de Sneeuwvelden* », « *In Tweestrijd* ». Een goed-bedoeld boek is « *John Barleycarn* » waarin hij ten strijde trekt tegen het alcoholisme en de drinkgewoonten, en propaganda maakt voor de invoering der afschaffingswet.

Hooger literatuur geven de werken van London meestal niet : alleen zijn dierenboeken behooren tot het beste wat de wereldliteratuur op dit terrein biedt : ze kunnen gerust de vergelijking doorstaan met de werken van R. Kipling, William Long en Herman Löns. De rest van heel zijn omvangrijk werk geven we gerust op den koop toe. Dat er intusschen moet opgepast worden met het lezen en uitleenen van Londons' werk blijkt uit onderstaande lijst. London werd geboren in 1876, en stierf door zelfmoord in 1916.

Als de Goden lachen. III — 83
Als de Natuur roept. IV — 83.0 : 59
De Baanbreker. II — 83.3
Beetgenomen. II — 83
Dat was nog eens een Kerel. III — 83
De Dochter der Sneeuwvelden. III° — 83
Het Dwangbuis. I — 83.1
Elam Harnish. II — 83.0
De Goudzoekers van Aljaska IV. — 83.0
In Tweestrijd. I° — 83
Jerry. IV — 83.0 : 59
John Barleycorn. IV — 83 : 178
De Kracht van den Sterke. I — 83
De Kruistocht van de Meteor. V — 83
Uit Liefde voor het Leven. III — 83
De Muiterij op de Elsinore. III — 83
Onder de Goudgravers. V — 83
Een ongelikte Beer. III — 83
Pittah, de grijze Wolf. IV — 83 : 59
De scharlaken Pest. II° — 83
Sport. III — 83
Terry, de Broeder van Jerry. IV — 83 : 59
Tusschen de Wielen. IV° — 83.0
Tusschen twee Rassen. III — 83
Verhalen van de Zuidzee. III° — 83
Veeren op den Hoed. IV — 83
Vóór Adams' Tijd. I° — 83.0
Wittand. III — 83.0 : 59
Wolf Larsen. III — 83.1
De Zeewolf. III — 83.0
De Zoon der Zon. III — 83
Zwerftochten in het Noorden. IV — 83.0

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

Dr G. Kalff, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb.	à L. 7,90
Dr G. Kalff, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb.	L. 8,90
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb.	L. 8,25
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb.	L. 5,90
M. A. P. C. Poelhekke en Dr C. G. N. de Vooys, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. L. 4,50, geb. *3e druk*,	L. 4,90
Dr J. Prinsen J. Lzn. De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb.	L. 15,00
Dr C. G. . de Vooys, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb.	L. 5,90

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie : E. H. Bernaerts, J. Boon, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris : Anton van de Velde.

PER JAAR: 35 FRANKS

Beheer : « DE STANDAARD » Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius : *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje*, 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd*, 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie*, 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht*, 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen*, 5 fr. — *Mastenvlimmen*, 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland*, 4 fr.

Werk van Omer Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen*, 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried*, 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 6.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (ter pers).
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** fr. 5.50
2. **Mijn Broerke.** fr. 5.50
3. **Mijn Professor.** fr. 5.50
4. **Mijn Vacantie.** fr. 5.50

EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 5.50

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. 6.50
M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 7e deel. fr. 5.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—

Godsdienst

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr. 10.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel.
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** fr. 3.75
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5,—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaarg. fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Gedichten

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 7.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 7,50 ; geb. fr. 9.—
E. FLEERACKERS, S. J. — **Reineke Vos in de Kempen.** fr. 4.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (ter pers).

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 15.—
DŒRFLER, P. — **De Stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. 7.—; geb. fr. 8.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 10.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar 't Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen (ter pers).
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. 14; geb. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
Prachtuitgave. fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
X. — **Een Missionaris in Alaska** (P. W. Judge, S. J.) fr. 4.—

Wetenschap

N. J. VLAMING. — **Over het Onweer en nog iets.** fr. 6.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
Maart 1927

II

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **35** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 °/o korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 5 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 27 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 38 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 38 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; **vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.**
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : n^r 241.02 **Telefoon n^r 216.74**

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. **4.50** ; geb. fr. **5.50**
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. **4.50** ; geb. fr. **5.50**
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. **5.—**
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. **5.50**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **6.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.—**
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8,00**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** fr. **5.50**
2. **Mijn Broerke.** fr. **5.50**
3. **Mijn Professor.** fr. **5.50**
4. **Mijn Vacantie.** fr. **5.50**

EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. **5.50**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. **6.50**
M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 7e deel. fr. **5.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**

Godsdienst

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr **10.—**
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. **8.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **8.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel.
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. **15.—**
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. **15.—**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. **30.—**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

ONZE NIEUWE BIJGEWERKTE

Catalogus van Boekwerken

Godsdienstige Werken, Romans en Novellen, Kinderboeken en Wetenschappelijke Werken

wordt op aanvraag GRATIS en FRANCO toegezonden

N. V. DE R. K. BOEK-CENTRALE, Amsterdam

Keizersgracht, 62=64

TELEFOON: 43639=49431

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postk arten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

L. J. M. FEBER

NUMMER 2 VIJFDE JAARGANG MAART 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

L. J. M. FEBER

DOOR

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

Zooals hij daar na den oorlog is komen opduiken, kon hij gelijk die andere mannen met een wereldblik, een Augustinus, een Gregorius, ter verontschuldiging voor zijn ernst en grootschheid, aanvoeren: ex eremo venio. Tien jaar Indië, eenzaamheid, overweging over het wereldgebeuren « in de schaduw der waringins », maar nog meer der wijdingsvolle Boeddhatempels, hebben hem tot zijn profetentaak gevormd: ons luid te komen herinneren aan onzen rijkdom t. w. de katholieke orde, sedert de Middeleeuwen verduisterd en die nochtans absoluut moet heropbloeien, wil de ondergang niet volledig zijn. Geestelijkheid moet van her de grondslag van het leven zijn, en hierin kan het Oosten ons beschamen. Het Oosten evenwel met zijn ontkenning, biedt de oplossing niet: eens de ingekeerdheid weergevonden, zij het in het Oosten, moet onze westersche logiek der werkelijkheid de katholieke orde, de levensbron, herstellen.

Hoe nu onzen tijd tot het bewustzijn van zijn dwaling gebracht? Met hem het beeld zijner ziekte voor te houden, en wel in den spiegel der letterkunde, kunst en kultuurgeschiedenis. Geboren uit de Renaissance,—het afbreken der hemelsche banden,—heeft de kwaal als jongste phazen gehad de Romantiek, die met haar passéisme slechts een ijlen bloei kon opleveren; en brutaal daarop het naturalisme, de besliste verzaking aan hoogeren levensstijl. Maar de laatste ontbinding van het naturalisme heeft eindelijk de oogen geopend; beter zoo, heelemaal los, en, al was het met ledige handen, van meet af herbegonnen: — geestelijke bezieling is weergekomen. — De nieuwe tijd staat vóór de opbouwende taak met daden zoowel als met gedachten, op gebied van godsdienstig, economisch, kultureel leven, overal te herstellen het

primair, eeuwig, goddelijk belang, in gave tucht, saamhoorigheid en levende liefde.

Die booglijn: Boeddhisme, — Romantiek en Naturalisme, — Katholieke Herleving, schraagt elk boek van Feber, telkens een machtig nieuw betoog voor zijn leer: *De Gordel der Aarde*, reis uit de Oost tot Schotland, het vaderland der Romantiek, om ten slotte in het hart van het door-en-door naturalistisch Engeland, neer te knielen in de nieuwe kathedraal van Westminster; of, Muls'stedentryptiek, Levant, Parijs, Brugge, hervattend en verruimend in het licht van den oorlog, *De Strijd om de Stilte*, d. i. nogmaals het mysterie van het doode Oosten, daarna Versailles en het oorlogs-Frankrijk met hun doodskiemen en kultuurschatten, en ten slotte Brugge, Yperen, het mystieke Vlaanderen; de stilte der zaligheid. *Fr. Van Eedens Ontwikkelingsgang*, Van Eeden, die een heele tijd in de betoovering van het Boeddhisme blijft hangen, die het naturalisme echter geduchte klappen toebracht, en eindelijk het genadelicht vindt; *Opgaande Wegen*, de 19e eeuw met Shelley's schoonheidsdroom zonder aansluiting met de werkelijkheid, met Flaubert's en Prins's geestes weeën, en met debevrijders uit het naturalisme, Huysmans, Claudel, en — de toekomst voorop lichtend — het hergevonden Oosten eenerzijds en de katholieken, bijzonder Vondel en Dante (met Gezelle) als zuivere leermeesters.

Febers proza bezit eene ongemeene volheid, vastheid en energie. Het doet aan als een met stevig taalmateriaal gebonden bouw van groote gedachten. (Inderdaad ontleent hij veel aan bouw- en mekaniekterminologie). Soms dekt een grootsch beeld de gedachte (Bruegels Blinden d. i. wijzelf; Morris en Monticelli's symbolisme: een tooverslot, enz.). Het hoogst reikt hij, waar gloed van bezieling uitstraalt doorheen de kracht van de zware, groeiende gedachte. « De uiterste competentie van zijn stijl » zegt B. Verhoeven « ligt in een opperste samenvatting van rythme, van melodie, die als zware golven de gevoelsbewegingen uit de diepte opstuwt en met een donkeren zwaai van geluid het grootsche suggereert. »

Dat wijst op een groot redenaar. Waar dan bij zijn optreden bij komen de open, sterke en gemoedelijke persoon, de schoone ebbing der volzinnen en de meesleepende opgang van toon en stem.

Naast zijn heropbouwsplan gaf hij ons eene eerste proeve van verwezenlijking, en wel in het drama. De dramatiek van *David* is werkelijk eeuwig-klassiek d. i. zuiver objectieve voorstelling der hoogstdramatische kroniek van Davids uitboeting in zijn kroost, zonder eenige herschepping noch lyrische veruiterlijking, maar daar voor ons in zijn naakte waarheid, vol zedelijke beteekenis, herlevend. Feber heeft uit zijn geconcentreerde energie daarvoor een taal geschapen, scherp en vast met iets edels en hoogs dat noch aan de Tachtigers noch aan Vondel ontleend is, maar recht uit absolute taalschoonheid gehouwen is.

In de romantische schets *Holofernes* zal het Feber benevens de oorlogsactualiteit, wel te doen zijn geweest om eens een gedacht te geven van wajang, of gewijde rythmische vertooning.

Feber is een der grootsten onder de apostelen der katholieke kultuurherleving op onze dagen. Reeds nu staat zijn werk daar als een volledig systeem. Hij hoeft nu nog maar te schrijven of te spreken: uit zijne levende overtuiging luidt het reddende woord.

Maar die denker is een mensch, een gemoedelijk Noord-Brabander, en een kunstenaar. Hij voelt wat leven en kunst alom leveren aan aandoenlijke schoonheid. Hooger nog verheft hij zich met geest en hart tot eeuwigheid en God.

En die gedachtenschat en die bezieling drukt hij uit in zijn sterk proza, immer werk van een scheppend dichter.

Leest hem: een wereld gaat voor u open. Zijn boeken wezen een trots voor alle katholieken en Nederlanders!

Biografie

LOUIS JEAN MARIE FEBER, is geboren te Bergen op Zoom in 1885; bezoekt te Nijmegen de H. B. S., waar hij door M. A. P. C. Poelhekke in de literatuur werd geïnitieerd; studeerde van 1903 tot 1908 aan de Technische Hoogeschool te Delft en werd Civiel ingenieur in 1908; van 1909 tot 1920 verbleef hij in Nederlandsch Indië, als Ingenieur bij 's Lands Waterstaat en Burgerlijke Openbare Werken; was van 1922 tot 1925 lid van de 2e kamer der St. Gen.; woont thans te 's Gravenhage.

Bibliografie van FEBER

FRÉDERIK VAN EEDEN'S ONTWIKKELINGSGANG. — 's Bosch, Teulings. Uitg. Mij., 1922.
IN DE SCHADUW DER WARINGINS. — A'dam, Van Munster's Uitg. Mij., 1922.
OPGAANDE WEGEN. Roermond, J. Romen en Zonen, 1923.
DE GORDEL DER AARDE. — A'dam, Van Munster's Uitg. Mij., 1923.
DE STRIJD OM DE STILTE. — A'dam, Van Munster's Uitg. Mij., 1924.
ISRAËL. Twee treurspelen. — Maastricht, Van Boosten en Stols, 1924.
KATHOLIEKE VERNIEUWING. Rede — Dietsche Warande en Belfort, April 1926.
ARTIKELEN in Van onzen Tijd, Dietsche Warande en Belfort (Oct. 1924), De Gemeenschap, Opgang. Letterkundige kroniek in De Maasbode.

Bibliografie over FEBER

BERNARD VERHOEVEN, « *Feber en Erens* » in De Beiaard, 1923.
JORIS EECKHOUT. Literaire Profielen I. 1925, bl. 138-170. Brugge, Excelsior.
Recensies in BOEKENGIDS door Prof. Dr. A. Boon, Dr J. Caeymaex, enz.
PAUL DE MONT, in Pogen, 1925, in Hooger Leven, 20 Febr. 1927.
AL. DE MAYER, in Hooger Leven, 27 Febr. 1927.
W. PUTMAN, in Hooger Leven, 5 Maart 1927.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

RAINER RILKE de grootmeester der vooroorlogsche Duitsche dichtkunst, stierf den 30 December ll. te Montreux. De laatste tien jaar voor den oorlog oefende hij een overwegenden invloed uit op het litterair leven in Duitschland. Als lyrieker heeft hij prachtig werk geleverd. Zijn voornaamste werken zijn : « *Die Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke*, en « *Geschichten vom Lieben Gott* ». Rilke was sterk individualist en een fijne persoonlijkheid eerder intellectualistisch aangelegd, en wars van de nieuwe richting die gedurende den oorlog in Duitschland bij de jongeren zooveel opgang maakte.

Niet zeer bemoedigend is de uitslag van het onderzoek, door den bibliothecaris van een Rotterdamsche volksboekerij meegedeeld, over de meest gevraagde boeken. De titel van een boek is van grooten invloed bij de keuze. Oude, zoetsappige en romantische lectuur wordt veel meer gevraagd dan de werken van onze nieuwe schrijvers... Men vraagt lectuur op den titel afgaand, en dus een boek dat « Kalverstraat » heet 20 maal, tegen zesmaal een dat « De Gilden » genaamd is, hoewel in beide gevallen de schrijver dezelfde is. In het algemeen zegt de auteursnaam deze lezers zeer weinig. Men leest — of vraagt — op goed geluk Erasmus 15 maal als zijn werk « Lof der Zotheid » heet, doch slechts 4 maal, wanneer hij het Twaalf Samenspraken noemt. Evenzoo gaat het in de volgende gevallen : Shakespeare : *Coriolanus* 4 maal; *Othello, de Moor van Venetië* 19 maal... Van Hulzen : *In hoogere Regionen* 12 maal; *Een vrouwenbiecht* 72 maal. Heel vleiend voor het Rotterdamsch lezerspubliek is het niet. Mogelijk gebeurde hetzelfde in dezelfde omstandigheden in Vlaanderen. We vragen ons echter af of er niet veel afhangt van den bibliothecaris in die zaken.

ALFRED HEGENSCHEIDT die in Vlaanderen zoo goed als vergeten is, en die destijds een van de leidende figuren was uit onze « Van nu en straks » beweging, wordt in Boekenschouw vereerd met een artikel van Dr H. H. Knippenberg. Over « Starkadd » en de première van dit stuk bij de Leuvensche Gildefeesten vertelt hij interessante anecdoten.

Ons geestelijk Erf, driemaandelijksch tijdschrift voor de studie der Nederlandsche vroomheid, vanaf de bekeering tot circa 1750, verscheen zoo pas voor de eerste maal. Het eerste nummer bevat merkwaardige bijdragen van verschillende vooraanstaande geschiedkundigen en theologanten; waaronder een artikel van Pater Van Mierlo, S. J. over « Het ontstaan der Germaansche mystiek », en een ander van Dom j. Huyben, O. S. B. over « Thomas van Kempen » vooral merkwaardig zijn.

Weer een litteraire prijs. Op voorstel van Fernand Rooman heeft de Fransch-Belgische « Société des auteurs et compositeurs » een tweejaarlijkschen prijs van 5000 fransche francs gesticht, die zal worden verleend aan den schrijver van het beste *Vlaamsch* tooneelwerk. De « Academie belge de langue et de litterature française » heeft van den Belgischen vertegenwoordiger der Fransche « Société » aangenomen dezen prijs van 5000 francs te besteden aan een Belgischen-Franschschrijvenden tooneelschrijver. Dit gewilde misverstand vanwege onze « Academie » wekte misnoegen in Vlaanderen, zoodat de « Société » besliste een tweeden prijs van 5000 frs, te stichten, ten behoeve van de Vlaamsche tooneelletterkunde. Door de zorgen van de Kon. Vlaamsche Academie, zal die prijs om de twee jaar toegekend worden aan den schrijver van gelijk welk tooneelwerk dat gedurende de laatste twee jaar van de pers gekomen is.

In Italië is er thans een levendig interesse voor onze Nederlandsche letterkunde waar te nemen. Giacomo Prampolini gaf een bloemlezing uit van het werk van Noord- en Zuidnederlandsche schrijvers van 1880 tot 1924; de titel van dit boek is : «La Letteratura olandese e fiamminga ». Gezelle, Van Langendonck, Buysse, Streuvels, Vermeylen, Van de Woestijne, Teirlinck, Timmermans en Toussaint van Boelaere vertegenwoordigen de Vlaamsche literatuur in dit werk.

RENÉ VERMANDERE de gemoedelijke, door en door Vlaamsche verteller voor het volk, wordt dit jaar gevierd door zijn vrienden, ter gelegengeid van zijn zeventigsten verjaardag. In het Aprilnummer van ons tijdschrift geven we een artikel over Vermandere en de beteekenis van zijn werk in de literatuur van vóór den oorlog.

INLICHTINGSPOST

ERNEST ZAHN

Dit jaar viert Zwitserland de zestigste verjaring van Zahn's geboortedag, en heel de wereld herdenkt dit gebeuren mee, want Ernest Zahn is inderdaad uitgegroeid tot een kunstenaar wiens werk tot de wereldliteratuur behoort. Een drukke propaganda hebben uitgevers en boekhandelaars — die elke kunstgebeurtenis van mercantiel standpunt uit bekijken — voor zijn werk gevoerd. Voor zoover ons bekend, werd dit in z'n geheel in het Nederlandsch overgezet, behalve misschien zijn gedichten, welke trouwens geen markante plaats bekleeden in zijn oeuvre. Een katholiek boekhandelaar heeft de romans van Zahn gepropageerd als zijnde alle voor volwassenen geschikt. Om deze bewering tot juister verhoudingen te herleiden, en onze lezers nader-bekend te maken met de figuur en het overigens zeer interessante werk van Ernest Zahn, deze enkele regelen over den gevierden schrijver, en de lijst van zijn werken met opgave van hun bruikbaarheid voor katholieke lezers.

Ernest Zahn werd geboren in 1867 te Zurich. Zijn vader die een eerzaam caféhouder was, droomde voor hem een mooi hotel of een rijkemenschen-restaurant, waar zijn zoon het beter hebben zou dan hij in zijn nederig bedrijf van drankhuishouder. De jonge Ernest droomde echter van wat anders, en liet het trouwens niet bij droomen, want in een hoekje van vaders café schreef hij op bierbemorste tafels zijn eerste gedichten en vertellingen. Maar zijn vader werd stationsrestaurateur van Göschenen, en de jongen kreeg den ganschen dag en den avond erbij, glazen te spoelen, en kopjes koffie naar de tafeltjes der haastige handelsreizigers te dragen. En 't scheen voor hem nimmer te zullen beteren, want Ernest reisde jaren lang met 'n slaapwagen mêe als restaurantbediende naar Frankrijk en Italië. Terug in Göschenen werd hij tot gemeenteraadslid gekozen; hij schreef in een paar vrije oogenblikken een gelegenheidsgedicht; een vriend zond het naar een krant, die het onmiddellijk opnam. Andere gedichten, en een enkelen keer een korte vertelling gingen den weg op naar hetzelfde redactiebureau, en werden even spoedig opgenomen. Nog wat later — hij was toen vijf en twintig jaar — riskeerde hij het, een novelle te schrijven en die in te zenden om deel te nemen aan een prijskamp door een provinciedagblad uitgeschreven. En het geluk diende hem : hij behaalde 'n prijs. Dat was de inzet : hij schreef nog novellen, en wat later een roman. Ze vonden hunnen weg, en Zahn mocht het witte schort en het schenkbord vaarwel zeggen : hij ging de kunst, en door haar, zijn volk dienen.

Al zijn romans, op eenige uitzonderingen na, zijn boerenromans; het zijn patriarchale — wij zouden zeggen : ouderwetsche — menschen, die vasthouden aan hun naam en hun stuk grond en hun traditie en hun familie; ze zijn nog altijd, als deze die Schiller teekende, vol koppige vrijheidszucht, en wars van dienstbaarheid en moderne kultuur. 't Zijn taaie kerels, echte bergmenschen, eigenzinnig, hebzuchtig en stug, afgetrokken in hun doening, wat menschenschuw en een ietsje fatalist. Er leeft gewoonlijk een felle tragiek in het werk van Zahn; de menschen ondergaan het leven; het is dikwijls bitter en hard om dragen, en het lijkt wel of het speelt met ons als de kat met een muis. Maar er is gewoonlijk nog een hoekje blauw of wat zon in de lucht; er blinkt toch ergens een ster; alleen ontbreekt bij hem het besef dat er tenslotte toch altijd iemand daarboven woont die het rechte eind weet van al ons getob. Daardoor is de atmosfeer in Zahn's werk door den band eerder zwaarmoedig en somber; voor liefde en huwelijksproblemen in de meest gekomplikeerde omstandigheden vraagt hij gedurig onze aandacht. Zijn geloof en godsdienstig leven zijn die van een streng kalvinist. God is een verre, strenge rechtspleger. Zahn kan zich soms wel in de katholieke levensbeschouwing indenken, en

betoont door den band veel eerbied voor de Kerk en haar priesters. Hooge literatuur geeft zijn werk misschien niet, doch hij is een buitengewoon kenner der menschenziel, hij is eerlijk, hoewel hard en wars van alle sentimentaliteit en weekheid in zijn boeken. En ten slotte leeft de heerlijke Zwitsersche natuur met haar grootsche landschappen in ieder van zijn romans. *Zijn werken moeten omzichtig gebruikt worden, en vooral aangepast worden aan iederen lezer.* Bijgaande lijst geeft de bruikbaarheid van ieder boek.

2830 *De Apotheker van Klein Weltwil.* Een troostloos boek over een slecht mensch. Pessimistisch. — III-83.1.

2831 *Bergvolk.* Koppige boeren, abnormale priesters, en onverkwikkelijke toestanden. — II-III-83.1.

2832 *Clari-Marie,* met een karikatuur van een Roomsch-priester. Niet veredelend (Rec. 1817) — III-83.1.

2833 *Dr Albin Indergand.* Mooi en goed. Een katholiek priester die heerlijk zijn taak begrijpt. (Rec. 1085) — IV-83.1.

2834 *Eenzaamheid.* Mooi, doch wat pessimistisch (Rec. 1200) — IV-83.1.

2835 *Het gezin van Lucas Hochstraszer.* Litterair het beste werk van Zahn. Een vader wordt teleurgesteld in zijn zonen, op wie hij al zijn hoop gesteld had. (Rec. 1818) — III-83.1.

2836 *Jonas Truttmann.* Van een lichamelijk mismaakte die meent dat iedereen hem bespot en daardoor ook zedelijk abnormaal wordt. (Rec. 1074) IV-83.1.

2837 *Levensstrijd.* Een boerenknecht verleidt de dochter van zijn patroon om haar te kunnen huwen. De trotschheid van den boer verzet zich tegen dit huwelijk. De miserie die hieruit groeit kan iedereen gissen. — III-83.1.

2838 *De Liefde van Severin Inboden.* Een driftroman, die niets dan kwaad kan stichten (Rec. 1179). — II-83.

2839 *Lotte Eszlinger.* Een mooi boek, een der beste van Zahn, maar zonder bovennatuurlijke drijfveeren en louter menschelijk. — (Rec. 946) III-83.1.

2840 *Een Manestraal.* Novelle. Goed, maar met een treurig einde. — (Rec. 1710) IV-83.

2841 *Menschen.* Een boek vol ellende, — (Rec. 2663) III-83.

2842 *Nacht.* Een vertelling. Zielskonflikten. — (Rec. 1839) IV-83.

2843 *Onderstroom.* Liefderoman, die met zelfmoord eindigt. — (Rec. 2372) III-83.1.

2844 *Het Tweede Leven.* Een troosteloos boek, vol ongebondenheid. — (Rec. 2240) III-83.1.

2845 *De Vrouwen van Tannö.* Er heerscht een besmettelijke ziekte in 't dorp, en al de vrouwen die aangetast zijn doen beloften van niet te trouwen, om de ziekte die erfelijk is, niet voort te zetten. Een strijd die, zonder Gods hulp, hopeloos en ondoenbaar is. Ook in Tannö. Een gevaarlijk boek. — (Rec. 1180) II-83.3.

2846 *Wat het Leven vernietigt.* Zwaarmoedig; eenige verkeerde stellingen. — III-83.

2847 *Wat zegeviert. De Moeder. De Schaduw. Perpetua's dag. De Weduwnaar.* Een zinnelijk en zondig boek. — (Rec. 1688) II-83.

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

2848 Beysens, Dr J. Th.

◆ HOOFDSTUKKEN UIT DE BIJZONDERE ETHIEK: V. INLEIDING OP DE BIJZONDERE ETHIEK, OOK IN VERBAND MET DE MORAAL-THEOLOGIE. — *Hilversum, Brand. (21 × 16) 140 blz.* *fl. 1.50*

IV* — Formeel is de Bijzondere Ethiek de toepassing der algemeene zedelijkheidsbeginselen op meer bepaalde gevallen ter objectieve waardeering dier meer bepaalde gevallen in zedelijkheids- of behoorlijkheidsopzicht. Materieel geeft dan die toepassing bijzondere zedelijkheidsregels of normen, min of meer bepaald naarmate de menschelijke handelingen naar grootere of geringere bepaaldheid gedacht worden. Iedere bijzondere zedelijkheidsnorm is dus allereerst de beoordeeling eener bepaalde handelwijze in zedelijkheidsopzicht. Als norm bezit zij wat wij noemen algemeenheid of toepasselijkheid. Deze nu is naar aard en omvang geëvenredigd aan den oordeelsinhoud. Het oordeel met abstracten inhoud is algemeen, d. i. eenzinnig op vele toepasselijk. Daartegenover heeft het collectief oordeel geen algemeenheid of toepasselijkheid in den eigenlijken zin daar het niets meer is dan of de ontbinding van het collectieve in de afzonderlijke gevallen, of wel de opneming van nieuwe dergelijke gevallen in de collectieve qualificatie. De behandeling der bijzondere zedelijkheidsnormen vervalt dus fundamenteel in twee afdeelingen waarvan de eerste over den inhoud der bepaalde normen, de tweede over haar toepasselijkheid handelt. Van zelf zijn dan met deze bepaling naar inhoud en waarden ook de methoden van ethisch onderzoek in groote lijnen aangegeven: dit vormt een derde hoofdstuk. Deze inleiding is van zeer groot gewicht voor het juiste begrip en gebruik der Ethiek. Bij de behandeling heeft de schrijver meer bepaaldelijk de Ethiek in meer beperkten zin op het oog, wat niet wegneemt dat het gezegde voor een groot deel ook geldt voor wetenschappen die tot de Ethiek in wijderen zin behooren zooals het recht en de sociologie. Dr P. AMEDEUS TEETAERT, O. CAP.

2. — Godsdienst

2849 Beelen, Mgr Jo. Th., S. T. D. **22**

◆ NIEUW TESTAMENT. 2e Deel: 1. DE HANDELINGEN DER APOSTELEN. *Aangeteekend dr. A. Van der Heeren. — Brugge, Karel Beyaert, (H. Schriftuurboeken) 1926, 2e uitg. (25 × 17) 140 blz.* *13,50 fr.*

IV — In de Nieuwe, zorgvuldig herziene uitgaaf van « Het Oude- en Nieuwe Testament » van Mgr. Beelen, heeft de Z. E. H. Van der Heeren de « Handelingen der Apostelen » als zijn taak aanvaard. In zijn « Commentarius in Acta Apostolorum » had hij op eigen hand dit hoogst belangrijk boek van het Nieuwe Testament uitgelegd: hij was dus de aangewezen man om, bij de heruitgave van het werk van Mgr. Beelen, de jongste resultaten der Acta-studiën te benuttigen. — De Nederlandsche vertaling staat gedrukt tegenover den tekst der Vulgata. Overvloedige en zaakrijke aanteekeningen leggen schier elk vers uit. Tevens wordt de algemeene gang van de Handelingen ons door een nauwkeurige indeeling en klare titels tastbaar gemaakt. De geleerde schrijver liet hoofdzakelijk den tekst van Mgr. Beelen onveranderd:

hetgeen hij er bij voegde, werd tusschen haakjes gedrukt. Men zal voorzeker oordeelen dat het oorspronkelijk werk er veel bij gewonnen heeft. — Wat de kritische vraagstukken betreft, hadden sommigen misschien een uitvoeriger inleiding gewenscht; maar Kan. Van der Heeren mag te recht verwijzen naar zijn eigen « Commentarius in Acta Apostolorum ». — Het spreekt van zelf, dat deze bewerking slechts bestemd is voor priesters, en voor ontwikkelden die het nog niet zouden kunnen stellen met de vertaling van E. H. Van Tichelen.

J. SALSMANS, S. I.

2850 Goodier, Alban, S. J. **24**

◆ DE WEG TOT DE LIEFDE EN ANDERE OPSTELLEN. *Naar h. Engelsch bewerkt dr. P. Klene, S. J. — 's Bosch, Teulings, 1925. (17 × 11) 196 blz. 19 fr.*

IV* — De levenswijsheid, die spreekt uit de devote bedenkingen welke Pater Goodier in dit boek te berde brengt, werkt in mij nog na als een extra-wijn. Alles klinkt zoo nieuw, zoo menschelijk en bovennatuurlijk. Schrijver kent 't menschelijk gemoed, 't menschelijk leven, den menschelijken strijd. Wat hij neerschrijft over « Eenzaamheid », « Verlangens », « Bidden », « Zielsverdriet », « Het lijden van den apostel en van den zondaar », « De weg tot de liefde » is sterk persoonlijk, legt bloot de donkere diepten van 't menschenhart, giet het leven van den mensch vol optimisme, dadenkracht en gezonde christelijkheid. Voor ontwikkelde lezers iets versch en voedzaam voor hun vroomheid.

D. DE PAUW, O. P.

2851 Hardec **24**

◆ HET GEHEIM DES KONINGS. — *Antwerpen, Veritas, 1926. (15 × 12) 50 blz.*

V — Ve l schoonheid en veel vroomheid ligt er in dat simpele boekske. Het geheim des Konings — het liefdegeheim van den Liefdekoning — wordt onsluierd in stil gefluister vóór het Tabernakel. Vrome beschouwingen en innige samenspraken met Jesus helpen ons bidden en beter begrijpen het groote geheim. Zoo sluit dit werkje zich aan bij de alleenspraken van Sint-Augustinus en de Colloquia van Hammenecker en de Christusuren van Theophilus, bij heel de rij van dichters die poëzie en gebed vereenigd hebben.

F. VERMUYTEN, PR.

2852 Janssens, Al. **23**

◆ DE HEILIGE MAAGD EN MOEDER GODS MARIA: I. HET DOGMA EN DE APOCRIEFEN. — *Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel (Leerboeken der Dogmatica), 1926. (23 × 17) 309 blz. 20 fr.*

IV* — Tot voor enkele jaren — misschien is dat nu veranderd — kreeg de Maria-leer slechts een zeer bescheiden plaats in den Cursus van Theologie, met het gevolg, dat zij die 't Seminarie verlieten, meestal een al te oppervlakkige kennis meedroegen over Maria. Hun schade kunnen ze thans dubbel en dik inhalen: niet eenige bladzijden maar drie boeken noodigen hen uit tot grondiger studie van de Marialogie. Dit hebben we te danken aan 't pionierswerk van Pater Janssens, die ons 't vijfde traktaat brengt van de serie dogmatische leerboeken, dat hoofdzakelijk gaat over de Apocriefen en hun verband met het Dogma. 't Is een stevig studieboek, dit eerste deel zijner Maria-leer — meer historisch dan dogmatisch — waarin rijk materiaal ligt opgeborgen, en dat alle soorten van bizonderheden mededeelt, nopens de Apocriefen

en de legenden die betrekking hebben op Maria's geboorte, Onbevlekt-Ontvangenis, Maagdelijkheid, Heiligheid, Moederschap, Hemelvaart. Tegen de Protestanten en de Rationalisten, die bij hoog en bij laag beweren dat de Katholieke Maria-leer op de Apocriefen berust, kant zich Pater Janssens en bewijst, door een klaar, kritisch, wetenschappelijk onderzoek van 't ontstaan, 't doel, de beteekenis en den tekst der Apocriefen en hun invloed op Grieksche en Latijnsche litteratuur, op de kunst en de prediking, dat er « geen verband van oorzaak en gevolg bestaat tusschen de Apocriefen en wat de Katholieke Kerk gelooft over Maria ». Ongeduldig zullen duizenden priesters en leeken verlangend uitkijken naar de twee deelen die volgen moeten, want deze soliede Marialeer zoo vlot geschreven, zoo sterk ineengezet en zoo grootsch laat ons een prachtwerk verwachten dat grootere landen ons mogen benijden. D. De Pauw, O. P.

2853 Moreau, Joris, Dominikaan **83 : 86 : 266**

◆ Op heilige Verovering. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1926. (21 × 15) 148 blz.* *7,50 fr.*

V — Een paar missiebrieven en een garve missieverhalen van het missieveld van Opper-Oewelee, in Belgisch Congo, bediend door de Paters Dominicanen. Onderhoudende en stichtende lectuur; doorweven met rake beschouwingen over het missieleven en het leven en de gebruiken der Zwarten. A. De Boeck, pr.

2854 Teresia, Heilige **24**

◆ Werken der H. Teresia: 3e Deel. De Weg der Volmaaktheid. Het Kasteel der Ziel. *Vert. uit het Spaansch dr. Dr Athanasius v. Rijswijck en Dr Titus Brandsma. — Hilversum, Brand, 1926. (25 × 16) 398 blz. fl. 6,25*

IV — Men verwachte geene grondige bespreking. Zeggen we althans dat uitgave en vertaling kritisch en zuiver zijn. Het best wellicht dat de lezing achterlaat is het begrip der nederigheid. *De Weg der Volmaaktheid* verraadt de bezorgdheid der H. Priorin die hare gemeenschap wil verrijken en vormen. Menige lyrische ontboezeming, in den geest der Soliloquia, komt warm opwellen. Twee slechts der ingestorte gebedsvormen behandelt zij hier: 1e rust en 2e vereeniging (in het algemeen). Ook den min of meer bovennatuurlijken toestand van ingekeerdheid. Vooraf, na eene inleiding tot den kloostergeest, de theorie van overwegend en affectief gebed, en na het 1e deel van het Onze Vader, raadgevingen omtrent de middelen ter heiliging. — *Het Kasteel der Ziel*, volgens een heerlijk opgaand plan. 't Zijn wel degelijk sprongen naar de hooge burcht, de drie eerste (niet ingestorte) gebedsvormen, waar de beslissende verheffingen van wil en ziel gebeuren: 1° zelfkennis, daar ontwijken we de ondieren bij de poort, nmlk de bekoring van valschen ijver. Daarna 2° tusschen gevoelige godsvrucht en hevige terugroepen der wereld, de algeheele toewijding tot de heiliging. In het laatste der onderste verblijven, moet de ziel door de gehoorzaamheid, opgroeien tot een ijver naar hooger, die nimmer mag stilgelegd worden. Bij de eerste hoogere toestanden (4e Verblijf): rust, door ingekeerdheid voorafgegaan, zijn wij gekomen aan 't bovennatuurlijke, met splitsing der vermogens. Heerlijk gedragen door het sublieme beeld van den zijvorm, daar komt het vereenigingsleven (5e Verblijf) begin van het groote lijden en de groote liefde. Het berucht 6e Verblijf met zijn schrikkelijk diepe en hemelschschoone stof, beschrijft visioenen en verrukkingen: dit is, na de lijdelijke loutering des verstands, de heele ladder,

steeds hooger op; zeer sterk drukt de H. hierbij op het onderscheid tusschen echt en onecht, en op de immer zuiverder vruchten van heiligheid. Bij het huwelijk (7e Verblijf) « Christus' leven is Teresia's leven » heeft de H. een buitengewoon eenvoudig-helderen toon hervonden. Het boek vlamt dan weer op in den hevigsten oproep tot lijden uit liefde, en daalt nederig omlaag naar de nooit uit het oog te verliezen plichten van Martha. Van onschatbaar nut, en opperste schoonheid!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

2855 Claassen, Fr. Vict. **92 : 37**

◆ JEAN JACQ. ROUSSEAU EN ZIJN PEDAGOGIEK. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, 33). 1926. (20 × 14) 112 blz. fl. 1,40*

IV* — Met vreugde begroeten wij dit ernstige en tevens hoogst belangwekkend boekje. Tot nu toe werd er, van katholieke zijde, nog geen speciale studie aan de « Emile » gewijd. 't Was nochtans noodig, want, men moge nu over Rousseau's pedagogische waarde denken wat men wil, zeker is het dat de invloed, die van zijn « Emile » uitging en nog uitgaat, ongemeen groot is. — Schrijver wijdt het eerste hoofdstuk aan Rousseau's leven. Terecht. Want zonder kennis daarvan blijft de « Emile » voor velen een, althans gedeeltelijk, gesloten boek. — Dan onderzoekt hij beurtelings: de lichamelijke opvoeding, de uitbeelding der zintuigen, de verstandelijke vorming, de opvoeding der vrouw, de zedelijk-godsdienstige vorming. Hij besluit met een kapitel, waarin hij, zoo objectief mogelijk, de waarde van Rousseau's pedagogie bepaalt. — Een heerlijk boekje, dat ik in handen wensch van allen die zich voor opvoedkunde interesseeren. H. THIELEMANS, S. J.

2856 Hentzen, Dr Cassianus, O. F. M. **32 : 37**

◆ DE POLITIEKE GESCHIEDENIS VAN HET LAGER ONDERWIJS IN NEDERLAND: DE FINANCIEELE GELIJKSTELLING (1913-1920). — *'s Gravenhage, R. K. Centr. Bureau v. Onderwijs en Opvoeding. (24 × 16) 562 blz. fl. 3.50*

IV — Een werk van groote waarde, nog meer voor het buitenland dan voor Holland zelf. Na honderd jaar strijd sloot het Nederlandsche volk den schoolvrede op voorwaarden die beide partijen evenzeer vereerden. De vrije school, die de finantieele gelijkstelling bekwam, triomfeerde schitterend. Dit politiek feit is « eenig » in de staatkundige geschiedenis der wereld. Mocht het spoedig nagevolgd worden in andere landen! Daartoe komt nu het degelijk werk van Pater Cassianus Hentzen te gepaster ure. Het verhandelt deze belangrijke maar onvermijdelijk droge stof op ongemeen klare en boeiende wijze. Het belicht het vraagstuk langs alle zijden en vormt aldus een uiterst kostbare bron van gegevens en lessen, voor al wie den schoolvrede nastreeft

Dr E. RUBBENS.

2857 Van der Perren, Fr. **37 : 17 : 14**

◆ HET OPVOEDKUNDIG ELEMENT IN DE STRAF. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen, nr 242). 1926. (19 × 13) 52 blz. 1 fr.*

V — « Het strafrecht verkeert voortdurend in staat van ontwikkeling », zegt de schrijver in zijne inleiding..... « De wetenschap van het strafrecht heeft in de laatste tijden ontzaggelijke vorderingen gemaakt ». Beknopt, doch zeer klaar en duidelijk, geeft schrijver een overzicht dezer vorderingen, en beoordeelt ze in 't licht der christelijke leer. De verhandeling, hoe beknopt ook, is boeiend en vlot geschreven. Aangeprezen voor allen die zich interesseeren voor de heden zoo fel omstreden hervormingen van ons penaal en penitentiair stelsel. Dr Fr. Meeus.

2858 X **05**

◆ Volledig Verslag van het zevende Congres van den Kath. Vl. Landsbond. (Antwerpen 4-5-6 Juli 1926) — *Brussel, Alg. K. Vl. Sekretariaat, Blaesstraat, 120. (20 × 14) 140 blz.* *7,50 fr.*

Dit volledig verslag van het zevende Congres van den Kath. Vlaamschen Landsbond is uiterst gewichtig voor al wie belang stelt in den gang der Vlaamsche Beweging en der Vlaamsche kultuur. Het verslag behelst merkwaardige gegevens over de vervlaamsching van het gerecht (verslagen van H. De Coster, rechter, en van Advokaat van Dieren); over de werking van het Davidsfonds; van de Kath. Vl. Hoogeschooluitbreiding, de Kath. Vl. Tooneelbeweging; van het Algemeen Sekretariaat voor Kath. Boekerijen; van de Kath. Vl. Vrouwen- en Meisjesbeweging; — over de Vlaamsche werking der standsorganisaties; — over den algemeenen toestand der Vlaamsche Beweging. De redevoeringen van Prof. A. Bouweraerts, en van E. P. Anicetus zijn in hun geheel weergegeven. Daarnevens vindt men nog de verslagen over de besprekingen en werkzaamheden van het zevende Congres dat gehouden werd te Antwerpen (4-5-6 Juli) en dat voor de toekomst der Kath. Vl. Actie van het grootste belang is. — Het Algemeen Sekretariaat van den Katholieken Vlaamschen Landsbond bewijst door de uitgave van dit volledig verslag een grooten dienst aan al dezen die grondig het wezen der Kath. Vl. Actie willen kennen en er zich in werkelijkheid willen aan toewijden.

4. — Taalkunde

2859 Dickens, Charles **83 : 42 : 37**

Barnaby Rudge in London. Selected and annotated by Dr N. H. M. Zwager. — *Groningen, Wolters. 1926. (18 × 12) 130 blz.* *fl. 1,20*

V — Barnaby Rudge is zeker een boek, waaruit Dickens' machtige verhaalkunst blijkt. Maar is het daarom een der best geschikte, om er een keur uit te maken voor de school? Reeds het historisch onderwerp; de No Popery-opstand van 1778 in Engeland en Londen, zegt daarop: neen. Wel blijft Dickens daar zoo onpartijdig als een Anglicaan ook maar zijn kan in die zaak; wel komen in het hier gekozen deel geen of weinig anti-roomsche opstokers-redenen voor, maar er zijn toch andere Dickens-boeken genoeg: Chuzzlewitt; Curiosityshop; Mutual Friend; Dombey & Son, wat weet ik al. — Overigens is de uitgave, wat druk, platen, verklaring en ander gerief betreft, voorbeeldig verzorgd.

Al. Walgrave, pr.

2860 Plutarchus **92 : 47**

Levensbeschrijvingen van Alexander (den Groote) en Cajus (Julius) Caesar. *Vert. uit h. Latijn dr. Dr M. B. Mendes da Costa. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek). 1925. (18 × 12) 242 blz.* *fl. 1.60*

IV — Voor de vierde maal werden de twee genoemde levensbeschrijvingen in 't Nederlandsch overgebracht. Onze voorouders konden er kennis van nemen in de volledige verdietsching der Vitae door A. van Zuylen van Nieuvelt (1603) en later in die van Wassenbergh en Bosscha (13 deelen, 1789-1809; herdrukt, 1825-1829). In 1896 en 1898 verschenen die twee levens, vertaald door B. H. Steringa Kuyper in de collectie Klassieke Schrijvers. De nieuwe bewerking van Mendes da Costa overtreft ook deze laatste in nauwkeurigheid. De na te streven nauwkeurigheid schijnt de vertaler echter wat materiaal op te vatten, zoodat men op enkele plaatsen aan « vertaal-Hollandsch » gaat denken; over 't algemeen nochtans is zijn werk goed leesbaar. Bij drie- en meer lettergrepige eigennamen is de klemtoon aangeduid; op iedere bladzijde staan onder den tekst eene of meer verklarende noten. Enkele bizonderheden in Plutarchus verhaal beletten ons deze vertaling ook voor leerlingen aan te bevelen. A. GEEREBAERT, S. I.

2861 Sormani, Dr P. V. **48 : 37**

HERHALINGSTABELLEN. Aanhangsel bij Kaegi's Grieksche Grammatica. — *Groningen, Noordhoff, 1926. 6e druk. (24 × 16) 44 blz.* *fl. 1*

De 30 eerste bladzijden bevatten in verkorten vorm en in alphabetische orde de hoofdzaken over de vervoeging; in de laatste kolom is telkens, zoo noodig, de constructie van het behandelde werkwoord aangeduid. De 13 laatste bladzijden brengen de hoofdregels der syntaxis in herinnering. Het boekje zij aanbevolen voor de leerlingen, die de uitmuntende *Griekſche Grammatica* van Kaegi-Sormani gebruiken.

A. GEEREBAERT, S. I.

2862 Van Wijk, Dr A. **47 : 264 : 37**

◆ BEKNOPTE SPRAAKLEER VAN HET KERKLATIJN MET OEFENINGEN EN WOORDENLIJST. — *Tilburg, Nederl. Boekhuis, 1926, 2e druk. (23 × 15) 122 blz. fl. 0,55*

V-VIA — Dit werk schijnt goed aan het beoogde doel te beantwoorden. Bij de vormenleer zijn de bijzonderheden der stamtijden wel wat weggemoffeld of over verschillende plaatsen verspreid. Over de aanvoegende wijze is deze spraakleer zeer summair. Ook houd ik niet van tot proza herleide versjes uit de hymnen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

5. — Wetenschappen

2863 Hof, J. J. **58**

VAN HET MOS. *Geïll. met 100 afb. — 's Gravenhage, Natuurleven (Bibl. Natuurleven, nr 6, 7 en 8) 1925. (17 × 12) 163 blz.* *fl. 2,25*

V — Dezelfde natuurkundige die de vertaling van « Het plantenkleed der aarde » van Hansen bezorgde vergast ons thans op een echte krachttoer. Men moet het boekje lezen en dan oordeelen. Als bryoloog nemen wij deze gelegenheid te baat om onzen Nederlandschen kollega een welgemeend proficiat toe te roepen. R. NAVEAU.

2864 Prins, Dr J. J. **59**

AANTEEKENINGENSCHRIFT VOOR DIERKUNDE (Gewervelde Dieren). *Geïll. met 49 figuren. — Groningen, Noordhoff. 1926. (21 × 19) 96 blz.* *fl. 0.80*

V — Dit schrift handelt over de gewervelde dieren. De uitgekozen

modellen zijn aanschouwelik voorgesteld. Het boek is goed aan te wenden voor de lesopname alhoewel ons programma niet heelemaal aan de volgorde en rubrieken beantwoordt. R. NAVEAU.

2865 Roberts, Charles, G. D. **83 : 59**

KONINGEN IN BALLINGSCHAP. *Vert. uit h. Engelsch (Kings in Exile) dr. J. Kuylman. Met 14 illustraties. — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1926. (18 × 11) 220 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 2,15*

V — Buitengewoon wel geslaagd. Dit boekje zal door velen gelezen en herlezen worden. De beschrijving der dieren is van 't beste dat wij ooit gezien hebben. De sympathie welke voor al die verschillende « Koninin Ballingschap » uit die bladzijden den weg naar het gemoed van den lezer vindt, getuigt van de bizondere kunst en vaardigheid van den schrijver. De vertaling door J. Kuylman is zeer bevredigend.
R. NAVEAU.

2866 Van Thyn, Dr A., en Scholtens, A. **513**

VLAKKE MEETKUNDE VOOR KWEEKSCHOLEN EN GYMNASIA: 2e Deel — *Groningen, Wolters. (23 × 14) 108 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,10*

V — De andere schooluitgaven van Dr Van Thyn, waarvan sommige reeds een zevende uitgave beleven, staan borg voor het goed gehalte van deze vlakke meetkunde. Men voelt aanstonds, bij het doorlezen van het werk, dat men hier te doen heeft met geschoolde vaklui, met professoren die de studentenpsychologie kennen en meegeleefd hebben, die beseffen waar moet op gedrukt, waar bijzonder de aandacht op dient gevestigd, wil men den logischen aaneengang van heel den bouw eens vatten. — Als een opmerking geoorloofd is: in den keus hunner vakwoorden mochten de schrijvers wat kieskeuriger zijn : niet verwarren b. v. de begrippen lijn, rechte lijn, stuk rechte lijn. Alles ingezien hebben we hier te doen met een puik schoolwerk, dat warm mag aanbevolen. L. SENDEN, PR.

2867 Weeghmans, J. Denon, M. en Morren, F.

DE NATUURLIJKE WETENSCHAPPEN OP DE LAGERE SCHOOL. (Nieuw modelprogramma) Middelbare graad : 3e en 4e studiejaren. *Geïll. — Lier, Van In. 1926. (20 × 14) 100 blz.* *2,60 fr.*

VI — Dat is zoo al mee van de interessantste werkjes op dit gebied verschenen, naar ik meen. — Onder schijn van wetenschap wordt vaak veel saais verkocht. Hier niet: alles is vloeiend en boeiend verteld. Onder voorwendsel van vulgarisatie wordt soms een heele boel ongerijmdheid opgedischt; hier evenmin: wat het boek bevat is degelijke waarheid, op kleine details na. Kortom een modelboekje, dat warme aanprijzing verdient. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2868 Friedhoff, Ir. W. F. **624.4**

DE GAS- EN OLIEMOTOREN: 1. De Dieselmotoren; 2. De Gasmotor; 3. Ruwe-oliemotoren ; 4. De Benzinemotor. — *Deventer, Kluwer. 1-3e druk, 4 dln (20 × 14) 20, 28, 24, 26 blz.* *de 4 deelen 33.75 fr.*

V — De vier onderdeelen van het werkje van Friedhoff: De Dieselmotor, de Gas- en Oliemotoren, de Benzinemotor en de Ruwe-oliemotoren, geven ons in hun geheel een algemeen overzicht van motoren. Het werk mag niet als vakboek worden aanzien, vermits het gericht is tot diegenen die er nog niets vanaf weten, en zich een algemeen gedacht willen vormen over deze verschillende soorten van motoren. Het is dus meer een vulgarisatiewerk dan wel een boek dat het vak volledig zou aanleeren. Alle niett-echniekers in het bedrijf is het werkje aanbevolen.
Ir G. Van Ermen.

2869 Klarenbeek, Dr A. **636**

De Verzorging van Hond en Kat bij Ziekte en Ongeval. — *A'dam, Kosmos (Weten & Kunnen, nr 138) 1926. (19 × 13) 42 blz.* *fl. 0.75*

V — Niet alleen de eigenlijke liefhebber zal in dit boekje zijn gading vinden, ook de gewone honden- of kattenhouder zal het in menig geval zeer nuttig kunnen raadplegen. F. Casteels, L. I.

2870 Kramer, M. **633 : 59**

Onze Weidegrassen. — *Geïll, met 90 teekeningen en 52 foto's. Maastricht, Leiter-Nijpels. 1926. (24 × 15) 160 blz.* *gec. fl. 4*

V*— Een hoogst interessant werk. Achtereenvolgens wordt behandeld: de bouw der grassen in het algemeen; de voortplanting; het herkennen der weidegrassen aan hun bloemen en aan hun bladeren; de groei, het voorkomen in wei- en hooilanden en een beschrijving der afzonderlijke grassen, de aanleg van blijvend grasland. Een boek vooral voor den studiemensch, minder voor den practicus. Waar schrijver het heeft over opsporen van betere variëteiten, verdient hij de aandacht van al wie zich om vooruitgang in den landbouw bekommert. Het boek mag een goede plaats bekleeden in onze bibliotheek van toegepaste landbouwwetenschap. F. Casteels, L. I.

2871 Van Aken, G. H. W. **621**

Tandraderen. Leer- en handboek voor studeerenden en voor de practijk. *Met 246 fig. — Deventer, Kluwer, 1922. (25 × 17) 280 blz.* *101 fr.*

V — Tandraderen van Van Aken is alweer een vakboek in den vollen zin van het woord. Het uitwerken, teekenen en berekenen van tandwielen, hetgeen zoo weinig in andere boeken van werktuigkunde te vinden is, wordt in dit werk op meesterlijke wijze weergegeven. Alle soorten tandwielen, in de meest uiteenloopende vormen worden volledig en beredeneerend ingestudeerd en berekend. Het boek is natuurlijk geschikt voor den geschoolden vakman, de niet-technieker kan er niets uithalen, maar ieder teekenaar, ieder ontwerper, ieder vakman in drijfwerken en ieder bedrijfsleider van mekaniek moet dit boek in zijn bezit hebben en instudeeren; zelfs voor den draaier en den freezer is het een zeer nuttig en leerzaam werk. G. Van Ermen.

2872 Van Hoek, C. P. **694**

Het Beitsen, Kleuren en de Oppervlakte-behandeling van Hout. Een handboek voor praktisch gebruik ten dienste van architecten, meubelmakers, schilders, draaiers, enz. *Geïll. — Deventer, Kluwer. 3e vermeederde druk. (20 × 14) 144 blz.* *23,60 fr.*

V — Een werkje dat van groot nut kan zijn vooral voor meubelmakers, bizonder nu het behandelen der oppervlakte weleens verwaarloosd wordt. Het handelt uitvoerig, telkens met opgave der passende recepten, over het bereiden van beitsen, het politoeren en het sappen, het verzorgen der oppervlakte bij hand- en machinewerk; kortom, over al wat in aanmerking komt tot het volmaakt afwerken van een meubel, wat bij de waardebepaling hiervan een belangrijke factor is. J. De Nef.

7. — Schoone Kunsten

2873 Goffin, Arnold **75 : 92**

Memlinc. — *Brussel, Kryn (Groote Meesters), 1926. (16 × 12) 112 blz. 7.50 fr.*

V — Ik zal kort zijn: de brave dwangarbeider die Goffin's nuttig maar weinig boeiend werkje heeft vertaald in 't zweet zijns aanschijns! Zwijg erover! Afschuwelijk. Eenige staaltjes? — Hors concours: « Bij hem een gemak... zijn voorgangers onbekend » (sic. bl. 33). « Zij zijn niet actie.. » (ibid.). En dan die « aangeteekende... drieluiken » (Om naar Londen te worden verzonden??), en (bl. 34) die man « die voor het portret gezeten heeft !! » (geposeerd), enz. enz. En (bl. 86) : « Gedrukt in België. Nadruk en vertaling in alle landen voorbehouden!! »

Dr Joris Caeymaex, pr.

2874 Destrée, Joseph **75 : 92**

Van der Goes. *Met 23 afbeeldingen. — Brussel, Kryn, (Groote Meesters) 1926. (17 × 13) 114 blz.* *7,50 fr.*

V — Destrée is wel de aangewezen persoon om te handelen over dezen grooten Vlaamschen meester, zoo vroeg en dramatisch aan de kunst ontrukt; het klein geestdriftige boekje geeft dan ook een volledig beeld van 't werk van V. d. Goes, en van den huidigen stand der kritiek. — Destrée onderschrijft met beide handen de thesis van Scheibler : « de kunstwaarde van Hugo Van der Goes staat hooger dan die van alle opvolgers van de Van Eycks, en als voortbrengst overtreft hij de meesten onder hen ». Het Portinari-tryptiek noemt hij « het merkwaardigste werk van de Vlaamsche schilderkunst voor de 2de helft der 15de eeuw, en een der aanzienlijkste pogingen in de kunstgeschiedenis ». En Hugo is terzelvertijd de vroomste van alle Vlaamsche schilders; « de vroomheid die al zijn schilderwerken vervult bereikt een hoogtepunt als door geen enkel Vlaamschen kunstenaar uit de 15de of 16de eeuw bereikt werd; die godsdienstige zin is des te sterker voelbaar dat hij bijna altijd levende en soms dramatische vormen aanneemt ». — Na een biografische schets, drukt de schrijver op de uitzonderlijke waarde van Hugo's composities, van zijn perspectief, van de verscheidenheid zijner typen, van zijne natuurgetrouwheid, en zijn wijdomvattende belangstelling in al wat leeft en roert; hij is een oorspronkelijke en onverpoosde zoeker. En dan gaat de lofzang over de koloriet, over het chiaroscuro, waardoor hij de voorlooper werd van Schongauer en van Correggio, met zijn zonnig Kristus-kindje. Destrée poogt dan, volgens copieën meestal, het werk van V. d. Goes te klasseeren, en wijst nog op den veelzijdigen invloed. Waarlijk een schattige monografie.

J. Hallez, pr.

2875 Van den Eeckhout, F. I. R. **75 : 92**

◆ JAN TOOROP. — *R'dam. Nygh & van Ditmar. (Gesprekken met Kunstenaars), 1926. (18 × 15) 34 blz.* *fl. 0.50*

IV* — Een nogal journalistiek-voorkomende bijdrage, dit gesprek met den grijzen voorlooper van het Nederlandsch expressionisme. Het is interessant omdat het over Toorop gaat, doch het leert ons niets nieuws omtrent den meester of zijn werk. En de kennis van het werk zelf is verondersteld van den lezer. Als interpretatie van den arbeid van Toorop voor breedere kringen is het goed bruikbaar. ERNEST VANDER HALLEN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2876 De Vries, Theun **74 : 81**

HANS HOLBEIN'S DOODENDANS. Met bijschriften. *Geïll. — A'dam, Van Kampen (Zilveren Verpoozingen). 1926. (12 × 8) 86 blz.* *gec. fl. 1,75*

III* — De bekende etsen van Holbein in verkleinden druk bijeengebracht en gebundeld. Deze « Totentanz » is een stuk kultuurgeschiedenis: daarom was het een gelukkige gedachte deze in een democratische — zij het nog sterk verkleinde — uitgave in ons bereik te stellen. Over de teekeningen zelf schrijven is hier onbegonnen werk, dat valt trouwens buiten het bestek van een recensie. Bepalen we ons met te zeggen dat de bijschriften in verzen door den band zeer gelukkig zijn. Alleen dunkt het ons dat de platen op zichzelf sprekend genoeg zijn, en best de wijsgeerige interpretatie van den dichter missen konden. Een boekje dat we kunnen aanbevelen aan hen die vertrouwd zijn met de na-middeleeuwsche toestanden die hier vaak gehekeld worden.

ERNEST VANDER HALLEN.

2877 Monstrey, Osc., Redemptorist **81 : 92 : 24**

◆ UIT GEZELLE'S ZIELELEVEN. — *Esschen, St. Alfonsus (16 × 11) 35 blz. 1.20 fr.*

V — Het is in het gebed dat het innigste van ons zieleleven tot uiting komt. Pater Monstrey kon dan ook niet beter doen, om ons een blik te laten werpen in Gezelle's zieleleven, dan gebeden van Gezelle bijeen te brengen. Wij zien in dit boekje hoe Gezelle met heel zijn ziel kon bidden, en hoe hij in al zijn lijden naar O. L. Heer ging : « Gekwetst en moe geleden zoo kniel ik hier, beneden uw Heilig Hart, o Heer ». — De inleiding van E. H. Poppe zaliger zal zeker ook gaarne gelezen worden. F. VERMUYTEN, PR.

2878 Nahon, Alice **81**

VONDELINGSKENS. — OP ZACHTE VOOIZEKENS. — *Antwerpen, Nederlandsche Boekhandel. — 7e, 4e druk. (21 × 15) 55, 53 blz.* *elk. 4 fr.*

V — Van beide bundels gaf « Boekengids » vroeger een bespreking onder de nrs 64 en 214. Ze werden pas in een luxe-uitgave vereenigd en uitgegeven onder den titel « Verzen ». De menige herdrukken die deze bundeltjes genieten wijzen op een verblijdende kentering van de mentaliteit der massa, die gewoonlijk zoo sceptisch staat tegenover het dichtwerk van jonge menschen. Alice Nahon bezit dan ook een teerheid van gevoel en een ietwat melancholisch-aandoenden kijk op het leven, die wel nimmer tot pessimisme overslaat, maar eerder week stemt en

zelfs hier en daar offert aan rhetoriek. Een open vraag blijft het echter of we met de moderne begrippen omtrent poësie aan stemmingen genoeg hebben, en we geen hoogere eischen mogen stellen aan de kunst, dan ons hier gegeven wordt in beide overigens zeer symphathiek-aandoende bundeltjes van deze begenadigde dichteres. E. VAN DER HALLEN.

82. TOONEELLITERATUUR

2879 **Feber, L. M. J.** **82**

◆ ISRAËL. Twee treurspelen. — *Maastricht, Van Boosten en Stols, 1924. (21 × 15) 156 blz.* *fl. 3*

IV — Behalve het aanpassen van Javaansch wajangspel, wil Febers dramatiek tooneelkunst geven met naakte feitenlogiek in een geval met godsdienstig wereldbelang. De wajang-idee geeft aan *Holofernes* zijn hoogtepunt: den dans der Assyrische vrouwen en dien van Judith, met het mooi duo van Judith en Holofernes. Het tweede beginsel, het belangrijkste, blijft in *Holofernes* nog achterwege : hier blijft Feber romantisch-herscheppend. Die herschepping is trouwens treffend: Holofernes, Oostersch Uebermensch en wellust-mystieker die een God oproept om te bestrijden, een Godin om te bezitten en Judith, mystiek werktuig Gods, dien dubbelen wensch echter op andere wijze vervullend. — *David* is een zuivere toepassing van den terugkeer tot de naakte objectieve voorstelling, met het bij uitstek dramatisch gegeven uit Koningen II: David zondaar en gestraft, nauwelijks wat sterker om de hoofdlijn saamgetrokken, en slechts op één oogenblik vrij oplaaiend, in Bethsabee's visionaire boodschap der slachting in het eikenwoud. De zielsbewegingen aangeduid in stille soberheid, in korte nuancen. Maar de gansche bouw, — technisch ook uitstekend — trilt van inwendige kracht. Absoluut eenig is hier de bondige, energieke, doeltreffende taal. *David* is ware hooge tooneelkunst, een blijvende verrijking.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2880 **Wagenfeld, Karl** **82 : 81**

◆ LUCIFER. Drama in 2 deelen en 1 naspel. *Uit h. Nederduitsch vert. door Dr J. Decroos. — Brussel, Gudrun, 1927 (20 × 17)* *10 fr.*

IV — Na 'n eerste kijk, schijnt deze *Lucifer* heel wat sceniese aksie en algemeen dramatiese kwaliteit te bezitten. Die aanvankelike indruk kan je niet bevestigen voor deel II. Hier lopen de geestelike waarden verloren in geweldige charivari. En, in globo beschouwd, heeft gans 't werk iets simplisties (door de versifikasie), waardoor z'n gehalte vermindert. Af en toe, worden we zelfs herinnerd aan de gemoedelike humor die we b. v. in *Faust* van von Kralik vinden. — Sterke stof om eventueel tot libretto verwerkt te worden. — 't Ontbreekt Wagenfeld stellig niet aan kracht van vizie, maar de aangewende middelen om die vizie te veruiterliken hebben iets rudimentairs. — Dr J. Decroos brengen we echter graag hulde voor z'n degelike verdietsing. De door hem bij ditwerk geschreven inleiding is op zichzelf reeds volle belangstelling waard. — « Gudrun » zorgde voor 'n « propere » doch stijlloze uitgave.

ANTON VANDE VELDE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2881 Baumann, Emile **83.1**

◆ De Leeuwenkuil. *Vert. uit h. Fransch dr. R. Ysabie. — Brussel, Luyckx (Meesterwerken uit de Wereldliteratuur) 1927. (22 × 16) 264 blz. 10 fr.*

III — Een diep aangrijpende roman, een model van Fransche verhaalkunst. En of ze, pristi, vertellen kunnen, de Franschen! Alhoewel op stevigen katholieken grondslag gebouwd, is het toch geen werk om in de handen van iederen volwassene, zonder onderscheid, gestopt te worden, en dat om het min of meer driest gewaagde van sommige toestanden en tooneelen. Doch anderzijds wat een prachtwerk! 't Huidige Frankrijk — in casu La Vendée, — wordt er uiterst scherp belicht en omlijnd in zijn zedelijke en geestelijke ontaarding; de adel vooral moet het ontgelden. De oude Graaf de Bradieu, een cynisch wellusteling, is een droef-walgelijk symbool van ras- en standsdegeneratie; hem tegenover, in een schrille tegenstelling, staan zijn zoon Philippe en diens gemalin, Alix de la Thébandrie, twee heerlijke zielen, die door den adel van hun katholieken handel en wandel Frankrijk ten baken willen zijn voor een wellicht nog mogelijke opstanding in 't Christi spoor. Het weze zoo... Dr V. Naveau.

2882 Haahti, Hilja **83 : 89**

De Getuige. Een verhaal uit Finlands vrijheidsoorlog. *Ingeleid en vert. dr. J. J. R. Schmal Johz. — 's Gravenhage, C. Blommendaal (20 × 15) 208 blz. fl. 1,80; geb. fl. 2,40*

III — Een nationaal « Witte Leger » bevrijdde in 1918 Finland van de Boljewistische Russische bezetting aan wier zijde de communistische elementen der bevolking zich geschaard hadden. De « Rooden » hadden natuurlijk een onverdragelijk schrikbewind ingevoerd. Een getuige daarvan, — in den Griekschen zin van martelaar, slachtoffer, — is Dominee Mokko Salmi, doodgeschoten op een meeting die men in zijn kerk wilde houden. Hierdoor wordt het verlangen naar het zendelingsleven in China waarvan hij droomde verwezenlijkt, hoewel op eene andere wijze. We hebben hier weer heel het leven der oorlogsjaren : de schakeering der vuilige, voorzichtige, lauwe, laffe, wreede spelers op het tooneel van een bezet land; voedingsnood, briefwisseling, comiteiten, kerkoefeningen, twisten, aanslagen, gevechten. Als verhaal, komt het nogal echt voor. De tendenz is stichting. Schrijfster wil bewondering wekken voor Evangelischen apostelijver en vredesgeest. Deze laatste heeft een moeilijk bestaan te midden der oorlogsverhoudingen, bizonder waar zonen van hetzelfde volk in strijd zijn. Over Dominee's plechtstatigheid kunnen we nog heen; erger is zijn groote traagheid van verstand, laten we maar zeggen zijn snulachtigheid, of was dit noodig voor de protestantsche opvatting waarbij zoo iemand door eene levens- en ambtsgezellin moet rechtgehouden worden?!Wel overweegt hij «Wie niet vrouw en kinderen.... enz. », maar schrijfster maakt van de vrouw

gauw eene medezendelinge! Maar welk schrijver geeft zich ooit zoo bloot!! Andere protestantsche dwaling : de z. g. Goddelijke veropenbaringen rechtstreeks verleend bij het lezen van een schriftuurtekst, of bij overweging. We zijn hier waarachtig nog niet in het zesde verblijf van het Mystiek kasteel, hoogstens in de A B C klas der vroomheid! Wel te verstaan, alles in goede trouw, waarschijnlijk. Stichtingslectuur voor Protestanten, zou men in Holland zeggen. Bij ons, wegens die verkeerde begrippen, over het algemeen, niet in handen te geven.

Dr Joris Caeymaex.

2883 Joesken, H. C. **83**

Het Zonnefluitje. Een boek van humor. — *Met teekeningen van Alb. Hahn, Jr. — A'dam, Van Looy, 1926. (20 ×15) 292 blz.* *fl. 2.25*

III — Dit boek valt eigenlijk buiten het gewone thema en de gewone atmosfeer van een roman. Het vertelt de avontuurlijke reis, lotgevallen en bevindingen van twee avonturiers die de beschaafde wereld willen kwijt zijn — en nochtans is het alles, behalve een avontuurroman. De twee gezellen, — Hein de drinkebroer, een incarnatie van het burgerlijk redeneerend gezond-verstand, en Jaakske, de idealist en droomer — varen naar het onbekende, en landen als moderne Gullivers eerst in Laagland, waar zoowel de menschen als de gebouwen, de boomen en de bergen laag zijn. Zedelijk en stoffelijk zijn de bewoners laag bij den grond : hun idealen, hun levenswandel, hun gevoelens. Ondanks dit zijn het gezellige, plezierige en goedzakkige dikbuikjes, die zich opblazen in hun verwaandheid tot dappere generaals, wijze politiekers en zelfgenoegzame filosofen. Ze krijgen dan ook onvermijdelijk ruzie met hun geburen, de Hooglanders, bij wie alles dun en uitgerokken is, ook stoffelijk en zedelijk. Het zijn botte, verwaande lui, vegetariërs, drankbestrijders, doch meer uit berekening dan uit idealisme. En het komt tot oorlog. Jaakske wordt vredesgezant, doch hij heeft geen geluk : de strijd zal uitgevochten worden op neutraal terrein : Schoonhoeve, waar ideale menschen woonden, geregeerd door een ideaal landsbestuur en waar Jaakske z'n hart vastzit aan dat van een der dochters van den heer Van Schoonhoeve. Als de strijd begint zeilt Jaakske met Hein het zeegat uit, en dwingt de koddige dapperheid van de tomatdikke Laaglanders, en de berekenende zelfgenoegzame superioriteit der Hooglanders tot een macaberen dans op de tonen van zijn infernaal zonnefluitje. Dat voor-eerst Hoog- en Laagland niet zoo zeeënwijd van ons liggen, maar eer binnen de grenzen van ieder volk te vinden zijn, ligt voor de hand. Het boek is een geestige, doch felle satyre op onzen tijd, niet minder waar en niet minder scherp dan het hoogergenoemde Gulliver-sprookje. We stappen graag over het klein beetje pantheïsme dat Jaakske in 't begin van zijn boek verkoopt, minder echter over het beetje zinnelijkheid dat hier en daar voor den dag komt, doch heelemaal niet over de karikatuur van Moeder Pastoor en den bisschop, die zoowat de elementairste welvoeglijkheid en de primitiefste « convenances ecclésiastiques » te buiten gaan. Jammer voor het overigens zoo heerlijke boek!

Ernest Vander Hallen.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2884 Buchan, John **38.0**

John Macnab. De gentleman-strooper. *Vert. uit h. Engelsch dr. Rob. Peereboom. — A'dam, Kosmos. 1926. (20 × 14) 318 blz.* *fl. 2,25*

IV — Drie aanzienlijke heeren, onderlinge vrienden, hebben 't « spleen » gekregen en weten niet wat doen om weer in 't leven belangstelling te gaan voelen. Een jonge vriend Archie Royland, biedt hun verblijf op zijn kasteeltje in Schotland, en van daar, onder den gezamenlijken naam John Macnab, verwezenlijken zij een driedubbele uitdaging tot drie kasteelheeren uit de buurt, om op dezer grond een hert te schieten en te ontvoeren, en een Zalm te vissschen. Zij slagen heel of half, niettegenstaande de strenge bewaking van de eigenaars. Verwikkelingen met een oudheidskundige, met politiekers en dagbladschrijvers, met een liefde van Archie voor een docher van een der potentaten, komen ze helpen dwarsboomen. Ten slotte worden ze ontmaskerd en de klucht sluit met hun genezing en Archie's huwelijk. Het is wezenlijk een goed gesponnen verhaal, met gezonde geestigheid, en 't geeft aangename ontspanning. Kwaad zit er hoegenaamd niet in. Als verstrooiingslectuur opperbest. AL. WALGRAVE, PR.

2885 Diers, Marie **83.1**

IN EIGEN KLUISTERS. *Vert. uit h. Duitsch dr. Henriette M. J. Bok. — Laren, Schoonderbeek. (20 × 15) 272 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

IV — Hoe meer ik werk van deze begaafde schrijfster lees, hoe meer ik voel dat haar levensvizie afwijkt van de mijne. Alleen iemand die zeer veel geleden heeft, en daarbij verzuimde het hart naar omhoog te verheffen, kan schrijven zooals Marie Diers. Zij staat niet meer objectief tegenover het leven: het wordt zoo onzeggelijk grijs en somber met iets fataals en onontkoombaars, dat het waarlijk niet meer de moeite waard lijkt te leven. Dat moest ook heel de conclusie geweest zijn die Daniël Vogelsang onder het totaal van zijn leven schreef, want ook zijn leven draaide uit op een nul, ondanks zich zelf. Vogelsang was namelijk een artiest, of hij zou het althans geworden zijn had hij tegen zijn kunstenaarstemperament niet moeten vechten; het leven en de soliede, deftige burgerlijkheid wilden het zoo. Maar het onontkoombare gebeurt: Zijn artisticiteit blijft hem bij als een verdoemenis, hoe diep hij zich ook in het banale alledaagsche leven dompelt; in plaats van één kwelling heeft hij er thans twee te dragen. En hopeloos ware het geval en het heele boek als Daniël ten slotte in zijn jongsten zoon Frits niet z'n kunstenaar-zijn zag herboren worden. —Nu ik hier beproef in twee lijnen den inhoud van dit werk weer te geven, voel ik pas welk een mooi boek het ten slotte alles bijeen is. Want Marie Diers is een kunstenares. Alleen moet ze het grauwe gordijn voor haar ziel wegschuiven, en de glorieuze, klaterende zon daar laten binnenstralen. Wie weet brengt ons dat een volgende boek reeds niet ? ERNEST VANDER HALLEN.

2886 Pérochon, Ernest **83.1**

« HET PERCEEL 32 ». *Geautoriseerde vert. uit h. Fransch dr. Ellen Forest. — Utrecht, Bruna. 1926. (21 × 15) 300 blz.* *fl. 3,75; geb. fl. 1,50*

IV — Het gekend motief van den ouden boer die wroet totdat de grenzen van z'n erfelijk rijk naar z'n wensch wijd genoeg verlegd zijn. Dat soort Bijbelsche vroomheid, die daarmee gepaard gaat, is al wat ons eenigzins herinnert dat we in 'n katholiek land zijn: is dat daar zoo gesteld met de godsdienstloosheid, in dit protestantsch hoekje van Frankrijk! — Het gewoon thema krijgt verder nog een tweede, schrijnende beteekenis in de figuur van Bernard, Mazureau's kleinzoon, ongehoord koud, egoïst, liefdeloos, cynisch, ongevoelig voor grootvaders

beginselen van eer: het oorlogsgeslacht! — Er steekt een tweede roman in het boek, Eveline Mazureau's droeve idylle: hoe ze vaders plannen in de war brengt met hare liefde voor den frontsoldaat, Maurice, en hoe na diens dood, de embusqué Honoré, sinds lang door Mazureau in z'n plannen betrokken, maar die haar stilaan echt is gaan beminnen, haar ten slotte huwt met kind en al. — De oorlogsatmosfeer te lande met geldkoorts, woeker, en ook lijden, in simpele echtheid als achtergrond. Pérochon's kunst is de bloei van een echt natuurtalent: Fransche klaarheid in den zuiversten zin van juistheid, lenigheid, lucht; weinig of geen bitterheid in den toon; die aardemenschen in waarlijk harde trekken geschetst, daarentegen lichte tinten voor die anderen, waarin iets teeders ligt; rustige dozeering der hevige schokken en geleidelijke overgang naar het epische der laatste deelen; ten slotte — en 't is hier geen ijdel woord, hoor — figuren die, buiten alle vooropgezette berekening van den schrijver, als echte wezens, vóór hem uit leven. — De vertaling is meesterlijk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2887 Popert, Dr Hermann **83**

HELMUT HARRINGA. Een verhaal uit onzen tijd. — *Laren, Schoonderbeek, 6e druk, 248 blz. fl. 1.90; prachtb. fl. 2.90*

IV* — Zonder voorbehoud kunnen wij, katholieken, niet instemmen met schrijvers terloops uitgedrukte bewondering voor Luther en Cromwell en zijn meening over gewetensplicht, maar heel onze sympathie schenken wij zijn heerlijk program van volksverheffing. Twee prachtkerels: Paul Volquardsen en Helmut Harringa, hebben hun oogen geopend en hun hart voor de schrijnende ellende: armoede, ontucht, misdaad, waarin de nachtkoten en 't alcoholisme tal van menschen uit alle standen dompelen. Noch tijd, noch talent sparen zij om die kwaal, tegen de pers en machtbezitters in, ondanks verguizing en aanklaging, met een durvende daad en een wil van ijzer, te bestrijden. Schitterend zijn de uitslagen van hun langen, zwaren strijd. Spannend geschreven, vol hartstocht, vol levenswerkelijkheid. Een boeiend boek dat den lezer meerukt naar 't hooge pad waar men leeft van geloof en streeft uit al zijn menschenkracht naar 't Goede. Den volwassenen warm aanbevolen.
D. DE PAUW, O. P.

2888 Thijssen, Theo **83 : 37**

SCHOOL-LAND. — *Bussum, Van Dishoeck, 1925, (22 × 15) 232 blz. fl. 2,90*

IV — Theo Thyssen's boeken met de school tot onderwerp hebben de beteekenis van een getuigenis, van eene rijke levenservaring. Maar, beste lezer, denk hier algauw alle schoolvossenschim weg. Niets daarvan, hoor! Met eene zeldzaam heldere en taaie waarnemingskracht begaafd, is Thyssen waarlijk mensch, iemand die in het kind en z'n leven het wonder van geestes-, karakter-, en zielegroei ziet gebeuren, en er zich zelf aan toewijdt. *Confessioneel-onzijdig*, doch niet onverschillig voor de reinheid en het lot der kinderziel. — Dit nu, verwerkt tot levendige, ja romanachtige verhalen: zoo, hier, 'n nieuwe klas L. O., waaraan Meester Staal moet wennen. Hoe raak al die schooltoestanden van lei-en-griffel tot college-betrekkingen, al de jaarlijksche voorvallen (beter dan in *de Amicis' Cuore*) hier herleven! Honderden schoolmenschen bij ons, ook in M. O. zullen hier hun hart ophalen, ook spijts een zekeren tegenzin die nog hier en daar bestaat tegen Hollandsche drukdoenerij in 't vertellen en uitpluizen van elk geval.

Als men zelfs de eerste helft van Schoolland (waar Staal, die nochtans eene gevormde persoonlijkheid is, zich voorstelt zoo mal en ellendig, ja zoo skeptisch-spottend met den heelen schoolboel als de laatste sukkelaar) maar niet opneemt voor een louter spel van geestigheid en satire op heel het schoolwezen. Nu, plezant is het ondertusschen zeker! — Maar o! de leuke collega-typen, de mooie, frissche portretjes van Leentje Roos, en Fokke Goossens, en Hilletje... en die kabinetstukjes als die dikteeklas na Meesters ziekte (Moet u voorlezen, absoluut, hoor!), of het uurtje schoonmaak met Fokkie en Gerrit alleen na de laatste klas! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2889 Van Herwerden, Charlotte **83.1**

IN DEN VOORHOF. — *Utrecht, De Haan. 1925. (21 × 15) 270 blz. fl. 2,50*

IV — De voorhof, men vermoedt het, is eens levens dageraad en lente, het boek van de kinderjaren tot het achtiende jaar; het boek van Heleentjes vacanties aan zee bij Oom, en harer eerste liefdesontgoocheling. Heleentje is een dichteresje, Oom een wijze, Claus een nuchter man van de daad. — 't Is schoon als een bloem, de heilige bloem van een frisch kinderzieltje in de wonderen der wereld, de teedere bloem van een rein meisjeshart. In het gladheldere van een Deensch buiten, in zomerlicht, bij de klare Sont. — Zonder eigenlijk kinderlectuur te maken, behoudt schrijfster iets van het sprookjesachtige van het genre: alles wordt gezien en gezegd, direct, als door het dichterlijk meisje zelf, met de betoovering van het nieuwe en schoone er nog over. — En in de idylle, weet zij eerbied af te dwingen voor het edele zielsdiepe in een z. g. bakvischjesziel. — Een lief, goed, edel boek, keurig uitgegeven. Dr JORIS CAEMAEX, PR.

2890 Walch, Dr J. L. **83 : 91**

IN EEN LAAIENDE LENTE. — *A'dam. Meulenhoff. (Meulenhoff's kleine Boeken) 1926. (12 × 81) 260 blz. fl. 0,95; gec. fl. 1,20; geb. fl. 1,95*

IV* — Dit boek van den niet-katholiek Jan Walch is een uitsluitend litterair-bedoelde bijdrage tot de Franciscus-literatuur van het voorbije herdenkingsjaar. Het is vroom en gedempt van toon, maar soms toch weer een ietsje los en mondain, en op sommige bladzijden absoluut vreemd aan den geest van den grooten Poverello die zoo roerend schoon op den omslag van het werkje staat afgebeeld. Meestal zijn het gesprekken tusschen de tijdelijke bewoners van een aristocratisch hotel te Assisi, waar de auteur eveneens zijn tenten heeft opgeslagen. Dat die gesprekken niet altijd, en zelfs niet gewoonlijk over den grooten heilige gaan, ligt voor de hand. Maar 't gaat nimmer buiten de schreef, ook niet buiten de nauwste. En ten slotte ligt er een zachte, weldadige rust en kalmte over het werkje, dat mooi uitgegeven werd en door ieder mag gelezen worden. E. VANDER HALLEN.

2891 Wohlbrück, Olga **83**

DE GOUDEN KROON. — *Vert. uit h. Duitsch dr. J. M. M. — Utrecht, Bruna & Zoon. (Bruna's Bibliotheek). (17 × 11) 302 blz. geb. fl. 1.25*

IV — Een tamelijk lang en romantisch verhaal. « De gouden Kroon », een ouderwetsch hotel in Duitschland dat dreigt ten onder te gaan door concurrentie van meer modern-ingerichte hotels en door een soort halsstarigen hoogmoed van den hotelhouder. Twee dochters: de eene zou moeten huwen met een zoon uit een visschersexploitatie. Maar zij

heeft een hertog lief, die enkele dagen bij hen logeerde. Ze gaat dan weg van huis bij den hertog inwonen. Deze sterft langzamerhand weg en, jaren lang, eerbiedigt haar. Na de dood van den hertog komt zij terug naar huis. De jongste dochter is met een dokter getrouwd. Nu zal de oude verloofde weer terugkomen en « De gouden Kroon » misschien floreeren, na vaders dood. Een mengsel van edele en phantastische karakters en van platte zakenmenschen. 't Verhaal loopt wat traagjes, maar er zijn momenten van hartroerende edelmoedigheid.

Dr K. ELEBAERS, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

2892 Avery, Harold **83.0**

KU-KLUX-KLAN. De wonderlijke sensaties van High-Rusting. Humoristische avonturenroman. — *Vert. uit h. Engelsch dr. F. van Velsen. — Geïll. dr. H. Moerkerk. — Tilburg, Nederlandsch Boekhuis, 1926. (16 × 11) 352 blz.* *fl. 1.05; geb. fl. 1.55*

V° — Om wat leven te injecteeren bij de burgerij van High-Rusting, gaat rentenier Chipperton inbreker spelen bij vrienden, 't wordt een sport, een kuur, dwaze kuur en ook gezondheidskuur voor hem zelf; — hoe men de opsporingen tracht te verijdelen; — de angstkoorts en de grappen die ze veroorzaakt. — De oprichting van een veiligheids-comitee, enz. Allen worden er een beetje levenslustiger door. Er was iets mee te maken. Zoo, is het een groote prul. Dr J. CAEYMAEX, PR.

2893 Claes, Ernest **83**

◆

WANNES RAPS. *Geïll. met 10 penteekeningen dr. Felix Timmermans. — Brussel, Standaard, 1927. (23 × 15) 120 blz.* *18 fr.*

V — Wannes Raps, de type van een armen dompelaar, beeld van landelijke mizerie en simpelheid, waar Nestje mee op visschen ging, van wien hij veel kostelijk bijgeloof leerde (o. a. dien peerdenpaternoster), en die natuurlijk op Kerstnacht moest sterven, op zijn tocht naar de kribbe waar het late spijt hem naartoe jaagt. Claes' sympathie voor de simpelen is echt gevoeld. Hij blijft de geboren en zekere meester der wildzachte poëzie van die schoone Zuid-Kempische heimat. Hij is niet alleen sappig : een schets zooals deze Wannes Raps is poëzie in zuivere aandoening en zegging. Nimmer vond een schrijver gepaster teekenaar dan Claes hier in Timmermans. Ja, Wannes of Schrobberbeek of Pietje Vogel, 't Is al eender, eh? — Een kostbare uitgave! Eerlang verschijnt een volksuitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2894 Cullum, Ridgwell **83.0**

ZIJN EER GERED. *Vert. uit h. Engelsch dr. Henriette Rappard. — 's Gravenhage, Kruseman (De Moderne Serie, XXX). 1926. (20× 16) 298 blz. fl. 2,25*

V — De 24 jarige Gordon Carbhoy, de zoon van een der Amerikaansche spoorwegkoningen, neemt zich voor, nadat zijn vader hem een strenge afstraffing gaf — hij had 100.000 dollars te betalen — een nieuw leven te beginnen. Na 6 maanden komt hij er toe, met hard werken en geholpen door het toeval, zich een fortuin te verwerven. Beter dan dit, heeft hij zelfs een lief vrouwtje gevonden. — Een boeiend verteld boek voor lezers van avonturen, die niet bang zijn voor geweldige vechtpartijen en hevigen kamp. A. VERMUYTEN.

2895 Finn, Francis, S. J. **83**

◆ SNEEUWWITJE. *Vert. uit h. Engelsch (The Fairy of the Snows) dr. Jozef Simons. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (19 × 15) 172 blz. 12 fr.*

V — Van den wonderlijk idealiseerenden pater Finn is Sneeuwwitje een wonderkind te meer; en nevens het muzikantje Philips Lachange, het filmakteurtje Bobby Vernon, den geluksvogel met het gouden hart Bob Ryan, mag nu het bevallig danseresje Alice Morrow komen staan in den kring van familieleden, vriendinnetjes en vrienden die zij allen gelukkiger heeft gemaakt.—Vanzelf ging dat niet. Haar vader was een dronkaard, haar familie doodarm, zij zelf wat verzot op dans en spel; en ongelukken kwamen even zwaar als onverwacht. Maar met de hulp van pater Carney — wij kennen dien reeds uit « Zijn beste Jaar » — keerde alles ten goede... Op 't einde van 't boek heeft haar vader zich gebeterd, haar moeder en familie welstand gevonden, en zij zelf, vijftien jaar oud, laureaat van een wedstrijd in daktylographie en stenographie, is op weg om te worden de toekomstige « Miss America ». Doorheen het woelig, gevaarvol en ongelukkig leven der armen in de grootstad, gaat dat meisje haar weg, haar feeënweg; of beter: haar gang van een engel, eventjes rakend nog de aarde... Dat alles, dank zij christelijke liefdadigheid en veelvuldige kommunie. Maar triestig is zoo'n levensbeschouwing heelemaal niet. Wel integendeel!

EM. JANSSENS, S. J.

2896 Fleerackers, E., S. J. **83**

◆ UIT DE OUWE SPEELDOOS. — *Alken, Bode van het H. Hart. (18 × 13) 178 blz. 7,50 fr.*

V — Als de lezers van den Bode v. h. H. Hart hun maandschrift thuiskrijgen, kijken ze al seffens: staat er wat van Fleerackers in? Want die kan vertellen, lekker, sappig, boeiend, in een taal die sprankelt van rake zetten en warmen humor. Ge lacht, ge grenigt, ge grizzelt even, en bemerkt niet eens in zijn lach de schaduw van den steek die steeds naar beter en naar boven wijst. Zoo in « Kijkkast », zoo weer in dit boek. Nu geeft hij wat « Uit de ouwe Speeldoos », vers en proza. Een leeuw, een vinke, een klokske, de eerste flesch jenever, een teddy, een tuimelaar, broodjes, geurig tarwebrood, weliswaar het een wat beter gebakken dan 't ander, maar degelijk voedsel, gezonde kost. — Het smaakt allemaal naar nog, en P. Fleerackers heeft er voor te zorgen dat we weer maar spoedig wat in de schapraai krijgen. JOZ. DE VOGHT, PR.

2897 Hoffmann, Ernst **83 : 809 : 39**

GODEN- EN HELDENSAGEN. *Bewerkt naar h. Duitsch dr. Dr J. S. Theissen. Met 25 illustraties buiten tekst. — Groningen, Noordhoff, 1927. 10e druk (23 × 15) 154 blz. fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

V — Merkwaardig hulpwerk voor de klassieke Humaniora: de Griekse sagenschat bijna volledig, plus de Nibelungen: chaotische oerwereld van Hesiodus' Theogonie, Ovidius' helden en hunne spannende avonturen; naar Sophokles, de Kadmostragedieën; de Argonauten; dan, als hoofdbrokken 1° de Trojaansche oorlog met de voorgeschiedenis vooropenaangevuld uit de Aeneis; 2° de Odusseia; 3° de Aeneis; Orestes en Pylades naar Aeschulos. Dit rijk materiaal, de gansche klassieke verbeelding vertegenwoordigend, is zeer nauwkeurig en klaar voorgesteld; zonder commentaar; niet al te bondig ook; natuurlijk missen we gedurig den dichterlijken luister dien we gewend zijn er omheen te zien, doch dit gemis vergoedt dan weer de degelijkheid der

vaste, logische uiteenzetting. Het boek komt schitterend voor en zal gekoesterd worden op menige leeraars en leerlingentafel.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2898 Masdorp, D. **83.0**

BRAM BOEYE of De reis naar de maan in 2 uur 55 min. 12 sec. — *Gouda, Van Goor (G. B.-Serie VIII) 1926. (23 × 16) 136 blz. fl. 1.10; geb. 1.90*

V — « Al wat Jules Verne schreef in zijn boek « De reis naar de maan » was maar fantasie », zoo lezen we in dit boek, dat toch zelf maar een nieuwe bewerking is van die fantasie. Nu, interessant is het daarom toch wel. Bram Boeye is een geniaal werktuigkundige, hij ontwerpt een plan van projectiel, een Duitsch professor vindt een springstof uit die noodig is voor de reis heen en weer, M. Dollarius — een Amerikaan natuurlijk — levert het geld. Miss Dollarius gaat onverwacht mee door list, samen met de zuster van Bram — en wordt na de reis Mevrouw Boeye. De reis is heel voorspoedig, en op de maan vinden ze 't zoo goed dat Bram er wel wilde blijven. — Op sommige plaatsen neemt het boek een heel geleerd uitzicht door geweldige berekeningen. — Uitdrukkingen als « de oneindigheid van het Heelal » zijn niet goed te praten, maar zoo diep gaan jonge lezers er toch niet in. Er blijft ten slotte niets anders over dan fantasie, maar interessante fantasie.

F. VERMUYTEN, PR.

2899 Rowland, H. C. **83**

DE HOND MET DEN GEBROKEN TAND. *Vert. uit h. Amerikaansch dr. Yankee — A'dam, N. V. Ontwikkeling. (20 × 13) 166 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,75*

V — Voor den lezer begint deze detective-roman al even griezelig-romantisch als voor Dr Forsyth. Verbeeld u: op een kletsdonkeren regenavond wordt John Vorice door een huurkoetsier zwaar gewond binnengebracht, zoodat de dokter nog juist zijn laatsten adem opvangt. Mysterie omwolkt die dood. Doch nu het pikante : die dokter neemt op zich de taak aan van den detective om het mysterie te ontsluieren. Wat hem ten slotte gelukt. Maar dan na heel wat spannende momenten en erg verrassende episoden. Het « cherchez la femme »-motief komt er wel even als meeloopertje bij, maar schaadt niet den zedelijken indruk, al houden de dames er zonderlinge ideeën op na in zake nachtwandelingskens. Spannende literatuur zonder meer. Mooie uitgave.

A. VAN DEN DRIES, PR.

2900 Struyf, I., S. J. **83 : 39**

KONGOLEESCHE VERTELLINGEN : 3. KONGOLEESCHE GEESTESVERHALEN. — *Brugge, Excelsior. 1926. (21 × 16) 102 blz. 5.20 fr.*

V— Het 3e deel van E. P. Struyf's Kongoleesche vertellingen bevat maar om voor de tweede helft de in den titel aangekondigde geestesverhalen. Op de meeste dezer verhalen ligt het bijgeloof der zwarten dik op. En het is zeer treffend in al die verhalen een thema te vinden, dat bij vele andere negerstammen eveneens in verhalen en vertellingen verwerkt is. Naast vele bijzonderheden aan iederen stam eigen, ligt er een algemeene grondgedachte waarop de fantazie der stammen voortgeborduurd heeft.

A. DE BOECK, PR.

2901 Van Der Horst-Van Doorn, G. C. **83.1**

◆ TANTE NOEP. Voor « Bakvischjes ». *Geïll. met platen band en omslagteekening dr. J. H. Isings — Gouda, Van Goor. 1926. (23 × 15) 154 blz. fl. 1.90*

VM — Voor « Bakvischjes » staat te lezen op de titelplaat. Ook grooteren zullen met een zeker genot dit boek lezen dat op geene ergdramatische gegevens berust, maar ons de zelfopofferende liefde schetst van een oude tante voor haar wichtje die zij als haar eigen kind heeft grootgebracht. Niet alleen komt die oude tante er toe alles te doen voor het kind, maar zelfs, wat zeldzamer is, komt ze er toe, door inspiratie van haar liefde, dit kind te begrijpen in moderner opvatting van leven, mag er gerust zijn; voor onze Vlaamsche kinderen zal het groot getal der woorden « uit de Oost » wel vervelend zijn; toch zal de goede tante Noep ze over die verveling heen helpen. A. VERMUYTEN.

2902 Van Maurik, Justus, Jr. **83**

KRATES — *A'dam, v. Holkema; Antw., Ned. Boekhandel (27 × 16) 122 blz. fl. 0,90*

V — De geschiedenis van een jongen bultenaar die alleenstaande op de wereld, wordt opgenomen in een rondreizend circusgezelschap, waar hij de gelegenheid vindt de viool te bespelen. Zijne groote begaafdheid en edel karakter bewegen den edelmoedigen dokter Abels om hem aan een muziekconservatorium te laten studeeren. De jonge Dorus wordt een beroemd virtuoos. Een boeiend boek, vol edele gevoelens; goede volkslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2903 Bouter, K. **83**

DE GOUDEN RING EN HET VERROESTE HANGSLOT. — DE KONING VAN DEN KOPERBERG. — DE MAN MET IJZEREN SCHOENEN. — HET ROODE VISCHJE. — SMIDJE VERHOLEN. — VAN EEN KONINGSZOON EN ZIJN ZES WONDERBARE GASTEN. — WONDERBERG. — *Antwerpen, Opdebeek. 1926. (27 × 18) elk 20 blz.* *elk 1.25 fr.*

VIA-B — Uit de meeste dezer sprookjes zullen onze kleinen iets meedragen: edele gevoelens van afkeer voor vele gebreken, meerdere waardeering voor de deugd. Het ware den schrijver wel mogelijk dit op vele plaatsen nog beter te doen uitkomen. De opvoedkundige waarde zijner sprookjes zou er zeker bij winnen. FR. PAESMANS, PR.

2904 Hans, A. **83**

DE JONGE HELD VAN HAARLEM. Daden van moed en zelfopoffering. *Geïll. dr. Stan Van Offel. — Antwerpen, L. Opdebeek. 1926. (28 × 19) 46 blz. 2 fr.*

VIA — Een heele reeks verhalen van moedige daden, die gaarne zullen gelezen worden. Het is natuurlijk uitstekend werk aan onze jeugd de heerlijkheid der zelfopoffering voor te houden; doch dit boek is weeral strikt *neutraal*. 't Is nochtans vooral in den godsdienst dat we ons zelven leeren vergeten. F. VERMUYTEN, PR.

2905 Hans, A. **83**

REINAARD DE VOS. *Met penteekeningen van A. Sano. — Antwerpen, Opdebeek. 1926 (27 × 18) 66 blz.* *3,50 fr.*

VIA — Een verdienstelijke nieuwe bewerking van de gekende Reinaarthistorie. Aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

2906 Hölscher, To **83**

◆ HOE TROTSCHKOPJE GENAS. — *s'Bosch, Mosmans (23 × 15) 134 blz. fl. 0,90*

VI*A-M — Onze meisjes zullen met veel spanning dit verhaaltje lezen van Coba, de ijdeltuit, die zich schaamde over haar arme ouders, vooral toen zij door de rijke dame wierd opgenomen als haar kind. Na veel bittere teleurstellingen op de kostschool, haar moeilijkheden met Jessie, de ziekte van haar vader, kwam zij tot het bewustzijn van haar trots en verbeterde zich geheel. 't Is een goede les voor de kleine meisjes die enkel droomen van mooie kleedjes en zich stellen in dienst van de hoovaardigheid. 't Vormt karakters. P. DE PAUW, O. P.

2907 Hoffmann, Frans **83**

◆ FÉDOR EN OLGA. *Vert. uit h. Duitsch. Geïll. — 's Bosch, Mosmans. 1926. 3e druk (20 × 14) 84 blz. fl. 0,50; geb. fl. 0,90*

VI-A en B. — Twee kinderen van een Russischen vorst verliezen vroegtijdig hun vader, en worden overgelaten aan den willekeur van hun voogd, die hen uit den weg wil ruimen om hun fortuin te bemachtigen. Fédor wordt naar Siberië verbannen, en door zijn dappere zuster bevrijd. Hun wreede voogd wordt door de Czarina gestraft, en de kinderen zijn weer gelukkig. — Een lief boekske; de kinderen zijn voorbeelden van moed en vroomheid. F. VERMUYTEN, PR.

2908 Senden, Kan. Dr J. B. **83 : 178**

◆ BERTRAM EN LUDWIG OF HET GEBED EENER STERVENDE MOEDER. — *Tongeren, Sint-Jansbond, Kruissteenweg, 16a. 1925, 3e druk (24 × 16) 24 blz. 1.10 fr.*

VIA — De flinke drankweervereeniging « Sint Jansbond » van Tongeren geeft ons hier een verhaaltje dat best kan dienen als antialcoholisch materiaal voor de jeugd. Het is de geschiedenis van een jongeling die in het verderf loopt door de schuld van den drank, en op het einde van zijn leven gered wordt door zijn broer-priester. Aanbevolen.
F. VERMUYTEN, PR.

2909 Swift, Jonathan **83.0**

GULLIVER'S REIS NAAR LILLIPUT. *Vert. uit h. Engelsch dr. Jos Witlox. Geïll. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (27 × 18) 84 blz. 4,50 fr.*

VI-A — Iedereen kent de vermakelijke geschiedenis van Gulliver in het land der miniatuur-menschen. Vermakelijk is ze zeker — en dat de schrijver op sommige plaatsen geweldig aan 't hekelen gaat, daar zullen jonge lezers wel niet veel van vatten. — Deze nieuwe bewerking van Jos. Witlox zal zeker welkom zijn en bijval hebben in de boekerijen.
F. VERMUYTEN, PR.

2910 X **83**

◆ BALDWINS TROUW — DE KLEINE MONNIK — MAANTJE SIMPEL. — *Tongeren, 26a Kruissteenweg (Serie Rein Genot, nr 6, 5, 4. 1926, 3 dln. (26 × 17) 46, 16, 32 blz 2,10 fr.; 1,15 fr.; 1,55 fr.*

VIA-B — Vlaanderen begint, Goddank, ook degelijke kinderlectuur aan zijn eigen te hebben, en de reeks « Rein Genot » van Tongeren, waarin deze drie boekjes verschenen, is weer een flinke aanwinst. Ze is anders heel bescheiden, die reeks: ze bundelt, tot hier toe, enkel verhalen die overgenomen zijn uit andere boeken, tijdschriften, annalen. Doch die keuze is met zorg gedaan, en bevalt vooral door haar groote verscheidenheid. Zoo krijgen we sprookjes, missieverhalen, een paar hoofdstuk-

ken uit Tom Playfair van Fr. Finn... van alles wat, en van alles het beste. Als daarbij gezegd wordt dat die reeks door en door katholiek en opvoedend is, dan is ze, dunkt me, voldoende aanbevolen, en dan zal ze weldra wel in alle kinderboekerijen voorkomen. F. VERMUYTEN, PR.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

2911 Kemp, Pierre **83**

◆ HET PARADIJS DER KINDEREN EN ANDERE LEGENDEN. — DE VERDWENEN VALLEI EN ANDERE LEGENDEN. *Geïll. dr. Aug. Van der Linde. — A'dam, Boekcentrale; Antwerpen, Neerlandia (Onze kleine Jeugdserie, nr 1, 4.) 1926. (21 × 15) 82, 86 blz.* *elk fl. 0.85*

VIB — Deze twee boekjes behooren tot « Onze kleine Jeugdserie », uitgegeven onder de goedkeuring van den Keurraad voor Roomsche Jeugdlectuur. Onze jongens en meisjes zullen er gretig naar grijpen. Warm aanbevolen! FR. PAESMANS, PR.

2912 K. V. **83**

◆ BIJ DE POMP. Verhaal uit het werkelijk leven. — *Steenbrugge, Witteryck, 1926. (17 × 11) 60 blz.* *0,80 fr.*

VIB — Een verhaal dat letterkundig niet hoog staat — op taal en vorm valt heel wat te zeggen — maar toch graag zal gelezen worden om 't onderwerp zelf. Een huisgezin, in stoffelijke en zedelijke ellende verzonken, wordt, door de edelmoedige daad van een politieagent, heropgebeurd tot eene werkzame, ja deftige familie. Opvoedende, sociale strekking. Aanbevolen. FR. PAESMANS, PR.

2913 Roeland, F. **83**

◆ JORISKE UIT DE HEI. *Geïll. dr. Aug. Van der Linde. — A'dam, Boekcentrale; Antwerpen, Neerlandia (Kleine Jeugdserie nr 2). 1926. (21 × 16) 78 blz. fl. 0,80*

VI-B-J. — Joriske, 't sympatiek broekventje uit de hei, kan ik maar niet bannen uit mijn verbeelding. De arme kleine zijn vader zit in 't gevang, zijn broer is naar den Oost, zijn moeder is doodarm en ziek. Hij zoekt op den zolder de harmonica van zijn broer, speelt in de herbergen, langs de straat, kleine deuntjes er op om wat centen bijeen te krijgen voor moeder. Bij 't kribbeke — als al de menschen weg zijn — sluipt hij door den pastoor bemerkt, geeft drie centen en neemt het kindeke Jesus op zijn armen en praat er mee. Terug op bedel valt hij uitgeput, 's avonds laat, nabij het kasteel, in slaap, waar hij bedolven onder den sneeuw door een automobiel wordt overreden. Hij geneest, — zijn moeder gestorven, — mag wonen op 't kasteel waar vader en broer in dienst komen. Zeer lief geschreven kerstverhaal. D. DE PAUW, O. P.

2914 X **83**

◆ DE HAND OP DE ROTS EN ANDERE VERHALEN. — *Tongeren, 26a, Kruissteenweg (Rein Genot, nr. 7) 1926. (26 × 17) 94 blz.* *2,60 fr.*

VI*A-B — Drie voorgaande nummertjes van de reeks « Rein Genot » werden hier in één bundel vereenigd, namelijk : De kleine Monnik, Baldwins Trouw, en Maantje Simpel. Die boekjes werden reeds besproken. P. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

2915 Mommaert, Jan **83 : 4393 : 809**

STICHTELYCK ENDE VERMAKELYCK PROCES TUSSCHEN DRY EDELLIEDEN, DEN EERSTEN EENEN DRONCKAERT, DEN TWEEDEN EENEN HOEREERDER, ENDE DEN DERDEN EENEN SPEELDER (1658). *Met een voorwoord en enkele woordverklaringen van Prof. Dr M. Sabbe. Geïll. — Antwerpen, De Sikkel (Voor de Seven Sinjoren uitgegeven) 1926. (20 × 14) XXIV-120 blz.* *31,20 fr.*

III — In 1499 schreef de Boloneesche humanist Philippus Beroaldus een eigenaardig boekje, waarin hij op grappige wijze zijn eigen menschelijke zwakheden blootlegde. Dat werkje genoot veel bijval en werd vertaald en uitgebreid: in 1658 bezorgde de Brusselsche uitgever Jan Mommaert er een omwerking van, die voor de negen tienden oorspronkelijk is. Stichtelijk is dat proces wel bedoeld, maar in de eerste plaats moet het vermakelijk zijn in de geestige voorstelling van de gewraakte ondeugden: een belangrijk document dus voor de kennis van onze 17e eeuw. Ook in letterkundig en philologisch opzicht bezit het werk een groote waarde om den luchtigen toon, het echt oratorisch talent, de sappige volkstaal. — Professor Dr Maurits Sabbe leidde deze uitgave in met een interessant voorwoord over werk en schrijver en voegde er enkele allernoodzakelijkste woordverklaringen bij. — Voor studenten in Nederlandsche taal- en letterkunde. Dr A. BOON, PR.

2916 Reypens, Dr L. & Van Mierlo, Dr J. **24 : 4393 : 809**

BEATRIJS VAN NAZARETH. Seven Manieren van Minne. — *Leuven, Vl. Boekenhalle (Leuvense Studieën en Tekstuitgaven) 1926. (26 × 17) 148, 90 blz.* *30 fr.*

IV* — Sedert het nieuws van het identificeren van Beatrijs' « Seven Manieren » bekend werd. zag heel Vlaanderen reikhalzend uit naar het werk dat Pater Van Mierlo ons beloofde in zijn eerste bijdrage over dit traktaat. Zooals het hier voor ons ligt is het een der meest beteekenisvolle werken die de laatste jaren het licht zagen. De beide geleerde Jesuieten hebben rond dit dertiend-eeuwsche werk het gansche tijdperk der opkomende Nederlandsche literatuur, taalkunde en mystiek gereconstrueerd. Wie eenigzins bekend is met de geschiedenis der dertiendeeeuwsche Nederlandsche letterkunde kan eerst recht den arbeid waardeeren van beide filologen, en zich een gedacht vormen van het belang dat dit resultaat hunner studie heeft voor de kennis van het Middelnederlandsch in Brabant, en van de ontwikkeling der mystiek. Deze arbeid opent ook de mogelijkheid andere handschriften uit dien en den daaropvolgenden tijd te identificeeren. Merkwaardig zijn in dit boek vooral het hoofdstuk over de reeds vroeger bekende biografie van Beatrijs, en de vergelijkende studie Beatrijs-Hadewych; anderzijds zullen de *historici* Reypens en van Mierlo wel niet ontkennen dat de geschiedenis van Beatrijs zooals ze thans bekend en door hen ook gegeven wordt, vatbaar is voor latere herziening: sommige stellingen die hier als vaststaande worden opgegeven zijn nog steeds een twistvraag tusschen geschiedkundigen. Dit vermindert intusschen in geenen deele de wetenschappelijke waarde van het boek, vooral daar deze bizonderheden slechts een uiterst bijkomstig belang hebben. Over de bruikbaarheid van het werk als studieboek en de wijze van uitgave moeten we hier niet uitweiden. De « Leuvense Studiën en Tekstuitgaven » zijn genoegzaam gekend, ook in het buitenland. En dit boek is daarenboven een echt Jesuietenwerk in dubbelen zin. E. VANDER HALLEN.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

2917 Toussaint Van Boelare, F. V. **88**

ZURKEL EN BLAUWE LAVENDEL. Studies en kritieken. — *Brussel, Kryn. 1927. (25 × 19) 185 blz.* *30 fr.*

IV — Verzameling der door Toussaint gemaakte portretten van de voornaamste van Nu-en-Straksmannen in hun bloeitijdperk 1905-1913: den vuurbloedigen Styns, den zachten Teirlinck, den vroegrijpen Van de Woestijne, Sabbe, den knappen, en den armen Van Langendonck. Hij vertelt schilderachtig van het meegeleefde, het intieme en uiterlijke der oudere en jongere vrienden; hun letterkundige werkzaamheid, met haar onbetwistbare weeldekracht en zinnelijk streven naar plastiek en woordschoonheid rijst hier nogeens voor onze oogen. Fijn gepenseeld is hunne portretteering als stijlisten-temperamenten. Binnen de — wel te verstaan enge — grenzen der kritiek op het stuk van compositie- en vormtechniek, is Toussaint aangenaam om volgen, en leerrijk. Zeker werd er toen veel zweet verspild op doodeenvoudige zaken (dat « wiel » van Styns, die « lampen » van Teirlinck)! Toussaint vertegenwoordigt altijd trouw in taal- en kunsttoestanden, het klassiek flamingantisch recht (Conscience, Verriest-herdenkingen). Het doet vreemd en spijtig aan, het sofisme der « kunst om de kunst » nog te ontmoeten. — Dit boek van geraffineerde woordkunst verschaft menigmaal zuiver stijlgenot om het evenwicht van gedachte, beeld en woord, om de fijne lucht en het lieve koloriet. Soms snakt men naar wilderen en kloekeren kost. — De uitgave, behalve de stukken besneeuwd land der « blancs » en de voetmanchetten als kaaimuren zoo groot, is verzorgd.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9. — Geschiedenis

2918 De Haas, G. Jr. **9 : 37**

ALGEMEENE GESCHIEDENIS voor het M. U. L. O.-diploma, met kaartjes, vragen en examenverslagen. — *Groningen, Wolters, 1926. (23 × 14) fl. 1.75; geb. fl. 1.90*

V — Zooals de titel het vermeldt geldt het hier een leerboek geschreven met een gansch bizonder doel: het verkrijgen van het M. U. L. O. diploma. Het wordt dus veelal een volproppen van den geest met heel veel namen en nog meer jaartallen! Wat me in dit boek nog het best bevalt zijn de goed overzichtelijke kaartjes. Dr J. UYTTERHOEVEN.

2919 Prims, E. H. Dr Fl. **27 : 9**

◆ KERKELIJK ANTWERPEN ROND HET JAAR 1200. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1927. (25 × 15) 68 blz.* *8 fr.*

V* — Schrijver heeft tot deze studie als nieuwe bron kunnen benuttigen het Oorkondenboek van O. L. V. kapittel, geschreven grootendeels in de XIIIde eeuw, dat tot hiertoe door de geschiedschrijvers nog niet was benuttigd. Het heeft hem toegelaten een gansch nieuw hoofdstuk toe te voegen aan de geschiedenis van Antwerpen. Maar ook voor de algemeene kerkelijke geschiedenis krijgen we hier vele belangrijke nieuwe gegevens, zooals b. v. over de opkomst van de eucharistische godsvrucht, over het ingrijpen der kerkelijke overheid, na den investituurstrijd op de leeke initiatieven van liefdadigheid, op de reorganisatie, in denzelfden tijd, van de oude kapittels, enz. Zeggen we, ter verduidelijking van den tekst dat de studie loopt over de jaren 1124-1239.

De studie is voorzien van 29 bewijsstukken, alle onuitgegeven teksten van de XII^de^ en XIII^de^ eeuw die zeker vele belangstelling zullen verwekken. B. G.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

2920 Amundsen, Roald **91 : 93**

MIJN NOORDPOOLTOCHT. *Vert. uit h. Noordsch dr. Remko Ter Laan. Met meer dan 100 illustraties. — Utreeht, De Haan, 1926. (25 × 17) 276 blz. fl. 4,50*

V — Op sommige bladzijden van dit boek zou men denken met Jules Verne te doen te hebben, zoo vreemd doen de beschrijvingen en avonturen ons aan. En als men dan bedenkt dat dit boek een brok werkelijk doorleefde geschiedenis is, dan kan men niet anders dan ontzag gevoelen voor den stouten durf en den moed van die mannen die geen ontberingen vreezen om de wetenschap dienstig te zijn. — Amundsen en de voornaamste zijner tochtgenooten schreven elk een deel van dit boek. Buiten het eigenlijke reisverhaal en de wetenschadelijke opzoekingen vindt men in het boek een macht van gegevens over vliegtuigen en noordpooluitrusting. De overvloed van foto's maakt daarbij van dit prachtboek een waar noordpoolalbum. — Van harte aanbevolen aan al wie niet terugschrikt voor den hoogen prijs.

F. VERMUYTEN, PR.

2921 Feber, L. J. M. **91 : 7 : 2**

DE STRIJD OM DE STILTE. — *Geïll. met 16 platen. — A'dam, Van Munster, (Gerbruggen-serie), 2^e^ druk. (21 × 16) 244 blz. fl. 3.60*

V — *Naar de stilte der Verwaaïing.* Febers derde, en, met alle andere vergeleken, het schoonste beeld van Java. Dit is nu de ware inwijding tot het Oosten, zijn rust en volkskunstzin. Heerlijk toovert Feber nogmaals het Vulkanenland voor oogen, het subliem tooneel van epiek, bijgeloof en ascetisme. Dan, immer dieper peilend, heeft hij eindelijk in het hart van den Borobodoer, de openbaring van Boeddha's zeer groote, doch van inkeer niet opwaarts slaande, en daarom onvolmaakte leer. Deze honderd bladzijden mediteerende beschrijving, zoo buitengewoon één van geest, van bezonkenheid, rustigen eenvoud en glansrijke evocatie, zijn met zekere deelen van *Opgaande Wegen* het mooiste proza der laatste jaren. — *Naar de Stilte der Zaligheid.* Met wat een profetenblik hij, versch uit de Oost, ons oorlogs-Europa geschouwd heeft, kunt ge u denken. Ah! ze krijgen het te hooren, de verre oorzaken der verheidensching, den Zonnekoning van het koude Versailles van Le Nôtre, en de herdertjes die Watteau moest schilderen. Hoe bitter, dat Frankrijk dat toch het volk blijft van Reims en Jeanne d'Arc. Mocht de tragische taal van een Rodin, een Villiers, een Moreau maar begrepen worden ! En dan : Vlaanderen, na den oorlog met tranen weergezien. O, dat is ons naar het hart gesproken! Eene hymne, eene heerlijke, gloedvolle, verlossende meditatie. Kristen Vlaanderen, beter dan Indië, door hoop en louteringsgeest en vromen vrede. Memlinc's Brugge, het hoogst kultuurmoment der wereld, met zijn regent Moreel, den man van gebed en van de daad in den luister der stad, en het riddervolk van het H. Bloed ; waar het hoogst denkbare bereikt werd : de verheffing van het Vlaamsch gezin tot de H. Familie. En diezelfde mystiek leeft, leeft zuiver, daar bij dien ouden boer, die daar z'n kruisweg doet voor zijn gevallen Yserjongen. Dat is het vertrouwen, het leven, de zaligheid. Dank, groote vriend van ons, voor die gouden bladzijden !

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2922 **Feber, L. J. M.** **91 : 7 : 2**
◆ IN DE SCHADUW DER WARINGINS. *Geïll. met 16 platen. — A'dam, Van Munster (Geebruggen-Serie) 3e druk (21 × 16) 262 blz. fl. 3,50*

V — In zijn eersteling heeft Feber zijne beelden uit Java in eene aardrijkskundig logische orde aaneengesnoerd : van West- tot Oostpunt door 't Bataviesch, Djokja en Solo, en het Vulkanenland met Bali. Maar letterkundig is de chronologische orde der opstellen belangrijker: In zijne eerste jaren in de Oost (1911-15) is hij met zichtbaar genot genaderd tot den verhalenschat van Indië, en is hij op zijne beurt met de koloniale en legendarische figuren eenige neo-romantische verhalen gaan schrijven. In '16 dan is hij gegaan tot het klassiek-groote der Boeddhistische monumentaliteit, Prambanan, Mendoet, Borobodoer, en der Tengerreesche vuurtitanen, Moengal, Smeroe, Bromo. De gezonde Noord-Brabander is hier met heel zijn ziel opgegaan in het volle, grootsche en gewijde en laat ons, behalve de evocatie, meeleven heel zijn experiment van verwachting, aarzeling, verbazing en vereering, gedragen op de deining van zijn weidsch-vloeiend proza. En eindelijk biedt hij ons in een terugblik (1916) op zijn aankomst en een uittocht (1920) de philosophie van het exotisme en het gewonnen inzicht in het Oosten. Hier is de denker Feber aan het woord, zooals hij tot ons gekomen is met zijn evangelie van heroïsme en ingekeerdheid in hartelijke, krachtige, van schoonheid beglansde taal. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2923 **Feber, L. M. J.** **84 : 92 : 269**
◆ FREDERIK VAN EEDENS ONTWIKKELINGSGANG. Met 1 plaat. — *'s Bosch, Teulings, 1922, (25 × 15) 72 blz. fl. 0,90*

IV* — Geen schooner proefbewijs voor Febers synthese van onzen tijd — uit naturalisme weer opwaarts naar spiritualisme en kristen geloof — kon er gevonden worden dan het persoonlijk experiment van den man die er misschien het geweldigst in betrokken was, Fr. Van Eeden. Het evolutieve in hem is eenerzijds levende werking der Voorzienigheid die tot de bekeering zou leiden, maar tevens ruim mee opgaan met die heropstanding onzer eeuw. Met zijn eersten zet al, schiet hij het dogma der kunst om de kunst voorbij : *Kleine Johannes, Ellen, Johannes Viator* — wel pantheïstisch getint, voorzeker — bevestigen toch de beteekenis van geest, gemoed, idealiteit. In zijn tweede phase (na '90) is hij zijn tijd al een heel eind vóór, én door het synthetische in het scheppen én door het waardebesef van levensbeginselen van finaliteit, tucht, gemeenschap, realiteit van zonde als zonde (*Schijn en Wezen I, Koele Meren*). Als man der sociale daad (*Stichting Walden*) mislukt hij, alleen door de afwezigheid in zijn gemeenschap van de onmisbare kristene naastenliefde om God. Kort daarop echter, waagt hij nogmaals een nieuwen nog stouteren sprong, ditmaal langs den kant van het wonderbaarbovenzinnelijke : spiritisme, droomleven (*Schijn en Wezen II, Johannes III,, Nachtbruid*). Een merkwaardige toestand hier, die tastende, wroetende geest, die toch niets bereikt omdat geen moraal hem bestuurt. Eerst de geboorte van den « Goeden wil » met *Jezus Openbaar Leven* opent den weg. Dan, over de vruchtelooze pogingen om te ontsnappen door de *Signifische Gepeinzen*, in het wijsheidslicht der doodsgedachte en van den kloostervrede, gaat hij knielen voor *Het roode Lampje*. Schoon werk als psychologie, ook als kritiek, en bijzonder sterk als tijdssynthese.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ

BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

DE NEDERLANDSCHE DIALECTEN IN DEN LOOP DER EEUWEN

Een verzameling van historische dialect-bloemlezingen, onder leiding van

Dr Jac. VAN GINNIKEN

Hoogleeraar te Nijmegen

Zoo juist verschenen :

DEEL I

HET WESTVLAAMSCH

VAN DE OUDSTE TIJDEN TOT HEDEN

DOOR

JOZEF JACOBS

Lid der Koninklijke Vlaamsche Academie

Met uitslaande kaart

Prijs, gebonden fr. 60,00

Verhoogd met 30 %

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS GRONINGEN DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius : *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje,* 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd,* 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie,* 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht,* 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen,* 5 fr. — *Mastenvlimmen,* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland,* 4 fr.

Werk van Omer Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen,* 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried,* 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5,—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Gedichten

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar** : II. Poëzie. fr. 7.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 7,50 ; geb. fr. 9.—
E. FLEERACKERS, S. J. — **Reineke Vos in de Kempen**. fr. 4.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven**. Roman. fr. 15.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde**. Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. 7.—; geb. fr. 8.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven**. Roman. 2 deelen. elk fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena**. Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa**. (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef**. Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 10.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar 't Zonneland**. Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen (ter pers).
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling**. Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens**. 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven**. Een kunst- en levensbeeld. fr. 14; geb. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
Prachtuitgave. fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur**. Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
X. — **Een Missionaris in Alaska** (P. W. Judge, S. J.) fr. 4.—

Wetenschap

N. J. VLAMING. — **Over het Onweer en nog iets.** fr. 6.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
April 1927

III

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 35 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 5 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 27 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 38 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 38 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags **en Zaterdags** van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 Telefoon nr **216.74**

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 6.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De gouden Ring.**
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Fonske.**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8,00
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. fr. 5.50
2. Mijn Broerke. fr. 5.50
3. Mijn Professor. fr. 5.50
4. Mijn Vacantie. fr. 5.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 5.50

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. 6.50
M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 7e deel. fr. 5.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—

Godsdienst

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr. 10.—
JOH. JÆRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel.
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64

AMSTERDAM

Boeken voor de Jeugd verschenen in:

ONZE KLEINE JEUGDSERIE

9 kinderboeken, alle met den stempel van den Keurraad voor Roomsch Jeugdlectuur

op prachtig Engelsch druk, rijk geïllustreerd

1. **Het Paradijs der kinderen en andere Legenden,** door Pierre Kemp. Leeftijd 9-12 jaar. Ing. fl. 0,85; geb. fl. 1,35
2. **Joriske uit de Hei,** door Fr. Roeland. Leeftijd 11 jaar en daarboven. Ing. fl. 0,80; geb. fl. 1,30
3. **Paula, de kleine Droomster,** door G. Terlingen. Leeftijd 7-12 jaar. Ing. fl. 0,95; geb. fl. 1,45
4. **De verdwenen Vallei en andere Legenden,** door Pierre Kemp. Leeftijd 9-12 jaar. Ing. fl. 0,85; geb. ff. 1,35
5. **Van een meisje dat eindelijk thuis was,** door Maria Van Dorsten. Leeftijd 9-14 jaar. Ing. fl. 1,20; geb. fl. 1,70
6. **De Roofridder,** door H. S. Scrutini. Leeftijd 7-12 jaar. Ing. fl. 0,95; geb. fl. 1,45
7. **Op de Vlucht,** door M. Siemer. Leeftijd 8-12 jaar. Ing. fl. 0.80; geb. fl. 1,40
8. **De Houtakker van het Zwarte Woud,** door H. S. Scrutini. Leeftijd 9-14 jaar. Ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75
9. **Paul, een dappere jongen,** door L. Vierkens. Leeftijd 8-12 jaar. Ing. fl. 1; geb. fl. 1,50

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.

Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postk arten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

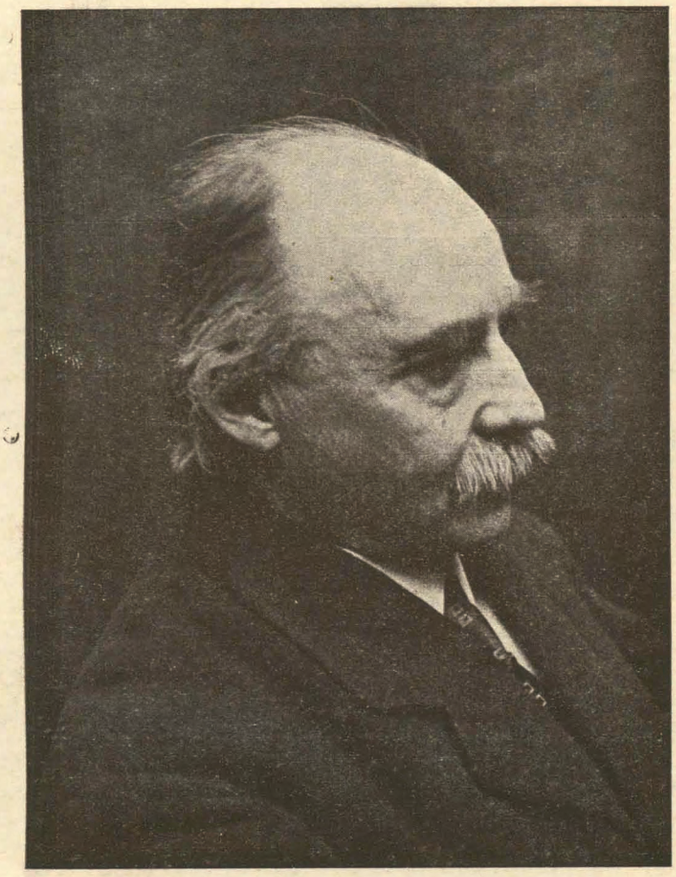

RENÉ VERMANDERE

NUMMER 3 VIJFDE JAARGANG APRIL 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

RENÉ VERMANDERE

DOOR

ERNEST VANDER HALLEN

't Was te Kortrijk dat vader Vermandere sedert jaren zijn klanten van brood en koeken, en 's Zondags van spekulatie en krentenbrood voorzag. Eerlijk en kristelijk was hij, en goed van hart lijk het brood dat hij elken morgen uit den oven haalde. Eigenlijk behoorde vader Vermandere tot een familie van muzikanten: dat was zijn trots en zijn glorie, en als hijzelf de familietraditie niet gevolgd had, en deeg en tarwezift boven klavier en muzieknoten had gesteld, was dat omwille van de vele monden die hij met zijn wroeten van elken dag en elken nacht moest gevuld krijgen. Voor bakker Vermandere was 't leven geen plezierreis: jaar na jaar zorgde de ooievaar dat er een nieuwe eter in het wiegske lag, en elk jaar moest de man zijn dag- en nachtwerk met een uur verlengen om zijn kloeke bengels het hunne te geven.

En als er op Asschewoensdag '57 een vijfde nieuwe wereldburger zijn plaatske vroeg aan bakkers'disch, schoven de anderen weer wat dichter bijeen aan tafel, en deed vader Vermandere weer een uurke bij zijn lange taak. « Dezen keer wordt het een muzikant » profeteerde de goede man als hij zijn boterkoeken en pistolets voor het doopfeest uit den oven haalde. Dienzelfden dag kreeg de kleine uit pastoors' mond den naam René. De kleine leerde schreeuwen, eten, drinken en loopen, en van zijn verwachte muziekgaven bleek intusschen niet veel meer dan dissonanten, op de meest onverwachte momenten van den nacht.

De jaren gingen, en René Vermandere werd met zijn andere broers naar de school gestuurd bij de Broeders der christelijke scholen: hoe het daar verliep kunnen we wel gissen uit Vermandere's later leven en uit

zijn wonder boekje « Door dik en dun ». Ik laat me niet uit het hoofd-praten dat het tweede en derde kapitteltje van dit boek meer betrekking hebben op Vermandere junior dan op Moedegé's jongsten spruit. En als de Broedersschool achter den rug lag stuurde vader Vermandere zijn zoon — voor wien hij zijn grootsche artistieke plannen nog niet had opgegeven — naar het Kollege der Stad om er een soliede basis op te doen voor zijn later kunstenaarsleven.

Jamaar, Vermandere uit de Broederschool was nog niet dood, en 't duurde precies negen volle dagen, of de bakker had al zooveel ondervonden nopens zijn zoons trek naar regelmatige studie, dat hij den avond van dien negenden dag kordaat besloot : René blijft thuis en zal in de bakkerij helpen.

Gedaan de Konservatoriumplannen en de groote kunstenaarsdroomen, althans bij vader Vermandere. René ziftte het tarwemeel, kneedde het deeg, stookte den oven en waakte bij het baksels in de schemerige bakkerij. Maar de zoolang gekoesterde artiestendroomen waren zoomaar niet met 'n slag en 'n stoot weg te cijferen : Gods vinger had het hart van den dertienjarigen jongen aangeraakt, en geen honderd jaren « stiel » zouden het wondere dat in zijn hart wakker geworden was, kunnen uitdooven. In de stille bakkerij, als het brood in den oven stak en vader Vermandere een dutje ging doen, werd de jonge artiest wakker. Hij droomde en luisterde naar zijn hart en de liederen die daar binnen zongen. En hoewel René geen noot muziek kende, komponeerde hij liedjes en melodieën, zooveel en zoo geestig dat hij weldra in de oogen van zijn huisgenooten en geburen als een wonderkind aanzien werd. « Bakker Vermandere's jongen is veel te goed om in den stiel te blijven », opineerden de geburen als ze den bakkersjongen de piano hoorden bespelen in de « beste kamer ». 't Duurde zoolang en 't ging zoo verre dat Peter Benoit — toen nog een jonge man die muzieklessen gaf aan alle rijke-menschenkinderen van uren in den ronde — hoorde spreken van het wondere talent van den jongen bakker, en hem vroeg zijn komposities bij hem te komen voorspelen. 't Moest zijn dat het resultaat meeviel, want Benoit was bereid hem les te geven. Vader Vermandere scheen zijn grootsche droomen over zijn zoon nog niet gansch opgegeven te hebben ; in elk geval, niet lang daarna hing René het witte bakkersvest aan den muur, trok hij naar de aartsbisschoppelijke stee, en werd « student » aan het Lemmensgesticht. Lang hield Vermandere het er niet vol — de muzikale opleiding leek er toen niet zeer schitterend — en René beproefde het daarop aan het Gentsche Konservatorium. Allerlei omstandigheden, ook het dringend verlangen onafhankelijk te staan in het leven, deden hem besluiten de muziek vaarwel te zeggen, en niet lang daarna — men schreef toen '89 — treinde hij naar Antwerpen, met het voornemen zich daar in den handel in te werken, en zijn paart te eischen van het levensbestaan en het intellectueel leven der grootstad. Hoe hij in de journalistiek terecht kwam zou ons te ver leiden : de Gazet van Antwerpen ruimde hem een plaatske in haar redactiebureel — dat

gebeurde anno '95—en nu, twee en dertig jaar later, vervult Vermandere nog steeds de taak van redacteur aan dit populaire dagblad. Over het werk uitweiden dat Vermandere daar als journalist tot stand bracht en nog dagelijks verricht ware een bijdrage op zichzelf waard; dat gaat echter buiten het bestek van dit artikel. Wie het dagblad in kwestie even openslaat moet trouwens niet lang zoeken om zijn werk in elk nummer te ontdekken. Want Vermandere deed — behalve aan journalistiek — ook aan literatuur. In '83 — hij was toen zes-en-dertig — schreef hij een tamelijk sentimenteele boerennovelle « Droeve Dagen », die hij zelf een « volksverhaal » noemde, en als mengelwerk geplaatst kreeg in een weekblad van zijn vaderstad « 't Groeningerveld », Wat later herpakte en besnoeide hij het werkje, en liet het verschijnen in Leemans' toen zoo populair «Vlaamsch Heelal». Korts nadien — in '90 — verscheen het ook in boekvorm met een inleiding waarin Vermandere zich op voorhand wapende tegen de kritiek. Die inleiding is ook het beste van heel het boek: tegenover dergelijk voorwoord is trouwens de meest offensieve recensent ontwapend. Bij dien eersteling nu bleef het intusschen niet; het jaar vóór hij naar Antwerpen kwam verscheen van hem in zijn geboortestad een ander klein werkje « Vijf Novellen », dat slechts een heel bescheiden plaatske innam in onze opbloeiende literatuur, en overigens tamelijk vlug vergeten bleek. 't Was trouwens den tijd dat Vlaanderen gewoon geraakt was aan den soliederen romankost van Conscience, de Sniedersen, Ecrevisse, Courtmans e. a.. Vermandere gaf het niet op en bleef bij zijn novellen en losse schetsen. Vóór hij naar Antwerpen kwam verschenen nog twee bundeltjes van hem, kort opeenvolgend: « Waar 't vliegen wil » en « Schetsen en Novellen ». Kort daarop reisde Vermandere naar de stad, en was het meteen uit met het schrijven. Voorlooping althans. Zijn drie, vier eerste boekjes misten het sterk persoonlijk en origineel stempel van zijn later werk. Romantische gevoelerigheid lag er dik bovenop, terwijl de fijne geestigheid, de eigen kijk op het wereldje rond hem en het konkreet vertellen dat Vermandere later tot een echten volksschrijver maakten, nog niet bleken uit die eerste bundeltjes. Ten andere, hij had in die dagen nog wat anders te doen dan novellen te schrijven. Het waren de jaren van felle hartstochtelijke beweging, romantisch gedweep met Vlaanderen en zijn taalstrijd, met kunst en literatuur. Conscience was pas enkele jaren dood; August Snieders leefde nog; Jan Van Ryswyck was burgemeester van de Vlaamsche Scheldestad; het was de tijd dat Vlaanderens geschiedenis voelbaar op een keerpunt stond. Alwie jong was en mee in 't gewoel stond van den Vlaamschen kultuurkamp streed mee. En Vermandere was jong, en, na allerlei andere betrekkingen, aan de redactie van een groot volksdagblad geplaatst. Dus streed Vermandere ook mee. 't Bleek wel spoedig dat hij geen eigenlijk strijderstemperament bezat, en meer de man was om mee te juichen en te genieten van wat bekomen werd. Want zijn werk bleef buiten den eigenlijken strijd. Alleen het eerste boek « Op droog Zaad » dat door het Davidsfonds werd uitgegeven, brengt

ons in de atmosfeer van Vlaanderens Sturm und Drang-periode, waar jonge mannen gloeien van liefde voor Vlaanderen, Taal en Kunst — dit alles met een hoofdletter —; waar allen die iets voelen voor kunst en flamingantisme elkaar weervinden te Antwerpen, alwaar hooger geleden en alle miseries naar 't lichaam uitgestaan worden uit liefde voor het jong ideaal; waar goede hartelijke vrienden zijn die eender denken; waar schemerige Vlaamsche bierhuizen en drukke meetingzalen, klubjes en gezelschappen en diskussies en eindelooze besprekingen het jonge vuur wakker houden in de harten. Daar was Vermandere thuis die jaren, en daar werd ook zijn nieuw werk geboren. Het verhaalt de ervaringen van twee jonge artiesten — een van hen is toevallig ook een bakkerszoon — die naar Antwerpen reizen om daar de kunst te dienen. Een ontgoocheling wordt hun het « dienen in kunst », niet het geëxalteerd leven der stad dat ze in een roes doormaken. Tenslotte wil de kunst toch nog gedient worden door rustige plichtsbetrachting in hun eigen midden, ver van het jachtig grootstadsleven.

Ik begrijp niet hoe dit geestig boekje — want geestig is het! — niet meer opgang maakte in den tijd, en hoe weinigen het nu nog kennen. Het verdiende waarachtig beter, én om den fijnen humorist Vermandere én om het zeldzaam-juiste beeld van dien merkwaardigen tijd.

Vermandere had een meesterlijken zet gedaan met « Op droog Zaad ». 't Duurde acht volle jaren eer hij nog met een werk voor den dag kwam, en nu was het een echt meesterstuk van vertelkunst.

Ik geloof dat Vlaanderen nog altijd wacht op een werk dat aan « Van Zon zaliger » de eereplaats betwist op stuk van eenvoudig, gemoedelijk en geestig vertellen.

In 1907 verscheen dit boek, en nu, twintig jaar later, blijkt het nog even frisch, origineel en geestig te zijn als toen het den eersten keer van de pers kwam. De werken die in Vlaanderen binnen de achttien jaar zes herdrukken beleven zijn trouwens zeldzaam genoeg. Wie een boek kan schrijven dat zooveel gelezen wordt als dit, en evenzeer genietbaar is voor den schoenmaker uit de buurt als voor den ontwikkelden man, heet ik een artiest. Ik geloof dat velen onder de jonge generatie niet zonder reden jaloersch zijn op Vermandere om dit werk; had hij alleen dat boek geschreven, dan nog bleef zijn naam in onze literatuurgeschiedenis levend. Het geestig verhaal van den gestorven bakker Van Zon en zijn wedervaren en bevindingen, vol gezonde geestigheid, fijne opmerkingskracht en blijheid is genoeg bekend, zoodat uitweiden hierover overbodig is.

« De Ster met den Steert » dat kort vóór den oorlog verscheen, — vooraf als mengelwerk in « Ons Volk ontwaakt » afgedrukt — is even geestig en even raak typeerend, doch als verhaal minder goed geslaagd.

De vertelling — een roman kunnen we dit boek niet heeten — « Door Dik en Dun » kwam seffens na den oorlog van de pers. Samen met de drie vorige werken maakt dit boek zoowat onzen volledigen schat aan humoristische literatuur uit, — Pater Fleerakers en Arie Sanden, die nooit een werk van langeren adem schreven, niet te na gesproken. Ook

dit werk is een model van echte volkslectuur in den goeden zin. Ik heb het deze dagen herlezen, en verbaasd gestaan dat het in Vlaanderen zoo goed als genegeerd blijft. Wie schreef daar ook laatst in een vooraanstaand tijdschrift dat we in Vlaanderen geen enkel humoristisch werk bezitten? Ik ga het opzoeken en den schrijver in kwestie een exemplaar zenden van Vermandere's vier beste werken.

Vermandere zal me dan ook niet scheef bezien zoo ik zijn twee laatste werken gaarne cadeau geef voor een der vorige. De « Duitsche Furie te Antwerpen » en « Van deze en de andere Eeuw » zijn lezenswaard; de hand van Vermandere zit er tusschen, maar na lezing legt ge die werken ergens waar ge ze nooit meer gaat terugvinden.

Vlaanderen viert op dit oogenblik Vermandere die thans een oud man geworden is. Dat beweert het lichaam; zijn geest is nog jong: wie zal er op haast zijn zeventigste jaar nog een jong geestig boek schrijven lijk « Van deze en de andere Eeuw »? Wie dat kan wordt niet oud.

Dag voor dag gaat Vermandere nog naar zijn redactiekantoor, en schrijft daar zijn geestige bijdragen op de eerste pagina van zijn dagblad, die door tientallen duizenden menschen gelezen worden, vooral door de eenvoudigen van harte: werklieden, boeren en huismoeders. Wie die eenen keer las, gaat s'anderendags dezelfde kroniek opzoeken. Voor Vermandere moet dat een stille vreugde zijn, te weten dat hij alle dagen honderdduizend menschen een riem onder het hart steekt na den kommer van den arbeid; dat zijn lezers niet beperkt zijn tot enkele honderden koopers van zijn boeken.

Vlaanderen huldigt in hem den blijgezinden, geestigen schrijver van waarachtige « boeken voor ons volk ». Namens « Boekengids » en de jonge litteraire generatie roepen we luide mee « Hoezee »!

Bibliografie van René Vermandere

Verschenen werken :

VIJF NOVELLEN — Kortrijk, Gernaey, 1888.
DROEVE DAGEN — Borgerhout, Drukkerij J. Leemans, 1890.
WAAR 'T VLIEGEN WIL — Kortrijk. Gebr. Nys, 1891
SCHETSEN EN NOVELLEN — Antwerpen, Jan Bouckerij, 1891
OP DROOG ZAAD — Antwerpen, Druk. Clement Thibaut (Davidsfonds), 1899.
VAN ZON ZALIGER — Leuven, Boomans, 1907. — 6e uitgave (9e duizend): Brussel, Standaard, 1925.
DE STER MET DEN STEERT — Antwerpen. Ons Volk ontwaakt, 1914.
DOOR DIK EN DUN. — Voor God en 't Volk, Antwerpen, 1914.
DE DUITSCHE FURIE TE ANTWERPEN. — Antwerpen, Voor God en 't Volk, 1920.
VAN DEZE EN DE ANDERE EEUW — Antwerpen, Voor God en 't Volk, 1926.
THIJL SPERREMAN — Antwerpen, Voor God en 't Volk, 1927. (Verschijnt eerlang)

In handschrift tal van tooneelwerken.

Werkte mee aan: « 't Groeningherveld », « Het Vlaamsch Heelal », « Ons Volk Ontwaakt », « Gazet van Antwerpen », enz.

EEN BOEK VAN BETEEKENIS

PAVILJOEN.

2924 **Karel Van den Oever** **81**

PAVILJOEN. Gedichten. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927 (20 × 16) 84 blz.* *30 fr.*

V* — Het lang tegemoet geziene werk van den overleden dichter ligt hier voor ons. Tusschen zijn nagelaten papieren vond men dezen bundel persklaar : nog had Karel Van den Oever den tijd gevonden zijn laatste werk, tevens zijn vaarwel aan het leven, te voltooien. Dat dit niet anders kon zijn dan zooals het hier voor ons ligt, wisten op voorhand dezen die de strakke, bedwongen lijn van zijn na-oorlogsch werk gevolgd hebben. Veel sterker dan in zijn « Open Luik » en intenser dan in zijn « Heilige Berg » is hier de strenge zelfkastijder aan het woord, die gericht houdt over zijn vroeger lyrisme en aesthetisme. Straks vijftig jaren heeft de boot gevaren op roerlooze of felbewogen zeeën onder Gods Paviljoen: nu de laatste reis naar een uithoek van het dok waar de stille rust is voor den moeden zwerver : « De kommando-brug is ledig : — geen kapitein. — De luchtkokers gapen zonder nut — naar het Westen — en aan de stoomfluit fladdert geen rook. ..... Nu ligt de vermoeide stoomboot — in een uithoek van de dok. » — Van den Oever, die de laatste jaren gedurig leefde onder de obsessie van den dood — sla er zijn laatste bundels even op na — was er zich blijkbaar van bewust dat ook zijn reis ten einde liep. Harder en strakker werd zijn vers, tragisch bijna zijn worstelen tegen zichzelf — want ondanks zijn laatste werken wil bij me niet de zekerheid wijken dat Van den Oever in zijn diepste wezen een romantieker en gevoelsmensch was, — en het beklemmende gevoel dat ook in dit werk gedurig terug komt : « God is ver ». Daaruit ontwaakte het diepe heimwee naar iets ver, hier in zijn realistiek vers de vreemde landen waarheen de stoombooten die in de haven zijner stad rustende zijn onder hun neerhangend Paviljoen, straks zullen afreizen. In dezen bundel wordt het bijna een manie de meest abstrakte begrippen in positieve beelden om te werken. Zijn haast fanatiek geloofsleven is het stijve puntpaviljoen, steeds gestrekt naar het eindpunt der reis; de vreemde landen vol sehnsùcht, het einde zijner aardsche reis; een zwarte goederentrein die aan den einder wegvlucht, de zonde. God is ver, en hard is de strijd tegen zichzelf; tot nijdigen zweepslag toe dient het eigen gemoed gekastijd, en bedwongen de wegwillende menschenziel; zóó is de vizie van dit werk en van den dichter. Het hart heeft hier geen woord meer te spreken : de koele harde wil heeft slechts te *doen. Ik geloof dat deze bundel, — het toppunt van zijn levensbeschouwing, — ook het hoogtepunt werd van zijn litterair werk.* Maar op voorwaarde dat we dit strakke « Paviljoen » niet afscheiden van den mensch Van den Oever. — De bundel, gedrukt in zwarte- en blauwe letters op mooi featherweight-papier, en onder zeer stemmigen omslag met geteekende letter in den handel gebracht — alle exemplaren zijn genummerd — is een der uiterlijk mooiste boeken die Vlaanderen de laatste jaren op de markt bracht. — Met één woord « Paviljoen » is een belijdenis van hooge waarde; het is een der meest teekenende kunstwerken van dezen tijd : om zijn groote beteekenis in katholiek opzicht, zouden de bibliothecarissen die hun cultureele taak beseffen dezen prachtbundel moeten aanschaffen. ERNEST VANDER HALLEN.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

ABBÉ BETHLÉEM die sedert jaren in Frankrijk een verwoeden strijd voert tegen de pornografische romanliteratuur, werd veroordeeld tot een boete van 11 fr. « wegens het veroorzaken van schade aan het eigendom van een ander ». Hij is echter niet voornemens zijn aktie stil te leggen. Integendeel. In « La Croix » kondigt hij aan dat hij zinnens is zijn campagne voort te zetten, zij het voorloopig ook met andere — wettelijke — middelen. Hij is in beroep gegaan tegen het uitgesproken vonnis. « Word ik in hooger beroep ook veroordeeld, zoo schrijft hij, dan geschiedt het onwettig, maar rechtvaardig; word ik vrijgesproken, dan is het wettig en rechtvaardig, maar in beide gevallen zal ik

tot het einde toe gaan ». Bij de veroordeeling was o.a. als motief opgegeven dat de burgers, die tegen de pornografie willen strijden, zich slechts tot de rechtbank hebben te wenden. Gevolg gevende aan dezen wenk, heeft Abbé Bethléem een brief gestuurd naar den Procureur der Republiek, waarin hij vraagt vervolgingen in te spannen tegen de uitgevers van 23 publicaties die een « obsceen » karakter dragen. De verdediging van zijn handelwijze, die Abbé Bethléem voordroeg op het gerechtshof, heeft veel weerklank gevonden in de Fransche katholieke pers. « On m'accuse d'avoir porté atteinte à la propriété d'autrui, zegde hij, et si pourtant je voyais quelqu'un donner un poison mortel à un enfant, je m'emparerais de ce poison et je le détruirais, bien que ce produit soit la propriété d'autrui. Eh bien! j'ai voulu détruire des œuvres qui empoisonnent la société, en attentant à la santé publique ». In zijn tijdschrift « Revue des Lectures » van 15 Maart 1927, geeft hij de namen van een honderdtal periodieken die zijn campagne steunen.

Pol DE MONT, de grijze meester der vooroorlogsche literatuur, en een der zeer weinige vertegenwoordigers van de uitloopers der Tachtigersbeweging in Vlaanderen, verjaart voor de 70ste maal op 15 April. Op zijn uitdrukkelijk verzoek zal er geen huldebetuiging worden ingericht.

Overlijdens.

Georges BRANDES, de bekende Deensche schrijver en wijsgeer, waarvan Johannes Jörgensen vóór zijn bekeering langen tijd een volgeling was, overleed op 19 Februari ll. te Kopenhagen. Hij werd er geboren in '42. Geen schrijver had zooveel invloed op de literatuur der Skandinaafsche landen gedurende de voorbije halve eeuw als hij. Hij was hoofdzakelijk revolutionnair, amoralist en Godloochenaar.

Verleden maand overleed **M. MARYAN,** deknaam van de schrijfster Mme Marie Deschard, die een gansche reeks mooie katholieke meisjes- en vrouwenboeken schreef: de vele werken van haar hand verschenen als deelen van de bekende « Bibliothèque de ma fille ».

Op 24 Januari stierf de bekende schrijfster **Jean BERTHEROY** (deknaam van Berthe Le Barillier). Ze was geboren te Bordeaux in 1860. Haar boek: « Le Journal de Marguerite Plantin » is lezenswaard voor elken Antwerpenaar en voor iedereen (IV) die belang stelt in het leven der familie Plantin, in dezen roman verwerkt. Haar overige boeken bevatten echter meestal realistische en scherp zinnelijke bladzijden.

De Prijs van Amsterdam waarover we in een vorig nr. schreven, en die om de twee jaar toegekend wordt aan den besten verzenbundel en het beste gedicht, werd thans gewonnen door A. Roland-Holst met zijn bundel: « De wilde Kim », terwijl H. Marsman en Slauerhoff bekroond werden voor hun respectievelijke gedichten « Paradise Regained » en « Landelijke Liefde ».

« **WIJ** », zoo luidt de naam van een nieuw Katholiek Nederlandsch tijdschrift waarvan het eerste nummer pas verscheen. « Wij » wil, luidens zijn eerste hoofdartikel « meewerken tot verdieping van het godsdienstig leven in eenling en gemeenschap;... trachten het blije Roomse geloof in het zuiden te behouden ook in deze dagen, en door de stralende helderheid van ons Roomse leven, onze noorderlijke Broeders en Zusters inniger aan ons te verbinden. « Wij » wordt uitgegeven door den Zuid-Nederl. Boekhandel te Tilburg, Abonnementsprijs voor Vlaanderen fr. 20.

HENDRIK VAN VELDEKE de dichter van de Servatiuslegende, wordt dit jaar door gansch Nederland gevierd, ter gelegenheid van den 800sten verjaardag zijner geboorte (1127-1200). Hij werd geboren op de heerlijkheid Veldeke onder Spalbeke (Vlaamsch Limburg). Buiten zijn verdienste als dichter, is van Veldeke's groote verdienste dat hij het eerste schreef in een taal die voor hem nog niet in schrift bestond. Buiten de St. Servatiuslegende dichtte hij nog een dertigtal hoofsche minneliederen en een epos « De Eneïde ». In het herdenkingskomité zetelen enkel Noord-Nederlanders. Zal Vlaanderen ten achter blijven ?

INLICHTINGSPOST

JAMES OLIVER CURWOOD

Ondanks het feit dat hij nog in leven is, en zelfs nog betrekkelijk jong — hij is niet eens vijftig — blijkt Curwood een der meest gelezen figuren uit de wereldliteratuur te zijn. Belangwekkend is wat anders : vergeten we niet dat het groot deel van het romanlezend publiek meer sentatie dan literatuur zoekt. Als dan een auteur sensatie weet te kombineeren met schrijfkunst, en op het rechte moment het « toeval » of de vrouw of een ander sukses-element in 't spel weet te brengen, is hij op voorhand zeker van zijn bijval. Curwood ook heeft hieraan wat geofferd.

Hij werd geboren in 1878 in Noord-Amerika. Eigenlijk is hij journalist van stiel, doch lange reizen in de besneeuwde vlakten van het Noorden en zijn deelname aan verschillende jachtexpedities, deed zijn liefde voor dit geheimzinnige, stille land ontwaken. Van nature is hij romantisch aangelegd; het land van de zware stilte in den Noordhoek van Kanada moest op hem inwerken en zijn fantasie prikkelen. Vanaf zijn eersten roman werd het een sukses. Eerst schreef hij dierenboeken, — een genre dat voor een dertigtal jaren druk beoefend werd en veel bijval had — terzelfdertijd als Jack London, Conan Doyle, R. Kipling, William Long, e. a. Hierin slaagde hij trouwens schitterend. Zijn beste romans zijn dierenboeken. In zijn latere werken offert hij dikwijls te veel aan zijn zucht naar geheimzinnigheid en sensatie. In bijna elk boek speelt de vrouw een hoofdrol; Curwood is trouwens een echt vrouwenvereerder. Zijn werken spelen gewoonlijk in de verste streken van het Poolland die dikwijls in de meest fantastische beschrijvingen en de onmogelijkste sprookjesachtige details worden voorgetooverd. In zijn dierenromans waar dieren gansch de rol van een boek dragen, kent hij deze dikwijls de vermogens toe die God enkel den mensch gaf : verstand, wil, hooger gevoel, redeneeringsvermogen, overleg. Ook het seksueele leven van het dier wordt dikwijls « vermenschelijkt » — zeldzaam zijn de schrijvers van dierenboeken die zich hieraan niet bezondigden. — Men begrijpt dat dit voor een bepaalde kategorie van lezers een euvel wordt. Zijn liefde voor het dier gaat dikwijls zoo ver dat hij dit in zijn werk dikwijls boven den mensch stelt (cfr. o. a. « Thor de Beer »). Die eerbied en liefde voor de natuur speelde hem dikwijls parten, bij zooverre dat hij zich in zijn laatste werken openbaarde als volbloed pantheïst. In « Nada's Redding », en vooral in het laatste werk dat ik van hem las : « Gods eigen hand » is dit bepaald het geval. Een andere schaduwzijde van zijn werk openbaart zich in de sympathieke, haast aantrekkelijke afschildering van zijn bandieten.

Het vele kwaad dat dikwijls gezegd wordt van Curwood's werk is natuurlijk niet zoomaar weg te cijferen, evenmin als het mooie en het goede dat er onbetwistbaar even menigvuldig in voorkomt. Hij is een bizonder sterk schilder van de feeërieke Noordsche landschappen, een verteller zonder weerga, en hij beschikt ten slotte over een fantaisie die velen der latere romanschrijvers hem benijden. Hierna zijn werken, voor zoover ze in 't Nederlandsch vertaald en ons bekend zijn :

2925 *Alaska.* Kompromittante toestanden, kiesch behandeld. (Rec. 631) — III. 83.0.

2926 *Bliksemflits.* Mooi dierenboek; voor jongelui treedt het dierlijk-seksueele te sterk naar voor. (Rec. 1825) — IV. 83.0.

2927 *De Bloem van het Noorden.* Sterk hartstochtelijk. (Rec. 826) — III. 83.0.

2928 *De Eer van het Sneeuwland.* Zeer romantisch; een paar eigenaardige toestanden, verder tamelijk onbeduidend. — III-IV°. 83.0.

2929 *De Eer van haar Volk.* Bruikbaar maar onbeduidend. — IV. 83.0.

2930 *De Engelen.* Bruikbaar. — IV°. 83.0.

2931 *Gods eigen Land.* Pantheïsme van het ergste soort. — II. 83.0.

2932 *De Gouden Strik.* Zeer romantisch en nogal natuurmenschachtig. Overigens goed. (Rec. 519) — IV. 83.0.

2933 *De Goudjagers.* Vervolg op de « Wolfjagers ». Bruikbaar. — IV. 83.0.

2934 *De Goudvallei.* Een bioskooproman : goud, moord en wraak; Curwood op zijn minst Toch onschadelijk. — III-IV. 83.0.

2935 *Isobel.* Een mooi, aantrekkelijk verhaal van liefde en trouw. — III. 83.0.
2936 *John Keith's Misdaad.* Spannend verhaal vol geheimzinnigheid; hoogstaande vrouwenfiguur (Rec. 1058) — IV. 83.0.
2937 *Kazan de Wolfshond.* Een heerlijk dierenboek. (Rec. 112) — V. 83.0
2938 *De Lafaard.* Vol spanning, doch nogal brutaal. — IV. 83.0.
2939 *Marge O'Doone.* Een mooi, maar absoluut ongeschikt verhaal. (Rec. 628) — II. 83.0.
2940 *De Moed van Kapitein Plum.* Sensationeel en onbenullig. (Rec. 1532) — IV°. 83.0.
2941 *Nada's Redding.* Boeiend, doch pantheïstisch. (Rec. 1697) — III. 83.0.
2942 *Nomaden van het Noorden.* Een allermooist en gansch onschuldig dierenboek. (Rec. 402) — V. 83.0.
2943 *Op het Onheilspad.* Hartstochtelijk, met spijtige situaties. — III. 83.0.
2944 *Philip Steele.* Verkeerde theerieën over huwelijk, echtbreuk, enz. — III. 83.0.
2945 *Het stille Dal.* Geheimzinnig en onwaarschijnlijk. — IV. 83.0.
2946 *Thor, de Beer.* Een mooi dierenboek. — IV. 83.0.
2947 *Uit het land van Kazan.* Gezond en boeiend. — IV. 83.0.
2948 *Het vlammende Woud.* — IV. 83.0.
2949 *De Vrouw en het Paradijs.* Litterair en zedelijk inférieur. — III. 83.0.
2950 *Wapi de Walrus.* Vier leesbare novellen. — IV. 83.0.
2951 *De Wolfjagers.* Bruikbaar. — V. 83.0.
5952 *Zijn eerste Biechtekind.* — IV-V. 83.0.
2953 *De Zoon van Kazan.* — Voor te behouden. — III. 83.0.

Het Hoekje van den Bibliothecaris

Postvrijdom. — Wij zijn gelukkig te kunnen meêdeelen dat, — naar ons door het Ministerie werd meêgedeeld, — de *erkende boekerijen voortaan hun briefwisseling, voor zoover het dienstzaken geldt, vrachtvrij mogen verzenden.*

Om van dit postvrijdom te genieten moeten de verzendingen geschieden in de volgende voorwaarden :

1) Het adres moet als hoofding den naam of den stempel dragen van de erkende Boekerij;
2) Open kaarten moeten als handteekening dragen :

« De Bibliothecaris,
(naam) »

3) Op gesloten stukken dient in den linkerhoek van den omslag, onderaan vermeld :

« Noodig te sluiten.
De Bibliothecaris,
(Handteekening) »

N. B. — Alleen de handteekening van den *titelvoerenden Bibliothecaris* van een erkende boekerij wordt hiertoe als geldig beschouwd.

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

2954 Bergson, Henri **1 : 57**

DE SCHEPPENDE EVOLUTIE. *Vert. uit h. Fransch (L'Evolution créatrice) dr. Mr. W. G. De Marez Oyens. Met portret. — A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1925. (18 × 12) 472 blz.* *fl. 2,85; geb. fl. 3,75*

I* — Vertalen is altijd een lastig werk : de eigenaardigheden van taal en stijl gaan daarbij nagenoeg zeker verloren. Doch bij een genuanceerd denker als Bergson is vertalen omtrent onmogelijk, of het moest dan zijn dat 's vertalers opvattingsvermogen gelijk stond met het scheppingsvermogen van den schrijver. Met allen eerbied voor de prestatie van Mr DeMarez Oyens, moeten wij dan ook bekennen dat zijn vertaling ons niet heelemaal bevredigt. Wij hebben zorgvuldig origineel en vertaling vergeken; *verkeerde* interpretaties hebben wij niet aangetroffen, wel een menigte *onnauwkeurige*. Hier volgen een paar voorbeelden: Blz. 24... que l'effet peut résorber en lui sa cause wordt vertaald: dat het gevolg zijn eigen oorzaak in zich zou kunnen oplossen; blz. 146 wordt biaiser weergegeven door: uit den weg gaan. Kleinigheden, als men wil, maar die toch telkens dwingen tot het origineel terug te keeren. — De vertaling is voorafgegaan van een voorwoord, waarin M. De Marez Oyens de grondgedachte van Bergson's systeem tracht te verklaren. Die samenvatting is goedgeslaagd. Zij is echter, lijk trouwens alle samenvattingen van wijsgeerige stelsels, niet te begrijpen zonder voorafgaande instudeering van de werken, waarin die hoofdgedachte werd uitgedrukt en door haar ontwikkeling zelve werd belicht. « L'Evolution créatrice » staat op den Index. H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

2955 Dumoulin, Louis, S. J.

◆

DE JEZUIETEN-ORDE EN HARE BELGISCHE MISSIËN. — *Leuven, Xaveriana. 1926. (24 × 16) 126 blz.* *7 fr.*

V — Een mooi boek. Mooi om zijn rijk uitzicht, mooi vooral om zijn rijkeren inhoud, met sprekende platen en even treffende cijfers en documentairen tekst. Een inleidende schets over wezen en doel der Orde : Strijden onder Jesus' kruisbanier, werken aan eigen zaliging en aan de zaligheid van den naaste. Het is der Jezuieten roeping « verscheidene landen te doorreizen en hun leven te slijten in dat wereldgewest, waar meerdere dienst van God en grooter zielennut is te verhopen ». Daarom leert de Jezuiet — volgens zijn regel — de taal van het land waar hij te werken heeft (blz. 8). Een lange vorming moet de Jezuiet doormaken en die vorming gaat gesteund op de « geestelijke oefeningen » van den H. Ignatius. De eigen persoonlijkheid wordt er niet door geschaad en ruime speling wordt gelaten aan ieders initiatief. (Hier krijgen we 't beste uit Lippert's « Jezuietisme »). Een geschiedkundig overzicht toont aan, hoe de Orde van het begin af op groote schaal de missioneering der heidenen ter harte nam. Steeds bleef men ze die opvatting getrouw; op het oogenblik telt de Societeit 3.484 missionarissen, waarvan 2.200 in de heidenmissies. En naast Xaverius vereert de H. Kerk verschillende heiligen, missionarissen van de Societeit Jesu. De Jezuieten van de Belgische Provincie hebben een schitterend aandeel in de heidenmissie : op de 1.397 leden zijn er thans 356 (dus één op vier) in de missie. Wat die missionarissen in Voor-Indië (Bengalen en Ceylon) en in Congo (Kwango) verrichten; hoe verscheiden de vraagstukken zijn

en hoe volstrekte zelfovergave vereischt wordt; hoe langs verscheidene wegen getracht werd alles voor allen te worden, leert dit boek op aandoenlijke wijze. Door heel het boek ziet men hoeveel groote Jezuïeten ons Vlaamsche volk telt : in het verleden en in het heden, én in Indië én in Congo. A. DE BOECK, PR.

2956 ◆ **Goffine, Leonard, O. Praem** **264**

KERKELIJK LEVEN: 1. KERSTTIJD. *Vrij bewerkt in h. Nederlandsch door Raf. Slootjes, O. Praem. — Tongerloo, Abdij, 1926. (21 × 16) 268 blz. 15 fr.*

V — In onzen tijd van opleving der Liturgie is deze heruitgave van den uitleg bij Epistels en Evangeliën, door Leonardus Goffine, Premonstratenser kanunnik uit de 17e eeuw, wel 't lezen waard, om eens te zien dat wij juist niet de eersten zijn die de kennis van den katholieken eeredienst onder 't volk verspreiden. Er bestaan ten andere uit de 17e en 18e zelfs uit de eerste helft der 19e eeuw nog dergelijke boeken genoeg, die wij bij onze ouders en grootouders vonden. — Of het nu een practisch plan was, deze onderrichtingen in twee boekdeelen uit te geven met den tekst en vertaling van de missen er bij, als handboek tot kerkelijk gebruik, laat ik in 't midden. De boeken zijn duur, en het *Zondag-misboek* of *Volksmisboek* in één deel is reeds uitstekend geschikt om de geloovigen te voldoen. De verklaringen van Goffine konden op hun eigen in één klein boekje staan, wijl het formaat van *deze* uitgave, als kerkboek, maar weinig nuttig blijkt. AL. WALGRAVE, PR.

2957 ◆ **Koeverden, W. G. J.** **22**

PSALMEN. III. *Vert. uit den grondtekst. — 's Bosch, Geert-Groote-Genootschap (Nr 140), 1926. (19 × 13) 48 blz. fl. 0,25*

IV* — Hier is het derde deeltje der Psalmenvertaling door G. G. G. uitgegeven; het begrijpt Ps. 32-57 en toont dezelfde hoedanigheden als de vorige deeltjes. Een heerlijke poging voorwaar om de Psalmen beter te doen begrijpen door Nederlandsch-sprekende katholieke intellectueelen. J. SALSMANS, S. I.

2958 ◆ **Plus, Raoul, S. J.** **24**

CHRISTUS IN ONZE BROEDERS. *Vert. uit het Fransch dr. J. A. R. Munnecom. 's Bosch, Teulings, 1926. (20 × 14) 268 blz. fl. 3,25*

V — Wij kennen Pater Plus, den Franschen Jezuïet, onvermoeibaren schrijver van geestelijke levensboeken die ik zou willen noemen : de vulgarisatie van de mystiek, of, om Vlaamsch te spreken: *Hooger zieleleven voor alle christenen. God in Ons — wij in Christus.* — En nu: Christus in onze Broeders. Immers, niet voor den eenling, maar voor de menschheid kwam Christus. Hij leeft voort in de Kerk: zijn geheimzinnig lichaam; wij zijn ledematen van Hem, het Hoofd. Vandaar de wet der liefde; wij moeten in onze broeders Christus beminnen. Vandaar de wet der onderlinge afhankelijkheid: de invloed, het voorbeeld, de verzuimenis zelfs, van ieder, slaat terug en werkt in op alle anderen. Ten goede, voor Christus, moet ieder bij zijne broeders apostel zijn, door ijver voor de zielen, door gebed en door lijden. — Dat alles in den treffenden, korten, soms bijtenten trant van Plus, maakt een boek dat iedereen met genoegen en vrucht lezen en overwegen zal. AL. WALGRAVE, PR.

2959 ◆ **Van Den Bulcke, A.** **266**

ZWARTE HELPERS. — *Antwerpen, Witte Paters, 21, Keizerstraat, 1926. (24 × 16) 126 blz. 5 fr.*

V — Kardinaal Lavigerie legde in zijn grondregels het beginsel neer,

dat zijn missionarissen maar pionieren waren, die naar de missie vertrokken om er vervangen te worden; m. a. w. dat zij onder de bekeerde volkeren hulpkrachten moesten zoeken, catechisten, religieuzen, priesters, die later hun werk zouden kunnen overnemen en voortzetten. Dat beginsel is steeds de gewone practijk der kerk geweest en in de laatste tijden hebben de pauzen Benedictus XV en Pius XI die practijk opnieuw ingescherpt en doorgedreven. — Naar de grondregels van Kardinaal Lavigerie arbeidend, hebben de Witte Paters van Afrika steeds de vorming van die hulpkrachten met zorg aangepakt en doorgezet. Zij hebben zich niet alleen het bekeeren van eenige honderdduizenden negers als einddoel gesteld, maar nooit uit het oog verloren dat hun streven moest gericht zijn op het groote doel, nl. den opbouw van de katholieke Kerk uit de eigen elementen van de streek zooals dat vroeger in Europa ook was geschied. — Dat streven wordt in dit mooi uitgegeven boekje bijzonder klaar voorgesteld. De vorming en opleiding van zwarte helpers, nl. van catechisten-onderwijzers, van zusters, broeders en priesters wordt er duidelijk uiteengezet, met de moeilijkheden er aan verbonden en de resultaten reeds bereikt. De prachtige illustraties geven zoowel als de tekst een duidelijken blik op het streven en op het verrichte werk. Zoo wordt dit werkje op zijn beurt een « zwarte Helper » voor de verspreiding van de echte evangelisatie-methode. *Fiat, fiat.*

A. De Boeck.

2960 **Van der Mueren, Alf. pr.** **23 : 37**

◆ Op den Weg der Liefde: 2. Beminnen, Goddelijke en Kerkelijke geboden. Ondeugden. Deugden. Catechesen voor de hoogere klassen der lagere en middelbare scholen. — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij (Paedagogische studiën, XVIII) 1926, (23 × 15) 466 blz.* *20 fr.*

V — Een werk als « Op den weg der Liefde » helpt ons Godsdienstonderricht merkelijk vooruit. De « Munchener methode » door Prof. Van der Mueren in elke les stipt gevolgd, is van zoo'n opvoedende waarde dat onze catecheten er waarlijk zullen bij winnen die te bezigen in hun onderwijs. « Op den Weg der Liefde » is heel de zedenleer, de leer van de Geboden, van Ondeugden en Deugden. Doch kennen volstaat niet en, beslagen opvoeder, leert schr. de kinderen willen, hun geweten vormen, leven. Dat toch beoogt de zedenleer. Zijn taal is niet zoo eenvoudig als die van Kan. De Weert of Insp. Wijckmans, — maar dat kan verholpen door den lesgever. — Met zijn methode boeit hij de kinders: 't aanknoopingspunt — de voorstelling der leerpunten — de leerpunten — de samenvatting — de toepassing — 't gebed, zijn de verdeelingen der les welke beslag leggen op 't verstand, de verbeelding, den wil en 't hart van 't kind. Zijn onderricht is positief, opbouwend. Het « gij moet » hamert hij er in, en overtuigt werkelijk, door zijn methode, de kinderen dat de geboden levensbeginselen zijn. De leer over de sakramenten zal in een derde deel behandeld worden. Daarop wachten we ongeduldig en dankbaar.

D. De Pauw, O. P.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

2961 **Heere, Dr W. R.** **92 : 3**

Frédéric Le Play en zijne Volgelingen. De methode der monographieën. — *Groningen, Noordhoff, 1926, (25 × 16).* *fl. 5; geb. fl. 6.*

V — Over Le Play hadden we in onze taal niets dat ons den man, zijn methode, zijn school en zijn invloed kennen deed. Zelfs in 't Fransch was een werk dat u eigen maakte met Le Play lastig om vinden. Met deze studie van Dr Heere zijn we nu echter heerlijk gediend. Klaar en systematisch leeren we kennen het leven van Le Play, zijn leer, zijn methode, zijn invloed in binnen- en buitenland. In aansluiting hiermede brengt ons de schrijver ook nog in kennis met Henri de Tourville en met Edmond Demolins, de school van « La Science Sociale ». —Een uitmuntende studie, klaar als een monographie van Le Play zelf. Op onze sociale scholen dient men met werken als deze vertrouwd te zijn.

Dr Floris Prims, pr.

2962 ◆ **Heinen, Anton**

Hoe komen wij tot Volksgemeenschap? *Voor Nederland bewerkt door Henri Hermans. — Eindhoven, N. V. Lecturis, 1927. (23 × 15) 94 blz. fl. 1,90*

IV — In dezen bundel treffen wij vijf studies van A. Heinen aan, nl.: « De oorzaken van het sociale vraagstuk »; « De arbeidsgemeenschap van den onderwijzer »; « De sociale mensch en het familievraagstuk »; « Het vraagstuk der massa »; « De ideale en de werkelijke wereld ». De schrijver zoekt niet zoozeer ons nieuwe zaken te leeren, als wel ons te doen voelen, ons een oprechte en innig christelijke sociale bezieling te te geven welke ons bij ons doen en laten tot richtsnoer zal dienen, en hij doet het op uitmuntende wijze. Dr K. du Bois, S. J.

2963 ◆ **Verheyen, J.** **37**

Hoe ons Jongens hun Soldatendienst voorbrreiden en doormaken. — *Lier, Van In, 1926. (17 × 11) 96 blz. 2,50 fr.*

IV — Al het goede dat er onder nr 2067 over het ander vlugschriftje van E. H. Verheyen werd gezegd, zouden wij omtrent deze brochure mogen herhalen. Alle ouders en opvoeders moeten dit werkje lezen. B. G.

2964 ◆ **van Dijk, John** **37 : 33**

Naar Volksontwikkeling. Handboek voor de leden onzer studiekringen: 2. Alzijdige ontwikkeling onzer arbeiders. — *Antwerpen, Lux, 1926, 2e druk. (22 × 14) 94 blz. 4,50 fr.*

V — Wij wenschen den schrijver geluk met deze tweede uitgave van het tweede deel van « *Naar Volksontwikkeling* ». « Op zedelijk en verstandelijk gebied hebben wij (sedert den oorlog) een werkelijken achteruitgang moeten bestatigen en die achteruitgang is des te gevaarlijker, daar intusschen de werkende klas meer medezeggenschap bekwam zoo op economisch als op staatkundig terrein ». Daarom is een flink ingezette en methodisch doorgezette werking op ontwikkelingsgebied dringend noodig. Op enkele plaatsen, en heel in 't bijzonder te Antwerpen, onder de leiding van den Heer J. Van Dijk, is men krachtdadig aan 't werk gegaan. Moge deze brochure aan velen den weg aanwijzen. De gids, welke hier aan 't woord is, heeft jarenlang gedaan vooraleer te leeren. — In dit werk geeft hij ons eerst plannen voor acht voordrachten, o. m. over: « *De opleiding van ons volk* », « *Het doel der werkmanskringen of werkliedenbonden* », « *Over beroepsonderwijs* », *daarna* « *eenige levensbeschrijvingen van beroemde werklieden* », eindelijk: « *uitleg over vreemde uitdrukkingen* » en « *over sociale uitdrukkingen* ».

Dr K. du Bois, S. J.

2965 ◆ **Wolters, Pr.** **91 : 37**

De H. J. B. De La Salle en zijn Paedagogiek. — *Tilburg, R. K. Jon-*

gensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 20), 1926. (21 × 14) 102 blz. *fl. 1.30*

V — Dat alles niet nieuw is, vooral niet in pedagogiek, bewijst deze studie weer eens te meer. De La Salle wordt ons geschetst als een hernieuwer op opvoedkundig terrein, als de stichter der christelijke volksschool, die reeds de kern-gezonde principen vastlegde, in zijn praktische opvatting der school zoowel als in zijn theoretisch werk, waarvan de huidige lagere school nog leeft. Aan die taak offerde hij leven en talent. De La Salle was geen theoreticus, en praktisch is zijn werk blijven bestaan in honderden scholen over de heele wereld verspreid. — Voor elk onderwijzer is dit boekje over hun patroon-heilige van vormende kracht, want boven abstracte kennis wordt er gewezen op een schitterend leven van offers en liefde. Vooral het eerste deel waarin de personaliteit van De La Salle, die in de geschiedenis der opvoeding voorzeker haar plaats verdient, alzijdig belicht wordt, zal velen sterken tot beter doen, en allen met eerbied doen opzien naar onze christelijke school, groot door haar stichter en haar bloei. — Voor de klare, beknopte uiteenzetting van De La Salle's leer in het tweede deel, bijzonder voor het geestdriftig relaas van De La Salle's leven en werken in het eerste deel, verdient Pr. Wolters onzen warmen dank. FRANS HAEPERS.

4. — Taalkunde

2966 ◆ **Athanasius, Br.** **43 : 88 : 37**

DEUTSCHES LESEBUCH FÜR ANFÄNGER. — *Hilversum, P. Brand. (Stella Mututina nr 28) 1926. (20 × 15) 58, 14 blz.* *fl. 0,90*

V* — Kleine bloemlezing. Bevat 42 nummertjes: eenige gedichten, een paar verhalen en legenden, iets over aardrijkskunde, geschiedenis en godsdienst. Daarbij een woordenlijst, wat het gebruik ervan zelfs voor beginnelingen mogelijk maakt. In katholieken geest opgesteld.

M. VAN COPPENOLLE.

2967 ◆ **Gezelle, Guido** **4393 : 4398 : 264**

EEN NOORDSCH EN VLAEMSCH MESSEBOEKSKE. *Met inleiding, uitleg, e. z. v. v. d. E. H. Guido Gezelle. — Antwerpen, De Sikkel, 1926, 2e druk (15 × 10) 54 blz.* *32,50 fr.*

V — In deze Gezelle-uitgave heeft de lezer een staaltje van de leerwijze die de Meester volgde voor het aanleeren van talen: weinig regels, spoedig lezen, en, in die lezing, vergelijken met eigen taalwortels en taalvormen. De inleiding geeft ons een denkbeeld van Gezelle's missie-ijver, en ook van zijn verbeeldingskracht om land en landschap, die hij nooit gezien had, levendig voor te stellen. Bij 't heropleven van ons geloof in de Noorsche landen zal het velen verwonderen, wat Gezelle voor die streken voelde en deed. In zijn later werk (na 1860) ziet men daar menig spoor van. Die daarover meer wil weten leze mijn opstel in Verslagen der Kon. Vlaamsche Academie, Juli 1926.

AL. WALGRAVE, PR.

2968 ◆ **Jacobs, Jozef** **4393**

HET WESTVLAAMSCH van de oudste tijden tot heden. — *Groningen, Wolters, (De Nederlandsche dialecten in den loop der eeuwen, Deel 1). 1927. (23 × 16) 312 blz.* *fl. 5,90; geb. fl. 6,50*

V* — Dit boek is de hoeksteen van een stout en machtig taalkundig gebouw, dat een durver als Professor Van Ginneken met een flinke

schaar medewerkers aan 't optrekken is. We kennen nog betrekkelijk weinig van het Middel-Nederlandsch (tusschen de jaren 500 en 1000). Die kennis van het Middel-Nederlandsch berust bijna uitsluitend op zoogenaamd letterkundige teksten en houdt niet voldoende rekening met de dialektische verschillen. Daarom rijpte het grootsche plan een verzameling historische bloemlezingen uit te geven van dialektenteksten van zeer uiteenloopenden aard: van zuivere natuurtaal en stukken van onbeholpen schrijvers, langs de officieele vonnissen en keuren, naar de devotietaal, de kronieken en de literatuur. Een algemeen overzicht van de oudste tijden af: alle oud-Nederlandsche overblijfsels moeten met de grootste zorg opgedolven worden. Tevens dient er verband gezocht met de levende volksspraak: daartoe dienen letterlijk-getrouwe nieuw-Nederlandsche vertalingen in het huidige dialekt der plaats van afkomst. Ieder die iets voelt voor taalstudie begrijpt aanstonds welk nut zoo'n verzameling kan opleveren voor een volmaakter kennis van onze taal in al haar verschijnselen; maar ook voor beter begrijpen en lokaliseeren van letterkundige teksten, voor het heropbouwen van geestes- en beschavingsgeschiedenis kan het onschatbare diensten bewijzen. — Het eerste komt het West-Vlaamsch aan de beurt, bewerkt door den beslagen taalkundige en noesten werker: E. H. Joz. Jacobs, lid van de Vlaamsche Academie. Na een korte inleiding over de West-Vlamingen: taalgebied, politieke geschiedenis, economisch leven, godsdienstzin, geestesleven, karakter, volgt een beknopt overzicht van klankleer, spelling en uitspraak (bl. 1-10). Dan komen de teksten: de eerste, een reeks van 83 woorden ontleend aan een herbarium van ongeveer 900, dan allerlei persoons- en plaatsnamen uit de jaren 600-1250, verder een honderdtal doorloopende teksten van 1252 af tot de XXe eeuw. Gewoonlijk wordt de tekst toegelicht door verklaringen over klank- en vormleer. — Moge dit eerste deel, een bewonderenswaardige reconstructie van het West-Vlaamsch in zijn verschillende uitingen, bij alle belanghebbenden en taalkundigen ruim verspreid worden. Dr A. Boon, pr.

2969 **Koenen, M. J.** **4393**

Verklarend Woordenboek der Nederlandsche Taal (tevens vreemdewoordentolk), vooral ten dienste van het onderwijs. — *15^{e} vermeerderde druk, uitgegeven dr Dr J. Endepols met medewerking van Dr R. Verdeyen. — Groningen, Wolters, 1926. (19 × 13) 1212 blz.* *36 fr.*

V — 't Is nu meer dan 20 jaar dat ik Koenen's « Verklarend Woordenboek » gebruik en steeds is het mij een genoegen geweest het te raadplegen, en wel omdat het, met een minimum-ruimte voor elk titelwoord toch zoo zakelijk en volledig is; omdat het, niet puriteinsch staande tegenover vreemde woorden wanneer ze in onze taal gebruikelijk blijken, ons telkens het eigen Nederlandsch woord aangeeft. En dat zal iedereen weten te waardeeren die over wetenschappelijke terminologie wenscht ingelicht. Bij elk woord is de klemtoon aangegeven. Wat meer is, in dezen 15^{n} druk werd de schat Zuid-Nederlandsche woorden merkelijk vergroot: werden opgenomen « de woorden en beteekenissen die ten minste in twee van de drie Zuid-Nederlandsche gewesten (Vlaanderen, Brabant, Limburg) tot de levende taal behooren ». Kortom, wij mogen Dr J. Endepols en zijn medehelper Dr R. Verdeyen dankbaar zijn om hun flinke herziening van Koenen's reeds zoo verdienstelijk werk.

Joris Baers, pr.

2970 Terwey, T. **4393 : 37**

KORTE NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST. — OEFENINGEN BIJ DE KORTE NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST. *Herzien door R. Kuitert. — Groningen, Wolters, 1926, 26 & 24e druk. (19 × 12) 114, 148 blz. fl. 1.30, 1,10; geb. 1,50, 1,30*

V — Evenals Terwey's *groote* heeft R. Kuitert diens *kleine* Nederlandsche Spraakkunst herzien ofte gemoderniseerd. Zoo vinden we dan in dit nieuwere werkje twee hoofdstukken: « Klank en Accent » en « Taal » die in het oudere ontbraken. — Wat ik in 't Novembernummer van 1925 over de uitgebreide Spraakkunst van Terwey gezegd heb, geldt ook voor deze korte; met één woord: ze zijn allebei van de degelijkste degelijkheid, niet dat ik het in alles eens ben. Een voorbeeldje slechts op bl. 48. « Nu moeten we niet denken, dat het onderwerp altijd het voornaamste deel van den zin is ». En ik, die dacht dat het gezegde steeds het voornaamste deel is... — Waar blijft, in den enkelvoudigen zin, de bepaling van gesteldheid? enz. — De « Oefeningen » gaan met de spraakkunst geleidelijk mee. In beide deeltjes loopt het hoofdstuk over de buiging met het leeuwenaandeel weg, wellicht omdat ze daar in Holland het meest last mee hebben. Dr V. NAVEAU.

5. — Wetenschappen

2971 Beversluis, J. R. **63 : 58**

DE MICROGRAFISCHE IDENTIFICATIE VAN HOUT. — *Wageningen, Veeman, 1926, (24 × 16) 132 blz.* *fl. 2,90*

V — Dit proefschrift getuigt niet alleen van wetenschap, maar ook van vakkennis. Daarom is het dan ook te voorzien dat het in de betrokken middens niet ter zijde zal worden gelaten. Wij zijn het eens met den schrijver om de identificatie-tabellen niet volgens de botanies-systematiese indeeling te stellen, met dien verstande dat zulks geschiedt om louter praktiese redenen. Principieel denken wij dat er in algemeenen zin meer anatomiese samenhoorigheid te vinden is bij aanverwandte soorten, alhoewel deze overeenstemmingen niet altoos als de beste in toepassing komen. De auteur heeft dan ook groote verdienste door het opstellen der bepalingstabellen volgens zijne methode. R. NAVEAU.

2972 Brusselmans, Dr Paul **59**

◆

HET GEZICHTSORGAAN BIJ DE WERVELDIEREN. Zijn bewonderenswaardige aanpassing aan de verschillende levensvoorwaarden. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen) 1926. (19 × 13) 64 blz.* *1 fr.*

V — Zulk overzicht geeft aan deze die iets meer willen, dan de gewone verpozende lectuur, een goede gelegenheid om voldoening te vinden. Elke bladzijde van deze verhandeling is leerrijk en men moge nu wel doen opmerken dat sommige lieden alles niet zullen begrijpen, daarop zeggen wij dan dat dit juist een der voordeelen is van dit boekje. Aan overzichten die iedereen van meet af snapt hebben de leergierigen doorgaans niets. Wanneer een schrijver zich de moeite getroost van uit zijn speciaal domein naar beneden te dalen is het toch maar billijk dat de lezers van hunnen kant den berg der wetenschap een beetje trachten te bestijgen, om des te spoediger en des te beter de gedachten en de lessen van den vulgarisateur te genieten. R. NAVEAU.

2973 Schogt, J. H. **53**

BEGINSELEN DER THEORETISCHE MECHANICA: I. KINEMATICA, KRACHTENLEER ARBEID EN ARBEIDSVERMOGEN. Een leerboek met vraagstukken. — *Groningen, Noordhoff, 1926. (24 × 16) 198 blz.* *fl. 3; geb. fl. 3,50*

V — Dit boek is niet eenvoudig eene Mechanica. Gewoonlijk immers wordt in eene mechanica, die toch tot de hoogere studies behoort, heel vlug met alle wiskundige bewerkingen en omzettingen doorgewerkt. Dit is juist wat de schrijver dezes, die de hoogere burgerschool beoogt, heeft willen vermijden. Zijn wiskundige begrippen noodig, dan wijdt hij daaraan een uitvoerig bijzonder paragraaf, zooals aan het differentieeren en aan de glijdende vectoren. Alzoo is ook voor zelfstudeerenden het boek bruikbaar, te meer daar menigvuldige opgaven tot rijkelijke oefening aansporen. Dr Kan. J. VAN MOLLÉ.

2974 **Schuh, Dr F.** **51**

BEKNOPTE HOOGERE ALGEBRA: 1e STUK. *Met 58 figuren en 407 vraagstukken. — Groningen, Noordhoff, 1925. (23 × 15) 400 blz.* *fl. 8*

V — Nederland en Vlaanderen mee, mag er beslist fier op gaan dat het bij machte is zulke boeken in eigen taal te laten verschijnen: de tijd is werkelijk voorbij toen het spreekwoordelijk was dat de Nederlandsche taal niet vermocht op degelijke wijze streng wetenschappelijk werk voort te brengen. Van de degelijkheid en de helderheid der behandelde stof wil ik zelfs niet gewagen: goede waar prijst zichzelf; één enkel klein puntje wil ik voorop zetten, één puntje dat maar al te vaak over het hoofd wordt gezien in universitaire uitgaven: na elk hoofdstuk theorie, geeft schrijver een reeks oefeningen: tot daar; maar bij een ietwat ingewikkelder toepassing staat een vingerwijzing, die de oplossing richt: daarvoor zullen uw studenten, prof. Schuh, u dankbaar zijn, dat zal ze meer ijver geven om anders onoverkoombare moeilijkheden toch aan te durven: daaraan voelt men den opvoeder in den wetenschapsman. Een enkele kleine opmerking: zou de wetenschappelijke terminologie niet wat kunnen gezuiverd, en sommige uitheemsche woorden niet kunnen vervangen door andere, die toch algemeen burgerrecht verworven hebben in eigen taal? L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2975 **De Vries, D.** **621**

HET BEREKENEN DER WISSELWIELEN voor schroefdraadsnijden op de draaibank. Praktisch handboek voor fabrikanten, studeerenden en metaalbewerkers. *Met 69 illustr. — Deventer, Kluwer, 4e druk (20 × 14) 105 blz.* *18,90 fr.*

V — Een werkje dat ten zeerste aan te bevelen is aan den draaier. Niet alleen de gewone gevallen van berekenen der wisselwielen voor het schroefdraadsnijden, zijn er breedvoerig in behandeld, doch ook de berekening der benaderende schroefdraden bij middel van kettingbreuk is met zorg uitgewerkt. (Dit kan nuttig zijn voor den freezer.) De schrijver geeft ook heelwat nuttige wenken in verband met de constructie van den schroefdraad, en met het schroefdraadsnijden. Warm aanbevolen aan den leerjongen op de Vak- en Nijverheidsscholen. Het werkje is ook op zijne plaats in de openbare boekerijen.

IR. G. VAN ERMEN.

2976 **Harris, P. W.** **621:25**

LEIDRAAD VOOR HET ZELF-VERVAARDIGEN VAN DRAADLOOZE TOESTELLEN. *Voor Nederland bewerkt dr. Fr. Max Polak. — A'dam, Ned. Persbureau Radio, v. Breestr. 78, 1926 (19 × 13)* *fl. 1.75*

V — De beginnende liefhebber kan in dit werkje al het noodige vinden

om zich zelf gemakkelijk een toestel aan te schaffen naar gelang zijn wenschen en middelen, daar de schrijver zoowel de eenvoudige kristalontvanger als het méérlamps-toestel uitvoerig beschrijft. Vooral de praktische wenken zullen van groot nut zijn. H. VANDAMME.

2977 Van Baren, Prof. J. **63**

HET BEGRIP LANDBOUWWETENSCHAP. — *Wageningen, H. Veenman en Zn, 1926. (25 × 16) 24 blz.* *fl. 0,90*

V — Rede gehouden ter herdenking van den 7^{en} jaardag van de stichting der landbouwhoogeschool door den rector magnificus. F. C.

7. — Schoone Kunsten

2978 Eekhoud, Georges **75 : 92**

TENIERS. *Met 23 afbeeldingen. — Brussel, Kryn (Groote Meesters) 1926. (17 × 13) 92 blz.* *7.50 fr.*

V — Teniers geldt als de schilder van 't jolige leven; maar zijn eigen leven eindigde in smart en huiselijk verdriet. Hij gaat door als de schilder van 't onbezorgde, van 't ruwe leven, van trijntje en van wijntje, en nochtans leidde hij een geregeld burgerlijk leven; de legende rond zijn naam gespannen, doet hem onrecht, want Teniers is meer en beter dan dat alles. — Van het overgroot aantal zijner werken, stellen de meerderheid geen rumoerige kermissen voor, maar vreedzame landelijke tooneeltjes, huiselijke tafereeltjes; en waar de kermispret loskomt behoudt Teniers iets van de Antwerpsche deftigheid. Men mag hem zelfs het verwijt doen van zijne boerenkinkels saletjonkers te maken. — Teniers is als de La Fontaine der schilders; dezelfde guitige goedaardigheid, dezelfde zekerheid van toets, hetzelfde begrip van natuur, hetzelfde kunstgevoel en meesterschap in het aanwenden van het gespeel van licht en kleur. — Hij is een meester van 't koloriet om de fijnheid en het lichte van toets. En hij is een onzer grootste landschapschilders. — Zóó ongeveer luidt het betoog van G. Eekhoud, gemoedelijk, kalm, misschien wat mat. En 't is een echt plezier de boekjes dezer uitgave met de mooie letter, de keurige omlijsting, en de fijngedrukte en fijngekozen illustraties in handen te houden. J. HALLEZ, PR.

2979 Hol, Richard **78**

DE JEUGDIGE ZANGER: 1^{e} DEEL. Theoretische en practische handleiding bij het zangonderwijs inzonderheid op de scholen. — *Groningen, Noordhoff, 16^{e} druk (19 × 13) 42 blz.* *fl. 0,40*

V — Deze kleine handleiding beleeft zijn XVI^{n} druk. Dit feit alleen pleit voor de degelijkheid. Wat niet degelijk is houdt geen stand in 't onderwijs! Hol is een dirigent met veel ervaring. Dit boekje werd dan ook zeer methodisch gesteld met de onmisbare wenken voor het gebruik. De oefeningen in de notenleer, afgewisseld met gemakkelijke-liedjes, gaan trapsgewijze. Voor het onderwijs der jeugd uiterst goed geschikt!

Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

2980 Idzerda, W. H. **66 : 77**

HANDBOEKJE DER PRAKTISCHE FOTOGRAFIE. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur. 3^{e} onvermeerderde druk. Met 456 afb. (18 × 12) 372 blz. fl. 2,75; geb. fl. 3,90*

V — Dit is misschien wel het beste algemeen handboek dat we in 't Nederlandsch over fotografie bezitten. Idzerda, docent aan de Technische Hoogeschool, is overigens een autoriteit op dit gebied en leverde ons

heelwat knappe werkjes over fotografie. Wie zijn « Foto-gidsje voor den pasbeginnenden Amateur » doormaakte zal met nut deze meer uitgebreide handleiding instudeeren; ieder fotografeerende, zoowel de beroepsfotograaf als de amateur zal er bondig in samengevat vinden wat deze vakman na jarenlange praktijk en studie bij 't beoefenen der fototechniek meest hoofdzakelijk acht. Aanbevolen. JORIS BAERS.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2981 **Monstrey, Oscar, redemptorist** **81 : 92 : 24**

G. GEZELLE EN DE ALLERHEILIGSTE MAAGD. — *Esschen, St. Alfonsus. (16 × 11) 55 blz.* *1,50 fr.*

V — Gezelle's Maria-gedichten worden ingeweven in een korte levensschets, in verband gebracht met de omstandigheden waarin ze geschreven werden en waar 't noodig is door een korte toelichting meer genietbaar gemaakt. 't Is schoon en goed werk! — Dit boekje kan best dienen voor een Maria-avond in studiekringen of andere vereenigingen: er is stof genoeg voor. F. VERMUYTEN, PR.

2982 **Monstrey, Oscar, redemptorist** **81 : 24**

STILLE STONDEN. Eerste reeks. — *Esschen, St. Alfons. (15 × 11) 39 blz.* *1.20 fr.*

V — In stille stonden heeft Pater Monstrey zijn dichterziel tot God geheven en is aan 't bidden gegaan, en heeft zijn ziel gelegd in zijn gebeden. Die gebeden en toeschouwingen geeft hij in dit boekje, omdat het licht moet op den kandelaar gezet worden en niet weggeborgen. Bij het lezen van die « Stille stonden » gaat men zoo gemakkelijk meebidden, en ontvangt men een sprankel van den gloed die deze bladzijden bezielt. — Er wordt vermeld dat dit boekje maar een eerste reeks is. Mogen we nog meerdere reeksen te genieten krijgen.

F. VERMUYTEN, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

2983 **Lindemans, Constant** **82**

DE DUIVELSCHUUR. Brabants spel in drie bedrijven. — *Kortrijk, Vermaut, 1926. (20 × 13) 82 blz.* *12 fr.*

V — Degelik, fris en volks werkje van Lindemans. Scenies flink gebouwd. Het folkloristiese element — reeds aanwezig in de duivelhistorie zelve — kleurt buitendien plezierig het dialoog. — In z'n geheel is dit spel 'n zéér goede aanwinst voor 't repertorium onzer katholieke Vlaamse kringen. Aanbevolen ! ANTON VAN DE VELDE.

2984 **Rog, Edia**

DE OPGANG. Spel in 3 episoden. Speelt overal en op alle tijden. — *Werchter, G. Drijvers-Viskens, 1927, (20 × 13) 78 blz.* *7,00 fr.*

III — *Eerste deel*: In de herberg van Sus en Fien, met kermis. Sus en De Witte hebben 'n diefstal op het geweten. Door het kwaadvuurstoken van De Vieze wild gemaakt staan de boeren vechtensgereed. De foorman komt den « Oorlog der twee Rozen » opvoeren. Tegen het einde der vertooning, verschijnt de veldwachter: 't is de oorlogsverklaring; hij komt ze binnen roepen: Sus, De Witte, De Vieze en anderen. — *Tweede deel* : Op 't front. De drie spelen den gek met den oorlog;

nemen hunnen kapitein krijgsgevangene, verzoeken een groepje vijanden die ze zelf ontwapenden, om hen zelf maar over te brengen... De slag brandt los, 't is te zeggen, Vuur, Geweld en Nacht, met daarin De Dood, die de huivering brengt van eindigheid, loutering, opgaan naar 't eeuwig licht. — *Derde deel* : Sus, blind maar inwendig verlicht weergekomen, rijpt voor schuldbekentenis, boete en restitutie. De Witte die om te vereffenen komt slaat hem dood. De Dood verschijnt in apotheoze. — Edia Rog, die dichter is en talent heeft, schijnt aangewezen op hoog denken en zedelijk streven, doch 't wringt zich nog bitter omhoog uit 'n akeligen luchtkring. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2985 **Neels, Maurits** **83**

VAN EEN JONGELING. Een zielkundige schets. — *Brussel, Agence telegraphique internationale, 1924. (22 × 12) 112 blz.* *5 fr.*

III — Dit en de twee volgende verhalen zijn een wonder mengsel van gladgeschreven opmerking en levenservaring — en anderzijds van hoogst oppervlakkige en onrechtvaardige beoordeeling van toestanden, waarvan de schrijver geen graantje echte kennis bezit. Zijn onbestemde godsdienstige denkbeelden kunnen tot alles leiden, naarmate zij in hun onbestemdheid versteend, of uit hun onbestemdheid verduidelijkt geraken. Maar hij zou zich voorloopig moeten onthouden, van uit den hooge te oordeelen of te veroordeelen, — ook van lichtzinnige tooneeltjes op te hangen, die geen mensch goed, en vele onbedachte jonkheden kwaad kunnen doen. AL. WALGRAVE, PR.

2986 **Neels, Maurits** **83**

De KUNSTKRING VAN WAES. Schets eener dolle jeugd. — *Brussel, Agence télégraphique internationale, 1925. (22 × 12) 122 blz.* *10 fr.*

III — Een handvol estheten en droomers willen oproeien tegen het stille of soms weinig opbeurend zieleleven van een landelijke parochie. Zij doen het met al de wijsneuzige lichtzinnigheid van dergelijke jongelui, en moeten het ten slotte toch opgeven. Er zit wel aardige en rake vaardigheid in de schrijfkunst van den steller, maar zijn taal slibbert soms ook deerlijk uit op al te groote gladheid, en zijn drieste oordeelvellingen over parochiaal en kerkelijk leven getuigen van jammerlijke onbezonnenheid. De gebreken kan hij aandikken en tot bergen maken; de goede zijde en gezonde kern wil hij niet zien. Afbreken is altijd gemakkelijker geweest dan opbouwen of, zoo de apostel zegt: *stichten*; iets *stichten* dat goed is en blijft. AL. WALGRAVE, PR.

2987 **Neels, Maurits** **83**

UIT LIEFDE VOOR HET LEVEN. De levens-schets van een journalist. — *Brussel, Agence télégraphique internationale, 1926. (22 × 12) 118 blz.* *5 fr.*

III — Dezelfde jonge journalist schetst hier zijn huwelijksleven en de ervaringen van zijn eerste politiek en zakenbaan. Och Heer! Als men het al gelezen heeft, zegt men: wat gelooft hij nu, wat wil hij nu eigenlijk? Hij laat zijn vrouw verleiden en verdolen, en vindt er niets dan

cynische berusting bij. Hij beknibbelt godsdienstige en vlaamschgezinde meeningen en inrichtingen, met de verwaandheid van een jongen kalkoen. Al zijn halfgebakken wijsheid en schrijversgemakkelijkheid kunnen de armoe van zijn wetenschap niet bedekken. Neen, *zulke boekies zijn hun geld niet waard.* AL. WALGRAVE, PR.

2988 Oppenheim, E. Phillips **83.3**

DIPLOMATEN. — *Vert. uit h. Engelsch dr. M. Hellema. — Utrecht, Bruna. 1926, (19 × 13) 236 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1,50*

III — *Oppenheim* is een graag-gelezen schrijver in Engeland. Men noemt hem daar « the Prince of story-tellers ». Fijn gecombineerde intrigues, avontuurlijke gebeurtenissen, een vleugje romaneske sentimentaliteit, maken van zijn boeken spannende lectuur. In « Diplomaten » hebt ge daarbij nog een soort studie van de diplomatische kringen der groote mogendheden. 't Is tevens een pleidooi voor wereldvrede. Duitschers, Japanners en Russen komen er slecht af. Engelschen en Amerikanen spelen de sympathieke rollen. Heel 't verhaal wordt gesitueerd een dertig jaar na het Versailles-tractaat. Dr K. ELEBAERS.

2989 Streuvels, Stijn **83**

WERKMENSCHEN. *Met portret in kleurendruk. — Brugge, Excelsior, 1927, (23 × 16) 220 blz.* *27,50 fr.*

III — Een drieluik over onze Vlaamsche werkmenschen. Het linkerpaneel, « De Werkman » (reeds besproken in Boekengids, nr 744) dagteekent van 1911 en beschrijft de teleurstelling van den Vlaamschen arbeider die na een afbeulende campagne in Frankrijk, denzelfden avond naar de suikerfabrieken van de Walen moet vertrekken, omdat er thuis bij den boer geen werk te vinden is. — Het middenstuk, « Kerstmis in Niemandsland », van December 1925, geeft ons Streuvels-op-zijn-best. In de verwoeste frontstreek heeft Verelst voor zijn familie een schamel noodwoninkje opgetimmerd, op de plaats waar vroeger zijn boerderijtje lag. Drie jaar lang, iederen dag, de verbeestende reis per trein naar de metaalfabriek in de verre stad, en de wrokkige thuiskomst in een zonnelooze thuis. In de Kerstmis zingt zijn zoontje het Kerstlied: de eenvoudige woorden grijpen den somberen man zoo sterk aan dat zijn leven voortaan een hoogere beteekenis krijgt; overal begeleidt hem een bovenaardsch geluk dat hem de miserie van zijn wroetersleven licht maakt om dragen. Zelfs het blijde nieuws dat weldra zijn boerderij door den Staat heropgebouwd wordt, vermag die innerlijke vrede niet te storen. Een hartroerend verhaal, hoe uit het beest-leven een arme van geest kan opstijgen tot innige berusting. — Het rechterpaneel « Het Leven en de Dood in den Ast » bevat een reeks tafereelen uit den arbeid der suikerijdrogers. Als kader, hun eentonig afbeulend werk over dag en over nacht; buiten huilt de wind en pletst de regen. s'Avonds, als de drie oude drogers bijeenblijven hebben ze tijd om tusschen hun arbeid in, te droomen en te fantaseeren en hun vroeger leven af te filmen. De dood treedt binnen met Knorre, een ouden landlooper : 's avonds is hij als een pak in den ast binnengevallen, en hij sterft er zonder licht of biecht, terwijl de drie anderen er door sombere voorgevoelens half van bewust zijn. Een verhaal, naar en triestig, wat zwaar op de hand; hier en daar opvliegingen van zinnelijkheid bij de ruwe werkmenschen. Dr A. BOON, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2990 **Ardel, Henri** **83.1**

◆ GE MOET JEAN DOEN TROUWEN. — *Vert. uit h. Fransch dr. Jef Scheirs. — Brussel, Luyckx (Meesterwerken uit de wereldliteratuur, nr 20) 1927. (22× 16) 244 blz.* *10 fr.*

III-IV—«Ge moet Jean doen trouwen» raden alle vrienden aan Madame Dantheroy. Jean amuseert zich te veel sedert hij uit den oorlog gekomen is. Hij verwaarloost zijn zaken. Hij zou moeten trouwen. Er zijn er genoeg die hem willen. Daar is Madeleine de Serves, kinderlijk en naief; daar is Sabine de Champteureux, wereldsch en heel mooi; daar is Nicole de Branzac, sportief en vol leven; maar geene van die zal hij, kan hij tot gezellin voor 't leven denken. Zijn vroegere speelkameraad, Hélène Heurtal, verschijnt weer in zijn leven. Zij is jonge weduwe, die voor het brood werken moet, maar ernstig en goed is. Deze wint het ten slotte op allen weerstand van binnen en buiten. De strekking van het verhaal is zeker goed, *maar enkele tooneelen zijn wel wat zinnelijk* De vertaling is onhandig: *half en half* gewestelijke taal kan niet dienen om een Parijsch verhaal uit de hooge wereld weer te geven. Gedurige herneming van overtollige voornaamwoorden: « Marcel *die* wou niet gedoogen»; — « Hélène *die* speelt door zijnen kop » en ook « Ge zijt een verrukkelijk ding, *gij* »; « Ge vergeet uwe uitgenoodigden *gij*! », niet één keer of eenige keeren, maar overal, te pas of ten onpas; en andere slordigheden meer. Het is geen zuivere omgangstaal, die hier echter best zou passen. Het is geen Vlaamsch uit den heele, gelijk Vermeulen's, ook niet. Dat is jammer. AL. WALGRAVE, PR.

2991 **Bordeaux, Henry** **83.1**

DE VERRIJZENIS DES VLEESCHES. *Vert. uit het Fransch dr. Dr Houben. — Brussel, J. Luyckx (Meesterw. der Wereldlitt.) 1927. (18 × 13) 302 blz. 10 fr.*

III-IV — Mevrouw Bernance, heeft in den oorloog haren zoon André verloren. De jonge officier sneuvelde in Elzas. Zijn verloofde — waarmede hij ginder had kennis gemaakt — smeekt zijne moeder haar te komen bezoeken. Bij dit bezoek bekent zij haar, dat zij moeder zal worden van een onwettig kind. Na den eersten pijnlijken slag van dit nieuws komt Mevrouw tot bezinning, en neemt Maria Ritzen mee naar haar huis. Het kind wordt er geboren, en, ter liefde van André en van « France-Alsace » wordt de misstap vergeven. Zeker is 't beter: vruchtbare, dan onvruchtbare zonde. Zeker is 't schoon, om wille van het leven, de zwakheid van den doode te verschoonen. En toch is die « sentimentaliteit » over « l'amour de la France qui fait tout pardonner » een gewaagd thema, en de titel van 't boek is ons, Vlamingen, een hinderlijke en ergerlijke toepassing van een heilige waarheid. Wat wordt dat hier: uit de dood verrijst het leven; uit de zonde van een doode is een leven ontstaan, maar die doode was een Franschman en zijn beminde een Alsacienne daarom: eerbied voor de verrijzenis des vleesches! Neen. hoor? Bazin heeft betere dingen geschreven!

AL. WALGRAVE, PR.

2992 **Cauvain, Henry** **83.0 : 83.9**

◆ DE ROSSE BANDIET. Een avonturenrijke speurdersgeschiedenis in Frankrijk van 1845. *Vert. uit h. Fransch. — Tilburg, Ned. Boekhuis (Romans van Avontuur) 1926. (19 × 13) 176 blz.* *fl. 0,60*

IV — Maximilien Heller is een misanthroop, die zijn gezondheid en zijn rechtskundige bekwaamheden in doodend nietsdoen verdooft. Toevallig ontmoet hij een onrechtvaardig beschuldigde; en hij besluit hem te redden, om de menschelijke gerechtigheid hare dwalingen te doen voelen. Na vele en lastige onderzoekingen, gepaard met avontuurlijke ontmoetingen, bewijst hij dat de moordenaar van den bankier Bréhat-Kerguen, die onder de gedaante van den Amerikaanschen doctor Wickson te Parijs geld aftruggelt, en onder den naam van Boulet Rouge vroeger als bandiet bekend stond. Hij heeft den broeder Bréhat-Kerguen vroeger ook omgebracht en treedt nu onder zijnen naam op, om de erfenis van den vermoorde in te palmen. Door de krachtinspanning die hem de oplossing van dit geheim vraagt, en door de weldoende dankbaarheid van den vrijgesproken onschuldige, komt Heller tot gezondheid van geest en lichaam terug. Spanning genoeg. Niet veel meer.

AL. WALGRAVE, PR.

2993 **Duykers, L.** **83.1**

◆ ZIJ DIE GETROUW BLEEF. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (18×14) 355 blz.* *18 fr.*

IV — Bella Van Meer wijdt haar jong leven aan de vereering en de verzorging van een Engelschen schrijver, een bekeerling, om zijn overgang tot de Roomsche Kerk door zijn dochter misprezen en veracht. Jan, Bella's broeder, jonge schilder, wordt een tijd in die Engelsche dochter, Edith, verblind, maar zoekt en vindt bergen liefde in het monniksleven. De jongere zuster, Mita, krijgt een gezel van Jan lief, en trouwt hem na zijn bekeering uit het protestantisme te hebben bewerkt. Bella weigert twee aanzoeken, om haren vereerden, grooten schrijver te verplegen, en ten slotte komt dezes dochter ook bekeerd, terug tot haren vader. Zoo blijft Bella alleen en hare opoffering schijnt doelloos. Maar God blijft haar, en Hij is toch het licht en het loon der ziel die niet haar eigen geluk op aarde zoekt, maar zich voor anderen opoffert. Zeldzaam zijn in onze taal de oorspronkelijke verhalen met zoo'n hooge bedoeling en zoo'n zuiver katholieke levensbeschouwing. Het beproefde talent van de schrijfster maakt daarbij de lezing van het werk tot een hooger genot. Niet zonder belang is de sierlijke verzorging van het boekje : letter, papier en bandverluchting zullen ertoe helpen om de lezers tot deze goede waar aan te trekken. AL. WALGRAVE, PR.

2994 **Lhande, Pierre** **83.1**

◆ YOLANDA. Roman. — *Vert. uit h. Fransch dr. J. Theeuwes. — Eindhoven, N. V. Lecturis, 1926 (22 × 14) 108 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — De Nederlandsche vertaling van den bekenden roman van Lhande uit Baskië. Het eigen temperament en het trotsche rasbewustzijn van dit volk komt hier in een zeer sympathiek licht te staan, ten overstaan van de zinnelijke, etende en zwelgende Vlamingen. De Vlaming komt hier niet zeer schitterend uit. Voor een Franschman die een boek schrijft waarin zijn rasgenooten tegenover vreemden worden behandeld, is het moeilijk zich los te maken uit het chauvinisme; ook Lhande was hiertegen niet opgewassen. Maar het is een heerlijk boek, vol ridderlijke trouw, liefde tot het eigen land, groote romantische opoffering en sterke trouw. En de vertaling is goed. ERNEST VANDER HALLEN.

2995 **Mulford, Clarence E.** **83.0**

CASSIDY KOMT. *Vert. uit het Amerikaansch* (The Coming of Cassidy) *dr.*

J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, (Cowboy-serie) 1926. (20 × 14) 274 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,50

IV — De titel van dit cowboyverhaal is wat te eng gekozen. Niet alleen de avonturen van Cassidy Bill worden er in verteld, maar ook deze van de heele ploeg « cowmen », die op den ranck (veeboerderij) van Buck Peters, in de jaren zeventig, heerschappij voerden over duizenden koeien en ook over de menschen van heel de streek. Eene godsdienstige gedachte duikt er hier en daar wel even op, maar steeds is ze lichtjes *protestantsch* getint; de handelwijze der « punchers », die, eens buiten den ranch, nogal vrij omgaan met vrouwvolk, en bij den minsten twist met hun revolver beslissen over leven en dood, geeft maar een klein gedacht van hun zedelijk gehalte. Voor zijn minst vallen er een tiental slachtoffers in hun gevechten met veedieven, treinroovers, schaapherders, enz. — De vertaling is wat te Hollandsch; de samenspraken wat te veel in gewesttaal en te veel cowboy-termen zijn onvertaald gebleven om van dit boek een aangename en boeiende lezing te maken voor ons Vlaamsche volk. Een klein landkaartje van Cassidy en Cie's operatieterrein ware ook niet ongewenscht. J. LAUWERYS, PR.

2996 ◆ **Snieders, August** **83**

FORTUINZOEKERS. Een verhaal uit Noord-Brabant. — *Antwerpen, Mij Voor God en 't Volk (Werken van Dr A. Snieders XXV) 1926 (20 × 14) 92 blz. 3,85 fr.*

IV — Rosse Huib en schoone Monica van Bladel gaan met hun dochtertje Heva naar Amerika fortuin zoeken. Zij laten grootvader Bronk achter. Deze wordt echter opgenomen in het gezin *Frans*. Daar heerscht vrede. De vader Evert vindt zijn grootste genoegen in vader Cats, en in het rooken van pijpen. De zoon Daniel, was de trouwe speelmakker van Heva Bronk en blijft voort van haar droomen. Hij studeert en zou priester worden ... doch Heva keert terug. Grootvader *Bronk* sterft... van gelukkige aandoening en Daniel wordt geen priester, doch geneesheer en trouwt met Heva. Een boek van hulde aan den geboortegrond, waarin de oude beukenboom geworteld is, welken de schrijver zeer treffend bezingt (I[e] Hoofdstuk). — Die novelle kunnen wij thans nog best genieten. Zij is eenvoudig, frisch, levendig. Idyllisch-bevallig is de kinderlijke liefde van Daniel en Heva. In den brief van het meisje uit Amerika, komen naast de bekende banaliteiten als « Ik laat u weten staat van mijne gezondheid.. Ik breek af met de pen niet met het hart » ook merkwaardige zetten als « Gij moet al groot zijn Daniel. Meet u zelven met een kliskoord en doe die in een brief en dan zal ik het hier afmeten tegen eenen grooten boom, en er een kerf met een mes in maken ». De strijd bij Daniel tusschen zijne roeping en zijne liefde wordt al te pijnlijk lichtzinnig geschetst. Zulk onderwerp late men achterwege of behandele men met den verschuldigden heiligen ernst.

Dr L. DOSFEL.

2997 **Van Beymerwerdt, Elisabeth** **83**

RIJPENDE LENTE. Een boek voor oudere meisjes. *Geïll. met 35 penteekeningen van Menno. — Utrecht, De Haan. (24 × 16) 260 blz. geb. fl. 3,90*

IV — De schrijfster verhaalt het kantoor- en familieleven van een paar vroolijke meisjes. Alle droevige en aangename gebeurtenissen, die ze op hunnen weg ontmoeten, worden levendig voorgesteld. Jammer dat het boek uit godsdienstig oogpunt *neutraal* is. Het is zelfs oneerbiedig wanneer er sprake is van « een madonnatje met een renaissancesnuit ».

Het is ook te betreuren dat een der heldinnen zich soms zoo vrij aanstelt in haar doen en laten nl. wanneer het jong meisje haar vaderlijk huis verlaat om haar verloofde te gaan opzoeken. Buitendien staat er niets berispelijks in het mooi geïllustreerd boek dat overigens een aangename lectuur verschaffen zal. M. VAN COPPENOLLE.

2998 **Williamson, C. N. en A. M.** **83,0**

« GRAAF RICARDO » ALIAS RICHARD POWER. *Vert. uit h. Engelsch dr. Mej. M. Hellema. — Utrecht, Bruna en Zn. (Bruna's Bibliotheek). (17 × 11) 318 blz.* *geb. fl. 1,25*

IV — De oplossing van 't geheim van dezen detectievenroman ligt in de dubbele persoonlijkheid van Richard Power, wiens naam misbruikt wordt door zijn half-broeder, zijn dubbelganger, vermits zij voor 't uiterlijk op malkander gelijken als twee druppelen water. Scotland Yard zendt Miss Esmée Alton op verkenning uit. Haar hart weet den echten R. P. van den valschen te onderscheiden, zij slaagt erin hem wit te wasschen van verdenkingen en beschuldigingen en... 't komt tot een huwelijk tusschen hen beiden. Allerlei personen en feiten, soms verre in 't rijk der onwaarschijnlijkheid gezocht, bemoeilijken en vertragen die ontknooping. Op godsdienstig of zedelijk gebied valt er noch te prijzen, noch af te keuren. Slechts één enkele maal wordt er gesproken van katholicisme, nl. bij den dood van Esmée's moeder. Van 't begin tot 't einde zijn 't avonturen, die bij den lezer, die zijn tijd wil dooden zonder zich te vervelen, welkom zullen zijn. De vertaling leest aangenaam. J. LAUWERYS, PR.

2999 ◆ **Windthorst, Margarete** **83.1**

DE BASILISK. — *Vert. uit h. Duitsch dr. B. Van Nierop-Blaauw. — Eindhoven, N. V. Lecturis (19 × 12) 284 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,25*

IV — Een zéér mooi boek is dat. Voor een recensent is het een moeilijke taak een roman als deze te bespreken. Men kan alleen zeggen : het is mooi, lees het. De inhoud ervan is niet gemakkelijk weer te geven, het gebeuren zelf is trouwens niet het voornaamste in dit werk: het is van dit soort literatuur waar ge later aan terugdenkt en dat ge terugzoekt om te herlezen — zeldzaamheid in dezen tijd van overproductie. — Alles is zuiver en kristelijk aangevoeld; de menschen hebben allen een sterk-geprononceerd karakter, en er is een diepe gehechtheid aan den eigen grond, aan de familietraditie, aan godsdienst en het bovennatuurlijke. Was de prijs wat meer « Vlaamsch », ik zou zeggen: koopt en leest. E. VANDER HALLEN.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3000 **Exel, Ph.** **83.9**

DE KLEINZOON VAN DEN BURGGRAAF. *Geïll. dr A. J. Van 't Hoff. — Gouda, Van Goor. (23 × 16)* *fl. 2.75*

V — Hoe jonker Jan van Montfoort, kleinzoon van burggraaf Jan Persijn van Montfoort op een koopmansschip van Jan Wolferts zoon medevaart naar Byzantium, en daar den ouden vriend van zijn grootvader, Heer Folkert van Rodosto helpt verlossen uit de slavernij, waarin hij gevallen was na den ondergang van het Latijnsche rijk van Constantinopel, dat is de hoofdlijn van het verhaal. Een neger uit een galei ontsnapt, en dien ze onderwege meêdoen, is hun bij dat alles een krachtige helper, en een griek, Cleon, oud-bediende van Polkert, stelt zijne slimheid te hunner

beschikking. De jongens die dat lezen, kunnen er een stuk geschiedenis van dien tijd meê leeren, en een denkbeeld van de wederlandsche betrekkingen tusschen Westen en Oosten in de 13e eeuw. Waarom echter Paus Clemens IV als een hatelijke dwingeland moet worden voorgesteld, die in 't ongelijk is tegen keizer Frederik II, den beruchten Hohenstaufer, en zijn zoon Konradijn, dat gaat mijn geschiedeniskennis te boven. Het eenige ongeluk van dien Paus was, in Karel van Anjou een slechten bondgenoot te hebben gehad, van wien hij zelf ondank en weerstand genoeg heeft geleden. 't Is jammer, dat het boek daarmeê vervalscht is, anders is 't wel leerzame lezing voor jongens. De verhaaltrant echter kon wel boeiender zijn en meer leven in hebben. De historische gebeurtenissen staan wat veel op hun eigen, in droog nevenverhaal.. AL. WALGRAVE, PR.

3001 O'Conaire, Padraic **83**

DE VERTAKTE BOOM. *Vert. uit h. Iersch dr. A. G. van Hamel. — Lochem, De Zonnewijzer (20 × 15) 70 blz.* *fl. 1,50*

V — Er zijn weinig werken den laatsten tijd die me zoozeer hebben getroffen als dit simpele boekje. Laat me vooreerst zeggen dat het heerlijk vertaald is. Er loopt eigenlijk geen effene lijn door dit werk: het zijn wat losse schetsen en vertellingen, gemoedelijk en rustig verhaald, met zelfs iets straks en onwezenlijks daarin, dat het boekje bijna nog mooier maakt. De schrijver is een zwerversnatuur, maar een die ook leeft volgens zijn plotse lust en neiging hem ingeeft: met een ezeltje en een klein wagentje reist hij de vlakten en de bosschen door van Ierland, praat met de menschen, slaapt in het woud in de verlaten hut of in de boschgrot, zwerft de velden langs en zet zich aan den haard in de afgelegen hoeven om te vertellen en te hooren vertellen. En dan komt de prachtige ziel van Ierland en zijn katholieke volk bloot. En wat de schrijver daar aan folklore en sagen en volkssprookjes opdoet zult ge nooit of te nimmer in verzamelingen en handboeken weervinden: want hier is het echtig en waarachtig-levend. Het is een heerlijk, kostelijk boek. En een voor iedereen. E. VANDER HALLEN.

3002 ◆ **Snieders, August** **83**

DE ARME SCHOOLMEESTER. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Werken van Dr A. Snieders, XXIII) 1926 (20 × 14) 96 blz.* *3,85 fr.*

V — Met dit verhaal, in 1851 geschreven, begon Snieders zijne loopbaan als romanschrijver. — In 1853 werd het geheel in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* overgedrukt. Het werd in het Duitsch en in het Fransch vertaald. — Wij kunnen het niet meer genieten om de opeenstapeling van jammerlijke gebeurtenissen om het melodramatische, om den onnatuurlijken toon, om de onbeholpenheid van de taal. Hier en daar herinnert het werk aan Concience's *Loteling* doch het is veel minder frisch en natuurlijk. Het is een streng rekwisitorium tegen de bloedwet en toont de kazerne als eene school van bederf. Het teekent protest aan, in soms zeer scherpe bewoordingen tegen de plaatsvervanging. In zijn verzet daartegen was Snieders akkoord met zijn goeden vriend Gerrios. — Hier en daar kan men wel eenige dichterlijke bloemjes plukken o. a. de beschouwingen over het Angelus (III hoofdstuk, aanhef). Dr L. DOSFEL.

3003 ◆ **Steenhoff-Smulders, Alb.** **83**

SPROOKJES VAN DE SCHEMERING. *Geïll. door S. De Vriendt. — Antwerpen, N. V. Leeslust. (19 × 13) 133 blz.* *6.50 fr.; geb. 7.50 fr.*

V — Ditmaal geen sprookjes om kinderen blij mee te maken: 'n ernstig boekje, « Sprookjes van het leven ». Men wordt al dadelijk gewaar dat Mevrouw Steenhoff niet alleen vertelt om te vertellen maar wel om den lezer iets te leeren. — Dat geldt vooral voor het 1e gedeelte: in plaats van gewoon weg zedepreeken te houden, heeft de schrijfster sprookjes verzonnen die luid genoeg spreken. — Over dit 1e deel, ook over de « Navertelde Sproken » hangt de gewenschte sprookjssstemming ». Levendiger, en voor ons ook meer genietbaar, is het laatste gedeelte « Vertellingen ». — We hooren Mevr. Steenhoff wel graag fantaseeren, maar we hooren haar nog liever dingen vertellen die ze op heeterdaad heeft betrapt. Dan krijgen we fijne miniatuurtjes, rake teekeningen, waar ook wel 'n fijn tikje humor in schuilt. — Alles saamgenomen, 'n boekje dat velen zal kunnen bevredigen: menig blonde droomer zal blij zijn om de sprookjes van de schemering, wijl 'n ander zich zal verkneukelen om de leuke vertellingen van « Het » en « Poes ». — Voor de boekerijen is het 'n uiterst geschikt werkje: de lezing ervan kan niets dan goed te weegbrengen. M. VAN DE WALLE.

3004 Thyssen, Theo **83**

KEES DE JONGEN. — *Bussum, Van Dishoeck, (22 × 15) 374 blz.* *fl. 2,90*

V — Een joviale, sympathieke jongen, die Kees, een doodgewone twaalfjarige jongen uit het doodgewone volk, maar een gevoelig hart en een levendige, speelse fantazie. Als die aan 't hollen gaat, dan is het niet meer dat arm, onbenullig straatvent, maar een held in-de-dop, die de ingewikkelste toestanden uiteen weet te haspelen. — Vroeger, als vader flink en gezond was, ging het opperbest; maar nu is vader ziek geworden, de goeie hartelike man, en stilaan boeren ze achteruit. Nadat vader gestorven is, moeten ze verhuizen, en eindelik zal Kees, om zijn moe uit den nood te helpen, een plaatsje van jongste bediende aanvragen op een kantoor. En dan nog zal de liefde van zijn schoolkameraadje hem voorlichten... — Van die sympathieke Kees kan Theo Thyssen heel leuk en gemoedelik vertellen, en van die goeie, goeie vader, die toch zoveel van zijn jongen houdt, en van zijn moeder, uiterlik wat ruw, maar toch fijn gevoelig... Een mooi boek. — Voor onze groote Vlaamse jongens aan te bevelen, al is het ook heelemaal *neutraal* opgevat. Dr A. BOON, PR.

3005 Vemor, Ella **83**

TWEELINGEN. — *Geïll. dr. Henri Pieck. — Amersfoort, Valkhoff, 1926. (25 × 16) 212 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2,90*

V — De tweelingen hebben vroeg hun moeder verloren. Na wanhopige pogingen om zijn ontredderd huishouden recht te houden hertrouwt de vader. De meisjes willen van de nieuwe moeder niet weten, al doet ze ook haar best om hun liefde te winnen. Een der twee gaat naar Engeland, en kan het er na een paar maanden niet meer uithouden; ze heeft daar leeren beseffen hoe goed ze het thuis had. Ondertusschen heeft ook haar zuster zich laten winnen, zoodat er liefde en vrede in huis komt. — Aangenaam verteld, karakters goed getypeerd — maar weer *erg neutraal* : als ze het werkelijk kwaad heeft, vindt Lottie nog enkel steun in haar padvindersreglement. Als 't er kan voor dienen, is dat goed, doch er zijn wel steviger grondslagen voor de vorming van een meisje. FR. VERMUYTEN, PR.

3006 Wagenaar, Jan

DE SCHATTEN VAN DEN OUDEN SLOTHEER. *Geïll. dr. W. Heskes. — Utrecht, De Haan (25 × 16) 236 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

V — Die schatten zijn verborgen ergens in de donkere wanden van een oud slot, en het oud slot zelf is haast verborgen in een moeraswater. En toch worden de twee, schatten en slot, gevonden, langs wegen van veel avonturisme en dramatiek, door een jong klerkje en diens vriend. Een mooi fantasie-verhaal over een historiëel gebouw. Zeer vlot geschreven. Zedelijk ook goed: de eerlijkheid en de goedheid winnen het af op een listigen en hebzuchtigen kerel die een heel firma onder den knout houdt met de logen van een verpletterd mank-been. Sober verteld verhaal, dat daardoor erg afwijkt van vele soortgelijke literatuur. Als prijs- en bibliotheekboek, zeer geschikt. A. VAN DEN DRIES, PR.

VI^{A} — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

3007 ◆ **Doumen, N.** **83 : 266**

JONGENS VAN STA-VAST. *Geïll. dr. B. Reith en Fr. v. Noorden. — Tilburg, Jongensweeshuis (Roomsche Reeks). 1926. (25 × 17) 206 blz. gec. fl. 2,25*

V-VI-A — Loffelijk is het doel van dit boek: den missiegeest aan te kweeken bij de jongens. De laatste vertelling is beslist de beste van de vier. Literatuur bedoelt dit werk niet te zijn, doch het is goed verteld en dat is al iets. Toch meen ik dat bij het schrijven van een jongensboek het vertrekpunt zoowel aesthetisch als ethisch dient te zijn. De teekeningen zijn afschuwelijk. E. VAN DER HALLEN.

3008 ◆ **Finn, Francis J., S. J.** **83**

TOM PLAYFAIR. Vertelling uit het leven van een kleinen Amerikaan. *Opnieuw vert. dr. Jos. Witlox. — Antwerpen, L. Opdebeek, 1927. (25 × 17) 164 blz. 13 fr.*

VIA — Het is wel overbodig « Tom Playfair » aan ons Vlaamsch lezerspubliek voor te stellen. Iedereen kent dit boek als een der puikste van den besten katholieken jeugdschrijver. Het werd overigens, onder n^{r} 2139, onlangs nog in Boekengids besproken. Toch mogen wij ons verheugen dat er van dit prachtwerkje een Vlaamsche uitgave verschijnt: niet dat ze mooier is dan de Holllandsche, maar omdat het ditmaal op steviger papier gedrukt is — en voor boekerijen heeft dat zijn belang. Immers, uitgegeven als vroeger op papier zonder de minste weerstandskracht maakten de Hollandsche uitgaven van Finn, met haar hooge prijzen een geweldigen schadepost uit voor onze bibliotheken, waar ze nochtans niet slechts éénmaal maar op meerdere exemplaren zouden moeten voorhanden zijn. JORIS BAERS, PR.

3009 ◆ **Janssen, J. E. P.** **83**

'N WEEK VACANTIE IN 'T WESTLAND. — *'s Bosch, Mosmans, 1926. (21 × 15) 210 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

VIA-J — Krijgen zij dit boekje te lezen, onze jongens, dan zullen ze reikhalzend uitzien naar zoo'n buitenkansje: een week vacantie door te brengen in 't Westland. Fred, de Notariszoon, en Leo, de dorpsjongen, zijn twee rakkers van de goede soort, twee olijkerts die pret en plezier maken dat het een aard heeft. Wat al lotgevallen zij beleven en grapjes zij uitsteken op dien korten tijd is ongelooflijk. Nu aan 't visschen, dan aan 't jagen, nu op een vuurwerkfeest, dan op een vliegmachine, nu verdoold in de duinen, bij een strooper terechtkomend, dan op bezoek, waar veel lekkers te smullen valt, enz. Te rap was die week voorbij. Fred hoopt met Kerstmis naar de familie Voortsman weer te keeren. Wij jonnen het hun van harte. D. DE PAUW, O. P.

3011 **Kieviet, C. Joh.** **83.0**

De « Woelwater ». — *Geïll. dr. Joh. Braakensiek. — A'dam, Van Holkema & Warendorf. (25 × 16) 244 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,25*

VIA-B-J — De « Woelwater » is een motorboot waarmee eenige vriendjes uit varen gaan. Heel vredig begonnen wordt de reis weldra een avontuur met dieven en vervolging en geheimen. De schrijftrant is heel aangenaam. Het boek is mooi geïllustreerd. *Neutraal.*

M. Van Coppenolle.

3012 ◆ **Van Dorsten, Maria** **83**

Van een Meisje dat eindelijk Thuis was. — *Geïll. dr. Van der Linde. — A'dam, R. K. Boekcentrale; Antwerpen, Neerlandia (Onze kleine Jeugd-serie nr 5) 1926, (21 × 16) 164 blz.* *fl. 1,20*

VIA-B. M — Veel verdriet had zij in haar leven gekend, de kleine Betsie. Zonder vader en moeder op haar negenste jaar. Zij kon maar niet aarden in 't weeshuis en bouwde zich een droomen-huisje vol frissche, lieve kleinigheden. 't Leert aan de kinderen veel kleine dingen uit hun leven waardeeren en liefhebben. 't Is allemaal verteld in kindertaal.

P. De Pauw, O. P.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3013 ◆ **ten Bossche, Margo** **83**

De Geschiedenis van een kleinen Muzikant. *Bewerkt naar h. Fransch. — 's Bosch, Mosmans. 1926. (20 × 14) 66 blz.* *fl. 0.90*

VIB-J — Een tienjarig straatmuzikantje verliest vader en moeder en blijft met zijn bijna tweejarig broertje alleen achter. Brave menschen willen het jongetje uitbesteden in een weezenhuis, maar ons muzikantje schrikt bij die gedachte en vlucht in 't holle van den nacht met zijn broertje weg. Nu begint voor hen een zwervend leven dat weleens aan Robinson Crusoë laat denken De viool — er zit wonder talent in den jongen — voorziet in hun moeilijk bestaan. Na heelwat lotgevallen geraken ze te Parijs, worden door een befaamd violist opgenomen en opgeleid tot beroemde muzikanten. Om de treffende kinderliefde, ook jegens de pleegouders, bijzonder om die onverbreekboar stevige broederliefde een kerngezond boekje.

Fr. Paesmans, pr.

3014 **Hans, A.** **83**

Andries en Bruin e. a. verhalen. — De Brand en a. v. — De eerste Broek en a. v. — Grootvaders Bril en a. v. — De Koordedanser en a. v. — Het Oogstfeest en a. v. — Op de Kermis en a. v. — Een plezierige Dag en a. v. — Twee Schippers en a. v. — *Geïll. met penteekeningen dr. Edm. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek (Verhalen voor kinderen) 1926, (24 × 15) elk 16 blz.* *elk 0,75 fr.*

VIB-C — Lieve kinderboekjes elk een aantal verhaaltjes bevattend. Heel het blijde jeugdleven wordt er in verfilmd. Opvallend is de korte zinsbouw. Overal en altijd, even *onzijdig.*

Fr. Paesmans, pr.

3015 ◆ **Scrutini, H. S.** **83.9**

De Roofridder. *Geïll. dr. Aug. Van der Linde. — A'dam, Boekencentrale; Antwerpen, Neerlandia. (Onze kleine jeugd-serie. nr 6) 1926. (21 × 16) 114 blz.* *fl. 0,95*

VIB EN C. — Terwijl graaf van Leeuwenhorst ter kruisvaart is, komt de roofridder het kasteel innemen en de gravin met hare kinderen er uit drijven. Als de graaf weerkomt wordt het kasteel terug bemachtigd, en de roofridder sterft in het gevecht. Een van die boeken waar de jongens naar grijpen; ze vinden er daarbij ook heerlijke voorbeelden van moed en vertrouwen op God. F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

3016 **Roukens, A. A. E. S.** **809**

KORTE GESCHIEDENIS DER ENGELSCHE EN AMERIKAANSCHE LETTERKUNDE. — *Utrecht, Keminck & Zoon, (19 × 13) 117 blz.* *fl. 1,50*

V — Voor een eerste kennismaking met de Engelsche Letterkunde uitstekend. Leert ge er de voornaamste Engelsche schrijvers kennen uit alle perioden — meer aandacht wordt gewijd aan schrijvers « wier werken voor nieuwelingen het meest geschikt zijn » — ook de mindere worden vermeld en zelfs hun tijdgenooten uit andere landen, zoodat ge u eenigermate rekenschap kunt geven van de verschillende litteraire stroomingen. Tot de huidige Engelsche letterkunde toe wordt besproken. Hoe kort en keurig, hoe klaar en aantrekkelijk opgesteld toch verhopen we, dat bij een volgende uitgave, Newman meer zal krijgen dan juist eens genoemd te worden ter gelegenheid van 't « Tractarian Movement » en dat Mgr. Benson, Hilaire Belloc en G. K. Chesterton ten minste zullen aangestipt worden met hun naam. Dat zijn schrijvers van groote beteekenis wier invloed, vooral wat Chesterton betreft, mondiaal is. P. DE PAUW, O. P.

9. — Geschiedenis

3017 ◆ **Huys, Emiel** **9 : 36**

DUIZEND JAAR MUTUALITEIT BIJ DE VLAAMSCHE GILDEN. — *Heule, bij den schrijver, 38, Mellestraat, 1926. (27 × 18) 392 blz.* *20 fr.*

V — Zij die op geschiedkundig en maatschappelijk gebied willen nagaan op welke wijze de mutualiteit, in de vroegere gilden, gepleegd werd, zullen in deze omvangrijke studie een rijke bron van toelichting aantreffen. — Van in de achtste eeuw zien wij de gilden er hoofdzakelijk naar streven hunne genooten tegen alle lijfsgevaar en alle onrecht te vrijwaren; stilaan worden, dank vooral zij den invloed van het christen geloof, zeden en gebruiken gelouterd en christelijke boedoelingen, namelijk het plegen van allerlei werken van barmhartigheid, treden op het voorplan; het gild wordt dan ook een machtig middel tot opleiding, opbeuring, onderlingen steun en verdediging der rechten van de ambachtslieden. Ware broederlijkheid en innige gemeenzaamheid werden ook soms geschaad door vitterij en hevige beroerten. Men ontmoet in deze inrichtingen van onderlingen bijstand treffende gelijkenissen met onze hedendaagsche mutualiteiten; meer dan een machtig gemeenschap trad op, als de openbare besturen te kort schoten, om menschlievende gestichten tot stand te brengen, die onze bewondering afdwingen. Op het einde van het oud regiem zien wij overal den strijd aangebonden tusschen de meesters en de vrijgezellen die steeds in hun « bus » hun machtigst verweermiddel zoeken. De bijlagen, die meer dan 380 bladzijden omvatten, werden geput uit de stadsarchieven van Antwerpen, Brugge, Brussel en Leuven. Zij schetsen ons het eigenaardig karakter van de mutualiteit dier tijden, de buswetten der verschillige ambachten, de kieswetten, de stichting der ambtelijke godshuizen

en talrijke bezonderheden welke ons den geest der vroegere mutualiteit van dichtbij laten kennen. KAN. A. M. EECKHOUT.

2018 Prims, Dr Floris **33 : 9**

DE SOCIAAL-ECONOMISCHE GESCHIEDENIS VAN BELGIE. — *Brugge, Excelsior. 1926. 3e druk. (20 × 14) 188 blz.* *7,80 fr.*

V — Wij wenschen den schrijver geluk met deze derde uitgave van zijne sociaal-economische geschiedenis van ons land. Het boek is voldoende bekend opdat wij het hier niet opnieuw bespreken. Eerw. Heer Prims is historicus et socioloog tevens. Beide hoedanigheid komen in dit werk bijzonder sterk uit. Wellicht dankt het voor een groot deel daaraan dat het in twee jaar drie uitgaven mocht beleven. Het trekt aan omdat het wel en wee van ons volk de eeuwen door doet meeleven.
Dr K. DU BOIS, S. J.

3019 Ten Bouwhuys, N. **9 : 37**

F. VAN RIJSEN'S HOOFDPERSONEN UIT DE ALGEMEENE GESCHIEDENIS. 1. Oudheid en Middeleeuwen. 1e deel. *Geïll. met 28 portretten en afbeeldingen. — Groningen, Wolters. 1926. 11e vermeerderde druk (19 × 12) 164 blz. fl. 0.85*

V — De 11e druk van dit overbekend werk is te welsprekend op zich zelf om er nog een lange bespreking aan te wijden. Het is inderdaad een gelukkige gedachte de voornaamste feiten van het wereldgebeuren vast te snoeren rondom de hoofdpersonen. Valt dit niet erg voor de Oudheid, in de Middeleeuwen eischt het meer omzichtigheid en juist daaraan zullen wel enkele bijvoegingen in dezen druk hun onstaan te danken hebben. Over 't algemeen zijn de personen flink uitgebeiteld, zij leven in hun tijd; enkele portretten uit de kristene middeneeuwen doen echter wat koud aan: men heeft willen objectief blijven, maar men voelt al te wel dat het geschrevene noch doorvoeld, noch doorleefd is. Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

3010 Broeders van Liefde **91**

◆ ALS BELG DE WIJDE WERELD IN. — *Tessenderloo, Beroepschool (Het Aardrijk in Beeld en Samenspraak) 1926. (30 × 23) 136 blz.* *15 fr.*

V — Een welgekomen Atlas-Leesboek. Met zulk een boek moet het onderwijs in de aardrijkskunde nieuwe banen op! De leeraar die dit leerboek gebruiken wil doet aan levende wetenschap. De vijf werelddeelen, België en onze kolonie worden uitvoerig behandeld. Overal is de methode dezelfde : het onderwijs moet beredeneerd en actief zijn!
Dr J. UYTTERHOEVEN.

3021 Overtoom, J. **91 : 56**

NATUURKUNDIGE AARDRIJKSKUNDE: 1. DE LITHOSFEER; 2. DE ATMOSFEER EN DE HYDROSFEER. (Met vragen en opgaven). — *Geïll. met figuren — A'dam, W. Versluys. 1926. 2 dln. (19 × 13) elk 54 blz.* *elk fl. 0,60*

V — Twee boekjes die den leeraar in de natuurkundige aardrijkskunde welkom zullen wezen. De auteur heeft scherp de stof ingedeeld volgens de 3, door den mensch bewoonde of bereikbare reuzekringen van het aardrijk nl. de lithosfeer (geologie), de atmosfeeer en de hydrosfeer. Elk dier deelen wordt systematisch behandeld met duidelijke indeelingen en aan het einde van ieder hoofdstuk vragen en opgaven. Bij een volgenden druk zou de schrijver zijn boekjes den leerlingen nog nuttiger

kunnen maken door b. v. in voetnoten de etymologie van de wetenschappelijke, veelal Grieksche termen aan te geven.

J. VERSCHUEREN, S. J.

3022 **Daems, Pater, L., Congregatie v. d. H. Geest** **91 : 226**

◆ REISVERHALEN VAN PATER L. DAEMS, Missionaris in Noord-Katanga (Belgisch Congo). — *Lier, Missiehuis H. Geest, 1927, (19 × 12), 135 blz. 4,50 fr.*

V-VIA — Hier hebben wij een jongen Vlaamschen missionaris van den H. Geest aan het woord, om ons zijne reis naar Belgisch Congo en twee zijner reizen door zijn missie, te vertellen. Veel belangrijks gebeurt er eigenlijk op die reizen niet, ethnologie of missiologie moet men in het boek niet zoeken en de stijl is eerder wat gebrekkig. Maar zoo pretentieloos en zoo sappig wordt alles verhaald, dat ik heusch geen lust gevoeld heb om een enkele blz. over te slaan en dat ik het toch warm durf aanbevelen, vooral aan jongere lezers. E. BOELAERT, M. S. C.

3023 **Van Deursen, A., Overweel, J. en De Vries, W.** **91 : 57**

DE WERELD EN DIE DAARIN WONEN: 1. EUROPA. Beknopt leerboek de raardrijkskunde voor christelijke gymnasia, hoogere burgerscholen, lycea en kweekscholen. — *Groningen, Wolters. 1926. (22 × 15) 174 blz. fl. 2.25.*

V — Een uitstekend leerboek: kort, bondig, overzichtelijk geeft het in een paar scherpe stukken, telkens voor een land, het uitzicht daarvan en het karakteristieke van het volk. Het boek is opgebouwd op christelijken grondslag. Dit laten de schrijvers uitkomen, overal waar het pas geeft, doch niet op onze flauwe manier, zooals dat wel eens gebeurd in minder hoogstaande boeken. Hier en daar komen een paar onnauwkeurigheden voor die in een 2^{den} druk makkelijk kunnen verbeterd worden. Zoo lijkt mij b. v. het bewijs voor den balvorm der aarde (bl. 7) niet steekhoudend. Men zegt in het Nederlandsch: Haspengouwsche klei, en niet: Hesbaysche klei; Samber en niet: Sambre; Naamsche hardsteen en niet: Namensche (beter nog ware Ecausijnsche, want de Naamsche hardsteen is niet zoo bekend); Mechelen ligt niet tusschen Brussel en Gent! enz. Door de karakteristieke plaatjes en interessante uittreksels uit verschillende schrijvers is het boek zeer aantrekkelijker gemaakt.

J. VERSCHUEREN, S. J.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

3024 **Cuthbert, Fr., O. F. M. C.** **92**

◆ LEVEN VAN SINT FRANCISCUS VAN ASSISIË. *Vert. uit h. Engelsch dr P. Eleuther Van Lichtervelde. Geïll. — Brugge, Beyaert. 1926. (21 × 15) 494 blz. 25 fr.*

V — Dit boek is *het* monument dat onze tijd aan de herinnering van den serafijnschen Assisiër heeft opgericht. Het is een minutieuse, gedetailleerde en strikt wetenschappelijke biografie van Franciscus, minder kunstwerk doch meer biografie dan het mooi werk van Jörgensen. De studie van den regel en zijn nieuwe tekst, van de biografische bronnen en hun oorsprong, vormt een hoogst interessant kapittel in het boek. Een zeer merkwaardig werk ten slotte, waarvan de lezing alleen dikwijls vergald wordt door de ellendige vertaling van Pater Eleuther. Spijtig voor het boek! ERNEST VANDER HALLEN.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

Précis de Grammaire Française
A L'USAGE DES FLAMANDS
par **L. GOEMANS**
Inspecteur général de l'enseignement moyen
P. LAROCHETTE
Professeur aux écoles normales de l'Etat à Gand
et **V. SONDERVORST**
Professeur à l'athénée royal et à l'école industrielle de Louvain
2e ÉDITION REVUE, CORRIGÉE ET AUGMENTÉE
Prijs . . . . . fr. 8.00

EXERCICES
ADAPTÉS AU
Précis de Grammaire Française
A L'USAGE DES FLAMANDS
Ie PARTIE - IIe EDITION **Prijs . . fr. 7.00**
2. PARTIE **Prijs . . fr. 7.00**
PRIJZEN VERHOOGD MET 30 %

J. B. WOLTERS, GRONINGUE, LA HAYE
Van Rysselberghe et Rombaut, Gand
A. De Wit, Bruxelles, Rue Royale

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius : *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje,* 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd,* 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie,* 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht,* 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen,* 5 fr. — *Mastenvlimmen,* 4 fr. — *Ons vroom en vrooltjk Kempenland,* 4 fr.

Werk van Omer Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen,* 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried,* 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5,—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Gedichten

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II. Poëzie.** fr. 7.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 7,50 ; geb. fr. 9.—
E. FLEERACKERS, S. J. — **Reineke Vos in de Kempen.** fr. 4.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr **Jaak Boonen.** fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 15.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. 7.—; geb. fr. 8.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 10.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar 't Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen fr. 22.50
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. 14; geb. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
Prachtuitgave. fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
X. — **Een Missionaris in Alaska** (P. W. Judge, S. J.) fr. 4.—

Wetenschap

N. J. VLAMING. — **Over het Onweer en nog iets.** fr. 6.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
Mei 1927

IV

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 35 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 42 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon nr **216.74**

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. **4.50** ; geb. fr. **5.50**
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. **4.50** ; geb. fr. **5.50**
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. **5.—**
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. **5.50**
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. **6.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **De gouden Ring.**
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. **11.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. **12.—**
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. **11.—**
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. **7.—**
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. **8,00**
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. **5.50**
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** fr. **5.50**
2. **Mijn Broerke.** fr. **5.50**
3. **Mijn Professor.** fr. **5.50**
4. **Mijn Vacantie.** fr. **5.50**

EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. **5.50**

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. **6.50**
M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 7e deel. fr. **5.—**
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. **8.—**

Godsdienst

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr. **10.—**
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. **8.—**
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. **6.—**

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. **7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. **8.50**
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. **20.—**
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. **15.—**
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. **15.—**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. **30.—**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64

AMSTERDAM

Centrale Romanbibliotheek

H. A. BANNING. Betje de Naaister. Toonbaas en zijn Huishoudster.
172 bladz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
Idem. In 's Levens Maalstroom.
124 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
F. A. V. D. HEUVEL. Een onder weinigen.
207 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
J. R. V. D. LANS. Lood in 't Hart I.
138 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
Idem. Lood in 't Hart II.
140 blz Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
Idem. Humoresken I.
167 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
Idem. Wereldlingen. Al verder en verder.
180 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
MATHILDE. De Peri.
136 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
MELATI VAN JAVA. Annonciade.
203 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25
Idem. Twee moeders.
151 blz. Ing. fl. 0,80, geb. fl. 1,25

Voor liefhebbers van een boeienden roman.

	Ing.	geb.
Lina Tervooren. — Vreemde vogels	fl. 1,75	fl. 2,50
Menten, De Plasmolen in het Lissedal	» 1,90	» 2,90
v. Merle, Toetie Walther .	» 1,90	» 2,90
Trovo, Held en toch Verrader	» 1,90	» 2,90
Clarke, De Geheime Citadel	» 2,50	» 3,90
Roman over het gemengd huwelijk. Een leerzaam boek van ernstige waarschuwing.		
Lourdes, De roman van een ongeloovige . . .	» 1,--	» 1,50
De laatste van zijn Geslacht	» 0,90	» 1,40
De Dochter van den Schatmeester	» 0,90	» 1,40
De Bruidschat der Wees .	» 1,25	» 1,75
Genoveva van Parijs .	» 0,90	» 1,40
Het Geheim van den IJskelder	» 1,25	» 1,75

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson,	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postk arten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

PATRICK AUGUSTIN SHEEHAN

NUMMER 4 VIJFDE JAARGANG MEI 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

PATRICK AUGUSTIN SHEEHAN

1852-1913

DOOR ALOÏS WALGRAVE, PR.

Ierland, het « Eiland der Heiligen »!

O, hoe zwol ons jong katholiek studentenhart in den tijd, toen wij Lacordaire's woord uit zijn lijkrede op O'Connell mochten hooren of voordragen:

« Messieurs, je ne le nommerai pas, ce peuple cher et sacré, ce peuple plus fort que la mort! Mes lèvres ne sont pas assez pures et assez ardentes pour le nommer; mais le ciel le connait, la terre le bénit, tous les cœurs généreux lui ont fait une patrie... ô ciel qui voyez, ô terre qui savez, ô vous tous, meilleurs et plus dignes que moi, nommez-le, nommez-le, dites: l'Irlande! »

Wij hadden immers gehoord en gelezen van St Patrick; van de wonder-snelle en edelmoedige bekeering der Ieren tot de ware Kerk; van hun overtalrijke abdijen en kloosters, die de christen beschaving en geleerdheid over Europa straalden; van de apostelen St Lieven, St Foillianus, St Rombout en zoovele anderen, vandaar gekomen naar ons; van de wreede verdrukking sedert Elisabeth; van de uitpersing dier arme christenen door de landheeren, van hun weerstand, bloedig gedempt; van de Young-Irelanders, de Fenians; van O'Connell's strijd en zegepralen; van den hongersnood der jaren '40, van den nieuwen opstand in 1879, van Home Rule en zoo voort...

Katholiek, of de dood!

En wij wisten dat, bij de arme, verdrukte hongerlijders en vervolgde vaderlanders, altijd stonden de ijverige, trouwe, *beminde Priesters: Soggarth aroon.*

Ja, 't is wel 't opmerken waard, zelfs de Engelsche uitgevers van volksboeken, disschen den Ierschen zang, *Soggarth aroon*, ook aan hun Engelsche lezers op:

Am I the slave they say,
  Soggarth aroon?
Since you did show the way,
  Soggarth aroon
Their slave no more to be
While they would work with me
Ould Ireland's slavery
  Soggarth aroon?...

Who, on the marriage day,
  Soggarth aroon,
Made the poor cabin gay,
  Soggarth aroon,
And did both laugh and sing
Making our hearts to ring
At the poor christening,
  Soggarth aroon?

Och, you, and only you
  Soggarth aroon,
For this I was true to you,
  Soggarth aroon.... (1)

Een van die lieve priesters, en niet de minste, is PATRIK AUGUSTIN SHEEHAN, geboren te Mallow, den 16 Maart 1852, overleden als pastor van Doneraile, en kannunik van het Bisdom Cloyne, den 5 October 1913.

Wij hebben hier zijn leven niet te schrijven, maar een woord over zijn schrijverswerk.

Wat is het, dat na 't lezen van dit werk in u blijft als een reuk van uitgestorten balsem in de vaas; gelijk de walm van wierook na de mis in een kerk?

Wat is het, waaraan deze geniale priester zijn zuiveren roem heeft te danken?

Hij heeft geschreven, met kunst, met de kunst van de liefde vooral, een reeks verhalen waaruit één grondgedachte telkens opschiet, en lichtend blijft staan:

Alles voor de ziel!

een priesterwoord, een Priesterkreet, niet waar?

Och, het is zoo eenvoudig, en immer hetzelfde. 't Staat in den Catechismus, vraag het aan 't kind in de leeringe:

« Welk is het weerdigste deel van den mensch? De ziel ».

(1) The Penny Poets XLI. Irish Ballads and Songs. Review of Review's Office-London. P, 5-6.

De ziel, omdat zij niet kan sterven. De ziel, omdat zij goddelijk leeft. De ziel, omdat zij de prijs was van de dood van den God-Mensch. De ziel, de ziel!

En er is een volk, dat deze waarheid heeft dóórgedreven en belichaamd spijts alles. Een volk dat liever lijdt, liever vervolgd wordt, liever arm is, liever verachterd, en miskend door de wereld, dan zijn ziel te loochenen of te verliezen.

De Ieren hebben dat gedaan, doen dat nog. Voor hen is het tijdelijke maar bijzaak, is het eeuwige alles. Welvaart, rijkdom, stipte orde, goed onderhouden huizen, straten en wegen, kunst en geleerdheid, dat is alles goed en schoon, maar niet ten koste van eeuwig leven, van eeuwige schatten, noch van de eeuwige woningen waar de Vader ons wacht.

Zet dat in concrete tafereelen waarin lief en leed van het Iersche volk belichaamd staan en leven, en die waarheid zal u uit dat leven tegenstralen. Want niet alleen *christenen*, maar *Iersche* christenen zijn de personen van het spel. Ieren met hun keltischen aard, met hun overgeërfde eigenaardigheden in taal, zede en gebruik, met hun eeuwenoude gevoelens van verzet tegen 't vreemde en 't onware, van trouw aan Christus die hun zielen heeft bemind en ze tot Hem trekt.

Zoo is *Geoffrey Austin*, een jonge Ier die tot bewustzijn komt dat de opvoeding en het onderwijs der jeugd niet aanpassen met de verzuchtingen van zijn Iersche christenziel, en op den doolweg geraakt.

Zoo is integendeel Charlie Travers vast besloten, het Iersche volk bij Christus te houden, en zijne ellenden door Christus te heelen. Hij valt bij de poging, maar zijn *mislukking is een zegepraal*.

Van eerst af, in die twee eerste verhalen, speelt de priester zijn hooge rol. De arme goede Father Tom Costelloe op zoek achter den dolenden Geoffrey, en hem wederwinnend door zijn offer en gebed. Father Aidan, de vurige apostel, die Charlie Travers tot leeken-apostel kneedt, en, over zijn graf zege zingt.

Aldus ontstaan de priester-romans: *Mijn nieuwe Kapelaan, Luke Delmege, De Blindheid van Dokter Gray*.

De goede, oude pastoor Daan, met zijn brevier, zijn meditatie, de liefde van zijne kinderen, de kracht van zijn gebed, en naast hem de nieuwe kapelaan Letheby, eerst wat mistrouwd en geschuwd, maar weldra de vriend van de parochianen en de held voor zijnen pastoor! Hij slaagt wel niet in al zijn stoffelijke verbeteringswerken, maar 't volk ziet hem des te liever, en vecht voor hem, op leuke Iersche wijze, tegen de wet. Allebei, naar eigen aard, echte *Soggarth aroon*.

Luke Delmege! O, Luke Delmege is Sheehan's meesterstuk. Elke katholiek met de daad; ieder, die zijn Kerk wil dieper kennen en liefhebben; ieder priester vooral moest dat boek niet alleen lezen, maar herlezen, herkauwen. Veronderstelt eens een leeraar of opleider in een Groot Seminarie, die zijn theorieleer wat wil afwisselen en tevens nuttige wenken wil geven. Wel, hij zou kunnen met die goede jongens

Luke Delmege lezen; hun wel den toestand van Ieren tot Engelschen voor oogen houden; hun dan wijzen hoe die jonge priesterziel, met haar Seminariegeleerdheid en ijver, toch doolt, omdat zij, in heur eigen volk, het goede niet ziet te ontwikkelen, en 't kwaad niet ziet te bestrijden naar *zijnen* aard; omdat Luke Delmege, door de Engelsche beschaving verblind, denkt dat er geen eigen Iersche, christene, liefdevolle en blijde beschaving mogelijk is. Maar eigen bitter ondervinden en de echte zielenadel van de uitverkorenen onder zijn volk maken hem nederig en wijs. En dan zou men de Seminaristen toonen, dat ze volstrekt hun volk moeten kennen, en met hun volk één voelen, willen zij hun priesterschap doen opbrengen al wat God eruit trekken wil.

Doch, dit zijn utopieën. De heerschende gebruiken zouden immers niet licht toelaten, een « roman » als handleiding voor Seminaristen aan te wenden.

Wel, de roman is 't werk van een priester, gewezen onderpastoor, pastoor, man van ondervinding, *om zijn romans*, door den Paus met de doctors-eer begiftigd. Dus, nog zoo uitzinnig niet, wat? Nu, zoo verre zijn we toch nog niet. 't Zij zoo. Maar tot iederen Seminarist zeg ik: Jongen, lees *Luke Delmege;* herlees *Luke Delmege.* Veel van uw Seminariegeleerdheid zult ge vergeten, maar Luke Delmege zult ge niet vergeten. En, leeraar, kapelaan, pastoor onder uw volk, denk op de lessen die dit boek u geeft. Versta uw volk! Want abstracte katholieke geesten bestaan er niet. Er bestaan concrete Vlaamsche of Waalsche boeren, burgers, werklieden die katholiek zijn of moeten worden; hebt altijd voor oogen dat gij van een *eike* geen *linde*, noch van een *linde* geen *eike* 'n kunt maken, maar van beiden schoone, gave gezonde *boomen*.

Van de andere boeken ga ik weinig zeggen. Zij drongen niet in mij zooals Luke Delmege. De *Verbalen* zijn, in hun kortheid, toch weer bewijzen van dezelfde waarheden, vooral de drie onder hoofding: *Afgewezen, De Monniken van Trabolgan, Verdaagd.*

Glenanaar toont de Iersche boerenziel met haar dweepende liefde voor 't katholieke land en haar dweependen haat tegen wie het ooit verraden durfde, maar dan de kracht der heilige liefdadigheid en der christen leering, om de hoeken af te ronden en vergeving te brengen. *De Blindheid van Dr Gray*, noch *Lisbeen*, noch *The Intellectuals*, noch *Miriam Lucas* mocht ik lezen. *De Haarband van de Koningin*, een geschiedenis uit en om de Fransche Omwenteling, heeft zeker groote gaven en bevat prachtige uitspraken en beelden, maar in haar geheel, is zij een mislukt boek, buiten Sheehan's gewone wereld.

Met al hun verschillen en zelfs hun tegenstrijdigheden, zijn die Engelsche en Iersche priester-schrijvers toch allen prachtfiguren, en, waar het Kerk en Christus' waarheid geldt, allen één, allen met malkander. Ik zie een gulden draad die loopt door het werk van den ouden verteller J. M. Neale (wiens Dool aards in Egypte Gezelle vertaalde), verder door Cardinaal Wiseman's Fabiola; Newman's gedichten, verhalen en verhandelingen; *Faber's* dichterlijke mystiek van *Bethlehem, Het Kruis, Het*

Altaarsacrament en *Alles voor Jesus*, en Sheehan, den Ierschen pastoor, beeldende zijn Iersche menschen en Iersche geestelijken, ja, nog verder door, ik durf er op wedden dat Benson aan Sheehan vastligt. Hoe verschillend: de Ier, katholiek van ouder te ouder, kind uit de burgerij, dorpsgeestelijke in 't landelijke Doneraile, en Hugh Benson, hooggeboren zoon van den Anglicaanschen Primaat van Canterbury, levend onder den adel op zijne kasteelen; daarna zoekend naar de ware Kerk, haar vindend en verdedigend in een reeks schitterende verhalen, waarin hij de doolstappen aanwijst van Engeland's verleden koningen of van Engeland's huidige stijve aristocraten, en daartegen, de heiligheid van Chritus ééne Kerk, ook in tijden van verderf, ook onder vernederde en verloopen menschelijkheid. Maar wat zingt er in beider verhalen-reeks bovenuit, wat blijft er in ons uit Sheehan en uit Benson immer weergalmen? *De ziel is 't eenige ware goed.* Voor haar moet alles geöfferd worden, alles geleden. *Remember your soul and liberty*, riep de Iersche vrouw tot haar bedreigden man, wanneer hij kiezen moest. En Benson zegt het op alle tonen: een ziel is van meer belang dan alle kunst, geleerdheid, diplomatie en wereldsche voorspoed. Zeggen de arme Iersche Fathers Tom of Tim niet juist hetzelfde, in ongekunstelde, schertsende taal, tot hun beproefde boeren of hun droomenden, zoekenden Father Delmege?

LEVENSLOOP

PATRICK AUGUSTIN SHEEHAN, geboren te Mallow, den 16 Maart 1852. Priester gewijd in 1875. Werkzaam als kapelaan te Plymouth en dienstdoend Pastoor te Exeter. Kapelaan te Mallow in 1877. Kapelaan der hoofdkerk te Queenstown in 1881. Pastoor te Doneraile in 1895. Eere-Doctor in de Godsgeleerdheid 1902. Eere-Kanunnik der Kathedraal van Cloyne 1905. Overleden te Doneraile, den 5 October 1903.

WERK VAN P. A. SHEEHAN

GEOFFREY AUSTIN, student, 1895.
THE TRIUMPH OF FAILURE, 1898.
Nederlandsche vertaling: *Succes door mislukking*, Amsterdam, R. K. Boekcentrale (V).
MY NEW CURATE, 1899.
Nederlandsche vertaling, door M. Van Beek « *Mijn nieuwe Kapelaan* », Leiden, Van Leeuwen. (IV)
LUKE DELMEGE, 1900.
Nederlandsche vertaling « *Luke Delmege* » door J. J. Roken-Bussum, Brand. (IV)
UNDER THE CEDARS AND THE STARS, Essays, 1901.
CITHARA MEA. Verzenbundel, 1901.
GLENANAAR, 1904.
LISHEEN, 1906.
EARLY ESSAYS AND LECTURES, 1906.
PARERGA, essays, 1908.
A SPOILED PRIEST AND OTHER STORIES, 1908.
Nederlandsche vertaling: « *Verhalen* », Leiden, Van Leeuwen. (V)

MARIAE CORONA. Beschouwingen, 1909.
THE BLINDNESS OF Dr GRAY. 1909.
LOST ANGEL OF A RUINED PARADISE, Tooneel, 1910.
THE INTELLECTUALS, 1911.
THE QUEEN 'S FILLET, 1912.
Nederlandsche vertaling : « *De Haarband der Koningin* », Leiden, Van Leeuwen. (IV)
MIRIAM LUCAS — A STORY OF IRISH LIFE, 1912.
THE GRAVES OF KILMORNA. Verscheen na 's schrijvers dood 1913.
Nederlandsche vertaling door A. Coussens, « *De Graven van Kilmorna* », Thielt, Lannoo. (IV).

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Mevrouw COURTHS-MAHLER vierde den 18 Februari ll. haar 60n verjaardag; in Duitschland werden bij deze gelegenheid talrijke artikels gewijd aan deze schrijfster en haar werk. Overigens werden haar romans in verschillende andere talen overgezet en druk gelezen; niet het minst in Nederland, waar haar talrijke boeken in groot aantal verspreid zijn over de Openbare Boekerijen. Ze werd geboren te Leipzig, eenige maanden na den dood van haar vader, die door de cholera weggerukt was; haar moeder was een doodarme vrouw uit de volksklas. Hedwig Courths-Mahler schreef — en schrijft nog — om in haar levensonderhoud te voorzien. Haar werk behoort eerder tot de bescheiden literatuur, en is zeer romantisch en zelfs sentimenteel getint : dat is waarschijnlijk ook wel het geheim van haar reusachtig sukses. De meeste van haar werken — haar productie is verbazend omvangrijk — werden in 't Nederlandsch overgezet en in « Boekengids » besproken. We komen denkelijk in een volgend nummer uitvoeriger op deze schrijfster terug.

Dietsche Warande en Belfort wijdde zijn nr. van April aan den grootmeester der klassieke muziek L. van Beethoven. Naast interessante studies over de figuur en het werk van den kunstenaar, zijn vooral merkwaardig de bijdrage van André « Pols » : Een kijkje in de nieuwste Beethoven-literatuur en de « Bibliographie over Beethoven ».

Op 13 April ll. stierf **Pater LINNEBANK**, de bekende letterkundige, die ook in Vlaanderen lang geen onbekende was, en in menig artikel en boek warme bladzijden wijdde aan Vlaanderen en zijn kunst.

Op 31 Maart was het tweehonderd jaar geleden dat **ISAAC NEWTON**, naar Lagrange's woord « het grootste genie dat ooit geleefd heeft » overleed. In Vlaanderen is deze datum vrijwel onopgemerkt voorbijgegaan, in Engeland, Duitschland en zelfs in Holland werden bij deze gelegenheid uitgebreide artikels gewijd aan de nagedachtenis van dezen man, waarvan de geboorte door zijn tijdgenooten werd vergeleken aan de schepping van het licht. Bekend is nl. de vers van Pope:

« Nature and Nature's works lay hid in night
God said : Let Newton be! and all was light. »

In den loop dezer maand overleed de bekende schrijver, dichter, folklorist en archivaris **THEODOOR SEVENS**. Hij werd geboren te Gent in 1856. Hij schreef een groot aantal populaire volksboekjes, volkstooneelstukken, liederen en kantateteksten.

FREDERIK VAN EEDEN kondigt het verschijnen aan van een nieuw werk : « Dagboek van een Bekeerling », in zes deelen, waarvan het eerste eerlang van de pers komt; naar zijn eigen verklaring zal het zijn : « de uiting van zijn laatste ontroeringen, zijn laatste dienst aan zijn broeders, de menschen ». De stof voor dit werk ligt opgehoopt in een intiem dagboek dat Van Eden van zijn jongenstijd af heeft bijgehouden. Reeds werden pagmenten gepubliceerd in tijdschriften.

Dr KOLEWIJN, de pionier der vereenvoudigde spelling, vierde op 30 Maart ll. zijn zeventigsten verjaardag. Er is vrijwel niemand in Nederland die niet bekend is, althans in groote lijnen, met zijn campagne voor het vereenvoudigen der Nederlandsche spelling. Minder bekend is dat hij in 1883 een wetenschappelijke editie publiceerde van Samuel Costers' werken; een uitgebreidde studie in 't licht gaf over Bilderdijk, en ten slotte een aantal romans en tooneelstukken schreef en publiceerde, onder den schuilnaam : « Brand van Doorne ».

CYRIEL BUYSSE

Eigenlijk is het een vieze taak, te schrijven over een figuur als Buysse en over werk als dat van dezen verhollandschten vlaming. We leven echter in een tijd dat we moeten durven harde waarheden te zeggen. Het helpt niet onze broeders het geestelijk brood te reiken onder vorm van goede boeken : met even sterke en krachtdadige hand dient het venijn geweerd waarmee een zekere literatuur het bloed van ons volk tracht te vergiftigen. Moest Sint Paulus in deze na-oorlogsche jaren leven, zeker zou hij zijn bevel « zelfs het kwaad onder ulieden niet te noemen » intrekken. Een der auteurs waarover wij ons schamen dat hij een kind is van Vlaanderen, is CYRIEL BUYSSE.

Niet lang over zijn leven : Nevele — een idyllisch dorpje in Oost-Vlaanderen — zag hem geboren worden in 1859. Daar bleef hij tot in '97, woonde een tijdje in Amerika voor zijn zaken — hij is eigenaar van een groot meubelfabriek — en woont thans meestal in een snobsenwijk in Den Haag. Van daaruit schrijft hij over Vlaanderen en zijn volk, met een verbluffende onwetendheid en een schaamteloos cynisme die ons den man en zijn werk enkel kunnen doen verachten. Hij is thans redacteur van « Groot-Nederland ». Even een citaat dat den man en zijn kijk op Vlaanderen voldoende belicht : « Une fois pour toutes, il faut avoir le courage de l'avouer, le flamand n'est qu'une pauvre petite langue et un écrivain ne peut que regretter profondément de ne pas disposer d'un meilleur véhicule pour ses idées... Qui donc en Belgique, s'il est sain d'esprit, peut approuver les visées flamandes en matière d'éducation avec le neérlandais comme langue véhiculaire? La littérature flamande une des plus arrièrées de la fin du XIXe siècle, une chose sans force ni avenir, un amas d'œuvres creuses, si vides d'idées et de vie que même l'homme de la petite classe s'en détourne avec mépris... »

Nu weten we meteen hoe Buysse denkt over het volk dat wel getrouw bleef aan zijn taal en geestelijke tradities. Ons volk ziet hij slechts langs den hoek van zijn eigen leven: zijn menschen zijn brute typen, ontuchtigaards vol razende hartstochten, verdierlijkte, domme, bijgeloovige, zuipende boeren, kwezelachtige en valsche « vromen » en karikaturen van pastoors — die vooral kan hij niet luchten — al zijn priesters, en hij doet ze met voorliefde optreden in zijn boeken, zijn vastenavondpastoors die ons enkel kunnen doen glimlachen. Er ligt een enorme afstand tusschen hem en zijn volk. Buysse kent den Vlaming enkel langs den verdierlijkten kant. Ik stel me voor dat hij alleen naar Vlaanderen komt bij kermis en drinkpartij, wanneer de hartstochten bij de menschen opvlammen, messen worden getrokken en in 't duister schuldige daden worden gepleegd, ofwel achter de bittertjestafel waar schunnige moppen worden verkocht op den rug van pastoors en oude jufvrouwen. Daar doet Buysse alvast zijn stof op en den geest van zijn romans die het Noorden Vlaanderen moeten leeren kennen.

Buysse is de type van den perversen dekadent, den cynieken antiklerikalist, den vuilschrijver die aast op passies, de letterkundige die Vlaanderen, zijn eerlijken naam en zijn zaak meer kwaad heeft gedaan dan iemand zich indenken kan. Wie respekt heeft voor zich zelf en rein wil blijven, rake nooit een boek aan van dezen auteur, ook liefst niet deze die op zichzelf onschuldig zijn. Laat ons volk niet den smaak krijgen van zulkdanig werk en door het onschuldige tot het slechte komen.

3025 *Het Bolleken.* Fel naturalistisch, bruut en luguber. — II-83.0.
3026 *De Eenzame.* Onevenwichtig, doch onschuldig. — IV-83.0.
3027 *Emile Claus.* Anecdotische trekken uit zijn leven. Eén enkele dubbelzinnigheid. — — V-83 : 92.
3028 *Het « Ezelken » Wat niet vergeten was.* Cynisch en slecht. — I-83.0.
3029 *In de Natuur.* Karikaturaal en leelijk. — III-83.0.
3030 *'k Herinner mij...* In het bekende genre : pastoors en katholieken zijn enggeestige dwingelanden. — III-83.0.
3031 *De laatste Ronde.* Goed reisverhaal, onbruikbaar door een paar passages. — III-91.
3032 *'n Leeuw van Vlaanderen.* Hatelijk verkiezingspamflet. — III-83.0.
3033 *O Lente.* Walgelijk onzedelijk. — I-83,0.
3034 *Het Leven van Rozeken van Dalen.* (2 dln) Sterk realistisch. — III-83.0.
3035 *Mea Culpa.* Een zeer précaire geschiedents met onverkwikkelijke toestanden. — III-83.0.
3036 *De nachtelijke Aanranding.* Twee verkrachtingen, een slecht mensch in priestersoetan, vrekken, bandieten.. Ruw en walgelijk. — I-83.0.
3037 *Op 'i Blauwhuis.* Slecht. — II-83.0.
3038 *Per auto.* Hier is Buysse heelemaal behoorlijk. Alleen wat anekdootjes over Maeterlinck die moeilijk om gelooven zijn. — IV-83.91.
3039 *Plus-que-Parfait.* Ditmaal deftig, doch erg kleintjes. — IV°-83.
3040 *De Roman van den Schaatsenrijder.* Leuk en humoristisch, doch soms sterk erotisch. — (Rec. 514) III-83.0.
3041 *Het Recht van den Sterkste.* Een gemeen boek. — II-83.0,
3042 *Strijd.* Ontuchtige liefdesavonturen en razenden hartstocht. — II-83.0.
3043 *Tantes.* Misselijke toestanden en ditomenschen. — (Rec. 1061) III-83.0.
3044 *Tusschen Leie en Schelde.* Fel naturalistisch. — 83.0.
3045 *De twee Pony's. De Honderdjarige. Het Visselken.* Goed, behalve zinspeling op verhouding met dienstboden. — III-83.0.
3056 *Typen.* Bruikbaar. — (Rec. 2375) IV-83.0.
3057 *Uit de Bron.* Kan er door. — (Rec. 90) IV-83.0.
3058 *Uit Vlaanderen.* Bruikbaar. — IV-92.
3059 *Uleken.* Kleintjes, flauw, en toch weer een paar menschen die sexueel abnormaal zijn. — (Rec. 2503) III-83.0.
3060 *Van een verloren Zomer.* Reisindrukken. Evenseens bruikbaar. — IV-91.
3061 *Van Hoog en Laag.* Het eerste levensboek. Behoorlijk op een paar hoedanigheidswoorden over een pastoor na. — IV-83.0.
3062 *'t Verdriet van Meneer Ongena.* Komisch maar kleintjes. — V-83.0.
3063 *Het volle Leven.* Een verwende zoon die alleen leeft voor de bevrediging van zijn passie. — III-83.0.
3064 *Zomerleven.* Waar het gaat over godsdienst voelt men scherp den ongeloovige aan 't woord. — III-83.0.
3065 *Wroeging.* Sterk realistisch. — III-83.0.

2. — Godsdienst

3066 **Thomas van Aquino, H.** **219 : 231**

Theologische Summa van den H. Thomas van Aquino : OVER GOD IN DE EENHEID VAN ZIJN NATUUR (P. Ia, Q. I-XXVI). Latijnsche en Nederlandsche tekst, uitgegeven door een groep Dominicanen. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1927. (24 × 15) 730 blz.* *35 fr.*

IV — De publikatie der *Summa* in het Nederlandsch, is in taalkundig en godsdienstig opzicht een feit van groote beteekenis. Tot zoo'n onderneming is er Dominikaner durf noodig en Dominikaner wetenschap. Nu, noch het een noch het ander schiet in Vlaanderen te kort. Wij hebben weinig geijkte, zuiver-Nederlandsche wijsgeerige vakwoorden en zegwijzen. Dr Beysens zelf heeft in zijn anders zoo stevige handboeken, in dit opzicht heel wat te doen overgelaten. Deze nieuwe poging « om iets bij te dragen tot het scheppen van een Nederlandsche philosophische en theologische vaktaal », brengt meer dan « iets », en sommige termen zijn heel een bepaling waard. Hier en daar is de vertaling minder geslaagd. Het woord « *wisselvallig* » roept, dunkt me, het begrip niet op dat er ligt in het Latijnsche *contingens* : dat wat worden moet en veroorzaakt worden om te zijn. Ware *gevallijk* niet beter? Het wil me ook voorkomen dat *deelsgelijkheid* niet hetzelfde zegt als *analogia*. Maar ik biecht rechtzinnig dat ik niets beters vind. Misschien kon het woord analogia blijven staan, lijk in al de andere talen. — Verklaringen bij speciale punten uit dit Eerste Traktaat, moeten nog verschijnen. Het ware voorzeker heel wenschelijk dat we bij dit prachtwerk een inleiding hadden die Sint Thomas aan den Nederlandschen lezer voorstelt. Waarin dan ook de gewone vragen die tekst-publikatie opwerpt, kunnen behandeld. — Als nu de ontwikkelde, katholieke Vlamingen maar niet denken dat dit werk niet voor hen is. Want voor hen is het wel. Het is 'n eenig genot aan de hand van den Aquiner, met gemeten, vasten, kalmen tred, te schrijden naar de toppen van het menschelijk denken. Hooger geschoolden moeten de moeite aandurven en worden er rijk voor beloond. En hun godsdienstig leven zal er, in dezen tijd vol materialisme, wel bij varen. K. CRUYSBERGHS, PR.

3067 **Elebaers, Dr Karel** **24 : 85**

LEVENSVERSCHEURDHEID — LEVENSHARMONIE — LEVENSJUBEL. Drie geestelijke voordrachten gehouden voor de studenten van St-Thomasgenootschap te Leuven, 9-10-11 Maart 1927. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1927. (19 × 13) 58 blz.* *3 fr.*

IV — Al wat de « fijne » Herenthalsche Professor zegt of schrijft is « af ». Ook dit weer. Wat de driedubbele begeerlijkheid aan flarden scheurt, wordt door de kristelijke levensbeschouwing heréénd en door de genade vergoddelijkt. Een prachtige drieluik, waaraan onze hoogeschool-studenten deugd zouden beleven,... wilden ze luisteren!

K. CRUYSBERGHS, PR.

3068 **Janssen, E., S. J.** **24 : 92**

ALOYSIUS. Overwegingen voor de jeugd. — *Alken, Bode v. h. H. Hart, 1926. (19 × 13) 64 blz.* *2 fr.*

V — Rond de hoofdmomenten van Aloysius' leven, vlecht schrijver zijn gedachten over de wording, den invloed en den triomf van diens heiligheid. Begeesterd door de heldhaftige zieledeugd van zijn medebroeder,

begeestert hij de harten van de jongelingen, die na overweging van die blakende bladzijden, praktisch weten wat hun te doen staat, willen ze omhoog: persoonlijkheden worden, invloed uitoefenen, heiligen worden naar 't voorbeeld van hun patroon. Gelukkige jongens die dit boekje moogt bemachtigen en bedenken! D. De Pauw, O. P.

3069 **Kloostermans, B. C.** **83 : 22 : 37**

De Verlosser : 1e, 2e en 3e Deel. *Geïll. dr. Rob. Graafland. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia. 1927, 6e druk, 3 dln (22 × 14) 96, 104, 98 blz.* *elk fl. 0,50*

VI-A-B — Deze drie boekjes zijn het vervolg op « Gods Volk » van denzelfden schrijver. Kloostermans wil de kinderen een stof bieden voor het leesonderwijs waardoor ze tevens vertrouwd worden gemaakt met Jezus' leer en leven. Een gelukkige gedachte voorwaar, en dat hij er in geslaagd is het Evangelisch gebeuren onder eenvoudigen vorm in 't bereik der kinderen te brengen bewijst deze derde druk. Het eerste deel gaat over de *Jeugdjaren van den Messias en zijn Openbaar Leven tot de Stichting van het Godsrijk en de Bergrede*; het 2e wijst op de *Ontwikkeling van het Rijk* en het 3e verhaalt zijn *Voltooïing*. — De gebeurtenissen worden in haar kader geplaatst door ons te wijzen op gebruiken en toestanden zoodat de letterlijke Evangelietekst er aan duidelijkheid bij wint. 't Is waarlijk onderhoudende lectuur die geenszins aan een droog klashandboek denken laat. — De illustratie is sprekend, maar minder goed geslaagd dan de silhouetteteekeningen uit « De Zaligmaker » van denzelfden auteur. Warm aanbevolen voor onderwijs en kinderbibliotheken.

Joris Baers, pr.

3070 **Muckermann, Herman** **241 : 173**

De Familie : 1. De natuurgetrouwe Normaalfamilie. — 2. De Moeder en haar Wiegekind. — 3. Kiemende Leven. — 4. Echtelijke Liefde. — 5. Wordende Rijpheid. — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij. 1927. 5 dln. (21 × 14) elk 16 blz.* *Elk 1.25 fr.; de reeks van 5 brochures 5 fr.*

IV — Dit zijn uitstekende brochuren over een onderwerp-van-alle-tijden. Bevattelijk en toch diep, doorleesbaar en toch wetenschappelijk, luchtig (in den allerbesten zin) en toch vroom. Een stevige leidraad voor al wie over dit delikaat onderwerp moet inlichten of ingelicht worden.

K. Cruysberghs, pr.

3071 **Sapiens** **22**

Licht uit het Oosten. — *Helmond, N. V. Drukkerij Helmond, 1926, (24 × 16) 280 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 3,50*

IV — Daar schrijft Sapiens nu sinds een paar jaren wekelijks in *De nieuwe Eeuw* een volle groote bladzijde over Oud-testamentsche onderwerpen. Met een onbetwistbaar talent, en boeiend. Eerst al is het een genot, zoo goed ingewijd te worden in het Oostersch dagelijksch leven; dan geeft hij u zoo gepast de uitkomsten der allerlaatste ontdekkingen; een meester in het lesgeven, hangt hij daar zoo schitterend klaar zijne overzichten der Gewijde Geschiedenis op in verband met de wereldgeschiedenis der Oostersche oudheid, de oorlogsfeiten altijd bijzonder nauwkeurig en aanschouwelijk voorstellend. En dan, die gezonde, joviale, actueele toon, en die klare, verzorgde taal! — De eerste verzameling is gewijd aan de H. Boeken die de geschiedenis van het Godsvolk daarstellen: hier zijn o. a. zeer belangwekkend de Hittietenbeschaving in de eerste periode (Kanaan, Syrië, Egypte), en in de periode der

ballingschap, de Aziatische rijken, hun uitzicht, hun leven. Voor de eerste komen *Pentateuch* en *Koningen*, voor de tweede, de *Profeten* in stralende citaten in het verhaal getuigen. Dr JORIS CAEYMAEX, pr.

3072 **Sapiens** **22**

◆ WIJSHEID UIT HET OOSTEN. — *Helmond, N. V. Drukkerij Helmond, 1926. (24 × 16) 250 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,70*

IV — De tweede keuze wordt gevormd door de zedelijke, en dichterlijke Boeken van het O. Testament, met den schoonsten schat godsdienstige poëzie en wijsheid, de stoutste beeldspraak, den machtigsten dichterlijken gloed, en overal de schitterendste verwachting van den Messias. Maar hoe gaat dit alles vonkelen en leven, als 't gezien wordt in Oostersch licht en land en zeden, en ingeschakeld in het leven der groote figuren: *Job* eerst, dan de *Psalmendichters*, dan *Salomon* en de opstellers der *Wijsheidsboeken*. Wat is er daar toch heerlijks, stichtelijks, verrukkelijks te lezen! Tolle, lege! Dr JORIS CAEYMAEX, pr.

3073 **X** **86 : 266**

◆ EEN BUNDELTJE BRIEVEN UIT DE MISSIËN DER ZUSTERS VAN BERLAAR. — *Berlaar-bij-Lier, Moederhuis der Zrs v. h. H. Hart v. Maria. 1926. (21×13) 160 blz.* *4 fr.*

V — Vijf jaar geleden gaven de Zusters van Berlaar een bundeltje brieven uit, dat nu in 1926 een broertje krijgt. Zeer eenvoudig van taal en stijl, zijn deze brieven van de moedige missiezusters toch aantrekkelijk en boeiend. Bij alle missie-vrienden zullen ze welkom zijn en gaarne gelezen worden en dat de missie-arbeid door de flinke missiezusters van Berlaar in Congo, Brazilië en Denemarken verricht, niet zonder vruchten gebleven is, ja rijkelijk werd gezegend, wordt bij het lezen dezer brieven duidelijk. Daarvoor danken wij met hen den Allerhoogste en bidden, dat zij in het moederland nog veel goeds mogen stichten. De Congregatie der Zusters van het H. Hart van Maria, gesticht op Kempischen bodem, telt thans vier-honderd vijf en twintig leden, waarvan een zestigtal in de missies werkzaam zijn. A. DE BOECK, pr.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

3074 **Baers, Joris** **02 : 37**

◆ DE BIBLIOTHECARIS ALS OPVOEDER. — *Antwerpen, A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat (Bibliotheekkundige Reeks, nr 2), 1927, 2e druk. (20 × 16) 46 blz.* *5 fr.*

V — Dat dit werkje van E. H. Baers het zoo spoedig bracht tot een 2n druk bewijst wel hoe zeer het de bibliothecarissen van nutte is geweest. We kunnen niet anders dan het als een groote vreugde aanvoelen, wijl een sprekend getuigenis van het groeiende verantwoordelijkheidsbegrip der bibliothecarissen en dezer klaarder besef van hun opvoedende rol. Den lof van het werkje maken lijkt dan ook wel heel en al overbodig. Het zou in de handen moeten zijn, niet enkel van de bibliothecarissen doch van allen die in een boekerij medewerkzaan zijn, omdat het voor elk onder hen de doelmatige richting aanduidt, een dieperen kijk geeft in het bibliotheekwezen zelf, en hun medehulp ernstiger maken zal. We hopen dat na lezing van Baers' brochure er nu

niemand nog zal te vinden zijn, die voorstander blijft van het verderfelijke R- en R. R.-systeem! — Over de mooie typographische uitvoering iets zeggen is onnoodig : wat te dezer van het A. S. K. B. komt is spreekwoordelijk... mooi. M. VAN HOECK, PR.

3075 **Hermans, Ward** **3 : 17**

◆ MAATSCHAPPELIJKE EN MOREELE CONFLICTEN. — *Brugge, Excelsior, 1926. (22 × 15) 46 blz.* *4 fr.*

IV — De lyrisch aangelegde schrijver brengt ons onder bovenstaanden titel zijn beschouwingen en gemoedsindrukken aan, verwekt door hetgeen hem als soldaat, als Vlaming is overkomen. Zich beroepend op katholieke beginselen heeft hij het over democratie, militarisme, Vlaamsch nationalisme. De veelvuldige citaten zijn gekozen naar de gemoedsindrukken het verlangden. Geleerden als Batiffol en Tanqueray worden eenvoudig, zonder verder onderzoek of bewijsvoering in tegenstrijd verklaard met Pius XI. Norman Angell wordt plots een autoriteit en Tertullianus een heilige. En alles staat natuurlijk in het teeken van het absolute. Dr FLORIS PRIMS, PR.

3076 **Joannes Baptista de la Salle, H.** **37**

◆ DE TWAALF DEUGDEN VAN EEN GOED ONDERWIJZER. Toegelicht door Br. Agathon, Alg. Overste der zelfde Congratie. *Vert. naar het oorspronkelijke dr. Pr. Wolters. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (Opvoedk. Brochurenreeks, nr. 31). 1926. (21 × 14) 86 blz.* *fl. 1,20*

V — Voor den onderwijzer in 't bizonder, en den opvoeder in het algemeen, is dit een handboek leidende tot de onmisbare « Selbsterziehung », die de eerste stap stelt op den weg van het apostolaat der opvoeding. Het boekje is een Katechismus voor onderwijzers, die hun in 12 lessen uitvoerig leert wat ze te doen en wat ze te laten hebben indien ze als ware Katholieke opvoeders hun ernstigen plicht gewetensvol willen vervullen ad majorem Dei gloriam, zooals 't betaamt. Het werkje is doordrongen van den geest van den H. Jan Baptist de la Salle, den opvoeder van « het leven uit en door het geloof », of: opgevoed zijn is konsekwent-Katholiek leven. De 12 deugden van een goed onderwijzer: ernst, stilzwijgendheid, nederigheid, voorzichtigheid, wijsheid, geduld, zelfbedwang, zachtmoedigheid, ijver, waakzaamheid, godsdienstigheid en edelmoedigheid: ze komen van den Stichter der Broederschap der Christelijke Scholen. Over onderhavig werkje, dat op de meest bevattelijke wijze deze deugden ontleedt en in practische methoden uitwerkt, schrijft Buisson (Dictionnaire de Pédagogie): « Dit boekdeel is wellicht het treffendste, het meest wijze, dat gedacht en geschreven werd sedert de Navolging van Christus ». Het ligt voor de hand dat dit subliem werk niet enkel onderwijzers, doch evenzeer elken opvoeder in huiskring, gesticht of patronaat zal geleiden op hun lastige baan van eigen- en kinderopvoeding. Indien ieder onderwijzer elken avond na zijn les één half uurtje geestelijke lezing uit dit boekje deed, ons onderwijs zou er oneindig mee gebaat zijn. Wij hebben voor de opvoeding van ons volk zoo'n degelijk Katholieke werken broodnoodig.

ALFRED VANDER HALLEN.

3077 **X** **37**

◆ MODE-PRAATJES. Gehouden en genoteerd door een zielzorger. — *Roermond, Voor Eer en Deugd; Antwerpen, Geloofsverdediging, 1926. (18 × 13) 97 blz.* *2,50 fr.*

IV — Gezellige en toch zeer ernstige praatjes over de Koninginne, of zouden we niet juister zeggen over de feeks van den dag. Mogen deze praatjes in handen komen van vele katholieke vrouwen en meisjes en ze tot het inzicht brengen dat het hoog tijd wordt terug te keeren tot de eenvoudig-schoone en vooral betamelijke en eerbare kleeding!

FR. CROLS, PR.

4. — Taalkunde

3078 Fradisto **4089**

PRAKTIKAL IDO-METODO por skoli ed hemi Nederlandana. — *Antwerpen, Drukk. P. Joosten, 1927. (19 × 12) 60 blz.* *1,50 fr.*

V — Met den bloei van de zoo eminent christelijke gedachte van de verbroedering der natiën — men denke aan den Volkerenbond, aan de Pan-Europeesche beweging, aan de moderne agapen der « Rotary-club » aan allerhande internationale congressen — is ook de kwestie van de wereldtaal terug op den voorgrond getreden. Men denke niet dadelijk aan Esperanto, waarvan de taalcommissie in den schoot van den Volkerenbond beslist niet weten wil; dit systeem is immers het jeugdwerk van Zamenhof, die er in gegeven heeft al wat men van *individueele* pogingen verwachten kan. — Maar op de basis door hem gelegd, werd door internationale samenwerking voortgebouwd door filologen als Jespersen, de Courtenay, de Beaufront, Lambros, enz. De uitkomst van hun gemeenschappelijken arbeid is *I D O* (Idiomo di omni); gesteund als deze is op de gegevens van de vergelijkende taalkunde, staat het vrijwel vast dat IDO alleen maar in kleinere details van de Internationale Taal der toekomst kan verschillen. — De Idisten hebben tal van tijdschriften, houden geregeld congressen (1926: Praag!), worden geleid door de « Akademio Idista » en zijn nu over een 60-tal landen verspreid. — Het is een plicht voor onze Vlaamsche intellectueelen kennis te nemen van een beweging die helaas! al te gretig door onze tegenstrevers wordt uitgebaat. Het boekje dat pas verschenen is, is een meesterwerkje in zijn aard: het geeft op verrassende wijze het verband Ido-Nederlandsch aan, is paedagogisch uitgewerkt, en vooral, het is compleet; na een week aangename studie is men zeker in staat met alle cultuurlanden te correspondeeren.

IDISTO.

3079 Lecoutre, Dr C. P. F. **4393**

INLEIDING TOT DE TAALKUNDE EN TOT DE GESCHIEDENIS VAN HET NEDERLANDSCH. *Bewerkt dr. Dr L. Grootaers. — Heverlee, Zuidnederlandsche Dialectcentrale, 150, Naamsche steenweg, 1926, 3e druk. (25 × 17) 330 blz. 30 fr.*

V — Een studieboek dat het op een tiental jaren tot een derden druk brengt behoeft geen voorstelling meer. In deze nieuwe uitgave, bewerkt door Dr Grootaers, docent aan de Leuvensche Hoogeschool, bleef het oorspronkelek opzet bewaard. Toch heeft deze druk een aantal groote en kleine wijzigingen ondergaan: o. a. de bibliografie werd aangevuld, het hoofdstuk over phonetica opnieuw geschreven en uitgebreid, en met talrijke foto's verrijkt, meer aandacht gewijd aan actueele vragen: substratumtheorie, Hettitische opgravingen, taalgeographie, (met kaart van de Nederlandsche namen voor « aardappel »), hypercorrecte vormen, enz.; een aantal hoofdstukken werden met het oog op een duidelijker uiteenzetting omgewerkt; ten slotte werden vijf zinnen van Wenker in phonetisch schrift weergegeven voor 27 plaatsen van het Zuid-Nederlandsch taalgebied. Een alfa-

betisch zaak- en woordregister vergemakkelijkt het zoeken naar de verklaring van wetenschappelijke termen. — Een handboek dat van meet af in het onderwijs burgerrecht heeft verworven en dat aan al degenen die belang stellen in taalstudie zeer groote diensten kan bewijzen: deugdelijk materiaal, klare en bondige uiteenzetting, ook voor oningewijden, rijke keus van passende voorbeelden. Ten andere, het eenige van dien aard dat we voor Zuid en Noord bezitten.

Dr A. Boon, pr.

5. — Wetenschappen

3080 Gonggrijp, Dr B. **53 : 62**

Overzicht der Mechanica. Leerboek voor de H. B. S. met 5-j. cursus. — *Groningen, Noordhoff, 1927. (24 × 16) 152 blz.* *fl. 2.40*

V* — Het werk van Gonggrijp is een theoretisch overzicht der Mechanica, zeer geschikt voor oud-leerlingen van Vak- en Nijverheidsscholen die eene diepere kennis van de theorie willen opdoen. De gewone vakman heeft zeer weinig aan dit boek: de berekeningen zijn voor hem te hoog, en de praktijk van mechanische constructie, en nijverheids-constructie is er niet in te vinden. Het boek is dus een leerboek van principen, maar niet een practisch vakboek van mechanica. Enkel voor menschen die grondig de wiskunde hebben bestudeerd, is het leerzaam.

G. Van Ermen.

3081 Schierbeek, Dr A. **92 : 57 : 1**

Van Aristoteles tot Pasteur. Leven en werken der groote biologen. *Geïll. met 121 figuren. — A'dam, Versluys, 1923. (24 × 15) 112 blz. fl. 7.50*

V — Als motto neemt de schrijver : In het heden ligt 't verleden, in het nu wat komen zal. Na lezing van zijn reeks mooie opstellen beseft men nog meer, hoeveel waarheid er in die woorden ligt. De meeste opstellen zijn voordezen in « De levende Natuur » verschenen. Het is een lofwaardige daad vanwege den Heer Versluys deze te hebben gebundeld. Wij allen die in de hedendaagse wetenschap leven vergeten al te licht wat somme arbeid er te onzen dienste werd gesteld door onze groote leiders die, zoo vaak ondank en miskenning hoogsten instêe van ten minste met hunne gedachten in ons leven voort te bestaan, en vaak alleen maar plaats verkrijgen op een der bovenste boekenrekken onzer studiekamer. Het werk van Dr Schierbeek is een daad van dankbaarheid en hulde, waarmede alle natuuronderzoekers zullen instemmen.

R. Naveau.

3082 Sijpkens, Dr B. **58**

Plantkunde voor de beide eerste leerjaren van Middelbare scholen. *Geïll. — Groningen, Noordhoff. 1926, 3e druk (23 × 15) 50 bl.* *fl. 0,90*

V — Eenvoudige lessen over plantkunde. Zeer gemakkelik te gebruiken voor het lager onderwijs. De plaatjes zijn voldoende en geven aan de leerlingen gelegenheid gemakkelike natuurwaarnemingen te doen.

R. Naveau.

3083 Wijdenes, P. en Van De Vliet, Dr P. G. **512**

Algebra voor Hoogere Handelscholen en voor de Acte KXII. — *Groningen, Noordhoff, 1925, (22 × 14) 208 blz.* *geb. fl. 2,50*

V — Kort en bondig wordt de stof — ten slotte een deel der financieele stelkunde, levensverzekeringsvraagstukken daargelaten — in « Algebra

voor Hoogere Handelsscholen » behandeld. — De schrijvers verliezen doorgaans hunnen tijd niet in bijkomende bespiegelingen van zooveelsten rang, maar gaan recht op het doel af : een treffend voorbeeld hiervan : heel hun theorie der logarithmen, afgeleid van de theorie der machtaanwijzers, neemt met opgaven en al, een twintigtal bladzijden in, en is nochtans heel volledig. — Eén hoofdstuk alleen schijnt erg naaief in zijn behandeling, nl. dat der Grafische Voorstelling een euvel dat in Hollandsche boeken nog voorkomt op dezelfde plaats: ging men dien weg op, dan kon men nog wel een in folio opstellen van 1000 bl. met soortgelijke voorbeelden: de statistieken over rooken kan men door pijpen, van scheikundige meststoffen door zakken enz. enz., grafisch voorstellen, maar wat uitstaans heeft dit men stelkundige methode in het coördinatenvlak? — Dit hoofdstuk daargelaten verdient het werk meer dan gewone aanprijzing. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

3084 Brown, Eduard T. **629**

HANDBOEK VOOR DEN AUTOMOBILIST. Hoe men zijn wagen rijdt en onderhoudt. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Hilgers. Geïll. met 211 afbeeldingen naar fotos en teekeningen. — A'dam, Kosmos (Bibl. voor Auto- en Motortechniek). 1926. (20×12) 248 blz.* *fl. 3.50; Linnen band fl. 4.25*

V — Tot in de minste bizonderheden worden hier alle onderdeelen van de auto beschreven. Ook is het boek bizonder aan te bevelen voor werklieden en leerjongens in het automobilevak (herstelling), voor chauffeurs en auto-eigenaars die wenschen zich zelf zooveel mogelijk te behelpen. Het bevat heel wat nuttige wenken, die door de fabrikanten en agenten gegeven, niet genoeg worden gevolgd, nl. wat betreft het smeren, het vernieuwen van carterolie, het onderhouden der banden, enz. — Ook de bestuurders van autovloten hebben er in te leeren hoe zij hun vervoer- en onderhoudskosten beter kunnen controleeren en verminderen. — Kortom, een onmisbaar handboek voor ieder automobilist. Ook een verkorte uitgave die minder de techniek zou indiepen, ware welkom. FR. VANDAMME.

3085 Farrington, Frank **65**

DE KUNST VAN VERKOOPEN. Een handleiding in 300 lessen voor allen die in het winkelbedrijf als verkoopers werkzaam zijn.

3086 DE KUNST VAN ZAKENDOEN. Vijftig raadgevingen aan allen, die in een handelsbedrijf leidende werkzaamheid verrichten. *Vert. uit h. Amerikaansch. — Leiden, Leidsche Uitgevers-Mij, 1926. (19 × 13) 68, 56 blz.* *elk fl. 0.90*

V — Twee werkjes die menig zakenmensch van nut zullen zijn. Amerikanen hebben over zaken een heel andere, heelwat ruimere opvatting dan wij en in menig opzicht hebben wij van hen iets te leeren op dit gebied. De eigenaardige toon van deze boekjes maakt de lezing er van tot een verzet, al gaat het er nog over zoo'n zakelijke dingen; want schrijver vertelt waarheden, maar onder een vorm die door zijn oorspronkelijkheid weleens aangenaam verrast. B. G.

3087 Takes, Ch. A. **621.3 : 65**

HOE WERKT TOCH ZOO'N RADIO-TOESTEL? Voor iedereen begrijpelijk gemaakt, hoe wij « zoo maar uit de lucht » radio-muziek kunnen opvangen;

hoe een ontvangtoestel werkt en waarvoor de verschillende onderdeelen dienen. *Geïll. met 28 teekeningen en 6 foto's. — A'dam, Kosmos, 1926, 3e herziene en vermeerde druk. (19 × 13) 62 blz.* *fl. 0,95*

V — Hoe een Radio zend- of ontvangstation werkt en wat er tusschen deze beide geschiedt, heeft de schrijver op heel eenvoudige wijze uitgelegd. Voor degenen die niet het minste begrijp van electriciteit hebben of die niet graag een uitvoerig Radio-werk bestudeeren, is dit boekje ten zeerste aan te raden. H. VANDAMME.

3088 **Takes, Ch. A.** **621.3 : 65**

STORINGEN BIJ RADIO-ONTVANGST. Haar voornaamste oorzaken en hoe men deze met eenvoudige hulpmiddelen zelf kan opsporen en wegnemen. *Geïll. met 23 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, 1926. (19 × 13) 68 blz.* *fl. 0,95*

V — De eenvoudige middelen waarvan schrijver zich bedient om de veelvuldige storingen die in een toestel kunnen voorkomen op te zoeken en er aan te verhelpen, alsook de nuttige wenken omtrent het behandelen van toestel en bijhoorige onderdeelen, maken dit boekje onmisbaar voor den bezitter van een radio-toestel. H. VANDAMME.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

3089 **De Clercq, René** **81**

DE NOODHOORN. Vaderlandsche liederen. *Met portret. — Thielt, Lannoo, 1927, 2e druk. (20 × 15) 98 blz.* *8.50 fr.*

IV* — De eerste uitgave verscheen onder den oorlog, toen ook in Vlaanderen de strijd rondspookte. De tweede uitgave, bevat daarenboven enkele gelegenheidsgedichten over Vlaamsch lijden van later en Vlaamsche verdrukking. — Een boek van geweld, « geweld in elken vorm » : geweldige haat, geweldige liefde, geweldige geestdrift ; geweld in rythme en beeld en taal en inhoud. Echt doorvoeld, warm-beleefd voorzeker en toch klinkt het hier en daar reeds valsch. — Het lot van alle politieke poëzie : — Wie niet Vlaamsch voelt, denkt wellicht aan Helmers ! Om eenige gedichten mag dit boek er zeker zijn : Aan die van Havere. Daar is maar één Land, Moeder Vlaanderen ; maar we missen de innigheid en gemoedelikheid en ongekunsteldheid van zijn eerste poëzie. Dr A. BOON, PR.

3090 ◆ **Van Cauwelaert, A.** **81**

LIEDEREN VOOR MARIA. — *Leuven, Vlaomsche Boekenhalle, 1927, 2e druk. (18 × 12) 46 blz.* *10 fr.*

IV* — In een eerste groep dezer liederen biedt de dichter zijne hulde aan Maria als IJzergekwetste, als Lourdesbedevaarder, als Meivierder : fijne gebedenbloemen, zoete ontroeringen, de vrome balsemlucht der schoone maand. Het tweede gedeelte is ingegeven door den eeredienst van Maria als Moeder van het gezin : vooreerst eene blijde kinderopdracht, en de bewonderingswaardig-zachte offerande van een vroeggestorven Maria's kindje ; — dan eenige paneeltjes der eerste Vreugden- en Weeën der H. Familie, als doorleefd door den jongen echtgenoot. Bij den adel, de innigheid en zoetheid dezer twee laatste groepen, denkt men aan Febers kapitale uitspraak vóór Memlincs schilderij :

«Hier werd verwezenlijkt het hoogstdenkbaar kultuurmoment aller tijden: het Vlaamsch gezin verheven tot de H Familie » (De Strijd om de Stilte). Diezelfde eenvoudig-schoone Vlaamsche mystiek schonk ons deze liederen: zij zullen worden gebeden, men zal er ontroerd bij zijn. Trouwens ze zijn schoon. Ik houd wel niet van te doordreunende stafrijmen en herhaalde reduplicaties, noch van trage, niet te ontgane, uitbreidingen, noch van eenig gepeuter. Maar dit zijn toch maar gebreken van hoedanigheden, en iedereen zal in Van Cauwelaert altijd een eerlijk dichter zien. We zijn zeker een mooi boekje rijker.

Dr Joris Caeymaex, pr.

82. TOONEELLITERATUUR

3091 **Boon, Jozef, C. S. S. R.** **82**

◆ De Simpele. Een wonder dingske in één bedrijf. — *Esschen, St. Alfonsus-Drukkerij, 1927. (23 × 15) 52 blz.* *7,25 fr.*

IV — Als stemming 'n mooi ding. De figuren van *Lowieke*, *Mijnheer Platta* en *De Idealist* houden geen steek, want vallen geheel buiten kader. Met dit trio is 't delikate evenwicht er glad uit. — Frater Boon kan schrijven. Ook *De Simpele* bewijst het. Maar te dikwels is Boon's proza gekonfijt. — Lees dit spelletje even door. Was 't bedoeld als kindertoneel dan zouden die duzend-en-één diminutieven, mitsgaders de vele zoete hoedanigheidswoordjes, misschien nog te slikken zijn. Nu echter krijg je de indruk van onnatuurlik ver-simpelen! Zoek in simpelheid ook kracht, Frater! Voorzeker, we geloven 's Heren woord: « Wie niet gelijk wordt aan deze kleinen... », maar bedenk dat de wereld, waarin ook gij de plicht hebt van uit uw sel de desnoods harde waarheid te goeien, geen wereld*je* is waar mens*jes* zuutekes dobberen en zich zachtekes ergeren aan 'n beetke kwaad!! Zelfs zo ge dan uw eigen stijl wenst te bestendigen, nog geen bezwaar, doch leg er ten minste de dienende kracht van steviger aksie en woord in. Aldus zal je werk worden voedzaam geestesbrood. We hoeven voor O. L. Heer geen pasteitjes te bakken. — Voor onze kringen van jeugdige liefhebbers verdient dit werk in elk geval aanbeveling... in afwachting dat Frater Boon ons geve wat voor gans ons naar de ziel verzwakte gemeenebest dringend nodig is: mannelik hooggedragen idealisme. Anton van de Velde.

3092 **Falk, Erik** **82**

Vier vroolijke Eenakters: Klatergoud — Maidenspeech — Kroonraad — Drie Personen op Zoek naar een Held. — *Thielt, J. Lannoo, 1927. (21 × 16) 142 blz.* *8,50 fr.*

III — Vier eenakters. Drie van de vier goed gebouwd, wat in dit genre 'n verdienste is. Falk brouwt in z'n retort ironie en sarkasm. Dat valt mee in *Maidenspeech*, voldoet minder in *Klatergoud*, wordt vervelend in *Kroonraad*, om ten slotte in *Drie Personen op Zoek naar een Held* ('n mislukte persiflage van konvensionele bourgeois-toneelopvatting) te vertroebelen tot 'n soort proletariersbrei. Moreel is 't lekenwerk. Ter wille der tendens die deze eenakters, uitgezonderd *Klatergoud*, beheerst, kan Falk in onze Katholieke kringen *niet* binnengeleid. Anton van de Velde.

3093 **Laudy, Alfons** **82**

◆ De Paradijsvloek. Tekstboekje. — *Brussel, Vlaamsche Volkstooneel, 1926. (21 × 15) 34 blz.* *5 fr.*

V — Na een langen triomftocht in Holland, een mooi sukses in Vlaan-

deren. De volledige tekst wordt niet gegeven, om wille van de opvattingen van den dichter, die een tooneeltekst slechts bedoeld acht om te worden gespeeld en uitgebeeld. Na een korte inleiding en de rolverdeeling, vier fotos (een van den schrijver en drie uit de uitvoering door het Vlaamsche Volkstooneel), dan de proloog, en een korte inhoud van de drie bedrijven met enkele karakteristieke brokken. — Zelfs in dezen beknopten vorm, een aangename herinnering voor degenen die het stuk hebben gezien; voor de anderen, een sommaire kennismaking met dit geweldig treurspel van jammer en leed. Dr A. Boon, pr.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

3094 Coolen, Antoon **83.1**

De rauwe Grond. — *Blaricum, De Waelburgh, 1926. (20 × 14) 176 blz. fl. 1.90*

III — Een zeer beteekenisvolle roman uit Noord-Brabant, vol ontroering en piëteitsvolle liefde tot den eigen grond en begrippen van het labeur van den mensch voor het dagelijksch brood. Daarbij is het boek edel van strekking en literair steekt het verre uit boven de doorsnee-literatuur die de gewone roman huldigt. Jammer dat eenige bladzijden zeer sensueel zijn, en dubbel jammer om de buitenechtelijke verhouding-met-gevolgen van Ewich met Tine. Om die reden ook voorbehouden.
E. Vander Hallen.

3095 Cullum, Ridgwell **83**

Een Drama in de Wildernis. *Vert. uit h. Engelsch dr. Henriette Rappard. — 's Gravenhage, Kruseman (De Moderne Serie, Deel XXIX) 1926, (20× 16) 262 blz. fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

III — Een griezelige historie uit het wilde Noord-Westen van Canada. — Twee broeders, goudzoekers en pelsjagers, in een razende jaloerschheid om de eerste vrouw, met wie zij in hun wildernis in aanraking komen, raken slaags met elkaar in een vreeselijk messengevecht; de eene vermoordt den andere die, waanzinnig geworden, zich in de armen van een beer, waarin hij de vrouw meent te herkennen, laat te pletter drukken. — Boeiend wel, met een waas van gewilde geheimzinnigheid om heel het naar gedoe, doch zinnelijk in een paar passages en niet in den haak in zedelijk opzicht wat sommige toestanden en verhoudingen der in dit verhaal optredende personages betreft. Daarom III.
Dr V. Naveau.

3096 Neels, Maurits **83**

Ik en Nonkel Fik. Schets van nationale bewustwording. — *Brussel, Agence télégraphique internationale, 1926. (22 × 13) 118 blz. 10 fr.*

III — Het zou den schrijver te veel eer aandoen moesten we dit gekribbel ernstig opnemen. K. E.

3097 Smits, Frans **83**

Ontmoetingen. — *Antwerpen, N. V. Lectura, 1927. (19 × 13) 130 blz. z. p.*

III-IV — Zes novellen naar den trant van de « copieerders des dagelijk-

schen levens »; kleinkunst in den geest van Verschoren en de vroegere romantiekers. Alleen de eerste schets is wat dieper, en echt menschelijk. De rest krijgt ge op den koop toe. Het is een treurig verschijnsel dat auteurs als deze in het na-oorlogsch jaar zeven-en-twintig niets hoogers en beters kennen of kunnen geven dan wat zinnen rond een banale of zelfs prikkelende bedenking. Want prikkelend is die derde vertelling: « De eerste ontmoeting met den duivel » wel.

ERNEST VANDER HALLEN.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

3998 ◆ **Cazin, Paul** **83**

DE PAASCHLEEUWERIK. *Vert. uit h. Fransch dr R. Ysabie. — Brussel, Luyckx (Meesterwerken uit de Wereldlit., nr 17). 1927. (22×16) 178 blz. 10 fr.*

IV* — Ik zou dat boek eens in 't Fransch willen lezen. Het moet wonderschoon geschreven zijn, ik zie dat aan de moeite die de vertaler heeft. Uit het Fransch vertalen, vooral geestige, levende schetsen als deze, moet iets vreeselijk moeilijk zijn! Toch is de poging loffelijk; de christen Vlamingen kunnen er van genieten. Prachtig zijn « *De Metten. — Paradoxen op de gewijde Kunst. — De drie Nowak's. — Het Februarilammetje* ». Van de taal gesproken! Indien er geen verschil van naamvallen meer is, laat dan *zeker* de accusatiefvormen weg bij woorden die onderwerp zijn of bijstelling van onderwerp: bl 52 : « Het gebed waarin *dien* meester... belijdenis aflegt ». Bl. 94 : Niemand kan zeggen wie *den nieuwen* Paus zijn zou ». *Monsieur l'abbé X*, wordt in 't Vlaamsch : Eerwaarde Heer X. Niet : *E. H. abbé X*, dat is immers een overtolligheid.

AL. WALGRAVE, PR.

3099 ◆ **Knies, Richard** **83**

DE GIL DER MOEDER. *Vert. dr. Hub. Van Reuth. — Eindhoven, Lecturis, 1923. (17 × 11) 132 blz.* *fl. 0,75*

IV — Die goeie oudste in dat Mainzer kleinburgersgezin is door Moeder Natuur geschapen als een reus van spierkracht, een Siegfried, voor wien één beroep zich opdringt : smid. Maar wat! zooiets? Peuh! Hij moet toch van Vader een heerke, een klerk zijn, eh? O, hoe zou hij die schrijfmachine wel met zijne groote handen willen verbrijzelen. Maar hij is braaf, de beste zoon, die zich bijzonder afslaaft voor Moeder met haar steeds aangroeiend kroost. Maar toch lokt hem eens een voorbijtrekkende circus. Hij reist mee, werkt vlijtig, is braaf en heeft heimwee. En eens in Mainz optredend, wordt hij door Moeders angstgil bij zijne toeren, met den doodshuiver bevangen. Zoo, dat leven is uit; nu mag hij ook smid worden. In de eerste hoofdstukken spreekt een goed humorist, aldoor een sympathiek beschrijver der kleinburgerij. 't Doet wel wat te veel aan als een « geschiedenis van den braven... ». Overigens 'n goede zedelijke strekking, en niet slecht verteld.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3100 **Labberton, Mien** **83 : 1**

SCHEMERINGEN. — *Utrecht, De Haan, (21 × 16) 180 blz.* *fl. 1,90*

IV — In het leven van allerlei menschen, van arme of rijkere, van kinderen of volwassenen, van misma-akten en gezonden, beschaafden of ontaarden, komt door den mist van dagelijksche vergetelheid, boosheid, ruwheid of ellende, soms de goddelijke waarheid *schemeren*, door een woord of daad van geloof, van goedheid, van liefde. Dit blijkt me

de grondtoon van al deze korte verhalen of schetsen. En die grondtoon is wel volgehouden. Jammer dat de schemering meermalen zoo schemerachtig is, en geen vasten schijn laat vermoeden. AL. WALGRAVE, PR.

3101 **Pravieux, Jules** **83.1**

◆ WAT DE VROUWEN VAN EEN MAN MAKEN. *Vert. uit h. Fransch dr. J. M. Wicrone. — Brussel, J. Luyckx (Meesterw. uit de Wereldlitteratuur 18) 1927. (22×16) 260 blz.* *10 fr.*

IV — Twee jonge huwelijken: Gaston de Prénelay met Yvonne Viermont en Alfred Montenot met Lucienne Ferrières. Gaston was een ordentelijke jongen genoeg; zijn wereldsche vrouw maakt van hem een wereldling die zijn werk verwaarloost en uit verveling slechte betrekkingen begint te zoeken. Alfred was maar een genieter, in zijn jonge jaren, maar zijn vrouwtje weet hem zoo wel te bestieren dat hij voorbeeldig werker, echtgenoot en vader wordt. Hoe behendig zij dit doet, is 't lezen waard. De typen van de oude juffrouw Murlin en van den slechterik Raoul Tiernais zijn sprekend geteekend. De strekking van het verhaal is goed, maar het boek moet niet aan jongelieden gegeven worden. De vertaler gaat wat ver in « vertaling » wanneer hij in een volop Fransch verhaal, spelend in een Fransche stad van een priester doet spreken die zijn latijnsche teksten « in het Nederlandsch » vertaalt!... Overigens kan het er door. Ware de druk maar wat minder slordig! AL. WALGRAVE, PR.

3102 **Sabatini, Rafaël** **83.9**

DE HERBERGRIDDER. *Vert. dr P. Bolkestein-Van Zanten. — 's Gravenhage, Kruseman, 1926. (19 × 13) 304 blz.* *fl. 2,15; geb. fl. 2,90*

IV — Dit zeer romantisch verhaal uit den tijd van Cromwell en Karel I stelt de geweldige figuur voor van Sir Crispin Gaillard, die gedreven door wraakzucht tegen de moordenaars van zijne vrouw en de roovers van zijn erfgoed, den burgerstrijd medemaakt, en met Kenneth Stewart gevangen wordt. Zij ontsnappen echter en komen in Gaillard's eigen kasteel aan, wier omwettige bewoners hun dochter en nicht Cynthia aan Kenneth willen verloven. Zij veracht echter den laffen jongen, en komt ertoe, den herbergridder te beminnen. Deze blijkt ten slotte een goed hart onder woeste zeden; de versmade bruidegom wordt door hem als zijn eigen zoon erkend, en om hem te helpen, brengt hij cynthia naar Frankrijk; maar de ontknooping is, dat Kenneth en de andere misdadigers ten onder gaan, en dat Crispin met Cynthia als vrouw, het oude slot betrekt. Zooals in de *Zeehavik* is Sabatini hier een weergalooze verteller. De toestanden gelijken wel wat op malkaar, doch er is minder tegen den *Herbergridder* dan tegen den *apostaat* in te brengen. Toch zal opkomende jeugd dit boek beter niet lezen. AL. WALGRAVE, PR.

3103 **Sheehan, Kan. P. A.** **83.3**

◆ DE GRAVEN TE KILMORNA. *Geaut. vertaling uit het Engelsch dr. Arthur Coussens. — Thielt, Lannoo, 1927. (21 × 15) 340 blz.* *16 fr.; geb. 22 fr.*

IV — Het verhaal verplaatst ons in de jaren '60, toen de Fenians van Ierland met geweld het Engelsch bestuur wilden afschudden. De held, Myles Cogan, ziet allengskens de onmogelijkheid in, dat zulke pogingen kunnen slagen. Na tien jaren gevangenschap voor zijn volk, wil hij andere banen van redding doen opgaan: vooral ontwikkeling door kunst en wetenschap, en vaste leiding door godsdienst en tucht. Hij valt door zijn verblinde medeburgers gesteenigd. Zeer merkwaardig om

de innerlijke overtuigingen van den Ierschen priester te kennen, nopens den strijd van Ierland. Er valt wel iets in te leeren voor onze toestanden hoewel ze slechts zeer oppervlakkig aan de Ierssche gelijken, en men dus zorgvuldig alle te nauwe toepassing vermijden moet. De vertaling door den betreurden werker, eerwaarden Arthur Coussens, is alleszins goed. AL. WALGRAVE, PR.

3104 **Sheehan, Kan.** **83.9**

◆ DE HAARBAND VAN DE KONINGIN. *Vert. uit h. Engelsch dr. Th. B. J. Wilmer. — Nijmegen, Dekker en Van de Vegt en J. W. Van Leeuwen; Antwerpen, Neerlandia, 1912. (21 × 15) 344 blz.* *fl. 2,10; geb. fl. 2,90*

IV — Maurice de Brignon, tegen zijn dank naar Saint Sulpice gezonden, verlaat het Seminarie juist bij 't losbreken der Fransche omwenteling, vóór zijn wijding tot de meerdere orden. Hoewel hij meêdoet met de nieuwe meesters, en zelfs de dochter van een revolutionair huwt, toch blijft in hem de ridderlijkheid van het oude geslacht. Hij voelt zijn haat tegen Koningin-Antoinette in medelijden en eerbied veranderen. Zelfs tracht hij haar te redden, maar, dit mislukt zijnde, koopt hij van den beul den laatsten haarband af dien zij droeg op het schavot. Deze reliquie dient hem later, wanneer hij na de revolutie monnik geworden is, om zijne dochter Adèle te verlossen uit gevaar van strenge veroordeeling. Daarna blijft hij, onbekend en verborgen, in zijne abdij leven. Wat meest treft en boeit, zijn de levende tooneelen uit den vreeselijken tijd der « *Terreur* ». De figuren van Louis XVI en Marie-Antoinette, te midden van hun hartelooze beulen; de dwingelandij van de woeste en opgehitste volksmenigte; de edele dweepers met vrijheid of edele vrienden van het hooge gezag, dit alles wordt prachtig voorgesteld. Maar het boek is een mislukking. Het verdichte verhaal staat niet op vaste gronden en mist éénheid. De eigenlijke geschiedenis wordt te veel op haar eigen behandeld en maakt geen gegroeid wezen uit met het verzinsel. Vergelijk eens met Dickens: *London and Paris*, ook een verhaal uit de Revolutie, en zie wat verschil, als vertelkunst, ten voordeele van den Engelschman! AL. WALGRAVE, PR.

3105 **Sheehan, Kan. P. A.** **83.1**

◆ MIJN NIEUWE KAPELAAN. *Vert. uit h. Engelsch. — Nijmegen, N. V. Dekker & Van de Vegt & J. W. Van Leeuwen; Antwerpen, Neerlandia. 1926, 3e druk (20 × 14) 322 blz.* *fl. 1.60; geb. fl. 1.90*

IV — Het zal wel nutteloos wezen, in alle bijzonderheden dit prachtig verhaal te ontleden. Wie kent den goeden ouden Father Dan niet, den pastoor van den goeden ouden tijd, bemind en geëerd van zijne parochianen, maar een beetje aan 't verroesten in zijn eenzaam dorpje! Daar komt een nieuwe Kapelaan, Father Letheby: zijn verstandig en voorkomend gedrag tegenover pastoor en dorpsmenschen, zijn ijver voor bekeerlingen en zieken; zijn werk voor maatschappelijke verbeteringen, zijn trouw aan de goede en gezonde godswetenschap maken hem tot ieders vriend, en tot de kroon van zijnen overste. Deze leeft stilaan op en ziet zijn jeugd als vernieuwd. De beproevingen van den kapelaan worden hem tot eigen leed, en zijn zegepraal tot eigen roem. Als Father Letheby bevorderd wordt tot Kapelaan in de Cathedraal en Father Dan zelf Eere-Kanunnik wordt benoemd, weigert deze de eer aan te nemen, en zendt zijn paarsch kapje naar den verloren vriend op, tegen later. Onvergetelijk zijn de tooneelen en de samenspraken tusschen de priesters en hun volk. Zoowel ontwikkelde leeken als priesters,

maar deze vooral, moeten dit verhaal traag en nadenkend lezen en genieten. Zij zullen er lang de frissche zielelucht van ademen, en er God voor danken. AL. WALGRAVE, PR.

3106 Middendorp, Herman **83,0**

HET MYSTERIE VAN DEN HOLLEN WEG. — *A'dam, Promotheus. (19 × 12) 120 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,75*

IV — Van de weinige detectiveverhalen die ik las, lijkt me dit nog een van de meest verteerbare. Het is alvast geen draak, en de spanning en de sensatie zijn er. De stof is die van de meeste werken van dit genre: een moord, een oud kasteel, een zinnelooze, onschuldig verdachten, een tweede moord, ditmaal op een meisje, een bovenmenschelijk vernuftig detective, en het vinden van den plichtige, den laatste waarop verdenking zou kunnen vallen. Dat er een scheeve verhouding bestaat — die overigens zeer delikaat behandeld wordt — zal niemand van de gewone romanlezers van onzen tijd nog ontroeren. Een bruikbaar boek voor wie van dit genre houdt. ERNEST VANDER HALLEN.

3107 Sjineljow, Iwan **83.3**

EEN OUD VROUWTJE. Het verhaal van een man, die veel meegemaakt heeft. Met een woord vooraf van Prof. Dr N. Van Wijk. — *Vert. uit h. Russisch dr. Dr Anna Kosloff. — Adam, De Spieghel; Antwerpen, Ned. Boekhandel, 1926. (20 × 13) 228 blz.* *16.20 fr.*

IV — Wie een tweevoudig beeld verlangt te zien van de verwoestingen door een dweepend demagogisch bestuur aangericht, leze hier: *Een oud Vrouwtje*, dat door de knoeierij en de dwingelandij van de Bolsjewiki wordt doodgemarteld, wijl ze voor haar dochter en kleinkinderen meel gaat koopen. Zoo ziet hij wat de kleine menschen lijden van dat anoniem en onverantwoordelijk geweld der velen. « *Zij* zeggen het. » « *Zij* hebben het zóó geregeld. » *Zij*, en uit hun naam, een hoop bandieten. — Het tweede beeld: *Op de Boomstronken* is de ontreddering in het hoogere, het verstandelijk leven. De leeraar en geleerde die uit de hand van ijdele en afgunstige volksmenners leven moet, en er alles: huis, boeken, kunstschatten, ja zijn eigen ziel bij inschiet. De geweldige Russische psychologie, vol diepgaande gevoel, en bitterheid van voorstelling, doet den lezer ijzen. En het belang is hierin, dat alles uit eerste hand van een ooggetuige komt. AL. WALGRAVE, PR.

3108 Tolstoï, Graaf Leo **83**

GELUK IN HET HUISHOUDEN. *Bewerkt uit h. Russisch dr. Stijn Streuvels. — Thielt, Lannoo (Streuvels' Volksboeken) 1927, 2e druk (20 × 15) 128 blz. 6,50 fr.*

IV — De eerste druk verscheen in de Duimpjesuitgave in 1903, toen Streuvels voor Tolstoï in bewondering opging. — Een verhaal uit het leven van de Russische grondbezitters. Een jong meisje geraakt na de dood van haar moeder, verliefd op een vriend van den huize, merkelijk ouder dan zij; na eenige maanden volkomen geluk op hun buitengoed komt er vervreemding tijdens een verblijf te Petersburg: ze heeft nu de schitteringen van de wereld leeren kennen en wil er van genieten. Dieper en dieper valt de kloof, tot ze eindelijk verlangend naar het vroeger geluk tot haar man weerkeert. Maar van de aanbiddende liefde van vroeger is enkel een dankbare herinnering overgebleven; nu ontstaat een nieuw gevoel: de liefde tot de kinderen en hun vader wordt het begin van een nieuw, maar op een heel andere wijze gelukkig leven. — Waarom de man zijn onervaren jonge vrouw niet heeft verwittigd.

« Voor ons allen... is het volstrekt noodwendig dat we zelf eerst de heele zotheid des levens doormaken, om tot het ware leven terug te keeren; want de ondervinding van anderen kan men nooit te baat nemen. Dr A. Boon, pr.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3109 Boudier-Bakker, Ina **83**

Een dorre Plant. — *A'dam, P. N. Van Kampen en Zn., 1926. (19 × 13) 175 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2,50*

V — Een schoenmakersjongentje, gegroeid zonder licht en lucht onder den druk van een sombere benepenheid, maar met vage verlangens naar iets hoogers dan zijn vreugdelooze jeugd. Hij komt op een kantoor, blijft even schuchter, huwt een nichtje, een speelkameraadje van vroeger jaren en koestert de illusie een eigen gezellig thuis te zullen hebben. Zijn vrouw is een uitstekende huisvrouw, maar zakelijk en prozaïsch; zijn eerste kind, een dochtertje sterft kort na de geboorte. Nu vervreemdt hij stilaan in zijn eigen woning: verder en verder staat hij van zijn vrouw, zijn kinderen groeien op buiten zijn kring, met de jaren wordt hij onbeduidender voor hen. Een voor een vertrekken zonen en dochters, zijn vrouw sterft, en hij blijft met een ongehuwde dochter alleen. Zoo wordt hij ouder en ouder: na de zeventig, ontslag op het kantoor; dan tachtig, dan negentig, een klein verschrompeld ventje, kras en sterk. Als hij naar de honderd gaat, begint de belangstelling op te leven: dat moet gevierd worden. Voor hem is het echter een martelie. En zijn volgenden verjaardag zullen ze niet meer vieren : daar zorgt de Dood voor, die hij als een blijden gast verwelkomt. — Een mooi boekje, vlot en aardig verteld. Volkomen *neutraal.* Dr A. Boon, pr.

3110 Bruining, Hendrik **83**

Hein Krol. — *Met 4 pl. van Annie Leusink en portret van den schrijver. — Amsterdam, Veen. (23 × 16) 206 blz.* *z. p.*

V — Wie « Hein Krol » aanvat, beleeft vast een heerlijken avond. Zoo innig gemoedelijk en aandoenlijk, zoo verrassend grappig en leuk gezegd, zoo vol blijheid en sprankelend leven dat ge het boek niet loslaat vóór het is doorgelezen. Daarbij zijn de personen in dit verhaal zóó menschelijk en worden zij ons toch zoo sympathiek : vader Krol en moeder en zusje en al die goede vrienden van Hein. Waarlijk « Hein Krol » mag er zijn. Fr. Paesmans, pr.

3111 Chaffee, Allen **83 : 59**

De Avonturen van Tinteloog het zwarte Beertje. *Vert. uit h. Engelsch dr Tine van Doorn-Vonk. Geïll. dr. Peter Da Ru. — A'dam, N. V. Ontwikkeling, 1926. (21 × 15) 114 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,75*

V-VIA — Wie dit boekje maar even inziet zal het zeker niet meer loslaten voor het uitgelezen is: zoo prettig zijn de illustraties, zoo levendig wordt er in verteld over moeder Zwartbeer en haar welpen, Wolletje en Tinteloog, dat ge beide beertjes volgen wilt, bij hun ervaringen. Beurtelings wordt er kennis gemaakt met slang en stekelvarken, met bijen en lynx, met hazen en eekhoorns, kortom met al wat er leeft en roert in de bosschen. En dat de lezer er deugd aan beleeft het berenvolkje na te gaan, zullen alle jongeren voorzeker beamen, en meteen zullen ze smaak krijgen in dierenverhalen. — Aangename en nuttige lectuur.

Joris Baers, pr.

3112 **Dorman L.** **83**

DE ZOON VAN DEN HONGAAR. *Geïll. dr Henri Van de Velde. — Laren, Schoonderbeek, 1927. (25 × 16) 224 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

VIA-B. — Een Hongaarsche berenleider en zijn vrouw worden slachtoffer van een spoorongeluk. — Hun jonge zoon wordt opgenomen door een kinderloos echtpaar. De kleine Hongaar ontvangt een flinke opvoeding en wordt later een beroemd violist. Een prettig levendig geschreven jongensboek, spijtig genoeg *in neutralen geest* opgevat

Dr CARDYN, PR.

3113 **Knipscheer, J. M. W.** **83.0**

DE BLAUWE DRAAK. De avonturen van Jack Morrison. — *Leiden, Leidsche Uitgeversmaatschappij, 1927. (20 × 13) 96 blz.* *fl. 0,75*

V — Drie detectiveverhalen, in levendigen trant verteld. Louter ontspandingslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

3114 **Knipscheer, J. M. W.** **83.0**

HET MONSTER. Een uittreksel uit het dagboek van wijlen Dr J. C. Atkins. — *Leiden, Leidsche Uitgeversmaatschappij, 1926. (20 × 13) 100 blz. fl. 0.75*

V — Een detectivenverhaal. Het gaat er over een internationale anarchistenbende. Aan het hoofd er van staat een waanzinnige geleerde: « het monster ». Na allerlei avonturen wordt het monster onschadelijk gemaakt. Boeiende, onschuldige ontspanningslektuur.

Dr A. CARDYN, PR.

3115 ◆ **Sheehan, Kanunnik, P. A.** **83**

VERHALEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. J. G. Wahlen. Met portret. — Nijmegen, W. V. Dekker en V. d. Vegt en J. W. Van Leeuwen; Antwerpen, Neerlandia, 1923. (20 × 13) 232 bl.* *fl. 1,60*

V — De Engelsche hoofding van het boek was: « *A spoiled Priest and other Stories;* Een mislukt priester en andere verhalen ». — De verhalen zijn nogal verschillend van toon en onderwerp, natuurlijk niet zoo uitgewerkt als Sheehan gewoonlijk doet, maar eenige er van bevallen zeer door het diepere leven der ziel dat speelt onder de uiterlijke toevalligheden van de gebeurtenis. Zoo: *De Monniken van Trabolgan,* waarin het gevaar wordt aangetoond van wetenschap die niet ootmoedig is. Zoo: *Verdaagd,* dat met korte trekken den vreeselijken dwang van 't Engelsch juk over Ierland, en den band tusschen volk en priesters teekent. — Uitstekent voor een eerste kennismaking met den verhaaltrant van den schrijver. AL. WALGRAVE, PR.

3116 **Van Hichtum, N.** **83 : 39**

SPROOKJES UIT VERRE LANDEN. *Geïll. met gekleurde en zwarte teekeningen dr Pol Dom. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur, 1927. (27 × 20) 132 blz. fl. 3,75*

V-VI-A-B — De merkwaardige herleving der wetenschappelijke sprookjesstudie begint dus ook in de sprookjesboeken vernieuwing te brengen. Men is veel dichter bij de aderbron, men smaakt den oorspronkelijken geur meer, men vat beter de schoonheidsvisie aan elk klimaat en kultuur eigen. Deze verzameling bijvoorbeeld biedt ons weer een heel stel nieuwe vormen der scheppende fantazie. Voor verscheidenheid werd goed gezorgd. En dit vormt dan weer een kijk- en vertelboek vol toovermotieven eerst en vooral, natuurlijk, fantastisch en dichterlijk verklaarde wonderen der schepping, levendige verdichtsels rond schranderheid,

aartsgebreken, tegenspoed of geluksdroom van menschen en dieren, met een tikje poëzie en gezonde zedeles. Een schat voor oog, geest en gemoed, ook voor groote menschen. P. Dom's kleurplaten en teekeningen in traditioneelen stijl zijn zeer faai. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

3117 **Lavki, Lod.** **83.0**

◆ DE LEVENDE ROTS. *Met omslagteekening dr. Aug. Verstreken. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (19 × 15) 122 blz.* *8 fr.*

V-VIA-B — Onder al de jeugdboeken van Lavki zal dit boekheel zeker het meest spannend, het geweldigst boeiend zijn. Want hier knikkert de schrijver met mysterie en goochelt met het fantastische. Verbeeld u maar : Jonge Torrie mag met vader mee naar het zwarte Congoland... Daar sticht hij algauw met vader een patroel scouts onder de zwarte maatjes. Misterieuse seinen roffelen in den avond heel Congo door: « de levende Rots eischt goud of menschenoffers ». En nu begint de groote tocht om dit mysterie op te klaren. Dwars door de donkere wouden van Afrika... Met een jacht op de leeuwen... Een klein troepje: Pa, twee zendelingen, Broeder Alfonsus, Torrie en zijn scouts. Een droom in een droomland, niet? Tot de rots daagt! Nu begint de realiteit te nijpen. En de tragiek komt. Want die rots met de vuurspuwende kanonnen? Is een nest zeeschuimers, dat ze toch uitroeien kunnen. Hoera, de scouting! — En ziedaar. Avonturisme, pakkend, popelend. Maar ook méér dan dat : weer de opvoedkundige lijn, die karakters leidt en sterkt. Mooi, al schuilt die tendenz nu onder de bonte wemeling der vele episoden. En een leerrijk boek over wat roert en hoe het roert in Congo. Een heerlijke pestatie van Lavki, dubbel heerlijk omdat ze moeilijk was. Mooie uitgave. A. VAN DEN DRIES, PR.

3118 **Lavki, Lod.** **83 : 4**

◆ MIJN VACANTIE. Verhaal uit het leven van een rakker : 4. — *Met omslagteekening dr Aug. Verstreken. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927, (18 × 15) 90 blz.* *5,50 fr.*

VIA-B — Of men alweer gretig grijpen zal naar dit 4e deel van den « roman van een rakker ». Want Lavki heeft nu eenmaal bepaald het hart der jeugd veroverd, hij onze Vlaamsche Finn, en 't gaat ditmaal over al de groote weelden die zonnigen uit dat eene woord « vacantie ». En deze zijn nu: de draaiende kermis, de jagende velokoers, de grroote voetbal-match met al de herrie er voor, er in, er na. En al de vriendjes en vriendinnetjes van vroeger zijn er weer bij, onder eigen pluim en hoed. Ook op den achtergrond als een goeie, wakende schutsengel, de professor. En goddank daar leeft weer die katholieke geest in dit werk, en wonderlijk heet ik die gave van Lavki, den fijnen moralist en vromen priester, om ook de simpelste dingen, de nietigste incidentjes een pedagogische kracht bij te zetten van eerste gehalte. Of wat denkt ge van dien kruisweg op een kermisdag? van die rake zet van Lommeke tegen slechte lectuur? van vader, die een gebed bij de avondtafel vraagt opdat een zijner kinderen moge priester worden? Zoo wemelen er vele voorbeelden. Een goed boek dus alweer. Ik wou maar dat die roman onuitputtelijk bleek.... A. VAN DEN DRIES, PR.

3119 **Le Roux, Pauline** **83**

KLEINE MIES. *Geïll. dr. Sijtje Aafjes. — Alkmaar, Kluitman, (16 × 12) 80 blz.* *gec. fl. 0,90*

VIA-B-M — Een kinderachtig kinderboek, flauw, *neutraal* en on-interessant. Zonde van papier en den tijd der schrijfster. Voor de kleintjes is het beste nog niet goed genoeg: dat moeten de schrijvers van kinderboeken vooral goed bedenken. ERNEST VANDER HALLEN.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3120 Asbjörnsen, P. C. en Moe, Jörgen **83**

VERTELSELS UIT HET HOOGE NOORDEN. *Vertaald uit h. Noorsch dr. M. E. Belpaire. Geïll. dr. S. De Vriendt. — Antwerpen, N. V. Leeslust. (18 × 13) 58 blz.* *4,50 fr. gec. 5,50 fr.*

VIA-B — Uit alle vertelseltjes druipt 'n gemoedelijke innigheid die blij aandoet. En de vertelseltjes die Juff. Belpaire vertaalde komen wel uit het hooge Noorden, maar ze schijnen de beste zonnestraaltjes van dit land te hebben meegebracht. Terloops: midden in de leuke vertelling, 'n brokje levenswijsheid : « al wat in de wereld is, heeft er wat de doen », en dan de rijke folklore! — Onze kleine lezertjes zullen Juff. Belpaire dankbaar zijn om de vertaling van dit mooie werkje.
M. VAN DE WALLE.

3121 Terlingen, G. **83**

◆ PAULA, DE KLEINE DROOMSTER. *Geïll. dr. P. Van Geldorp. — A'dam, R. K. Boekcentrale; Antwerpen, Neerlandia (Onze kleine Jeugdserie, nr 3), 1926. (21 × 16) 94 blz.* *fl. 0,95*

VI*B-C — Paula is een arm weesje dat door een Zigeuner meegenomen wordt, en later een nieuwen thuis vindt bij rijke lieden, die heel goed voor haar zijn, maar ongeloovig. De kleine droomster voelt behoefte aan iets hooger dan spel en schoone kleeren, wordt onderwezen in den godsdienst, en brengt hare pleegouders terug naar Onzen Lieven Heer. Dat is nu eens een pracht van een kinderboek; aangenaam om lezen, rijk geïllustreerd, en daarbij zoo innig-vroom dat het bij de kinderen onvermijdelijk den besten indruk moet nalaten. F. VERMUYTEN, PR.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar.

3122 Hilden, Anna **83**

◆ LINA VIRESTO'S EERSTE H. COMMUNIE. — *'s Bosch, G. Mosmans. (20 × 14) 80 blz.* *fl. 0,50; geb. fl. 0,90*

VIC-M — Lang verbleef Leentje niet op de kostschool. Een ongeluk wierp haar plots te bed om er na haar eerste en laatste Kommunie op te sterven. Ella kwam haar geregeld bezoeken. Vóór de vakantie immers had ze haar jaloerschheid overwonnen, haar plagerijen stopgezet. Lientje was vroom, inschikkelijk en vergevingsgezind, zij beloonde 't kwaad met 't goed. Dit had Ella tot inkeer gebracht. Zeer opvoedend voor kleine meisjes van 7-10 jaar. P. DE PAUW, O. P.

3123 Van der Klei, Jac. **087 : 82**

HET KROONTJE VAN DEN KABOUTERKONING. *Geïll. met teekeningen dr. Van D. Viel. — Laren, Schoonderbeek (Zonnig Leven, nr. 2). 1926. (24 × 16) 30 blz.* *geb. fl. 1,25*

VIC — Prachtige uitgave, aardige illustratie. Jammer dat er zoo weinig aan te lezen is. Een lief verhaaltje in verzen, van kabouters en kinderen; maar zoo kort en zoo onbeduidend dat het waarlijk niet het koopen waard is, ten minste met ons Belgisch geld. M. VAN COPPENOLLE.

84. ESSAYS

3124 **Meersseman, P.** **84**

◆ LEIDRAAD BIJ DE STUDIE VAN STIJN STREUVELS' KERSTEKIND. — *Thielt, Lannoo, 1927. (21 × 16) 50 blz.* *fl. 9*

V — Nuttig werk voor klassikaal onderwijs, met aanduidingen over de taal van Streuvels en met de noodige realia om 't verhaal goed te begrijpen. Deze leidraad heeft niets van een lyrische studie. 't Is koele ontleding. Dor, toch zaakrijk. Dr K. ELEBAERS, PR.

3125 **Poelhekke, M. A. P. C.** **801 : 809**

◆ WOORDKUNST. *Herzien door Gerard Brom. — Groningen, Wolters, 1926. 10e druk (21 × 16) 173 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 2,90*

V — Een schoolboek dat het op een klein twintig jaar tot zijn tienden druk heeft gebracht, hoeft geen lof of geen voorstelling meer. Ook in Vlaanderen is het al lang een oud-bekende en bijna al onze leeraars in de letterkunde zijn aan den betreurden schrijver hun besten dank schuldig voor de taktvolle wijze waarop hij de woordkunst in het onderwijs heeft schuilgebracht. Deze tiende druk werd bewerkt door Gerard Brom. Geen ingrijpende verandering: enkel het wegsnoeien van de al te schoolsche indeelingen en van alle schijn-geleerd apparaat. Zoo wordt het meer een leesboek dan een leerboek. Ondanks den tamelijkhoogen prijs blijft het onmisbaar voor studenten en leeraars. Dr A. BOON, PR.

3126 **Reichling, Anton, S. J.** **84 : 81 : 1**

◆ HET PLATONISCH DENKEN BIJ P. C. BOUTENS. Poging tot verklaring van Boutens' wijsgeerig Dichten. — *Maastricht, Leiter-Nypels. 1925. (22 × 15) 162 blz.* *fl. 1.90*

IV* — A. Reichling vestigt eerst de aandacht op het merkwaardig feit dat Boutens in een tijd van gevoel en symbolisme, eene intellectualistische leer is gaan aankleven. Onnoodig B. te lezen zonder een zekere bekendheid met Plato. Met diens leer van het voorbestaan der ziel in onmiddellijke verbinding met de Volmaaktheid; herdenken is al onze aardsche kennis, evenals onze wijsheid bestaat in heropstijgingen naar die hoogere vormen bij Boutens waarschijnlijk wel als eigenschappen van God gedacht. Heel Boutens' kunst van versmeltingen, herinneringen, overvormingen past aan bij die esthetiek. — De Platonische liefde ook, bizonder na 1910, wordt door hem overgenomen. Ongelukkig heeft B. Plato's onmogelijk en echt heidensch standpunt niet kunnen overwinnen wat betreft de zinnelijke driften. Een zekere maat van gemeenschapsgevoel brengt die liefde natuurlijk mee. Doch in de levensascees durft B. zelfs Plato niet te volgen, doch blijft week tegenover « de pijn van te vergaan uit dit schoon leven ». Men mag gerust spreken van zijne Platonische (in de oneindigheid uitkomende) liefdemystiek; daarnevens « doet » hij aan dit soort mystiek die, ledig van bovennatuurlijke wezenlijkheid, tiert op subjectief gevormde Gods-spraken. Ten slotte heeft hij ook meermaals de kristelijk-mystieke tint van Jan Toorop. — 'n Ernstig en leerrijk woord kritiek sluit de studie: « De liefde die hemel en aarde binden zal, is dat wel de liefde die zich richt tot de schoonheid? » « B. heeft de voeling met de realiteit verloren ». En hier baat geen sofisme van z. g. kunstenaarsonafhankelijkheid. Toch dwingt B's eeuwigheidshoop waarlijk eerbied af, maar, vult men zijn werk niet aan met de kristelijke verbetering van z'n standpunt, dan is het « weinig anders dan een kleurige damp ». — Ten slotte de lijn van z'n opkomst, bloei en uitkomst. 'n Echte kunstuitgave. Dr JORIS CAEYMAXE, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

3127 De Vooys, Dr C. G. N. **809 : 83 : 39 : 4393**

MIDDELNEDERLANDSE LEGENDEN EN EXEMPELEN. Herziene en verm. uitgave. — *Groningen, Wolters, 1926, 2e druk. (24 × 17) XII-374 blz. geb. fl. 5,90*

III* — In geheel West-Europa bloeide sinds het einde van de twaalfde eeuw een eigenaardig genre van volkskunst: de in beknopte vorm vertelde mirakelen, visioenen, legenden en anekdoten, die wegens hun stichtelike of moraliserende strekking als « exempelen » bestempeld werden, een naam die ze danken aan het veelvuldig gebruik in sermoenen. Niet alleen zijn deze verhalen van belang voor de godsdienstige en kulturele geschiedenis van de Middeleeuwen, maar dikwijls bekoren ze den lezer door hun frisheid en naïeve schoonheid. Met taai geduld heeft Dr De Vooys de middelnederlandse verzamelingen opgespoord, een onderzoek ingesteld naar de bronnen van de exempelen, en de verhalen naar hun inhoud in enkele hoofdstukken gerangschikt: Maria, Jezus, de duivel, de Joden, het H. Sakrament, boete en biecht, de vier uitersten in de exempelen. — De eerste uitgave in 1900 was een openbaring van onvermoede poëzie en van ongekende rijkdom : het boek werd dan ook met dankbare belangstelling begroet. Deze herduk heeft de vroeger indeling bewaard, maar werd aangevuld met nieuwe bibliografiese gegevens. — Voor iedere ernstige studiebibliotheek, volstrekt onmisbaar. Dr A. BOON, PR.

3128 Van Cauwelaert, Dr Frans **85 : 3 : 2**

◆ VERHANDELINGEN EN VOORDRACHTEN. Een keur. — *Geïll. met portret. — Brussel, Standaard, 1927. (19 × 15) 94 blz. 9 fr.*

V — Die ons begeesteren kon in onzen studentijd, is nog voor ons, nu we de vijftig benaderen, de majestueuze redenaar met zijn statig rythme, zijn vrome gepeinzen en zijn voorname gebaren. Heerlijk, deze keur! Waarin de jonge Van Cauwelaert zijn enthousiaste liefde uitspreekt voor Vlaanderen, de rijpe Van Cauwelaert zijn sociale en godsdienstige gevoelens lucht geeft, en de burgemeester Van Cauwelaert zijn officieele speech afschiet bij het bezoek van Prinses Astrid. Een eereplaats voor dit boek in de rij der waarachtige « orationes ». Dr K. ELEBAERS, PR.

9. — Geschiedenis

3129 Ten Bouwhuys, M. en Tenhaeff, Dr B. **9 : 37**

ONZE TIJD. Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis van 1770 tot heden. — *Groningen, Wolters. 1926, 2e druk. (23 × 15) 358 blz. fl. 4,60*

V — Een herdruk die geen aanbeveling meer noodig heeft. Enkele verbeteringen als de meer synchronistische bewerking der stof en het vervangen van heelwat ballast door een rake schets der beschavingstoestanden, verhoogen de waarde van dit bekend leerboek. — Over 't algemeen geven de schrijvers een zeer objectieve uiteenzetting der zaken, in een klare taal. Dr J. UYTTERHOEVEN.

3130 Van der Heyden, Prof. Mr. E. J. J. & Mulder, Prof. Dr W., S. J. 9

HANDVESTEN. Fragmenten. — *Nijmegen, N. V. Dekker & Van de Veght en Van Leeuwen (Nijmeegsche Studie-teksten, I) 1926. (27 × 19) 60 blz. fl. 1,60*

V — Door *handvesten* worden hier bedoeld gemeentelijke vrijheidsbrieven. Wij krijgen hier een 18 tal keuren of uittreksels van keuren die eigen stadsrecht instellen in de oudste gemeenten van Noord-Nederland

(Zutphen 1190 — Maastricht 1372). Die teksten worden ons geboden zonder aanteekening, zonder kritische bemerking : al dit is de taak van den professor. Hier is enkel het leerboek. Dan weze toch opgemerkt dat een student voor de ontwikkeling der vrijheidvormen nog heel wat oude teksten uit het Brabantsche — voor 't minst, liefst ook nog uit Vlaanderen — had moeten onder oogen krijgen. Wat heden toch Nederlandsch Noord-Brabant is, heeft stadskeuren die weleens naar Leuven verwijzen kunnen... Waarom ten andere de keure van Aken opgenomen wanneer men b. v. die van Antwerpen 1221 uitsluit? — Intusschen blijft het toch een allernuttige verzameling.

Dr Floris Prims, pr.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

3131 Moorman, J. **91 : 3 : 6**

Finland. Staatkundig, economisch en technisch. *Geïll. — Den Haag, N. V. Moorsman's periodieke Pers 1925 (24 × 16) 140 blz.* *fl. 2,90*

V — Een nieuw boek over een nieuw land; goed op de hoogte, nauwkeurig gedocumenteerd, bondig geschreven. J. Moorman is een Hollandsche journalist die op uitnoodiging voor de Finsche Regeering en de Finsche pers een bezoek heeft gebracht aan het Land der duizend Meeren. Vrijwel het geheel bewoonde gedeelte doorreisde hij. En met behulp van officiëele gegevens werden de reisindrukken tot een prettig geheel verwerkt. Land en volk, staatsbestuur en politiek, industrie handel en landbouw vooral houthandel en -industrie, scheepvaart en havens, bouwkunst en -wezen, electriciteitsvoorziening (door watervallen) worden achtereenvolgens besproken. Het boek is gedrukt op geglaceerd papier, met typische platen verlucht en met sprekende kaartjes verduidelijkt. J. Verschueren, S. J.

3132 Mulder, G. J. A. **91 : 9**

Britsche Wereldrijk. — *Groningen, Wolters (Vreemde Landen en Landstreken) 1925. (20 × 14) 182, 16 blz.* *fl. 2,40*

V — Met het uitgeven dezer verzameling « Vreemde Landen en Landstreken » bewijst de firma Wolters een uitstekenden dienst aan de leeraren in de Aardrijkskunde. De gewone leerboeken geven immers maar een, vaak al te vluchtig overzicht, ook van de belangrijkere landen. In deze collectie worden de grootere landen afzonderlijk en grondig behandeld. Hier krijgt men b. v. achter elkaar : 1) Algemeen gedeelte : Vorming van het Rijk; Geschiedenis van het Rijk; Korte opsomming der producten; Het Suez-Kanaal en de Egyptische kwestie; 2) Bijzonder gedeelte : Groot-Brittannië en Ierland; Canada en New-Foundland; Zuid-Afrika; Australië en Nieuw-Zeeland; Het Keizerrijk Indië en Ceylon. Voorts literatuur en een Résumé. Het is een studieboek uit hetwelk de leeraar heel wat nuttige en aangename kennis ten bate zijner leerlingen zal halen, waarmede hij het geraamte van het leerboek, dat hij gebruikt, kan aankleeden, opsmukken en aantrekkelijk maken. Te hopen is het dat bij de tot nog toe verschenen twee deelen (Frankrijk en dit) weldra nieuwe zullen gevoegd worden. J. Verschueren, S. J.

3133 Schweitzer, Prof. Alb. **93 : 91 : 3**

Aan den Zoom van het Oerwoud. Ervaringen en opmerkingen van een arts in aequatoriaal Afrika. *Geautoriseerde vert. uit h. Duitsch dr. J. Eigenhuis. Geïll. — Haarlem, Tjeenk Willink. 1926, 3e druk. (21 × 16) 232 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,50*

IV — Diepe bewondering verdient een werk van Barmhartigen Samaritaan, zooals dat waaraan Dr Schweitzer, hoogleeraar in de (Prot) godsgeleerdheid, groot musicus, zich als vrijwillige koloniale arts gewijd heeft in Gabon (1913-1918). — Zeer belangwekkend zijn zijne ervaringen met zwarte zieken en heel z'n dagelijksch praktiseeringsleven. Daar grijpt u 'n waar medelijden aan, en ge deelt werkelijk in 's schrijvers vreugde bij elk der verwezenlijkingen van z'n beschavingswerk. Innig idealisme gepaard met taaien organisatiegeest. Naast het artsleven, de beschrijving der economische en maatschappelijke toestanden in het land van het mahoniehout, type van Afrikaansch kolonisatie- en zendingsland, met de gewone vraagstukken. Bij degelijke inlichting, immer een wijs oordeel, en beter nog eene hoogere gedachte Mits correctie is dit getuigenis van hem de moeite waard: « De Protestantsche zending let hoofdzakelijk op de vorming van christelijke persoonlijkheden, terwijl de katholieke bovenal de degelijke grondvesting eener kerk op het oog heeft. (De Kerk is middel ter zaligheid, dus tot vorming van christelijke persoonlijkheden. J. C.)... De Protestantsche zending houdt minder rekening met de werkelijkheid dan de katholieke zending. Om het opvoedingswerk op den duur te volvoeren, is een stevig gegrondveste kerk noodig...; het Protestantisme,... te veel persoonlijke religie en te weinig kerk... »

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3134 **Broeders van Liefde** **91**

◆ EEN KIJKJE IN HET HEELAL. — *Tessenderloo, Beroepsschool (De Wereldbeschrijving in beeld en samenspraak) 1926. (30×23) 28 blz.* *fr. 4*

V — Een pracht van een leer- en leesboek. Geen droge stof of hooge geleerdheid en toch alles wat onze jongens over het Heelal weten moeten is er in te vinden en wordt er schier onopgemerkt verteerbaar gemaakt : de illustraties, de sprekende schetsen, de boeiende lezingen en de veelvuldige practische toepassingen doen al het dorre van de stof vergeten en maken het tot een echt genot. Alle aanbeveling is hier overbodig: wie het boek inzag wil het gebruiken.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

3135 **Fles, Etha** **83 : 92**

◆ Il POVERELLO (St. Franciskus van Assisië). Voorwoord van P. Hoenen, S. J. *Geïll. — 's Bosch, Teulings, 1926, (20 × 14) 158 blz.* *fr. 15*

V — Wie met de mooie figuur van Franciskus wil kennis maken, moet dit boek lezen. Het is doortrokken van den waarachtigen geest van Franciskus, en daarbij een stuk literatuur in zijn eenvoud. Aan de hand van de voornaamste biografen en de Fioretti werd hier een leven van den nederigen man van Assisië samengesteld, dat zoowat heel de figuur alzijdig belicht, en oningewijden een klare gedachte geeft van den tijd en den persoon waarover het gaat. Vooral een geschikt werk om in de handen te geven van menschen die voor heiligenlevens gewoonlijk hunnen neus ophalen : er wordt niet gemoraliseerd, en het is prettig geschreven.

ERNEST VANDER HALLEN.

3136 **Hans, A.** **92**

GEORGE STEPHENSON. — *Antwerpen, Opdebeek, 1925. (27× 18) 24 blz. 1,60fr.*

V — In klare zinnen schetst A. Hans ons de dramatische gebeurtenissen uit het leven van G. Stephenson. Het boekje zal graag — en zeker niet zonder nut — door aankomende jongens ter hand genomen worden.

AUG. OSSENBLOK.

3137 **Knuvelder, G.** **92**

H. TERESIA VAN HET KIND JEZUS. — *'s Bosch, Geert- Groote-Genootschap, 1925. (19 × 13) 32 blz.* *fl. 0,25*

V* — 't Geert-Groote-Genootschap mag fier gaan op Knuvelder's H. Theresia van het Kind Jezus. Zijn mannelijke, ernstige hulde aan de heilige uit Lisieux, is oneindig meer waard dan al die kunstmatige bloemen en sentimenteele misleidende voorstellingen van vele harer hagiografen. Knuvelder geeft ons 't innerlijke, de worsteling, de wording, het wezen van deze sterke heilige, die schrikkelijk heeft geleden in ziel en lichaam, maar die in 't offer en in 't lijden haar vreugde vond. Haar kracht was haar liefde: die hevig bemint vermag hevig te lijden met den lach op de lippen en vrede in de ziel. « Wereldberoemd is de glimlach op Teresia's gelaat, maar van deze vrouw zijn afkomstig óók die woorden: « Nooit zou ik gelooven, dat het mogelik was, zóveel te lijden». Met dàt voor oogen is schrijver er schitterend in geslaagd ons de *ware*, levende Teresia dichter bij ons te brengen en stelt hij ons, onbewust, 't beste middel ter hand om die heilige na te volgen en door die navolging haar daadwerkelijk te vereeren. D. DE PAUW, O. P.

3138 **Koenen, Bert** **83 : 92**

PAUL KRUGER. — *Antwerpen, Opdebeek 1926. (27 × 17) 36 blz.* *1,60 fr.*

VIA — Geen streng-doorloopende levensschets; veeleer eene verzameling gebeurtenissen, voorvallen, anecdoten. Gaarne zagen wij in dit werkje meer eenheid en vastere lijn. Nochtans zullen jeugdige lezers het met belangstelling lezen. FR. PAESMANS, PR.

3139 **O'Rahilly, Alfred** **92**

EEN AALMOEZENIER IN DEN GROOTEN OORLOG: PATER WILLIAM DOYLE, S. J. *Vert. uit h. Engelsch dr. L. Van den Biesen, S. J. — Den Haag, Goovers, 1925. (23 × 15) 356 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

V — Een verdienstelijke vertaling van een indrukwekkend boek. Het leven van een Ierschen Jezuiet: *Ignatiaansch* op en top, en *Iersch* al even zeer. Een sympathiek figuur, die Pater William Doyle, met al het humoristisch-gemoedelijke, het joviaal-eenvoudige en het diepe geloof dat zijn rasbroeders eigen is, maar met uitschakeling — al is 't dan ook door onafgebroken zelfbestrijding — van de gebreken die bij den doorsnêe-Ier de rijke gemoedsgaven al te vaak ontsieren. Wat deze levensbeschrijving zoo bizonder belangwekkend maakt, ligt hem niet zoozeer in de oorlogservaringen, als wel in de nauwgezette onthulling, bij middel van eigen brieven en dagboek, van zijn soms heel persoonlijke strijdmiddelen, die voor 't oog van zijn omgeving zelve een geheim gebleven waren. Want hij was een levende paradoks, een stalen karakter dat onder een grappig woord en een vriendelijken lach den diepen levensernst en 't innig-rijke zieleleven te verbergen wist. Een held is hij geworden door voortdurend zelfbedwang, onbegrensde edelmoedigheid en toewijding, onafgebroken gebed en kinderlijken eenvoud. Hij is geweest « een blijde heilig » en daarom is zijn apostolaat zoo uitzonderlijk vruchtbaar geweest. En dat alles te mogen nagaan in die biografie acht ik een ware weldaad. Omwille van de systematische indeeling komen er weleens herhalingen in voor, die bondigheidshalve beter vermeden werden; maar alles te zamen is het een waardige beschrijving van een prachtig leven. Alle boekerijen moeten het werk aanschaffen en ruim verspreiden. JORIS BAERS, PR.

3140 ◆ **Sassen, Dr Ferd.** **92**

DÉSIRÉ-JOSEPH KARDINAAL MERCIER. — *'s Bosch, Geert Groot Genootschap, 1926. (19 × 13)20 blz.* *fl. 0,20*

V — Veel werd over onzen Kardinaal-Aartsbisschop reeds geschreven, en de geschiedenis heeft over Hem en zijn werk haar laatste woord nog niet gezegd. — In deze weinige bladzijden brengt Dr F. Sassen het beeld van den Kerkvoogd zoo raak en oprecht naar voren, dat men moeilijk weet wat er meest moet in bewonderd: of de wezenlijke objectiviteit die, met allen eerbied, zelfs geen spijtige schaduwzijde wil weglichten, of de geschiedkundige beknoptheid die, in enkele pagina's een zoo drukken als heerlijken levensloop heeft vastgesteld. — Deze studie is meer waard dan menig dik boek over den grooten Kardinaal.

JOS. DE VOGHT, PR.

3141 ◆ **X** **05 : 92**

R. K. « WIE IS DAT? » Biografisch lexicon van bekende Nederlandsche Roomsch-Katholieke tijdgenooten. — *Leiden, H. J. Dieben. (21 × 15) 170 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2,40*

V* — Een boek waarover geen verdere uitleg te geven is dan de ondertitel. Alleen kunnen we daarbij voegen dat « Nederlandsche » hier eigenlijk bedoeld is als « *Noord*-Nederlandsche ». Aan menschen die in een of andere kultuurbeweging of sociale actie staan kan het werk veel dienst bewijzen.

B. G.

INLICHTINGSPOST

E. MARLITT

Mej. Cl. H..., Hoboken. — E. MARLITT is eigenlijk de deknaam van *Eugenie John.* Ze werd geboren te Stade (Duitschl.) op 5 December 1825, en stierfin 1887. Aanvankelijk was ze opgeleid voor het operatooneel; ze werd echter doof, en zette zich toen aan 't schrijven. Langen tijd was ze als voorleester in dienst bij prinses Mathilde von Sonderhause, reisde veel met haar, en kwam aldus in aanraking met de hoogste aristokratische kringen van Duitschland. Dat zal wel de oorzaak zijn dat haar boeken meestal in de hoogere kringen spelen. Haar werk is zeer romantisch, vol ingewikkelde toestanden, soms scheeve verhoudingen zooals die wel meer voorkomen in gezegde milieu's. Vaak komt het passioneele naar voor met 'n tintje fatalisme; gaarne steekt ze den draak met de katholieke Kerk: men krijgt den indruk dat ze dit beschouwde als deel uitmakend van haar protestantsche levensopvatting. Een enkele uitlating typeert gansch haar werk: « Wanneer de mensch niet zelfstandig denkt en onderzoekt, zich niet losmaakt van kerk en school, niet onbevooroordeeld naar de waarheid zoekt en zich niet vrij houdt van het zwarte heir der biechtvaders, is hij niet waard in de voorste rij te staan van de verdedigers der waarheid. Indien de mensch ooit een afdwaling beging van zijn God en het gezond verstand, dan was het toen hij het klooster uitvond. Het ware christendom staat boven de kerk ». — Hierbij haar werken, voor zoover we weten volledig.

3142 *Blauwbaard.* — III. 83.0.
3143 *Het Geheim van de oude Juffrouw.* — III. 83.0.
3144 *Goud-Elsje.* — IV. 83.0.
3145 *De Heideprinses.* — III. 83.0.
3146 *In het Huis van den Handelsraad.* — III. 83.0.
3147 *De Meid van den Schout.* — IV. 83.0.
3148 *Rijksgravin Griselda.* — III. 83.0
3149 *Schillingshof.* — III. 83.0.
3150 *Türinger Novellen.* — III. 83.0
3151 *De twaalf Apostelen.* — III. 83.0.
3152 *De tweede Vrouw.* — II-III. 83.0
3153 *De Vrouw met de Karbonkelsteenen.* — II-III. 83.0

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

Précis de Grammaire Française
A L'USAGE DES FLAMANDS
par **L. GOEMANS**
Inspecteur général de l'enseignement moyen
P. LAROCHETTE
Professeur aux écoles normales de l'Etat à Gand
et **V. SONDERVORST**
Professeur à l'athénée royal et à l'école industrielle de Louvain
2e ÉDITION REVUE, CORRIGÉE ET AUGMENTÉE
Prijs . . . . . fr. 8.00

EXERCICES
ADAPTÉS AU
Précis de Grammaire Française
A L'USAGE DES FLAMANDS
Ie PARTIE - IIe EDITION **Prijs . . fr. 7.00**
2. PARTIE **Prijs . . fr. 7.00**
PRIJZEN VERHOOGD MET 30 %

J. B. WOLTERS, GRONINGUE, LA HAYE
Van Rysselberghe et Rombaut, Gand
A. De Wit, Bruxelles, Rue Royale

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie :* 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden :* 4 fr. — *Het roode Klooster :* 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond :* 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp :* 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen :* 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5,—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Gedichten

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. **fr. 7.50**
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** **fr. 7,50 ;** geb. **fr. 9.—**
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). **fr. 30.—**

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. **fr. 12.—**
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. **fr. 15.—**
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. **fr. 7.—**; geb. **fr. 8.—**
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk **fr. 10.—**
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. **fr. 15.—**
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. **fr. 10.—**
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. **fr. 10.—**
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman **fr. 18.—**
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck **fr. 15.—**
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** **fr. 10.—**
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** **fr. 12.—**
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen **fr. 22.50**
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** **fr. 5.—**
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. **fr. 6.—**

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** **fr. 5.—**
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. **fr. 8.—**
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. **fr. 14; geb. 15.—**
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** **fr. 12.—**
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** **fr. 3.—**
Prachtuitgave. **fr. 5.—**
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. **fr. 8.—**
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. **fr. 15.—**
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** **fr. 25.—**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** **fr. 10.—**

Wetenschap

N. J. VLAMING. — **Over het Onweer en nog iets.** **fr. 6.—**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
Juni 1927

V

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **35** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 42 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon nr **216.74**

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 6.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8,00
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** fr. 5.50
2. **Mijn Broerke.** fr. 5.50
3. **Mijn Professor.** fr. 5.50
4. **Mijn Vacantie.** fr. 5.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 5.50

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. 6.50
M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 7e deel. fr. 5.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—

Godsdienst

Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. (ter perse)
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. E. Psichari, G. Borsi, G. Papini.** fr. 7.50
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. - Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64

AMSTERDAM

Voor liefhebbers van een boeienden roman.

BANNING, H. A. De Heks v. d. Amersfoorter Heide. ing. fl. 1.25

Idem. Ko Folkes. ing. fl. 1.25; geb. fl. 2.25

MATHILDE. Juliaan en Juliane. ing. fl. 1.25; geb. fl. 2.25

SNIEDERS, Dr A. Anne Dieu le veut. ing. fl. 1,25; geb. fl. 2.25

Idem. De Kraaien zullen het uitbrengen. ing. fl. 1.25; geb. fl. 2.25

VESTERS, J. B. De Koning van het Goud.

Idem. De Idioot. ing. fl. 1.25; geb. fl. 2.25

V. MERLE, J. Jadwiga Radsiwill, Het Memorare. 132 blz. ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

Idem. Uit de Duisternis tot het Licht. Verzoend. 155 blz. Ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

SNIEDERS, A. De Dorpspastoor. 183 blz. ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

Centrale Romanbibliotheek

SNIEDERS, A. Op den Toren. 252 blz. ing fl. 0.80; geb. fl. 1.25

Idem. Waar is de Vader? 131 blz. ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

VESTERS, J. A. De Bestedeling I. 151 blz. ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

Idem. De Bestedeling II. 144 blz. ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

Idem. Gorm de Noorman. 149 blz. ing. fl. 0.80; geb. fl. 1.25

BECX, JOH. C. M. Twee Wegen. 135 blz. ing. fl. 0.90; geb. fl. 1.40

BOGAERTS, TH. Genoveva van Parijs. 152 blz. ing. fl. 0.90; geb. fl. 1.40

VON EINBECK, J. Een Pionier van het Kruis. 431 blz. ing. fl. 1.25; geb. fl. 1.75

MITFORD, B. Huis Rietholme. 162 blz. ing. fl. 0.90; geb. fl. 1.40

NABOR, F. De Abt van St Gallen. 300 blz. ing. fl. 1.25; geb. fl. 1.75

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

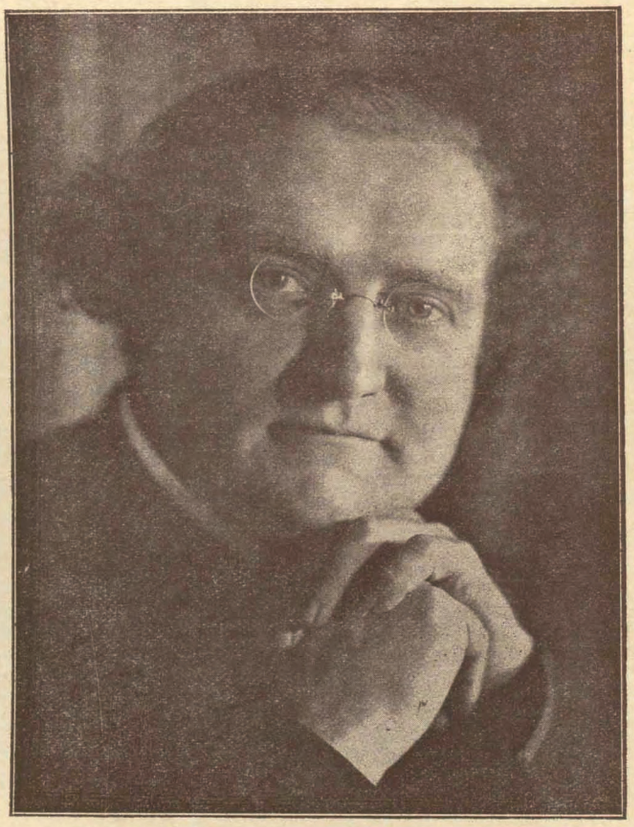

E. H. JORIS EECKHOUT

NUMMER 5 VIJFDE JAARGANG JUNI 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

E. H. JORIS EECKHOUT

DOOR

PROFESSOR Dr ARTHUR BOON.

De letterkundige kritiek is bij ons een late vrucht geweest. De heele 19e eeuw door heeft ze niet kunnen tieren, en het is maar in de laatste dertig jaar dat ze waarlijk scheut heeft gekregen. Of die leemte dan niet geschaad heeft aan onze Vlaamsche literatuur? Waarschijnlijk niet. Wat onze schrijvers er bij zouden gewonnen hebben aan degelijkheid en doorzicht, hadden ze er misschien bij ingeschoten aan spontaneïteit en natuurlijkheid. In Holland, waar de kritiek reeds vroeger veel dieper greep, is de letterkunde er verstard en verkild van afgekomen.

Slechts na 1890 schiet de beschouwende kritiek welig op. Eerst in *Van Nu en Straks*, later in de meeste nieuwe tijdschriften, — al valt het bij een vergelijking met de Hollandsche onmiddellijk op wat een ruime plaats het scheppend werk bij ons nog beslaat. Ook de katholieken doen ijverig mee, vóór en na den oorlog: Persyn in *Dietsche Warande*, Dosfel en Verschaeve in *Jong Dietschland*, Muls en Van den Oever in *Vlaamsche Arbeid*, Elebaers en De Cock in het vooroorlogsch *Hooger Leven*, Wies Moens in *Pogen*, Walgrave, Walschap en zooveel anderen nog. Naast hen een van de jongste uit de heele groep, maar op een der allereerste plaatsen, E. H. Joris Eeckhout.

Hier mogen we wel beweren dat de werking het organisme eenigszins heeft geschapen. Daar loopen thans zooveel stroomingen door de bedding van het letterkundig leven, daar liggen zooveel zandbanken waar menige boot jammerlijk op strandt, daar zitten zooveel wrakken vast waar menig talent reddeloos tegen vergaat, dat er bedreven loodsen noodig zijn om de kostbare lading veilig in de haven te brengen,

Gelukkig hij die in den maalstroom van de moderne gedachten zijn lot heeft toevertrouwd aan een ervaren gids!

* * *

Geboren te Deinze in 1887 deed Joris Eeckhout zijn humaniora in St. Lievens te Gent. Reeds vroeg doorgloeide hem de koorts naar litteraire schoonheid: als student en als seminarist publiceerde hij oprecht-doorvoelde gedichten en verdienstelijke studiën in *Jong Dietschland, Stemmen onzer Eeuw, Dietsche Warande en Belfort.* Priester gewijd in 1910 werd hij tot onderpastoor benoemd te Baarlen-op-de-Leye, vlak naast het Laethemsche paradijs, later te Michelbeke en te Vracene. Een studax die ondanks zijn wankele gezondheid de vrije uren van zijn priesterlijke bediening besteedde aan het geduldig naspeuren der letterkundige schoonheid en heele stukken in den nacht zich in groeiend genot te goed deed aan al wat de wereldliteratuur voortreffelijks en moois aanbiedt. Vooral onder den oorlog deed hij zijn oogst op. Zoo verkreeg hij de verbazende belezenheid, den fijnen smaak, de gedegene rijpheid van geest die heel zijn werk kenschetsen. Sedert Juni 1920 is hij onderpastoor te Gent op Sint-Pieters-buiten.

Onmiddellijk na den oorlog veroverde hij een vooraanstaande plaats op het gebied der letterkundige kritiek in Vlaanderen. De lekgeslagen *Dietsche Warande* helpt hij opkalefateren en van wal stooten, en sedert 1919 staat hij mede aan 't roer. In de ontdekkingstochten van *Het Vlaamsche Land* door het rijk der litteraire kunst heeft hij lange jaren aan 't stuur gezeten; af en toe schrijft hij letterkundige kronieken en recensies in *De Standaard* en *Boekengids.*

In 1922 verscheen zijn bloemlezing *Onze Priesters-Dichters.* Waar door sommigen lichtzinnig wordt vooropgesteld dat het priesterschap den dienst der schoonheid uitsluit, bewees hij door een keuze uit de verzen van een vijf-en-twintigtal levende priesters uit Vlaanderen hoezeer die bewering uit de lucht gegrepen is. Het eerste deel van *Proza van Vlaamsche Priesters (I Beeldend Proza, 1923)* is eveneens polemisch bedoeld: het « wenscht een bres te slaan in de onverschilligheid die al te veel het werk van onze priester-schrijvers ommuurt ». Dertien komen er hier aan de beurt met werk van allerlei aard. De eerste bundel van het tweede deel: *Schouwend Proza* verscheen slechts in 1926: negen opstellen over taal- en letterkunde. Een tweede bundel volgt eerlang.

In 1923 kwam van de pers een eerste bundel *Mannen van Beteekenis (Psichari, Papini, Borsi),* een merkwaardige drieluik waarin de persoonlijkheid van drie waarheidzoekers in de geestelijke verwarring der 20e eeuw scherp wordt ontleed. In 1925 volgde een tweede bundel, gewijd aan *Karel Van de Woestijne.* Bij vele jongeren geldt het thans als een afgedane zaak dat Van de Woestijne letterkundig « op » is: met zijn *Modderen Man* vooral heeft hij het leelijk verkorven, en dat hebben de leiders van *Vlaamsche Arbeid* hem ook duchtig ingepeperd. Daartegenover staat nu Eeckhout met de onomstootbare meening dat met Van de

Woestijne de Vlaamsche poëzie een der hoogste toppen der wereldliteratuur heeft bereikt. En die overtuiging, die gegrondvest is op een grondige kennis en overslaat in een bewonderende hulde, steekt hij onder geen stoelen of banken: ze verklaart trouwens ook den toon van zijn beschouwingen. — Slechts één zijde van Van de Woestijne's werkzaamheid wil Eeckhout in hem belichten: vóór alles is hij dichter en hij zelf wenscht vooral als dichter in aanmerking te komen. Vermits bij hem de gedichten niets anders zijn dan het relaas van zijn emotief leven, moet de lezer stilaan en geleidelijk in de gewenschte stemming geraken en 's dichters zieleleven meegroeien: « dichters begrijpen, laat staan, meevoelen, is zich zelf in hen weten te ontdekken » (*Lit. Profielen* II 145). Tot dat moeilijk werk wil Eeckhout bereidwillig een handje toesteken: door grondige studie van de verzen en door intiem verkeer met den dichter zelf heeft hij met volle zekerheid zijn weg gevonden in dat paleis van marmer en goud; met eerbied en schroom leidt hij u rond door de zalen waar zooveel schoonheid ligt opgeborgen. Fluisterend stoot hij de deur voor u open en hij plaatst u vlak voor de schatten, om u zelf te laten bewonderen en genieten. Eén zaak zal hij u voortdurend op het hart drukken: dat ge hier niet staat voor doode kunst, herinneringen aan lang vervlogen eeuwen, verstandelijke bespiegelingen en ijdele gemoedsuitingen zonder houvast in het werkelijk leven. Hij legt uwe bevende hand op 's dichters hart, dat ge het voelt kloppen en jagen, op zijn boezem dien ge voelt hijgen en zwoegen; hij leert u kijken in zijn oogen die branden van koorts in den strijd van het leven, die betrouwvol opblikken naar boven of liefderijk rusten op vrouw en zoon.

Niet zonder protest werd de vurige hulde aan den zinnelijken Renaissance-dichter door sommige jongeren aangezien. In een scherp ketterjagend artikel verweet Karel Van den Oever aan den priesterkritikus zijn bewondering voor den dichter van *De Modderen Man*. Al geven we grif toe dat de welwillende toegeeflijkheid van den schrijver tegenover sommige heidensche uitingen van Van de Woestijne de strakke katholiciteit van den onverbiddelijken polemist kón en móest hinderen, toch heeft de bitse en vaak onrechtvaardige uitval menigeen gekwetst door zijn gebrek aan ware broederlijke liefde. Het zal dan ook de faam van Karel Van den Oever als letterkundige en als christen mensch slechts vergrooten als we hier met volle zekerheid mededeelen dat hij op zijn ziekbed over dat hevig artikel zijn leedwezen heeft uitgedrukt.

Ook in 1925 verzamelde Eeckhout een eersten bundel *Litteraire Profielen* van twintig hedendaagsche Nederlandsche woordkunstenaars uit Noord en Zuid. Soms een portret ten volle uit; gewoonlijk het grondig bespreken van één werk en het karakteriseeren van des schrijvers kunst; waar het noodig blijkt, een parallel tusschen twee geest- of kunstverwanten. Geen kleinzielig gezeur over bijkomstigheden en bijzaken, geen zelfzuchtig gekibbel van een enge kapellekens-politiek, geen onbarmhartig neerhalen om den lust van het afbreken; — waar is

de onzalige tijd heengevaren toen de kritikus het zich tot een plicht rekende vijandig te staan tegenover het kunstwerk en er op neer te hameren en neer te bonken dat de spaanders er af vlogen? « De ware kritikus, verklaart Eeckhout, staat met de ruimste ontvankelijkheid tegenover een kunstwerk, enkel met de bedoeling het zoo volmaakt en volledig mogelijk te begrijpen, en de uitkomst van zijn onbevoordeeld onderzoek ten akkuraatste mee te deelen ». Met het gezag van een fijn-voelend kunstenaar, die het kunstgewrocht in zijn eigen wezen opneemt, van een denkenden geest die klaar ziet in de moeilijkste vraagstukken van den aesthetiek en van de wijsbegeerte, van een belezen letterkundige die zich thuis voelt in het uitgebreid en dichtbegroeid terrein van de hedendaagsche literatuur, schrijft hij zijn kritieken neer, zonder vooringenomenheid of vooroordeel, met de liefde die begrijpen wil.

Zooeven zag een tweede bundel het licht in een veel mooier en handiger vorm dan zijn oudste broertje. Ook steekt er meer eenheid in de behandelde schrijvers: voor hun kunstuitingen zijn 't wel vogels van zeer diverse pluimage, maar 't zijn toch tien Vlaamsche menschen hier gewonnen en geboren : August Van Cauwelaert, Maria Elisa Belpaire, Firmin Van Hecke, Lode Baekelmans, Aloïs Walgrave, Karel Van de Woestijne (natuurlijk, en dan nog wel met drie essays), Ernest Claes, Gery Helderenberg, Zuster Maria Jozefa, Dirk Vansina. Nog altijd hetzelfde aandachtig ontleden en liefdevol beschouwen van het kunstwerk, hetzelfde doordringen tot en doorgronden van geest en gemoed en persoonlijkheid van den schrijver. Wie Eeckhout's kritieken aandachtig doorleest, mag zeggen dat hij heel wat dichter is toegetreden tot den behandelden kunstenaar.

Voor de jongste theorieën over nieuwe vormen en nieuwen geest is de kritikus blijkbaar niet gewonnen : waar hij de « verouderde kunst » van August Van Cauwelaert en anderen tegen de verwijten van het moderne geslacht verdedigt, treedt hij kordaat op. (bl. 34-35). We zien dan ook verlangend uit naar een werk dat voor den loop van het najaar wordt aangekondigd over *Litteraire Aktualiteiten* (Expressionistische Poëzie, Zuivere Poëzie, Romantisme).

Soms schijnt Eeckhout moeilijk zijn baan te vinden door de talrijke beschouwingen en indrukken die zijn geest bestormen — vandaar die lange en wat vermoeiende inleidingen. Soms ook laadt hij te veel hooi op zijn vork : een paar bladzijden steken over-vol met vreemde citaten en geleerdheid. De goede gang en de bouw van het essay leiden er onder en het valt wel voor, als de schrijver zijn gedachten niet strak bijeenhoudt, dat sommige zinnen, zwaar belast en overladen met bij- en tusschenzinnen, een beetje aamechtig voortstrompelen. Bij strenger soberheid zou inhoud en vorm er bij winnen.

Voor den eersten bundel van de *Litteraire Profielen* heeft Vrouwe Kritiek zich tegenover haar trouwen dienaar genadig vertoond en hem met haar aanhaligsten glimlach ontvangen. Ook de tweede geeft blijk

van «fijnen smaak en wijsgeerigen zin, gepaard met een warme geestdrift voor al de uitingen van het schoone... » « van de veelzijdigheid en groote kennis van de behandelde onderwerpen...», «van buitengewone en goed verwerkte belezenheid ». Mogen onze Vlaamsche intellektueelen, die al te lang afzijdig hebben gestaan voor de uitstraling van de eeuwige schoonheid in de meesterwerken van onze letterkunde, aan de hand van een gids als de E. H. Joris Eeckhout den moeizamen, maar heerlijken weg beklimmen naar de verheven toppen van het litterair genot!

Bibliografie van Joris EECKHOUT

VERRIJZENIS. Bijbelsch spel in 2 bedr. en een naspel. — Thielt, J. Lannoo-Maes, 1914.
ONZE PRIESTER-DICHTERS. — Antwerpen, Vl. Land, 1922.
MANNEN VAN BETEEKENIS: *I. Ernest Psichari, Giovanni Papini, Giosuè Borsi.* — Antwerpen, Vl. Land (thans N. V. Leeslust), 1923.
PROZA VAN VLAAMSCHE PRIESTERS: *I. Beeldend Proza.* — Antwerpen, Vl. Land (thans N. V. Leeslust), 1923.
MANNEN VAN BETEEKENIS: *II. Karel Van de Woestijne.* — Brugge, Excelsior, 1925.
LITTERAIRE PROFIELEN I. — Brugge, Excelsior, 1925.
PROZA VAN VLAAMSCHE PRIESTERS: *II. Schouwend Proza.* 1e Bundel. — Brugge, Excelsior, 1926.
LITTERAIRE PROFIELEN II. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927.
WERKTE MEDE AAN: *Jong Dietschland, Stemmen onzer Eeuw, Dietsche Warande en Belfort, Het Vlaamsche Land, Boekengids, De Standaard, enz.*

Bibliografie over Joris EECKHOUT

PROF. Dr A. BOON in « *De Standaard* », 2 April 1926.
GUSTAAF DROECKHART in « *Boekenschouw* », Aug. 1926, blz. 145-151.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Aug. VAN CAUWELAERT liet zoo even een vierden druk verschijnen van zijn « *Liederen van Droom en Daad* ». Van al hetgeen er in Vlaanderen aan oorlogsliteratuur werd geproduceerd zal er wellicht, op enkele werken na, niet veel blijven voortleven in onze Nederlandsche letterkunde. Tot deze zeldzame uitverkorene behoort wel deze prachtbundel, die om zijn diep-menschelijke en zuiver dichterlijke inspiratie op blijvende belangstelling bogen mag. Geen wonder dan ook dat hij op enkele jaren tijd een vierden druk beleeft : een unicum in onze Vlaamsche literatuur, vooral daar het nog wel een gedichtenbundel geldt. — Over enkele weken komt eveneens van de pers een ander werk van Aug. Van Cauwelaert, dat met gretige belangstelling wordt te gemoet gezien, nl. *een bloemlezing uit de jongere Vlaamsche dichters (1910-1927).* In zijn inleidend woord situeert en karakteriseert de verzamelaar de verschillende strevingen, personen en

groenen. Ieder die zich interesseert voor literatuur zal dezen hoogst belangrijken bundel willen bezitten, waarin ons een kijk geboden wordt op het meest teekenend werk van onze jongeren. Beide werken verschijnen in sierlijken druk bij N. V. Leeslust.

Op Tooneelgebied wordt er flink werk geleverd in Vlaanderen; de belangstelling onzer tooneelschrijvers gaat thans vooral uit naar onzen middeleeuwschen schat van sagen en legenden. Zoo arbeidt Anton van de Velde, de auteur van « Tijl », aan een tooneelwerk : « Halewijn »; Paul De Mont legde de laatste hand aan « Smidje Smee », de bekende oud-Vlaamsche vertelling, terwijl Willem Putman zich gezet heeft aan het schrijven van een dichterlijk spel, op het gegeven der bekende ballade der « twee coninxkinderen ».

Jef MENNEKENS, de kinderdichter, die ook enkele interessante kinderboekjes schreef, werd op 15 Mei gehuldigd te Brussel door zijn vrienden, bij gelegenheid van zijn litterair jubileum.

Joris Karl HUYSMANS, die ook in Vlaanderen druk gelezen wordt, en die na zijn bekeering in de beroemde Benediktijner abdij van Ligugé een der vooraanstaande romanschrijvers werd van het katholieke Frankrijk, wordt thans druk gevierd van katholieke zijde: op 12 Mei ll. was het nl. twintig jaar geleden dat hij te Parijs godvruchtig overleed. Zijn laatste werken als «L'Oblat», «La Cathédrale» enz. vormen de markanste katholieke romans uit de Fransche literatuur van dien tijd.

Van Dirk Vansina verschijnt eerlang bij de firma « Leeslust » een bundel gedichten : « Het Boek der Liefde » en een uitvoerige studie over « Dostoïevski ».

Het echtpaar Scharten-Antink viert haar 25 jarig huwelijksfeest. Dit jubileum van ten slotte uitsluitelijk-huiselijken aard, wordt herdacht door de gansche letterkundige wereld van het Noorden, daar dit huwelijk het begin werd van een drukken litterairen arbeid vanwege beide echtgenooten. Het weze terloops gezegd dat de romans welke ze onderteekenden als daar zijn « De Jeugd van Francesco Campana »; « Een Huis vol Menschen »; « 't Geluk hangt als een Druiventros » alle gereserveerd zijn (III-II). Beide verklaren zich vooral te willen wijden aan de litteraire toenadering van Nederland tot Italië. Gaarne onderschrijven we echter de meening van de Amsterdamsche « Tijd », dat beide auteurs met hun humanistisch pantheïsme niet de geschikte personen lijken om een kultureel trait-d'union te vormen tusschen ons en het katholiek Italië.

Komiteiten worden gesticht om een grootsche **Gezelle-herdenking** op touw te zetten bij gelegenheid van het honderdjarige geboortefeest van Vlaanderens grootsten dichter. We vinden het jammer dat, naast verschillende andersdenkende figuren, die overigens heelemaal den gezelliaanschen geest niet huldigen in hun werk, geen enkel der katholieke jongeren vertegenwoordigd is in het aktiekomité.

Het echtpaar Kloos-Reyneke van Stuwe kondigt het verschijnen aan van.... de liefdebrieven, tusschen beiden gewisseld tijdens hun verloving. De brieven worden uitgegeven en van nota's voorzien door Willem Kloos zelf. De oorspronkelijke brieven werden geschonken aan de Kon. Bibliotheek (Den Haag). Voor zulke handelwijze hebben we slechts veel medelijden over. Na zooiets is alles mogelijk!

Voor de eerstkomende nummers van « Boekengids » werden ons bijdragen toegezegd over Aloïs Walgrave, Aug. Van Cauwelaert, Felix Timmermans, Dirk Vansina, Chesterton, enz.

We herinneren er onze lezers aan dat inlichtingen over auteurs, boeken enz. gaarne verstrekt worden in onze Inlichtingspost.

HERMAN TEIRLINCK

Een wonderbare figuur in onze zuid-Nederlandsche literatuur, een der schitterende taalvirtuozen der vóóroorlogsche realistiek die het eventueel nooit zoo erg nauw opnam met de begrippen van zedelijkheid en hooger levensinzicht: om objectief en zuiver

te kunnen blijven was dit realisme trouwens te zeer geschoeid op Franschen leest, ook Teirlinck was een kind van Anatole France en Baudelaire.

Hij werd geboren in '79 te Brussel, waar hij na zijn middelbare studiën langen tijd beambte was bij het Ministerie van Wetenschappen en Kunsten. Een tijd lang bestuurde hij een kunstmeubelfabriek. Herman Teirlinck is een knap teekenaar en ontwerper van allerlei decoratie-motieven — doceerde aan enkele onderwijsgestichten, en leeraart thans sedert eenige jaren Nederlandsch en literatuurgeschiedenis aan de Koninklijke Vlaamsche Akademie te Antwerpen.

Vóór den oorlog reeds was Teirlinck een erkend meester van het Vlaamsch realisme samen met Streuvels en Buysse. Een ongewoon-fantastische verbeelding, een sterke, prikkelende zinnelijkheid en een koude, zelfgenoegzame ironie zijn de hoofdtrekken van zijn werk. In sommige werken, vooral zijn laatste, heeft hij die realistische zinnelijkheid omwaasd met een vage, troebele mystiek. Teirlinck schijnt niets af te weten van het bestaan van een moraal, van godsdienst en wetten der zedelijkheid. Met zijn schitterende taal goochelt hij, schept fantastisch verbeeldingswerk, dat hij kruidt met het grove zout der sensualiteit, laat zijn theorieën over liefde en sexualiteit daarover blikkeren, zet ze plots voor donkere putten vol geheimzinnigheden, geeft de illusie dat hij het zieleleven van den mensch doorgrondt, praat wat over den geestelijken achtergrond van het menschenbestaan, en lacht dan plots zijnen cynieken, ironischen lach om de simpele menschen die in zijn boeken nog iets anders meenen te mogen zoeken dan loutere « literatuur » in den vóóroorlogschen zin. Haast geen enkel zijner boeken kan er door, ook voor volwassen en zelfs rijpere menschen. Op volle lijn is zijn werk zwoel en sensueel, vol verkeerde theorieën, verwarrende redeneeringen en valsche praatjes over vrije liefde, levensverhouding, enz.

Er gaat een bederf uit van zijn werk, dat nergens en bij niemand iets goeds kan uitwerken. In zijn mondaine romans die in verfijnde kringen spelen gaat het er ook dikwijls brutaal naturalistisch toe. *Oppassen voor Herman Teirlinck, zoowel voor zijn novellen en beschrijvingen als voor zijn tooneelwerken en romans, is de boodschap voor alle Nederlandsche lezers!*

3154 *'t Bedrijf van den Kwade.* Zeer sterk naturalistich en realistisch, met min of meer fatalistische strekking. — II. 83.0.

3155 *De Doolage.* Zes stemmingen die soms zeer sensueel zijn. — III. 83.0.

3156 *Ik Dien.* Een symbolische bewerking voor tooneel van Beatrys' legende, met hier en daar gemeene zetten. — III. 82.

3157 *Het ivoren Aapje.* Wellustelingen; slappe, willooze kerels, nietsdoeners, perverse typen in het kader van het moderne Brussel. — (Rec. 1509) II. 83.1.

3158 *De Kroonluchter.* Schitterend-geschreven novelle die weinig om 't lijf heeft met zelfmoord als slot. — II. 83.0.

3159 *De Man zonder Lijf.* Dramatische veruiterlijking van het dualisme in den mensch; een aaneenschakeling van onsmakelijkheden vol wazige would-be mystiek. — (Rec. 1176) I. 82.

3160 *Mijnheer J. B. Serjanszoon, Orator didacticus.* Prachtige brok literatuur, vol aanvallen tegen het geloof en het bestaan van God, en verkeerde theoriëen over de liefde. Gevaarlijk. — II. 83.0.

3161 *De nieuwe Uilenspiegel in tien boeken, of de jongste Incarnatie van den scharlaken Thijl.* Plat en hatelijk, vol schunnigheden à la Rabelais : schundliteratuur van het ergste soort. — (Rec. 1178) I. 83.0.

3162 *Het stille Gesternte.* Litterair een mooi werk, doch sterk seksueel, vol walgelijke dronkemanstafereelen en wât vuile, zoutelooze aardigheden of woorden uit het Misoffer. — II. 83.0.

3163 *De vertraagde Film.* Tooneelwerk. Valsche praatjes over levensverhoudingen, vrije liefde, kindermoord enz. — II. 82.

3164 *De wonderbare Wereld.* Drie verhalen die er door kunnen. — IV. 83.0

3165 *Zon.* Wulpsch-zinnelijk, met gedurig aan kwetsende tafereelen. — III. 83.0

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Postvrijdom aan de Bibliothecarissen. — Daar het gebruikmaken van het recht op postvrije briefwisseling weleens aanleiding geeft tot verwikkelingen met onvoldoende ingelichte postbedienden, deelen wij hieromtrent enkele nuttige officieele gegevens mee.

Wij raden de bibliothecarissen aan deze inlichtingen aan den postmeester van hun respectievelijk postbureel meê te deelen. Zoo zal alle misverstand allicht worden vermeden of opgeklaard.

Door een schrijven van het « *Centraal Beheer der Op. Boekerijen* » werd ons den 22-4-27, meegedeeld : « Ik heb de eer U te laten weten dat de bibliothecarissen — voortaan — van het recht op postvrijdom zullen genieten, overeenkomstig de aanwijzingen van het « Boek van Postvrijdom en Waarmerking 1926 ». Dit voorrecht wordt alleen toegestaan aan de titelvoerende bibliothecarissen, (1) bij uitsluiting van alle andere personen als zijn : beheerder, bestuurder, voorzitter of bestuurleden van een boekerij. De briefwisseling moet wel degelijk over dienstzaken gaan; zij mag onder gesloten omslag (2) aan de bestemmelingen verzonden worden. Ze moet in den linkerhoek, onderaan, het volgende opschrift dragen :

« Ministerie van Kunsten en Wetenschappen, Dienst der Openbare Bibliotheken ».

Noodig te sluiten.

De Bibliothecaris der Op. Boekerij .....

(Kortteekening)

Luidens latere instructies aan de plaatselijke postbesturen meêgedeeld:

1) Moeten bovenstaande opschriften op de omslagen *gedrukt* of *gestempeld* zijn. Alleen de kortteekening van den bibliothecaris moet *met de hand geschreven* zijn.

2) Moeten de postvrij verzonden stukken, 't zij aan het winket van een postkantoor, 't zij aan de briefbestellers, *afgegeven worden.* — Worden zij eenvoudig in de brievenbus gestoken dan riskeeren zij als ongefrankeerde brieven met straftaks te worden belast.

Naar wij uit goede bron vernemen mogen ook drukwerken, boeken en andere pakketten, door de bibliothecarissen vrachtvrij met de post verzonden worden. *Elk dienstpakket mag echter de* **2 kilo** *niet overschrijden.* Zijn ze zwaarder kunnen zij in verschillende pakjes verdeeld, verzonden worden.

N. B. — Ten gerieve van de bibliothecarissen heeft het A. S. K. B. kaarten en omslagen laten drukken, die aan al deze voorschriften beantwoorden. Deze zijn te bekomen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen, tegen 6 frank de 100 stuks.

Het Bestuur van het A. S. K. B.

---

1) **Boek van Postvrijdom en Waarmerking 1926.** — Lijst III : Overheidspersonen, ambtenaars en bedienden van openbare diensten die met particulieren postvrij briefwisseling mogen voeren. Blz. 29. « Bewaarder van een openbare Bibliotheek » (**zonder restrictie, wat de bestemming betreft, voor zendingen naar het binnenland.**

2) Idem. 2e kolom [illegible] — cfr. blz. 6, § 7. Het teeken [illegible] beduidt dat de verzenders, voor zooverre het dienstzaken geldt, gebruik mogen maken van gesloten omslag voor de briefwisseling die zij de belanghebbenden toezenden.

INLICHTINSGPOST

WERNER

D. C. te St... **Werner** is de schuilnaam van **Elisabeth Bürstenbinder,** in 1838 geboren. In haar werk is ze vinnig anti-katholiek. Haar boeken zijn zeer oppervlakkig, literair vrijwel waardeloos. Meestal werden ze in 't Nederlandsch vertaald, en genoten een tijd lang veel bijval bij sentimenteele lezeressen. Hierbij de zedelijke waardebepaling van haar onderscheiden romans :

3166 *Aan het Altaar.* Afschuwelijk pamflet tegen de kloosters. — II. 83.0

3167 *De Alpenfee.* — IV. 83.0

3168 *Een Curiosum.* — IV. 83.0

3169 *Fata morgana.* Weinig verheffende toestanden. — III. 83.0

3170 *Glück auf.* — IV. 83.0

3171 *Heksengoud.* — III. 83.0

3172 *Hooger Op.* — III. 83.0

3173 *Liefde.* Bepaald anti-katholiek. — II. 83.0

3174 *Levenswegen.* — Rampzalige echt Russische toestanden. — III. 83.0

3175 *Op Arendsvleugelen.* Flauw en onbenullig. — III. 83.0

3176 *Sint Michaël.* — IV. 83.0

3177 *Tot den hoogsten Prijs.* Onverkwikkelijke scènes. — III. 83.0

3178 *Verbroken Boeien.* Absoluut onbruikbaar! — III. 83.0

3179 *Vineta.*— IV. 83.0

2. — Godsdienst

3180 **Donders, Dr Adolf** **24**

◆ HET BITTER LIJDEN VAN CHRISTUS EN WIJ MENSCHEN VAN DEZEN TIJD. Vastenpreeken. *Vert. naar de 2e Duitsche uitgave dr Pater Faustinus van Weelde. — Brugge, Beyaert, 1927. (19 × 14) 140 blz.* *8 fr.*

V — De Duitsche kanselredenaar, E.H. Donders, plaatstin levenden lijve den kruisdragenden Kristus in de moderne maatschappij. Dat lillende lijden verhaalt hij pakkend, de menschen die er een rol in speelden beschrijft hij met scherp inzicht. Maar bij een bloote schrijnende voorstelling laat hij het niet, hij moraliseert, en, zonder doekjes errond, klaagt hij aan de moderne Judassen, Pilatussen en gewetenlooze menschen van dezen tijd. Ons aller schuld aan dat lijden schildert hij en schudt wakker ons geweten. Traditioneel opgevat bouwt hij de lijdensfazen uit op eigen manier, en spant door al die preeken een strakke eenheidslijn, die als een zware balk doorweegt op ons geweten.

D. DE PAUW, O. P.

3181 **Keulers, Dr Jos.** **23**

◆ DE PSEUDO-CHRISTUS. — *Maeseyck, Romen, 1925. (19× 15) 202 blz. 19,50 fr.*

IV — De vraag welke Christus aan zijn apostelen stelde: « Wie zeggen de menschen, dat de Zoon des menschen is » blijft nog steeds voor velen onopgelost. De «Leben-Jesus Forscher»-beweging duurt voort, en was misschien nooit heftiger dan in de laatste 150 jaar, en het merkwaardige is wel, dat we hier staan voor een hopelooze verwarring en een telkens opnieuw afbreken en opbouwen van stelsels en hypothesen. Dit boek verhaalt de geschiedenis dezer afbrekende en opbouwende beweging, zooals Fillion dat deed in zijn: « Etapes du rationalisme », en P. Lagrange in « Le sens du christianisme ». Hij die beide vermelde boeken las, zal in dit boek van Keulers niet veel meer bijleeren. Alleen het laatste hoofdstuk over « De radicale Hollanders » zal zijn kennis aanvullen. Doch hij die Fillion noch Lagrange bezit, en een bondig overzicht wil over alles wat met betrekking tot Christus' persoon werd geschreven gedurende de laatste eeuw zal met vrucht het boek van Dr Keulers lezen.

P. MAES, O. P.

3182 **De Craene, B.** **22**

◆ ZIJN GETUIGEN. — *Brussel, Standaard, 1926. (19 × 14) 336 blz.* *15 fr.*

V — Alle goede pogingen waardoor de kennis van de eerste tijden van het kristendom verspreid wordt, verdienen lofprijzing. Nevens de vertalingen van het Nieuw Testament door E. P. Gessler en door den Z. E. H. Kan. Van Tichelen, die wonder vlug aan den man komen; nevens « S. Paulus » van dezen laatste, was er nog plaats voor eenvoudiger « beelden » of schetsen uit den tijd der Apostelen, Christus' Getuigen, en zoodanige heeft E. H. De Craene aan ons volk willen geven. In zulke tafereelen is het hoogst noodig te kunnen onderscheiden wat in de schriftuur staat en wat de moderne schrijver daar als waarschijnlijke omlijsting aan toevoegt: anders vraagt de lezer zich pijnlijk af: Wat moet ik ten slotte daarvan aannemen? Daarom heeft E. H. De Craene bij elk beeld de overeenkomende plaats uit de « Handelingen der Apostelen » nauwkeurig aangeduid. Maar waarom dan ook niet al de gegevens van het gewijde boek vermeld, b. v. bij de Nederdaling van den H. Geest? — Wij betreuren dat de taal niet beter algemeennederlandsch is, b. v. in het woordgebruik : *Goesting, sloester, Creten,*; de

interpunctie laat te wenschen over; drukfouten zijn niet zeldzaam: *geheimnis, hen* voor hem, *Nicropolis* (blz. 326) enz. De eerbied voor zoo'n verheven onderwerp, zoowel als de zorg voor de ontwikkeling van ons volk, moet ons tot een onberispelijken taalvorm aansporen. — Dit goed en schoon boek mag in geen volksboekerij ontbreken. J. SALSMANS, S. I.

3183 Noordtzy, Prof. Dr A. **22**

OM DE HEILIGE ERVE. — *Baarn, Bosch, 1926. (29 × 21) 128 blz.*
fl. 2,25; geb. fl. 2,90

V — Verhaal van de drie hoofdgebeurtenissen uit den strijd tegen de Filistijnen: de neerlaag van Eli's zonen, Sauls overwinning te Michmas, en Davids triomf op Goliath. Dor, compositie- en stijlloos, opgeblazen.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3184 Przywara, Erich, S. J. **24 : 1 : 3**
◆

LIEFDE. De grondslag van het christelijk leven. *Vert. uit het Duitsch dr. J. Jorna, S. J. Boekversiering dr. Adolf Kunst. — A'dam, H. J. Koersen, 1926, (17 × 12) 118 blz.* *fl. 1*

IV* — Vooral 'n dichter is Przywara. Deze beschouwingen over liefde, vrij geput op alle gebieden : theologie, wijsbegeerte, zelfontleding, ascetiek, sociologie, vormen eigenlijk een rij hoofdstukken geestelijke poëzie, opgesteld in den statigen of aandringenden toon onzer oude mystiekers. Er komen waarlijk diepe peilingen in voor, evenals jeugdigsterke verbeeldingen en wondere rythmische golvingen, maar ook wel nevels en duisterheid, soms weliswaar alleen aan de vertaling te wijten. Mooie uitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3185 Venantius, P. **24**
◆

VAN OVERWEGING TOT BESCHAVING, aan de hand van Maria. — *Brugge, Beyaert, 1921. (16 × 22) 148 blz.* *4,50 fr.*

V — Dit boekje is verschenen in 1921, doch het mag wel nog aanbevolen worden in 1926. Het is, niet een geleerde studie, maar een praktische inleiding tot de verschillende graden van inwendig gebed Deze graden — *van overweging tot beschouwing* — worden bondig uiteengezet, en, wat ons bijzonder aanstond, de godvruchtige schrijver wekt den lezer op om geleidelijk, onder den invloed van den Heiligen Geest, op te klimmen tot eenvoudig en beschouwend gebed. Anders gezegd, hier wordt eens te meer afgebroken met de stelling alsof de ziel eeuwig en ervig in denzelfden graad van gebed, vooral in 't overwegingsgebed, zou moeten blijven. KAN. J. MAHIEU.

3186 Visser, B. J. J., M. S. C. **266 : 27 : 9**
◆

ONDER PORTUGEESCH-SPAANSCHE VLAG. De katholieke missie van Indonesië 1511-1605. — *A'dam, R. K. Boekcentrale, 1926. (20 × 14) 338 blz.*
fl. 2.25; geb. fl. 2.90

V — De geschiedenis van den missiearbeid in de eilanden. Hoofdzaak is S. Franciscus' apostolaat in de twee belangrijkste Portugeesche plaatsen in de Molukken, Ternate en Amboina. Betrekkingen en verhoudingen met Europeanen en Indianen, strijd met Islamieten, bekeeringen, martelingen. Benevens de actie der Jezuieten, ook die der Franciskanen en Dominikanen op de andere eilanden. Zakelijke vaststelling van een overvloedig feitenmateriaal. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3187 **Xaveriana** **266**
◆ *Leuven, Museum Lessianum, 11 Minderbroederstraat, (Xaveriana, nr 25-31) 1926-1927. (16 × 11) elk 32 blz. elk 1 fr.*
V—**De Boeck, A., E. H.**—GEORGANISEERDE MISSIEACTIE (Alg. Reeks, 10). — Sterke aanbeveling tot oprichting en ondersteuning der drie pauselijke missiewerken. Zooals het daar geschreven ligt is er niets tegen 't betoog in te brengen, maar verdient het — met den noodigen aanpassingsgeest — overal in praktijk gebracht en dus zeker overal gelezen te worden.

3188 **V**—**Farmer, Fr. X., S. J.**—VAN BEKEERLING TOT BEKEERDER (Missiehelden, ◆ 10). — Het zeer eenvoudige bekeeringsverhaal van een Protestantsch zendeling in China. Juist om dien eenvoud ligt er een gezonde overtuigingskracht in: eens te meer voelen wij ons veilig in onze geloofszekerheid.

3189 **V**—**Hulsken, M.** — DE INLANDSCHE VROUW EN HET ST-MELANIA-WERK (Alg. ◆ Reeks, 12). — Een Xaveriaantje dat vlot gedacht is en geschreven. Over het St-Melania-werk staat er niet veel te lezen, maar de bladzijden over onzen eereplicht en wat er rond gezet is moeten wij van buiten leeren.

3190 **V**—**Janssens, G., S. J.** — HARDE MISSIE (Missiehelden, 9). — Pastoor Le ◆ Cocq d'Armandville (1846-1896) was een missionaris in N. O. Indië, die zijn leven overvuld heeft met avonturen van ijver. Dit kort overzicht van zijn leven leest men, koortsig-gejaagd tot aan het heerlijke, heldhaftige einde.

3191 **V**—**Paulina, E. Zr.** — DE VERHEFFING DER NEGERVROUW (Kongo-reeks, 4) ◆ — Toestand der Afrikaansche, heidensche vrouw en groei der inlandsche zusterkloosters bij de Witte Paters. Eenvoudig gezegd.

3192 **V** — **Schoeters, K., S. J.** — MONNIKEN EN GERMANEN (Alg. Reeks, 11) — ◆ Vlotgeschreven schets der ontwikkeling van het monachisme naar de kerstening van Germanië. Een boeiende bladzijde missiegeschiedenis.

3193 **V** — **Soenen, J., S. J.** — GANDHI (Indië-reeks, 4), — Al zou men nog ◆ liever in Gandhi's eigen schoone ziel schouwen, toch is dit overzicht van 't werk van dezen grooten Indischen hervormer deugddoend in hooge mate. E. BOELAERT, M. S. C.

3. — Sociale Wetenschappen
Opvoeding — Vrouwenbeweging

3194 **Berkvens-Hulsmans, Anny** **37**
◆ VAN OUDERS EN KINDEREN. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 32), 1926. (20 × 13) 128 blz. fl. 1.50*
IV — Men zoeke geen lijn in dit werkje : het is slechts een bundel losse artikels door de auteur in het Tijdschrift voor Roomsch-Katholieke Ouders en Opvoeders (Tilburg) gepubliceerd. Een groot aantal moeilijkheden die een opvoeder in huis of school bij zijn dagelijksch zielekneederswerk ontmoet, worden hier met fijn gevoel en vrouwelijke delicatesse van de baan geholpen. Practische zin, — geen ijdel getheoretiseer — en flinke kennis van het kinderhart spreken door dit honderdtal voorbeelden en raadgevingen. Men tast doorheen deze methoden de ondervinding van de opvoedster, den intuïtieven speurzin van deze vrouw naar de meest delicate en doorgaans door onderwijzers en ouders meest geforceerde gevallen die voorkomen in de lange periode van de

opvoeding der kinderen. Er wordt meestal te weinig fijnheid en kieschheid aan den dag gelegd in de opvoeding. Een gelukkig iets nu, dat dit werkje door een vrouw is geschreven, want opvoeden is uitteraard vrouwenwerk: teer-omzichtig behandelen der fijne kinderziel, behoedzaam plooien, en met zachte hand geleiden van het teere plantje. Dàt leert men in dit boekje van deze fijne, gevoelige, Katholieke vrouw. Met dit vade-mecum zal menige moeder haar kindje vanaf zijn eerste stapjes tot zijn volwassen ouderdom gezond en sterk opleiden en vormen tot een ideaalmensch van Katholiek-zedelijk leven. Ook onderwijzers en onderwijzeressen in Froebel- en lagere scholen mogen het niet missen. A. VANDER HALLEN.

3195 Ford, Henry en Crowther S. 3 : 82

HEDEN EN MORGEN. — *Vert. uit h. Engelsch (To Day and to Morrow) dr. Theo Holdert. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1927, (18 × 12) 346 blz.* *fl. 1.90*

IV — Reklame, zelfverdediging en -ophemeling, daar heeft dit boek van den grooten Amerikaanschen fabrikant veel van. Hij heeft welvaart gebracht, enkel wie naar zijne beginselen handelt doet wel, zijn kooper en zijn loontrekker hebben het best want hij « dient »: bij hem zijn de prijzen het laagst en de loonen het hoogst. Wie niet « dienen » wil, werkt integendeel en anderen en zichzelf ten nadeele. Voegt erbij dat hij een hekel heeft aan de « geldmannen », aan « bijna alle sociale theorieën », welke « zijn terug te brengen tot een formule die neerkomt op: *leven zonder werk* », en feitelijk aan de arbeidersorganisaties waarmee hij geen betrekkingen wil hebben en aan elke inmenging van den Staat in het bedrijfsleven. Dat alles stemt wellicht menig kooper gunstig! Voorzeker niet alles wat hij zegt is verkeerd, zijne onverpoosde bedrijvigheid en zijne vindingrijkheid kwamen ten goede aan zijne arbeiders en aan de koopers. En de nijveraar én de « theoretiker » kunnen dan ook veel nut uit de lezing van dat boek halen. Evenwel op voorwaarde dat ze weten te schiften. Dan zullen zij niet zonder voorbehoud alles aannemen wat Ford zegt over « liefdadigheid, religie, altruisme », enz. Ze zullen dan niet onberaden willen overgaan tot toepassing bij ons van zijne beginselen voor het bedrijfs- en zakenleven.

Dr K. DU BOIS, S J.

3196 Lansen, Mien 37 : 79

OM EN BIJ HET KINDERSPEL. — *A'dam, N. V. Ontwikkeling, 1926 (21 × 15) 120 blz.* *z. p.*

III — Schrijfster heeft ervaring van het kinderspel en heeft er ook wetenschappelijke studie aan gewijd. Wat zij ons vertelt uit haar persoonlijke ondervinding is niet enkel het meest prettige, maar tevens ook het meest practische. Waar zij diepere verklaring geeft van de natuurlijke uitingen van het kind, kan het werk over 't algemeen ook nog gewaardeerd worden. Het verdient echter bijna medelijden dat schrijfster alles rechtstreeks ten dienste stellen wil van het socialisme. Wij twijfelen niet aan het edel inzicht van haar overtuiging; maar de gevolgtrekking van haar standpunt uit maken toch dat het boek onbruikbaar is voor katholieke ouders die met geen voldoende onderscheidingsvermogen van waar, half-waar en onwaar, begaafd zijn. J. BERNAERTS, PR.

3197 Rombouts, Fr. S. 37 : 17

DEUGDPEDAGOGIEK EN KULTUURPEDAGOGIEK VOLGENS J. BERNBERG. — *Tilburg, Jongensweeshuis, 1925. (28 × 13).* *fl. 1*

IV — Een samenvattende studie over het begrip « pedagogiek » volgens J. Bernberg. Niet de uitwerking of bijkomstige details der opvoeding. maar de basis, de grondstelling der katholieke opvoeding worden hier behandeld. Tegenover de traditioneele eenheidspedagogiek die de natuurlijke opleiding bekroonde met de bovennatuurlijke, die de bovennatuur de natuur doordringen en aanvullen liet, wil Bernberg, alhoewel hij practisch een zekere wisselwerking moet aannemen, een radicale scheiding: een deugdpedagogiek, de essentieelste den mensch beoogend en een kultuurpedagogiek met als doel kultureele vorming. De uiteenzetting is klaar; sterk konsekwent steunt ze op aangenomen grondregels; de hoofdkwestie ligt aan de basis: de scheiding der beide gebieden. In een bondige bespreking gaat het niet die opvatting te weerleggen of bij te treden; prachtig is de bedoeling, en daarin ook volstrekt goed te keuren, gansch de opleiding te doordringen door het godsdienstig beginsel (bldz. 77 en volg.), maar dit stond ook de traditioneele pedagogiek voor en of deze uit haar eenheidsbasis te ontwortelen is, valt te betwijfelen. De opvattingen van Bernberg zijn om wille van hun consekwente katholiciteit een studie overwaard, velen zullen ze tot een dieper inzicht in hun pedagogische taak leiden. FR. HAEPERS.

3198 Van Haeringen, M. H. **34**

OVER RECHT EN RECHTSPRAAK. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Handboekjes Elck 't Beste) (18 × 12) 128 blz.* *fl. 1.25; geb. fl. 1.75*

IV — Dit is een vlot geschreven vulgarisatie-werk over Recht en Rechtspraak in Nederland. De schrijver behandelt het Recht over het algemeen en geeft een bundige uiteenzetting van de verschillende rechtsvakken: Burgerlijk Recht en Handelsrecht, Strafrecht, Staatsrecht en Volkenrecht. Op zeer bevattelijke manier wordt ook de praktische gang van het rechtsgeding aangetoond. Alhoewel verscheidene algemeene rechtsbeginselen van Nederlandsche wetboeken ook te onzent gelden, zal de lezer zich nochtans een zeer onduidelijk begrip vormen van het rechtsleven aan Belgische rechtbanken. Voor Noord-Nederlandsche lezers is dit werkje zeer geschikt. ADV. J. VALVEKENS.

4. — Taalkunde

3199 Besançon, J, B. & Fransen, J. **88 : 44**

BONNES PAGES. — VOCABULAIRE. Livres de lecture à l'usage des classes inférieures des établissements d'enseignement secondaire. *Geïll. dr. A. M. Güthschmidt. — Groningen, Wolters, 1926. 3 dln. (20 13)*

VIB — 1e DEEL — *112, 35 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 1,70*

VIA — 2e DEEL — *Idem, 148, 34 blz.* *fl. 1,70; geb. fl. 1,90*

V-VIA — 3e DEEL — *Idem, 166, 24 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,25*

Wolters' Fransche boekjes streven ernaar de scholieren in 'n Fransche atmosfeer te brengen. Iets nieuws in de methode is nu weer het opnemen van moppen en krantenverhalen, om den Franschen zwier aan te leeren. Ik vrees echter dat dit voor buitenlandsche kinderen zijn doel mist. Neutrale uitgaven, met hier en daar een kijkje op het kristelijke. Zeer nuttige woordenlijsten. Schattige boekjes. — In het 3e deel komen de samenstellers eindelijk met letterkundige teksten af. Wel wat laat. Nog al veel uniformen in het boekje, zeker om Fransch te doen(?). Overigens, zeer lief, handig en verzorgd. Dr J. CAEYMAEX, PR.

3200 Demanet, F. & De Craene, Fl. **4393 : 37**

PRACTISCHE NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST. Vierde stukje (6e leerjaar). Vijfde stukje (4e graadklassen, kostscholen en colleges). — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1927, nieuwe druk (20× 14) 148; 160 blz. 6,80 fr.; 7,30 fr.*

V — Nog een spraakkunst, doch een *practische* ditmaal. Wat wil dat zeggen? Dat de theorie (midden in 't boek op geel papier gedrukt) tot een minimum gebracht wordt en de practijk met het reuzenaandeel (156 bl. op 301) loopen gaat. Kortom : meer een oefenboek dan een eigenlijke spraakkunst. Voor het overige verwijs ik naar de recensie van Prof. A. Boon in dit tijdschrift, (1924 nr VI). Practisch is dit werkje vast en ik beveel het dan ook volgaarne aan. M. i. is er echter te weinig verschil in zake moeilijkheid der te maken oefeningen tusschen deze in deel I (7e studiejaar) en die in deel II (8e studiejaar). Dr V. NAVEAU.

3201 Geerebaert, A., S. J. **48 : 37**

GRIEKSCH LEESBOEK. Met inleidingen en aanteekeningen.

1. Loekianos. — *1e deel : Tekst; 2e deel : Inleiding, aanteekeningen. Luik, Dessain, 1925 (18 × 12) 32, 26 blz.* *1.30 fr.; 1.60 fr.*

2. Herodotos. — *1e deel : Tekst; 2e deel : Inleiding, aanteekeningen.* — *Luik, Dessain, 1925, 1926 (18 × 12) elk 46 blz.* *1.60 fr.; 2 fr.*

3. Platoon. — *1e deel : Tekst; 2e deel : Inleiding, aanteekeningen.* — *Luik, Dessain, 1925, 1926 (18 × 12) 42, 36 blz.* *1.60 fr.; 2 fr.*

4. Thoekudides. — *1e deel : Tekst; 2e deel : Inleiding, aanteekeningen.* — *Luik, Dessain, 1926 (18 × 12) 46, 50 blz.* *1.70 fr.; 2.40 fr.*

Het getal uren besteed aan het lezen der Grieksche schrijvers in onze humaniora is zoozeer beperkt dat het over 't algemeen onmogelijk is een groot getal schrijvers te bestudeeren. Daardoor bleven verscheidene groote Grieksche auteurs afwezig van onze programmas en kregen onze studenten maar een zeer onvolledig beeld van de ontwikkeling en den rijkdom der Grieksche letterkunde. Pater Geerebaert heeft ernaar getracht aan die leemte te voorzien eerst door zijn « Bloemlezing uit de Grieksche Leerdichters », en nu door zijn « Grieksch Leesboek ». Het is onnoodig deze nieuwe uitgave van den noesten werker die P. Geerebaert is aan te prijzen, zij bezit dezelfde hoedanigheden van nauwkeurigheid en degelijkheid die zijn andere werken kenmerken. Wij hopen dat de leerlingen der Humaniora nu in de gelegenheid zullen gesteld worden althans eenige kennis te verwerven van deze vier Grieksche schrijvers die tot nog toe te stiefmoederlijk werden behandeld in onze colleges.

Dr A. CARDYN, PR.

3202 Quicke, Achiel **663 : 4393 : 42 ; 43 : 44**

VERKLAREND NEDERLANDSCH WOORDENBOEK VAN HET BROUWERSVAK, met Fransche, Duitsche en Engelsche vertaling der technische woorden en versierd met tekstfiguren. — *Gent, Kon. Vl. Academie vr. Taal- en Letterkunde, 1926. (23 × 15) 396 blz.*

V — Het doet eigenlijk vreemd aan, op den omslag van dit boek te lezen dat het werd bekroond en uitgegeven door de Kon. Vl. Academie. Want in dit geval diende het eerst en vooral een *taalkundig* werk te zijn. Door het zorgvuldig bijeenbrengen der technische en wetenschappelijke termen is het dat misschien ook wel, maar de taal zelf is dikwijls ellendig onbeholpen, terwijl anderzijds aan het boek in opzicht van

wetenschappelijkheid en vakkennis de meeste zorg werd besteed. Het is ten slotte een steen te meer aan het grootsche monument onzer taal. En een steen die tellen kan. G. B.

3203 Shakespeare, William **82 : 42**

THE MERCHANT OF VENICE, met verklarende aanteekeningen voor school en huis door K. Ten Bruggencate. *Geïll. — Groningen, Wolters (Of olden Times and new) 1926, 11e druk. (18 × 10) 104 blz.* *gec. fl. 1,25*

IV — Het doel van deze uitgave Shakespeare's beroemd drama genietbaar te maken, is, me dunkt wel bereikt: schoone druk, aangename illustratie, verklaring die alleen de moeilijkheden van de lezing verlicht, en niet door nuttelooze geleerdheid overlast aanbrengt. Onsterfelijke kunst:Shylock, Portia! Hoe goed is 't, u nogmaals te genieten!

AL. WALGRAVE, PR.

5. — Wetenschappen

3204 Scott, Dr Dukinfield Henry **561**

DE EVOLUTIE DER PLANTEN. Met voorwoord van Dr J. P. Lotsy. *Geautoriseerde vertaling naar den tweeden druk van Dr H. A. A. Van der Lek. Geïll. met talrijke figuren. — Arnhem, Van Loghum Slaterus, 1926. (21 × 15) 200 blz.* *fl. 3.90; geb. fl. 4.30*

V — Er gaat geen week voorbij zonder dat er ievers over de wereld een groot of klein boek over evolutie opduikt. Dit wil zeggen dat de keus niet gemakkelik en meestal gevaarlik is, bizonder wanneer het werken geldt welke voor leeken geschreven werden. Het is vaak zeer moeilik hierin raad te verschaffen. Daarom is het goed dat er nu en dan eens een « echte » geleerde vulgariseerend over evolutie schrijft. En dat heeft nu de beroemde Engelse paleontoloog Scott gedaan. Onze Nederlandse collega Dr Van der Lek, de gekende mycoloog van Wageningen, heeft de vertaling bezorgd. Hij verdient hierdoor de dank van velen. Dr Lotsy schreef het voorwoord en dit alleen volstaat voor de wetenschappelike waarheid. Wij mogen het boek onvoorwaardelik aanbevelen.

R. NAVEAU.

3205 Senden, Leo, pr. **513**

MEETKUNDE: II. MEETKUNDE IN DE RUIMTE. Volgens het programma der Moderne en Oudere Humaniora, der Middelbare Normaalscholen en Hoogere Vakscholen. Met menigvuldige oefeningen. *Geïll. — Brussel, Standaard, 1927. (20 × 14) 196 blz.* *15 fr.*

V — Deze Stereometrie van Leo Senden beveelt zich aan door al de hoedanigheden die de vorige uitgaven van dien schrijver kenmerkten. De uiteenzettingen zijn bondig en daarom wel uiterst klaar. Het gebruik van beschaduwde figuren helpt ook grootelijks deze te lezen, en daarmede is dan ook gewoonlijk de gang der bewijsvoering gevat. — In dit boek wordt ook bij gelegenheid eene of andere hoogere analysemethode gebruikt, de integraal-methode niet daargelaten. Eene praktische inleiding tot de studie der hoogere mathesis.

KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

3206 Thomé, Dr Otto Wilhelm **59**

LEERBOEK DER DIERKUNDE. — 2e Deel : GEWERVELDE DIEREN (VERTEBRATA). *Bewerkt dr. Dr J. J. Prins. — Groningen, Noordhoff, 1925, 6e druk. (25 × 16) 216 blz.* *fl. 3,25; geb. fl. 3,60*

V — De zesde druk van het tweede deel van dit uitstekend leesboek is thans verschenen. Het bevat de beschrijving der gewervelde dieren. Vele platen in vierkleurendruk maken het tot een mooi bibliotheekstuk. Wij achten het overbodig over de hoogstaande beteekenis van het werk van Dr O. Thomé te spreken. Het boek dat wij hier bij de hand hebben evenaart zijn vroegere publicaties. Benevens de systematiesche beschrijvingen bevat het leerboek tevens een hoofdstuk over Palaeontologie en een over Zoogeographie. R. NAVEAU.

6. — Toegepaste Wetenschappen

3207 **Abbing, W.** **635**

ONTWERPEN VOOR KLEINE TUINEN. — *Geïll. met 55 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr 139), 1927, (19× 12) 64 blz.* *fl. 0,75*

V — Een boekje waarin liefhebbers van een mooi tuintje wel enkele goede gedachten zullen vinden. F. CASTEELS, L. I.

3208 **Deelder, J. C.** **636**

HOE BOUW IK ZELF EEN HOENDERHOK? *Geïll. met 76 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, (Weten en Kunnen, nr 143) 1927. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*

V — Iets voor amateurs die wat kleuteren kunnen. F. CASTEELS, L. I.

3209 **de Vink, A.** **637**

FRAAIE CONIFEREN. *Geïll. met 33 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, (Weten en Kunnen, nr. 140) 1927. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*

V — Een praktisch boekje voor eigenaars van kleine siertuinen en voor den tuinman van een buitengoed. F. CASTEELS, L. I.

3210 **Jintes, W. H.** **54 : 669**

IJZER, KOOL EN ZUURSTOF. — Een eenvoudig leerboek voor Ambachtsonderwijs en zelfstudie. — *Met 24 afb. — Deventer, Kluwer. 1918, 2e druk, (20 × 13) 84 blz.* *16,90 fr.*

V — Het zou moeilijk zijn in zoo weinig bladzijden « IJzer, kool en zuurstof » zoo bondig en toch zoo zaakrijk, zoo eenvoudig en helder te behandelen. Men voelt dat het werkje geschreven is door iemand die met beide voeten in de praktijk stond, door een die weet wat juist dient opgemerkt, waar juist tekort is bij beginnende vaklui. Meer dan warm aanbevolen. L. SENDEN, PR.

3211 **Uitterdijk, W.** **53 : 621**

DE EERSTE GRONDBEGRIPPEN VAN ELECTRICITEIT EN MAGNETISME. *Met 32 afb. — Deventer, Kluwer, 1923. (20 × 13) 76 blz.* *10,80 fr.*

V° — Wat de manier betreft om de stof voor te dragen, daarin is schrijver best geslaagd : in zeer eenvoudigen vorm gegoten is de stof bevattelijk zelfs voor de minst ontwikkelden. Wat de stof zelf betreft: het is droevig te moeten vaststellen dat het zooveel tijd en inspanning vergt eer men er toe geraken kan, en wel bijzonder in vulgarisatie, zich te ontdoen van sleur en slenter: in casu : op 75 bladzijden tekst, worden 37 verspeeld aan electroscoop, glazen staafjes, whimshurstmachine, Leydsche flesch, flikkerplaatjes en tutti quanti, de overige moeten dan dienen om zoo oppervlakkig mogelijk een gedacht te geven over de electriciteit zelve. Neen het volstaat niet in de inleiding voorop te stellen « het is een groote dwaling de electriciteit te beginnen met een

galvavisch element »: die stelling past in een « geschiedenis der electriciteit », beginnelingen hebben wat anders te leeren dan zich bezig te houden met oud versleten klasspeelgoed, waarachter de professor vaak veel onkunde kan schuil houden. L. SENDEN, PR.

7. — Schoone Kunsten

3212 Hutschenruyter, Wouter **78**

DE GESCHIEDENIS VAN HET ORKEST EN VAN ZIJN INSTUMENTEN. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek) 1926, (18 × 12) 180 blz. fl. 1,50*

IV — In een 170 tal bladzijden krijgen we hier in groote lijnen de ontwikkelingsgeschiedenis van orkest en instrumenten. Hutschenruyter ziet 4 groote vaste ruimten waarin die ontwikkeling (voor zooveel we vóór de Renaissance van een eigenlijke orkestontwikkeling spreken mogen) ge beurt: vooraf de groote tijdspanne tot aan de middeleeuwen, dan de middeleeuwen zelf, verder de periode van Bach, Händel en de klassieke meesters, en ten slotte de groei naar het hoogtepunt. Zeer speciale vraagstukken van zuiver-instrumentaal-technische aard gaat schrijver voorbij — hij zegt het zelf — en hij heeft gelijk. Want dit boek bestemd voor den orkestconcertbezoeker, is ook wel voor den musicus die al te dikwijls zeer onwetend is op dit stuk. Met het oog daarop vervangt dit kleine handige boekje lijvige banden op een zeer praktische wijze. In dezen vorm zullen de onmisbare kennissen zeer gemakkelijk in ruimer kring verspreid worden, hetgeen we wenschen met den schrijver. Niet-technici, zoo goed als vakmenschen, zullen het gemakkelijk lezen: daarvoor staat de boeiende vertaaltrant van Hutschenruyter borg. Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

3213 Cremers, Marie **81**

WEERLICHTEN. Verzamelde gedichten. — *Maastricht, Boosten & Stols, (24 × 16) 130 blz. fl. 3; geb. fl. 3,80*

V — Aandoenlijk doorvoeld spreekt M. Cremers in hare « Wilde Bloemen (1908-15) » het jeugdheimwee uit van een natuurminnend, lichamelijk zwak en reeds hard beproefd meisje. Haar toevlucht is de droom, de schoonheid, de poëzie. Maar dan hooren wij uit haar later werk (1915-1925) dat dit kruis van zwakheid en leed haar is blijven drukken, wanneer haar geest zich openplooide en zij in het volle leven stond. En zij is een God- en eeuwigheidzoekende geest, en, eenzaam, wil zij toch hartstochtelijk en gemeend, sociaal voelen en goeddoen: van daar bij die ziel gevangen in dat zwak lichaam, gedurige afwisseling van onrust, hoop, neerslachtigheid, overgave. Om hare edele ziel en haar lijden, dwingt zij stillen eerbied af. Onbetwistbaar eene dichteres die inspiratie en rake beelding heeft, schreef zij tusschen een groot aantal losse schetsen, menig mooi gedicht o. a. onder de jeugdelegieën, de symboolgedichten en de romantische of ascetische epigrammen.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3214 de Cort, Frans **81**

LIEDEREN EN GEDICHTEN. Volledige uitgave. Een woord vooraf van Paul Fredericq. Levensschets door Dr Maurits Sabbe. — *Geïll. met portret. — Brussel, Weduwe Monnom, 1912, (26 × 18) 704 blz. 20 fr.*

V — De Cort is een typische figuur geweest in de wereld der letteren: een uit de school van Béranger of, dichter bij ons, van Door van Rijswijck. Of deze « volledige uitgave » dan welgekomen is, ofschoon ze schijnt wat in den vergetelheidshoek gesukkeld, die vraag laat ik open. Althans aan dit werk werd uiterlijk en innerlijk alle zorg van documentairen en chronologisch-trouwen arbeid besteed. Maar er komen zoo heel veel dingen in voor, die best konden gemist. Voor ons zal blijven leven, niet de « vroolijke Frans » der erotische gedichten, die vaak erg-zinnelijk en materialistisch-wuft klinken, noch de goeie vertaler van de beste poëmen van Burns of Horatius, maar wel de gevoelige dichter van het huiselijk genot of de overtuigde heraut der Vlaamschgezinde idealen. A. VAN DEN DRIES, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

3215 **Pirandello, Luigi** **82**

HENDRIK IV. Drama in 3 bedrijven. *Vert. dr. H. W. J. M. Keuls.* — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Tooneelbibliotheek) 1926. (18 × 12) 110 blz. fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

I — Uitstekend materiaal voor 'n akteur die nu werkelik 's primus inter pares wil zijn. Die Hendrik-partij is geweldig suggestief geschreven. De overige personages draaien er slechts rond als satellieten van minder gehalte. Dit voor de tekniese kant. De historie — knap doorheen het drama verduidelikt — is van 'n zwaar pessimisme. Dat hebben we natuurlik van Pirandello te verwachten. Ook hier geen uitkomst. Je krijgt de indruk van 'n ontstellende koel- en vastheid waarmee de auteur z'n onderwerp tot het drama heeft verwerkt. Pirandello's fatalistiese levensbeschouwing vreet ons aan bij lezing en opvoering. Derhalve zijn beide gevaarlik. ANTON VAN DE VELDE.

3216 ◆ **Van den Eynde, E. H. Jos.** **82**

'T MIRAKEL VAN KERSTNACHT. Kersttooneel. — *Mechelen, Secretariaat « Excelsior », 1926. (17 × 15) 40 blz. 4 fr.*

V — 't Mirakel van Kerstnacht is niets anders dan 'n gelukkige keus van Evangelie-teksten en van oude keurige Kerstliederen harmonieus saâmgeordend tot 'n innig-devoot-roerend Kerstspel. Wat wijding zal er uitgaan van 't Mirakel van Kerstnacht wanneer naast declamatie en zang, ook kleeding, belichting en plastiek netjes worden verzorgd om de mysterieuse geboorte van onzen Verlosser voor te stellen. 'k Hoop dat dit spel bij 't volgend Kerstfeest op minstens 100 plaatsen in Vlaanderen wordt opgevoerd in meisjesgilde, patronaat of kostschool. 't Stukje geeft in strakke gebondenheid geheel 't Kerst-gebeuren.
FR. CROLS, PR.

3217 **Vondel** **82 : 81**

JOSEPH IN DOTHAN en JEPHTA. In verkorten vorm uitgegeven en van illustraties, bespreking en aanteekeningen voorzien door Dr Ph. A. Lansberg. — *Groningen, Wolters (Lyceum-Herdrukken, IV) × (21 15) 76, 8 blz. fl. 1.60*

V — Het lijkt ons een ontwijding Vondel's treurspelen « in verkorten vorm » uit te geven, in 't bizonder een stuk als « Jozef in Dothan » waar schier alles door de leerlingen kan genoten worden. De toelichting schijnt onvoldoende en het handhaven der oude spelling (volgens welken druk?) onpaedagogisch. Als bijlagen krijgen we, ter vergelijking,

uittreksels uit Duitsche vertalingen van « Jephta ». Het boekje komt zeer sierlijk voor, maar... zijn prijs maakt het onbruikbaar voor onze scholen en boekerijen. J. SALSMANS, S. I.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

3218 D'Hondt, Gustaaf **83.1**

DE ERFENIS VAN PIER-CIES. — *Bussum, Van Dieshoeck, 1926. (21 × 15) 30 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.90*

III — Een werk uit den goddank voorbijen tijd dat het realisme hier hoogtij vierde. Voor ons lijkt het bijna ongelooflijk dat zooiets kon bijval hebben voor een tiental jaar; het verwondert ons des sterker dat de auteur nu nog zulk werk durft publiceeren. Cyriel Buysse mag tevreden zijn over zulk een leerling. Wij echter schamen er ons om, en hopen slechts dat Holland Vlaanderen nog anders zal leeren kennen dan door de ruwe boeken van deze late vertegenwoordigers der Nu-en-Straksersbeweging. ERNEST VANDER HALLEN.

3219 Gafran, Kurt **83**

DE GEHEIMEN DER DJENGEL. *Vert. J. C. Overbeeke. — Zeist, Swartenburg, 1926. (20 × 14) 224 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,10*

III-IV — De oude koopman Palm, eigenaar van uitgestrekte planterijen in Indië, heeft zijne dochter Adelheid uitgehuwd aan een Indisch dokter en hoogleeraar, maar na een avontuurtje met haar landgenoot, Hans Brühl, wordt ze door haar man verstooten. — Bij 't begin van 't verhaal ontmoeten wij Kommissaris van Kracht, die in Indië naspeuringen doet naar de dood-gewaande vrouw. Hij vindt haar terug in de Djengel of 't tijgermoeras, maar heelemaal in de macht van haar schoonbroeder, Sheik Omar. Wanneer hij ze bij haar vader wil brengen, wordt ze geschaakt door een ander Indiër, en eene nieuwe reeks avondturen vangt aan. Ten slotte gaat ze met haar vader naar Duitschland terug, en haar man huwt een Indische. — 't Boek leest vlot en geeft een veelzijdigen kijk op 't leven der Indiërs met zijn nationalistische vergaderingen, zijn spiritistische zittingen en zijn Boeddhistische plechtigheden. Meer echter dan om dit alles verdient dit boek zeker voorbehoud om wille van sommige betrekkingen en feiten, die de schrijver vermeldt, zonder en nochtans uitvoerig over uit te weiden. J. LAUWERYS, PR.

3220 St. Reymont, Wladislaw **83.3**

LODZ. Het Land van belofte. — *Vert. dr. Jhr. R. H. G. Nahuys. — R'dam, Nygh & Van Ditmar, 1926, (21 × 15) 446 blz.* *fl. 3,90*

III — Lodz. Inwoners: een half millioen. Nijverheid: weverijen. Heerschers: de millionairen-parvenus, Judaei primum, dan Duitschers, en een heel zeldzaam Pool. Slaven: de arbeidersklas en de eeuwig-romantische Polen. 't Is de hel van het geldverdienen, alles komt daar immer op neer. Hoe naar de toppen der afschuwelijke Lodzer geldmacht de Pool Borowiecki, ten koste van zijn beter ik en waar geluk, opgaat, verhaalt dit boek. Rond hem wemelt de heele Lodzer wereld, de oude grondvorsten, met de gouden kalveren hunne dochters, de jeunesse dorée, de volksmenschen, en de vervallen Polen. Winstkoorts, cynisme, rassen-

conflict, ellende, afwezigheid van alle kultuur, een helgekleurd en toch niet schreeuwerig beeld van de geldwereld op zijn hevigst. Beslist en in zijn geheel naar kinemaformuul gebouwd en geschreven, d. i. eenige ensemble-tooneelen (schouwburg, recepties, begrafenis, fabriek- en kantoorsbezoeken), drama's van geweld, lijden of wellust, achter de muren der paleizen en der hutten, en een rassche opvolging van talrijke ontmoetingen tusschen de verschillende personages. Is het een beetje de film Metropolis? Hoewel wij er nog niet aan gewend zijn, is die filmepiek ongetwijfeld een vernieuwing. St. Reymont bezit kracht, breeden borstel, typeering, koloriet, geest, kortom alle romanciersgaven. Bij al zijne objectiviteit, is zijn protestbedoeling des te sterker. Jammer dat hij het kristelijk element niet aan het woord laat komen. Wegens eenige passietooneelen, voorbehouden. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3221 Ritter, Mr P. H., Jr **83.0**

EEN WEEK MINISTER of De glorierijke Dagen der Rapalje-Partij. — *Utrecht, Bruna, 1926. (20 × 13) 230 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,75*

III — Van alles en nog wat. « Een opeenstapeling van onwaarschijnlijkheden... Een dooreenmengeling van komische en lyrische situaties, de laatsten, met opzet, ietwat afglijdend naar het sentimenteele ». Dit uit 's schrijvers eigen verantwoordingen. 't Werk is een soort van politieke detective-roman, die zich afspeelt in Noord-Nederland waar, na de Kamerverkiezingen van 1937, de rapaljepartij aan 't bewind komt. Jan Sas, een leeuwentemmer, wordt Minister-president; hij redt het vaderland, dat door de « Belzen » mer oorlog bedreigd wordt, indien zij geen controle mogen uitoefenen op de Nederlandsche riviermonden... Dan heeft Jan Sas er genoeg van, nadat hij in een laatste toespraak tot de hem huldigende menigte verklaard heeft : « ik hei lak au de reusachtige Rapalje-partij die de wereld is » en « Nederland werd een vet lichaam met een leege kop en een pover hart »; hij wordt opnieuw leeuwentemmer en gaat trouwen — ik veronderstel het ten minste — met een Eva, die hij, als secretaresse-generaal, tijdens zijn premierschap heeft leeren kennen en... beminnen. — Nogeens, van alles en nog wat: humoristisch, sarcatisch, karikaturaal, sentimenteel, ernstig, comisch, plat gemeen soms en vaak drommels flauw; met één woord : een politieke detective-roman. Om het « rapalje-achtige » van sommige dingen lichtelijk voorbehouden. Dr V. NAVEAU.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

3222 Cazin, Paul **83.1**

◆

DEKADI of Van een vrome Kindsheid. — *Vert. uit h. Fransch dr. R. Ysabie. — Brussel, Luyckx, (Meesterwerken uit de Wereldliteratuur), 1927, (21 × 14) 270 blz.* *10 fr.*

IV — Een kinderboek, doch laten wij elkaar verstaan : een boek over een kind, ja wel, doch daarom nog geen boek vóór het kind; daartoe is het op menige plaats te groote-menschachtig. Een pracht van een werkje, vol fijn- of diepzinnige kinderpsychologie en sprankelend van losse en lichte geestigheid, echt op zijn Fransch! Een waar genot is het een heele zoo karakteristieke typen uit het Bourgondisch geboortestadje van « Dekadi », raak en recht uitgebeeld, als in een kleurrijke film te zien voorbijdefileeren en aldus doet Cazin niet slechts aan kinderpsychologie; ook de groote lui moeten er aan gelooven en geportretteerd staan ze

daar vóór u, ten voeten uit, om er zich aan te verkneukelen van onschuldige pret. Een zeer goede vertaling. Zeer warm aabevolen.
Dr V. NAVEAU.

3223 De Gobineau, Comte **83.9**

DE ABDY VAN TYPHAINES. — *Vert. dr. W. Van Ravensteijn.* — *Blaricum, De Waelburgh, 1926, (21 × 15) 368 blz.* *z. pr.*

IV* — Een merkwaardige roman uit het tijdperk van de opkomst der gemeenten in Frankrijk. Het ligt voor be hand dat minder schitterende bladzijden omtrent den adel en kloosters onvermijdelijk zijn in dergelijk werk: een zekere ontwikkeling en onderscheidingsvermogen veronderstelt dit boek dan ook vanwege zijn lezers. Het is nogal zwaar van inhoud, doch stevig ineengezet als roman, en zeer interessant als historisch en recreatief werk. Wat de geschiedkundige gegevens waard zijn moet de historikus uitmaken: wij genieten het litterair en fantaisiewerk, dat overigens de moeite der lectuur ten zeerste loont. Jammer dat de vertaling absoluut ongenietbaar is. ERNEST VANDER HALLEN.

3224 De Sinclair, F. **83.0**

DE ERFENIS VAN OOM GEORGE. — *A'dam, Van Holkema & Warendorf (19 × 13) 308 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Frank Reevers heeft van Oom George een mooi huis en een fortuin geërfd, maar 't komt uit dat een leening door hem aangegaan niet afgelegd is, en zoo valt de jonge man weer tot den staat van onbemiddeld student ... en dan had hij reeds 't oog op Ro Zweelinck, die hem ook al in 't hart draagt! De villa wordt verhuurd aan Belgen die in Holland moeten blijven — meneer is zoo 't schijnt activist! — en door allerlei samentreffen komt Ro er als gezelschapsjuffrouw, en Frank als dienaar en chauffeur. Hij ontdekt er een doos van Oom Georges, waarin de kwijtschriften van de leening gevonden worden, en alles komt in orde. Zoover het verhaal gaat, is 't goed gevonden en zit het aardig ineen. Wij Vlamingen zullen echter lachen met het taaltje dat de schrijver wil doen doorgaan als Vlaamsch van Kortrijksche « parvenus ». Eenvoudig valsch! Zoo spreekt niemand. Daarbij, een Kortrijkzaan kan niet te Antwerpen voor 't gerechtshof gedaagd zijn, en als hij iets vergelijken wil met een beiaard, spreekt hij van den beiaard van St. Maartens, in zijne stad, en niet van dien van... Sinter Goelen te Brussel, want die is er niet, en daarbij een Kortrijkzaan is geen Brusselsche Beulemans. Ik vermoed, dat de schrijver schier geen ander bronnen heeft voor zijn « Vlaamsch » dan wat slecht Brusselsch uit hier en daar een romantje of tooneelspel. Het doet me onprettig aan en heel dat leven van de Vanoenkel's staat in een valsch licht. Een beetje studie zou den opsteller goed te pas zijn gekomen. AL. WALGRAVE, PR.

3225 Schillings, André **83**

◆ JELLEKE. — *Maastricht, Boosten & Stols, 1926, (19 × 13) 82 blz.* *fl. 1,50*

IV — 't Oud boerke Jelle en zijn vrouwtje Horieneke in hun hofke, wat buiten het dorp. De St. Antonius daar dichtbij spreekt Jelle naar zijn zin wat te veel over onthechting. Nee, nee, liever goede kluitjes bijeentassen in de kous. 't Wordt een obsessie. En op een zekeren dag ligt Tonius testukken, door den bliksem geslagen. Ja, Jelleke is er zoo maar een die met de mulders zijn Paschen houdt. En de onthoudersbond, zeg, die hem komt opschrijven! Afijn, 't landje wordt beter en beter, ze koopen een kindje, Tonius krijgt een nieuw beeld. Toniuske,

later het schoon Jezuskindje in de kindsheidprocessie (lief beschreven), zou wel een paterke kunnen worden, hoopt Horieneke, maar nee hij wil boer zijn bij vader... en we komen aan 1914: dan wordt hij opgeroepen voor plezierige (?) grensbewaking. Van het frissche landelijke, dat dit boekje zijn sappigheid geeft, kan ik niets weergeven. Schillings is een goede navolger van Timmermans: geen realisme, maar levensprentjes, hel, los, malsch, koddig. Mooi uitgegeven.

Dr Joris Caeymaex, pr.

3226 Steynen, Job **83 : 87**

Allemansspiegel. Zoetzure zottigheid. — *R'dam, Brusse. (De Rinkelbel. Een reeks ironie, satire en persiflage) 1925. (19 × 12) 96 blz.* *fl. 0,90*

IV° — Als Holland geestig of humoristisch wil doen, wordt het gewoonlijk bedenkelijk. Stond het niet op den omslag, dan had ik nooit de bedoeling van den schrijver geraden. Toevallig is al wat hier bijeen gebracht werd nogal onschuldig — wat niet het geval is met de andere deeltjes dezer reeks — en voor de rest tamelijk onbenullig. Wie schrijft en wie leest er nog zulke literatuur?

Ernest Vander Hallen.

3227 Thévenin, René **83.0**

Barnabé's Walvisch. *Vert. uit h. Fransch dr C. F. Van der Horst. — A'dam, Ontwikkeling, 1925. (19 × 13) 200 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 190*

IV — Een drollige zwervershistorie. Wie houdt van onmogelijke avonturen, kan hier veel plezier aan beleven. Misschien heeft schrijver ook een satirieke bedoeling. Dr K. Elebaers, pr.

3228 Torrund, Jassy **83.1**

◆ Naar Zonneland. Roman uit het meisjesleven. *Vert. uit h. Duitsch (Wegsücher ins Sonnenland) dr. Anna Vander Hallen. — Antwerpen, N. V. Leeslust; Eindhoven, N. V. Lecturis, 1927. (16 × 12) 416 blz.* *22,50 fr.*

IVM — « Naar Zonneland » is een zonnig boek. Niet omdat de prachtmenschen die er in leven het altijd naar den zin hebben, want ze hebben verbazend veel tegenslag — maar omdat Hans en Suzi en Ilse, en Heinz toch ook, het zonnetje van geloof en hoop boven zich voelen en er willen naar kijken. Een prettig, onderhoudend boek. Het geval van Ilse, die heel haar leven droomde van naar Zonneland, naar Java te gaan, en die ten slotte terecht komt in een kleine buitenplaats en een hof met boerenbloemen, maar die *toch* tevreden is, stemt tot nadenken. De taal is zoo vlot dat men moeilijk aanneemt een vertaling voor te hebben. Dit net-uitgegeven boekje is een echte aanwinst voor onze meisjes-lectuur. Warm aanbevolen. A. Dosfel-Tysmans.

3229 White, Stewart Edw. **83.0**

De Doodentocht. *Vert. uit h. Engelsch dr A. Pleijsier. — A'dam, N. V. Ontwikkeling, 1926. (19 × 13) 124 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 1,90*

IV — In de hoogste ijsvelden van Canada, waar alleen de pelshandelaars zich wagen, en de menschenzielen door de eenzaamheid hard en koud worden als de ijsvlakte waarop ze wonen, speelt dit boek. Het verhaalt den tragischen strijd van een vrijhandelaar in pelsen die, veroordeeld door den bestuurder der factorij tot den « doodentocht » in de ijsvelden waarvan niemand ooit levend weerkeerde, gered wordt door zijn liefde voor de dochter van zijn vijand. Het is een tragisch verhaal van ijs en

eenzaamheid en liefde en dood. Hooge literatuur is het niet, maar 't blijft over de gansche lijn onschuldig, en spannend daarbij.

E. VANDER HALLEN.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3230 Aimard, Gustave **83.0 : 83.9**

DE BOEKANIERS. — *Vert. uit h. Fransch. — Laren, Schoonderbeek, 1926, 3e druk (24 × 16) 214 blz.* *fl. 1,90*

V — *Het goede veroudert niet.* Die oude spreuk heeft zeker gegolden bij deze uitgave van G. Aimard's werken. De beruchte schrijver schijnt weer aan de dagorde te komen. Er is een heimwee naar den roman van het wilde Westen, omgloord van romantische werkelijkheid. Gretig ook wordt er gegrepen naar boeken met sterke karakters en kloeke daden, en met een sfeer van de vrije, wilde natuur. Dat zal nu wel in de hand geholpen zijn door den kinemafilm. Nu *men springe voorzichtig om met dat bont, wild avonturisme van Aimard.* Deze roman — eigenlijk het voorspel, in Frankrijk afgespeeld, van de *Zeeschuimers*, de geschiedenis van de flibustiers, die de eerste grondleggers waren van de Fransche koloniën in Amerika — heeft heelemaal de trekken van een « roman de cape et d'épée » van Daudet: dies moeten sommige incidenten u niet met verbazing slaan. De episode van de vrouw, om wie het gaat, is niet slecht. Literatuur zóó boeiend dat ze u den adem beneemt, maar de kunst is er weinig door geholpen. Mooie uitgave. A. VAN DEN DRIES, PR.

3231 Finn, Francis, S. J. **83**

◆ DE DIAMANTEN RING. *Vert. uit h. Engelsch dr Jozef Simons. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (19 × 15) 72 blz.* *9 fr.*

V — Als een arm fabriekmeisje bidt, zoo dikwijls als zij er den moed toe heeft, het heerlijke gebed van den H. Ignatius : « geef mij slechts uw liefde en uwe genade »; — als dat gebed voor haar in vervulling gaat door 't winnen van een diamanten ring in eene fancy-fair, want zoo verliest zij haar verloofde, en weldra moet zij om een arme te helpen, haar ring verkoopen; — als zij dan plots sterft met het gebed op hare lippen...: zulke middeleeuwsch-naïëve legende in het allermodernste Cincinnati is het allerschitterendst juweel van de rijke « légende dorée », welke pater Finn ons reeds te bewonderen gaf. Hoe is de « dichter van Gods voorzienigheid » hier weer dichter geweest! — « De diamanten ring », heet de vertaling; terwijl de Engelsche titel luidt : « But thy Love and thy Grace ». Een goede wijziging : zoo klinkt het veel symbolischer en toch veel reëeler; en een echte diamant is het verhaal stellig. — Verdere aanbeveling van vertaler en uitgever lijkt me volstrekt overbodig.

EM. JANSSEN, S. J.

3232 Ivans **83.0**

DE BOSCHGEEST. Uit het leven van Geoffrey Gill. — *Utrecht, Bruna, (Nr 3 der tweede G. G. Serie), 1927. (20 × 13) 304 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,90*

V — Een detectiveroman. Niet beter en ook niet slechter dan honderd als deze van dit slag. Dr V. ELEBAERS, PR.

3233 Klaussmann, Oskar A. **83.0**

◆ VALSCHE MUNTERS. — *s'Bosch, Mosmans. (21 × 14) 244 blz.* *fl. 1,25*

V — Mr Polson en Mevr. Tilny, twee detectiven van New-York krijgen opdracht naar 't Noorden van Duitschland op zoek te gaan achter een

bende valschmunters die, naar alle waarschijnlijkheid, van daar uit de valsche banknoten naar Amerika smokkelen. — De reis naar Europa, met het leven aan boord van een groot schip; het gejaagd volgen der verschillende sporen, de slimme listen en lagen gespannen rond de verdachten die op hunne beurt zeer sluw zijn en voor geen schelmstuk achteruitwijken; een teedere liefdeidylle gesponnen tusschen die jacht naar geld aan den éénen en die jacht naar dieven aan den anderen kant, maken van dit boek een spannende lezing van de eerste bladzijde tot de laatste. — Het boek is zedelijk en het verhaal steekt in een zeer fatsoenlijke taal. J. GEENS, PR.

3234 Löns, Hermann **83**

DE WERELD STAAT IN BLOEI. — *Vert. uit h. Duitsch dr. J. De Mink. — Geïll. dr. Sj. Kuperus. — Laren, Schoonderbeek, 1926, (21 × 16) 196 blz. fl. 1,90*

V — Een boek dat er zijn mag. Allemaal korte schetsjes, zoowat een dagboek uit de natuur over planten, bloemen, vogels, vlinders, zon, water, wolken en wind: alles wat de mensch die nog niet vervreemd is van de natuur liefheeft. Dezen keer laat Löns de mensch er buiten: gelukkig. In het kader van zijn rustieke landschappen en mooie natuurleven worden de boeren en stedelingen met hun ruige zielen en wilde hartstochten uiterst leelijk. In deze schetsjes en natuurvertellingen is Löns op z'n best. De vertaling is mooi. ERNEST VANDER HALLEN.

3235 May, Dr Karl **83.0**

DE JACHT OP DEN PAARDENDIEF. *Vert. uit h. Duitsch dr. Henri Van De Weg. — Laren, Schoonderbeek, 1927. (23 × 16) 192 blz. fl. 1.90; geb. fl. 2,90*

V — Een echte Karl May: avontuurlijk, spannend, gezond, met wat buitensporige toestanden, en scherp uitgesproken karakters. Voor de rest gansch onschuldig. Jongelui vooral kunnen hier hun hart ophalen aan de avontuurlijke achtervolging van een paardendief door een Duitscher, een Engelschman en een Bedoeïen, dwars door de woestijnen van Noord-Afrika. Op den koop toe nog een sensationeele panter- en leeuwenjacht, en zeer interessante bizonderheden omtrent het land en de zwervende stammen van Noord-Afrika. Alvast beter dan Verne, Cooper en Aimard tezamen. ERNEST VANDER HALLEN.

3236 Mulford, Clarence E. **83.0**

JOHNNY NELSON EN DE VEEDIEVEN. — *Vert. uit h. Amerikaansch (The Man from Bar 20) dr. J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, (Cowboy serie VI), 1926, (20 × 11) 252 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

V — Van revolvers en buksen en messen. Cowboys-avonturen. Vechtpartijtjes en rooversplezieren in Amerikaansche natuurpracht.

Dr K. ELEBAERS, PR.

3237 Nanda **83**

HUISMOEDERTJE. — *Geïll. met 4 platen dr. Menno. — Utrecht, De Haan, (25 × 16) 190 blz. fl. 1,90*

V-VIAM — Een sympathieke titel voor een sympathiek verhaal. Als een kroon stralend op een kop. Dat lieve, goeie, heldhaftige huismoedertje — een nobel moederke Severiens in spe — is Jes, de oudere zus, die, na moeders dood, voor deze ruwe werkelijkheid staat: heel het huisgezin, arm toch in dit dure leven, te beredderen en te besturen, te moederen over den grooteren broer, over de kleine zus, over den guitigen kapoen broertje, over den eeuwig studeerenden vader zelf. Ze is heldin in haar

taak... Maar het loon voor de goede daad komt: Han, de jonge ingenieur die bij haar logeert, wordt ten slotte haar gedroomde man. Een goed boek, met gezond-opvoedende kracht. Wat zijn we ver van sommige moderne romans, waarin de held of heldin zoo'n wrak van willoosheid is geworden! En afwisselend: naast veel tragiek in miserie, de leuke incidentjes met Broertje en vooral juffrouw Hopenthal en haren kaketoe. — Ik ken de schrijfster niet of las geen ander werk van haar, maar hier heeft ze gegeven een frisch, kerngezond meisjesboek, *waar ik slechts wat meer godsdienstige allure aan toe wensch.* Dit ten bate van katholieke lezers, voor wie godsdienst toch leven is.

A. VAN DEN DRIES, PR.

3238 **Oudenbosch** **83**

◆ HET GEBED VAN EEN KIND. Een verhaal. — *A'dam, R. K. Boekcentrale. (24× 16) 118 blz.* *fl. 1.50*

V — Verleid door slecht gezelschap verwaarloost Driek van Berkendonk zijn vaderlijke plichten en maakt zijn vrouw en kinderen ongelukkig. Hij zelf komt van kwaad tot erger, maar wordt bekeerd in zijn stervensuur door 't gebed van zijn oudste kind. — Voor aankomende jeugd bijzonder is dit boek geschikt om de goede zedelijke strekking van het verhaal dat overigens eenvoudig maar boeiend geschreven is.

A. CORLUY, PR.

3239 **Thompson, J. W.** **83.9**

◆ DE FAMILIE ALVAREDA. *Vrij naar het Fransch. — 's Bosch, G. Mosmans, (J. W. Thompson's romantische Werken). 3e druk. (24 × 17) 142 blz.* *fl. 0,75; prachtb. fl. 1,50*

V — Een verhaal uit den Spaanschen vrijheidsoorlog, waarin een liefdeintrigue vermengd wordt. Alhoewel katholiek geloof en leven voortdurend opdringerig op den voorgrond treden, kunnen wij het boek onmogelijk aanbevelen. Saai, langdradig, onnatuurlijk als het verhaal is, kan het zelfs voor geen ontspanningslectuur doorgaan. FR. HAEPERS.

3240 **Van Hemeldonck, Emiel** **83**

◆ OPGANG. — *Leuven, Davidsfonds (nr 214) 1927. (20 × 14) 164 blz.* *10 fr.*

V — Een schoon en een goed boek. — Een schoon boek. Er komen bladzijden in voor, en vele, frisch als de nieuwe lente met haar nieuw geluid, weelderig als de rijke zomer, innig zooals een herfstavond kan innig zijn. — Een goed boek. Een boek dat ons reiner, sterker, offerwilliger maakt. De levensgang van Karel, meteen zijn opgang, gaat langs lijden en boete, langs arbeid en strijd, langs liefde en offer tot de zege over zich zelf en de berusting in God. Karel brengt het offer zijner ideale liefde, brengt het grootmoedig, zonder het leven te vervloeken omdat hij zich aanleunde bij het kruis. Ja, Karel, « vele arme menschen die zoo diep uw vreugd en smart hebben doorvoeld, zullen gediend zijn met het oprecht verhaal van uw opgang en blije verzaking. » — Een pluimke voor het Davidsfonds dat « Opgang » bekroonde en uitgaf. 't Verdiende echter uiterlijk een mooiere inkleeding. FR. CROLS, PR.

3241 **Van Reet, Jacob** **93 : 83.0**

HARDEN LEVENSKAMP EENER SIGNORENFAMILIE IN AMERIKA. *Met 1 plaat. Drukk. De Vos-Van Kleef (21 × 13) 324 blz.* *12,50 fr.*

V° — Door den oorlog verdreven uit Cappellen, landt Jacob Van Reet,

een bloemkweeker, met zijne familie aan in Holland, en vertrekt weinigen tijd daarna naar Engeland. — Allerlei avonturen tot zij samen naar Amerika oversteken en er den oorlog doormaken. — Had Jacob Van Reet zijn lotgevallen geschreven, en ze aan zijn familie gelaten als erfenis, dan ware dat misschien interessant geweest voor die familie. Als boek voor het groot publiek bestemd is zijn werk gansch mislukt. — *Is zijn geld niet waard.* A. VERMUYTEN.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

3242 Svensson, Jón

◆ NONNI. Lotgevallen van een Yslandschen jongen, door hem zelf verteld. *Vert. uit h. Duitsch dr. Frater Andreas z. g. — Geïll. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, 1926. (25 × 15) 364 blz.* *geb. fl. 2,50*

V-VI*A — Eerst op later leeftijd greep de Yslandsche Jezuiet Svensson naar de pen, om te vertellen over zijn geliefd Ysland en over zijn ravottersjaren. Klein en groot weet hij te boeien. Zijn werk geniet een verdienden bijval. «Nonni» is zijn eigen geschiedenis. Kleine jongen mag hij naar Kopenhagen en vandaar naar Frankrijk. Heel omstandig, frisch, bekoorlijk, stemmig vertelt hij zijn lotgevallen : zijn afscheid van moeder, zijn indrukken op zee, over stormen en ijsbergen en zijn aankomst te Kopenhagen. Men denkt een sprookje te lezen en 't is alles waar gebeurd. *Een eereplaats komt toe aan « Nonni » in onze boekerijen.* Svensson is een kunstenaar: zoo natuurgetrouw al die jeugdherinneringen levend te hebben bewaard en vloeiend te hebben vertolkt, bewijst heel wat.

D. DE PAUW, O. P.

3243 Ten Beugel **83.9**

◆ DE VERDOEMDE EIK. Historische novelle. — *Ledeberg, A. Claeys (54, Langestraat) 1927, (22 × 14) 46 blz.* *2,50 fr.*

VIA — Strijd tusschen twee ridders, eindigt met de zegepraal van de deugd. Goed voor jongens die van ridderverhalen houden.

F. VERMUYTEN, PR.

3244 Tervooren, Albert **83**

OUDE SPROOKJES UIT HET LAND DER GRIEKEN. — *Antwerpen, Opdebeek, 4 dln. (28 × 18) 48, 52, 46, 52 blz.* *elk 3 fr.*

VIA — Dit werk heeft voor doel de schatten van de Grieksche sagenwereld op eenvoudige en bevattelijke wijze aan de jeugd voor te stellen. Als zoodanig is het dan ook een welgeslaagde proeve die er veel kan toe bijdragen om onze jonge studenten vooral in aanraking te brengen met de sprookjes uit de Grieksche goden- en heldenwereld en bijgevolg met de rijke frissche fantasie van dat wondervolle Grieksche volk. De verhaaltrant is vlot en aangenaam. Dr A. CARDYN, PR.

3245 Van Horsebroeck, Ward **83 : 59**

◆ AVONTUREN UIT DE TROPENWERELD. Verhalen over wilde Dieren. *Geïll. met 80 tekstillustraties dr Jan Wiegman en bandvertiering van Aug. Boschmans. — (26 × 19) 66 blz.* *5,50 fr.*

VI-A — Ja, dit boek heeft eigenlijk geen aanbeveling noodig : de titel is immers voldoende om er al onze jongens gretig te doen naar grijpen.

Toch is het niet alleen om het gemakkelijke succes dat het verdient aanbevolen te worden : het is werkelijk zooal van 't beste dat er voor een jeugdbibliotheek kan gevonden worden. Met spanning zullen de jongens die avonturen lezen — en dan meteen meer over de wilde dieren weten dan met al wat er hun in de klas over geleerd wordt. — Als ge weet dat het boek van Averbode komt, weet ge tevens dat de uitgave verzorgd is. — *Voor prijsuitdeelingen en jeugdboekerijen* moet dit boek noodzakelijk in aanmerking komen. F. VERMUYTEN, PR.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3246 Bresseleers, Frans **81**

◆ KLEUTER OP DE PLANKEN. Verzekens voor onze Vlaamsche Jeugd. Met 10 liederen getoonzet door Frans Lenaerts. — *Geïll. met penteekeningen dr. Jan Wiegman. — Averbode, Abdij, (Lenteweelde Bibl. — Ontspanningslektuur, Reeks B), 1926, (19 × 13) 120 blz.* *4,50 fr.*

VIB — Leuke verzekens, mooie prentjes, zangerige liedjes : wat moet ge meer hebben om een kleuter op de planken te brengen? De onderwijzers zullen grijpen naar dat boek dat hun een heelen voorraad geeft voor voordracht- en zanglessen. En op vele kinderfeesten zullen de verzen van Bresseleers en de liederen van Lenaerts welkom zijn. — Averbode zorgde voor een keurige uitgave. FR. VERMUYTEN, PR.

3247 Verbruggen, Geo **83**

ONS LEESUURTJE. — *Geïll. dr Gil. Lemajeur. — Gent, Van Rysselberghe & Rombaut, 1927, (25 × 18) 80 blz.* *6 fr.*

VIA-B — Een aardig, fantastisch kindersprookje zonder meer, in het genre der Noordsche vertellingen, en zonder veel moraliseering. Het is knap verteld, en goed geïllustreerd met houtsneden die alleen uit het kader vallen wanneer ze buiten het dekoratieve gaan.

3248 Vertenten, P., M. S. C. **83 : 226**

◆ PEERKEN. Jeugdherinneringen. — *Antwerpen, Neerlandia, 1927. (22 × 14) 72 blz.* *6 fr.*

VIB — Peerken is een heel braaf kind, dat leeft te midden van heel brave menschen. Al wat van dichtbij of van verre zijn kinderleven raakt, wordt in dit lieve boekje geteekend met kunstenaarshand. Samenhang is er niet in dit werkje, 't zijn eenvoudige, afzonderlijke tafereeltjes. — Uit het deugdzaam, eucharistisch leven van Peerken, groeit zijn roeping tot het priesterschap en het missieleven. — Dit boekje zal met vrucht gelezen worden door brave jongens wier ziel nog ongeschonden rein is gebleven, en zoo zijn er goddank nog veel! — De keurige fijn-verzorgde uitgave kan niet anders dan de aantrekkelijkheid van dit boekje nog vermeerderen. F. VERMUYTEN, PR.

VI^{C} — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar.

84. ESSAYS

3249 Doorman, Christine **84 : 92**

SELMA LAGERLÖF. Haar Werken en haar Leven op Morbacka. *Geïll. dr. Einar Nerman. — R'dam, Nygh en v. Ditmar, 1926. (20 × 14) 162b lz. fl. 3*

V* — Een heerlijke vertelling rond een ander heerlik sprookje. Dit boek

is alles behalve een rationeele studie over Lagerlöf en haar sproken: Christine Doorman is de wereldberoemde vertelster gaan opzoeken op Morbacke, in dezelfde omgeving waarin haar meesterwerk Gösta Berling speelt, de kavaliers feestten en de wondere sagen en sproken gebeurden uit haar werken. Zoo is het boek heerlijk om lezen; toch spijt het me, niet scherper de edele en zeer interessante figuur van Lagerlöf afgelijnd te zien, en niet zoozeer een diepere studie van haar werken, in verband met haar eigen wezen, hier te vinden als wel een bloot vertellen rond haar werk, hoe interessant dit ook gebeurd is. De groote verdienste van dit boek is wel dat, wie het las, zeer zeker tot het eigenlijk werk van Selma Lagerlöf zal gaan. Ten slotte nog dit: Doorman schrijft mooier en fijner in haar sprookjes dan in de door haar geschreven deelen dezer reeks. ERNEST VANDER HALLEN.

3250 Doorman, Christine **84 : 92.8**

UREN MET ANDERSEN. Iets over den geestelijken achtergrond van Andersen's sprookjes, verduidelijkt aan fragmenten uit zijne werken. — *Baarn, Hollandia. (Boeken van Wijsheid en Schoonheid). 1925. (19 × 16) 208 blz. fl. 2.20; geb. fl. 3.20*

V* — Een boek met een titel als deze, in een reeks uitgaven « van Wijsheid en Schoonheid » is een belofte. En een bindende belofte. Temeer daar de naam der schrijfster zoowel als deze van de behandelde figuur hooge verwachtingen gaande maakt. Jammer te meer dat aan deze verwachting niet wordt beantwoord, en dit boek van tweehonderd bladzij een desillusie is. Alleen de tachtig eerste bladzij — waarvoor Andersen zelf grootendeels den tekst nog leverde — zijn van de schrijfster. Drie kwart van z'n mooie boek: « Het Sprookje van mijn Leven » werd daarin overgedrukt, met hier en daar beschouwingen van Chr. Doorman. De honderdtwintig overige bladzij zijn citaten of résumés, uit Andersen's sprookjes. Jammer dat de figuur van Andersen zelf niet wordt bekeken met *onze* oogen, en gesteld in het historisch en litteraire kader van zijn tijd. Ook wordt er over Andersens verder werk — dat ook niet zoo geheel zonder belang is — geen woord gerept. Het boek heette om al deze redenen beter: « Fragmenten uit Andersens Sprookjes, toegelicht door Ch. D. » In dit geval waren we mindereischend geweest, en zou het werk ons trouwens voldaan hebben. — Een vulgarisatieboek — geen wetenschappelijk werk — dat alle liefhebbers van Andersens werk, en die heeft iedere boekerij, van nutte kan zijn.
ERNEST VANDER HALLEN.

3251 Eeckhout, Joris **84**

◆ LITTERAIRE PROFIELEN: II. Aug. Van Cauwelaert, M. E. Belpaire, I. Van Hecke, L. Baekelmans, Al. Walgrave, K. Van de Woestijne, E. Claes, G. Helderenberg, Zr M. Jozefa, D. Vansina. — *Antwerpen, N. V. Leesluct; Eindhoven, N. V. Lecturis, 1927, 2 dln. (20 × 15) 218 blz. 20 fr.*

IV — Zooals de meeste Litteraire Profielen I werden ook deze meest alle eerst geteekend in onze tijdschriften, hoofdzakelijk in het Vl. Land en in de Dietsche Warande. Joris Eeckhout heeft waarachtig een nietrustende pen. Als student lazen we steeds met belangstelling zijn kronieken in « Jong Dietschland » en toen trof het ons reeds hoe deze criticus over de enge grenzen van ons landje wist te kijken en graag in Noord en Zuid ging grasduinen. Van dien tijd reeds was groot zijn belezenheid en hij had er het handje van weg om zeer gevat en instructief te compileeren. Met de jaren is zijn literaire eruditie steeds gegroeid

en m. i. is dan ook voor dezen tweeden bundel het meestwaardige, hoe hij de profielen van de geschetste kunstenaars plaatst in het kader der wereldliteratuur en dezer ontwikkeling. Hij werkt minder uit in de diepte dan over de breedte; zijn critiek is niet zoo synthetiseerend als die van Dr Persyn; de philosophische stoomingen — ebbe en vloed — deinen er niet door zooals bij dien grootmeester onzer Nederlandsche critiek. Het is meer een aangenaam wandelen door de werken der meesters van het *woord* dan een opdelven uit de *gedachten*-mijnen. Doeltreffend voor zijn betoog is, dat Eeckhout de schrijvers zelf tot staving van zijn studie — zoo veel aan het woord laat, zoodat we meteen een bloemlezing hebben. En indien we dan ook hadden gewenscht dat hij sterkeren nadruk had gelegd op de diepe roerselen van de literatuur en ook hier en daar het ethische standpunt klaarder had afgelijnd, het staat vast dat we een breeder kijk krijgen over het werk der kunstenaars en een meer dan panoramatisch overzicht van hun strevingen in het licht der algemeene litteraire evolutie. Zijn profielen zijn « con amore » geteekend en deze liefde heeft zijn schetsen kleurig en dus boeiend en frisch gemaakt in hooge mate. — Leeslust zorgde *natuurlijk* voor een zeer mooie typographische uitvoering. M. Van Hoeck, pr.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

3252 Van Hulzen, Joh. **88 : 4393**

Indisch Leesboek. — Proza en poëzie uit veler pen voor de Scholen in Nederlandsch Oost-Indië. *Geïll. dr. Tjeerd Bottema. — Groningen, Noordhoff. (19 × 14) — Deel I : 79 blz., fl. 0,75; II : 79 blz., fl. 0,75; III : 95 blz., fl. 0,90; IV : 95 blz., fl. 0,90; V : 118 blz., fl. 1; VI : 143 blz., fl. 1; VII : 159 blz. fl. 1,10; VIII : 159 blz., fl. 1,20.*

VIc-B-A — « Broer heeft een bendie ». Zoo luidt de eerste zin van 't eerste deeltje. En denkt nu niet aanstonds dat, om het mengsel van Javaansch en Nederlandsch, die snoeperige boekjes ongenietbaar zouden zijn voor onze kinderen. Zeker, het begin sluit aan bij de koloniale kleutertaal, en deze gebruikt, naast de woorden van Moe, ook die van de baboe afgeluisterd. Maar alles is zoo doelmatig geschikt, dat de context en vooral de talrijke kunstige plaatjes algauw den zin verklaard hebben van goeleng, manga, kassian, tjiktjak, en twintig andere. Moe zorgt er ook voor dat die bruine gastjes door rasechte Nederlanders vervangen worden, en terwijl ze met zus op haar arm voor het raam naar de nederkletterende waterdroppels staat te kijken, herhaalt ze telkens met zooveel geduld: « regen », dat « oesjan » ten slotte beschaamd zal moeten afdruipen. 't Zou ook doodjammer zijn als deze boekjes voor Oost-Indië alleen voorbehouden bleven. 't Is een smaakvolle verzameling; niets werd gespaard om ze zoo aantrekkelijk, zoo leerrijk mogelijk te maken. Is het de klare, zacht-bruine drukinkt; zijn het de rijk gekleurde prenten, de meesterstukjes van teekenkunst kwistig over den tekst gezaaid; zijn het de verhaaltjes en schetsen uit het dagelijksch leven in de Oost; is het de wondere leesbaarheid van die bladzijden der eerste deeltjes, schier enkel met éénlettergrepige woorden opgesteld; zijn het de raadsels waarvan de oplossing aanschouwelijk staat in de naaste vignet, de fabels en vertellingen der inlanders? Daar gaat van alles zoo een bekoring uit dat wie de boekjes eenmaal doorliep, zich steeds weer aangetrokken gevoelt om ze nogmaals op te slaan. Mogen velen zich laten lokken. Ook als baken in de evolutie der Nederlandsche spraakkunst verdient dit werk attentie. Waar binnen de tien regels de

schildpad driemaal vrouwelijk en tweemaal mannelijk voorkomt, kan een volgende uitgave nog vordering maken. « Het » staat goed met « schild », ook met « pad ». Dan ook met het geheel! Volledigheidshalve,... wat? A. REGNIERS, S. I.

9. — Geschiedenis

3253 Blok, Prof. Dr. P. J. **92 : 9**

FREDERIK HENDRIK PRINS VAN ORANJE. — *Geïll. onder leiding van M. N. Beets. — A'dam, Meulenhoff (Nederl. Historische Bibl. XIII) 1924. (25×17) 288 blz. fl. 8; geb. fl. 10.50*

IV* — Een zeer uitgebreide en wetenschappelijke studie over den grooten Prins, den roemrijksten misschien, en alvast de sympathiekste der Oranjes. De auteur beeldt hem ons af als een zeer hoogstaand mensch, en handig politieker, een groot veldheer, een beschermer van kunsten en wetenschappen. Deze geschiedenis van Prins Hendrik is de geschiedenis geworden van het Nederland uit die periode; voor Vlaanderen een merkwaardige bladzij uit ons volksbestaan, daar de geschiedenis van de twee loten van den Dietschen stam dien tijd feitelijk één was. Overigens gaat dit werk niet mank aan chauvinisme, zooals dat wel meer gebeurt in dergelijke niet eenzijdig-wetenschappelijke werken. Dit deel der merkwaardige « Historische Bibliotheek » vormt ten slotte een hoogst lezenswaardig boek, ook voor ons Vlamingen. E. VANDER HALLEN.

3254 Rijpma, Dr E. **9**

DE ONTWIKKELINGSGANG DER HISTORIE: 3. NIEUWSTE GESCHIEDENIS. *Geïll. beknopte Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis. Werkboekje. — Groningen, Wolters, 1927. (22 × 15) 392, 182 blz. fl. 4,25; fl. 1,75; geb. fl. 4,60*

V — Wat wij schreven over het eerste en tweede deel van dit werk moet hier herhaald worden : dit leerboek met zijn werkboekje behoort tot de beste Nederlandsche handleidingen voor het onderwijs in de geschiedenis. Wij stellen vast dat wegens de groote beteekenis van de hedendaagsche geschiedenis voor de huidige toestanden, deze tijd en vooral de laatste vijftig jaren uitvoeriger werden behandeld dan de vroegere perioden. Ook de 180 illustraties met de zeer belangrijke bijschriften en de vijftigtal kaartjes, die als hulpmiddel, zeer belangwekkend, zijn eischen heel wat ruimte. Alles is up-to-date, wetenschappelijk en toch klaar en eenvoudig voorgesteld. Een werk dat door de leeraars in de geschiedenis zeer dikwijls met vrucht zal gebruikt worden.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

3255 Van Ginneken, Prof. Dr J., S. J. & Van der Heyden, Prof. Mr E. J. J.

LEGES BARBARORUM. Fragmenten. — *Nymegen, N. V. Dekker & Van de Veght en V. Leeuwen (Nymeegsche Studie-teksten ,2.) 1926, (27 × 19) 40 blz. fl. 1,60*

V — Een keus van teksten uit de Salische, de Ripuarische, de Friesche, de Saksische en de Anglische « wet ». Wat de keus der fragmenten bepaald heeft is moeilijk om zeggen, 't Zijn veelal de meest besproken teksten. Bij zulke vergelijking konden nog veel andere goed naar voren gebracht. Maar voor het betere mag de verdienste van het goede niet vergeten. Welke student vindt er een gelegenheid buiten deze om al die teksten in handen te krijgen? Wij twijfelen niet of de onderneming moet succes hebben. Dr FLORIS PRIMS, PR.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

3256 De Stoppelaer, R. J. **91**

ZON OP DE GOLVEN. *Geïll. met fotos van J. P. Strybos e. a. — Laren, Schoonderbeek, (25 × 19) 252 blz.* *fl. 4,50; geb. fl. 5,90*

V — Nederland, schoon land van water, lucht, lichtspel. Bijzonder Friesland, met zijn groote meren (Eernewoude-Wartena). En ziehier nu heel die ongerepte, grootsche schoonheid weergetooverd in meer dan 100 prachtfoto's en een vijftigtal fijne opstellen. Die heerlijke opene godswereld kent en mint Dominee De Stoppelaer diep en geestdriftig. O die vaarten op het « wijd », tot de uiterste hoeken, naar de lichte, eenzame huizen, of op de levenslustige dagen der zeilwedstrijden met licht, wind, storm, en altijd in het lied van al de getijden. Altijd is hij er op uit met zijn schouw als gevoelige minnaar van het schoon van gewassen en bloemen, maar vooral als groote liefhebber van het watergevogelte, zijn leven, zeden, minnarij, schoonheid en bovenal het eeuwigboeiend schoon van de verdoken heiligdommen der eiernesten in het riet. 't Zijn zooveel aandoenlijke beelden van het schoone waterleven, zuiver, zacht en blijbewogen geschilderd met een buitengewoon vasten en kernnederlandschen woordenschat en op het echt prozarythmus van doorleefd natuurgevoel. — Een prachtige uitgave uit het kunstzinnige Laren (Jammer van de zetfouten). Zie, dat is nu eens waarlijk « a thing of beauty » voor al wie ééns het mooi van de Nederlandsche waterwereld mocht zien! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3257 Van de Mey, J. **91 : 39 : 226**

◆

INSULINDE EN ZIJN BEWONERS: 1. JAVA; 2. DE BUITENBEZITTINGEN — *Hilversum, Brand, 2 dln. (19 × 13) 96, 84 blz.* *fl. 0,90; fl. 1,10*

VIA — Met Oom Jan gaan we op reis naar de Oost. Los en boeiend laat schrijver hem vertellen wat zijn jarenlang verblijf in Java en in de buitenbezittingen hem leerde over land en volk van het mooie Insulinde. Op onderhoudenden toon en onder af en toe gedialogeerden vorm geeft hij een levende les in de aardrijkskunde, die beter dan een systematische uiteenzetting inslaan zal bij zijn jeugdige lezers. Vooral zeden en gebruiken van de inboorlingen worden hier beschreven. Waardeerend spreekt hij over de katholieke Missie. Warm aanbevolen voor onze kinderbibliotheken. JORIS BAERS, PR.

3258 Visser, Ph. C. **91**

NAAR ONBEKEND MIDDEN-ASIË. Tusschen Kara-Korum en Hindu-Kush. *Geïll. met 60 platen en zes kaarten. — R'dam, Nygh & V. Ditmar, 1926. (28 × 18) 254 blz.* *fl. 5, geb. fl. 6,50*

V — Een Nederlandsche ontdekkingstocht die niet moet onderdoen voor de grootste van een Sven Hedin of een Bruce; voor het eerst werd doorkruist en in kaart gebracht een gebied zoo groot als de helft van Zwitserland, vol kleppers van 6 en 7000 M., het ijsgebied viermaal zoo groot als dat van het Berner Oberland, afzonderlijke gletschers tot 6 maal zoo groot als de grootste in Zwitserland. Zes maanden op 600 klm. van het uiterst spooreinde; 100 kampen, een leger van 100 koelies, organisatie, volharding, lijden, spanning, stoute ondernemingen, lief en leed met de tochtgenooten, oponthoud bij de schaarsche inlandsche menschen, — als in het ontzaglijk gebeuren van zonnegloed, sneeuw, storm, lawinen in een sublieme alpenwereld. — Als verhaal, verzorgd, degelijk werk, met eene schitterende illustratie.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

3259 Wheeler, Harold F. B.

NAPOLÉON 1769-1821. Populaire uitgave. *Vert. uit h. Engelsch dr. Jhr. R. H. G. Nahuys. Geïll. met talrijke platen. — Utrecht, De Haan, 1926. (20 × 15) 292 blz.* *fl. 1.65; geb. fl. 2.50*

V — Vast en zeker leert ge in dit werk het gansche napoleontisch epos kennen. 't Is ontzettend, wonderbaar in zijn schrikkelijke werkelijkheid. Op elken stap rijst het oorlogsbeeld op, en het vraagteeken naar het waarom en de rechtvaardigheid die in 't gedrang gebracht wordt. De feiten volgen druk, kortweg, goed geordend. Psychologisch is het deel dat over Napoleon's opkomst handelt, zeer goed geslaagd. In het verder verhaal, blijft de spanning — een matige trouwens, wegens het weinig letterkundige van verteltrant, stijl en taal — toch behouden door het afwisselen van knappe overzichten der toestanden met talrijke getuigenissen van tijdgenooten, o. a. Engelsche, korte tafereelen en teekenende anecdoten. Dr JORIS CAEYMAEX, PR

3260 X. 83 : 92 : 24

◆ BLOEMEKENS VAN St FRANCISCUS. *Vert. uit h. Italiaansch dr. Anny Lieftinck. — A'dam, R. K. Boekcentrale, 1926, 2e druk. (16 × 11) 416 blz. fl. 1,25*

V — De « Bloemekens » blijven de onsterfelijke rij « Beeldekens » van Sint Franciscus en zijn eerste broeders, Masseus, Bernandus, Leo, Egidius. Zoo frisch en schoon dat ge het meeleeft, verhaal na verhaal, in het zoete licht dat daar zingt op bergen, bosschen, landwegen, kerken en kloosters. Kuische adem van heilige nederigheid en liefde tot Christus doorvaart het heelegansch, liefelijke wonderen bloeien er in de heldere eenzaamheid, zoete hemelvisioenen ontluiken er. Dan komt, huivergrootsch in zijn eenvoud, het hoogtepunt, de kostbare heilige verwonding op Alverna. Waarachtig, Sint Franciscus is eene sublieme afbeelding van O. H. Jezus-Christus. Daarna krijgt de plezante Broeder Juniper, de gekende kloostertype, zijn beurt. En eindelijk het leven van den heiligen Broeder Egidius, een stillen, overtuigden Franciscaan, en een keus uit zijne buitengewoon wijze en nuttige leer. Heerlijk boek, zuiver en diep indrukwekkend beeld van echt Kristendom, ideaal heiligenleven voor alwie houdt van schoonheid en poëzie, en tevens uitmuntend stichtelijk volksboek door de zoete zalving. En dat in eene lieve vertaling en een schoon kerkboekformaat. Zeer warm aanbevolen.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3261 X 05 : 92

◆ R. K. « WIE IS DAT? » Biografisch lexicon van bekende Nederlandsche Roomsch-Katholieke tijdgenooten. — *Leiden, H. J. Dieben. (21 × 15) 170 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,40*

V* — Een boek waarover geen verdere uitleg te geven is dan de ondertitel. Alleen kunnen we daarbij voegen dat « Nederlandsche » hier eigen, lijk bedoeld is als « *Noord*-Nederlandsche ». Aan menschen die in een of andere kultuurbeweging of sociale actie staan kan het werk veel dienst bewijzen. B. G.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

J. VERSCHUEREN S. J., Dr. H. BALIEUS EN L. HEYLEN

Algemeene Atlas voor België

in 175 gekleurde kaarten en cartons

DERDE VERMEERDERDE DRUK

De Atlas bevat een Alfabetisch Register met de aanduiding van de uitspraak der geografische namen en de ligging der meer dan 6000 plaatsen die er in voorkomen.

Prijs : ingenaaid . . . . . fr. 2 ,00
gecartonneerd . . . . . fr. 25,00

ONZE UITGAVEN ZIJN IN IEDEREN FLINKEN BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Uitgaven van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie* : 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden* : 4 fr. — *Het roode Klooster* : 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond* : 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp* : 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen* : 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
Dr JAAK BOONEN. — **Van plezante Menschen I.** fr. 8.—
STÉPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5,—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 7.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 7,50 ; geb. fr. 9.—
AUG. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droom en Daad.** (4e druk) fr. 15.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (ter perse)
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 7.50
III. De Daad. fr. 8.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.—
De vier deelen te zamen fr. 15.—
RENIER YSABIE. — **Boudewijn.** fr. 5.50

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 15.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. 7.—; geb. fr. 8.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 10.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen fr. 22.50
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. 14; geb. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
Prachtuitgave. fr. 5.—
JOH. JÆRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
Juli 1927

VI

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 35 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,75 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 °/o korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 42 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 Telefoon nr 216.74

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 6.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8,00
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** fr. 5.50
2. **Mijn Broerke.** fr. 5.50
3. **Mijn Professor.** fr. 5.50
4. **Mijn Vacantie.** fr. 5.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 5.50

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. 6.50
M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 7e deel. fr. 5.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—

Godsdienst

Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. E. Psichari, G. Borsi, G. Papini.** fr. 7.50
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64, AMSTERDAM

Voor Bibliotheek en Huisgezin

J. SCHEEPENS. Blijft thuis.
308 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De Bruidschat der Wees.
334 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. In den Maalstroom.
342 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. Om 't Zwarte Goud.
292 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De IJzeren Ridder.
204 blz. ing. fl. 0.60; geb. fl. 1,10

L. VEUILLOT. Daags na de Revolutie.
238 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Alleen op de Wereld.
148 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

De laatste Koning der Longobarden.
160 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Lazarus, de vriend van Jezus.
340 blz. ing. fl. 1,50; geb. fl. 2,00

Maria Stuart.
211 blz. ing. fl. 1,20; geb. fl. 1,70

Het Nichtje, dat een Man wilde hebben.
272 blz. ing. fl. 0,60; geb. fl. 1,10

R. H. BENSON. Loutering.
In luxe omslag fl. 4,25

Uit Benson's boeken spreekt een gezonde ongedwongen tendenz, die 's menschen hoogere bestemming nooit uit het oog verliest.

Door de keurige verzorging is dit boek, ook wat het uiterlijke betreft, in hooge mate aantrekkelijk. (De Tijd).

Idem. Trots Pijnbank en Schavot.
Ing. fl. 2.90; geb. fl. 3,75

Daar ligt een ontzettende tragiek over deze bladzijden, niet neerdrukkend en troosteloos, maar stil verheffend. Het «porro unum est necessarium» (één ding is slechts noodig) klinkt ons in de ooren en legt beslag op de gedachte als na een innige retraite.

Werken van Melati van Java

In eigen Huishouding. — Het Viooltje van St. Germain. — Eigen Schuld. — Michaël de Zanger. — Het Boschmeisje.
Per deel ing. fl. 1,75; geb. fl. 2,50

Wij vestigen gaarne de aandacht op deze nieuwe, goed verzorgde uitgaven. (Boekenschouw).

H. SIENKIEWIEZ, *Quo Vadis?* Gecastigeerde editie.
Prachtuitgave ing. fl. 2,50; geb. fl. 3,50

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

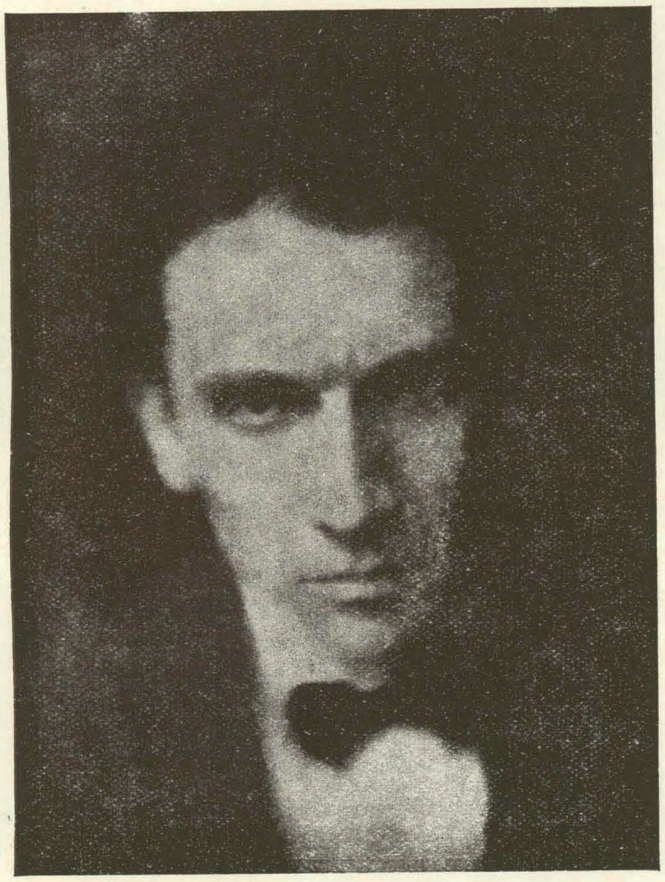

ANTON VAN DE VELDE

NUMMER 6 VIJFDE JAARGANG JULI 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

ANTON VAN DE VELDE

DOOR

ERNEST VANDER HALLEN

Anton Van de Velde is mijn vriend.

Niet de vriend in den burgerlijken zin van dit woord; geen dien ge soms thuis gaat opzoeken of waarmee ge een Zondagavondwandeling doet, of met wien ge praat over koetjes en kalfjes of zelfs over kunst of literatuur. We zien elkaar zeer schaarsch, laat ons zeggen om de maand, en treffen dan gewoonlijk de gelegenheid nog niet om lang en hartelijk met mekaar te praten. En toch weten we genoeg uit mekaars ziel en leven om dien zeer bizonderen geestelijken band te voelen die dezelfde levenservaringen, levensbeschouwing en kunstopvatting tusschen kunstenaars doet groeien. Van elkaars verleden weten we zoo goed als niets. Vraag me niet naar z'n geboortejaar en zijn vroegere emploois, naar z'n verrichtingen vóór hij ons plots, nu 'n jaar of drie, vier geleden, verraste met zijn « Zonderlinge Gast ». Toon van de Velde's leven begint voor me met onze wederzijdsche vriendschap en het besef dat onze betrachtingen als kunstenaars één zijn, zij het ook dat ons beider werk voor buitenstaanders zóó uiteenloopend schijnt.

Die vriendschap en mijn waardeering voor het werk van van de Velde zijn dan ook de eenige redenen die mij, een buitenstaander in onze tooneelliteratuur, doen schrijven over onzen markantsten Vlaamschen dramaturg.

Eigenlijk leven we in een wonderen tijd in Vlaanderen. Er zijn weinige perioden in de wereldgeschiedenis die zulke ontzettende beteekenis droegen als deze naoorlogsche krisisjaren, en voorzeker nog minder volkeren wier wezen en levensmogelijkheden zoo onzeker zijn als

dat voor Vlaanderen thans het geval is. Die tijdgeest en die kamp voor het politiek en kultureel bestaan van Vlaanderen vinden noodzakelijk hun reflex in het werk onzer beste kunstenaars. Geen nu is er wellicht op dit oogenblik in Vlaanderen die zoo scherp dezen nieuwen tijd en dezen strijd aanvoelt als Anton van de Velde. Gœthe heeft eens ten tijde der opkomende Romantiek het groote woord geschreven : « Die Jugend muss immer wieder von vorn anfangen, und als Individuum alle Epochen der Weltkultur durchmachen ». Van de Velde's werk in zijn geheel is niets anders dan « van voren herbeginnen » ; daarin ligt ook de verklaring van het feit dat allen die de konventioneele vormen en de versleten, grijze, verburgerlijkte levensprinciepen tot de hunne gemaakt hebben, zoo onbegrijpend staan voor van de Velde's werk. Er werd ergens beweerd dat zijn œuvre grootendeels negatief is. Ik durf dit ontkennen, doch zelfs dan nog beteekent zijn werk een opgang. Hierin ligt het onderscheid tusschen de voorbije generatie en de jeugd die thans aan het woord is: we waren in onze jeugd getuigen van het ineenstorten der oude samenleving; maar wij weten dat het geen volledige ondergang was; dat het zelfs opwaarts ging. De anderen zien alleen wat ineenstort, en voor hun is dat het einde. Wij weten dat, telkens er iets ten gronde gaat, er ruimte komt voor nieuwen arbeid. Nieuwe krachten groeien; nieuwe menschen rijpen; zij bouwen de nieuwe wereldorde en niemand kan het hun beletten. De kunstenaars nu zijn het die de nieuwe lijnen afbakenen langswaar de nieuwe bouw zal voltrokken worden, en onder dezen groeten we Anton van de Velde als een dergenen die het felst het bewustzijn van dezen noodigen kompleeten heropbouw in zich dragen. Iemand nu die hiervan bewust is, een buitensporige verbeelding bezit, en tevens bezeten wordt van een razende scheppingskracht; daarbij de nooden van dezen tijd zoo scherp aan het eigen lijf voelde, kan zich in zijn werk niet voordoen als ieder ander mensch. Vanuit zijn eerste boek moest er reeds een impulsie en een dynamiek uitgaan die voordezen slechts bij de naoorlogsche Duitsche jongeren uiting vond.

Ik herinner me nog zóó wel dien Zondagavond in Januari vier en twintig. We zaten met vier, vijf man bijeen in het huis van een Antwerpschen vriend, en van de Velde, wiens naam tot dan vrijwel onbekend was, zou een tooneelwerk voorlezen. Een paar maand vroeger was er van hem een zeer merkwaardige bijdrage verschenen in « Vlaamsche Arbeid » over de noodige hernieuwing van ons tooneelwezen, waarin hij zeer radikaal optrad tegenover ons verburgerlijkt, dood naturalistisch tooneel, en den kruistocht der algeheele vernieuwing in katholieken zin predikte. Zijn eerste werk, « De zonderlinge Gast », dat die dagen in Holland voor 't eerst opgevoerd werd door Jan Musch, was een eerste stap in Vlaanderen naar de logische verwezenlijking van zijn krachtdadige principen. Ik zal nooit vergeten hoe we dien avond allen onder den indruk waren van de geweldige tragiek en het fantasme van dat « boosaardig dramatisch spel ». Van de Velde was eigenlijk de

eerste in onze letterkunde die de dood als zelfstandig wezen ten tooneele bracht: de dood treedt niet meer op als de straffende arm Gods of de nivelleerende gerechtigheid of de brug tot de eeuwige rust : de dood die eigenlijk slechts een abstrakt begrip is, en alleen zin heeft ten overstaan van het menschelijk wezen en -leven, krijgt hier een eigen rol te spelen, denkt, handelt zelfstandig en ondergaat de impulsie van louter menschelijke neigingen en emoties. 't Was een gevaarlijk experiment, vooral in dien tijd — bedenk wat de laatste drie jaren sinds reeds brachten op tooneelgebied — dat in de meesterhanden van van de Velde groeide tot een meesterlijken zet. Ondanks dat de scherpe aandacht hier gevestigd werd op dit thema, ligt de diepere beteekenis van dit drama elders : er is een zeer diepe kijk in de ziel van den mensch, en een zeer intense belangstelling in het lot van den armen broeder; er is een diepte van gedacht, een vaardigheid van tekniek en een scherpte van fantasie zooals we ze voordezen zelden gezien hadden. Hetzelfde jaar werd een ander werk van van de Velde herhaaldelijk opgevoerd; « Christoffel » werd door den auteur zelf gecreëerd ter gelegenheid van het Tooneelkongres van 1924, een gebeurtenis die een mijlpaal zal blijven in de geschiedenis van ons Vlaamsch tooneelwezen, én om het werk zelf, én om de opvatting en vertolking van het spel. « Christoffel » is een zeer persoonlijke interpretatie van de bekende oude legende : de reus die op zoek gaat « naar de hoogste macht » die hij wil dienen; hij zoekt haar in het koningshof en bij de geldaristokraten, hij gaat naar den duivel en naar den dood, maar vindt eerst de belichaming van zijn droom in een arm kreupel kind, dat hij in zijn armen naar de stralende hoogten draagt van het lijden en de liefde, onder den kreet : « Ik draag alle smart en alle geluk, want ik heb alle macht in God gevonden ». Het eenvoudig thema der heiligenlegende heeft van de Velde doen groeien tot een epos van den Godzoekenden mensch. Er is in dit drama lyriek van ongewone hoogte; er is een diepte van gedachten, een fantastische portretteering van volksche luidruchtigheid en uitbundigheid; er is satyre en scherp cynisme; er zijn vlijmende zweepslagen op de tronies van bazige ministers parvenus, geldmagnaten; er is geschitter van diep-zinnige vernuftigheden rond bijkomstige scènes en figuren, soms eer te veel, ten nadeele van de hoofdlijn.

De opvoering onder regie van den auteur werd een niet gewoon sukses; voor tallooze tooneelkringen was het een wakker schudden uit de bevrozen sfeer van de naturalistische tooneelopvatting; ze leerde auteurs, regisseurs en spelers, dekorbouwers en al wie iets met het theater te maken heeft, afbreken met den sleur die, laat ons zeggen sedert de renaissance, het tooneel verlaagd had tot een louter visueel spel of een ontspanning na een week van werk, of hoogstens tot een propagandawapen voor allerlei sociale en zedelijke tendenzen. Hierin ligt de sterkte van van de Velde: hij is niet alleen tooneelauteur, doch daarenboven een bizonder sterk akteur en regisseur, dingen die bij de huidige jonge tooneelhernieuwing niet meer kunnen gescheiden worden. « Christoffel »

heeft sedert drie jaar dan ook een triomftocht gehouden door Vlaanderen, op de liefhebberstooneelen, ook op de buitens; een triomftocht die tot heden nog niet geëindigd is: 'n ongewone gebeurtenis in Vlaanderen.

Einde '25 voltooide van de Velde, in verstandhouding met het Vlaamsche Volkstooneel, zijn « Tijl », dien hij zelf noemt « een gekke historie in vier kapittels ». Bij de zorgvuldige opvoeringen van het Volkstooneel bleek het stuk voor velen een « signum contradictionis » : de moderne touche en doorgedreven symboliek; de sterke dynamische kracht en de ongewone beeldassociatie die soms haast akrobatisch gaat lijken hebben sommigen verbijsterd. Meer de interpretatie van het werk zelf was hiervan de oorzaak.

Trouwens heeft van de Velde enkel de strenge lijn gevolgd van zijn expressionistische overtuiging : strak de gang, en sober het beeld, tragiek en lyriek dooreengemengeld; met dit verschil dat het ditmaal geen cerebraal werk geldt, wel een satyre, die hoewel tragisch van lijn en soms vol bitter cynisme, altijd ten slotte een fantastische « gekke historie » blijft. Het werk is genoeg gekend dan dat het nog noodig zou zijn uit te weiden over de lijn van het gebeuren. Een wonder verschijnsel blijft intusschen het feit dat de bijval van dit stuk in groeiende lijn gaat; dat ook zij die sceptisch staan tegenover opvattting en uitwerking van dit spel, na opvoering en herlezing, zich vlot verzoenen met het ongewone waaraan hun burgerlijke rustigheid zich in 't eerste ergerde. Tijl is ten slotte een sterk pleidooi voor de nieuwe ideeën waarvan wij jongeren de redding van Vlaanderen verwachten; ik ken geen stuk waarin de nerveuze realiteit van den strijd die het leven van elken dag voor ons geworden is, scherper leeft. Hier zien we van de Velde's grondprinciep metterdaad uitgewerkt: tooneel is leven. Leven wordt het hier van een verbazende waarachtigheid. Bijna onevenwichtig leven, zoo onevewichtig lijk ten slotte ieder jonge mensch in onzen tijd door strijd en moeilijkheden onevenwichtig gaat lijken. Ik ben overtuigd dat Tijl op weg is het tooneelepos te worden van onzen Vlaamschen strijd om zelfstandigheid en onzen zielsterken drang naar verwezenlijking van onze verlangens. Het jongste sukses van dit werk te Parijs bewijst dat ook zij die buiten onzen strijd staan, de impulsie en het geweldig enthousiasme ondergaan van dit stuk. Misschien heeft deze opvoering meer verwezenlijkt voor de verspreiding van de Vlaamsche idée over de grenzen, dan alle manifesten die sedert den oorlog verspreid werden bijeengenomen.

Ik moet ten slotte nog wijzen op die andere zijde van Van de Velde's talent: het spijt me dat zijn afzonderlijke gedichten die in verschillende tijdschriften verspreid zijn, tot nogtoe niet gebundeld werden; er zijn er daar bij die tot het beste behooren van wat we in Vlaanderen bezitten; denk even aan het bijbelsch mooie « Aan mijn Vrouw » (Hooger Leven, Maart), en het drijdeelig lyrisch-dramatisch gedicht « De Vloek », fragmentarisch verschenen in « Dietsche Warande en Belfort » en Roeping ».

De laatste dagen heeft van de Velde zich ontpopt tot een heerlijk kindertooneel-dichter. Reeds vroeger verscheen van hem dat fantastische kinderboek: « Duimpje's verdere Lotgevallen; » het pas verschenen en onlangs opgevoerde « Lotje », een « prettig speelverhaaltje in drie deelen », is zoowat de eerste poging in modernen zin om een leemte te vullen die in onze literatuur tot nogtoe bleef bestaan. Aan kindertooneel waren we doodarm. Van de Velde's sprookje is lyrisch-fantastisch, zonder uitgesproken tendenz, echt kinderlijk door de radde verbeelding en scherpe kontrasten, schokkende tegenstellingen in haast ieder tooneel en allergekste beelden. 't Lijken gekleurde plaatjes in een tooverlantaren. De opvoeringen te Turnhout en te Antwerpen, de laatste onder regie van den auteur zelf, groeiden tot een uitbundig sukses. Belangwekkend was het woord dat de Burgemeester van Antwerpen in zijn dankspeech tot den schrijver richtte, en waarin hij op de beteekenis wees van een kunstenaar als van de Velde, die de Vlaamsche literatuur ook over de grenzen deed kennen en waardeeren. « Laat de kritiek maar loskomen, sprak de Heer Van Cauwelaert, ik durf gerust zeggen dat wij met « Lotje » een meesterwerk rijker zijn geworden ».

Eigenlijk is het een gevaarlijk werk te schrijven over een vriend. Vooral in Vlaanderen waar letterkundigen elkaar noodzakelijk persoonlijk kennen, waardeeren, en — lacy — ook weleens de zon benijden die hun weg belicht. Het feit echter dat bij een deel lezers van boekerijen en romanslikkers, onze tooneelschrijvers en dichters vrijwel onbekend blijven als liggend buiten hun interesse, heeft me doen besluiten in « Boekengids » een bladje te wijden aan « den Toon ». Misschien ziet hij met scheeve oogen naar Lier om het goeds dat ik van hem schreef: persoonlijk ben ik blij te kunnen zeggen — dat kan ik bij ervaring getuigen — hoe jong Vlaanderen zijn werk waardeert en met interesse volgt. En voor hem heb ik maar een wensch: dat eens de levensomstandigheden voor hem barmhartiger mogen worden, en hij tot het punt moge komen waarop ieder artist ten slotte recht heeft, dat zijn werk hem in staat zou stellen onafhankelijk te staan in 't leven, en hem toelaten zich gansch te wijden aan het Vlaamsch tooneel en de redaktie van zijn heerlijken « Tooneelgids ».

En ik weet dat we dan nog wat van U zullen beleven in Vlaanderen, Toon!

Biografie

Geboren te Antwerpen in 1895; Studies in St. Ignatius, Antwerpen en in 't College te Herenthals; verblijft te Antwerpen.

Bibliografie

1921. FREDEGONDE, libretto. Onuitgegeven.
1922. HET BLANKE KLEED, symbolisch spel. Verschenen in « Dietsche Warande ». Niet in boekvorm verschenen.

1923. DE ZONDERLINGE GAST, fantastisch spel. — Gent, Cultura, 1924.
1923. HET GRIMMIG BOEK, libretto. Onuitgegeven.
1923. DE DWAAS, libretto. Onuitgegeven.
1923/1924. DE VROUW MET DE GOUDEN HAREN, stemmingsspel. Onuitgegeven.
1924. DE VLOEK, lyrische voordracht-cyclus. Onuitgegeven.
1924. CHRISTOFFEL, drama. — Gent, Cultura.
1924. DE BOOZE GEEST, rhetoricale charge. Onuitgegeven.
1924. 'T WONDERLIK WEZEN EN 'T WOESTE WIJF (vertaling van « La Bergère au Pays des Loups » van Ghéon) — Leuven, Vl. Boekenhalle.
1924. DUIMPJE'S VERDERE LOTGEVALLEN, kinderboek. — Antwerpen, N. V. Leeslust.
1925. URIEL, libretto. Onuitgegeven.
1925. SCHOONSLAAPSTERKE, (vertaling van « La Belle au Bois dormant » van Ghéon) Onuitgegeven.
1926. TIJL, gekke tragedie. — Brussel, Vl. Volkstooneel.
1926. 'T DIEPE LEVEN VAN ST. FRANSISKUS VAN ASSIZE, (vertaling van het Franciskusspel van Ghéon « La Vie profonde de St. François »). — Verschijnt : Brugge, Beyaert.
1927. LOTJE, 'n speel-verhaaltje voor kinderen. — Antwerpen, N. V. Leeslust.

Leverde **BIJDRAGEN** allerhande, verspreid in periodieken, o. m. in Tooneelgids, Boekengids, Vl. Arbeid, Pogen, Roeping, Jong Dietschland Hooger leven, enz,

WERKT THANS AAN: *Halewyn*; *Bouw*, 'n moderne rhapsodie; *Spel van St. Lutgardis*.

HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Een verblijdend Initiatief

De bloei van het openbaar bibliotheekwezen staat doorgaans in verhouding tot de tegemoetkomingen verleend door de Openbare Besturen. Dat heeft het Provinciebestuur van Antwerpen sinds jaren ingezien. Geen wonder dan ook dat deze Provincie veruit aan de spits staat wat betreft de uitbreiding en de degelijkheid van haar bibliotheekwezen : zij telt amper acht gemeenten waar nog geen Openbare Boekerij bestaat.

Een dubbel initiatief dat, in den schoot der Provinciale Commissie voorgesteld werd en eerlang werkelijkheid zal worden, is :

1° Het inrichten van een **Centrale Wisselboekerij van Vakboeken,** waar alle Openbare Boekerijen der Provincie Antwerpen de vakboeken zullen kunnen bekomen welke zij zelf niet bezitten en die door het publiek worden aangevraagd.

2° Ten einde een degelijker technische en paedagogische inrichting der Boekerijen in de hand te werken zal de Provincie voortaan **Aanmoedigingspremiëen** verleenen :

a) voor het opmaken van een REGISTER DER AANWINSTEN;

b) voor het opstellen van CATALOGEN OP STEEKKAARTEN;

c) voor het UITGEVEN VAN GEDRUKTE CATALOGEN (mits deze systematisch ingedeeld wezen, degelijke inhoudstafels en portretten van schrijvers met bio-bibliografische notas bevatten);

d) voor het VERZORGEN EN HET INBINDEN DER BOEKEN;

e) voor BOVENTALLIGE UITLEENZETTINGEN, uitbreiding der KINDERBIBLIOTHEEK, het houden van LEES- EN VERTELUURTJES;

f) voor MEUBILEERING EN VERSIERING VAN HET LOKAAL, enz.

Vermoedelijk zal een **krediet van 50.000 frank** voor deze Aanmoedigingspremiën en een som van **30.000 frank** voor de Wisselboekerij worden voorzien. Daarover zal de Provincieraad in October a. s., bij de bespreking van de begrooting voor 1928, te beslissen hebben.

Wij achten het een plicht, in naam van het **Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen,** het Provinciebestuur van Antwerpen geluk te wenschen om deze nieuwe tegemoetkomingen, die zeker ruim zullen bijdragen tot een degelijker innerlijke inrichting en een ruimeren opbloei onzer bibliotheken.

Mocht dit voorbeeld spoedig nagevolgd worden door de andere Provinciën !

A. V. K. B.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Volgens Italiaansche tijdschriften zou de beslissing gevallen zijn die aan den beroemden Italiaanschen dramaturg **Pirandello** den Nobelprijs voor Letterkunde over 't jaar 1926 toekent. Luigi Pirandello werd geboren 28 Juni 1867 in Sicilië. Vóór 1904 was zijn naam vrijwel onbekend, tot hij dit jaar zijn roman « Matthias Pascal » publiceerde, die hem plots wereldberoemd maakte. Zijn tooneelspel « Zes personen op zoek naar een auteur » teekende zijn eerste groot sukses op het tooneel. Sinds 1925 bezit Pirandello een eigen Theater te Rome en een tooneelgroep waarmee hij pas een rondreis ondernam door Europa.

MELATI VAN JAVA (Marie Sloot) overleed deze maand te Noordwijk aan zee. Zij was een der zeldzame katholieke romanschrijvers uit het Noorden die veel sukses kenden; haar œuvre, dat litterrair niet altijd even hoogstaande was, blijkt zeer omvangrijk, en teekent immer een zeer scherp uitgesproken katholieke tendenz. Ze gaf eveneens veel werken uit onder deknaam « Mathilde ». Haar romans zijn gevuld met edele, heldhaftige, romantische mannen en vrouwen, die leven buiten de brute werkelijkheid, op 't sentimenteele af. Katholiek Nederland en Vlaanderen hebben haar werken letterlijk verslonden. Ze heeft door haar werk een groote taak verricht, warmte en nobelheid in vele harten gewekt en de ware levensgedachte bij duizenden vaardig gemaakt.

De opvoeringen door **het Vlaamsche Volkstooneel te Parijs** van Vondels « Lucifer » en van de Velde's « Tijl » hebben een ontzaglijken bijval genoten, waarvan zelfs de meest chauvinistische Fransche en Waalsche dagbladen ons echo's aanbrachten. We hebben alle recht fier te zijn over de prestaties onzer Nederlandsche tooneelauteurs en den bijval die de Vl. kultuur ondervond in de geblaseerde Fransche hoofdstad. Onze medewerker Anton van de Velde hierbij onze hartelijkste gelukwenschen.

Bij wijze van aanmoediging werden **reisbeurzen** toegekend door de Belgische regeering aan drie Waalsche en drie Vlaamsche letterkundigen. Paul Kenis, de auteur van « Mademoiselle Cerisette » « Fêtes galantes » en een paar andere dekadente dingetjes ontving acht duizend frank; Maurits Roelants, de man van het « Fonteintje » vierduizend, en Karel De Winter, de auteur van « Pan » eveneens vierduizend frank.

Anton MOORTGAT, de eens zoo gewaardeerde romanschrijver, overleed einde Mei in ballingschap in Holland. Hij schreef talrijke vertellingen en romans. o. a. « Kapitein Buskruit » en « Versleten »; tooneelspelen als het destijds zoozeer gewaardeerde episch werk « Uilenspiegel », en gaf eveneens de thans nog gebruikte vertaling uit van Rostands « Cyrano de Bergarac ».

De bekende Engelsche auteur **Jerome K. Jerome** overleed deze maand in den ouderdom van 68 jaar. Zijn meest bekend werk is : « Three men in a boot », waaraan hij, gezien het sukses van dezen roman, een vervolg schreef : « Drie reizigers op het Vasteland » overbekend is eveneens zijn roman « Paul Kelver » (1902), een studie van 30 jaar ervaringen als kind, jongeling, tooneelspeler en dagbladschrijver. Zijn meeste werken zijn in 't Nederlandsch overgezet.

Frankrijk bereidt zich om op schitterende wijze het eeuwfeest te vieren van den Provençaalschen dichter **Frederik Mistral**, die op 8 September 1830 geboren werd. De Fransche regeering geeft bij deze gelegenheid postzegels uit met zijn portret; te Marseille wordt een prachtig gedenkteeken van den dichter opgericht, terwijl een volksuitgave van zijn volledig werk wordt gepubliceerd.

INLICHTINGSPOST

FRANS VERSCHOREN

Een late uitlooper der realisten die in Vlaanderen zulken ruimen bloei hebben gekend. De princiepen der Van Nu en Straksers die eertijds voor menig jong auteur de beteekenis hadden van een « credo » vonden in hem een trouw discipel; het was trouwens een van de voornaamste volgelingen dier beweging : Stijn Streuvels, die Verschoren aanzette zijn pen tot wat anders te gebruiken dan het verbeteren der schoolopstellen

van zijn leerlingen — hij was toen onderwijzer te Lier — en Verschoren die dezen raad in zijn ooren geknoopt had, vergat ook niet Streuvels'werk duchtig na te lezen en zich diens levensbeschouwing eigen te maken. Hij had wel een slechter magister kunnen treffen. Verschoren schreef novellen, kleintjes van opvatting, in tijdschriften en bladen van links en rechts, en werd spoedig de schrijver der schoolgaande ravottende jeugd; nog voor Nest Claes z'n Witte geboren was, had Verschoren jongenstypen geschapen als « Sooike » « De Krol » en « Het Kreupele Janneke ». In die werken is Verschoren trouwens op z'n best. Hij geeft hier een zielkundigen kijk in het leven van het kind, en beperkt zich bij louter objectieve typeering, doch we moeten erkennen dat hij frisch en gezond bleef in dit genre, waaraan we eerst veel later hoogere eischen hebben leeren stellen. Verschoren's bedoeling was meer kinderleven dan kinderstudie; daardoor krijgen sommige van zijn kindernovellen een buitensporige tragiek die soms alle verhouding mist (b. v. in « Jeugd »). Dat goed kunnen we intusschen niet getuigen van zijn meer realistisch werk. In « Dompelaars » staat hij onder den invloed van Buysse en nog meer van Guy de Maupassant. Op z'n best is Verschoren in zijn humoristisch werk, dat spijtig genoeg altijd iets kleinburgerlijks en engs behield. Deze engheid, en de manier om de onbeduidenste feitjes uit het menschen- en de laatste tijden vooral uit het dierenleven, uit te spinnen tot schokkende gebeurtenissen; dat gemis aan verhouding in zijn werk is een fataal gevolg van de bekrompen levens- en kunstopvatting die de school waaruit hij gegroeid is, huldigde. In zijn laatste, nog niet gebundelde novellen is het er waarachtig nog niet op gebeterd.

Jammer dat Verschoren, met zijn werkelijk schrijverstalent, ons niet meer te zeggen had, en niet verder kon zien dan de bekrompen wereld van vlegels, ellendige wroeters, katten-met-schokkende-tragedies in hun leven, en zoo meer. Als Verschoren nog twintig jaar jonger was — heb ik het goed voor dan werd hij dit jaar zes en vijftig — konden we nog hopen dat hij eens deuren en vensters wagewijd open zou werpen, en luisteren naar zijn hart, en den frischen wind van de vier hoeken der wijde wereld heerlijk laten binnen waaien en alle dufheid verjagen uit de enge gesloten ruimte van zijn begrensde levensopvatting. Verschoren leed aan het euvel waarvan al de Liersche auteurs van voor den oorlog, slachtoffers waren.

3262 *Dompelaars.* Zeer sterk pessimistisch en fatalistisch. En zwoel op den koop toe. — III. 83.0

3263 *Het gemartelde Lier.* Een goede vertelling zonder meer. — V. 89

3264 *Jeugd.* Aardige vertellingen over rakkers, doch alleen voor groote menschen genietbaar — (Rec. 1084) IV. 83.0

3265 *Langs kleine Wegen.* Inderdaad zeer kleine, enge wegen waarlangs deze Liersche verhalen loopen. Sterk lokaal en prettig geschreven. — (Rec. 1561) IV. 83.0

3266 *Maandag vieren.* Aan buitenstaanders geeft dit verloren novelletje geen hoogen dunk van de manier waarop in Verschoren's stad het « broertje van den Zondag » gevierd wordt. — (Rec. 2538) III-IV. 83.0

3267 *Tony Bergmann.* — V. 92 : 83

3268 *Uit het Nethedal.* Vertellingen. — IV. 83.0

3269 *Vlaamsche Humor.* Sterk geschreven, doch nogal plat en dikwijls oneerbiedig. 't Kan er anders wel door. — (Rec. 851) IV. 83.0

3270 *Zonnig Leven.* Daarin komen een paar novellen voor uit « Langs kleine Wegen ». Gemoedelijke, soms geestige, soms zeer bekrompen vertelsels, doch allen genietbaar. — (Rec. 1472) V-VIA. 83.0

2. — Godsdienst

3271 Cruysberghs, Prof. K. **25 : 24**

ONZE VERLOSSING. Zes vastenpreeken gehouden voor de Katholieke Vlaamsche Hoogeschooluitbreiding, in Sint-Carolus te Antwerpen, 1927. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927, (16 × 13) 68 blz.* *6 fr,*

IV — De kanselwelsprekendheid beleeft ontegensprekelijk een nieuwen bloei in het Vlaamsch land. De drie geestelijke voordrachten vroeger door Prof. Cruysberghs onder titel « Apostelschap » en deze van Prof. Elebaers onder titel « Levensverscheurdheid, Levensharmonie, Levensjubel » uitgegeven waren er de verheugende bewijzen van. Prof. Cruysberghs' vasten-preeken « Onze Verlossing » zetten dit bewijs nog overtuigende kracht bij. — Ze werden elken Zondag gehouden voor een bomvolle kerk, voor een uitgelezen publiek. Waaraan onze moderne tijd een schreiende nood heeft wordt hier geboden: degelijke positieve leer, keurige taal, inslaande voordracht. Cruysberghs' conferenties zijn de volledige, voor onzen modernen tijd geadapteerde uitbouw der verlossingsgedachte. Uit de zonde naar de verzoening in de rechtvaardiging door Christus, ons voerend in de gemeenschap met God en door Dezes licht en kracht ons mede optillend in Christus' leven en verheerlijking. — We wenschen het boek een breede verspreiding toe, omdat er van uitgaat een *licht* en een *kracht* voor onzen donkeren, ontzenuwden tijd. We spreken ook de zoete hoop uit dat de kath. Vl. Hoogeschool-uitbreiding te Antwerpen (en waarom niet in de andere Vlaamsche steden?) telken jare haren cyclus geestelijke voordrachten moge hernemen, meer speciaal voor de intellectueelen, *die er naar vragen.* Al onze priesters zouden dit boekje moeten ter hand nemen: met een verstandige aanpassing kunnen de gedachten er in ontwikkeld, worden uiteengezet, *ook voor het gewone volk.* Waar het gaat om Gods woord op den kansel mag er maar ééne leuze zijn « Optima, optime ». — Leeslust gaf deze vasten-preeken netjes uit. M. VAN HOECK, PR.

3272 Hillegeer **23**

HILLEGEERS'S GROOTE VOLKSTHEOLOGIE. *Herzien dr. H. Van den Broeck. — Gent, Vander Schelden, 1927, nieuwe druk. (22 × 15) 500 blz. fl. 2,50 (25 fr.)*

V — De « Volkstheologie » is ons wel bekend sedert onze kinderjaren. Zij werd toen als prijs van de Eerste Communie in de huisgezinnen gebracht, en diende er als stichtende en leerende, ook als vermakelijke lezing. — Nu komt er een verbeterde uitgave. Is het een verbetering twee deelen te maken? Een volksboek moet, m. i. altijd één boek zijn. Maakt het groot, dik al wat ge wilt, maar maakt één boek. Dan is 't ook tot prijs geschikt. Wie geeft nu een werk in 2 vol. als prijs aan een kind? En daarbij, in huis: « Waar is *de* Theologie? *Dat* boek *daar* ». — Niettegenstaande de goede bedoelingen van den bewerker, is de taal *niet* zoo volksch als die van Hillegeer. Zeker kon deze, in taalopzicht, verbeterd worden, maar ze moest niet verhollandscht worden. Ik wil er wat op zetten, dat Vlaamsche lezers haar niet meer zoo hartelijk vinden als vroeger. — Toch, alles ingezien, een goed werk is het, dat de Volkstheologie weer uitkomt: moge zij evenveel lezers vinden als bij hare vorige uitgaven! AL. WALGRAVE, PR.

3273 Marianus **24**

VOOR HET BEELD DER LIEVE VROUW. — *Tongerloo, Eucharistisch Bureau, 1927. (20 × 16) 62 blz.* *4,75 fr.*

V* — Bij 'n helder, stil Tongerloosch celvenster, rechtstreeks opgevangen van lieflijke tekstwimpels uit engelenmond afgekruld... En zoo bidden we weer eens woordschoone, — kernachtig of zacht, — gebeden tot Maria, eerst bij eenige verzuchtingen van gevoelige jeugdsgodsvrucht, dan bij een dichterlijk-schilderende Zevenweeën-aanschouwing, en ten slotte bij een vurige verheffing van Maria's grootheid, in 't bizonder in haar Middelaarschap. Een mooi boekje. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3274 Rijckmans, G. **22**

OUD TESTAMENT. DEEL I, Nr I : HET BOEK GENESIS. — *Brugge, Beyaert, 1927, (25 × 17) 164 blz.* *19 fr.*

IV* — In de heruitgave van de Beelen-vertaling van den Bijbel, heeft de Z. E. H. Kanunnik Rijckmans, professor in de H. Schrift aan het groot Seminarie te Mechelen, de lastige taak op zich genomen van het boek Genesis te vertolken. Hij liet den tekst van Beelen-Vandeputte daar en leverde oorspronkelijk werk, zoo nochtans dat hij, luidens eigen verklaring, veel verschuldigd is aan « De Boeken van het Oude Verbond » in 1904 bij Teulings uitgegeven. De taal is dan ook zeer bevredigend en vlot te lezen. Door de Inleiding en de talrijke voetnoten volgens het Hebreeuwsch, wordt overvloedige en nauwkeurige uitleg verschaft; misschien toch zal een of ander lezer vruchteloos zoeken naar de duidelijke oplossing van zekere Bijbelvragen die tegenwoordig tot in het groote publiek doordringen; maar van een kommentaar kan men ook niet alles eischen. — De geleerde schrijver schijnt goed op de hoogte van de tegenwoordige wetenschap; hij gaat echter oordeelkundig te werk, om daaruit slechts datgene over te nemen wat bewezen of althans aanbevelingswaardig is, volgens de richting door de Bijbelcommissie aangewezen in haar antwoorden van 1906 en 1909. Trouwens voor de volmaakte orthodoxie van dit werk verstrekt het persoonlijk Imprimatur van Mgr. Waffelaert den besten waarborg. — Jammer dat er hier en daar drukfouten zijn: in de vertaling van II, 18 en 19, zijn de druklijnen verward geraakt. J. SALSMANS, S. I.

ERRATUM — In een voorgaande aflevering werd onder nr 3185 een werk besproken, waarvan de bibliografische beschrijving dient gerectificeerd als volgt :

Venantius, P. **24**

VAN OVERWEGING TOT BESCHOUWING, aan de hand van Maria. — *Brugge, Beyaert, 1921. (22 × 16) 148 blz.* *5,85 fr.*

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

3275 Berkvens-Hulsmans, Anny **37**

LICHT EN KRACHT! — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opv. Brochurenreeks nr 35) 1927. (21 × 14) 98 blz.* *fl. 1,25*

IV — Dit 35e deeltje uit de opvoedkundige Brochurenreeks van Tilburg is een zeer mooie aanwinst voor de pædagogische bibliotheek van onderwijzers, onderwijzeressen, jeugdleiders,-sters, bestuurders en-sters van patronaten en jeugdorganisaties. De schrijfster belicht al de vlakken van het kinderlijk gemoed; plooit het hart open; kijkt tot in het diepste der ziel; verduikt de schaduwzijden niet, noch laat de grillen achteloos

voorbijgaan. *In feite* is het dus een zeer practisch handboekje van kinderopleiding; van geestes- en wilsvorming (licht en kracht). Alle saai betoog ligt ver. Meestal steekt de schrijfster hare gedachten in het bekoorlijk kleedje van een verhaal, een anecdote of een sprookje. En ook het kleedje is mooi gekleurd en de plooien er van vallen smaakvol, wat natuurlijk het bezien er van veel sterker aantrekt. Opvoedkundig, wordt de Roomsche idee er heerlijk in uitgeleefd. En dat verheft dit werkje tot een dwars-door katholieke daad. In onzen tijd, nu de jeugd zoo heftig aangevochten wordt, moeten we des te sterker gewapend staan om ze te behoeden en te sterken. Kennis eerst van de jeugdpsyche om een licht er voor te kunnen wezen; vorming, om hun een kracht te zijn. — Om hare gave moeten we A. Berkvens-Hulsmans dankbaar wezen. Het R. K. Jongensweeshuis bracht het ons zooals al zijn andere uitgaven, keurig verzorgd op de leestafel.

M. Van Hoeck, pr.

3276 **Damasus, P. e. a.** **37 : 24**

In blijden Ernst. Een boek voor het ontwikkelde meisje. *'s Bosch, — Malmberg; Antwerpen, Neerlandia, 1927. (21 × 15) 254 blz. 27,50 fr.*

IV — Dit boek geeft, uit de samenwerking van vele der beste Nederlandsche katholieken, een reeks opstellen over de opvoeding en de christen volmaking van meisjes en vrouwen. De moderne heidenen willen van haar alles maken behalve ware vrouwen, zooals God ze wilde en zooals de christen maatschappij ze verlangt en dringend noodig heeft. Over de eigenlijke bestemming van de vrouw, haar natuurlijk en bovennatuurlijk streven tot opofferende liefde, haar rol in huisgezin en maatschappij, haar mogelijke roepingen en bezigheden, haar voltooiïng door hooger godsdienstigheid, zeggen deze opstellen veel waars en nuttigs. Daarom weze het boek aan meisjes en meisjes-inrichtingen dan ook warm aanbevolen.

Al. Walgrave, pr.

3277 **Rombouts, Fr. S.** **37 : 9**

Historiese Pedagogiek. Grote lijnen der geschiedenis van het opvoedkundig denken en doen in doorlopend verband met de kultuurontwikkeling. 1e Deel: Van de oudste tot de nieuwste tijd. — *Geïll. met 29 portretten buiten den tekst. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, 1927, (24 × 17) 376 blz. fl. 5 ; geb. fl. 6.50*

V* — Ziehier Fr. Rombouts' bizonderste leidende gedachten: « 1. Slechts wie de wereld- en levensbeschouwing van pedagogiese systeembouwers kent, kan die schrijvers en hun werken begrijpen (X). Nu, 2. De verhouding tot God is altijd een betrouwbaar kriterium en juiste maatstaf van de kultuurstand. Dus, 3. Een grote voldoening zou het voor ons wezen, als dit boek bleek te zijn, een apologie voor het kristendom, voor het katolicisme en de katolieke pedagogiek. » — Ons wordt alzoo aangeboden eene katholieke Algemeene Geschiedenis: vóór Christus, de Grieksche wijsheid; van Hem uit, de beschaving der Germaansche volkeren en de kristelijke opbloei tot het hoogste punt, en dan de tweede erfzonde, Renaissance, Hervorming, waarin wij nu nog leven. Op dien achtergrond teekenen zich de paedagogen af met hun persoonlijkheid, gedachten, geschriften en instellingen. En zoo zien we bij Oudere en Middeleeuwsche Geschiedenis nauwkeurig voorgesteld de schitterende Grieksche wijsgeeren, S. Augustinus, het monachisme en de Karolingische Renaissance. Bij den ingang der moderne tijden wordt de grondvraag: God of mensch, door den schrijver uitvoerig belicht.

Bijzondere aandacht wordt gewijd aan onzen Geert Groote en zijn school, reeds in de Middeleeuwen *het* instituut van Noord- en Midden Europa, en de schakel met de nieuwe eeuw. Met klem worden de katholieke meesters in de eeuw van het Humanisme naar voren gebracht, de Jezuieten, en bepaald de aartsleeraar in de katechese, H. Kanisius, en meer nog de lenige, uiterst sympathieke Vives. Een zelfde eerherstel komt in de 17e eeuw, bij het opkomen der realistische school toe aan Gelukz. J. B. De la Salle, weeral boven Comenius te plaatsen. Niet zoo te versmaden zijn Port-Royal en de Pietisten (Francke), met hun noest studeeren. Eindelijk gevoeligheid en Aufklärung: Rousseau, met zijn goed én zijn kwaad, de invoerders van het aangename, d. i. de Philanthropijnen (liever Salzmann dan Basedow), en te midden der verdorrende Aufklärung, de bezielde katholieke werkers, von Felbiger en Overberg (rond 1800). — Om zijn uitstekend, want waarheidsgetrouw, goed ingelicht en duidelijk werk, verdient Fr. Rombouts de erkentelijkheid van heel de Roomsche en Nederlandsche schoolwereld. Uitgave, zeer degelijk. Dr Joris Caeymaex, pr.

3278 Schilgen, Hardy, S. J. **39 : 17**

« Zij » en Gij. De verhouding van den jongen man tot het jonge meisje. *Vert. uit h. Duitsch dr. E. de Pénasse Mouwen. — Steil, Missiehuis, 1927. (20 × 12) 172 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2*

V — Schr. zegt in het laatste hst. van dit boek: « Wij hebben heel rustig met elkaar gesproken, geen dooddoeners, geen vreemde theorieën, geen leege beweringen naar vorengebracht, maar waarheden en feiten zooals de ondervinding en de wetenschap aantoonen ». Inderdaad, dit is een ernstig werk over een ernstige stof: een rustige, onbevangen en pakkende, een diep-godsdienstige hoewel niet preekachtige voorlichting waardoor de jonge man zelf leert inzien en erkennen wat hij moet afweten van zijn verhouding tot het jonge meisje. Door heel dit boek, wordt, nopens de meest-delikate vragen, de gulden raad en de hartelijke toon getroffen. Kostbaar voor in wording zijnde mannen, voor priesters, ouders en opvoeders. K. Cruysberghs, pr.

4. — Taalkunde

3279 De Maar, Dr H. G. **42 : 88 : 37**

English Passages for Translation: 2. For the use of higher forms in schools and of students. — *Groningen, Wolters. 1925, 3e druk (20 × 12) 96 blz.* *0,80 blz.*

V — Een heel interessant boek voor gevorderde leerlingen. Ditmaal geen losse zinnen meer als vertaling maar uittreksels uit het werk van beroemde Engelsche prozaschrijvers uit de 18e en de 19e eeuw. De leerlingen worden dus vertrouwd gemaakt met de Engelsche letterkunde. Ook wordt er in aangewezen wat goed vertalen is. Heel bruikbaar voor onze scholen. M. Van Coppenolle.

3280 Ferry, Gabriel **83.0**

Le Coureur des Bois ou Les Chercheurs d'Or. *Edition arrangée et annotée par W. F. Hildebrand et J. H. Kool. — Groningen, Wolters, (Bibl. des Débutants) 1926, 2 dln (16 × 10) 64, 60 blz. elk* *fl. 0,50*

V — Verhaal uit de woestenij en het leven der goudzoekers. Ruwe zeden van de wilden, wraak zonder aarzelen doorgevoerd, nergens

vergiffenis. Verheven gevoelens worden er ook in uitgedrukt nl. de dankbaarheid. — Dit verhaal van Gabriel Ferry mag zeker door iedereen gelezen worden. In zijn soort is het een heel mooi boek.

M. VAN COPPENOLLE.

3281 Geerebaert, A., S. J. 48 : 83

HOMEROS' KLEINE ILIAS. Verkorte uitgave. *Geïll. met portret. — Luik, Dessain (Griekscbe&Latijnsche Schooluitgaven) (19×12) 204 blz. geb. 7,2) fr.*

V — Zeer verzorgde uitgave der merkwaardigste brokken uit de Ilias door iemand die niet enkel vertrouwd is met Grieksche philologie maar die ook weet wat er noodig is voor een degelijk onderwijs in de Grieksche letterkunde. Dr K. ELEBAERS, PR.

5. — Wetenschappen

3282 Martens, Kanunnik J. B. 83 : 59

SCHETSEN UIT DE DIERENWERELD: OVER DE VOGELS. — *Geïll. — Brugge, Excelsior, 1927, 2e druk. (22 × 15) 186 blz. 8,45 fr.*

V — Heel boeiende volkslectuur, wellicht het type van de wetenschappelijke vulgarisatie. Een vitter, een uitpluizer zal misschien zeggen dat we hier een afkooksel van Brehm's Tierleben voor oogen hebben; dat is misschien gedeeltelijk waar, doch als vulgarisatiewerk verliest het boek er niet bij, wel integendeel, dat pleit voor den schrijver dat hij aan ernstige bron zijn gegevens geput heeft. Mocht ons Vlaanderen zoo'n stel wetenschappelijke vulgarisatiewerken aan zijn lezers kunnen bieden! Maar dan uiterlijk wat beter verzorgd, a. u. b. L. SENDEN, PR.

3283 Schouten, Dr G. 511

DE GRONDSLAGEN DER REKENKUNDE. Met toepassingen op grenswaarden, oneindige reeksen en producten, gedurige breuken, dubbelreeksen. — *Groningen, Noordhoff, (Noordhoff's Verzameling van Wiskundige Werken, Deel 3) 1927, 2e druk (25 × 16) 140 blz. fl. 3,90*

V — Een zeer verdienstelijk werk van Dr. Schouten, dat zijnen tweeden druk beleeft, al is de behandelde stof nog zoo speciaal. Het is eene ware synthesis der rekenkunde, die bij velen nieuwe horizonten opent. Aan alle groote begrippen der rekenkunde: meetbare en onmeetbare getallen, grensbepalingen, getallenreeksen, kettingbreuken en oneindige produkten is hun waar belang in den tekst en in de uiteenzetting toegekend. Bijzonder is op te merken hoe in deze behandeling meerdere, zonder dit op zich zelf staande onderwerpen, door bemiddeling van de onbegrensde getallenrij van een gemeen oogpunt uit kunnen beschouwd worden. KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

3284 Schneider, Willy 511

HET AANVANKELIJK REKENONDERRICHT OP GEZONDE GRONDEN. Handleiding voor de eerste 20 getalhoeveelheden. — *Antwerpen, De Sikkel, 1925, (22 × 14) 148 blz. 18 fr.*

V — Dit werk zal met dankbaarheid gelezen worden door hen die de lastige taak op zich namen de eerste stappen der heel-kleinen te richten bij het rekenonderwijs: zij dragen de zware verantwoordelijkheid een vasten grond te leggen waarop het later reken- of wiskundig onderricht moet opgebouwd. — Heel het onderwijs gaat hier gesteund op de kennis der moderne psycho-physiologie, de ware basis van degelijke pedagogie : schrijver doorpeilt het ingewikkeld complex van een ontluikend

kinderverstand, weet zijn onderwijs boeiend te maken: leert zijn kinderkens al spelend rekenen. — Dat mag daarom niet banbliksemen de oude, niet te versmaden methoden, niet veroordeelen hen die het nog houden met het eenvoudig telraam, met stokskens of dergelijke onderwijsmiddelen, die hun proeven ook reeds leverden. L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

3285 Van Gink, C. S. Th. **63**

HEDENDAAGSCHE PLUIMVEE-VOEDERING. *Geïll. met 12 afbeeldingen.—A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen, Nr 141) 1927. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*

V — Dit is, ondanks het uitzicht van het boekje, een tamelijk uitgebreide handleiding over hennenvoeding. Het is een zeer bevattelijke en eenvoudige uiteenzetting van de voornaamste regels die bij hennenvoeding dienen in acht genomen. Ook het materiaal (eet- en drinkbakken, enz.) wordt breedvoerig besproken. Een goed boekje met veel nuttige aanduidingen. F. CASTEELS, L. I.

3286 X **61**

RHEUMATIEK. — *R'dam, Brusse (Ned. Vereeniging vr. Rheumatiekbestrijding, Nr 1), 1927, (25 × 16) 30 blz.* *fl. 0,50*

IV — Een vlugschrift, bevattende overdruk van drie vulgarisatiebijdragen uit het Amsterdamsch Algemeen Handelsblad, met daarna, eenige redevoeringen en een kort relaas over een bezoek aan de antirheumatiekbadinrichtingen te Aken. — De redevoeringen zijn « welkomgroeten » op vergaderingen: daarmee zijn die voldoende gerefereerd. — De drie artikelen behandelen opvolgenlijk: 1) wat is rheumatiek? 2) sociale beteekenis van de rheumatische ziekten; 3) bestrijding van de rheumatiek. — Afgezien van den stijl — die voor ons, Vlamingen, op sommige plaatsen wat zwaar zou kunnen voorkomen — degelijke vulgarisatie die niets meer wil geven dan wat ze geven mag en wat den leekenlezer belang kan inboezemen. Geen vulgarisatie die zich zelf-genezende-rheumatieklijders kweekt, zooals sommigen onzer vulgarisateurs uit de dagbladpers dat moeten doen! — Het boekje beoogt belangstelling te wekken voor de rheumatiek-bestrijding, en dat doel bereikt het. Dr J. LEBEER.

7. — Schoone Kunsten

3287 Jansen, A. M., en Overman-Zöllner, M. **784 : 372**

NIEUWE LIEDJES voor kleine en groote kinderen. — *Groningen, Noordhoff. (20 × 13) 27 blz.* *fl. 0.45*

VI A-B-C — Iets voor kleine-kinderenschool! — Kinderen moeten zingen. Als ze het niet kunnen moeten ze het leeren. Men « leert » zingen. Doch we moeten ook « liederen » hebben. « Kinderliederen! » Degelijk van inhoud en gemakkelijk van vorm. Hier een bundeltje van 20 liedjes. Dat dit bundeltje uitgaat van leeraars uit de Bewaarschool zelf, is, dunkt me, weer een beste waarborg voor de doelmatigheid. We hebben geen kinderliederen te veel, althans niet voor bewaarscholen. Hier hebt U stof. Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

3288 Vermeylen, Aug. **73 : 75**

GESCHIEDENIS DER EUROPEESCHE PLASTIEK EN SCHILDERKUNST, IN MIDDELEEUWEN EN NIEUWEREN TIJD. 3e Deel: De zestiende Eeuw. *A. Tekst; B. Platen. — A'dam, Mij v. g. c. g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek) 1925. (18 × 12)*

224, 88 blz. *fl. 2,25; geb. fl. 3,35*

IV* — August Vermeylen verhandelt in dit deel voornamelijk de schilderkunst der 16de eeuw in Italië, Duitschland en Vlaanderen. — Deze 16de eeuw opent met het bloeitijdperk der Renaissance, die zich het zuiverst voordoet in het eerste vierendeel der eeuw en wel vooral te Florentië; te Venetië is er een ander bestanddeel mede vermengd, het colorisme dat stilaan leiden zal tot het zuiver picturale van den barok. Deze periode gaat door voor *de* klassieke kunst, bij uitmuntendheid; ze is humanisme in den ruimsten zin van het woord : lichaam en ziel zijn van gelijken tel; het vleesch is even heilig als de geest. Houding en gebaar zijn edel, machtig, kalm, bijzonder; de beweging is aristokratisch, voornaam, eene grandezza vol gemakkelijke bevalligheid; uit de kunst straalt de ordenende geest, de regelende rede, de schoonheid van den harmonischen mensch. — Dat gaat voor Italië tot circa 1520; voor het Noorden tot circa 1550. — In dat Noorden, stond men in Duitschland toch, voor eene prachtige belofte, met Grünewald, een voorlooper van den barok, en met Dürer. In Vlaanderen verloren Mabuse en de andere Italianiseerders, bij de nieuwe strekking wat de bekoorlijkheid der oude Vlamingen uitmaakte : de innigheid van kleur, de geestelijke atmosfeer, de vrome overgave aan het werkelijke; maar ze leerden op ontdekkingen uittrekken en bereidden eene heerlijke toekomst voor. — Kunst staat niet stil; en men kon niet stil blijven bij de uitbeelding van den mensch die over natuur en hemzelven regeert in harmonische kalmte; de gemoedsbeweging begon haar wetten te stellen, het liefelijke met Corregio, het geweldige met Michel-Angelo; en deze strijd kreeg zijn volle beslag bij Tintoretto, die veel vrijer spel had in de kleuren-kunst. Dan breekt de apocalypsis van den innerlijken mensch oppermachtig door; de klaarheid der bewuste, regelende orde moet voorgoed wijken voor het minder bepaalde, voor het onbepaalde dat uit de diepte rijst, voor het onberekenbare, met zijne drift, zijn donkerten en zijne geheimzinnige schielijke verlichtingen; een visionaire wereld werpt haar troebele of verlichtende schijnsels door de wereld der werkelijkheid. — Om dat alles te kunnen vertolken, moest men eerst los geraken van het plastische; men moest eerst de atmosferische eenheid vinden om de geweldige gebeurtenissen bijeen te houden; en men moest het brengen tot samenstellingen van hel en donker, tot samenstellingen van toonmassa's, om door het muzikale van de kleur het onuitspreekbare van het gevoel te benaderen. — Dat zuiver picturale werd gevonden te Venetië. Titiaan en de Venetianen hebben dan ook het leeuwenaandeel in dit 3de deel. — Hoe meer deelen er verschijnen van dit standaardwerk, hoe meer men in bewondering opgaat voor den bezonkenen doorzienden kunstzin van den schrijver, en voor het smijdige der taal. Was het inleidend woord van 't eerste deel, soms duister, en onklaar; hier klaart alles op, lees b. v. het inleidend woord (over klassieke kunst) in dit deel. Nog meer dan voorgaande mag dit deel dan ook bijna onmisbaar heeten, omwille van de magistrale lijn die van uit het klassieke getrokken wordt tot den barok. Ook om wille van de kritische beoordeelingen; ze zijn gegroeid uit veel overpeinzen, uit zware belezenheid, en ze zijn persoonlijk. Lees b. v. zijne karakteristiek van M. Angelo, en vergelijk met Romain Roland. — Sommige afbeeldingen maken dit deel ongeschikt voor aankomende jeugd.

J. HALLEZ, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

3289 **Van Cauwelaert, Aug.** **81 : 89**

LIEDEREN VAN DROOM EN DAAD. Gedichten. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927, 4e druk (21 × 17) 112 blz.* *15 fr.*

V — Deze « Liederen van Droom en Daad » zongen in het hart van den dichter, die, te dien tijde, met doorschoten borst, in rustmaanden het brutale oorlogsgebeuren hérleefde. Onder al de dichters die de gruweljaren meemaakten aan het front, hebben Hil. Thans, de Pillecyn en Van Cauwelaert, het meest-pakkend van alle de diepe ellende, de schokkende heftigheid, de wrange zieletormenten uitgebeeld. En onder deze drie staat van Cauwelaert vooraan. Een vierde druk — zooals deze — van een bundel oorlogspoëzie bewijst heel wat. Het is voldragen kunst die wordt een bittere aanklacht tegen de verschrikkingen uit de bloedjaren. Uit de rust van *Verzen I*, de wat-teedere weemoed van *Verzen II* worden we geworpen in de woeste branding. — *Liederen van Droom en Daad* zullen blijven een scherpe, doch christelijk-gemilderde weergalm van wat er onbewust schreide in het hart van duizenden onzer jongens, door dezen dichter uitgezongen. De uitgave van Leeslust is uiterst-keurig. M. VAN HOECK, PR.

3290 **X** **81**

GRIEKSCHE LYRIEK, in Nederlandsche verzen overgebracht door P. C. Boutens, Willem Kloos, Edw. B. Koster, Balthazar Verhagen, en anderen. Verzameld en ingeleid door W. E. J. Kuiper. — *A'dam, Elsevier (Algem. Bibliotheek, 19) (18 × 12) 122 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2*

III* — Voor hen die een denkbeeld willen krijgen van de antieke dichtkunst. In de humaniora worden deze lyriekers zelden gelezen. Toch ontmoeten wij in het boekje het beroemde koor van Sophocles : *De Mensch.* Maar de andere verdienen ook wel dat een beschaafd mensch er kennis meê make. Toch is hier, meer dan waar ook de spreuk te gedenken: *Traduttore traditore.* Geen vertaling kan de Grieksche vormen en woordkunst weergeven. Ook is de mythologische grond — vooral in Pindaros — voor ons een groote hindernis om deze, anders hoogvliegende poëzie te bevatten. Wij hebben onder de oude dichters, minstens zoo oud als deze Grieken, den dagelijkschen omgang met de *Psalmen van David*, die als lyriek toch nog eenige kilometers hooger staan dan de Oden van Pindaros en zelfs de koren van Aischulos of Sophocles, maar die zijn een andere kunst. — Een nuttig boekje dus, alleszins, voor de studie-minnende lezers. AL. WALGRAVE, PR.

82 TOONEELLITERATUUR

3291 **Arents, Prosper** **82**

ZOOALS PILATUS. — *Antwerpen, Het Tooneel, 1927. (21 × 13) 112 blz.*

I — E. W. Schmidt schreef voor dit boekje — *tooneelwerk* kunnen we het niet noemen — een inleiding, waarin tegen de tooneelvernieuwing wordt opgetreden en het standpunt verdedigt van een egoïstisch liberalisme. « Wij dienen niet, of, beter, wij dienen alleen ons zelven, ieder zich zelve »: Daarmee spreekt Schmidt zijn zelfveroordeeling uit. — Over het boekje zelf verspillen we geen woorden. M. VAN HOECK, PR.

3292 Sofokles **82 : 439 : 47**

KONING OIDIPOES. In Nederlandsche verzen overgebracht door P. C. Boutens. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Tooneelbibliotheek) 1926. (18 × 12) 64 blz.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

III — Boutens, die slechts het verhevenste en meest onvertaalbare aanpakt: Aischulos, Platoon, de Grieksche lyrici en Sophokles, en die niettemin de heerlijkste vertalingen geschapen heeft, welke wij in het Nederlandsch bezitten, schenkt ons nu voor de tweede maal een treurspel van laatstgenoemden dichter: in 1920 heeft hij reeds Elektra meesterlijk vertolkt. — Hoewel metrisch, is de vertaling zeer getrouw. Wel is zij geen ontspanningslectuur, maar veel minder dan Boutens' vertalingen uit Aischulos, verdient zij het verwijt van duisterheid. Het onderwerp is zoowel door den Griekschen als door den Hollandschen dichter met kieschheid behandeld; doch de Oidipoessage is uit haren aard zelf geen lectuur voor iederen leeftijd. A. GEEREBAERT, S. I.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

3293 De Sinclair, F. **83**

LEUGENS. Roman. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf. (21 × 16) 256 blz.* *fl. 2,90*

III — De Sinclair geeft ons hier 'n roman, sterk van bouw en groots van opvatting. Buiten 'n paar keren — waar de intrigue niet genoeg opschiet, en het boek alzoo wat langdradig aandoet — loopt het verhaal vlot van stapel, bloeit zelfs heel goed. Soms wordt het tamelik ingewikkeld; we hebben hier eigenlik stof voor drie romans : de hoofdlijn is de geschiedenis van Dr Gideon Terhole en z'n vrouw Ketty. Daarna hebben we twee bij-intrigues: vooreerst de overspellige liefde van Mark en Dolly, en dan nog 't geval van Ada Verboom, de artiste. De Sinclair brengt daar nog 'n hele boel andere gevalletjes bij, en hij heeft ze ook nodig om z'n vooropgezette thesis te verdedigen: leven op waarheid gebouwd mislukt. Enkel leven dat op leugen gebaseerd is brengt geluk en vree. 't Leven is 'n aaneenrijging van leugens. Glad verkeerd. — Maar de Sinclair breekt zelf z'n thesis door Ketty te doen zeggen : « De allergrootste waarheid van onze liefde, die hielden we achter ». — Maar die éne zin, verloren tussen al de andere, maakt het niet terug goed, en na lezing zou men wel eens kunnen gaan geloven dat de leugen het leven bouwt. — Alles bijmekaar: 'n degelijk roman — met heel wat letterkundige kleur — maar met verkeerde thesis. LEO ARRAS.

3294 Jaarsma, D. Th. **83.1**

THISS: 5. DE GROOTE TWIJFEL. — *A'dam, P. N. Van Kampen en Zn., 1926. (21 × 16) 192 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4,50*

III — Thiss nog altijd droevig (zie Thiss IV: Het verloren Huis) komt in betrekking met Meester Keuvelaer, 'n kostelijke type van 'n lacherom-niet-te-moeten-weenen, die lekker in Bijbelteksten spreken kan. Thuis is 't kat en hond met zijn vrouw (met wie hij in 't laat getrouwd is), een klaagster, een kwezel, een krikkelmadam. Daar komt een jong nichtje over, Cisca. Je raadt al,.... Thiss... Nu die Cisca is verloofd met

een Duitscher die na herhaalde bezoeken, haar finaal bedrogen laat zitten. Ondertusschen was Thiss de speelbal van den grooten twijfel of hij haar alleen had dan niet. Cisca vlucht, Thiss haar achterna, maar Keuvelaar haalt hem in en belet dat het nog erger wordt. Bij Jaarsma voelen we altijd de dichterlijke Friesche atmosfeer, wijd waterland met hooge luchten, regen, zon, storm (hier een uitstekende op het meer). Keuvelaar is een levende figuur. Ditmaal houdt het verhaal ook beter aaneen, en is al minder ergerlijk. Maar nu de hoofdzaak, Thiss zelf, de instinktmensch, die blijkt thans onherroepelijk een hopeloos onderwerp te zijn. Of het nu om Finy, om Siep of om Cisca ga, 't is eeuwig hetzelfde opkomen van instinkten en dompelen in wanhoop. — En wat al onrechte elementen bij Jaarsma, nu eens dat tergend gehakkel, dan weer heelder bladzijden psychologische woordkramerij, of die centjesbladspanning (?), zooals hier o. a. heel het slot!

Dr Joris Caeymaex, pr.

3295 Klein, Ernst **83.0**

De gestolen Professor. Een romantisch verhaal uit de Grieksche bergen. *Vert. uit h. Duitsch dr. B. Zady. — A'dam, Koloniale Boek-Centrale (20 × 14) 166 blz.*

III-IV* — Een Weenensch professor is door Grieksche roovers gevangen. Vitus Thavon, een dagbladman, gaat er op uit om hem te verlossen. Door allerlei gevaarten, waarin de dochter van den roovershoofdman ook betrokken is, krijgt Vitus den gevangene los, maar hij zelf is gevangen door de juffrouw. — De spanning in het verhaal is van eerst tot laatst volgehouden, door allerlei middeltjes als geheime gangen en valdeuren, verborgen telephoonverbindingen en wat dies meer. Jammer dat de zedelijke theorieën van den hoofdpersoon zoo zwak zijn als cynisch. Weeral een boek *dat ongevormde lezers verre best gerust laten.*

Al. Walgrave, pr.

3296 Sinclair, Upton **83.3**

Sylvia's Huwelijk. *Vert. uit h. Engelsch dr. Mevr. P. Kapteyn-Schröder. — Zeist, Swartsenburg, (21 × 15) 166 blz. fl. 3,50; geb, : fl. 4,50*

III — Een pleidooi voor voorlichting, geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk. Een scherpe aanklacht van de onwetendheid waarin men moedwillig sommige meisjes laat, met betrekking tot geslachtsziekten. Sylvia's echtgenoot lijdt aan dergelijke ziekte. Haar kind is tengevolge daarvan blind. Sylvia is te laat op de hoogte. Na één jaar verlaat zij een echtgenoot en wordt een onvermoeibare propagandiste van voorlichting. Haar vroegeren verloofde, den verstooteling, ontmoet zij opnieuw. Wat zal de uitkomst zijn. Dit leert het boek ons niet. Het slot is : « Wij vrouwen moeten allen lijden ». — Hoe Katholieken over dit alles moeten denken leeren ze best niet in on-katholieke. ja, ongodsdienstige romans (Sylvia is godsdienstloos. In haren huiskring was godsdienst conventie) maar wel in Katholieke leerboeken als Pater Salsmans' *Geneeskundige- en Rechtelijke Plichtenleer.*

Aug. Dosfel-Tysmans.

3297 Van Boven, Henri **83**

Naar de diepte. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (19 × 12) 214 blz. 19,25 fr.*

III — Deze val naar de diepte is me niet erg meegevallen : niet heel interessant zijn de gebeurtenissen, waardoor de weinig interessante kostschooljongen Thomas de Maerl stilaan verloopt en in den dieperik

geraakt; ten slotte blijft hem niets anders over dan een plaatsje na te jagen in een Congoleesche handelsmaatschappij. — De stijl en vertaaltrant is dor en droog : maar zelden krijgt de schrijver u te pakken bij het te loor gaan van die arme jongensziel. Dr A. Boon, pr.

3298 **Wells, H. G.** **83**

De Koning der Koningen. *Vert. uit h. Engelsch dr. C. C. Bender. — A'dam, Allert de Lange, (21 × 16) 236 blz.* *fl. 2,90*

III-IV* — Tegen zijne gewoonte in : den godsdienst of de maatschappij der toekomst te beschrijven in zijn romans, stelt Wells zich ditmaal tevreden met de geschiedenis te vertellen van M. Preenby en van Christina Alberta, zijne dochter. Weduwenaar geworden, verlaat hij de wasscherij en vestigt zich te Woodford Wells, nabij London. Christina Alberta, is een modern meisje, die vrij en los leeft en naar de hoogeschool loopt en een communistische levensbeschouwing er op na houdt. Zij kijkt verbluft op toen haar vadertje haar wil overtuigen dat hij niet langer Preenby is maar wel Sargon, koning der koningen. Zekeren dag verdwijnt hij, en na zonderlinge avontuurtjes wordt hij opgesloten in een krankzinnigen gesticht. Christina Alberta kent geen rust zoolang zij haar vadertje niet wedervindt, welke naar zij verneemt, haar vader niet is. Preenby, uit het krankzinnigengesticht door Bobby gered, sterft kort daarop aan longontsteking. Christine Alberta wordt er tijdig bijgeroepen. Voorgoed gaat zij zich toeleggen op de studie. Duchtig hekelt Wells de behandeling der krankzinnigen in de gestichten. Veel vreemde dingen komen er in voor. Toch is de psyche van dien waanzinnige knap weergegeven. D. De Pauw, O. P.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

3299 **Ayres, Ruby M.** **83.1 : 89**

Het Meisje van hiernaast. — *Vert. uit h. Engelsch dr. W. G. A. Roldanus. Pr. — Utrecht, W. De Haan, (16 × 13) 280 blz.* *gec. fl. 1,50*

IV — 'n Romannetje dat zich afspeelt in de laatste oorlog. 't Is nog helemaal niet wat men zou noemen — oorlogsliteratuur, 'n Heel aangenaam verhaal — lijk trouwens al de romans van Ruby M. Ayres — met heel wat letterkundige kleur. De psychologiese uitbeelding der verschillende karakters mag wel héél gelukkig heeten. Die Miss Joy is waarlik 'n « kraan van 'n meid »! Leuk is de Overgang van David : van haat naar liefde. — De vertaler had wel 'n keuriger Nederlands kunnen leveren. Leo Arras.

3300 **B. B., Louise** **83.3**

Janneke de Pionierster. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf, (Moderne Bibliotheek), 4e druk, (16 × 12), 236 blz.* *fl. 1,50*

IV — De katholieke lezer dient te weten, dat dit verhaal speelt in een *protestantsch* midden en gekende woorden, zaken en gebruiken voorstellen, die met onze opvatting niet overeenstemmen. Voor den ingelichten lezer schildert de schrijfster, Louise B. B., den weldoenden invloed door de vrouw uitgeoefend op de kolonialen, die verre van de Westersche beschaving, anders gemakkelijk een verwilderd leven leiden. Een edel en verheffend boek. Aug. Ossenblok.

Boonen, Jaak **83**

Geldjan. — *Amsterdam, Van Holkema en Warendorf (Modern-Bibliotheek) (16 × 12) 166 blz.* *geb. fl. 1,50*

IV — Ja, mag men het wel 'n roman noemen? 't Zijn eerder enige losse schetsjes, hatelikheden uit het leven van 'n onverbeterlike vrek. Het gaat zelfs soms wel wat al te ver? — De taal van Jaak Boonen laat hier en daar ook wel wat te wensen over. Vooral natuurlikheid en frisheid ontbreken hier. Nochtans zijn er 'n heel deel aangename toneeltjes in geschilderd, en de lezing ervan zal velen 'n aangename ontspanning zijn. LEO ARRAS.

3301 Graafland, Jonkheer Johan **83**

VAN TOEN EN THANS. — *Heijthuysen, Beynsberger (24 × 16) 225 blz. fl. 2,50*

IV — Schetsen uit een officiersleven van 't Nederlandsch leger. Graafland heeft een penseel dat plastisch schilderen kan en een pen die het melancholisch-stemmende ernstige van 't menschelijk leven raak weergeeft. — Uiterst verzorgde stijl, met dat overbeschaafde dat ons Vlamingen, steeds verwonderd opkijken doet. Een boek met fut en met gedachten! Dr K. ELEBAERS, PR.

3302 Kuyle, Albert **83 : 91**

ZEILTOCHT. — *Maastricht, Boosten & Stols, 1925, (18 × 12) 84 blz. fl. 1,50*

IV* — In dezelfde reeks als Greshoffs « Uren » verschijnt dit mooie werkje; een zeer subjectief reisverhaal van den jongen dichter van « Seinen » of liever, een reisverhaal is het eigenlijk niet : de tocht kon even goed gedroomd zijn, zoo onreëel blijft het boekje, zoo ongedetailleerd gansch de bootreis. Alleen lijkt me de trant wel min of meer « geforceerd » en gewild zwaar. Laten we er ons intusschen om verblijden dat de hernieuwing van onze literatuur ook tot het proza doorgedrongen is. We hadden het waarachtig noodig. Laat de hernieuwing zich nu maar niet bij den vorm bepalen, ook niet bij Albert Kuyle. — Het boekje is heerlijk uitgegeven. ERNEST VANDER HALLEN.

3303 Locke, William J. **83**

LIEFDE'S ZEGEPRAAL. *Vert. uit h. Engelsch (The Glory of Clementina Wing) dr. W. J. R. Roldanus Jr. — Utrecht, A. W. Bruna & Zoons, (18 × 12) 323 blz.* *gec. fl. 1,00*

IV — 'n Heel eigenaardig roman. Lijk vele Engelse boeken, vol filosofiese — dikwijls paradoxale — en soms héél gewaagde — beschouwingen en beweringen. — Eens te meer is dit boek 'n beeld van het Engelse karakter: gesloten, maar innerlik toch goed; kinderlik en tevens exentriek. 't Begin van de roman is tamelik langdradig. Later wordt hij boeiender, aantrekkeliker. Roldanus zorgde voor een middelmatige vertaling. LEO ARRAS.

3304 Martin, Hans **83**

RECHTS EN AVERECHTS. Een bont verhaal. — *R'dam, Brusse, 3e druk (20 × 12) 166 blz.* *fl. 1,50*

III-IV — Bont inderdaad. Raak getypeerd, grappig gevonden, geestig geschreven, allerzonderlingste menschen, fantastisch als verbeelding, een milieu van artisten, quasi-artisten, bon-vivants en groote kinderen. Daarin gebeuren allerlei kleine en onbenullige dingen, die de auteur allergeestigst uitgebaat heeft om er een fijn humoristisch verhaal rond te bouwen. Lichtzinnig is het soms wel, één enkelen keer op 't randje, maar toch niet te déclasseeren. Althans niet voor grootsteedsche lezers. Voor buiten-boekerijen e. d. is het absoluut ongeschikt.
ERNEST VANDER HALLEN.

3305 Sutcliffe, Halliwell **83**

HAAR OFFER. *Vert. dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Utrecht, De Haan (De Haan's groene Boeken) (15 × 12) 342 blz.* *gec 8,50 fr.*

IV — Om have en goed te redden zal Nicholas Oldfield niet huwen met Alison Blake. Vaders erfenis is beladen met schulden en een huwelijk met een niet rijk meisje zou de ondergang zijn van 't voorvaderlijk erf. 't Een of 't ander moest hij verliezen : de liefde van Alison of zijn landgoed. Maar de liefde is hem te sterk. Dan vindt Alison haar offer uit : zij zullen trouwen in 't geheim; niemand zal er iets van weten tenzij de Dominé en de twee getuigen. Na enkele weken verborgen geleefd te hebben, moet Nicholas terug voor zaken. Ondertusschen verdwijnt Alison met haar kindje en leeft onvindbaar, in ellende. 't Kindje sterft. Zij komt terug gesukkeld op 't oogenblik dat een weldoener al de hypotheken heeft afgelost. Nu breekt de dageraad aan! De handeling sleept langzaam, heel langzaam voort. Al te romantiek is deze verhouding tusschen beide jongelieden. Er zijn brokken prachtige natuurbeschrijving in dit verhaal en raak getypeerde figuren. Alles overgoten met een *protestantsch* tintje. 't Heele geval is omhuld met nevels en ligt weggedoezeld in een atmosfeer van heide-mysteries. — Nuchtere Vlamingen zullen die idylle uit Schotland maar mistig vinden.

Dr K. ELEBAERS, pr.

3306 Tagore, Rabindranath **83 : 37**

DE LEERSCHOOL VAN DEN PAPEGAAI EN TOESPRAKEN IN SHANTI NIKETAN. — *Met toestemming van den dichter bewerkt door Noto Soeroto. — Geïll. dr. Abanindranath Tagore. — 's Gravenhage, Adi Poestaka (32 × 24) 68 blz. fl. 3.50*

IV* — Een didaktisch sprookje met betrekking tot het verstereotypeerd onderwijs en zijn doode methode. De rustige stem van den leerenden Meester klinkt hier zacht en innig met een overvloed van beelden, als een parabel uit het Nieuwe Testament. In zijn korte « toespraken » doceert de groote oosterling zijn quietistische levensopvatting en de strakke ideeën, geinspireerd door het Boeddhisme, die hier weldadig-rustig en harmonisch aandoen. Dikwijls ook zijn het slechts vage dichterlijke aandoeningen, of moraliseeringen over de liefde van mensch tot mensch, en de kennis van de menschelijke vermogens. Wie genoeg onderscheidingsvermogen bezit om pantheïsme te onderscheiden van godsdienstig gevoel, kan in dit boek wel den grooten zanger uit het Oosten — niet den denker — genieten. ERNEST VANDER HALLEN.

3307 Hellmuth, Unger

MORELL'S MILLIARDEN. *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna Van Gogh-Kaulbach. — A'dam, Mij. v. g. e. g, Lectuur, (Wereldbibliotheek). (18 × 12), 282 blz.* *fl. 1,40; geb. : fl. 1,90*

IV° — Gij leest op den omslag: « Een fantastisch boeiend toekomstverhaal, waarin de Duitsche dichter en tooneelschrijver het motief der « kunstmatige menschen » met veel onderhoudend vernuft verwerkt heeft tot een boek, dat in Duitschland grooten opgang gemaakt heeft. » Om er bij te vallen: krachttoeren en bokkesprongen, waarbij de verbeelding van Jules Verne heelemaal verzinkt, die van Hugh Benson verbleekt en die van Karel Van Rijn versukkelt. Fantasie mag geen logiek breken, geen verward duistere droomwildernissen inloopen of zich aan onmogelijk denkexcessen overgeven. Unger neemt ons in 't ootje met voor onze oogen bliksemende raderen te draaien. Al te gek. En die

treurkluchtigheid wordt nog zerper en smakeloozer door enkele kruidjes van zinnelijkheden. A. VAN DEN DRIES, PR.

3308 Van Ammers-Kuller, Jo. **83.3**

FRANS VAN ALTENA'S VUURPROEF. — *R'dam, Nijgh. en v. Ditmar.(21 × 15) 235 blz.* *fl. 4; geb. fl. 5,50*

IV — De ervaringen van Frans van Altena, die in het examen in Holland gezakt was, als leerares op een Engelsche kostschool, waar ze door de bestuurster schandig-geëxploiteerd wordt en het niet uithouden kan. — Toevallig ontmoet ze in een bioscoop, een jongen heer, die haar beschermt, bemint en huwen zal. — De schrijfster schreef haar boek voor « groote meisjes ». Zij waarschuwt voor « generaliseeren ». Er zijn in Engeland tal van goede wel-ingerichte kostscholen. Zoolang echter bij de Engelsche wet het onderwijzen zonder diploma's wordt toegelaten, zullen toestanden als de hier beschrevene, onvermijdelijk blijven bestaan ». Het boek boeit tot het einde en menig « groot meisje » zou er een heerlijk uurtje meê genieten ware er geen groote hinderpaal. De talrijke Engelsche uitdrukkingen en menigvuldige verengelschte woorden zullen aan uitsluitend Nederlandsch-lezende lezeressen bijster vreemd voorkomen. — Het boek herinnert dadelijk aan de degelijker werken van de Engelsche schrijfster Ch. Brontë. In « Villette » en in « The Professor » bv. zijn het Engelsche heldinnen die in scholen van het vasteland dezelfde droevige ervaringen opdoen. Brontë gebruikt even kwistig de Fransche uitdrukkingen als Van Ammers-Kuller de Engelsche hier. Voor Engelsch-lezende meisjes is het bizonder aanbevolen.

ANG. DOSFEL-TYSMANS.

3309 Van Bergen, Marie **83.1**

DE ZEE. — *A'dam, Van Holkema & Warendorf, 1927, (21 × 16) 194 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.50 (25 fr.; geb. 35 fr.)*

IV — Een huwelijk uit zuivere liefde tusschen twee menschen die ver van malkaar afstaan: een mislukte geleerde die den naam had menschenschuw en zonderling te zijn en een verwend rijk juffertje. Ze leven eerst in de stad in een klein bovenhuis, volkomen gelukkig; om wille van het zwakke gestel van hun eenig dochtertje gaan ze aan zee wonen en genieten daar de volle natuur. Een leven zonder geschiedenis. Hun dochtertje groeit op, gaat in de wereld, wil zich als verpleegster nuttig maken. Dan komt voor haar de groote beproeving: de liefde van een dokter die in zijn bekrompen thuis geen geluk kan vinden. Ze geraakt de beproeving te boven en vertrekt naar Zuid-Afrika. — Een mooi boek, waarin ware liefde en onderling vertrouwen den grondslag bouwen van huiselijk geluk. *Volkomen neutraal.* Dr A. BOON, PR.

3310 Van Bruggen, Carry

HET HUISJE AAN DE SLOOT. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Nieuwe Romans) 5e druk. (19 × 12) 228 blz.* *geb. fl. 3,50*

IV — Een danig mooi en sympathiek boek, deze kleine lieve schetsjes uit het stille leven en de eng-beperkte wereld van een negenjarig Joodsch tweelingpaartje, jongen en meisje. Daar gebeurt niets tragisch, niets geheimzinnigs, niets buitengewoons : hun pleziertjes en verdrietjes in de kalme atmosfeer van hun huiskring, onbenullige gebeurtenisjes op straat en in de Joodsche school, opzienbarende schandaaltjes en koddige voorvalletjes in de Joodsche gemeente, allemaal nauw merkbare rimpelinkjes op het effen vlak van hun kinderziel. En toch grijpt het u

aan, toch laat het u niet los, eens dat ge het boek ter hand neemt: een fijne bezadigde humor lacht u toe, een zonnig optimisme straalt u tegen, een gemoedelijke eenvoud bekoort u in het waarnemen en weergeven van die kinderpsychologie. — Het overvloedig gebruik van Hebreeuwsche woorden maakt de lektuur moeilijk voor Vlaamsche lezers, die niet bekend zijn met de Joodsche gewoontens. In Holland schijnt dat bezwaar minder groot, vermits dit boek het op vier jaar gebracht heeft tot het negende duizendtal. Dr A. BOON, PR.

3311 Vermeulen, Edward **83.1**

MIETJE MANDEMAKER'S EN Cie. — *Brussel, Standaard, 1927, (21 × 17) 220 blz.* *15 fr.*

IV — Menig lezer van « Ons Volk ontwaakt » is voorzeker gevaren lijk ik, ten tijde dat *Mietje Mandemaker's* daarin verscheen: hij heeft alle weken verlangd om 't vervolg te lezen van de historie, hoe dat Mietje, 't knap en braaf, maar doende stoelzetstertje, die verloofd was aan Pol, den ouden jonkman en kerkbaljuw, Disten, treiterde met die oude dibbe van Palmiere Magerhans, die achter hem zat, en Riva perten speelde tegen heur; hoe deze, door Disten afgeketst, waarlijk en deugdelijk christen liefdewerk ging doen; hoe Disten met Mietje in zijn beste liep, en kwijnde toen hij zag dat er ne Pol in Mietje's herte zag; hoe Leonie, 's Pastors maarte, eerst tegen Mietje en Pol was, maar om wille van nen schoonen haze en nogal andere redenen, eindelijk Pol tot suisse deed verkiezen, spijts heur oude kwaadheid tegen hem, hoe Disten, door Mietje, aan een brave vrouw geraakte en hoe alles op een driebubbele bruiloft uitliep — want daar is nog een koppel in 't spel, suikernulligjes! — Maar 't en is niet al met die historie alleene, 't is 't leven van dat braaf volk, in dat schoon nestje van Spitsberghe; 't is hun tale, de spreuken van Rozeke, de slagen van Mietje, de benauwlijke doening van Leonie; de beelden van Disten, Palmiere, Pastor en onderpastors, goede en kwade kwezels, brave en min brave boerinnen en burgers. Zegt de criticus: dit is wat plat, of 't ginste is wat langdradig, of dat daar is 't wat pedant. Ja 't criticus, 't is alzoo, maar heb je van uw leven zulk een spetterende, springlevende vertellinge gelezen, en zulk een hertelijk en weldoende tooneel zien spelen van vlaamsche deugd en geestigheid? Ik niet. En als-je peist dat dit komt uit de penne en uit de ziele van een zestiger! Dat is iets, dat Vlaanderen alleen op de wereld te ziene geeft, Een groet aan Warden Oom. AL. WALGRAVE, PR.

3312 Versmissen, Dr Hendrik **83**

SPELDEKOP. Kramersnovelle. — *Hoogstraten, Jos. Haseldonckx, 1927. (17 × 14) 100 blz.* *7,50 fr.*

IV — Een jonge schilder geraakt, op Hoogstraten-jaarmarkt, verliefd op het nichtje van een kramer « *Speldekop* », en na wat tegenstribbelen van zijn moeders kant trouwt hij met haar. De schilderijtjes, die hij van haar en haar vrienden maakte tijdens den fooretijd worden duur verkocht, en zoo is hij tevens voorspoedig en gelukkig. — Ik heb negentien maal de H. Bloedkermis te Hoogstraten gezien, en herken dus wel eenige personen en toestanden van dit verhaaltje. En toch moet ik zeggen: het is niet waar. De verbeelding zelve is onwaar: ze leeft niet. In plaats van levende menschen zijn het uitgesneden mannekens uit een prenteboek. De taal *zegt*, zonder eigenlijken *verhaaltoon*. Men hoort geen sappigen mond, die spreekt en boeit. AL. WALGRAVE, PR,

3313 Wallace, Edgar **83.0**

OM DE MILLIOENEN ERFENIS. *Vert. uit h. Engelsch dr. Bep Zody. — A'dam, Koloniale Boekcentrale, 1927. (19 × 13) 320 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2,50*

IV — Een oude vrekkige millionair wordt vermoord gevonden in een keldercel met één enkele sterke deur, zonder andere opening dan kleine gaatjes voor de lucht; de deur is op slot en de eenige sleutel ligt binnen op de tafel. Een journalist, een detective, een Chinees en eene actrice zoeken den moordenaar, die eindelijk blijkt te wezen de Neef van den vermoorde, waar de lezer en vele van de personen in 't eerste geen 't minste vermoeden op hebben. Dit zegt genoeg, dat de nieuwsgierigheid lang geprikkeld, en op behendige wijze voldaan wordt. — En daar is al 't goed dat er van dit en honderden dergelijke boeken te zeggen valt. Prikkeling, geen voedsel, zelfs geen versnapering.

AL. WALGRAVE, PR.

3314 Webster, Jean **83**

VAN ALLES EN NOG WAT OVER PETER. *Vert. uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus Jr. — Utrecht, De Haan (De Haan's groene Boeken) (15 × 12) 195 blz.* *gec. fl. 1,50*

IV — Gezonde, echt Engelsche humor. Dat is nu weer eens blijde literatuur. Niet de « rire gaulois » met spitsvondigheden doorspekt en onkiesche allusies, maar de joviale glimlach van 't Angel-Saksisch ras met een traantje gevoelerigheid tusschen door. De triomf van het gezond verstand. Daarbij, verteld op de prettige wijze van een kleinzoon van Dickens. Dat boekje, dat ons toegewaaid komt uit het groote Amerika, brengt ons meê den geur van de frissche wijde zee met sterkend zout. Dat 's goed voor de longen!

Dr K. ELEBAERS, PR.

3315 Williamson, C. N. en A. M. **83**

VROUWENLIST. *Vert. uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus Jr. — Utrecht, Bruna, (17 × 12), 314 blz.* *gec. fl. 1*

IV — Een detectivenroman, zonder dectectiven maar waarin de helden van het verhaal zelf, een speurzin aan den dag leggen, fijner dan dien van den besten policieman. Een mooie vrouw, een beroemd advokaat, een arm Iersch meisje, een petroleum-koning, schurken en geldafperzers, vervullen allen een rol in de ontvreemding van geheime brieven, en een paarlensnoer, dat miljoenen waard is. Dit alles vermengd met spontane huwelijken, na eendaagsche kennismaking en het zoeken van gewilde moeilijkheden, door geheimhouding, wanneer spreken zoo eenvoudig ware. Een roman dus die de liefhebbers van allerlei ingewikkelde avonturen, die echter weinig om 't lijf hebben, zal bevallen. Gewone ontspanningslectuur.

Th. DE RUYTER.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3316 Aimard, Gustave **83.9 : 83.0**

DE ZEESCHUIMERS. *Vert. uit h. Fransch. — Laren, Schoonderbeek, 1927, 3e druk. (24 × 16) 230 blz.* *geb. fl. 1,90*

V — Eigenlijk geen avontuurroman zonder meer; uit de degelijke inleiding en uit het verhaal zelf blijkt klaar dat het werk een geschiedkundigen en cultureelen ondergrond heeft. De vertaaltrant is boeiend, zooals dat bij Aimard steeds het geval is. Spijtig dat het werk op zich zelf geen afgesloten geheel uitmaakt en geen volledige ontknooping van

de handeling aanbiedt. Een echte brok spannend Indisch-Amerikaansch leven uit de zestiende eeuw, zal dit boek bij jong en oud welkom zijn; voor zulke romantiek voelt het volk nog altijd veel, zeer veel. Een goede vertaling; tamelijk veel drukfouten; een mooie uitgaaf.

Dr V. NAVEAU.

3317 Bazin, René **83.1**

ER WAREN VIER KINDERTJES. — *Geaut. vert. uit h. Fransch dr. J. Boonen — Brussel, Luyckx (Meesterwerken uit de Wereldliteratuur, nr 22) 1927, (20 × 13) 316 blz.* *10 fr.*

V — De vier kinderen van 't hof « la Genivière » Maximin, Pierre, Vincent en Jeanne. Hoe ze door hun uitmuntende ouders worden opgevoed in tucht, werk, gebed. Schoon beeld van een wijze christene moeder. Vincent gaat eerst weg, werktuigkundige worden, Maximin, na soldatendienst en oorlog, blijft in 't Afrikaansch leger en brengt het tot verdienstelijk officier. Vincent, na de dood van zijne vrouw, komt weer op 't hof, met zijn zoontje. Jeanne is intusschen getrouwd en heeft tijdens den oorlog alleen geboerd; nu wordt Vincent eerst wat achterdochtig onthaald door broer en schoonbroer, maar hij toont dat de oude boer er nog inzit, en wint het vertrouwen weer. Het oude werkleven van 't hof gaat weer zijn vromen gang. Een echt Bazin's verhaal. Maar de vertaling is niet verzorgd. Zinnen zonder hoofdwerkwoord, verkeerde weergave van begrippen, meer dan eens. B. v. : « Bij den laatsten oogst heeft hij alleen een *stroobos* opgericht ». Wat wil dat zeggen, een schoof, of een mijt? En, dit in een smidse: « Kijkt, om goed te *lijmen*, moet je de houding aannemen van een schermer... » Er is spraak van *vijlen : limer!!* enz... Ja, vertalen!

AL. WALGRAVE, PR.

3318 Bergsma, Anna **83**

VIJF MEISJES IN EEN BOOT. *Geïll. met 4 platen dr. Annie Leusink. — A'dam, Veen. (23 16) 216 blz.* *z. p.*

V — Net gedrukt en met lief-geteekende platen. Een vacantiereisje van meisjes in een boot. Veel blauwkouserij, veel pedante schoolmeisjesopmerkingen; veel jongensachtige meisjesmanieren; veel gejaag naar geestigheid die maar niet gevat wordt. — En geen spier van wat een vroolijk christen meisje, zelfs in haar vacantie, nooit vergeten mag. — 't Is jammer voor 't schoon papier en de mooie letters. Men mag het gerust lezen, er zit geen kwaad in, maar welk verstandig Vlaamsch meisje kan daar nu iets aan hebben? Ik weet het niet.

AL. WALGRAVE, PR.

3319 De Sinclair, F. **83.0**

DE ONTDEKKING VAN JOOST GELDEROP. — *Amsterdam, Van Holkema & Warendorf (Daalderseditie) (16 × 12) 221 blz.* *gec. fl. 1,50*

V — De avonturen van Gelderop, den uitvinder van een chemische reactie, die al-vernietigend is. Zijn lotgevallen werden opgeteekend van den dag dat hij zijn uitvinding te koop bood af, tot op het oogenblik dat een vijandelijke vliegeraanval, Gelderop, en zijn ontdekking, te zamen met de hoeve waarin hij aan het front verbleef deed verdwijnen. Het verhaal is boeiend, wat phantastisch, « hoe het eindigen zal » doet de uitkomst betrachten : het verdwijnen der uitvinding zonder dat zij haar kracht bewezen had. De dagboekvorm heeft de noodige eenheid bewaard, de bruske ontknooping ontgoochelt welwat; toch blijft het interessante ontspanningslektuur.

FR. HAEPERS.

3320 Gregory, Jackson **83.0**

OOG IN OOG. *Vert. uit h. Engelsch dr. Ellen Eck. — Haarlen, Boissevain. (Uit verre Landen), (21 × 15,5), 204 blz. fl. 1,90; geb. : fl. 2.90*

V — Zijt gij een bezoeker van de kinema? Daar hebt ge waarschijnlijk wat ge hier lezen kunt reeds gezien op het film-doek. Want het verhaal is de wereld rond gegaan. Ook een uitstekend iets om gefilmeerd te worden: een gebeuren uit het verre ranch-leven. Het verhaal begint in... het water: Steve Packard, vrij gekomen van een straf waar hij onschuldig tegenover stond, redt Terny, een echte *virago* met een geweldig temperament, maar krijgt ervoor alles behalve dank. Een kennismaking op zijn Amerikaansch, niet? Steve belandt in de ranch die zijn grootvader en zijn handlanger Blenham uitbaten. De ontvangst is eerder koel, zooals die met Terny. Hij stelt zich kranig aan als het ranchhoofd, tot hij te staan komt vóór zijn grootvader: hij gaat er nu van man tot man en beide bliksemen mekaar oog in oog. Steve wint den grooten strijd. In zijn triomf drukt hij zijn grootvader de vredehand en zoent hij Terny tot zijn vrouw, op het lijk van Blenham. De roman eindigt in... het water: Steve en Terny nemen een badpartijtje ! Een ciné-roman, veel beweging, veel accidenten, veel afwisseling in den kamp tusschen « den goede » en « den kwade ». Verrassingen en mysterie bij de vleet, tot het dramatische toe, de gloeiende brand der weide, de dolle vlucht van het vee, de strijd tusschen Steve en Blenham om de in de rots opgesloten Terny en de fatale ontknooping. Hier reikt het boek tot kunst die uiterst boeit. In gansch het werk vond ik nergens een vlek op stuk van zedelijkheid.

A. VAN DEN DRIES, PR.

3321 Holle, G. **83.0**

DE ZOON VAN DEN BERENLEIDER. *Geïll. dr. B. Van Vlijmen. — Amsterdam, Van Holkema & Warendorf (25 × 16) 231 blz. fl 1,75*

V — De Berenleider is Claus, zijn zoon heet Frits. In een brand komt Claus om het leven, zijn vrouw sterft van verdriet; Frits komt in een degelijke familie terecht. Hij wordt snel goede maatjes met andere jongens uit het dorp. Zijn vader heeft een tamelijk groot fortuin nagelaten, en enkele prachtige juweelen, onder andere een waarop een gravenkroon en een familiewapen zijn aangebracht. — Na een heelen hoop verkwikkelingen komt graaf Ludwig von Barenstelle zù Hochstein in het dorp en herkent in Frits zijn kleinzoon. Zijn dochter Thea was getrouwd met een arm edelman : Nicolai von Wallenfels. De graaf had zich tegen dat huwelijk verzet, en toen het doorgedreven werd had hij zijn dochter verstooten. Jaren-lang heeft hij sedert zijn Thea weer gezocht, en ze nergens gevonden. Nu weent hij omdat hij zijn dochter niet levend weervindt, maar troost zich toch omdat hij in Frits een sterken erfgenaam vindt van zijn geslacht. — Een mooi boek.

F. VERMUYTEN, PR.

3322 Mix, Tom **83.0**

MIJN LEVEN EN AVONTUREN IN HET WILDE WESTEN. *Uitgegeven en naverteld door M. N. Van Gelder. Geïll. met fotografische afbeeldingen naar het leven. — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1927, (24 × 16) 208 blz. fl. 1.90; geb. fl. 2.90*

V — Tom Mix was van kleins af een echte Amerikaansche jongen, die maar leefde als hij te paard zat, een lasso en een geweer kon gebruiken, en jagen. Zoo wist hij een nuttig man te worden in de beschaving van zijn Far-West-land, om er orde te houden en kwaad te bestrijden. Later werd hij medewerker aan een filmmaatschappij, waar hij de tooneelen uit

het Wilde-Westen hielp opnemen voor de bioscoop. Hij vertelt aangenaam en boeiend een reeks voorvallen uit zijn eigen leven. De zedelijke idealen gaan wel niet heel ver: *mens sana in corpore sano*, en dat is omtrent alles; van ziel of godsdienst is er in dat alles weinig spraak. Toch, zooals 't is, leest het boek vlotweg en geeft een goeden kijk op het leven van zulke menschen, in half- of niet beschaafde toestanden.

AL. WALGRAVE, PR.

3323 Montgomery, L. M. **83**

EMILY BERGOPWAARTS. — *Vert. uit h. Engelsch dr. A. E. De Vries. — Haarlem, Tjeenk Willink & Zn. (Bij den Haard-Serie) 1926, (19 × 13) 432 blz.* *geb. fl. 2,90*

V*M — Een alleraardigst en geestig boek is deze meisjesroman! Emily die onder het strenge en waakzame oog der tantes opgroeide op de « Nieuwe Maan », en daar volop genoot van haar jonge-meisjesdroomen en hooge kunstenaarsverwachtingen, wordt thans studente in de nabije stad. Dat zooiets niet gaat zonder allerlei konflikten met de tante onder wiens toezicht ze geplaatst werd ; met medeleerlingen, met haar eigen hart en kunstenaarstemperament ten slotte, ligt voor de hand. Van die konflikten vertelt ons alleraardigst dit boek en het journaal van Emily zelf, die hier verder gedijdt tot een wilskrachtige jonge dame en een erkende « letterkundige ». — Iets doet me vermoeden dat het nog niet uit is met Emily's ervaringen : ik zie van nu af liplekkend uit naar een volgend boek dat daarvan nog verder vertellen zal. Als 't niet zoo duur was zou ik zeggen : koopen en lezen!

ERNEST VANDER HALLEN.

3324 Simons, Jozef **89 : 83**

SCHETSEN EN VERHALEN VAN EEN KANONNIER. — *Brugge, Excelsior, 1926, 2e vermeerderde druk. (20 × 14) 206 blz.* *10.50 fr.*

V — Een novellenbundel waar de groote wereldoorlog doorrolt. Niet doorpeild in zijn tragisch-diepe-lessen; niet overblikt in zijn machtige bloedphasen, maar gekiekt in het eng-beperkt leventje van loopgraaf, cantonnement op het achterfront. Dat kiekje wordt nu opgehelderd door een zonnestraaltje leuke humor, zooals Jef Simons, de jong-groote optimist, dat doen kan. Soms kan hij zijn geestige zetten wel kruiden met een ietsje bitter sarcasme, en als ik zijn opstelletjes : *Een volk zal niet vergaan, 't Brengt niet op, De decoratie, Er is maar één Vlaanderen* lees, beeld ik me den Vlaamschen kanonnier Simons in, die in hard-bitteren lachplooi zijn mond te monkelen zet om vele, vele ellende in het soldatenleven. Smakelijke volkskunst die niet hoog aanvliegen wil maar den frontjongens het verleden hertooveren en den lezer wat meer wars van den oorlog maken zal. Lectuur voor allen. A. VAN DEN DRIES, PR.

3325 Stamperius, J. **83**

EEN WEEK VOL AVONTUREN. *Geïll. dr. Reitb. — Alkmaar, Kluitman (Stamperius Bibliotheek) 4e druk (21 × 16) 125 blz.* *fl. 1,15*

V-VI — 't Gaat er in dit werkje in hoofdzaak over spoken en spokerijen. Drie Zeeuwsche jongens, in deze voorgelicht door hun dominee, ranselen ten slotte duchtig het spook af, — in casu een hunner makkers — dat hun een heele week den schrik op het lijf gejaagd heeft; als intermezzo komt daarbij nog een zwemwedstrijd. Het werkje laat zich lezen; gewis het beste niet door Stamperius geschreven. Een opmerking. «Het Nederlandsche volk moet zich in 't water even goed thuis gevoelen als

er op » meent de bovenvermelde dominee. Mij goed! Dat hij onder de jongens van zijn gemeente dus een Zwemclub inricht, keur ik niet af, wél echter dat hij hun voor hun oefeningen te water geen zwembroekje aankoopt of laat aankoopen... Op een enkele bladzijde komt he *protestantsch* aapje eventjes door de mouw. Dr V. NAVEAU.

3326 Thompson, J. W. **83.9**

DE JOOD VAN WEENEN. Historisch-romantische tafereelen uit de Weener revolutie in 1848. — *'s Bosch, G. Mosmans (J. W. Thompson's romantische Werken). 3e druk, (24 × 17) 144 blz.* *fl. 0.75; prachtb. fl. 1.50*

V — Een historisch-romantisch verhaal. Het historische, kleurloos voorgesteld, dient als kader tot een reeks tranerige gebeurtenissen zonder de minste natuurlijkheid of werkelijke spanning verhaald. Zal nog moeilijk lezers kunnen vinden, wat te betreuren is aangezien de goede bedoeling, die dan toch was « goede » lektuur te leveren. FR. HAEPERS.

3327 Van Hille-Gaerthé, C. M. **83**

LEVENSDAGEN. — *R'dam, Nijgh & van Ditmar, 1926, (20 × 14) 156 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.25*

V — Zes verhalen: *Bloesem*, een verhaal van kinderverlangen; *Mei*, de psyche van een meisje-studente; *Zomermorgen*, de kommer van ouders om hun kreupel kindje; *Reculons!*, de pijnlijke erkentenis van vader en moeder dat hun twee oudste kinderen den gewonen huiskring ontgroeid zijn; *Herfst*, de eenzaamheid van een oude dame na het huwelijk van haar jongste dochter; *Levensavond*, de verlatenheid van twee oude menschen, broer en zuster, die altijd zonder echt samenvoelen met malkaar hebben geleefd en nu hun eenigen vriend verliezen. — Goed verteld, pakkend voorgesteld. Vooral één, vier en zes. Inzonderheid dit laatste, waar zoo schrijnend de geestelijke armoe van die rijkelui in hun prachtig heerenhuis wordt beschreven. Dr A. BOON, PR.

3328 Van Maurik, Justus jr. **83**

STILLE MENSCHEN. Novellen en schetsen. — *A'dam, van Holkema en Warendorf; Antw., Ned. Boekh., 5e druk, (27 × 16), 128 blz. fl. 0,90; (6 fr.)*

V — De eerste novelle, waaraan de bundel zijn titel ontleent, is een flinke typeering van Amsterdamsche volksmenschen. De ernstige melancholische ondergrond van dit verhaal en van het volgende « Mijn Buurmeisje » steekt scherp af tegen den geestigen humor van de volgende schetsen waar de schrijver zijn gezonde spotlust den teugel laat vieren. Volkslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

3329 J. T. **83 : 266**

AFRIKAANTJES: 1. DE SCHOONE KONINGSDOCHTER. — *Weert, Missiehuis Paters v. d. H. Geest, 1927, 2e druk (18 × 11) 64 blz.* *fl. 0,15 (1 fr.)*

VI-A-B — Een verhaaltje over een heidensche prinses, die verliefd raakt op een kristen jongen. De koning verkoopt haar, maar ze wordt gered en bekeerd door haar beminde. — Boeiend als een avontuurroman, maar gezond en leerrijk, en vlot geschreven, zal dit boekje door onze grootere kinderen graag gelezen worden en hunne verbeelding richten naar de missie. E. BOELAERT, M. S. C.

3330 **Lavki, Lod.** **83**

◆ FONSKE. *Met titelplaat dr. Aug. Verstreken. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (19 × 15) 96 blz.* *7 fr.*

V-VIA-B — De Lente-ruiker van Lavki. Weer voor zijn vriendjes, de jeugd. En weer een verhaal zoo boeiend, vermits gekeken uit het wereldje der jongeren en zoo onderhoudend verteld. Van Fonske, den veertienjarigen krulbol, reeds een groot mensch in miniatuur, en een eenig mooie, vermits prachtig opgevoede ziel, die deerlijk het inboeten moet bij den dwarskop Fik, een nietdeug met donkere ziel, een wildzang die ezelen kan en brave lui treiteren. Maar daar komt de overstrooming, gruwelijk, en ge raadt het? Fonske, een puik zwemmertje, redt Fik uit de dood. En dan is Fik ook mede gered uit het Verbeteringshuis. Nu is dit het wonder in dit boek: op elke bladzij, ik zeg: elke, leest ge een treffende levensles, hoe miniem ook, een zedelijke toepassing van ongemeene waarde voor den jongen lezer. Onder al de boeken van Lavki is *Fonske* wel het meest ethische. En toch de tendenz is er niet bijgesleurd te hooi en te gras: ze doordringt natuurlijk elk gebeuren, dank zij den katholieken geest die erin leeft. Het is het: « Bemint uw vijanden » doorleden, doorstreden, doorbeden door een kind! Een boek dan van het puurste, engelachtigste idealisme-in-Christus.

A. VAN DEN DRIES, PR.

3331 **Nanda** **83**

◆ JOLIGE NOES EN HAAR ZUSJES. *Geïll. met 4 platen dr. Chr. Damen. — Utrecht, De Haan; Antwerpen, Nederlandsche Boekh. (25×16) 239 blz. fl. 1.90*

VIA — Bertie, Dora en Noes zijn de dochters van Mr Hovendaal. Bertie de oudste is ernstig en werkzaam, door spaarzaamheid en vlijt wil ze Vader uit gespannen zakenstoestand redden. Dora, een ijdel bakvischje is benauwd van « arm » worden en huilt en pruilt maar als ze heur zin en genoegen niet krijgt om te kunnen doen lijk rijkere schoolkameraadjes. « Noes » de jongste, is een vroolijke wildzang, altijd tevreden, en gereed om, later, alle werk voor vader te doen. Intusschen speelt en woelt ze door blijde en andere dagen, met kindervreugd en kinderrampen, waarin vader, zusters, de huishoudster: « Juf. Zuurdegen », de schooljuffers en bestuurster, en 't geburengezin van de Wimmers' hun rol spelen. En juist als Jan Wimmers zijn doktersexamen gedaan heeft, en gereed is om Bertie te vragen, valt Noes erg ziek, en blijft dagen tusschen dood en leven. Jan geneest haar en kan haar verzoenen met het plan, dat Bertie *de zijne* worden zal, want dat was Noes eerst zeer tegen den zin geweest. Mooi boekje. — Het toont een lieve kinderziel die niet uitsluitend met *prettigheden* gediend noch gevormd wordt. O. L. Heer mag in dit verhaal toch ook eens meêdoen en invloed hebben, al is 't ook maar in den nood. Toch zit er christelijker geest in 't heele verloop, en de voorstelling blijft overal boeiend. AL. WALGRAVE, PR.

3332 **Stamperius, J.** **83**

DE EZELJONGEN VAN ARCO. Een vertelling. *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Alkmaar, Kluitman (Stamperius Bibl.), 3^e^ druk. (21 × 16) 125 blz. geb. fl. 1.25*

VI-A — Carlo, een eenvoudige 14-jarige ezeldrijver, is van natuur uit een artist. Alle gelegenheid is hem goed om te teekenen. Tot zelfs op de waterton die hij in Arco rondvoert om de straten te besproeien, teekent hij de landschappen na die hij ziet. Hij redt het leven van een Hollandschen jongen. De moeder van dien jongen laat Carlo studeeren, en de ezeljongen wordt een groot schilder. Aangename lezing.

F. VERMUYTEN, PR.

3333 Tervooren, Lina **83**

GOUD BETJE EN ZWART BETJE. *Geïll.* — *A'dam, Scheltens & Giltay (Uit het Sprookjesland, 5) (16 × 12) 72 blz.* *gec. fl. 0,75*

VI-A-B. — Een alleraardigste navertelling van het prettige Grimm-sprookje « Vrouwe Holle », gemoedelijk en naïef, met een zeer stichtende tendenz. Vooral prachtig geïllustreerd met echt Duitsche, knappe kleurplaatjes. Wie geld heeft om te koopen, die koope 't!

ERNEST VANDER HALLEN.

3334 Zoomers-Vermeer, J. P. **83**

DE VROOLIJKE JAREN VAN DOLF HAZEWIND. *Geïll. dr. Annie Homan.* — *A'dam, van Holkema en Warendorf (25 × 17) 256 blz.* *fl. 1,75*

VI°-A — Wat jammer! Hier hebt ge nu een echt vroolijk boek, levendig geschreven, vol prettig gevoel van jongensvreugd en natuurgenot. Dolf is een lekkere wildzang, goed en medelijdend van herte; zijn broerkens en zusterkens zijn een hoop lieve kinders; hun « Pappus » is een type van droomerig-goedzakkigen kunstenaar; de huishoudster doet lachen met haar wondere brabbeltaal; Hein, Dolf's vriend, is een kapitale jongen... en alles is mooi voorgesteld... En toch! Wat jammer! In heel die vroolijke kinderwereld geen sprankje bovennatuurlijk licht. De Zondag is dag *waarop men uitslaapt* en uit wandelen gaat. Het hoogste van de karaktervorming is : menschlievendheid en *zelfstandigheid*... De naam Gods is in heel 't boek zelfs niet te vinden, tenzij vervormd tot uitroepingen als : Gó; Gos, etc. — Het opvoedigsideaal van de schrijfster blijkt te zijn : natuurleven, flinkheid, zelfstandigheid, met een kleurtje van « altruisme », alles zoo poëtisch en zoo genoeglijk mogelijk. — Van geloof, van gebed, van hoogere liefde, van lijden en zelfbedwang, van christen schoonheid des levens en des gemoeds, geen spraak bij deze kinderen. Zij eten en drinken en hebben « pret ». Dat is « geluk »... en wanneer één pret uit is, blijft er een andere te verwachten, en zoo voort. Is dat het leven? AL. WALGRAVE, PR.

VI^B — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3335 Dietz, Henr.; Van Rennes, Cath.; Kuiper, A., C.; Hoog, Aletta; Mathuis-Ilcken, S.; Jehu, Felicie, e. a. **83**

LEUKE JONGENS. — *A'dam, Veen, (Ons Thuis Serie). (23 × 17), 64 blz. fl. 1,25*

VIB-C — Ditmaal is er voor de kinderen gezorgd geweest. « Ons Thuis » Serie geeft hun lieve varhaaltjes, grooten duidelijken druk, mooie plaatjes, stevigen band. De kinderen zullen er de natuur in bewonderen maar leeren er niet den Schepper van die natuur te beminnen. Er kon wel hier en daar een woordje over God of godsdienst gezegd worden. De verhaaltjes zouden daarom niet minder aantrekkelijk zijn; integendeel kinderen worden gewoonlijk diep getroffen door godsdienst. Buiten dat is er niets te verwijten. Er moet gezegd worden dat die zekere neutraliteit heelemaal niet stotend is. Want alles wordt lief en fijn verteld. De kindertjes die er in voorkomen zijn beleefd en gehoorzaam, worden gestraft en beloond als het hoort. M. VAN COPPENOLLE.

3336 Horsting-Boerma, A. A. M. **83**

EDIE, DE DROOMSTER. *Geïll. met 4 illustr. dr. Rie Cramer.* — *Utrecht, De Haan (25 × 16) 160 blz.* *fl. 1.40*

VIB — Een jong Hollandsch binnenhuisje-verhaal, maar voor kinderen

geschreven. Met een heel simpel verloop van episoden en feitjes, alle genomen uit het kleine wereldje van interesse der lieve kleinen. Dit mooie boek moge leeren hoe men enkele gegevens, maar met een warme aanvoeling voor wat het daagsche familieleven meebrengt, men een boeiend en levensecht verhaal kan opbouwen. Er waait uit deze bladzijden veel liefde voor den gullen aard. En dat moederke is bepaald een knappe opvoedster voor heur jonge kroost. Dat ondervindt nu die droomerige Edie zelve best, want zij breekt het egoisme van heur nichtje, en die deugd wordt beloond. Een boek dat kinderen doet verlangen naar goeie ouders en wederkeerig. Of « De kleine Johannes » geschikt is om prille jeugd te boeien, durf ik echter te betwijfelen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

3337 Van Lies, C. **83**

KLEIN BROERTJE. (Leeftijd van 8-10 jaar). *Geïll. dr. W. Liesker. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Malmberg 's Jeugd-Bibliotheek) 1927. (22 × 15) 84 blz.* *7,50 fr.; geb. 12,50 fr.*

VI-B-C — Tafereeltjes uit het kinderleven : het onthaal van klein Broertje bij zijn geboorte, Broertje op school, aan 't spel, en om te eindigen, klein Broertje als dokter. Eenvoudige lezing voor beginnelingen; ze zullen er echter niet veel van meedragen. F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS

3338 Van Wijk, Prof. Dr. N. **809**

GEÏLLUSTREERDE GESCHIEDENIS DER RUSSISCHE LETTERKUNDE. *Geïll. met 108 reproducties naar protretten, handschriften, enz. — A'dam, Meulenhoff, 1926, (19 × 13), 244 blz.* *gec. fl. 2,90; geb. fl. 3,50*

IV — Het lijdt geen twijfel dat onze West-Europeesche letterkunde in de laatste vijftig jaren een geweldigen invloed heeft ondergaan van den Russische; sommige van de vooraanstaande figuren behooren tot de meest gelezen schrijvers: we moeten maar even denken aan de Tolstojvereering en aan de herdenking van Dostojewsky in 1921. En toch weten de meeste lezers slechts bitter weinig van den algemeenen gang van de Russische literatuur, van het politiek en sociaal milieu waarin ze ontstond, van het eigenaardige, voor ons vaak raadselachtige en onverklaarbare van die kunst. In die leemte zal de geïllustreerde geschiedenis van Prof. Van Wijk voorzien. In dit kort bestek is hij er in geslaagd een klaar en duidelijk beeld te geven van de ontwikkeling der Russische letterkunde, vooral in den loop van de 19e eeuw; hoofdzakelijk valt het volle licht op de voornaamste vertegenwoordigers. De onderhoudende toon en de rijke illustratie zullen er niet weinig toe bijdragen om dit boek in een ruimen lezerskring te verspreiden. Dr A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

3339 Dosfel, Lod. **81 : 82**

VERZAMELD WERK VAN LOD. DOSFEL, bijeengebracht door zijn vrouw onder toezicht van Dr Jul. Persyn: 1e Deel. *Geïll. met portret. — Thielt, Lannoo, 1927, 5 dln (21 × 15) 340 blz. 90 fr. de 5 dln (bij inschrijving 77,50 fr.)*

V — De uitgave van dit verzameld werk was meer dan een gebaar van piëteit tegenover den grooten doode: wijzelf hebben dat werk noodig in deze oogenblikken dat ieder van ons voor problemen staat die alleen worden opgelost door diepe en zuivere geesten als wijlen Lodewijk Dosfel. Wellicht was er nooit een ernstiger oogenblik in de geschiedenis van Vlaanderen dan deze dag, nu het hart in konflikt dreigt te komen met den geest, de wil in botsing met de overtuiging, en voor velen hun

vlaamsch zijn tegenover hun katholicisme uitgespeeld wordt. In zulke tragische momenten zijn het alleen de dooden die den weg kunnen wijzen en woorden mogen spreken die van niemand anders worden aanvaard. In deze bundel werden de gedichten en tooneelwerken van Dosfel bijeengebracht : een groot deel van de eersten bleven tot nogtoe onuitgegeven, en belichten heel scherp het Rodenbachiaansch jeugdromantisme en de Verschaeviaansche diepte van den nog geen twintig jaar ouden student. De datums die veelal worden gegeven bij elk gedicht spreken duidelijk over de ontwikkeling en de vorming van de levenssynthese die Dosfel zich opbouwde. Het valt buiten de lijn van deze recensie, een beschouwing te wagen over het litterair gehalte van het hier gebodene: de begrippen over poezie en de vereischten die eraan gesteld worden zijn te zeer geëvolueerd om dit œuvre van Dosfel aan onze principes te toetsen. Het blijft echter altijd een hoogst interessant en lezenswaard werk, vol sterke romantiek, heerlijk jeugdidealisme en hartstochtelijke liefde voor zijn geloof en zijn Vlaanderen.

ERNEST VANDER HALLEN.

3340 **Leffertstra, G.** **88 : 37**

LEESBOEK VOOR GYMNASIAAL, MIDDELBAAR EN VOORTGEZET LAGER ONDERWIJS. 1e deel. — *Groningen, Noordhoff, 1926, 7e druk, verzorgd dr. Dr J. Ruinen. (21 × 14) 436 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,75*

V — Een puike Hollandsche bloemlezing voor gymnasiaal, middelbaar en voortgezet lager onderwijs; zeer modern, wat de keuze der schrijvers en der aan hun werken ontleende uittreksels betreft : tot proza en poëzie toe over een voetbalmatch. Kortom, een rijke afwisseling van zeer onderhoudende leesstukken; van een paedagogisch standpunt uit zou men wellicht een tikje bezwaar tegen een paar er van kunnen hebben. Enkele dingentjes uit en over Zuid-Nederland en Afrika.

Dr V. NAVEAU.

9. — Geschiedenis

3341 **Van Laer, Albert** **01 : 9 : 91**

BIBLIOGRAPHIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN DE STAD ANTWERPEN. — *Brussel, De Standaard, 1927. (24 × 18) 294 blz.* *50 fr.*

V — Het werk dat de Heer Van Laer ons hier biedt komt te rechter ure een groote leemte aanvullen. Nooit wellicht werd de geschiedenis van Antwerpen zoo druk beoefend als op dit oogenblik. Nu de voornaamste inventarisfragmenten van het Antwerpsch stadsarchief het daglicht zien en aldus de historische studie uittermate vergemakkelijkt wordt, hebben we nood aan een werk als dit. De Heer Van Laer biedt ons hier een hoogst belangwekkende dokumentatie over de historische schriften die over Antwerpen het licht zagen, zooals wellicht geen enkele andere stad een bibliografie bezit. De werken zijn ingedeeld in twee afdeelingen: eenerzijds de hulpwetenschappen. numismatiek, wapenkunde, toponymie, enz.; de historische bronnen, archieven, folklore, enz.; de eigenlijke historische werken, en verder in het 2e deel de werken die de verschillende tijdvakken behandelen. De beoordeelingen, inhoudsopgaven en verdere nota's, die we gewoonlijk niet in dergelijke uitgaven ontmoeten, ontnemen wellicht iets van het streng-wetenschappelijk karakter van het boek, maar vormen een kostelijke aanwijzing nopens den inhoud der stukken. Een standaarduitgave in den echten zin van 't woord, die de Vlaamsche wetenschap alle eer aan doet.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ

BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

DE NEDERLANDSCHE DIALECTEN IN DEN LOOP DER EEUWEN

Een verzameling van historische dialectbloemlezingen, onder leiding van

Dr. Jac. VAN GINNEKEN

Hoogleeraar te Nijmegen

Zoo juist verschenen :

DEEL I

HET WESTVLAAMSCH

VAN DE OUDSTE TIJDEN TOT HEDEN

DOOR

JOZEF JACOBS

Lid der Koninklijke Vlaamsche Academie

Met uitslaande kaart

Prijs, gebonden frs 60,00

Verhoogd met 30 %

Uitgaven van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie :* 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden :* 4 fr. — *Het roode Klooster :* 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond :* 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp :* 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen :* 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
Dr JAAK BOONEN. — **Van plezante Menschen I.** fr. 8.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 7.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 7,50 ; geb. fr. 9.—
AUG. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droom en Daad.** (4e druk) fr. 15.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (ter perse)
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 7.50
III. De Daad. fr. 8.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.—
De vier deelen te zamen fr. 15.—
RENIER YSABIE. — **Boudewijn.** fr. 5.50

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 15.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. 7.—; geb. fr. 8.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 10.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen fr. 22.50
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. 14; geb. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
Prachtuitgave. fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 10.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
Augustus 1927

VII

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **35** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,75 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 35 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 42 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 **Telefoon nr 216.74**

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 6.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8,00
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 5.50
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** fr. 5.50
2. **Mijn Broerke.** fr. 5.50
3. **Mijn Professor.** fr. 5.50
4. **Mijn Vacantie.** fr. 5.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 5.50
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e, 7e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—

Godsdienst

Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. E. Psichari, G. Borsi, G. Papini.** fr. 7.50
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64, AMSTERDAM

Voor Bibliotheek en Huisgezin

J. SCHEEPENS. Blijft thuis.
308 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De Bruidschat der Wees.
334 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. In den Maalstroom.
342 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. Om 't Zwarte Goud.
292 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De IJzeren Ridder.
204 blz. ing. fl. 0,60; geb. fl. 1,10

L. VEUILLOT. Daags na de Revolutie.
238 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Alleen op de Wereld.
148 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

De laatste Koning der Longobarden.
160 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Lazarus, de vriend van Jezus.
340 blz. ing. fl. 1,50; geb. fl. 2,00

Maria Stuart.
211 blz. ing. fl. 1,20; geb. fl. 1,70

Het Nichtje, dat een Man wilde hebben.
272 blz. ing. fl. 0,60; geb. fl. 1,10

R. H. BENSON. Loutering.
In luxe omslag fl. 4,25

Uit Benson's boeken spreekt een gezonde ongedwongen tendenz, die 's menschen hoogere bestemming nooit uit het oog verliest.

Door de keurige verzorging is dit boek, ook wat het uiterlijke betreft, in hooge mate aantrekkelijk. (De Tijd).

Idem. Trots Pijnbank en Schavot.
Ing. fl. 2,90; geb. fl. 3,75

Daar ligt een ontzettende tragiek over deze bladzijden, niet neerdrukkend en troosteloos, maar stil verheffend. Het « porro unum est necessarium » (één ding is slechts noodig) klinkt ons in de ooren en legt beslag op de gedachte als na een innige retraite.

Werken van Melati van Java

In eigen Huishouding. — Het Viooltje van St. Germain. — Eigen Schuld. — Michaël de Zanger. — Het Boschmeisje.
Per deel ing. fl. 1,75; geb. fl. 2,50

Wij vestigen gaarne de aandacht op deze nieuwe, goed verzorgde uitgaven. (Boekenschouw).

H. SIENKIEWICZ, *Quo Vadis?* Gecastigeerde editie.
Prachtuitgave ing. fl. 2,50; geb. fl. 3,50

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

AUG. VAN CAUWELAERT

NUMMER 7 VIJFDE JAARGANG AUGUSTUS 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

AUG. VAN CAUWELAERT

DOOR

JOZ. DE VOGHT, PR.

Als het werk maar wezenlijk schoon is, als de uitdrukking eener oprecht ontroerde ziel oog en oor zóó te streelen weet dat, langs die voldane zintuigen om, hart en geest een hoogere vreugd er aan beleven mogen, kan het heelemaal niet schelen tot welke school de kunstenaar behoort die het schonk.

Een school is 't produkt van haren tijd, voert een goede wijl zijn vlag en zijn woord tot ze, beheerscht door haar eigen stelregels, op hare beurt bestreden en verdrongen wordt door een jonger geslacht met nieuwe visie, nieuwe geluiden en techniek. Zal dit in een ongebreideldden opstand tegen het oudere, dan behoort de jongere school weldra tot een verleden waarin, jammerlijk, schoone talenten verloren gingen. Want ook de Kunst heeft haar vaste regels, « il les possède, et n'en est pas possédé » zegt Jacques Maritain. Evolueert ze integendeel per viam disciplinae, dan zal ze op eigen manier die regels aanpassen, en een nieuwe schoonheid doen uitglanzen in haar werk.

Laat ze de « allerindividueelste expressie der allerindividueelste emotie » verketteren, daar was uit het oogpunt der ethiek en esthetiek wel reden toe. Laat ze 't expressionisme of welk ander isme nu voorstaan, en vergen dat de dichter een zanger der Broederschap weze; er is ook individualisme dat in de gemeenschap wortelt, en waardoor de ziel, die haareig en innerlijk wezen uitschreit of jubelt, immer het gemoed van anderen zal raken en ontroeren, omdat het schoone dat ze verwoordt transcendenteel is, en het leven één door alle tijden.

Wanneer de kunst, die door geen ismen gekneveld wordt, in haar

uiting, verstand en gevoel tot hun respectieve recht laat komen zal ze, naar het woord van Ernest Hello wezen « une ascension... le souvenir de la présence universelle de Dieu ». Het « benedicite » van den mensch wordt dan een echo van den zang der engelen, en wekt licht en vreugde, waaraan de gemeenschap zoozeer behoefte heeft.

His dictis, wil ik gelooven dat veel van wat Aug. Van Cauwelaert heeft gedicht, steeds gelezen en genoten zal blijven.

Waar hij, jong nog, in 1909 aanvangt met « Verzen » bemerkt men af en toe den invloed van Guido Gezelle, met welken zijn leeraar in de humaniora dweepte, en van Karel v. d. Woestijne die met de Renaissance-weelde van zijn « Vaderhuis » de toenmalige jongeren fascineeren kon. Doch eigen klank hoort men reeds wel aanruischen als in « Lentelied », « Avond », « Avondliedeke », en zijn « Kastanjeboomen » staan flink in vergelijking bij die van zijn professor, den Gezelle-discipel. Soms, als in het eerste toch te breede gedicht « Leven », waarin het prachtvers

« de moegewrochte peerden brieschten naar den hemel »

hoort men ook Van Langendonck, als daar is:

« het rustloos hert der wereld kan niet stil staan »...

« het zwangere leven moet steeds nieuwe leven baren »

Maar in de tweede helft van dit bundeltje komt de zanger zelf aan het woord. Het lijden heeft hem getroffen en tot een waarachtig dichter gewijd, die zijn hart uitsnikt zooals het vóór hem weinigen hebben gekund. Zijn piëteitvolle liefde, die neerbuigt over 't bleeke beeld der lieve dooden, hoort wel duidelijk genoeg de bron der inspiratie murmelen om niet te moeten luisteren naar de ontroering, die anderen op zulke stonden van diepste intimiteit hebben beleefd. En al blijkt hij soms den bijstand van dezen of genen in te roepen om te verwoorden wat hij gevoelt, hij heeft voorwaar niet noodig te kijken naar het zoo mooie « o gij die kommrend sterven moest » van V. d. Woestijne, om te zeggen wat zijn edel kinderhart over de lieve dooden melden wil.

Nu voelen alle menschenharten
..... heimwee
naar een moederhart.

En hoe diep!, weldra zullen we 't hooren. Zijn nieuwe reeks « Verzen » 1913 heeft hij in drieën ingedeeld: Van vier jaargetijden — Wat in stilte zong — Herinneringen.

Zijn land, zijn dorp, zijn velden en boomen, in eenige strophen staan ze zoo flink in relief gezet, dat ge 't halveling betreurt niet meer dan twee, drie stukken plastiek in den bundel te vinden.

Want behalve deze, is er alles gemoedspoëzie, en veel van die week aandoenlijke uiting eener droomerige ziel die blijkt, in de wisseling der jaargetijden, liefst zich te vermeien in den stillen motregen en den schemerigen avond, alsof ze een beurtzang zongen met zijn gevoelerig hart.

Die « Regen » en « Avondliedjes » doen aan als muziek, zijn schoon

als de rose vonken der ondergaande zon in de boomen. Onder 't lezen van deze en vooral der volgende «simpele liedjes» denkt men wel eens aan « Avondrood » dat Felix Rutten ook in 1913 uitgaf. Bij geen van beiden nochtans is 't in de verste verte een zieke zinnelijkheid of romantische ironie als in Heine's « Buch der Lieder », maar stille wijding, de zang eener edele liefde.

En uit « Verzen » zou 'k willen aanhalen, vooral het zoo roerende: « Misschien waar 't beter dat we scheidden » en : « We hebben lijk een schrijn het huis op helderenden nacht ontsloten ».

En let eens op: in dit laatst vernoemde gedicht slaat de lyrische vlucht, plots en voor een amerijtje slechts, over in een distichon, met den aanhef

Dit 's de uur dat alle werkelijkheid
in teederheid van droom verglijdt

en wordt, althans voor de struktuur, de verre voorbode der latere, even spontaan ontstegen gedichten, die op tweeregelige strophen zullen aanzeilen :

Dit is van heel de maandenrei
De mooiste maand, de milde Mei...

Dit was een jaar van ziekte en zorgen,
daar rees geen blijdschap met den morgen.

Aug. Van Cauwelaert, die deze reeks meer dan de vorige heeft bewerkt en afgewerkt, en er in tot meer harmonie tusschen vorm en inhoud is gekomen laat, ten slotte, op dit boek weer een dubbele traan vallen over « de lieve doode », zóó vroom, zóó aandoenlijk, dat men de handen vouwt, en haast vergeten zou de andere schoone verzen uit de reeks in te sluiten bij den dank, die men den dichter betuigt om deze twee laatste liederen.

Het slotvers luidde:

Mijn liefste moederken, u draag ik door mijn leven
hij zal 't, en zelfs door 't vuur.

Nauw had hij zijn « liederen eener Lente » voortgezongen, of de kanonnen basten hem wakker uit zijn teere droomen.

Frisch auf, mein Volk!
Zerbrich die Pflugschar, lass den Meissel fallen,
Die Leier still!

Maar hoe schoon ook, luitenant Körner's «Leier und Schwert» vindt méér dan zijn weerga in luitenant Van Cauwelaert's, « *Liederen van Droom en Daad* ».

Hij trok op als vrijwilliger, en in 't slijk der donkere loopgraven, onder 't barsten der bommen en 't brommen der Bertha's, met iederen stond den dreigenden dood voor hem, rond hem, boven hem zong hij, die gister nog zoo weekelijk neuriede, met een stem waarin het daverende rhythme van den stormenden held. En ik wou weten of een uit het franskiljonsche zootje dat, gewikkeld in een driekleurige vlag, door de straten zijn vaderlandsche trom roert, -- niet zulke heerlijk bloeiende

wonden kan toonen als deze vlaamsche soldaat, — maar slechts, met behulp van zijn meest geraffineerde vleitaal, er toe is gekomen om zijn Vorst en Vorstin een dubbele hulde te brengen als deze Vlaming hun bood.

Ten heil'gen wal die de oudren op de zee verwonnen,
Met bloed, geduld en kracht,
Daar heeft mijn dankbre droom uw Koningsbeeld verzonnen,
In de eer van bronzen dracht,
Opdat het rijze en staar naar alle horizonnen
Voor ieder nieuw geslacht....

Sire, — « daar staat uw ruiterbeeld en ros »
en Brussel giet U geen schooner.

De IJzer werd veel bezongen sinds zijn dijken de buffers zijn geweest waarop de schadronnen der wereld stukbotsten, maar, och heere, wat wippen de oden en dithyramben over hem op als daar tegenover Aug. Van Cauwelaert zijn zeventien strophen in de weegschaal werpt.

Hij stond er met zijn « jongens ». O, die « jongens »!
Hoe staat ge daar grootsch met uw zwijgenden trots,
De koppen gebruind en de voeten vereelt,
Zoo stoer met uw helm en geweer lijk gebeeld
Uit brons of arduin of uit ruwere rots,

Hij staat er voor zijn volk dat ginder lijdt en wordt ontvoerd, hij bidt voor zijn mannen « die te nacht ten aanval gaan », vreest voor hen als

Het davert op de grachten,
Die dansen slag op slag.

trekt meê over « De wegen » in 't spokend licht der afgeschoten « Vuurpijlen », volgt het gevleugeld ros in « De dolle rit »

Zijn donkre blik is dronken
Van morgenwind en zon. Hij steigert en hij boomt,
Alnaar hij wijder ruimte snuift, met forscher schonken,
Of 't brieschend bekken noch gebit noch teugel toomt

en treurt over een gesneuvelden jongen, och,

Wie zal zijn arme moeder dragen
De droeve mare van zijn dood?

En wanneer hij een oogenblik verademen mag, als

De Kerstnacht is begonnen,
Een nacht volle koele maan

luister, door de stilte geen sentimenteele wisseling van « Minuit, chrétiens... » en « Stille Nacht... », maar ginder, in de loopgraaf, ligt een Vlaamsche piot met heel zijn Katholieke ziel den Vader te bidden om vrede voor alle menschen die broeders heeten, en

Ach, of nu 't Kerstkind daalde
In de armoede onzer gracht.

Hoor nog :

Lijk een perzikbloei, gebroken
Uit een bladerloozen tak,
Is een merellied ontloken
Op een doode hoevedak.

Mei is daar! En 't zou immers verwonderen zoo deze vrome soldaat Maria niet bedacht met een vers.

Toen stond hij met bloemen voor Haar troon, thans met zijn geweer op wacht, — toen tinkelden de lichten binst het avondlof, thans onder den koepel van den hemel de sterren, — toen steeg voor de blanke marmertreden een wolk van wierook, thans uit doode hoven een geur van bloesemende perelaars, — toen dreunde de orgel, nu het doodsgedaver der kanonnen, en de prachtige antithesis sluit hij met het kort en kordaat gebed van den soldaat: Maria, Moeder, bid voor mij.

En straks is daar die andere Maria-maand, October, gedurende dewelke hij vroeger den Rozenkrans bad met moeder.

Wanneer zal ik u weer begroeten,
Die me al te vroeg verweesd liet staan...

Zijn geloof in de Gemeenschap der heiligen weet de lieve doode zoo dicht nabij, en hij spreekt zijn kinderhart zoo intiem aandoenlijk uit, dat men de wijding van het vers niet storen kan met een : schoon! doch zwijgt, en doodeenvoudig dankt met een traan van ontroering in de oogen.

Noch deze noch de Andere moeder zal hij vergeten, ook zij hem niet.

Hij wordt gekwetst en de jongens die « schouder aan schouder met hem stonden » en hem droegen, moeten geweend hebben bij den dank en 't afscheid dat hij nam van hen, over wier lot hij meer bekommerd bleek dan over 't zijne.

En of Maria wel schooner tuil ontving « dan d'armen bloei van deze wonden »! 't Is weerom Mei, stilaan voelt hij beterschap.

Sterker aêm beroert mijn longen
Naar den slag van rijker bloed

en daar krijgen we dat prachtig « Meilied », schoon als 't beste uit Boutens' « Beatrijs ».

De strijd verademt, en over al die geweldige beroeringen heen slingert hij de guirlande zijner wenschen in « Simpele weelde » naar deze welke hij voorheen vroeg in « Liederen eener Lente »

Laat me in 't licht van uw genade
Treden als een dolend kind

en nu hoopt hij te

Zien dalen naar 't gestild verlangen
't Geluk dat voor ons bei begint.

't Laatste vers uit dit heerlijk boek :

Aldoor zich zelf 't hernieuwen in zijn kunst

geeft het bondig résumé der kritiek over dit werk en, zooals Persyn zegt: « de hernieuwing in hem is gekomen door de Daad ».

Over de zeer mooie « *Liederen voor Maria* » heb ik in Boekengids 1924 blz. 264 reeds gesproken, herhaling hiervan is overbodig.

In het Januari-nummer 1927 van « Dietsche Warande en Belfort » schreef hij een « *Gebed voor het nieuwe jaar* » ; dit is de belofte van misschien wel het heerlijkste letterkundig geschenk dat hij zijn volk zal geven.

Aug. Van Cauwelaert vertaalde: P. Dörfler's : *Stomme Zonde*, 1924; W. Hauff's: *Vier Vertellingen*, 1924; P. Keller's : *De Zoon van Hagar*, 1925. En van zijn oorspronkelijk proza dat passim verscheen, zal wel 't beste en meest gedegen zijn de « Terugblik » over « *De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden* » dat zooeven is van de pers gekomen.

Biografie

Geboren te O. L. Vrouw-Lombeek, den 31 December 1885. Thans rechter bij de rechtbank van 1ⁿ Aanleg te Antwerpen. Redacteur van « Dietsche Warande en Belfort ».

Bibliografie

1909. VERZEN. — Leuven, Vl. Drukkerij.
1913. VERZEN, nieuwe reeks. — Antwerpen, Veritas.
1918. LIEDEREN VAN DROOM EN DAAD. — Bussum, Van Dishoeck, — 1927, 4e druk. Antwerpen, N. V. Leeslust.
1924. LIEDEREN VOOR MARIA. — Leuven, Vl. Boekenhalle. — 1927, 2e druk. idem.
1924. STOMME ZONDE, vertaald naar het Duitsch van P. Dörfler. — Antwerpen, Vl. Land (thans Antwerpen, N. V. Leeslust).
1924. VIER VERTELLINGEN, vertaald naar het Duitsch van W. Hauff. — Leuven, Vl. Boekenhalle.
1925. DE ZOON VAN HAGAR, vertaald naar het Duitsch van P. Keller. — Leuven, Vl. Boekenhalle.
1927. DE VLAAMSCHE JONGEREN VAN GISTEREN EN HEDEN (1910-1927). — Antwerpen, N. V. Leeslust.

Leverde **BIJDRAGEN** verspreid in : Dietsche Warande en Belfort, De Maasbode, Jong Dietschland, Vlaamsche Arbeid, Het Vl. Land, De Beiaard, De Nieuwe Gids, De Gids, Tweemaandelijksch Tijdschrift, Nederland, Opgang, enz.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Bij de N. V. Leeslust verscheen pas het sedert lang aangekondigde werk van August Van Cauwelaert : « De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden », een bloemlezing van de merkwaardigste gedichten der vóór- en naoorlogsche jongeren. De bloemlezing is voorafgegaan van een beschouwing over den toestand der Vlaamsche literatuur van na den oorlog, en een historisch overzicht van de leidende ideeën der verschillende naoorlogsche groepen. Als dusdanig is het een vrij volledig en objektief beeld van de evolutie die nog bezig is zich te voltrekken onder de jonge Vlaamsche dichters. Iedere boekerij zou dit merkwaardig werk moeten bezitten.

De Congregatie van het Heilig Officie heeft een omschrijven de wereld ingestuurd waarin ernstig gewaarschuwd wordt tegen den wassenden vloed van onzedige en pornografische lectuur. Ze vraagt dringend aan alle bisschoppen, er voor te zorgen dat de geloovigen de titels der boeken die gevaar opleveren voor het geloof en de goede zeden, zouden kenbaar gemaakt worden. Ze worden verzocht tijdig in te grijpen en gebruik te maken van de macht, hun op dit gebied verleend. Er wordt tevens herinnerd aan het feit dat de lezing van een boek, dat opzettelijk de zuiverheid der zeden aanrandt, een doodzonde uitmaakt, ook wanneer de titel van dit boek niet uitdrukkelijk voorkomt op de Indexlijsten. Vooral richt de omzendbrief zich tegen de boeken, waarin een ziekelijke zinnelijkheid verdedigd wordt met heilige dingen, en waarin de onzuivere liefde vereenigd wordt met een zekere vroomheid en met een valsch godsdienstig mysticisme. Pijnlijk is voor de Congregatie de constateering dat er zich ook onder de katholieken schrijvers bevinden die zich in hun werk toestanden en zinspelingen permitteeren welke in strijd zijn met de goede zeden.

Roeping, het mooie jonge tijdschrift van Dr Moller, dat zoo pas een zeer merkwaardig Fransch nummer liet verschijnen, wijdt de volgende maand ook een nummer aan de jongste Vlaamsche literatuur. Wies Moens, die gelast werd met het samenstellen van dit nummer, wist zich hiervoor de medewerking te verzekeren van de meest vooraanstaande figuren onder de Vlaamsche jongeren.

De **Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde**, die ditmaal als taak had den meest markanten roman te bekronen, vestigde zijn keus op het nieuwe werk van Herman de Man : « Het wassende Water ». De aangestelde commissie was van oordeel dat dit boek zich van de andere jongstverschenen romans onderscheidde door volledigheid en gaafheid, en van opmerkelijke eenheid blijk geeft in den bouw van het verhaal, in de typeering der verschillende gestalten en in het weergeven der omgeving waarin de handeling afspeelt.

Van **de heerlijke opvoering van Van de Velde's « Lotje »**, waarvan we in ons vorig nummer gewaagden, geeft Dr Jul. Persyn een geestig relaas, waaruit we hierbij een knipsel geven :

« O, die musch! Wat een buitenkans heeft Vondel gemist! Hij die 't heerlijkste van alle dichters de musch heeft bezongen, mocht helaas, « Lotje » niet meemaken. Lotje, in haar triomfantelijk rakkersleven van de Lente tot den Herfst. Lotje, in haar zottebollende vrijheid, maar ook Lotje in haar gevang op den zolder. Waar de slimme guit het zich toch niet verdrieten laat : want haar negen zusjes weten zich te redden — wiet-wiet —, en zij zelf wordt uitstekend kameraad met Bellefleurtje en Grispik; en ze zorgt ervoor dat Pierewie's poppenkast uit de wijde wereld op den zolder neerstrijkt. Daar drijft haar kostelijk spel de Vlaamsche folklore uit de Poesje : de Neus, Maaike, de Turk, Godfried van Boeljon, Jasmientje en Stekkebeen. Tot Lotje van 't open zoldervenster profiteert om er uit te wippen; en haar veete met den pauw uit te vechten tot de glorieuze zegepraal van haar democratisch-uitgeslapen vlugheid op zijn traag-aristocratischen trots. En Lotje, te paard op den rug van den pauw, trekt met den heelen stoet de blijde wijde wereld in, al jubelend in den gouden Herfst, om de overdaad van zooveel vruchten, vervulling van den bloei der Lente.

De wakkere levensmoed overwon eens te meer de leege pracht en praal in 't kader van t aloud symbolisch gevecht : Het Abel Spel vanden Winter ende vanden Somer. Maar niet met de zwaar-scholastisch moraliseerende vracht, die bij zooveel moois de Middeleeuwen niet missen wilden. Van de Velde's tintelende fantasie wiekte het alles over in de atmosfeer van de buitelende kinderpret, vol gulle geestigheid en zot gesnater en rijke rijmen en rinkelende rythmen. En de muziek van Jos. De Klerk, met haar eigen fijne kleur en haar keurige verwerking van volksdeuntjes, vervulde uitstekend haar zending in het dansend bedrijf.

Eerst het ballet van de vechtende partijen, tot de Winter week voor de Zon. En dan de poppen wier houtgeworden vleezigheid hun ziel had uit te zingen en te dartelen in dat kostelijk spel van armen en handen en beenen, voor en na den val, door het zoldervan-

ster. En na dit feest van klepperende maatkadans, Grispik's gezelschap met hun grispende pootjes in dans-gewieg. Toen werd het een stijgen naar het choregraphisch toppunt: de ridderlijke Herfst, het fijne kleine Bellefleurtje meetronend naar zijne heerlijkheid. Dat alles in die smaakvol modern-gestoffeerde omlijsting, in wier lenige styleering zelfs de keukenmeid paste, en overgoten met een belichting, die de fantasie doortintelde met feërische weelden. — 't Was een triomf aan de kunst van Van de Velde bezorgd!

INLICHTINGSPOST

GUSTAVE AIMARD

Aimard, schuilnaam van *Olivier Gloux* was een geboren Parijzenaar, die in zeer armoedige omstandigheden in 't begin der vorige eeuw zijn levensreis begon. Geboren in 1818 verhuurde hij zich op vijftienjarigen leeftijd als scheepsjongen, en geraakte zóó in Amerika, het land zijner droomen, en in dien tijd het El Dorado van duizenden gouddelvers. Wie in dien tijd naar Amerika trok, had de illusie daar op korten tijd rijk te zullen worden zonder te arbeiden. Het zal wel diezelfde goudkoorts geweest zijn welke den jongen Olivier Gloux aanzette zijn geluk te riskeeren verre van de arme Parijsche volksbuurt waar hij geboren werd. Voor den scheepsjongen was er echter nog wat anders in Amerika dan goud en geld: daar waren avonturen in de prairië, Indianen, cow-bows en geheimzinnige ongekende streken, waar zijn dweepende, romantische jongensverbeelding allerlei avonturen in droomde. Bij droomen zou het intusschen bij hem niet blijven; hij wilde zijn deel van het nerveuze, jachtige en avontuurlijke leven in de prairie en in de goudgraverskampen. Een tijd leefde hij bij verschillende Indianenstammen, of doolde de eindelooze vlakten van Noord-Amerika door. Zoo leerde hij het land, de Indiaansche stammen en hun gebruiken en godsdienst, de verhouding van de inwijkelingen tot de rondzwervende stammen, heel het bewogen leven in het onbeschaafde Amerika van dien tijd kennen. Meteen ontwaakte in hem de schrijver. Een paar schetsen en prairie-verhalen, naar een Parijsch tijdschrift gezonden, werden daar meer dan gunstig onthaald, en werden voor den jongen avonturier een prikkel om zich ernstig te zetten aan dit nieuwe genre. De belangstelling voor het wonderland Amerika was in dien tijd aan de orde van den dag: wie ook maar een beetje massapsychologie kende, kon toen fortuin maken met een beetje meer dan gewone verbeelding. Nu, op dit punt zou de jonge Aimard z'n man wel staan. Hij schreef eenige Indianenromans, die dadelijk een meer dan gewonen bijval ondervonden, en reisde toen naar Mexiko, trok vandaar naar Spanje, Italië, Turkije, en weer terug naar Amerika, waar het voor een avontuurlijk-aangelegd jongmensch tenslotte nog altijd bestuit te houden bleek. Overal deed hij wat materiaal op voor zijn roman, die stilaan groeiden tot echte sukseswerken. — Litterair staan deze niet boven het gehalte van de meeste romans van dien tijd; met letterkunde hebben ze niets te maken. Verbeelding en sensatie zijn schering en inslag. Wel zijn ze vinnig en vol kleur; dat is trouwens hun groote verdienste. Het lezend publiek van dien tijd heeft die boeken letterlijk verslonden; ze beleefden ook weldra omzettingen in de meeste Europeesche talen. Zooals we hooger schreven *speelt de sensatie de hoofdrol* in de meeste van Aimard's werken. Jammer genoeg is het daarbij niet gebleven. Hij leerde den smaak van het lezend publiek weldra kennen, en ook hieraan concessies doen. *De meeste van zijn romans zijn vol hartstocht, wreed en zonder bepaalde zedelijke tendenz.* Daar bleef het trouwens ook niet altijd bij; *sommige van zijn laatste boeken zijn uitgesproken anti-religieus.* Aimard, die vroegtijdig het sukses leerde kennen, had zelf de overtuiging een genie te zijn. Hij vestigde zich te Parijs, en bleef altijd voort boeken schrijven, die overigens altijd even gretig onthaald werden. Aimard stierf ten slotte arm en zoo goed als waanzinnig, in het Parijsche « Asile Ste. Anne » in 1883. — *De groote vergissing welke men lang begaan heeft, is zijn boeken te beschouwen als jeugdromans. Daarvoor zijn ze veel te hartstochtelijk en te wild.* Het is goed dat karakter van Aimard's werk niet uit het oog te verliezen; al te dikwijls werden ze door bibliothecarissen en jeugdleiders beschouwd voor wat ze niet zijn. Hierbij de lijst der vertaalde werken van Aimard, voor zoover we weten volledig.

3342 *De Bijenjagers.* Bruikbaar. — IV. 83.0.
3343 *De Boekaniers.* In de jongste Nederlandsche vertaling gezuiverd. — V. 83.0.
3344 *Het Geheim van don Marcos.* — IV. 83.0.
3345 *Curumilla.* — IV. 83.0.
3346 *Dona Flor.* — IV. 83.0.
3347 *Don Torribio.* — IV. 83.0.
3348 *Edelhart.* — IV. 83.0.
3349 *De Elandsprong.* — V 83.0.
3350 *De Gids der Prairiën.* — IV. 83.0
3351 *De Goudkoorts.* Wat minder romantisch dan het vorig werk van Aimard, maar soms wat brut voor jonge lezers. — IV. 83.0.
3352 *De Graaf de Lhorailles.* — IV. 83.0.
3353 *De Graaf van Warrens.* — IV. 83.0.
3354 *Grijsoog.* (2 dln.) — III. 83.0.
3355 *De Hacienda del Rago.* — IV, 83.0.
3356 *Hermosa.* — IV. 83.0.
3357 *Indiaansche Verhalen.* — IV. 83.0.
3358 *Kapitein Kild.* (3 dln.) — V. 83.0.
3359 *De Kaperkapitein.* — IV. 83.0.
3360 *De Lynchwet.* — III-V. 83.0.
3361 *Major Delgrès.* — IV. 83.0.
3362 *De Metgezellen van de Maan.* — IV. 83.0
3363 *Mexikaansche Nachten.* — III-IV. 83.0.
3364 *Montbars de Verdelger.* — IV. 83.0
3365 *Het Opperhoofd der Aucas.* — (2 dln) — IV. 83.0.
3366 *Oregano.* Een verhaal uit Mexico. — IV. 83.9.
3367 *Passe-partout.* — IV. 83.0.
3368 *De Pelsjagers van den Arkansas.* — V. 83.0.
3369 *El Platero de Urès.* (2 dln) — IV. 83.0.
3370 *De Roovers der Prairiën.* — III. 83.0.
3371 *Sacramenta.* — IV. 83.0.
3372 *De Salteadores.* — IV. 83.0.
3373 *De Spoorzoekers,* — IV. 83.0.
3374 *Steenhart.* — IV. 83.0.
3375 *Valentin Guillois.* — IV. 83.0.
3376 *Vasthand.* — IV. 83.0.
3377 *De Voladero.* — IV. 83.0.
3378 *De Vrijbuiters.* — IV. 83.0.
3379 *Vrijkogel, of de Wolvin der Prairiën.* Een slecht boek. — I. 83.0.
3380 *De Wraak van den Indiaan,* Een verhaal uit Mexico. — IV. 83.0.
3381 *Zeeschuimers.* In de jongste Nederlandsche vertaling, gezuiverd. — V. 83.0.
3382 *De Zonen der Schildpad.* — IV. 83.0.
3383 *De Zwervers op de Grenzen.* — III. 83.0.

N. B. — De aanduiding dat een boek *bruikbaar* is voor volwassenen is nog geen aanbeveling. Er dient altijd rekening gehouden met het feit *dat de atmosfeer der boeken neutraal, en soms bepaald ongodsdienstig is, en er af en toe prikkelende tooneelen in voorkomen van liefde, wraak, enz.* — Daar de meeste Nederlandsche vertalingen van Aimard min of meer gezuiverd zijn, dient men te weten dat een Nederlandsche vertaling dikwijls als bruikbaar werd opgegeven, hoewel de oorspronkelijke Fransche tekst absoluut ongeschikt is. Kortom : over 't algemeene *slechts te dulden, niet aan te bevelen.* Praktisch is de beste taktiek nog, de lezers *heelemaal met de werken van Aimard niet bekend te maken* waar het mogelijk is : wie er een boek van gelezen heeft, wil ook de andere lezen.

2. — Godsdienst

3384 **Beelen, Mgr Jo. Th., S. T. D. en Vander Heeren, A., S. T. D.** **22**

NIEUW TESTAMENT, Deel I. nr 1: HET H. EVANGELIE VAN JEZUS CHRISTUS VOLGENS MATTHEUS; — Deel II, nr 2: HET H. EVANGELIE VAN JEZUS CHRISTUS VOLGENS MARKUS. — *Brugge, Beyaert, 1927, (25×17) 140, 70 blz, 15 fr., 8 fr.*

IV* — Benevens een overzicht der synoptische kwestie, begint dit eerste deel van het Nieuw Testament met een zeer beknopte doch zaakrijke Algemeene Inleiding; deze is hoofdzakelijk het werk van Mgr. Beelen, in moderne spelling overgebracht. Het zelfde geldt voor de vertaling zelve van het Mattheus' Evangelie en voor de aanteekeningen. Kan. Vander Heeren heeft nochtans, met zijn diepgaande kennis der H. Schriftuur het heele werk volgens de gezonde gegevens der moderne bijbelstudie verbeterd en aangevuld; doch zijn toevoegingen liet hij tusschen haakjes drukken. Zijn taak ware gemakkelijker geweest, indien hij zich losgemaakt had van zijn voorganger, hoe verdienstelijk ook dezes werk geweest is. Belangwekkend is vooral de uitleg van de Bergrede, en van de eschatologische rede van den Zaligmaker. — De bewerking van het Markus' Evangelie is op dezelfde leest geschoeid: in zakelijk opzicht blijft het werk van Beelen schier onveranderd, behalve menige zeer juiste verbeteringen door Kan. Vander Heeren aangebracht. Dikwijls wordt er verwezen naar den uitleg van Christus' woorden bij Mattheus: misschien ware het beter geweest Markus naar zijn eigenene gegevens toe te lichten. — Deze beide vertalingen zijn dringend aan te bevelen aan priesters en zeer ontwikkelde leeken.

J. SALSMANS, S. I.

3385 **De Kok, David** **26 : 32**

DE VOORUITGANG VAN HET ROOMSCH-KATHOLISME IN NEDERLAND. — *Baarn, Hollandia, 1925. (20 × 14) 36 blz.* *fl. 0,60*

IV — Een onderzoek, van andersdenkende zijde uit, naar den vooruitgang van het Katholicisme in Nederland. Is het waar, zooals sommige dominees beweren, dat het ten doode is opgeschreven? Waarom dan hun angstkreten? Of moet men sommige katholieken gelooven die Rome's zegepraal zeker achten? Voorzeker heeft het Roomsch Katholicisme gedurende de laatste honderd jaren heel wat macht en invloed verworven. Zijn bekeeringskampagne schijnt op prachtige uitslagen te kunnen roemen, maar hoe worden die bereikt? Ook op allerlei gebied leggen de katholieken een bewonderenswaardige werkzaamheid voor den dag. Ondanks alles blijkt het toch dat het zoo rooskleurig niet is: gemengde huwelijken, kinderbeperking, verheidensching in de groote steden, enz. De boodschap is dus: afwachten! Maar met het Protestantisme is het nog erger gesteld: « de eindstrijd zal gaan, indien de teekenen niet bedriegen, tusschen Roomsch-Katholicisme en Atheïsme, waarbij beide richtingen het Protestantisme als een quantité négligeable kunnen verwaarloozen. » — Niet bepaald aanvallend of afbrekend, hier en daar een speldeprikje tegen de Kerk. Dr A. BOON, PR.

3386 **Gervasius, P., O. M. Cap.** **37 : 24**

BOVENNATUURLIJKE PAEDAGOGIE. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks) 1927, 2e vermeerderde druk. (20 × 13) 64 blz. fl. 0,70*

IV — Een leek zijnde, kan ik slechts het oordeel van een professor in

de Godgeleerdheid over dit boekje overschrijven en... beamen: « Het is mij uitstekend bevallen om de heldere, warme, bevattelijke uiteenzetting, die het geeft van het genadeleven, of liever deugdleven ». Daar ik echter ook een stuk paedagoog ben en dit werkje handelt over « bovennatuurlijke paedagogie », onderschrijf ik als katholiek ten volle de stelling van den Z. E. schrijver : « Een opvoedkunde dan, die den steun en de leiding der godgeleerdheid afwijst, vonnist zichzelf ». Immers, uit eigen levenservaring weten wij dat, zonder Gods genade door Christus verdiensten, alle opvoeding, zoo van zich zelf als van anderen, och zoo menschelijk broos is. Puike hoofdstukken zijn IV en V: « Vruchten van het bovennatuurlijk leven » en « Ontwikkeling van het bovennatuurlijk leven door eigen werkdadigheid ».

Dr V. NAVEAU.

3387 **Mary Loyola, Mother** **24**

◆ WEES GEGROET GIJ VOL VAN GENADE. Overwegingen en lezingen over de geheimen van den H. Rozenkrans, met practische toepassingen. *Geaut. vert. uit h. Engelsch dr. M. C. Van Zaanveer. — 's Bosch, G. Mosmans Zn, 1926, 3e druk. (16 × 13) 362 blz.* *fl. 1,10*

V — Dit zijn, ongezocht en vol kostbaren vromen inhoud, zeer schoone en nuttige overwegingen. Tot het uiterste uitgewerkt en zoo aangeboden. Opgevat volgens den geest van Moeder Loyola's patroon, St. Ignatius, bestaan ze uit scherp aangeduide plaatsverbeelding. een rijken keus schoone theologische gedachten en warme gevoelens, met overvloedige ascetische toepassingen. Met haar klare geestesgaven en haar echt predikatie-talent van voorstelling en ontwikkeling, doet zij het Mysterie sterk op u inwerken, brengt aan de ziel licht en voedsel voor het geloofsleven, en deelt u iets mede van haar edele wilskracht en heilige opgewektheid. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3388 **Mauro, Philip** **23 : 21**

REDE EN OPENBARING. *Vert. uit h. Engelsch dr. Nellie. — Den Haag, Voorhoeve, 1926. (19 × 13) 100 blz.* *geb. fl. 1,60*

IV* — Een Amerikaansch rechtsgeleerde zet hier uiteen, volgens zijn persoonlijke ervaring, hoe de mensch door het rechte gebruik zijner rede kan inzien hoe verstandig het is de kristelijke Openbaring aan te nemen, en zich aan Christus te hechten, volgens de volle beteekenis van het Evangelie. Hij begrijpt dit, wel te verstaan, *in protestantschen zin*. We betreuren ten zeerste, dat een zoo edelmoedig gestemde ziel niet tot de volle waarheid van het katholicisme doordringt. Het boekje is wel belangwekkend, om den gedachtengang na te gaan van een eerlijk zoekend gemoed. Aan rationalistische twijfelaars, voor wie het geschreven is, kan het wel eenig goed doen; toch moet men dezen veeleer andere boeken ter hand stellen, die hun de volle katholieke waarheid toonen. Voor onze geloovige lezers is dit werkje *onbruikbaar*, hoewel het, om de over 't algemeen goede strekking, niet getroffen schijnt door de wet van den Index (can. 1399, 4°). J. SALSMANS, S. I.

3389 **Ronse, Fr.** **24**

◆ HET WEES GEGROET. Geschiedenis en dogmatische verhandeling. Met twee afzonderlijke inhoudstafels. — *Brugge, Beyaert, 1927. (19 × 14) 204 blz.* *10 fr.*

V — Geschiedkundig en dogmatisch wordt het *Wees Gegroet* behandeld. Wij zien het gebed ontstaan uit Gabriël's en Elisabeth's mond, door de

H. Kerk voltooid en in haar dagelijksch officie in gebracht, door 't gebruik van *Angelus* en van *Rozekrans* vermenigvuldigd. — Het tweede deel verklaart naar zin en veropenbaring ieder woord of woordengroep van het Mariagebed. Het kan wonderwel dienen om vele dagen lang, stof tot godvruchtige overweging te leveren. Een zaakrijk boekske inderdaad. AL. WALGRAVE, PR.

3390 Scharrlmann, Wilhelm **22**

JEZUS ALS JONGELING. *Vert. uit het Duitsch dr Mevr. H. M. Eigenhuis-Van Gendt. — Baarn, Hollandia (18 × 14) 260 blz. fl. 2,25; geb. fl. 3,25.*

I — Romanceering van Jezus' jeugd. Theologisch kettersch. *Protestantsche* zuurheid. Op eenige détaildeelen na, minderwaardig maakwerk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

3391 Cannegieter, H. G., Dzn. **323.1**

DE FRIESCHE BEWEGING. — *Amsterdam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Handboekjes Elck 't Beste) (16 × 11) 132 blz. fl. 0,70*

IV* — Een interessant en leuk boekje over Friesland, Friezen en Friesche beweging: niet een stelselmatige verhandeling maar losse opstelletjes: eerst een zestal frissche biographieën van Friesche schrijvers o. a. van den bekenden leider der socialistische partij in Nederland Pieter Jelles Troelstra; verder een hoofdstuk over het Friesch als taal des geloofs bij protestanten en katholieken, om te sluiten met eene korte studie over de Jong-Friesche beweging en het onderwijs in 't Friesch. — Het boekje, meer direct voor Nederland geschreven vergt eenige kennis van Nederlandsche toestanden en gebeurtenissen. Schrijver is predikant, zoo zegt hij ten minste, maar kan hier en daar zijn sympathie niet verbergen voor de zoogenaamde christen-socialisten. Voor 't overige een zeer verdienstelijk werkje, waarin we die Friezen leeren kennen, stoer en onverzettelijk, dwepers zelfs, en toch fijnvoelende zielen, die op al hun zwerftochten heimwee blijven voelen naar hun land met de stille meren en 't stille landelijke leven er om heen: ze hebben begrepen dat dit eigen Friesch karakter zich enkel in 't Friesch ten volle kan ontwikkelen en daarom hebben zij een Friesche beweging op touw gezet. — Friesch is voor hen geen dialect van 't Nederlandsch maar de eigen taal der Oud-Friezen, stam- en taalverwanten der Angelen en Saksers. F. VAN CAMPENHOUT, S. J.

3392 Kersten, F. J. **4393 : 37**

◆ MET ONS VIEREN. Het eerste onderwijs in lezen en zuiver schrijven. *2e en 6e dl. Geïll. dr. C. Jetses. — Groningen, Wolters, 1926, 5e druk. (19 × 13) 48 blz. fl. 0,45*

VIc — Een prachtwerkje! Echt katholieke geest, echt kinderlijke en kiesche inhoud, algemeen gebruikte taal en spelling, smaakvolle illustraties, uiterst verzorgde uitgave ! Over methode kan ik, uit enkel twee stukjes, niet oordeelen. M. I.

3393 Maristen, Broeders **88 : 37 : 4393**

◆ LUSTIG VOLKJE, 1, 2, 3. Aanvankelijk leesonderricht voor den lageren graad, met HANDLEIDING. *1e, 2e, 3e deel. — Pitthem, Broeders Maristen,*

1927, 3 dln. (21 × 16) 40, 48, 44 blz. elk 2,50 fr.; Handleiding 1,50 fr.

VIc — Verstandig gevolgd, naar de aanduidingen der handleiding en met de bijkomende oefeningen, moet deze leesmethode heel goede uitslagen opleveren. De klimming in de moeilijkheden getuigt van jarenlange ervaring, en het volkje dat ze overschrijden moet, zal werkelijk een « lustig volkje » mogen heeten. — Spijtig dat de schrijver de algemeen-Nederlandsche spelling als « oude slenter » aanziet en « om nieuwere wegen op te gaan » naar het betwist beginsel « Schrijf, zooals ge spreekt » de kinderen aan nuttelooze en soms onwelluidende woordverminkingen gewent: « Mijn » is niet moeilijker om lezen dan « m'n »; « eet 't maar » is stellig wat hard, en « 's, 'm » in plaats van « eens, hem » is voor onze Belgische kinders een bijgevoegde moeilijkheid.

M. I.

3394 **Van Maasveld, Maarten** **37 : 24**

◆ KINDSHEID EN KUISCHHEID. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks) 1925, (21 × 13) 100 blz.* *fl. 1*

IV — De groote kiesche levensvraag van de opvoeding tot kuischheid wordt in dit boek meesterlijk behandeld. In een inleidend hoofdstuk geeft de schrijver de leidende gedachten : « Wij willen meer indirect werken: de uiterlike prikkels verminderen en de innerlike krachten versterken, de gevaren tot een minimum beperken en intussen de natuurlike en bovennatuurlike energie van het kind zo hoog mogelik opvoeren. De beste seksuele opvoeding is een in alle opzichten degelike, veelzijdige, godsdienstige opvoeding.... Alles kan daaraan dienstbaar gemaakt worden.... Kristus, vooral Kristus Eucharisticus, is 't centrum en fundament van alle opvoeding tot kuisheid ». Dit heerlijke programma wordt dan uitgewerkt in het boek. Interessant is het hoofdstuk over de voorlichting. — Warm durf ik dit boek aanbevelen aan alle opvoeders; ze zullen er zeker door geholpen worden in dit moeilijkste maar heerlijkste deel van hun taak : de jeugd vormen en opleiden tot een rein leven.

F. VERMUYTEN, PR.

3395 **Wierts van Coehoorn-Stout, Joh.** **37**

DE KINDERTUIN. Handleiding bij de ontwikkeling van het kind van 3 tot 7 jaar, volgens de methode van Fröbel. — *Hilversum, Wierts van Coehoorn, 1926, 5e en 6e druk. (23 × 19) 540 blz.* *fl. 8,50; geb. fl. 10*

V — Een heel nuttig boek voor alwie de Fröbel-methode wil leeren kennen en volgen. Alles wordt er zoo goed uiteengezet, door modellen en figuurtjes verduidelijkt, dat het boek kan volstaan om zich zelf te oefenen, en eenigzins te weten, hoe men al die spelen en bezigheden in school « opdient ». De voor- en nadeelen van de Fröbel-methode komen hier niet ter bespreking.

M. I.

3396 **X.** **33 : 26**

◆ HET SOCIALISME IN STRIJD MET HET KATHOLICIRME. Eenige bladzijden documentatie. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsd. en soc. Trakten, nr 1 en 2). 1927, (18 × 12) 58 blz.* *2 fr.*

V — De schrijver zet, in zooveel hoofdstukken, achtereenvolgens uiteen: *de tegenstrijdigheden tusschen de christelijke en de socialistische leer* omtrent: den oorsprong en de natuur van den mensch; zijne bestemming; de taak der Kerk; het huisgezin; den eigendom; de rol van den Staat; den arbeid. De socialistische opvattingen worden gestaafd door aanhalingen uit socialistische boeken en dagbladen. Deze bladzijden bevatten een

rijke documentatie welke vooral aan sprekers en aan leiders van studiekringen veel diensten zal bewijzen. Dr K. DU BOIS, S. J.

4. — Taalkunde

3397 Geerebaert, A., S. J. 47 : 9

CAESAR. GEDENKSCHRIFTEN VAN DEN GALLISCHEN OORLOG. Met inleiding en aanteekeningen. 2e Deel : Inleiding, aanteekeningen op uitgelezen plaatsen. *Geïll. — Luik, Dessain, (Griekse en Latijnsche Schooluitgave) 1924. (19 × 12) 122 blz.* *4 fr.*

V — In deze schooluitgave biedt de geleerde en gekende schrijver aan de studenten een bekwamen reisgids aan om 't belangrijk land van Caesar's veldtochten geheel te doorkruisen. Als Ie deel bevat 't werk den tekst van 270 hoofdstukjes op de 348 waarin de 7 boeken van 't « Bellum Gallicum » worden ingedeeld. — Als IIe deel hebben we na een boeiende inleiding — over Caesar en de Galliërs; het leger van Caesar, met o. a. 11 afbeeldingen van de bewapening — de klare aanteekeningen, die de spraakkundige moeilijkheden en andere bondig oplossen. — Zeer verzorgde uitgave met zaakrijke en wetenschappelijke verklaringen. Dr R. TAVERNIERS, PR.

3398 Gieskes, E. G. C. 42 : 4393

◆ 65 VERTAALOEFENINGEN ENGELSCH-NEDERLANDSCH, ten behoeve van R. K. Gymnasia, H. B. S. en voor candidaten Acte L. O. — *Hilversum, N. V. Brand (Stella Mututina, Serie B, n. 4) 1926. (19 × 13) 78 blz.* *fl. 0.90*

V — De eigenaardigheid dezer R. K. vertaaloefeningen is juist, dat de keus van stukken zooveel mogelijk uit Roomsche schrijvers genomen is. Wij vinden er Sheehan, Thompson, Newman, Burke, enz. Uit de groote klassieken, als Macauley, zijn er echter ook, maar dan met het oog op R. K. scholen gekozen. Het practisch nut van 't boekje wordt voor examinandi verhoogd door talrijke opgaven uit vroegere examens genomen. AL. WALGRAVE, PR.

3399 Hebbel, Friedrich 82 : 43

DIE NIBELUNGEN. Ein Deutsches Traüerspiel in 3 Abteilungen: 1. Der gehörnte Siegfried; 2. Siegfrieds Tod. — *Groningen, Noordhoff (Deutsche Bibliotheek, 22) 1927, (19 × 13) 124 blz.* *fl. 0,90; gec. fl. 1,05*

IV — De aloude geschiedenis op een nieuwe prachtige wijze door Hebbel verhaald. Daar waar de dichter van de « Eddasage » of van het Niebelungenlied afwijkt wordt het in de nota's vermeld. Mooie platen versieren het boek. — In de Inleiding wordt een woord over den schrijver gezegd; zijn opvatting over dit tooneelwerk wordt er in bekend gemaakt. M. VAN COPPENOLLE.

3300 Schepers, Dr J. B. & Scholten, H. J. 4393 : 37

DE KLEINE GIDS. Inleiding tot onze moedertaal. — *A'dam, J. M. Meulenhoff, 1926, (19 × 14) 174 blz.* *fl. 2,20; geb. fl. 2,60*

V — Dit boekje wil iets anders geven dan een gewone spraakkunst; iets meer en veel minder. Iets meer : het wil bij de leerlingen belangstelling opwekken voor de levende taal met haar verschillende verschijnselen en door eigen werkzaamheid hun taalgevoel ontwikkelen; veel minder: een volledige spraakkunst wil het niet zijn. Na een inleidend hoofdstuk, zes andere over rythme, toon en klemtoon, over taal, over geschreven taal,

over taal en denken, over woordvorming, over de beteekenis en haar wijzigingen; daarna een samenvatting; eindelijk een paar bladzijden over spraakkunstnamen. In het aanhangsel, een serie vragen en oefeningen. — Goede waar, bevattelijk voor de leerlingen van de hoogste klassen uit ons lager onderwijs en over heel het middelbaar onderwijs; geen historische spraakkunst of nuttelooze wetenschap. Bijna uitsluitend over Hollandsche taaltoestanden en voor Hollandsche scholen : toch vinden onze leeraars er uitstekend materiaal voor hun onderwijs in de moedertaal. Dr A. BOON, PR.

3401 Van Thielen, A. **4393 : 37**

TAALKUNDIGE UITSTAPJES: Eerste en Tweede Reeks. — *Kortrijk, Vooruitgang, 1926. (21 × 14) 136 en 228 blz.* *z. p.*

V — Met deze twee reeksen beoogt de schrijver een tweevoudig doel: aan de leerlingen bij het verlaten der lagere school, een prijsboek ter hand stellen dat opwekt tot verdere taalstudie; aan de leeraars een practisch handboek verschaffen voor nuttige en aangename taaloefeningen. In het eerste deel, negen uitstapjes over woordbeteekenis, woordkoppelingen, taalzuivering, afleiding, spreekwijzen; in het tweede, zes over spreekwijzen, taalzuivering, spreekwijzen en spreekwoorden uit Baas Gansendonck, over dito ontleend aan dieren, weergesteltenis, ambacht, spel, vruchten, lichaamsdeelen, keuken, over eigenlijke spreekwoorden, over spreekwoorden op rijm. — Een bonte verscheidenheid zonder goed bepaald plan voor het geheel en zelfs voor ieder hoofdstuk. Hier en daar worden spreekwijzen uitgelegd die wel geen verklaring behoeven. Toch vinden de leeraars hier veel gesneden brood, waar de leerlingen graag zullen in bijten. Dr A. BOON, PR.

5. — Wetenschappen

3402 Dorsman, L. en Van der Klein, Jac. **53 : 83**

DENKEN, VINDEN EN TOEPASSEN. Natuurkunde voor de hoogste klassen der lagere school. — *Groningen, Wolters, 1927. 3 dln. (18 × 13) 112, 114, 116 blz.* *elk fl. 0,75*

V — Interessante lectuur over van alles wat; 'n goed prijsboek voor de hoogere klassen van 't lager onderwijs; doch, zooals de schrijvers bedoelen, « natuurkunde voor de hoogste klassen van de lagere school » kan 't werkje moeilijk in aanmerking komen; een logische draad zou men in 't werk niet kunnen vinden, en dat is toch ten slotte hoofdzaak voor 'n schoolboek. L. SENDEN, PR.

3403 Tres, J. A. H. **55 : 53**

BLIKSEM EN DONDER. — *Antwerpen, L. Opdebeek, (Wetensch. Reeks) 1927. (24 × 16) 24 blz.* *2 fr.*

V — J. A. H. Tres benadert stellig het doel dat hij zich heeft voorgesteld. Zijn werkje is klaar, levendig en steunt ook op persoonlijke waarnemingen. De platen kunnen moeilijk als versiering aanzien worden, drukfouten en kleine missingen zijn bij eene volgende uitgave gemakkelijk te vermijden. Een goed en leerzaam boekje.
AUG. OSSENBLOK.

3404 Van de Velde, Prof. Dr. A. J. J. **63 : 61 : 59**

OVER MELK EN MELKVERVALSCHING. — *Antwerpen, De Sikkel, (Natura docet, I) 1925, (22 × 14) 112 blz.* *9 fr.*

V — Nummer I van de reeks Natura docet, « die werkjes bezorgen wil over natuurwetenschappelijke onderwerpen, waarvan elk deeltje door een deskundige met een zuiver wetenschappelijk inzicht zal samengesteld zijn ». — Dat is werkelijk het geval met het boek van Prof. Vande Velde « over melk en melkvervalsching ». — Wat de samenstelling van de melk betreft, is al het nieuwe van de laatste jaren nauwkeurig bijgebracht: invloed van het ras, de voeding, de levensvoorwaarden, de verschillende perioden van zogafscheiding, de temperatuur en het jaargetijde, de melktijd, de ziekten, enz. — Het hoofdstuk over de voedingswaarde en dat over de vervalsching zijn insgelijks met veel zorg uitgewerkt. Het boek van Prof. Vande Velde kan dus dienen als handboek zoowel voor leeraars als voor bestuurders van melkerijen en ontwikkelde landbouwers. — Ik ga echter niet altijd akkoord met de wetenschappelijke taal van Prof. Vande Velde; hij spreekt van *melkontsmetten* in plaats van *melk kiemvrijmaken* of melk *steriliseeren; bevuiling der melk* in plaats van *verontreiniging van de melk*. — Dit zijn echter kleinigheden, die in de 2de uitgave waarschijnlijk zullen verdwijnen.

A. J. HENDRIX.

3405 Van Veerdegem, Armand **53**

DE TELEFOON OF VERRESPREKER. — *Antwerpen, L. Opdebeek, (Wetensch. Reeks) 1927. (24 × 16) 32 blz.* *2 fr.*

V — Op zeer verdienstelijke wijze geeft Armand Van Veerdegem een overzicht van hetgeen leeken wel mogen weten over « De Telefoon of Verrespreker ». — Het boekje kan velen van dienst zijn en zal zeker sommige lezers prikkelen tot verdere studie en tot eigen werk.

AUG. OSSENBLOK.

6. — Toegepaste Wetenschappen

3406 Centraal Bureau voor Technische Adviezen en Arbitragen **51 : 65**

VERGELIJKING TUSSCHEN DE METRISCHE EN ENGELSCHE MATEN EN OMGEKEERD. *Vert. uit h. Engelsch. — Deventer, Kluwer, 1926. (27 × 21) 34 blz. 18.90 fr.*

V — Wie als zakenmensch met Engelsche maten en gewichten af te rekenen heeft zal zeker bij 't raadplegen van deze tabellen baat vinden en zich veel tijdroovende berekeningen besparen. B. G.

3407 Ferguson, Harrison Wader **61**

EEN PRENTENBOEK OVER DE TANDEN. *Vert. uit h. Amerikaansch door Mej. H. W. Schalkwijk. Geïll. dr. den schrijver. — R'dam, Brusse, 1926, 2e druk (19 × 14) 64 blz.* *gec. fl. 0.75*

V — Een prettig boekje, bijzonder bestemd om de kinderen op te wekken tot het regelmatig reinigen van hunne tanden; doch volwassenen die dit boekje in handen krijgen, kunnen niet weerstaan aan den lust om het van voren tot achteren te doorsnuffelen. De figuren zijn zoo expressief, dat men bij elke wil stilhouden en nader toekijken.

A. I. HENDRIX.

3408 Hammes, J. **66 : 54**

SCHEIKUNDE VOOR DEN TECHNICUS. Leerboek ten dienste van het middelbaar technisch onderwijs en voor zelfstudie. *Geïll. met 39 figuren. — A'dam, Kosmos. (24 × 17) 240 blz.* *fl. 4.90*

V — Het organisch deel daargelaten, dat de stof enkel in vogelvluch

behandelt (30 bl.) is « Scheikunde voor den Technicus » een degelijk en klaar boek, dat op de hoogte is van de laatste technische processen. Zonder in elk punt diep in te gaan is 't hier geen banaal iets dat op scheikunde van verre gelijkt. Het noodige wordt met de noodzakelijke details, in een helder betoog voorgeschoteld, door iemand die weet wat scheikunde is en hoe hij 't moet voorstellen om verstaan te worden. Warm aanbevolen. L. SENDEN, PR.

3409 **Harmsen, Ir. W.** **621 : 53**

HOE MAAK IK EEN GELIJKRICHTER OM ZELF ACCU'S TE KUNNEN LADEN ? *Geïll. met 24 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, (Weten en Kunnen, nr 114), 1927, 2e druk (19 × 13) 42 blz.* *fl. 0,75*

V — Worden achtereenvolgens behandeld A) chemische gelijkrichters; B) mechanische gelijkrichters; C) lampgelijkrichters en D) kwikdampgelijkrichters; — telkens een woordje over de theoretische werking der instrumenten; daarna hun logisch gebruik met, daarnaast, links en rechts een goede opmerking omtrent de behandeling. — Op heel de lijn aanbevolen én wat klaarheid, én wat degelijkheid betreft.

L. SENDEN, PR.

3410 **Ten Hoopen, Ir. G. A.** **621 : 53**

DE ACCU VOOR RADIO-AMATEURS. *Geïll. met 40 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr 142), 1926, (19 × 13) 60 blz.* *fl. 0,75*

V — Een puik werk; in weinig bladzijden wordt de accu langs alle kanten beschouwd : het zou erg moeilijk zijn, in zoo'n kort bestek, zooveel en zoo goed de stof te behandelen. L. SENDEN, PR.

3411 **Van Beugem, Isidoor** **677 : 63**

KATOEN, VAN VEZEL TOT WEEFSEL. — *Antwerpen, L. Opdebeek (Wetensch. Reeks), 1927, (24 × 16) 48 blz.* *4 fr.*

V — Dit ernstig bewerkt boekje geeft een schat inlichtingen over de Katoennijverheid en is met eene talrijke reeks platen opgeluisterd. Isidoor Van Beugem haalt eer van zijn werk. Bij eene volgende bewerking kan hij echter nog nauwer den weg van vezel tot weefsel volgen en vele geschiedkundige bijzonderheden weglaten om het geheel wat minder plan-achtig en wat meer verhalend te maken. AUG. OSSENBLOK.

3412 **Van den Houten, J. M.** **58 : 63**

CACTUSSEN. *Geïll. met 56 afbeeldingen. — R'dam, W. L. & J. Brusse (Een Reeks voor Liefhebberijen) 1927. (21 × 16) 56 blz.* *15 fr.*

V — Liefhebbers zullen dit fraai geïllustreerd boekje eens gaarne doorbladeren. Wie iets voor cactussenteelt voelt zal er heel veel nuttige aanwijzingen in vinden. FR. CASTEELS, L. I.

7. — Schoone Kunsten

3413 **Delen, A. J. J.** **92 : 75**

METSYS. — *Brussel, Kryn (Groote Meesters) 1926. (16 × 12) 96 blz.* *10 fr.*

V — A. J. J. Delen heeft een der dankbaarste nummertjes der Reeks te behandelen gekregen. Geen al te groote biografische raadsels, hier: het schoon opgaan van den jongen Leuvenaar tot den aanzienlijken, met overtalrijk kroost gezegenden, Antwerpschen humanist en Meester. Dan, de gemakkelijke kenschetsing van zijn kunst, als schakel tusschen de

1e en de 2e Vlaamsche school. Hier krijgen we de tegenstelling kerkelijk-wereldlijk, die me, rechtuit gesproken, een verdacht cliché begint te worden. Voorts kan er niet genoeg gedrukt op de harmonie, het rake en bezielde in Metsys' kunst, en dat doet A. J. J. Delen voortreffelijk. Schoon werkje. Dr JORIS CAYMAEX, PR.

3414 Devigne, Marguerite **92 : 75**

VAN EYCK. — *Brussel, Kryn, (Groote Meesters) 1926, (16 × 12) 196 blz. 15 fr.; geb. 18 fr.*

V — Eerst brengt schrijfster voorzichtig samen wat we over de Van Eycken weten, — over Hubert bitter weing, over Jan een tamelijk àf geheel : zijn leven als lijfschilder en toevallig gezant (naar Portugal o. a.) van Filips den Goede. Volgt een aandachtige beschrijving benevens een historische studie over de Aanbidding. Zeer belangwekkend is het overzicht, met talrijke afbeeldingen in den tekst, van Jans (meestal portretten) werk, het toppunt der realistische volmaaktheid. Maar daarna leidt de geleerde schrijfter, aan de hand van Friedländer en Hulin de Loo, doch met persoonlijke oordeelkunde, ons in tot het eigenlijke Van Eyckvraagstuk, door de verloren werken en de beruchte Milaan-Turijnverluchtingen opgeworpen. Waarbij men den indruk krijgt, dat de weinig bekende Hubert wel degelijk de schepper, de kunstenaar moet geweest zijn, wat echter niets aan Jans realistisch genie afdoet. Zeer grondige, uitstekende brok kunstwetenschap.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3415 Van Etsen, Julius **78**

DE MODERNE MUZIEK. — *Antwerpen, Lectura, 1927, (22 × 18) 76 blz. 10 fr.*

V — Wie op korten tijd, met weinig moeite, een zakelijk inzicht krijgen wil in het moderne muziekleven van Europa, moet deze studie lezen. Het is zeer objectief geschreven zonder passie noch partijschap. Dit werk is toegankelijk voor eenieder, want van eenzijdige technische uitwijdingen bleef het met opzet vrij. Het geeft goed het verband met de voorgaaande periode en wil niet absoluut zijn voor de toekomst. In breeden geest opgevat is dit werk veel omvattend in zijn kleinen omvang en zeer leerrijk. Zeer aanbevolen! Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

3416 De Mont, Pol. **81**

LENTESOTTERNIJEN. — *Antwerpen, Mercurius, Volksuitgave, 3e druk (18×12) 122 blz. geb. 4.20 fr.*

III — Een 3e druk van De Monts bundeltjes die in de jaren 1881-1883 het licht zagen. De Mont zoo maar met een goedkoop veelschrijver doodverven lijkt àl te bar; wat niet belet dat bij hem de quantiteit ten zeerste de qualiteit heeft geschaad. Het is spijtig geweest voor een begaafden dichter als De Mont — die nochtans door zijn studies en zijn ambt critischen zin in voldoende mate had — dat hij niet met strenger zelfkritiek zijn eigen werk heeft beoordeeld. Dan zouden vele van zijn poëmata een veroordeeling, undequaque, hebben opgeloopen. Ook in onderhavig bundeltje, dat ten slotte in de 80er jaren toch een nieuw geluid bracht. Het noodige voorbehoud dingt zich natuurlijk op.

M. VAN HOECK, PR.

3417 **Van Cauwelaert, August** **81 : 809**

◆ De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden (1910-1927). — *Antwerpen, N. V. Leeslust; Eindhoven, N. V. Lecturis, 1927. (20× 16) 158 blz. 16 fr.*

V — Deze bloemlezing wil geven, en geeft werkelijk, « een vrij volledig beeld van de evolutie die zich onder de Vlaamsche jongeren van 1910 tot heden heeft voltrokken ». Waar Dirk Coster in zijn « Nieuwe Geluiden » slechts zes Vlamingen bedenkt, zal Aug. Van Cauwelaert er geen zes hebben vergeten. Dit werk komt op zijn uur. Wij hebben, gedurende twee decenniums de literatuur zulke sprongen — ook wel karpelsprongen — zien maken dat sommigen aan een anarchie dachten. Zoo erg is 't heusch niet. Er komt licht, en in het licht wordt de lijn duidelijk. In zijn « Terugblik » — een prachtige brok proza — geeft A. v. C. een duidelijk en geschiedkundig overzicht over de modernste kunstuiting in de literatuur. Wie deze wil instudeeren en dan de Bloemlezing doormaakt, krijgt een besten kijk op de jongeren uit de vele groepen die zijn of reeds waren. Onbevooroordeeld geeft de steller alles: traditie — revolutie — evolutie. En uit de laatste groep reikt Marnix Gijsen flink en rustig de hand aan de eerste. Joz. De Voght, pr.

82. TOONEELLITERATUUR

3418 **Brochet, H.** **82**

◆ Wat 'n Druiventros vermag. Een bedrijf. *Uit het Fransch vert. dr. Joz. Van den Eynde, pr. — Mechelen, Katholiek Patronaat, 1927. (14 × 15) 67 blz. 7.50 fr.*

V — E. H. De Maeyer schreef in Hooger Leven dat hij de vertaling van verschillende tooneelwerken van Brochet klaar had; E. H. Van den Eynde bezorgt hiermede in het Nederlandsch « Mollesse, Raisin »; ondergeteekende zette over « St François et le méchant Homme ». Zoo kan weldra de heele Brochet zich in een Nederlandsche omwerking verheugen. Op den weg door hem gebaand, trekt hij kranig verder. Zijn werkjes flikkeren van kleurig leven. In enkele, zooals in dit is het meer een rustig beschouwen; het eischt dan ook van de opvoerders een vertolking, die de ziel er van, door een kwiek spel — om niet in een monotone zegging te ontaarden — naar voor haalt en de blije facetten van dit « leuk gedicht » laat losschitteren. E. H. Van den Eynde leverde flink vertalingswerk. M. Van Hoeck, pr.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

3419 **Diers, Marie** **83.1**

De Illusie van Johan Senapius. *Vert. uit h. Duitsch er. Christine Oudemans. — Laren, Schoonderbeek, 1927. (21 × 15) 208 blz. fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

III — De illusie van dominee Senapius was die van tienduizend anderen: dat hij, de strenge, aristokratische wetenschapsman een popperig, oppervlakkig en wereldsch meisje tot een ernstige plichtsbewuste vrouw zou kunnen opleiden. Bij dominee Senapius was die vergissing des te erger omdat hij allerminst de geschikte man daartoe bleek door zijn zacht en zwak karakter en zijn toegevendheid. Het leven van Senapius

wordt stilaan een hel bij zijn vrouw die hem niet begrijpt; de eene onverwachte zielkundige verwikkeling volgt onmiddellijk op de andere. Ten slotte is het leven niet anders mogelijk bij menschen die het met zulk een verbluffende lichtzinnigheid opvatten, en van in hun jeugd geblaseerd zijn van alles wat het leven uiterlijk kan geven. Konflikten als deze zijn alleen mogelijk daar waar de zielen door overbeschaving en dekadentie gedood zijn. — Het boek is knap geschreven, lijk trouwens al de werken van Marie Diers; uit het bovenstaande zal verder wel blijken dat er met de lezing wel eenige reserve gemoeid is.

E. VANDER HALLEN.

3420 Garborg, Arne

BIJ MOEDER THUIS. *Vert. uit h. Noordsch dr. M. A. Zeeman. — A'dam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Wereld-Bibliotheek), 3e druk. (18 × 12) 328 blz. fl. 1,20*

III — Fanny's levens-geschiedenis van af haar kinderjaren tot aan haar huwelijk. Dit leven wordt ons naturalistisch geschilderd : eerst in een burgerlijk-bekrompen klein-stad, daarna in de groot-stad met haar struggle for life. De fijn-gevoelige Fanny met haar vele illuzies, doorworstelt armoe en ziekte; beleeft lage liefde-intrigues; lijdt onder de afgunst van gezellinnen; lijdt meest nog door haar moeder die met haar dochter woekert als met een geld-opbrengend product, en haar kwetst in haar gevoel en haar liefde. Fanny tobt van de eene teleurstelling naar de andere tot zij zich op het eind gewonnen geeft wanneer zij er al hare illuzies heeft bij ingeschoten. — Er is heel weinig zon over Fanny's leven, en veel donker wee. Fanny met haar sterk geloof in iets goeds, die het vruchteloos zoekt in het theater-leven, in de vrouwen-ontvoogding, in de arbeidstersbeweging wordt overrompeld in het baatzuchtig intrigueeren van een bedorven wereld, in de zedelijke ontreddering eener maatschappij zonder God. — Dit boek dagteekent van den tijd toen naturalisme toonaangevend was in kunst en literatuur. In onzen tijd, nu we uit die roes lang ontwaakt zijn, vinden we 't onbegrijpelijk hoe een groot schrijver zijn talent kon verkwisten aan zulk mager onderwerp.

F. CROLS, PR,

3421 Kenis, Paul **83 : 9**

UIT HET DAGBOEK VAN LIEVEN DE MYTTENAERE, LAKENKOOPER TE GENT. — *Antwerpen, Gust. Janssens, 1927. (20 × 15) 220 blz. 10 fr.*

III — Lieven de Myttenaere is de zoon van een armen tijkwever uit het Pensenstraatje te Gent; eerst een min of meer vlijtig leerling van den achtbaren magister Johannes a Fontis, later leergast bij den rijken lakenkoopman Serlippens, vertelt hij in zijn dagboek de gebeurtenissen die de goede stad Gent in rep en roer hebben gezet, toen de nieuwe religie daar de gemoederen tot gisting bracht: eerst de hagepreeken en geheime bijeenkomsten der ketters, dan hun openlijk optreden en de beeldstormerij, eindelijk de strenge beteugeling van het oproer. Hij zelf was daar eenigszins in betrokken door zijn jeugdigen vriend, Joos Proveyn, een ijveraar voor de nieuwe leer. — Geen moeite heeft Paul Kenis gespaard om uit chronycken en archiefstukken het oude zestiende-eeuwsche Gent op te delven; met zijn groote gaven van verteller geeft hij ons een machtig, scherp-gekleurd en fel-bewogen beeld van die « beroerlijke tijden ». Het gansche verhaal moet drie deelen beslaan, maar ieder deel maakt op zichzelf een roman uit. — *Voorbehouden lektuur* : in een uitbeelden van een tijd, waarin het Katholicisme voorzeker een innerlijke hervorming noodig had, valt het volle licht soms

op gebreken en tekortkomingen die wel eens tot karikatuur of charge overslaan als b. v. het typeeren van Frater Pancratius. Niet alleen maakt Lieven kennis met de nieuwe leer, maar ook met het volle leven in allesbehalve stichtende omstandigheden. — Het gewilde archaïsme dat soms bestaat in vermoeiend-lange reeksen plaatsnamen en oude woorden zal ook menigen lezer afschrikken. Ook wordt het genot van de lektuur gestoord door een aantal schreeuwende zetfouten.

Dr A. Boon, pr.

3422 Krestowskaja, M. W. **83.1**

De Zoon. *Vert. uit het Russisch dr. Anna Kosloff. — A'dam, De Spieghel; Antwerpen, Ned. Boekhandel, 1926. (20 × 13) 180 blz.* *16,20 fr.*

III — Een man, die zijn onlangs gestorven vrouw diep betreurt, en zijn eenig geluk en troost nog vindt in den zoon dien zij hem schonk, komt tot de zekerheid dat die zoon niet de zijne is, maar uit een overspelige betrekking van de echtgenoote met een gastvriend is gesproten. Het lijden dat die ontdekking hem veroorzaakt, en de eindelijke vergiffenis die hij voor het aandenken der schuldige gevoelt, zijn thema van dit verhaal, dat de droomerige Russische ziel goed weergeeft en ontleedt. *Voor gevormde menschen is het verhaal duldbaar,* en zijn kunst is genietbaar.

Al. Walgrave, pr.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

3423 Bermingham, George A. **83**

Het Standbeeld van den Generaal. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. M.-S. — A'dam, Ontwikkeling, 1926. (19 × 14) 234 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 1,90*

IV — Een Americaan, met veel geld, komt in een verlaten stadje van Ierland. Hij gebaart te weten dat er alduar een groot generaal moet geboren zijn, en wenscht zijn standbeeld te zien oprichten. Onder de « geniale » leiding van Dokter O'Grady wordt er dan ook een standbeeld opgericht, aan iemand die niet bestaan heeft, en niettegenstaande de dokter het heel goed weet dat de held niet bestaan heeft. De drijvende kracht van dien dokter is een van de schoonste lachverwekkende verschijnselen die ik ooit mocht genieten. Hij weet alleman te overpraten en kan aan alles een draai geven die redelijk voorkomt. Ge moet dat lezen om eens deugdelijk en eerlijk te lachen, en dat is een groot goed op onze dagen van gedwongen en onnatuurlijke voorhoofdsrimpels, zelfs bij de jeugd.

Al. Walgrave, pr.

3424 Bordeaux, Henri **83.1**

Het ouderlijk Huis. — *A'dam, Groot Nederland. (20 × 14) 248 blz. fl. 1,25*

IV — Dit heerlijk boek van H. Bordeaux munt uit door uitstekende hoedanigheden. De eenheid ervan berust in de verheerlijking van het ouderlijk huis en van de familie, gedachte die H. Bordeaux in meerdere van zijn romans heeft geinspireerd. Het eerste deel vooral is een meesterstuk van fijne psychologische ontleding van een kind dat gehecht is aan het ouderlijk huis. — Eigenaardig is dat het kind van het huis vervreemd wordt onder den invloed van grootvader. Deze een volgeling van J. J. Rousseau, aanbidder van de natuur en de teugellooze vrijheid brengt den jongen in opstand tegen zijn vader, de zuivere verpersoonlijking van den familiegeest. — De strijd wordt eerst geslecht aan het doodsbed van vader: dan gaan de oogen van den jongen open. Dit is opbeurende en veredelende lektuur. De vertaling is goed geslaagd.

Dr A. Cardyn, pr.

3425 Bosboom-Toussaint, A. L. G. **83.1**

MAJOOR FRANS. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Nederlandsche Bibl.), 3e druk (18 × 12) 384 blz.* *fl. 1,20 : geb. fl. 1,70*

IV — Dat deze roman nog altijd gretig gegeerd wordt door het Nederlandsch-lezend publiek, bewijst deze druk (12e tot 17e duizendtal) in de Nederlandsche Bibliotheek. Is het dan te verwonderen dat « Majoor Frans » het vroeger tot zeven uitgaven gebracht heeft en de eer genoten van een vertaling in het Fransch, het Engelsch, het Duitsch, het Zweedsch en het Russisch? Dat feit is toch bij ons wel ongewoon genoeg om eens eventjes aangestipt te worden. — « Majoor Frans » is een vrucht uit de late jaren van Mevrouw Bosboom-Toussaint. De apologie van het Protestantisme heeft de schrijfster nu opgegeven, om mee te doen aan het genre van den tijd, den zedekundigen roman. Majoor Frans is niemand anders dan een jonge dame uit een vervallen geslacht, Francis Mordaunt, die met haar grootvader, een gepensioneerd generaal, op een buitengoed leeft. In haar jeugd heeft zij een haast mannelijke opvoeding ontvangen : vandaar haar spotnaam. Ook hebben haar ongedwongen vrijpostigheid en haar suffragette-manieren haar den haat van alle neefjes en kruidje-roert-me-niets van den heelen omtrek verworven. Jonker Leopold Van Zonshoven heeft van een tante een mooie som geërfd, met het verzoek, zoo eenigszins mogelijk, de onstuimige jonge dame tot vrouw te willen nemen. De verschillende lotgevallen van die beide helden, van hun eerste eigenaardige kennismaking af tot aan hun huwelijk, leeren we kennen in de brieven, welke de jonker schrijft naar een vriend uit Indië. — Vergeleken met de geschiedkundige romans van Mevr. Bosboom-Toussaint munt dit werk uit door natuurlijkheid, eenvoud en frischheid : ook blijft de sterk-uitgesproken anti-katholieke tendenz achterwege. Wat den bouw van den roman betreft, daar valt heel veel op af te dingen: hier speelt het toeval heelemaal den baas door allerlei onverwachte erfenissen, afgeluisterde gesprekken, verloren brieven enz. Ondanks deze gebreken is « Majoor Frans » voor onze Vlaamsche lezers het boek dat mag gelden als een der beste specimens van onze negentiende-eeuwsche romanliteratuur.

A. BOON, PR.

3426 Erichsen, Erich **83.1 : 89**

DE STOMME DEEN. Een boek over hen die hun plicht deden. *Vert. uit het Deensch dr. Henriette Bok. — Utrecht, De Haan; Antwerpen, Nederlandsche Boekbandel. (20 × 15) 128 blz.* *fl. 1,50*

IV — 'n Pracht van 'n boek. 't Is geen roman, neen; 't is de geschiedenis van een Deen, die tijdens den oorlog onder het Duitsche leger streed. Denk daarom nochtans niet, dat het wat heel-gewone oorlogsliteratuur is. De schrijver laat dien Deen ons z'n eigen geschiedenis vertellen, van 'n beetje vóór den oorlog af tot op het oogenblik dat hij, — na zoo wat twee jaar op het front gelegen te hebben — verminkt thuis komt bij moeder en vader en z'n verloofde, en heel z'n geliefde land met de gouden rogge, en de groene bosschen, den blauwen fjord en de witte kerktorentjes. Als Deen uit Zuid-Jutland, werd hij opgeroepen voor den oorlog; vroeger had hij z'n trouw moeten zweren aan Duitschland, en nu was het z'n harde *plicht* op te trekken voor 'n zaak die hem heelemaal koud liet: 'n plicht waarbij het hart koud bleef! Nu moest hij gaan en strijden tegen menschen die hem heelemaal niets misdaan hadden, menschen voor wie hij niets voelde, dan liefde, echte kristelijke naastenliefde. — Bij al die verhalen, die zoo wonderwel tot

het hart spreken voelt ge zoo goed het verbeestende, het menschonteerende van den oorlog. — Lees dit boek, en als ge nog 'n beetje hart hebt, dan weent ge bij de schrijnende pijnen en droeve gedachten van dezen armen jongen. — Erich Erichsen is 'n meester in 't vertellen en beschrijven! Psychologisch ook staat het boek sterk! Henriette Bok zorgde voor 'n vloeiende vertaling. LEO ARRAS.

3427 Hough, Emerson **83.0**

HANDEN OMHOOG. Een cow-boy verhaal. *Vert. uit het Engelsch dr. Bep Zody. — A'dam, Koloniale Boekcentrale (K. B. C. Serie — Deel 6), 1927. (19 × 13) 320 blz.* *fl. 2*

IV — Hoe, ten tijde dat Texas geen uitweg wist om zijn vee te verkoopen, Taisie Lockhart zelf, met haar trouwe cow-boys, den weg baande naar eene markt, in 't Noorden der Staten, en hoe dit gebeurde onder de bescherming van een minnaar dien ze eerst niet begreep, en tegen de kuiperijen van een roof- en bloedgierigen vijand. De doortastende krachtdadigheid van dit meisje en hare gezellen wordt verhaald in een doortastende, waarlijk aangrijpend-duidelijke taal. Al ontbreken de verbeeldingen en kleurvolle voorstellingen van land en menschen er niet, toch is alles zoo levend, zoo zakelijk, zoo *matter-of-fact*, alsof men een waarlijk gebeurde reis las. Voor volwassenen en rijpere jeugd, een boeiend boek. Onze Vlaamsche schrijvers kunnen erin leeren, hoe men een verhaal *doet* lezen. AL. WALGRAVE, PR.

3428 Montgomery, L. M. **83.1**

ANNE VAN HET EILAND. *Vert. uit h. Engelsch dr. Betsy De Vries. — Haarlem, Tjeek Willink (Bij den Haard-Serie), (19 × 13) 282 blz. geb. fl. 3.50*

IV — Derde boek uit uit de Anne-reeks. Anne aan de Universiteit, Partijen, liefdegeschiedenisjes. Hare vacanties. Het slot van het boek is Anne's verloving. Aantrekkelijk vooral voor meisjes-studenten. Doch deze — althans in Vlaanderen — zullen, hopen wij wel een ernstiger opvatting van het studieleven hebben. De atmosfeer is *protestantsch*. Voor volwassenen. AUG. DOSFEL-TYSMANS.

3427 Oppenheim, E. Phillips **83**

EEN LIEFDES-INTRIGE. *Vert. uit h. Engelsch dr. Dicky Wafelbakker. — Utrecht, Bruna, 1926. (19 × 14) 238 blz.* *fl. 1; geb. 1.50*

IV — Een Engelsch « novel » op zijn best. Phillips Oppenheim is ook een der meest gegeerde Engelsche schrijvers van ontspanningsliteratuur. In heel zijn œuvre ligt dat tikje weemoedige weekelijkheid en het zweempje van den detective-roman, dat een zeker genre Engelsche romans zoo aangenaam en boeiend maakt. Onderhavig werk kan voor een van zijn beste doorgaan, en bovendien is de vertaling van Wafelbakker zeer wel geslaagd. Een boek dat in openbare boekerijen zeer veel gevraagd zal worden, en dat is wel : bij volwassen lezers kan het niet dan edele gevoelens opwekken. E. AMTER.

3430 Scheirs, Jef **83.1**

◆ EEN KINDJE EN TWEE VELOS. — *Dendermonde, J. Van Lantschoot, 1927. (18 × 14) 174 blz.* *10 fr.*

IV — Een echte volksroman met sterk uitgesproken tendenz over de vrijwillige kinderbeperking. Het stramien is oud als de straat: twee verwante families, een arme met negen kinderen, een welhebbende met één enkel. Bij de armen, vrede en geluk, zelfs als ze bezocht worden

door ramp en tegenspoed; bij de rijken, schijnvrede en schijngeluk. Daarbuiten staat een dorpsfilosoof, een oude kozijn die bij het sterven van den kostwinner als voorzienigheid der behoeftigen optreedt en ondanks het hengelen van de anderen niet wil bijten. Als slot, de ineenstorting van het zoo welberekend en welopgebouwd huiselijk leven: het eenig kindje sterft, de vrouw moet geopereerd worden, omdat ze de wetten van de natuur heeft tegengewerkt; vooraleer de kanker ze wegrukt, ziet ze haar man in overspelige liefde met de winkeldochter. Door den weldoenden invloed van de hardbeproefde weduwe vindt ze woorden van boete en vergiffenis op haar sterfbed. — Goed gebouwd, vlot verteld, hier en daar wat zwaar stappend onder het gewicht van de moralisatie; flink getypeerd. Jef Scheirs groeit in sterk stijgende lijn op tot een van onze beste volksvertellers. Dr A. Boon, pr.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3431 Courtmans, Vrouwe **84**

De gezegende Akker. — *Antwerpen, L., Opdebeek, Nieuwe druk, (21 × 16) 128 blz.* *6,50 fr.*

V — Twee verhalen. Het eerste: « De gezegende Akker » handelt over een knecht, die door vlijt, zelfontwikkeling en noesten arbeid zich tot een flinken boer opwerkt. Het tweede: « De Koewachter » verhaalt de lotgevallen van een jongen die onschuldig van diefstal verdacht, naar een verbeteringsgesticht gestuurd wordt, daar een flinke opleiding geniet en zich daarna door zijn eerlijkheid en zijne werkzaamheid een aanzienlijke plaats in de maatschappij weet te veroveren. Goede volkslektuur. Dr A. Cardyn, pr.

3432 Courtmans, Vrouwe **83**

De Zoon van den Molenaar. — *Antwerpen, L. Opdebeek, Nieuwe druk. (21 × 16) 124 blz.* *6.50 fr.*

V — Drie eenvoudige verhalen. Het eerste doet wat onwaarschijnlijk aan. Het laatste is het beste; het verhaalt van een werkman die zich opwerkt tot onafhankelijken fabrikant. Verheffende volkslectuur.
Dr A. Cardyn, pr.

3433 ◆ **de Navery, Raoul** **83.9**

De Kapitein met de roode Handen. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, L. Opdebeek, 1926. (21 × 16) 280 blz.* *15 fr.*

V — Een episode uit den tijd der Fransche revolutie. Het verhaal is zeer spannend met talrijke aangrijpende en boeiende gebeurtenissen. Het lot van den kapitein, een edel en heldhaftig man, onschuldig van moord verdacht, zal geen enkelen lezer onverschillig laten. — De constructie van het verhaal laat wel wat te wenschen over. Goede, veredelende volkslektuur. Dr A. Cardyn, pr.

3434 De Vries-Vogel, Maria **83**

Van het Schavotje. — *Baarn, Hollandia (20 × 14) 176 blz.* *fl. 1.90*

V — De zooveelste schetsenbundel uit het Hollandsch Schoolland. Deze hier zijn wel lief voorgesteld, in echten Hollandschen vrouwelijken stijl. Maar weeral de eeuwige leemte der onzijdige school: godsdienst, gebed, kapel, de haard van 't studentenleven! Dr Joris Caeymaex, pr.

3435 **Ghysebrechts, Joost** **83 : 266**

◆ NEGERKOPPEN. Missieverhalen. — *Tongerloo, Eucharistisch Bureau, 1927. (20 × 16), 90 blz.* *6 fr.*

***V-VI** — Missieschetsjes van iemand die zijn negers kent, die het koddige of treurige uit hun leven afkiekt en raak opteekent, met 'n soms ietwat te vulgaire uitdrukking; maar toch altijd zóó belicht, dat het bovennatuurlijk-schoon van het missiewerk naar voren treedt. Een goed uitgegeven volksboekje. E. BOELAERT, M. S. C.

3436 **Grietens, Jul** **83 : 248**

◆ HET HEILIG BLOED VAN HOOGSTRATEN. — *Hoogstraten, Jos. Haseldonckx, 1927. (18 × 14) 84 blz.* *7.50 fr.*

V* — Grietens heeft wel betere werkjes geschreven, — van letterkundig standpunt uit geredeneerd — maar ik geloof niet dat er een zóó populair zal worden als dit. Het vertelt in simpele woorden de legende van den priester die, in twijfel over het dogma der transsubstantiatie, den kelk met wijn na de konsekratie omver stoot, en bemerkt dat de witte miswijn veranderd is in bloed. Eigenlijk is het een propagandabrochuurtje voor de jaarlijksche pelgrimagie naar Hoogstraten — hadden we er nog maar meer van die kwaliteit! — dat in een zeer volkschen stijl zonder de minste litteraire pretentie geschreven is, en misschien daarom juist zoo aantrekkelijk. Ieder Kempenaar — en laten wij maar zeggen, ieder Vlaming moet dat dingetje lezen. Hazeldonckx gaf het boekje leelijk uit, in een archi-banalen omslag, ingeleid en besloten met... een aantal reklamen vanaf bitterpeeën De Beukelaar tot St. Michel-cigaretten en Drapeau-margarine. Verder ontbreekt in het werk de titelbladzij, en binnenin de auteursnaam; zoodat, ééns het boek ingebonden of ontdaan van den omslag, de naam van den schrijver onvindbaar is, evenals de uitgever die achter op den omslag staat. Wanneer leeren onze Vlaamsche uitgevers in 's hemels naam ernstig hun boeken verzorgen. ERNEST VANDER HALLEN.

3437 **Grietens, Jul** **83 : 92**

◆ SINT DIMFNA. *Met platen van Dirk Baksteen. — Antwerpen, V. N. Leeslust (18 × 13) 78 blz.* *3 fr.; prachtuitg. 6 fr.*

IV-V — 't Schijnt dat dit boekje al langer dan vandaag verschenen is. Wonder want het blijkt zoo goed als onbekend te zijn. Het boekje verdiende waarachtig beter. Ik zou zoo bijna durven zeggen dat dit het beste is dat Grietens ooit schreef als daar niet die mooie « Heidevertellingen » waren. Maar *van het allerbeste wat we op gebied van heiligenlegenden bezitten* is het alvast. De bekende Dimfna-legende is hier tot een heerlijke vertelling gegroeid, frisch en boeiend, vol vrome en antieke geuren. — Kinderlectuur is het niet om den aard zelf van 't verhaalde. Maar de delicate passus uit de legende is hier met zooveel takt bewerkt dat het boekje ook door aankomende jongelui mag gelezen worden. — Een paar reproducties van etsen van Dirk Baksteen geven dit boekje een eenig cachet. ERNEST VANDER HALLEN.

3438 **Hans, A.** **83**

VROOLIJKE FRANS. — *Geïll. dr. A. Thijs. — Antwerpen, Opdebeek, 2e druk, (23 × 19) 79 blz.* *3 fr.*

VIA — Dit boek wil een pleitrede zijn voor den weldoenden invloed van de school. Vroolijke Frans, die vroeger als trompetter meeliep met een voddenkoopman, en een straatjongen was van de allerergste soort,

wordt welgemanierd en betert zich van zijn gebreken. Ruwe tooneelen van twistende vrouwen ontsieren het boek; zooiets kan een straatjongen ook schrijven als hij wil opteekenen wat hij op straat te hooren krijgt. En dan, de groote factor van de opvoeding wordt eenvoudig doodgezwegen. Een paar staaltjes : Stelen mag men niet doen, want dat is niet ferm, niet flink, en dieven komen in 't gevang. En verder staat dit te lezen : « Kort daarop deed Frans zijn eerste communie. Toen droeg hij een bolhoedje, en hij had strikken aan zijn mouwen en zijn broekspijpen. En zijn schoenen blonken als spiegels. » — En dat is al. Kan het erger? *Zooiets kan ik volstrekt niet aanbevelen.* F. VERMUYTEN, PR.

3439 Hennessey, David **83.0**

VOGELVRIJ. Succes-roman uit het woudloopersleven in Australië. *Vert. uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus, jr. — Utrecht, Bruna, 4e druk. (15 × 22) 287 blz,* *gec. 8,50 fr.*

V — De titel zegt het : een avonturen-roman. Nochtans werd de grens der waarschijnlijkheid niet overschreden, en mag er op goede eigenschappen gewezen worden. De hoofdheld is sterk geteekend te midden van een hoogst-bewogen, romantisch gebeuren. Een diep-menschelijke grondslag bewaart hij te midden der wildste gebeurtenissen. Het werkje is vlot vertaald, zonder literatuur te zijn is het toch onderhoudende-ontspanningslektuur waar niets kwetsends in voorkomt. FR. HAEPERS.

3440 Van Reest, Bert **83.0**

SAKE PLOEGSMA. *Geïll. met teekeningen dr J. Mammen. — A'dam, Ontwikkeling, 1926. (19 × 15) 124 blz.* *fl. 1,50*

V — Boefje en de Witte krijgen stilaan een heele reeks broertjes; dit is er een uit Friesland. Nieuws over het kind en de kinderpsychologie brengt het ons niet; het is bloot realistisch navertellen van een serie tooneelen uit een jongensleven, zonder aanleiding begonnen en zonder aanleiding afgebroken. Met literatuur heeft het boek alvast niets te maken, toch waardeeren we het opene van Sake's karakter en het vaderlijke vaderschap van Sake's vader. Er zijn overigens gebrekkiger verhalen geschreven dan dit Een vraag blijft het intusschen of een auteur die in dezen tijd niets belangrijker weet te schrijven dan dit, onze aandacht nog wel mag vragen voor zijn werk. De ernst van dezen tijd en het sterke wapen dat het boek kan zijn, ontgaat dezen auteur blijkbaar geheel. ERNEST VANDER HALLEN.

3441 Snieders, August **83.9**

◆ ORANJE IN DE KEMPEN. Tafereelen uit den jaren 1649. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk, (Dr Aug. Snieders' Werken, XXVI) 1926 (20 × 14) 188 blz.* *5,50 fr.*

V — Tafereelen uit het jaar 1649, een jaar na den vrede te Munster. De intrede van de prinses van Oranje te Turnhout, bij gelegenheid van de overdracht van het land en de heerlijkheid Turnhout aan het huis van Oranje Nassau, aan de prinses-douairière Amalia van Solms, weduwe van Frederik-Hendrik. Levendige beschrijving van de feesten. Hier en daar wat te dorre geleerdheid. Een bladzijde uit een archief is iets anders dan een bladzijde letterkunde. De geschiedenis verdringt hier den roman. Deze is er een naar Snieders' trant. Mevrouw M. Middleton mist sedert vier en twintig jaar haar dochter. Zij heeft een zoon die een dochter van een valkenier bemint. Ieder meent dat deze twee dochters heeft, doch eene is eene vondelinge en wel de dochter van Mevrouw

Middleton. Hij zelf weet echter niet wie zijne dochter is. Ten slotte komt alles natuurlijk terecht. Huwelijk en vreugde. Een ver-gezochte geschiedenis, waarbij een Jood en zijn handlanger een rol spelen. Een mooie episode is de korte liefdedroom van het Wassenaertje.

Dr L. Dosfel.

3442 **Snieders, August** **83**

♦ Het Zusterke der Armen. Een verhaal uit onze dagen. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Dr Aug. Snieders' Werken, XXIV) 1926. (20 × 14) 230 blz.* *6.50 fr.*

V — De verheerlijking van de Christelijke barmhartigheid tegenover vrijdenkerij en heidensche philanthropie; geschreven in een tijd toen de strijd tusschen katholieken en liberalen uiterst scherp was. Het zustertje der armen zoekt op wat verloren was... als de goede herder. Het redt lichamen en zielen... ook de diepstgezonkene, bij wie Satan reeds de wacht houdt. In dit boek is het dat « Duppel », de dronkaard, de alwetende optreedt... een figuur, die niet vergeten geraakt. Ook de arme muzikant *David Harven* verdient voor immer voort te leven even als het bevallige *Rozemarijntje*. Het boek is vol gezond verstand, warme Christelijke liefde, innige dichterlijkheid, humor... soms toch gevaar voor het caricaturale! Stijl en taal laten zeer veel te wenschen over. Het laken is van de allerbeste hoedanigheid doch de snit is onbeholpen. Wat hebben wij b. v. aan een beschrijving als: « een vrouw van zoo wat veertig jaren, met een overschot van regelmatig wezen » (117). Neen, goed Nederlandsch zal men in dit boek niet leeren... doch wel goedheid jegens den naaste, liefde tot God en den mensch. In alle katholieke boekerijen moeten eenige exemplaren van dit boek voorhanden zijn.

L. Dosfel.

3443 **Vander Gucht, Silvain** **83 : 9**

Gaston Blankaert of De eerste Binders in Vlaanderen. — *Antwerpen. L. Opdebeek, 1927, 3e druk, (21 × 16) 196 blz.* *10 fr.*

V — Een onverkwikkelijke historie vol moorden, diefstallen en andere gruwelen. Het verhaal kroelt van onwaarschijnlijkheden en onmogelijke toestanden. Enkel de edele figuur van Peer de jachtwackter brengt wat licht in dit somber boek. Dit werk is bedoeld als volkslektuur, toch blijft ket twijfelachtig of onze eenvoudige menschen er eenig nut zullen uit trekken.

Dr A. Cardyn, pr.

3444 **van de Velde, Anton** **83 : 82**

Lotje. Prettig speel-verhaaltje in drie deelen. *Muziek van Jos. De Klerk. Geïll. door A. Ost. — Antwerpen N. V. Leeslust, 1927. (20×16) 66 blz. 9 fr.*

V-VI — Wat een heerlijk kinderspel is dat! Er is geen tooneelbladleider of -regisseur, en daarenboven geen bestuurder van jeugd- of onderwijsinrichting die de laatste jaren niet regelmatig de jeremiade herhaalde « hoe jammer dat we geen kindertooneel rijk zijn! » Welke kritikus heeft anderzijds geen pessimistische klacht aangheven aan het doodgaan der lyriek in de literatuur van onze « lage landen bi der see ». Dat die laatste bestatiging intusschen niet minder waarachtig is dan de eerste zal iedereen toegeven die van ver of van dichtbij onze letterkunde van het laatste kwart eeuw heeft gevolgd. Ook onder dit oogpunt heeft de nieuwe generatie een renouveau gebracht dat we waarachtig goed konden gebruiken: in dit inderdaad « prettig speelverhaaltje » heeft Toon Van de Velde een nieuwen mijlpaal geplant: de goede, oude,

waarachtige fantasie is weer in eere hersteld in onze letterkunde. Dat het tooneel daarmee moest beginnen in Vlaanderen lag voor de hand. Lotje is een echt fantasiekind : prettig, los, grillig, vol onverwachte vondsten en schitterende zetten, gedurfde beelden, en geestige situaties. Ik denk gedurigaan, aan Andersen en Perrault; er is daar een wereld zoo blij, kinderlijk, enthousiast, zonnig, zoo gedroomd in één woord dat ik mijn allerverste herinneringen moet onderste boven zetten om me nog te herinneren dat ik nog zoo « waarachtig » en prettig gedroomd heb. Ja: ze hebben ons stilaan verleerd te fantaseeren. Had Van de Velde met dit, in zijn schamel « Lotje », anders niet gedaan dan die verbeelding in onze stijve, verburgerlijkte literatuur in eere te herstellen, — 't was Persyn die eens gezegd heeft dat een literatuur die niet kinderlijk is, lyrisch vergaat — dan ware dat al een reden om « bravo » te roepen. Daar is echter meer : hij heeft ons hier kindertooneel gegeven gelijk we dat in Vlaanderen tot heden nog niet kenden. Het is effenaf heerlijk. Ik had niet de gelegenheid een der opvoeringen te Antwerpen te zien, die doorgingen onder regie van den auteur; de echo's welke de bladen ons daarvan brachten zijn zoo uitbundig als we er sedert lang geen meer vernamen. — Een gelukkig gedacht vanwege den auteur, dit werkje zoo te schrijven *dat het gemakkelijk als kinderleesboek kan dienst doen;* geen kind zal opmerken dat het eigenlijk een tooneelstuk is. Deze schikking en de mooie platen van A. Ost maken van « Lotje » een gedroomd kindersprookje voor lezing thuis en in de school. Dat meer dan genoeg om de bewondering te zeggen die ik voel voor dit « speelverhaaltje ». Voor den auteur zal het een genoegen weze het vaderschap over een onafzienbaar aantal opvoeringen te ontvangen, en voor ons een geluk te weten dat « Lotje »de stammoeder zal wezen van een heele reeks « speelverhaaltjes » van dit kaliber.

ERNEST VAN DER HALLEN.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3445 Bouter, K. **83**

GIERIGE CIES VAN DE WITHOEF. — DE TROUWE JOHANNES. — VAN EEN BLIJMOEDIGEN KLEERMAKER — VAN STERKEN HANS, DIE NAAR ZIJN VADER ZOCHT — VAN TWEE BROEDERS. — *Antwerpen, Opdebeek, 1927, (27 × 17) 16 tot 24 blz.* *elk 1,50 fr.*

Mennekens, Jef. — EEN WONDERLIJKE GESCHIEDENIS VAN DE MAAN. *Idem.*

VI$_{B}$ — Uit de bekende, rijk geïllustreerde serie sprookjes voor kinderen van uitgever L. Opdebeek; best geschikte prijsboekjes voor jonge gasten, wier verbeelding, nog gaaf en geheel, zich, oh zoo graag, verkneukelt aan tooververtellingen met reuzen in, feeën, kabouters, spoken, duivels en dergelijke. — 1) Gierige Cies... Hoe een gierigaard, ter wille van één goede daad, uit 's duivels klauwen komt. Frisch! 't oorspronkelijkste van de vijf, dunkt me. — 2) De trouwe Johannes: Naar Grimm. Niet slecht. — 3) Van een eenvoudigen kleermaker... 'n Vrije, doch zoo 'n sappig Vlaamsche omwerking van Grimms sprookje. 4) Van sterken Hans... Reminiscenties aan Grimm. 5) Van twee Broeders... idem. Minder. Wie die *K. Bouter* is? Ik raad een Kempenaar... Raak van woord, sober van lijn, kleurig en geurig van bezonken dichterlijkheid; een verteller naar mijn hart! Spijtig dat zijn sprookjes niet oorspronkelijker zijn. — 6) Een wonderlijke Geschiedenis door *Jef Mennekens*. Fantastisch gek, doch vol « echtigen en techtigen »

Antwerpschen humor, lekker! Het tweede deeltje : « In Luilekkerland » is heel wat minder. Dr V. NAVEAU.

De Vletter, A. C. C. **83**

TENT NUMMER ZEVEN. *Geïll. dr Nans Van Leeuwen. — Gouda, Van Goor (Na Schooltijd) 1927. (23 × 16) 132 blz.* *fl. 1: geb. fl. 1.65*

VIB — Als ge met dit werkje begint, vindt ge 't ietwat zouteloos-flauw en dàt om het gemààkt kinderlijke van zeggen en voorstellen; de uitroepingen — en of er zijn! — stooten 't meest tegen de borst. Naderhand vindt ge 't beter en het eindigt met de slotbemerking: In zijn geheel toch geen onaardig kinderboek, al blijft de smaak van dat zoeterig-flauwe nog altijd eenigszins nawerken. Waarover het gaat? Over een vacantie aan 't Scheveningsche strand doorgebracht door den schrijver en zijn vrouw in « Tent nummer zeven ». Allerlei voorvalletjes en avontuurtjes, min of meer 't vertellen waard, komen er aan de beurt. Fransje, het leuke buurventje uit tent 6, doet me erg sympathiek aan, wijl echt « kind » van top tot teen. Een mooie uitgaaf: kleurige omslag, stevig papier, zware drukletter, kortom : een beste prijsboek. Dr V. NAVEAU.

85. WELSPREKENDHEID.

3446 **Timmermans, F.** **85 : 92 : 75**

◆ PETER BRUEGEL. Feestgroet uitgesproken te Brussel op 31 Mei 1924. — *Antwerpen, De Sikkel, 1924. (25 × 20) 20 blz.* *6 fr.*

V — Geen andere dan Felix Timmermans moest dezen feestgroet uitspreken op de plechtige Bruegelviering te Brussel : rechtstreeksche erfgenaam van den Vlaamschten onzer schilders biedt hij den meester den groet aan van wat er roert en beweegt en leeft in zijn eigen-aardige kunst. Raker en schooner kon het niet gezegd. Dr A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

3447 **Verhoeven, Bernard** **88 : 92**

◆ DE ZIELEGANG VAN HENRIETTE ROLAND HOLST. — *Maastricht, Boosten en Stols, 1925. (23 × 16) 85 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

IV* — Boven de bonte dichtersschaar van deze moderne tijden steekt, éénig-grootsch, de machtige gestalte uit van Mevrouw Henriette Roland Holst-van der Schalk, de dichteres van het Socialisme en van het Communisme. Zoowel katholieken als vrijzinnigen erkennen eerbiedig haar meesterschap in de kunst en trachten haar gemoed en haar ziel in haar gedichten te doorpeilen. Zelf fijn-gevoelig dichter en kunstenaar heeft Bernard Verhoeven de kiesche taak aangevat eerst uit haar lyriek, dan uit haar dramatisch en biographisch werk, en ten slotte uit haar laatsten bundel Verzonken Grenzen den zielegang van Mevrouw Roland Holst mee te maken. Een diepgaande studie, in een prachtige, rake taal, uiterst nuttig bij het lezen van haar werk; tevens een goede inleiding voor degenen die willen kennis maken met haar gedichten.

Dr A. BOON, PR.

3448 **Muyldermans, Kan. J.** **92 : 88**

◆ DIERBAAR AANDENKEN: 1. Priester Fr. Drijvers herdacht. — 2. Met onze « Interné's » in Harderwijk. Ter Nagedachtenis van Dr Jan Bols, mijn Oud-leeraar. Twee aanspraken tot de Jeugd. — *Hoogstraten, Haseldonckx, 1927, 2 dln (20 × 13) 156, 114 blz.* *de 2 dln. : 15 fr.*

V — Zeer dankbaaar moeten wij Kan. Muyldermans zijn voor de

levensschets van Priester Drijvers. Indien er ooit een Vlaming van deze laatste halve eeuw recht had op erkentelijke herinnering, dan is het wel die diepgeleerde, eenvoudige werker. Eenvoud in diepe, doordachte geleerdheid is niet alledaagsch. Die zeldzame verbinding is de roem van Drijvers. Zonder praal van nota's noch uitstalling van « bronnen » zegt hij wat hij heeft *gepeisd;* de vrucht van zijn diep *nadenken.* En wat een werkzaamheid! Een echt voorbeeld voor onzen tijd, waarin de Vlamingen al te veel meenen dat men veel « beweging » en « gejaagdheid » moet uitvoeren zonder te weten waarvoor en zonder denken. In het tweede boekje vinden wij wetenswaardige dingen over de « *interné's* » wier oorlogspastoor de schrijver was. Menig verkeerd begrip wordt hier gelukkig rechtgezet. De volgende herinnering aan Pastor Bols brengt ons den noesten wroeter voor eigen volk en taal weer levendig voor den geest. Hij verdient onze genegen erkentelijkheid, ook al mag men hem niet, in kunstopzicht, met Gezelle vergelijken. — Twee aanspraken tot de jeugd, op sociale studiedagen, sluiten deze reeks verdienstelijke opstellen.

AL. WALGRAVE, PR.

9. — Geschiedenis

3449 **Geerke, H. P.** **9**

DE FRANSCHE REVOLUTIE. *Geïll. — A'dam, Meulenhoff, 1925. (19 × 12), 282 blz.* *fl. 2,90*

III-IV* — Een verschrikkelijk boek, die geschiedenis der Fransche Revolutie. Het is een zeer objectief feitenrelaas der politieke gebeurtenissen die zich binnen Frankrijk afspeelden vanaf het bijeenroepen der Staten-Generaal in 1789 tot aan het verschijnen van Bonaparte. Het is een lastige zaak gansch objectief te staan tegenover een beweging als die der Fransche omwenteling, ook al is die haast anderhalve eeuw voorbij; de auteur heeft zich hier echter een onbevooroordeeld en eerlijk geschiedschrijver getoond, die alle critische en persoonlijke beschouwing buiten kader liet; *alleen een paar malen ontsnapt hem een hatelijkheid of een bitter woord tegenover een priester of een prelaat.* De zeer ingewikkelde gebeurtenissen van de twee decenniën die hier worden behandeld, volgt hij voet voor voet, hij herschept de atmosfeer waarin de vreeselijke moordtooneelen geschiedden en brengt het geweldig konflikt van de nieuwere ideeën, geboren uit het werk van Rousseau, Montesquieu, Voltaire e, a., met de oude rationalistische levensbeschouwing in een scherp en reëel daglicht. Ook heeft de auteur zich niet gewaagd aan een studie der wijsgeerige ondergonden en geestesstroomingen die ten slotte de diepere oorzaak waren der Revolutie; gelukkig wellicht, daar een paar persoonlijke uitlatingen in het begin van zijn werk, ons geen twijfel laten nopens zijn standpunt. Het is, alles bijeen, een eerlijk en trouw geschiedeniswerk, een modelboek van populaire geschiedenis, vlot en onderhoudend geschreven, en ook voor katholieken bruikbaar.

ERNERT VANDER HALLEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

3450 **Broeders van Liefde** **91 : 37**

◆

BELGIË, MIJN VADERLAND (3e en 4e Leerjaar). *Geïll. — Tessenderloo (thans Manage), Beroepsschool der Broeders van Liefde. (Het Aardrijk in Beeld en Samenspraak) 1926, 2 dln. (27 × 21) 38, 48 blz..* *4 fr.; 4,25 fr.*

BELGIË, MIJN VADERLAND IN VERBAND MET DE VIJF WERELDDEELEN (5e Leerjaar) *Geïll. — Idem. (30 × 23) 64 blz.* *6 fr.*

DE VIJF WERELDDEELEN IN VERBAND MET BELGIË, MIJN VADERLAND (6e Leerjaar) *Geïll. — Idem. (30 × 23) 64 blz.* *7,25 fr.*

ALGEMEENE AARDRIJKSKUNDE. EEN KIJKJE IN, OP EN OM ONZE AARDE. (Voortgezet lager onderwijs) *Geïll. — Idem. (30 × 23) 40 blz.* *4,75 fr.*

V — Deze werkjes verdienen in elk opzicht het succes dat hun te beurt valt. Overal hebben het saaie en de lange namenreeksen uitgedaan en de nieuwe frissche methode lacht overal de kindertjes toe. Klaar, levendig en bondig wordt de leerstof voorgesteld en aanschouwelijk gemaakt door schetsen, tabellen, illustraties, leeslessen, toepassingen, en andere dergelijke aanschouwingsmiddelen meer. De talrijke platen maken de leerlingen bekend met natuur en stedenschoon evenals met de bedrijvigheid van den mensch. De kaarten zijn duidelijk en sprekend. Met zulk hen atlas-leesboek moet de aardrijkskunde er in bij alle leerlingen. Zeer warm aanbevolen! Dr J. UYTTERHOEVEN.

3451 **Franck, Louis** **91**

CONGO. Land en Volk. — *Brugge, Centrale Boekhandel (Cultuur en Wetenschap nr 19, 20, 21) 1927. (17×13) 344 blz.* *15 fr.*

V — Staatsminister Franck, oud-minister van Koloniën, wilde in een volksboek een beknopt begrip geven van wat ieder Belg over Congo moet weten. In een gansche reeks losstaande hoofdstukken krijgen wij dus een algemeenen kijk over land, volk, bestuur, politiek, handel, nijverheid, enz. Schrijver oordeelt over het algemeen zeer optimistisch : hij schijnt ons een schitterend idée te willen geven over ons erfland en zooveel mogelijk Belgen naar Congo te lokken. Hij vertelt los en vlot, in dagboekstijl. Maar voor een volksboek is zijn werk nogal lang en de stof is niet overzichtelijk genoeg bewerkt en geordend. Vulgarisatiewerk; nogal veel compilatie en gemakkelijk veralgemeening. Wij krijgen ook te veel en te uitsluitend verrechtvaardiging van schrijvers eigen vroeger optreden. Toch is dit boek zeer lezenswaard voor velen. Wat wij er echter zeer noô in missen is een flink hoofdstuk over de groote zedelijke gevaren, die den kolonist wachten, en over het zedelijk wangedrag van zoovele « beschavers ». Het hoofdstuk over godsdienst en missie is zwak. E. BOELAERT, M. S. C.

3452 **Ponting, H. G.** **91 : 58 : 59**

HET EEUWIGE IJS. De Zuidpool-expeditie van Kapitein Scott. *Geïll. met talrijke reproducties naar foto's. — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1927, 2e druk. (19 × 12) 452 blz.* *geb. fl. 2,90*

V — Het werk van den fotograaf der expeditie. Dat zegt genoeg dat de foto's belangwekkend zijn. Het boek behandelt zeer uitvoerig eerst de stoffelijke organisatie van den tocht, en dan — hierin ligt het belang — de studie der Zuidpool-fauna, pinguins, meeuwen, zeehonden. J. C.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

3453 **Blazy, Abbé J.** **92**

◆ DE ZALIGE BERNADETTE VAN LOURDES. Met een voorrede van Mgr. H. J. M. Taskin. *Vert. uit h. Fransch dr. B. P. M. De Jong. — 's Bosch, G. Mosmans, 1926. (24 × 17) 160 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

V — Het verhaal van de verschijningen der Onbevlekte Maagd te Lourdes is wel voor ieder van ons een bekende en geliefde herinnering. Ook denkt daarbij het christen hart met genegenheid aan de bevoor-

rechte, wie het te beurt viel, Maria op aarde te aanschouwen. Haar leven beter te kennen is dan ook een vreugde, die ons dit boek verschaft. Hoewel er niets verder met haar gebeurde na de verschijningen, dan dat zij kloosterzuster werd en veel leed door pijnlijke ziekte, toch ontroert ons dit verhaal telkens weder; nu vooral, sedert hare Zaligverklaring, wijl wij haar aanroepen mogen met de zekerheid, dat ze thans eeuwig de « Dame » ziet, die haar eens beloofde « haar gelukkig te maken, niet in dit leven, maar in het andere ». AL. WALGRAVE, PR.

3454 ◆ **Germano di Santo Stanislao** **92.2**

DE KRUISHELDIN VAN LIEFDE-LIJDEN 1878-1903. *Geïll. dr. P. Aug. Geeraart. — Spa-bij-Luik, A. Geeraart, 108, Barisartlaan, 1927. (16 × 12) 196 blz. 13.50 fr.; geb. 17.50 fr.*

V* — Den waren weg naar de heiligheid heeft zij bewandeld, de engelachtige maagd uit Lucca, en op korte jaren met evangelischen eenvoud, haar zending voltrokken, 't lijdensprobleem, dat zoovele geesten kwelt en verbijstert, praktisch opgelost. Eén met den gekruisigden Zaligmaker, heeft ze met heldhaftige liefde geleden en voor de redding der zielen zich geslachtofferd. Een goed vulgarisatiewerk dat, hopen we, in vele middens zal komen om de zielen onder den schoonheidsglans te brengen van de hemelsche Gemma. D. DE PAUW, O. P.

3455 ◆ **Zenner, Th.** **92**

MARIE ADELHEID VAN NASSAU, GROOTHERTOGIN VAN LUXEMBURG. *Voor Nederland bewerkt dr Joannes Mercator. Geïll. — A'dam, R. K. Boek-centrale, 1926. (16 × 12) 68 blz.* *fl. 0,75*

V — Een klein mooi boekje — ook keurig uitgegeven — over 't vroom Luxemburgsch vorstinneke dat, pas 18 jaar den troon beklom en dadelijk de genegenheid won van haar volk. Na 7 jaar deed zij afstand van de kroon ten gunste van haar zuster om zelf Carmelites te worden. Te zwak echter voor 't streng boeteleven, zou zij kloosterlinge worden bij de Zusterkens der Armen; weerom echter werd ze ziek en stierf weldra op 't kasteel van haar moeder. Haar gedachtenis blijft in zegening bij haar volk. — Dit schattig boekje ware 'n beste prijsboekje, indien 't niet zoo duur kwam. FR. CROLS, PR.

3456 ◆ **X** **92.2**

ZUSTER ELISABETH DER DRIEËENHEID, karmelietjes van Dijon (1880-1906) Herinneringen. *Vert. uit h. Fransch. — Kortrijk, Karmelietenklooster, 1926. (18 × 13) 298 blz.* *6 fr.*

V* — Door deze vertaling doet Elizabeth der Drieëenheid haar intree in Vlaanderen. Tot onze verrijking. Waar ge het boek ook opent of eerder op welk oogenblik ge 't leest, er daalt een rust die niet van de aarde is, over u. De ingekeerdheid van ziel is het karakteristieke van haar leven. Eenzaam met den Eenzame heeft zij mannelijk-moedig haar ziel, als een blank paleis, opengezet voor de H. Drievuldigheid. De brieven en geschriften dezer Karmelietes, haar kloeke devotie beïnvloed door St. Paulus, bakent voor ons den weg naar ingetogenheid en innerlijke rust. Voor inwendige zielen of die 't willen worden.
D. DE PAUW, O. P.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

DE NEDERLANDSCHE DIALECTEN IN DEN LOOP DER EEUWEN

Een verzameling van historische dialectbloemlezingen, onder leiding van

Dr. Jac. VAN GINNEKEN

Hoogleeraar te Nijmegen

Zoo juist verschenen :

DEEL I

HET WESTVLAAMSCH

VAN DE OUDSTE TIJDEN TOT HEDEN

DOOR

JOZEF JACOBS

Lid der Koninklijke Vlaamsche Academie

Met uitslaande kaart

Prijs, gebonden frs 60,00

Verhoogd met 30 %

Uitgaven van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie :* 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden :* 4 fr. — *Het roode Klooster :* 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond :* 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp :* 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen :* 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 5.50
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
Dr JAAK BOONEN. — **Van plezante Menschen I.** fr. 8.—
STÉPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 5.50
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 8.50 ; geb. fr. 9.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 7.50 ; geb. fr. 9.—
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 5.50
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 7.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 5.— ; geb. fr. 6.—
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 3.50 ; geb. fr. 4.50

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 5.50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5,—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II. Poëzie.** fr. 7.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 7,50 ; geb. fr. 9.—
AUG. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droom en Daad.** (4e druk) fr. 15.—
AUG. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (ter pers)
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 7.50
III. De Daad. fr. 8.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.—
De vier deelen te zamen fr. 15.—
RENIER YSABIE. — **Boudewijn.** fr. 5.50

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 15.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. 7.— ; geb. fr. 8.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 10.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 10.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen fr. 22.50
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. 14; geb. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
Prachtuitgave. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 10.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
October 1927

VIII

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **35** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,75 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizendstuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt; Stamkaarten en lezerskaarten: 42 fr. de duizend. Achterstalkaarten, dienstkaarten en -omslagen: 6 fr. de 100.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B.: Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 **Telefoon nr 216.74**

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 7.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Marelaar.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** fr. 7.—
4. **Mijn Vacantie.** fr. 7.—
5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—

EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—

Godsdienst

Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. E. Psichari, G. Borsi, G. Papini.** fr. 7.50
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64, AMSTERDAM

Voor Bibliotheek en Huisgezin

J. SCHEEPENS. Blijft thuis.
308 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De Bruidschat der Wees.
334 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. In den Maalstroom.
342 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. Om 't Zwarte Goud.
292 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De IJzeren Ridder.
204 blz. ing. fl. 0.60; geb. fl. 1,10

L. VEUILLOT. Daags na de Revolutie.
238 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Alleen op de Wereld.
148 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

De laatste Koning der Longobarden.
160 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Lazarus, de vriend van Jezus.
340 blz. ing. fl. 1,50; geb. fl. 2,00

Maria Stuart.
211 blz. ing. fl. 1,20; geb. fl. 1,70

Het Nichtje, dat een Man wilde hebben.
272 blz. ing. fl. 0,60; geb. fl. 1,10

R. H. BENSON. Loutering.
In luxe omslag fl. 4,25

Uit Benson's boeken spreekt een gezonde ongedwongen tendenz die 's menschen hoogere bestemming nooit uit het oog verliest.

Door de keurige verzorging is dit boek, ook wat het uiterlijke betreft, in hooge mate aantrekkelijk. (De Tijd).

Idem. Trots Pijnbank en Schavot.
Ing. fl. 2,90; geb. fl. 3,75

Daar ligt een ontzettende tragiek over deze bladzijden, niet neerdrukkend en troosteloos, maar stil verheffend. Het «porro unum est necessarium» (één ding is slechts noodig) klinkt ons in de ooren en legt beslag op de gedachte als na een innige retraite.

Werken van Melati van Java

In eigen Huishouding. — Het Viooltje van St. Germain. — Eigen Schuld. — Michaël de Zanger. — Het Boschmeisje.
Per deel ing. fl. 1,75; geb. fl. 2,50

Wij vestigen gaarne de aandacht op deze nieuwe, goed verzorgde uitgaven. (Boekenschouw).

H. SIENKIEWICZ, *Quo Vadis?* Gecastigeerde editie.
Prachtuitgave ing. fl. 2,50; geb. fl. 3,50

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

GERARD BROM

NUMMER 8 VIJFDE JAARGANG OCTOBER 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Kuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

GERARD BROM

DOOR

PROF. DR. ARTHUR BOON

't Is een hachelijk karweitje een Gerard Brom aan de lezers van *Boekengids* te moeten voorstellen: hoe wilt ge toch in een paar bladzijden de stof samenpersen van zijn veelzijdige bedrijvigheid en van zijn uitgebreiden arbeid? Wie een persoonlijkheid als Brom aandurft, zou tevens de geschiedenis moeten schrijven van de kultureele ontwikkeling van Roomsch Nederland in de laatste 25 jaren. Nu, ik waag het toch, bij Gods genade!

Bij ons Vlaamsch intellektueel publiek is Dr Brom ten andere geen « onbekende soldaat »: een trouw bezoeker van onze filologen- en liturgische kongressen, waar hij menigmaal de toehoorders onder de bekoring hield van zijn geestig en inslaand woord, een vurig drankbestrijder van de eerste ure, een der eerste leiders der studentenbeweging, de geschiedschrijver van Vondel's bekeering, de uitstekende kenner van de Romantiek in Nederland, de professor in kunstgeschiedenis aan de Nijmeegsche hoogeschool; — daarenboven een welmeenend en beproefd vriend van Vlaanderen. Misschien sputtert hier de eene of andere heetgebakerde wel wat tegen: toen Professor Brom vóór een paar jaren een omreis deed in Vlaanderen, sprak hij harde waarheden uit over de Vlaamsche toestanden zooals die door een Noord-Nederlander werden waargenomen, — Brom neemt immers nooit een blad voor den mond, — en dàt hebben sommigen hem euvel opgenomen. En toch, ik durf het volmondig bevestigen, een echt en hecht vriend en bewonderaar van Moeder Vlaanderen.

In Holland vooral geeft de naam Brom een vollen klank. Zijn neef Edward Brom, de eerste katholieke dichter die gevoelig scheen voor

het nieuwe kunstideaal der Tachtigers, zijn broers Jan, de goudsmid, en Gisbert, de geschiedkundige, oud-bestuurder van het Nederlandsch Instituut te Rome, beiden op een paar dagen afstand in 1915 overleden, staan met Gerard borg voor de deugdelijkheid van het metaal.

* * *

Gerard Brom, geboren te Utrecht in 1882, — als twaalfde kind was hij na zijn vaders dood ter wereld gekomen — zou, na zijn middelbare studies te Roermond, aan de hoogeschool van zijn geboortestad in de medecijnen studeeren: moeder had het ten minste zoo beslist dat haar jongste zoon later als arts de praktijk van een neef zoo overnemen. Maar de mensch wikt... en de kunstenaar beschikt. Want twee jaar daarna liet Gerard de edele geneeskonste varen en deserteerde met pak en zak naar de letteren.

Een moeilijke en voor Katholiek Nederland uiterst gewichtige tijd, die studentenjaren van omstreeks 1900. Na het herstel der kerkelijke hiërarchie hadden de Katholieken een halve eeuw noodig gehad om eindelijk te begrijpen dat ze ook op alle gebied hun woordje mochten meespreken : in zijn *Romantiek en Katholicisme* vertelt Brom heel pittig wat al moeite het gekost heeft om het zoo ver te brengen. Voor het organiseeren van de politieke staatspartij had Schaepman gezorgd; in de handels- en nijverheidswereld waren ze van oudsher thuis; nu bleef er nog over een bres te slaan in de intellektueele kringen en in het universitair leven. Niet te vergeefs had zooeven de noodkreet van een ouderen wapenmakker als Poelhekke geklonken over « *Het Tekort der Katholieken in de Wetenschap* ». Ze waren maar met een handvol aan de hoogescholen, en, zoolang ze zich koest hielden en in den leiband liepen van het liberaliseerend gezag, liet men ze begaan. Maar voor zoo'n passief toezien was de Sturm-und-Dränger Brom niet in de wieg gelegd: het zou zonder stukken niet gaan? wel, dan den strijd maar aangebonden, al was het ook tegen een afgod als Bolland en tegen een vesting als de eeuwenoude liberale traditie! Het *Annuarium* werd het orgaan, waarin de Katholieken vrij hun beginselen verdedigden. Zoo hielp het geslacht van Gerard Brom ook mee aan de kentering die de heele studentenwereld dan ten goede meemaakte en die hij zoo raak heeft uitgebeeld in *De Omkeer in het Studentenleven* (1923).

In 1907 promoveerde Gerard Brom cum laude met een proefschrift *Vondels Bekering*. Heeremijntijd! wat een herrie om een wetenschappelijke studie, waarin de schrijver het gewaagd had de gewijde toestanden van de gouden eeuw met paapsche handen aan te raken en de deftige akademische taal haar stijve toga af te leggen. Kalff stond er in *De Gids* letterlijk paf van!

Volgen nu de jaren waarin Dr Brom op verschillende plaatsen de geschiedenis doceerde, jaren van studie en wetenschappelijken arbeid, ook van spreekbeurten en drukke propaganda. Studeeren heeft hij gedaan, hardnekkig, onverdroten, hartstochtelijk: daarvan leggen zijn beproefde eruditie en zijn verbazende belezenheid een welsprekend

getuigenis af. Een studiereis, die hij in 1911-13 in Italië ondernam, droeg veel bij tot zijn veelzijdige ontwikkeling en orienteerde hem definitief naar de kunstgeschiedenis. Ondertusschen deelde hij de resultaten van zijn navorschen mee in talrijke wetenschappelijke bijdragen : de lijst der geschriften van de Vereeniging tot het bevorderen van de beoefening der Wetenschap onder de Katholieken in Nederland behelst in 1920 reeds 96 uitgaven van zijn hand. Ook nam hij gedurende tien jaren het ambt van sekretaris waar van het tijdschrift *De Beiaard*.

Hoofdzakelijk wijdde hij zich in die jaren toe aan de taak van de propaganda voor Roomsche kultuur. In zijn jeugd had hij ook verzen gemaakt, waaraan naar het bevoegd oordeel van Ing. L. M. J. Feber, het scheppend werk der jongste generatie niet ruiken kan. Er waren dan zelfs bewonderaars opgetreden die in hem dén katholieken dichter van onzen tijd voorspelden. « Maar de dichter zag het Roomsche leven in zijn werkelijkheid; hij begreep het als een opworsteling naar bevrijding en bewustwording. In het beleven van dat besef werd hij zich bewust van zijn taak. Met het machtig wapen van zijn vitale taal ving hij aan het katholieke volksleven te fundeeren op het beginsel ». Misschien beseffen we niet genoeg wat den dichter het afscheid van zijn poëzie heeft gekost. « Waarachtig, het is grooter het eigen dichterschap als een onvoldragen jeugdliefde voor een wezenlijker levenstaak te verzaken dan met zware bezweringen, dat de hemelbestormende kunst er komen moet en zàl, op alle mogelijkheden vooruit te hollen — om zich bij het grijpen naar het onbestaanbare te verrekken en zich bij het zweren te overschreeuwen ». (Ing. Feber, *De Maasbode*, 21 Febr. 1924) — Zoo doende maakte Brom de Roomsche kultuur tevens los uit de lintjes en tierelantijntjes van de woordkunstenarij waarin ze verstrikt zat en dreigde te verkwijnen tot levenlooze uiterlijke mooiïgheidjes.

Een eerste gebied waar Brom zijn apostolaat op uitoefende was dat van de drankbestrijding. Terwijl in Noord-Amerika en elders de katholieken aan 't hoofd stonden van die beweging, bleven ze in Holland bedeesd en wantrouwig toekijken en lieten de leiding in de handen van andersdenkenden. Of het nochtans in Roomsch Nederland noodig was! Toen Ariëns en Banning de blauwe-kruisbanier hadden opgestoken was Brom er aanstonds bij: de geschiedenis van den strijd in de eerste twintig jaren vertelt hij in *De Nieuwe Kruistocht*.

Van het vorig geslacht der emancipatoren neemt hij een andere taak over: het verbreiden en uitdiepen van intens Katholiek leven bij zijn geloofsgenooten. Op een schralen bodem, overwoekerd met tierend onkruid, wast geen rijke oogst van gouden graan: uit kleinzielige harten en twijfelzuchtige geesten, bestookt en verscheurd door wantrouwen en verdeeldheid, groeit geen sterke Roomsche kultuur. Daarom dient ieders Katholicisme gegrondvest op hechte overtuiging en ernstige godsdienststudie, gevoed door sakramenten en liturgie, aangewakkerd door durf en bewustzijn van eigen kracht en grootheid, geleid op strenge tucht en ruime onderlinge verdraagzaamheid: zoo zal het ontplooien

in missieactie en liefdadigheid en uitstralen in volle Roomsche schoonen heiligheid. Die grondwaarheden heeft Brom voor duizende toehoorders in de verscheidenste omstandigheden ontwikkeld met een blakenden geestdrift hem eigen; zelfs bij de lektuur ervan slaan die voordrachten, die ten deele gebundeld werden in *Areopaag* en in *Katholiek*, nog makkelijk in.

Ook tot de andere twee-derden van de Nederlandsche bevolking, die niet deelachtig zijn aan de schatten van het Roomsch geloof, richt Brom herhaaldelijk zijn apologetisch woord. Niet enkel hooren ze in zijn zuiver-Katholieke lezingen een klare uiteenzetting van de leer, waarin de menschen die van goeden wille zijn, hun dorst naar kennis en zekerheid kunnen lesschen. Maar ook zoekt Brom rechtstreeks kontakt met andersdenkenden in een ruimen geest van vertrouwen en broederlijke liefde. Wien zal het dan verwonderen dat in een land waar de katholieke straatprediking met belangstelling wordt aangehoord en waar de lezingen voor niet-katholieken volle kerken lokken, Brom vaak werd verzocht om als spreker op te treden? Voorzeker zullen onze Vlaamsche lezers vreemd opkijken als ze vernemen dat het boek *Katholiek* gedeeltelijk een uitbreiding is van een rede, die door Brom in 1920 werd gehouden voor de Amsterdamsche vrijmetselaarsloge « Nos vinxit libertas ». Zoo gaat de zaaier uit en zaait het goede zaad langs heg en weg: wie weet of het onder de milde zon van Gods genade niet opschiet, zelfs tusschen distels en doornen?

In 1923 werdt Dr Gerard Brom tot docent in de kunstgeschiedenis benoemd aan de nieuwe katholieke Hoogeschool te Nijmegen en van dan af wijdt hij zich vooral aan wetenschappelijk werk. Zijn studie over *Barok en Romantiek* onderzoekt het wezen van die verschijnselen, de de betrekking tusschen de twee, en de verhouding van onzen tijd daar- *De Dominee in onze Literatuur* behandelt het verloop van de « dominocratie »: de apogee van de dominees-auteurs in het midden der XIXe eeuw, de reaktie in den Gids-Kring en bij de vertegenwoordigers van de moderne richting, de betrekkingen tusschen Kerk en letterkunde in de laatste jaren. — In 1926 verscheen zijn standaardwerk in twee lijvige deelen : *Romantiek en Katholicisme in Nederland.* Het is wel eigenaardig dat de Protestanten door hun liefde voor de middeleeuwen de Moederkerk hebben gediend en de katholieke emancipatie in de hand gewerkt. Terwijl de katholieken zelf afzijdig en passief bleven, spreidden andersdenkenden de schatten van het heerlijk Roomsch verleden ten toon. Dat boek, door den schrijver bedoeld als een blijk van erkentelijkheid jegens zijn niet-katholieke landgenooten, schetst een levendig, persoonlijk beeld van een halve eeuw letterkundige, politieke en kunstgeschiedenis.

Eerlang komt een studie van de pers over *Schilders en Schrijvers der vorige eeuw*. Intusschen werkt de onvermoeibare schrijver nog aan een uitvoerige biografie van Broere, aan de geschiedenis der herleving van de Kerkelijke kunst in Holland, aan de litteraire betrekkingen tusschen Noord en Zuid in de XIXe eeuw...

Gerard Brom behoort tot de oorspronkelijkste en soliedste essayisten en tot de keurigste prozaschrijvers van onzen tijd; daarenboven is zijn werk een mooie bloei van zijn innerlijk leven, natuurlijk gegroeid en gerijpt in de opwekkende warmte van zijn katholieke levensbeschouwing. Zijn opstellen en boeken zijn flink bestudeerd en diep doordacht: soms echter steken ze overvol met gedachten en wetenswaardigheden waarvan de weelderige uitwas wel eens schaadt aan de eenheid van struktuur en aan de klaarheid van betoog. Geest en vernuft heeft hij te koop, menschen en toestanden ziet en schetst en werkt hij uit op zeer persoonlijke wijze, zoodat het beeld u voor eeuwig en altijd in het geheugen blijft hangen; maar soms staat ge verbaasd voor wondere koppelingen van woorden en beelden of wordt ge een poosje blindgeslagen door de spettering en sprankeling van het vuurwerk. Zijn taal kent hij als weinigen met al haar hebbelijkheden en mogelijkheden: wie zei me eens dat hij geen beter oefening kende voor eigen taalstudie en stijlvorming dan dagelijks een paar bladzijden te proeven uit de werken van Brom? Niemand kan zooals hij in een korten zin, in een lapidaire uitspraak een gedachte of een gevoel zoo pittig en bondig uitdrukken dat het voor u staat, kant en klaar, en dat ge er naar opkijkt met eerbied en bewondering: op iedere bladzij prijken voorbeelden bij de vleet.

Geen volkslektuur dus, geen beuzelpraat tot ijdel tijdverdrijf: tamelijk zware kost, zelfs voor ontwikkelden; daarenboven, gewoonlijk peperduur! En toch... een degelijke Vlaamsche bibliotheek waarin Brom's boeken zouden ontbreken, zou te kort schieten aan haar taak: haar lezers bekend te maken met het beste en degelijkste wat katholiek Holland aan vormende lektuur kan aanbieden.

Bibliografie

VONDELS BEKERING. Amsterdam, E. Van der Vecht, z. j. (1907) 148-LXXXII blz.

DE NIEUWE KRUISTOCHT. Helmond, Van Moorsel en Van den Boogaart. 1909, 208 blz.

AREOPAAG, Hilversum, P. Brand, 1923, VI-220 blz.

BAROK EN ROMANTIEK, Groningen, J. B. Wolters, 1923, 82 blz.

DE OMKEER IN HET STUDENTELEVEN, Delft, Universiteits-Boekencentrale, 1923, 236 blz.

DE DOMINEE IN ONZE LITERATUUR, Nijmegen-Utrecht, Dekker, Van de Vegt en J. W. Van Leeuwen, z. j. (1924) 126 blz.

KATHOLIEK. Een schets, Roermond-Maeseyck. J. J. Romen en Zn., 1924, 188 blz.

ROMANTIEK EN KATHOLICISME IN NEDERLAND, Groningen-Den Haag, J. B. Wolters, 1926, I, XIV-430; II, VIII-412 blz.

Ter pers: SCHILDERS EN SCHRIJVERS DER VORIGE EEUW

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Felix TIMMERMANS legt de laatste hand aan zijn nieuw boek « Pieter Breugel » dat in den nazomer wel klaar zal zijn. Naar hij ons verhaalde is hij van plan daarna een leven van de H. Katharina van Siena te schrijven; denkelijk zal zijn lang bedroomden « Sint Franciskus van Assisië » nog daarvoor aan de beurt komen. Verder is hij van plan nog een soort vervolg te schrijven aan zijn « Schoon Lier », in het folkloristisch genre. « Menschen van Lier » zal dat boek heeten. Heel Vlaanderen ziet liplekkend uit naar deze beloften...

Er is een konflikt gerezen tusschen het Hasseltsche **Van Veldeke-Komiteit** en het Maastrichtsche, nopens de viering van de 800e verjaring van Vlaanderens eersten dichter, daar beide komités hun herdenkingsfeest op denzelfden datum hebben vastgesteld. Het is een feit dat het Hasseltsch komiteit reeds vóór twee jaren de herdenking regelde, en dit ook te Maastricht bekend was. Verder lijkt het ons een zeer grove onnauwkeurigheid, wanneer het Hollandsch komité Van Veldeke wil accapareeren tot een « Hollandsche nationale figuur ». Het is immers een onbetwist feit dat H. Van Veldeke geboren werd te Veldeke bij Spalbeek (Hasselt) in het graafschap Loon, en van Loonschen adel was. Grooter nonsense heeten we nog de uitlating van het Hasseltsch komiteit, dat de dichter der St. Servatius legende « .... in een zeer nauw verband stond met de Belgische Nationaliteit ». Het is om te glimlachen: Van Veldeke gepromoveerd tot Belg, zevenhonderd jaar vóór het bestaan van België! Laten we ons in Gods naam toch niet bespottelijk maken....

De fijnzinnige auteur **Frans ERENS** vierde zoo pas zijn zevenstigsten verjaardag. In zijn jonge jaren schreef hij menige kleine vertelling in het naturalische genre. Later wijdde hij zich weer aan het essay : reisherinneringen, studies over muziek, beeldende kunsten, meditaties over geestelijk leven, ascese en mystiek. Meest bekend zijn z'n « Literaire Wandelingen », « Dansen en Rythmen », « Toppen en Hoogten », « Vertelling en Mijmering », « Gangen en Wegen », en zijn vertalingen van Augustinus « Belijdenissen », Thomas à Kempis' « Navolging » en Ruusbroec's « Geestelijke Bruiloft ».

De **Vlaamsche Academie** heeft een prijs van 1000 fr. toegekend aan de studie over Pater Poirters, zijn letterkundige beteekenis en invloed, ingezonden als antwoord op een door haar uitgeschreven prijsvraag. De bekroonde inzender is Dr. Ward Rombouts van Hever, bij Mechelen, in 1926 gepromoveerd tot doctor in de Germaansche philologie aan de Universiteit te Leuven. De jury bestond uit Prof. J. Salsmans, Prof. Scharpé en Dr. J. Jacobs.

Het Kongres voor Katholieke Kunst, te Antwerpen in de stedelijke feestzaal belegd door de katholieke kunstenaarsvereeniging « De Pelgrim » mag een gebeurtenis geheeten worden op artistiek terrein. Drie weken lang werd de tentoonstelling van plastische katholieke kunst zeer druk bezocht, terwijl de voordrachten en uitvoeringen eveneens onder een meer dan gewone belangstelling plaats hadden. Op de Letterkundedag (11 September) traden als sprekers op : Gerard Walschap; E. P. Leonce Reypens, S. J.; E. H. Jan Hammenecker en E. P. Hilarion Thans, O. F. M. — over katholieke beeldende kunst spraken : Dirk Vansina; C. M. van Moorsel; B. J. Koldewey; Cyriel Verschaeve. — Jan Boon, Paul De Mont, Dr. C. Godelaine, E. H. Aloïs De Mayer spraken over Katholiek Tooneel. Het verlossingsspel « Maskaroen » door Gerard Walschap, werd tot driemaal toe opgevoerd in de meest schitterende interpretatie door het Katholiek Tooneel, onder leiding van Renaat Verheyen. — De muziekdag werd uitsluitend gewijd aan uitvoeringen van werken van Renaat Veremans, Arthur Meulemans, Jos. De Klerk en Marinus De Jongh.

Een kongres als dit is een gebeurtenis waarvan de gevolgen niet te overzien zijn voor het katholiek-artistiek leven in Vlaanderen. We willen hopen dat de Pelgrims het niet bij die ééne poging zullen laten.

Voor eenige dagen overleed de bekende Amerikaansche romanschrijver **Curwood**. In het artikel dat we bij het begin van dezen jaargang aan dezen auteur wijdden, wezen

we op de uitzonderlijke kwaliteiten die zijn werk kenmerken en op zijn bizondere verdiensten als uitbeelder der dierenpsychologie. Met hem verdwijnt een der meest talentvolle Amerikaansche auteurs, wiens werk ook altijd een meer dan gewonen bijval kende.

Te Brussel overleed in den nacht van 14-15 September ll. de dichter **Dr. Herman Gorter**. Hij werd geboren in 1864 te Wormerveer (Holland), studeerde te Amsterdam in de klassieke letteren, en promoveerde met een thesis over Aeschylos in 1889. Hetzelfde jaar verscheen in de Nieuwe Gids zijn « Mei », z'n meesterwerk en meteen de rijkste poëtische vrucht van de tachtiger generatie. Twee jaar later verschenen zijn « Verzen ». Na zijn studies wijdde Herman Gorter zich aan de wijsbegeerte en de propaganda voor het Socialisme. Hij vertaalde in 1895 Spinoza's « Ethica ». Hij schreef een reeks propagandabrochuren waarin hij het kommunisme verdedigde. In denzelfden geest dichtte hij « Een klein Heldendicht » en « Pan », die echter té tendenziens blijken, en de kwaliteiten misten van zijn vorig werk. De laatste jaren verbleef hij te Bergen. — Zijn voornaamste werk blijft zijn eerste bundel « Mei ». Dit gedicht, door de Tachtigers zoo enthousiast begroet, blijft ondanks de veertig jaar die erover gingen, altijd even oorspronkelijk en lezenswaard. Het is nog altijd, zooals Kloos het noemde « een schatkamer van schoonheid, onuitputtelijk als de natuur ».

INLICHTINGSPOST

L. V. H., te W. **De vier Fonteiniers: Richard Minne, Reimond Herreman, Maurits Roelants en Karel Leroux** kunnen best op een lijn gesteld worden wat de zedelijke tendenz van hun werk betreft. Hoofdzakelijk zetten ze in hun litterair werk de traditie voort van de Van Nu en Straksbeweging (Vermeylen, Van Langendonck, Buysse De Bom enz.) hoewel ze in feite meer aanleunen bij het symbolisme van Van de Woestijne dan bij de realistiek van De Bom en Buysse. Vaak openbaart zich in hun werk een scherp cynisme en een levenssceptisme dat meer dan eens overslaat tot ergerlijke hoewel geraffineerde uitlatingen omtrent het bovenzinnelijk leven. In zijn geheel kan geen enkel hunner werken als bruikbaar voor den gewonen lezer erkend worden. De volledige lijst ervan vindt U in Aug. Van Cauwelaerts pas verschenen werk : De Vlaamsche Jongeren van gisteren en heden, blz. 152.

In « De Schatkamer », onder leiding van J. Greshoff, verscheen in 1924 bij Boosten en Stols te Maastricht een bloemlezing uit het werk van « De Dichters van 't Fonteintje », met een inleidend woord van J. Van Nijlen (III-81).

PETER B. KYNE

Minder dan in Holland is deze Amerikaansche romanschrijver bij ons gekend, hoewel de laatste tijden een felle propaganda wordt gevoerd voor zijn boeken. Kyne's werk behoort inderdaad tot de wereldliteratuur, misschien minder door zijn gehalte en waarachtige letterkundige kwaliteiten dan door den aard van zijn boeken die zich leenen tot een gemakkelijk sukses en geen de minste intellektueele inspanning vragen aan den lezer. De meeste van zijn romans zijn grootscheeps opgezet, vol avonturen en interessante toestanden, dikwijls teer en vol gevoel, een enkelen keer met een ondelikate situatie. Zijn menschentypen bezitten gewoonlijk een sterk geprononceerd karakter, nobel, avontuurlijk, dapper, ridderlijk, ondernemend of laag, meineedig en misdadig. Excentrieke en abnormale typen die in de meeste Amerikaansche romans een dankbaar en veelgebruikt thema zijn, blijven hier zoo goed als uitgeschakelt. De sterke verwikkelingen van zijn doorgaans goedgebouwde en breed-uitgewerkte romans maken zijn boeken tot interessante lektuur voor den volwassen doorsnee-romanlezer, hoewel ze niet altijd in alle deelen onberispelijk zijn. Gaarne maakt hij b. v. gebruik van gefingeerde huwelijken, onbewuste veelwijverij en andere sensatie-procédés van dit kalieber. Toch blijft de behandeling altijd delikaat genoeg om de lektuur van zijn werk voor zedelijk-gevormde

volwassenen te wettigen. Zijn voornaamste romans werden reeds in 't Nederlandsch vertaald; de lijst ervan laten we hierbij volgen :

3457 *De Avonturiers van de « Maggie ».* De avonturen van den kapitein, stuurman en hoofdmachinist van een oud stoomschip, die behalve aan goederentransport, ook wel eens aan zeerooverij doen. De eenige verdienste van het boek is, dat het den lezer aangenaam bezig houdt. — IV. 83.0.

3459 *Cappy Ricks.* Een roman uit de Amerikaansche zakenwereld waarin een arme drommel ten slotte millionnair wordt. — IV. 83.0.

3458 *Cappy Ricks « renteniert ».* De oude rijke zakenman gaat op z'n pantoffels leven, doch het zakenleven zit hem zoo vast in 't bloed dat hij zich niet onthouden kan zich gedurig met de handelszaken te bemoeien. Een enkele onverkwikkelijke geschiedenis bederft het boek lichtelijk. — III-IV. 83.0.

3460 *Het Dal der Reuzen.* Een prettig, humoristisch boek met een gezonde moraal. — IV. 83.0.

3461 *In Eer hersteld.* Een meisje trouwt onwetend een reeds gehuwden man : een rijke jonge man wordt daarna op haar verliefd, en huwt haar tenslotte, nadat ook door positieve bewijzen de onschuld van het meisje bevestigd wordt. Zeer humoristisch geschreven. — IV. 83.0.

3462 *Lee Purdy's Overwinning.* Een prettig, erg romantisch en soms tamelijk woest verhaal uit de Australische binnenlanden. — IV. 83.0.

3463 *Een man van de Daad.* Een grootscheepsche roman, vol avontuurlijke, onversaagde en ridderlijke lui, minder spannend dan de overige werken van P. B. K. — IV. 83.0.

3464 *Ter wille van een Kind.* Ruwe kerels die nog vatbaar zijn voor allerlei goede impulsies en misdadigers die soms medelijdend en opofferingsgezind zijn. Een echt Amerikaansch kerstmisverhaal dat echter te weinig bovennatuurlijk is. — IV. 83.0.

3465 *De Trots van Palomar.* De strijd tusschen de oude bewoners van Californië en de indringende Japanners. Kyne reageert tegen de Japaansche immigratie; ondanks de uitgesproken tendenz prettig om lezen. — IV. 83.0.

3466 *De Vuurproef.* In het genre van Cappy Ricks. Billy Peck, een oorlogsinvalide heeft een heel moeilijke zending te volbrengen om handelsvennoot te worden van C. R.; de kerel speelt het inderdaad ook klaar. Een aardig prettig boek met 'n goede tendenz. — IV. 83.0.

3467 *De Uitkijkpost in het San Dimaswoud.* Bob Mason heeft iemand uit zelfverdediging doodgeschoten, wordt veroordeeld door den meineed van een getuige; hij ontvlucht en gedraagt zich hierbij heldhaftig en zeer menschlievend. — IV. 83.0.

3468 *Het zware Offer.* Licht voorbehouden omwille van het thema dat eerder hartstochtelijk werkt. — III. 83.0.

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

3469 **De Bruyne, Dr. E.** **1**

◆ INLEIDING TOT DE WIJSBEGEERTE. — *Brussel, Standaard, (Philosophische Bibliotheek) 1927. (23 × 17), 224 blz.* *18 fr.*

IV* — Het is uiterst moeilijk een goede inleiding tot de Wijsbegeerte op te stellen. Aan den eenen kant immers schijnt een historische behandeling der vraagstukken zich op te dringen, aan den anderen kant echter lijkt het absoluut onmogelijk den beginneling een juist begrip van een ingewikkeld, tot alle hoofdvragen der Wijsbegeerte zich uitstrekkend systeem, bij te brengen. Wij moeten dan ook bekennen, dat o. i. zelfs de beste wijsgeeren, zooals bijvoorbeeld een Maritain of een Habert in hun pogingen geheel of gedeeltelijk hebben gefaald. Wij stonden dan ook tamelijk skeptisch tegenover het werk van Prof. Dr E. De Bruyne. Naarmate wij echter vorderden in de lezing moest onze tegeningenomenheid wijken: hier werd de zooeven geopperde moeilijkheid glansrijk overwonnen. Wij zijn er Prof. De Bruyne dankbaar om, dat hij « in het voorstellen der stelsels een zekere vrijheid heeft genomen, dat hij vooral hun metaphysische beteekenis heeft opgezocht. » Meesterlijke schetsen heeft hij geleverd, en het is een echt genot vast te stellen hoe hij met zekeren toets en fijne scherpte den kern van een systeem als dat van Kant of van de Duitsche transcendentalisten heeft weten te vatten en in een paar bladzijden te vestigen. Nog dieper echter dan de synthetische redeneerkracht treft ons in dit boek de breede, mensch- en wereldomvattende blik van den schrijver, waar hij aantoont in welke betrekkingen de Wijsbegeerte staat tot Wetenschap, Godsdienst en Leven. De Philosophische Bibliotheek heeft, dank zij Prof. De Bruyne, ingezet met een meesterwerkje, dat andere landen ons mogen benijden.

H. THIELEMANS, S. J.

3470 **Duynstee, Mr. W. J. A. J., C. S. S. R.** **17 : 24**

◆ DE LEER DER KUISSCHHEID. — *Roermond en Maeseyck, Romen en Zn., 1927, (23 × 15), 158 blz.* *fl. 1,30 (13 fr.)*

IV* — Hier zijn de schoone artikelen van E. P. Duynstee, eerst in « Mannenadel en Vrouweneer » verschenen, nu in boekvorm gebunbeld. Van de geslachtsdaad uitgaande, zooals ze door den Schepper eerbaar bedoeld en geregeld is, legt de schrijver uit waarin eigenlijk de wanorde bestaat, in de rechtstreeksche zonden tegen de kuischheid en dan eerst in de onrechtstreeksche. Dan past hij die grondstellingen toe op de hedendaagsche gevaarlijke gelegenheden. — Dit boek zal er veel toe bijdragen om de begrippen van veel volwassen ontwikkelde katholieken te verduidelijken, daar hun in het gewoon godsdienstonderricht dit onderwerp niet begrijpelijk genoeg kan voorgesteld worden. Ze zullen er ook een degelijk antwoord vinden op de menigvuldige drogredenen, waarmede de onkuischheid zich tegenwoordig tracht goed te praten. De priesters zullen graag de theologische leer in flink Nederlandsch hooren uitdrukken, om er zelf klaarder besef van te hebben en ze voorzichtig en helder aan anderen te gepasten tijde mede te deelen. Andersdenkenden zelf mogen hier vernemen hoe de katholieke « leer der kuischheid » logisch ineenzit.

J. SALSMANS, S. I.

3471 **Salsmans, J., S. J.** **17 : 23 : 61**

◆ PLICHTENBOEKJE VOOR ZIEKENVERPLEGING. — *Leuven, Vl. Drukkerij, 1926, (15 × 11) 76 blz.*

IV — Zooals al de boeken van Pater Salsmans over plichtenleer, is dit boek, voor ziekenverpleegsters bestemd, een puik boek, zaakrijk, streng beredeneerd, duidelijk uitgelegd met overal het waarom en de groote grondbeginselen, die de richting aangeven moeten, erbij! Overal voorbeelden uit de praktijk genomen, zoodanig dat de ziekenverpleegster die dat boek grondig kent, in alle omstandigheden van haar beroep zal weten wat te doen om kwaad te vermijden en veel goed te doen. Het is een veilige gids, dien iedere ziekenverpleegster moet bezitten.

Dr A. Van Huffelen.

2. — Godsdienst

3472 Amicus **23**

◆ Hoe verdedig ik mijn Godsdienst? Handboekje van geloofsverdediging voor jonge katholieke arbeiders, doch ook ten dienste van eenieder, — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1927, (16 × 10) 48 bl.* *1,75 fr.*

V — Een zeer praktisch werkje voor een studiekring, kort, klaar, raak. Amicus vraagt: het eerst te doorgronden — dat geschiedt best in den studiekring onder bezielende leiding die vragen wakker roept bij de jonge lui —; dan verspreiden in de massa en instaan voor enkele eenvoudige ophelderingen, die de lezing vragen zou. Het werkje geeft — en handig voorgebracht — de positieve leer over enkele grondwaarheden. Aan antwoord op tegenwerpingen wordt gelukkig geen plaats geruimd. We hopen dat Amicus zoo vriendelijk zijn zal en den volke een vriend blijven met zijn werking, aangevat in deze brochure, voort te zetten.

M. Van Hoeck, pr.

3473 Belloc, Hilaire **26 : 27**

◆ Kerk en Geschiedenis. *Vert. uit h. Engelsch dr. Ellen Russe. — Brussel, Standaard, 1927, (19 × 13), 120 bl.* *18 fr.*

IV* — Een gehersend stuk apologetiek, van streng-logische redenaarkracht en theologische kennis, welke ons aanleert alle historische moeilijkheden, tegen de katholieke kerk aangevoerd, te wederleggen. 't Onfeilbaar Leergezag der Kerk wordt steeds aangevallen door argumenten ontleend aan de geschiedenis, welke uitwijzen willen : dat de Kerk waarheden heeft onderwezen die later bleken dwalingen te zijn; dat de Kerk den eenvoud mist van een goddelijke instelling; dat de Kerk de geopenbaarde waarheid verkracht heeft en ten slotte dat de katholieke godsdienst er eene is net als al de andere godsdiensten: louter menschenwerk. Scherp en schitterend wederlegt Hilaire Belloc die aanvallen, in een taal, bondig en recht op den man af, zonder ooit lijk Chesterton dat doet, de gedachten te verduisteren door alle soorten van beelden en kwinkslagen. Ellen Russe stelde een aposteldaad met 't werk van den apologetischen historicus over te zetten in onze taal. Voor katholieke en niet katholieke ontwikkelden.

D. De Pauw, O. P.

3474 Cremers, Victor, S. J. **26 : 32**

◆ Kerk en Staat. — *Brussel, Standaard (Leerboeken der Dogmatika, V) 1927, (23 × 17) 150 blz.* *14 fr.*

***IV** — De juiste bepaling van de verhouding tusschen Kerk en Staat en de juiste draagwijdte van het kerkelijk gezag op het grensgebied van de beide machtbevoegdheden is nog steeds een der neteligste vraagstukken uit het tractaat der Kerk. Toch aarzelt de schrijver niet dit moeilijk en ingewikkeld vraagstuk voor het Nederlandsch-sprekend

publiek uiteen te zetten. Met opzet laat hij de historische zijde van het vraagstuk van kant en hij bepaalt zich bij de vraag welk soort van rechtsmacht de Kerk ten opzichte van den Staat toekomt van wege haar eigen aard en wezen, zooals deze ons gekend zijn door haar eigen uitspraken. — De verhandeling wil theoretisch blijven en geen enkel actueel vraagstuk uit de politiek van welk land ook in aanmerking nemen. Dat belet niet dat zij er zal toe bijdragen ook klaarheid te brengen op gebied der practijk. — Het eerste boek zet de theorie uiteen over de verhouding tusschen Kerk en Staat; het tweede boek geeft de toepassing daarvan. — De studie is diep-wijsgeerig opgevat en grondig uitgewerkt. Wie zich niet laat afschrikken door de abstracte terminologie en de soms vreemdklinkende benamingen als requirentie, midiatisatie, interferentie, enz., wie dit boek niet alleen lezen, maar instudeeren wil, zal voorzeker zijn moeite en inspanning beloond zien door de kennissen die hij zal opdoen en door een klaarder inzicht op vele vraagstukken die heden aan de orde van den dag zijn. — Vakmannen zullen hier en daar wat aan te merken hebben. Dat belet niet dat het werk in zijn geheel een merkwaardige studie mag genoemd worden, waar voor ontwikkelden en bestudeerden veel in te leeren valt.

KAN. Dr A. JANSSEN.

3475 **Von Keppler, Mgr.** **24**

◆ LIJDENSSCHOOL. *Vert. uit h. Duitsch dr. Maur. Van Hoeck, pr. — Leuven, Vl. Drukkerij, 1927, (17 × 13) 156 blz.* *10 fr.*

V — Tegenwoordig mogen we ons waarachtig gelukkig achten in Vlaanderen, omdat er zoo veel goede en mooie boeken verschijnen. Wat 'n verbazende en taaie werkkracht toonen onze schrijvers, tot kultureelen opbloei van ons volk! Hier hebben we de prachtige vertaling van het prachtig boek van Mgr. von Keppler : *Leidensschule*, onder den oorlog verschenen. De hoogstaande bisschop van Rottenburg heeft er zijn hart in uitgeschreven, zooals hij zelf korten tijd vóór zijn dood (1926) aan den vertaler meldde. Dit werk is « een gezel en een vriend » van « Meer Vreugde », een aanvulling van dit zoo gewaardeerde boek van den zelfden schrijver. In 24 hoofdstukken en 329 korte afdeelingen — want lijdenden kunnen geen lang betoog verdragen — zet de bisschop de kristelijke oplossing van het lijdensvraagstuk uiteen, met zoo'n zalving en zoo'n vriendelijkheid, dat de beproefde zijn lezing staakt met een glimlach op de lippen. Of het boek verslonden werd! Deze vertaling is volgens de Duitsche uitgaaf van 1923, die van het 61e duizendtal tot het 71e gaat. Laten wij hopen, dat het bij ons even goed zijn weg zal vinden. Het mag in geen boekerij ontbreken. Hier en daar (b. v. n. 249) is iets weggelaten, dat op specifiek-Duitsche aangelegenheden past. De vertaling is best geslaagd. We betreuren enkele drukfouten (b. v. blz. 283 Fénélon, 295 bedriegelijk). De omslag, rechtuit gesproken, bevalt ons minder: de Vl. Drukkerij heeft ons aan iets beters gewend.

J. SALSMANS, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

3476 **Heinen, Dr. A.** **37**

LEVENSOPGANG VAN HET CHRISTENMEISJE. *Vertaald uit h. Duitsch dr. P. D. — Eindhoven, Lecturis, 1927, (23 × 14), 132 blz.* *fl 2,50; geb. fl. 3,35*

V — Dit boekje is bestemd voor dames van winkels en kantoren en de meisjes van fabrieken en ateliers. 't Kan dienen én voor protestantsche én voor Roomsche meisjes, en de schrijver bedoelt dat als een aanbeveling. Ik niet, het is niet Roomsch. In de menigvuldige voorbeelden, aanbevelingen, raadgevingen, voelt men de stroefheid weer van den protestantschen geest. Wat zeggen de volgende uitdrukkingen aan onze meisjes: dat ze zich zelf moeten opvoeden, dat zij God moeten helpen in het besturen der wereld, enz., enz. Neen maar, dan kunnen wij katholieken, rechtstreekscher op de jeugd inwerken, en dan veel liever maar E. H. Poppe zg. en zijn uitstekende boekjes voor de jeugd,

A. DOSFEL-TYSMANS.

3477 Huijts, Johs, H. 86 : 37

JOHANN HEINRICH PESTALOZZI. DE AVONDSTONDEN VAN EEN KLUIZENAAR EN HOE GEERTRUI HAAR KINDEREN ONDERWIJST. Bewerkt ten dienste van opvoeders en voorzien van een schets van zijn leven en werken door Johs H. Huijts. *Geïll. met portret en een schetskaart. — R'dam, Brusse, 1927, (25 × 16) 306 blz. fl. 4,90; geb. fl. 6 — 49 fr.*

IV* — Het blijft steeds verdienstelijk werk, meesterstukken uit een vreemde taal toegankelijk te maken voor hen, welke die taal niet machtig zijn. Reeds schonk ons Dr H. Johs Huyts Comenius' groote onderwijsleer en Rousseau's Emile. Nu verschaft hij ons twee kenmerkende geschriften van den paedagoog-kindervriend Pestalozzi. «Avondstonden van een Kluizenaar» omvat 189 aphorismen, los verspreide gedachten, waarin de paedagoog heel persoonlijk de bronnen van het waarachtig volksgeluk tracht op te speuren, en ten slotte alles herleidt tot deze drie punten: individueele, sociale, religieuze opvoeding. « Hoe Geertrui haar kinderen onderwijst » is geen roman, zooals de bijna gelijkluidende titel van Pestalozzi's eerste groot werk: « Leonard en Geertrui » zou kunnen laten vermoede. Het zijn eenvoudig een reeks brieven (14) gericht tot den uitgever Gessner. In de drie eerste schetst P. ons zijn eigen leven en dit zijner medewerkers. In de elf volgende zet hij zijn elementaire paedagogie uiteen, die leiden moet tot de verstandelijke en de zedelijk-religieuze vorming der kinderen. Het technisch gedeelte dier methode lijkt ons, zooals enkele voetnota's het doen opmerken, wel wat verouderd; de algemeene principen echter behouden hun volle waarde. Schrijver laat dit alles voorafgaan door een uitvoerige schets van P. 's leven en werken, hij schildert hem ten voete uit als paedagoog en politicus. Met deze biographische synthese leverde de H. Huijts verdienstelijk werk. Hij verrijkte met zijn vertaling onze opvoedkundige bronnenletterkunde. Wij vinden het echter jammer dat die vertaling zoo Duitsch getint is, en bovenal dat er geen kritiek werd geleverd op P. 's ideëen. Wij, katholieken, kunnen lange niet instemmen met alles wat hier door P. geleverd wordt over coëducatie, sexueele voorlichting, natuurgodsdienst en religieuze gevoelens. H. THIELEMANS, S. J.

3478 Schim van der Loeff, H. J. 61 : 17 : 37

♦ HET VOORTPLANTINGSLEVEN VAN DEN MENSCH. — *Roermond, Maeseyck, Romen en Zn., 1927, (15 × 12), 106 bl. fl. 0,9 (9 fr.); geb. fl. 1,50*

IV* — De zoo flink werkende vereeniging « Voor Eer en Deugd » bezorgt ons een boekje door vele priesters en opvoeders gewenscht. Een katholieke arts zet, kiesch en duidelijk tevens, uiteen al wat volwassen jongens en meisjes behoeven te weten, aangaande het geslachtelijk leven, als de tijd tot volledige voorlichting gekomen is, b. v. bij het

naderen van het huwelijk. E. P. Duynstee, C. S. S. R. schreef de Voorrede. Dit alles staat er borg voor, dat oprecht kristelijke geest al die beschouwingen dooradert, en verheft boven het peil der lage genotzucht in het heerlijke licht der bovennatuurlijke opvatting. Volgens de bedoeling van schrijver en uitgevers is dit boekje niet voor iedereen bestemd; om geen ongezonde nieuwsgierigheid te voeden, moet de priester-bestuurder der boekerij er streng op letten, aan wie het uitgeleend wordt J, SALSMANS. S. I.

3479 **X** **92 : 37**

◆ EEN GROOT PAEDAGOOG (Heilige Joannes Baptista de la Salle) 1651-1719. Met een woord vooraf van Dr. A. Decoene. — *Leuven Vl. Boekenhalle, 1926, (23 × 15), 264 bl.*

IV — De ontwikkelingsgang van de paedagogische gedachte kan niet volledig en klaar opgevat worden, zonder de leerstellingen van *de la Salle* grondig in te studeeren. De groote figuur van *de la Salle*, zijn bovenmenschelijk werk wordt in enkele motto's, in onderhavig boek gevonden, in krachtige trekken geschetst: « Geen opvoeder staat zoo hoog en zoo gunstig aangeschreven als *H. J. B. de la Salle* » (G. Taft, president der Vereenigde Staten). « Ik weet niet of Mr. *de la Salle* een heilige is voor de Kath. Kerk; maar voor de wereld is hij zeker een held. » (de Bonald). « Het ongehoord succes van de Broeders van de Christelijke Scholen in opvoeding en onderwijs, wordt duidelijk en verklaarbaar voor al wie zich de moeite wil getroosten het standaardwerk van *de la Salle* « Conduite des écoles », in te studeeren » (Mgr. Dupauloup: l'Education). We aanzien het dan als een gelukkige gebeurtenis dat een leeraar in de paedagogiek, door het uitgeven van « Een groot Paedagoog » ons weerom dichter bij den « Heiligen Opvoeder » heeft gebracht. Het boek is geschreven met eerbied en pieteit. De schrijver heeft echt wetenschappelijken arbeid geleverd en heeft een zoo volledig mogelijk overzicht gegeven over het leven en het werk van den Heilige. In het 1e deel wordt *het leven* van *de la Salle* behandeld; in het 2e en 3e deel *de geschiedenis* van de Congregatie van de Br. van de Chr. S., en hun *werk* over geheel de wereld; in het 4e en 5e deel de paedagogische *verdiensten* en *geschriften* van *de la Salle*; in het 6e, 7e en 8e deel, het *opvoedingsstelsel*, het *onderwijsstelsel* en het speciaal *wilsvormingsstelsel*. Mocht het boek gelezen worden door alle kristelijke leeraars en onderwijzers. Ze zullen uit de synthetische beschouwingen van deze geschiedenis den machtigen indruk in zich voelen geboren worden dat *de la Salle* een scholaster en een scholarch van eerste gehalte is » (Dr Decoene); ze zullen iets van de liefde en van de toewijding van den grooten Paedagoog in zich voelen overgaan; ze zullen zich door zijn voorbeeld bezield en begeesterd voelen; ze zullen hun opvoedingswerk hooger schatten en meer waardeeren; ze zullen gevrijwaard blijven tegen dwaalstelsels en noodlottige eenzijdigheden. — Dat Dr A. Decoene « een woord vooraf » schreef, mag wel als de beste aanbeveling voor het werk gelden.

ALBERT BOUWERAERTS.

4. — Taalkunde

3480 **Bergmann, I. J. en Holtzappel, J. C.** **4393 : 65**

INLEIDING TOT DE NEDERLANDSCHE HANDELSCORRESPONDENTIE. — *A'dam, W. Versluys (Kl. Bibl. voor Handelsscholen) 1925, 6e druk. (19 × 13) 106 blz.* *geb. fl. 1,10*

V — Goede handleiding voor handelsscholen en handels-avondscholen. Veronderstelt grondige kennis der Nederlandsche taal en der handelsterminologie. Talrijke wel gekozen proef-opgaven, welke onder de leiding van een vakkundig leeraar de studenten van groot nut zullen zijn. HUB. GESP, L. H.

3481 **Cassianus, Br** **44 : 4393 : 88**

◆ ANTHOLOGIE FRANÇAISE POUR LES COMMENÇANTS. — *Hilversum, P. Brand, (Stella Matutina, nr 29) 1926, (20 × 15) 72,20 blz.* *fl. 1,25,*

V — Bloemlezing met woordenlijst, ten dienste van beginnelingen. Eenvoudige en goed gekozen prozastukjes over geschiedenis, over dierkunde, uit het leven, legenden, enz. — Jammer dat de gedichten die er in voorkomen *overal* te vinden zijn. Sommige moderne gedichten zouden het werk meer waarde geven.
M. VAN COPPENOLLE.

3482 **Sanders Drs. J. L.** **43 : 65**

DUITSCHE HANDELSTERMINOLOGIE. — *Groningen, Noordhoff, 1927, (21 × 14) 222 blz.* *fl. 2,25*

V — Eene uitgebreide en zeer goed gekozen verzameling van zinswendingen en uitdrukkingen. — Zeer geschikt voor eigenstudie. Ook voor die welke Duitsch machtig zijnde, meer bepaald handelsduitsch noodig hebben. — Aan te bevelen voor avondscholen (handelsonderwijs).
HUB. GESP, L. H.

3483 **Van Der Meer, H. J.** **42 : 37 : 04**

ENGELSCH. Leesboek voor de hoogere klassen van Hoogere Burgerscholen, Handelsscholen en Gymnasia. — *Groningen, Wolters, 1925, (23 × 14) 206 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 2,90*

V — Aanbevolen voor meer gevorderde leerlingen. Belangrijke onderwerpen worden er in behandeld. M. VAN COPPENOLLE.

5. — Wetenschappen

3484 **Casteels, Dr. Julius** **54 : 61 : 66**

HET BEOORDEELEN EN REINIGEN VAN DRINKWATER. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen, Nr 4), 1926. (19 × 13) 64 blz.* *1,C0 fr.*

V — Hier hebben we eene kortbondige doch zeer degelijke verhandeling over het drinkbaar water. De schrijver bespreekt eerst de eigenschappen van het water: physische en chemische; dan vernemen we welke eischen er moeten gesteld worden aan drinkwater en door welke middelen water, dat niet voldoende zuiver is, drinkbaar kan gemaakt worden, alles volgens de laatste technische verbeteringen. De schrijver verdoold niet in allerlei theoretische beschouwingen, maar houdt zich aan de principen en de toepassingen, die in de praktijk de vuurproef doorstaan hebben. A. J. HENDRIX.

3485 **Wijdenes, P.** **514**

LEERBOEK DER GONIOMETRIE EN TRIGONOMETRIE. *Geïll. met 125 figuren. — Groningen, Noordhoff. 1927, 3e druk (25 × 17) 242 blz.* *geb. fl. 4,75*

V — Dit werk is de derde druk van het Leerboek van Gonggrijp en Wijdenes, en die nu enkel onder dezen laatsten naam nog verschijnt. De bedoeling van dit leerboek is nu ook de voorbereiding tot de acten

Wiskunde L. O. en K. I. De, destengevolge noodige uitbreidingen betreffen onder andere, de radialen, de limieten, de raaklijnenvierhoek, de cyclometrische vormen, de goniometrische vergelijkingen, de uiterste waarden. De oefeningen zijn ook aan eene nauwkeurig nazicht en schikking onderworpen geweest. — Met dit verschijnen sluit de Heer Wijdenes de serie leerboeken voor de acte-studie geschreven. Die behelst buiten dit voor L. O.: Wijdenes, Lagere Algebra I en II; Molenbroek: Vlakke meetkunde; stereometrie. — Deze laatsten zijn onze lezers reeds bekend, daar zij hier zelf zijn besproken geworden. Het genoege ons bij dit sluiten der serie te duiden op de bevoegdheid der schrijvers, en op hun duidelijke en immer volledige uiteenzetting. Tevens mogen wij de erven Nooidhoff geluk wenschen voor de zorg waarmede dit nieuwe werk is uitgegeven. KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

6. — Toegepaste Wetenschappen

3486 Eversmann, Fr. G. D. C. & Hammes, J. 621 : 67

GALVANISEEREN. Handleiding ten gebruike bij de vervaardiging en bewerking van electrolytische (galvanische) metaalneerslagen, als vernikkelen, verkoperen, verzilveren, enz. *Geïll. met 146 afbeeldingen. — A'dam, Kosmos, 1922. (20 × 16) 288 blz.* *geb. fl. 6.75*

V — Heer Eversmann en Hammes hebben voor de algemeene techniek alweer degelijk werk geleverd door het boek Galvaniseeren. Na de algemeene begrippen van electriciteit, waarvan de kennis onmisbaar is bij het Galvaniseerbedrijf, geven de schrijvers de volstrekt noodige begrippen van scheikunde, en dan eerst begint de beschrijving van de toestellen in gebruik bij de galvanoplastiek. De verschillende metaalneerslagen worden beschreven met hunne scheikundige werkingen, den duur van het proces en de eischen die gesteld worden om een voorwerp met metaalneerslag te bekleeden. Het werk is ten zeerste aan te bevelen aan techniekers die in het bedrijf werkzaam zijn, en aan ieder metaalbewerker die zich een algemeen gedacht wil vormen van de galvanotechniek. Ir G. VAN ERMEN.

3487 Harterink, G. J. & Van der Steen, Chr. 621

ELECTRISCHE BOOGLAMPEN. Zakboekje voor electromonteurs, electriciens en voor allen, belast met den aanleg van en het toezicht op electrische lichtinstallaties. *Geïll. met 299 figuren. — A'dam, Kosmos (Electrotechnische Bibliotheek, deel 4). (20 × 14), 294 bl.* *geb. fl. 2,90*

V — De electricien moet dat werk lezen om een gezond gedacht te hebben van al de soorten van booglampen. Ieder van haar wordt afzonderlijk behandeld en tot in de kleinste bijzonderheden ingestudeerd. Het boek is opgesteld geworden door raadpleging van verschillende andere werken, en zoo zijn de hoedanigheden, de voor- en nadeelen, de behandelingen, de onderhoud, de storingen, enz., breedvoerig besproken. Het werk is op zijn plaats in de boekerijen, en daar is het aan te bevelen aan ieder electrieker. Ir G. VAN ERMEN.

3488 Harterink, G. J., Van der Steen, Chr. en Mesritz, Ir. A. D. 621

SCHAKELSCHEMA'S. DEEL 1: ELECTRISCHE LICHTINSTALLATIES. Zakboek voor electrotechnici, electromonteurs, electriciens en voor allen, belast met den aanleg van, en het toezicht op electrische lichtinstallaties. *Geïll. met 615 afb. — A'dam, Kosmos, 3e druk. (20 × 14) 376 blz.* *geb. fl. 6,40*

V — Schakelschema's van Harterink en C°, Deel I is op zeer gelukkige wijze aangevuld geworden met een hoofstuk over Scheeps-en Treinverlichting, een verbetering betreffende de huisinstallatie's enz. Het werk geeft ons degelijke en uitgebreide stof met klare omslagrijke uiteenzettingen, en aangevuld door menigvuldige tusschen den tekst ingelaschte schema's. Aan duidelijkheid ontbreekt het stellig niet. Ongetwijfeld heeft deel I in waarde toegenomen, en moet dit werk aan ieder jongen electrieker warm worden aanbevolen. Ir G. VAN ERMEN.

3489 **Harterink, G. J. & Van der Steen, Chr.** **621**

SCHAKELSCHEMA'S. DEEL 3: HOOGSPANNINGSINSTALLATIES. Zakboek voor electromonteurs, electriciens en voor allen, belast met den aanleg van en het toezicht op electrische hoogspanningsinstallaties. — *Geïll. met 242 figuren. — A'dam, Kosmas (20 × 14) 240 blz. in linnen band fl. 4,90*

V — Schakelschema's van Harterink en c°, Deel 3 is om zoo te zeggen weinig of niet veranderd, enkel is hier en daar de theorie wat meer uitgebreid. De schema's voor hoogspannings-electriciteitsfabrieken had ik liever aaneen gezien en de verdeeling vind ik niet gelukkig. Het aaneenbrengen der verschillende deelen is zeer nuttig werk voor den ervaren electrieker, die er voorzeker veel zal bij leeren; maar de beginnelingen moeten hier niets zoeken, want zij zullen ermede in de war geraken. Het werk is aan te bevelen aan techniekers want de behandelde stof is ernstig aangevat. Ir. G. VAN ERMEN.

3490 **Harterink, G. J.** **62**

STOOMKETELBOUW VOOR MACHINETECHNICI. Volledig hand- en leerboek. Tekst met Atlas, bevattende beschrijving, constructie, berekening, bediening en controleering van land- en scheepsketels, ketelvoedingstoestellen, voorwarmers, economisers, overhitters, ketelappendages, enz. — *A'dam, Kosmos, 1926 (23 × 18) 432 blz. + 25 uiteenslaande platen. in linnen band fl. 9,60 de 2 deelen.*

V — Hier geeft Harterink ons nogmaals een waar Vakboek in den vollen zin van het woord. Dit boek is geschikt voor ieder die zich de kennis van den stoomketelbouw wil eigen maken, en voor den technieker gelast met de leiding van de stoomketels in groote installaties is het boek onmisbaar. Er dient hier bijzonder de aandacht gevestigd op het platendeel, handelende over de verschillende ketels met hunne onderdeelen en toebehoorten, op schaal, zeer zuiver, juist en duidelijk weergegeven. De machineteekenaar en de constructeur in de ketelfabrieken zullen dit werk als hun standaardwerk beschouwen. Het werk is ook goed geschikt voor zelfstudie en het wordt vergemakkelijkt door de zeer praktische voorbeelden van berekeningen, zoowel over plaatdikte, bouten en klinknagels, als over ketelvoeding. Prachtig werk; mag aan iedereen aanbevolen worden. Ir. G. VAN ERMEN.

3491 **Harterink, G. J.** **621**

STORINGEN IN ELECTRISCHE INSTALLATIES. Zakboek voor electromonteurs, machinisten en voor allen belast met het bedrijf van en het toezicht op electrische licht- en krachlinstalaties, electrische trams, enz. *Met 220 fig. — A'dam, Kosmos, 1926, 3e druk. (20 × 14), 228 bl. in linnen band fl. 3,90*

V — Het werk « Storingen in electrische Installaties » beleeft zijn derden druk, en heeft hier doorvoldoende bewezen dat de technieker er nut bij gevonden heeft. Het werk is zeer goed opgevat, en de behandeling

is practisch. Het toezicht-houdend personeel van electrische installaties moet dit boekje steeds bij de hand hebben om vertrouwd te geraken met de toestellen die noodig zijn bij het opsporen van storingen. Ten zeerste aan te bevelen. Ir. G. VAN ERME.

3492 Ickx, Hendrik **63 : 58**

PRACTISCHE VOORDRACHTEN OVER FRUITTEELT. — *Brasschaet, Drukk, A. De Bièvre, 1926, 10e druk. (22 × 14) 400 blz.* *15 fr.*

V — Dat dit boek zijn 12e duizendtal beleeft verwondert ons niet. Het is degelijk opgesteld, zonder encyclopedische gegevens over variëteiten en soorten, wat bij dergelijke werken soms wel een euvel wordt, en het is tevens getoetst aan de jarenlange practijk van den steller. De inleidende voordracht staat hier vooraan en het papier is beter dan het boek over « Groententeelt ». In onze tuinbouwleergangen hebben deze werken reeds veel diensten bewezen. FR. CASTEELS, L. I.

3493 Ickx, Hendrik **63 : 58**

PRACTISCHE VOORDRACHTEN OVER GROENTETEELT. *Geïll.* — *Brasschaet, Drukk. A. De Bievre, 1925, 7e verm. uitg. (22 × 14) 356 blz.* *15 fr.*

V — Steller is ongemeen bevoegd, niet alleen in het tuinbouwonderwijs, maar ook in de tuinbouwpractijk. Het is een eenvoudige zakelijke uiteenzetting van de teelt der voornaamste groenten, zonder misplaatste geleerdheid. De laatste voordracht, die algemeenheden over levensleer geeft, zagen wij toch liever bij het begin van het werk; wellicht konden bij eene nieuwe uitgaaf de gegevens over teelt onder glas wat uitgebreid worden. Ook hadden wij liever wat handiger papier. Wij houden eraan het boek, dat niet te duur is, warm aan te bevelen.
FR. CASTEELS, L. I.

3494 Mirgaux, Georges en Moorkens, Antoon **62**

VAKTEEKENEN : A. AANVANKELIJKE LEERGANG voor werktuigkundigen, elektriekwerkers, slotmakers, metaalbewerkers, enz.: 1e DEEL. *Geïll. — Brussel, Van Oest. (Bibliotheek voor het Beroepsonderwijs) 1923. (24 × 17), 24 bl.* *3,50 fr.*

V — Het werkje van G. Mirgaux en A. Moorkens is zeer goed opgevat en kan heel veel diensten bewijzen in het vakonderwijs. Het zelfonderwijs zal er, volgens mij, veel minder aan hebben. De leeraar in teekenen mag niet vergeten dat bij de voorbeelden, aangegeven in het werkje, nog heel veel andere modellen moeten worden uitgewerkt. Ten zeerste aan te bevelen voor de vak- en nijverheidsscholen. Ir G. VAN ERMEN.

7. — Schoone Kunsten

3495 Avermaete, Roger **709 : 809**

MODERNE KUNSTSTREKKINGEN. — *Antwerpen, Lectura, 1927. (21 × 18) 112 blz.* *10 fr.*

IV — Niet minder dan 17 ismen worden er uitgestald; in der waarheid worden enkele met eenige regels afgescheept: naam van den peter en naam dien 't kind ontving, omdat deze nieuwe schooltjes zelfs geen zweem van spoor nalieten; ze schijnen dan ook vermeld uit louter plezier van den verzamelaar die zijn collectie volledig wil. En wie zal beweren dat het geen mooie collectie is? De grootere ismen als expressionisme, kubisme, futurisme en expressionisme worden nogal breed

uiteengezet in gelukkige bewoordingen en beschouwingen die een klaren kijk geven op de strekkingen, en hieruit valt er te leeren. De schrijver wil die strekkingen enkel doen kennen, zonder hun waarde af te wegen. J. HALLEZ, PR.

3496 **Brom-Struick, Willemien** **79**

◆ REIDANSEN. *Geïll. dr. Pol Dom. — R'dam, Brusse, 1927, (21×16) 80 blz. 19 fr.*

V — Waarheid spreekt Gerard Brom waar ie in z'n voorwoord zegt: « Onze schijnbeschaving is van de natuur zo hopeloos vervreemd dat de mensen opnieuw dansen moeten leeren ». — Daarom is deze bundel reidansen (verzameld door Mevr. W. Brom-Struyck) onvoorwaardelijk welkom. Nu is het stellig de tijd voor sterke gezonde reaksie tegen al het hyper-kranke der sensualistiese dancingwoede. — De meeste der reidansen van deze bundel zijn zo kernfris omdat ze wortelen in folkloristiese schoonheid en nog stammen uit de ondubbelzinnige fantazie van het volk, uit 'n tijd die buiten de dekadensie bleef. Onderwijsgestichten, jeugdkringen, al wie zich met de spes patriae graag bezighouden doen beslist best zich deze bundel aan te schaffen. Dat 't geen blote teorie is, bewezen reeds herhaaldelik de reidans-uitvoeringen in Noord-Nederland. Wij, in 't Zuiden, hebben evenzeer nood aan de nieuwe levenbrengende elementen voor ontspanning en opleiding onzer Vlaamse kinderen. Laten de katholieken hierin 'n verheugend inisiatief nemen. De uitslag kan niet anders dan gunstig zijn over de ganse lijn. Per saldo hebben we Mevr. Brom-Struyck te danken voor 'r heerlik werk. ANTON VAN DE VELDE.

3497 **De Lattin, Amand** **72 : 71 : 9**

ONZE MOLENS. — *Antwerpen, Natuur en Stedenschoon, 1927, (21 × 16) 38 blz. 3,50 fr.*

V — Deze flinkgeschreven monographie geeft wat historie over oorsprong, over molenrechten in den ouden tijd, beschrijft dan con amore het verschillend karakter van hun uitzicht, en hoe ze leven en schoonheid bijzetten aan land en dorp, somt de oudste molens op, en onderzoekt welke toekomst hun — misschien — nog is weggelegd.
J. HALLEZ, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

3498 **Henskens, Jos.** **81**

◆ VOOR DE MENSEN. — *Brugge, Excelsior, 1927. (23 × 15) 46 blz. geb. 35 fr.*

IV — Ik meen daarin de stem te vernemen van iemand die eerlang wat zeggen zal omdat hij wat zeggen moet. Doch vooralsnu is dit bundeltje niet meer dan een belofte. Er wil jacht zijn in deze pelgrimage, doch men hoort meer den ronk van motors en masjienen dan de stormige stem eener ziel. Moderne beeldspraak lust ik wel, doch excentriciteit in beeld en woord als hier dient men te weren. Dat zal Henskens wanneer zijn leven, dat staat « in het teken der Ewigheid, tot geregelde aktiviteit » is gekomen. Een paar blz. uit « Vers » bewijzen dat hij kan.
Joz. DE VOGHT, PR.

3499 **Van den Vondel, Joost** **81 : 24 : 84**

◆ DE HEERLIJKHEID DER KERKE. *Uitgelegd door Jac. J. Zeij, S. J. Met drie muziekstukjes van Lodewijk De Vocht. Geïll. met 54 reproducties van oude*

platen en schilderijen. — s'Bosch, Teulings, 1926, (25 × 17) XII, 250 blz. (fl. 3,50) 39 fr.; geb. 49 fr.

IV — De geleerde Vondelkenner, E. P. Zeij, heeft grooten dienst bewezen, aan Vondels nagedachtenis en aan de Nederlandsch-sprekende kristenen, door het groot leerdicht over de Kerk nog genietbaar te maken. Hij had reeds, op dezelfde wijze en met grooten bijval, de *Altaargeheimenissen* vertolkt. Heldere uitleg in proza leidt broksgewijze de verzen in, en niet minder dan 54 platen uit de XVIIe eeuw spreken tot de oogen en de verbeelding. Die stof kan dan ook opperbest verwerkt worden tot voordrachten met lichtbeelden, afwisselend met de uitvoering der door onzen Lod. De Vocht getoonzette « gebeden » voor de Joden, voor de Heidenen, voor de Afgedwaalden, nl. de slotverzen van elk der drie Boeken of Zangen, waarin het gedicht verdeeld is. Die heerlijke muziek staat gedrukt in onderhavig boekdeel. Zulke « voordrachten » heeft E. P. Zeij reeds op vele plaatsen in Holland gegeven, tot groote voldoening zijner talrijke toehoorders. Wanneer onderneemt hij een dergelijke omreis in Vlaanderen? Ondertusschen zou dit sierlijk boek moeten aanwezig zijn in onze ernstige boekerijen: vele ontwikkelden, vooral priesters en studenten, zullen er oprecht genot aan beleven.

J. Salsmans, S. I.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

3500 **Coops, Mr. Willem** **83 : 91**

Tropengloed. Van der Meer's Indische ervaringen. — *R'dam, Brusse, 1927. (22 × 17) 182 blz.* *29 fr.*

(II)-III — Mr. Willem Van der Meer (of Mr. Willem Coops?) 's verblijf van eenige jaren in de Oost, bizonder te Makassar. Eerst wordt er met genoegelijken humor verteld uit den tijd der eerste kennismaking met het vreemde. Dan zijn leven ginder: niet zoozeer het tropenlandschap, de sights, de wonderen, dan wel de onmiddellijke omgeving: huis, levenswijze, vrienden, de Soos, enz., en... hoe Mr. V. d. Meer in Dora Durieu de vrouw van zijn hart vindt. Doch tot haar komt hij maar over de puinen van een andere ervaring: hij heeft een Japansch huishoudstertje gehad.., het zoogezegd onvermijdelijke geval voor den koloniaal... Hoewel niet zoo heel zwoel beschreven, toch, buiten principieele moraal, schoongepraat. Hij doet ook (misschien wel loffelijk te midden van zooveel banaals bij wereldsche menschen) aan theosophie, occultism, spiritism, maar alles niet erg diep. De schaarschte aan Oost-Indische beschrijvingen wordt vergoed door de voortreffelijke tafereelen van het terugreisdagboek: Singapore, Colombo, Bombay, Roode Zee. Leest gemakkelijk. Een prachtige druk van Brusse.

Dr Joris Caeymaex, pr.

3501 **Pérochon, Ernest** **83.3**

De Krotten. *Vert. uit h. Fransch dr. Ellen Forest. — Utrecht, Bruna, 1926, (21 × 15) 258 blz.* *fl. 3,75; geb. fl. 4,50*

II-III — « De Krotten (Les Creux-de-Maisons) daar ver, in de afgelegen streken van het platte boerenland, ergens in Frankrijk (Bocage, niet zoo heel ver van die andere gevloekte gouw, La Brière aan de Loire, door

A. de Chateaubriant vereeuwigd). De ellende die daar wordt geleden, en de grove, grauwe vroolijkheid, die daar, schaars, bij vlagen zich uitrazen wil ». (E. F.) Voor een boerenknecht is het daar onbegonnen werk aan een menschwaardige toekomst te denken; een gezin stichten beteekent het noodlot oproepen, en terugvallen tot de klas der landbedelaars. Dit is de geschiedenis van Séverin Pâtureau : hoe de arme, sterke weesjongen het met zijn moedig en djent vrouwtje Delphine toch waagt om hunnen innigen liefdedroom voort te zetten in hun tobbershuwelijk, maar moet begeven voor de tragische zorgen en ontberingen. Na Delphine's dood, met het talrijk kroost dat zij achterlaat en de steeds grootere moeilijkheden, versombert en verwildert de groote, ellendige tobber meer en meer. — Wij zijn ver van Gotthelf's heerlijk-idealistisch: Wie Uli der Knecht glücklig werd », eer bij Streuvels' en Querido's tafereelen van boerenwee. Bij Pérochon, zooals altijd, levendige beelden van veld, hofstede, dorp; physionomieën, karakters en veel menschelijkheid; en episch landschap. Boeiend, vast klaar en schoon in zijn bitterheid. Nogal streng voorbehoud geboden wegens realisme en een steekje ongeloof, hier en daar. De vertaling op eenige plaatsen iets slapper dan die van « Perceel 32. » Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

3502 Bowez, B. M. **83.0**

GEVAARLIJKE TEGENSTANDERS. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. G. H. v. d. Bovenkamp. — R'dam, Bontenbal, 1926, (21 × 15) 260 blz.* *fl. 2,25*

IV — Gevaarlijke, maar eerlijke en ridderlijke tegenstanders zijn Dade Hunter en Jack Allen, twee Amerikaansche goudzoekers, die uit de stad San Francisco aanlanden op de hoeve van Don Andres Picardo, een Spaansch kolonist. Niettegenstaande hun vreemde afkomst, winnen zij toch de gunst van Don Andres, en Jack zelfs de liefde van Don Andres' dochter, Teresita. Na in een duel — om haar — zijn Spaanschen mededinger, Don José, met de lasso, te hebben overwonnen, ruimt Jack vrijwillig het veld voor dezen en trekt met Dade terug naar de mijn. Fel boeiende ontspanningslectuur, zonder al te groote verwikkeling en daarom best genietbaar door 't volk, dat de waagstukken der twee vaqueros zal bewonderen en hun edele gevoelens waardeeren. De vertaling leest vlot, al zijn vele naamwoorden van een ander geslacht dan we gewoon zijn aan te treffen, zelfs in het algemeen Nederlandsch.

J. LAUWERYS, PR.

3503 De Sinclair, F. **83**

BARON SELDERIE. — *Amsterdam, Van Holkema & Warendorf; Antwerpen, Nederlandsche Boekh. (Daalders-editie) 2e druk (16 × 12) 218 blz.* *fl. 1.50*

IV — 'n Roman weer heelemaal in de trant van De Sinclair: klaar, eenvoudig van bouw, boeiend, met 'n ietwat gezochte intrigue. Het is feitelik niet meer dan 'n grote oplichterij door 'n kerel die, door 'n drietal vrouwen en nog één manspersoon geholpen, zich uitgeeft als Baron Riselski de Brune: de adelike familie (!) bestaat uit meneer en mevrouw, hun dochter Sonja en meid en knecht. Goed wist De Sinclair het mysterieus-ongewetene over dat boek te leggen. Van in 't begin voelt ge reeds dat daar iets niet in de haak is door de manier van doen van den knecht, en toch verneemt ge op de laatste bladzijde slechts wat hetfeitelijk is. Goed geslaagd! Wat minder drukfouten, zou in deze anders heel smakelike uitgave niet schaden. Integendeel! LEO ARRAS.

3504 Schäfer, Wilhelm **83.9 : 37**

DE LEVENSDAG VAN EEN MENSCHENVRIEND. *Vert. uit h. Duitsch (Lebenstag eines Menschenfreundes) dr. J. Bruinwold Riedel, — A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Nieuwe Romans) 1926. (18 × 12) 396 blz.* *geb. fl. 3,50*

IV — Dit boek verscheen in de serie « Nieuwe Romans ». Een roman, in de gewone beteekenis van dit woord is het echter geenszins; maar wel de uiterst-getrouw historische weergave van het leven van den zoo pas gevierden paedagoog : Pestalozzi. Dat leven, zoo vervuld met den liefdevollen drang naar volksveredeling, moet men nagegaan hebben om Pestalozzi's gedachten te vatten of naar verdienste te beoordeelen. En dat leven is boeiend lijk een roman. Achtereenvolgens wordt ons, na de vormingsjaren, de verdachte politicus, de armendwaas en schrijver op Neuhof, de weesvader te Stanz, de schoolmeester te Burgdorf en Yverdon, voor de oogen getooverd: 't is de morgen, de middag en de avond van een sympathiek, idealistisch philantroop, wiens ondernemingen steeds mislukken, doch wiens onbaatzuchtige liefde steeds bewondering afdwingt. Wie P.'s gedachten wil begrijpen, moet ook zijn hoop en zijn smart hebben meegeleefd. Dit prachtig vertaalde boek geeft ons daartoe ruimschoots gelegenheid. H. THIELEMANS, S. J.

3505 Sleeckx, D. **83 : 9**

DE STRATEN VAN ANTWERPEN. Kronieken en legenden. *Met portret. — Antwerpen, Gust. Janssens, 1921, 5e druk. (25 × 17) 338 blz.* *7 fr.*

IV-V — Een stof om toch altijd belangstelling te wekken: dagen in en door de Scheldestad geleefd, werken en geschiedenis van Antwerpsche figuren, allemaal uit de Middeleeuwen en den Hervormingstijd, met een overvloedige (of ook wetenschappelijke, weet ik niet) informatie, waardoor we toch wat meer weten dan door eene Vaderlandsche Historie. En het mag gezegd dat Sleeckx zijn verhalen gemoedelijk voorstelt. Kunst echter, — evocatie, samenbundelen van gegevens, karakterbeelden, — daarvan is bij den braaf doorvertellenden man geen vermoeden. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3506 Van der Lans, J. R. **83**

◆ HUMORESKEN: 1e Deel. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Centrale Rom. Bibl.) (20 × 14) 167 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1.50*

IV — Deze vier humoristische verhalen, ontleend aan 't burgersleven, behandelen de gewone geschiedenis van den liefde-roman in 't klein: Nr I *Wederwaardigheden van een Bijziende* vertellende 13 ongelukken van een kortzichtige: 't ergst trof hem de tegenslag in zijn huwelijksaanvraag en dit, om reden van zijn natuurlijk gebrek: zijn bijziendheid. Nr II *Nihilisten in den Haag* doen 't voorgestelde huwelijk van Treesje met den gierigaard P. A. Ezelstein mislukken. Ridder Kerk, die de farce van de nihilisten verzon, krijgt hare hand. Nr III *Een gelukkige Vergissing*: korte novelle uit 't minneleven van een kantoor-bediende. Eindelijk nr IV *Het slimme Klaverblad* is de schets van een officier, die zijn trouwlustige broers, een advokaat en een journalist, overwint in éénzelfde huwelijkspartij. In al deze humoresken zien we van in 't begin te gemakkelijk de liefde-ontknooping van 't einde; te dikwijls worden we door lange beschrijvingen tegengehouden in 't meêleven der handeling. Ontspanningslektuur, meer voor ontwikkelden dan voor 't gewoon publiek.
Dr R. TAVERNIERS, PR.

Van Eysselsteijn, Ben **83.0**

HET RAADSEL VAN DEN DERTIENDEN DECEMBER. — *R'dam, Brusse, 1927, (19 × 12) 230 blz.* *fl. 1,50 (15 fr.); geb. fl. 2,25*

IV — Een puzzle in vorm van detective- etc.-roman. Natuurlijk, brownings, razende auto's, chloroform, schaking, aanslagen, hyperdramatische verlossing, wegvluchten langs daken, mitsgaders een bom, een moord, de noodige mysterieuze, overal-presente held, en een « zij » quae dicitur Alice Morrisson. Op het laatst, na zenuwachtig tobben, komt de deus-ex-machina : een der helden. Hij houdt een redevoeringske van ± 28 bladzijden (formaat 19 × 12) dat alles opklaart!? (+ antichineesche charge). Dat Ben Van Eysselsteijn schrijven kan bewijst hij bij de oplossing van dit moeielijke raadsel. Radde taal, vlugge filmeerende actie, hijgende spanning : type van sensatiefeuilleton waarvan we voor onze boekerijen echter in het geheel niet houden.

M. VAN HOECK, PR.

3507 **Weilbach, Anna Margaretha** **83**

ZUSTER DORETE. *Vert. uit h. Deensch. — Den Haag, Voorhoeve, 1927. (19 × 13) 160 blz.* *fl. 1*

IV — Een mooi boek. Edele karakters en vrome geest, hoewel *protestantsch* getint. Zal iedereen behagen. M. VAN COPPENOLLE.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3508 **Adema, Tjeerd** **83.0**

OM DE ZILVEREN SCHATTEN DER ZEE. *Geïll. dr. Leo Gestel. — Baarn, Hollandia, 1926. (21 × 16) 156 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,75*

V-VIA — De lezer krijgt een juisten kijk op het visschersleven, daar de schrijver zelf hun lot gedeeld heeft. Zeker zal men hun hard werk leeren waardeeren! Het onderwerp, dat op zich zelf nogal droog is, verschaft nochtans een heel aangename en leerzame lezing, dank zij den vlotten verhaaltrant. M. VAN COPPENOLLE.

3509 **de Navery, Raoul** **83.0**

◆ DE LOTGEVALLEN VAN EEN JONGEN ZEEHELD, MAARTEN HAPERTSZOON TROMP. *Vert. uit h. Fransch. Geïll. dr. R. Dozy. — Antwerpen, L. Opdebeek, 1927. (27 × 18) 174 blz.* *12,50 fr.*

V-VIA — De schrijver verhaalt op echt boeiende wijze de jeugd van den grooten zeeheld van Nederland, admiraal Maarten Tromp (+ 1653). Het leven aan boord en op de vreemde kusten wordt uitvoerig beschreven: een prachtige onderhoudende les in de aardrijkskunde. De vertaling leest vlot. Als prijsboek vooral, ten zeerste aanbevolen.

J. LAUWERYS, PR.

3510 **Huet, Theo** **83 : 9 : 91**

HET ONDERAARDSCHE ANTWERPEN. — *Antwerpen, Gust. Janssens, (Scheldeserie). (21 × 14) 122 blz.* *5 fr.*

V — Schrijver verhaalt een reis bij boot en te voet door de overwelfde ruien van Antwerpen. Wat hij gezien heeft, heeft hij toegelicht met de opteekeningen uit de *Geschiedenis van Antwerpen* door Mertens en Torfs. Lezing voor het groote publiek, waar een legendarische novelle aan toegevoegd is. Dr FLORIS PRIMS, PR

3511 Palmen, Salvator, O. F. M. **83 : 92**

◆ I FIORETTI dat zijn DE KLEINE BLOEMEKENS VAN SINT-FRANCISCUS. *Vert. uit h. Italiaansch. Geïll. dr. Fr. M. Bonaventura Fieullien, O. F. M. — Mechelen, St Franciscusdrukkerij, 1927, (21 × 16) 262 blz. 12 fr.; prachtuitgave 15 fr.*

V — Vlaanderen bleef niet ten achter, wanneer het er om ging den arme van Assisi, ter gelegenheid van het jubeljaar 1926, te huldigen. « Boekengids » gaf recensies over de verschillende werken die toen het licht zagen. — Wat 'n vreugde nu deze vertaling van de Fioretti te mogen bekend maken. Alleszins kan ze de vergelijking met de uitgave van welk land ook aan. Pater Palmen zette de Fioretti over in een taal, zoo mild en warm, als de geest die er de ziel van is, zeer juist behoudend de simpele, archaische zegswijze, den roerenden verhaaltrant: fluens lac et mel. Fr. Bon. Fieullien verluchtte het werk met stemmige plaatjes, decoratief zwart-op-wit en wist met het dubbel-kruis motief op den omslag een raak zielebeeld uit te teekenen. De St-Franciscus-drukkerij (Mechelen) gaf het mooie bewijs dat ze in den typographischen opbloei van onze Vlaamsche uitgaven, deze Bloemekens, bloemig aanbeiden kan. — Deze Fioretti zijn een gedroomd geschenk voor wien nu eens 'n mooi boek geven wil, en een dankbare winst voor onze boekerijen.

M. VAN HOECK, PR.

3512 Scheepens, J. **83.3**

◆ IN DEN MAALSTROOM. *Naar het Fransch. — Leiden, Futura (Futura-Bibl., nr 12) (18 × 12) 342 blz. fl. 1,25; gec. fl. 1,75*

V — Gérard is een van de velen die hun geluk gaan beproeven in de grootstad. Teleurgesteld en bedrogen door valsche volksleiders werpt hij zich hals over kop in den maalstroom van klassenstrijd en politieke arbeiderstwisten. Hij dreigt daarin te verzinken maar hij wordt nog tijdig gered door zijn eigen zoon. — Hier staan de twee levensopvattingen van het arbeidersleven tegenover elkaar: de materialistische van den vader welke niets brengt dan ontgoocheling en verbittering — de christelijke van den zoon, welke den arbeid doet liefhebben en tevens den mensch gelukkig maakt. Ik wenschte dit boek in de handen van elken werkman.

A. CORLUY, PR.

3513 Struyf, Ivo, S. J. **83 : 39**

◆ KONGOLEESCHE VERTELLINGEN: I. KONGOLEESCHE FABELS EN DIERENSPROOKJES II. KONGOLEESCHEE REIJNARDIJEN. — *Brugge, Excelsior, 1925, 3 dln. (21 × 16) 94, 72 blz. elk 3,90 fr.*

V* — Hier geeft Pater Struyf ons twee bundels Kongoleesche vertellingen die van boeiend belang zijn voor al wie onze kolonie niet uitsluitend beschouwt als een reuzenkom met gouden bed, maar ook belang stelt in de ziel van een volk dat wij toch geroepen zijn te beschaven. — Opvallend is de « expressionistische » opmerkingsgave dezer natuurkinderen; ook het primeerend belang dat zij hechten aan het vernuft, de slimheid. Onder dit laatste opzicht zijn de Reijnardijen bijzonder goed. Alleen jammer, dat er op 't einde een paar herhalingen in voorkomen. Schrijvers naam staat borg voor de geloofwaardigheid en getrouwe weergave. Bedoeld, niet als resultaat, maar als grondslag voor verdere studie, blijft deze uitgave op zichzelf reeds bijzonder aanbevelenswaard.

E. BOELAERT, M. S. C.

3514 Van Hemeldonck, E. & Ramon, Fr. **83.0 : 91**

◆ VAN TOONTJE DIE NAAR ROME GING. Reisverhaal voor onze jongens en

meisjes. *Geïll. met 44 platen. — Averbode, Abdij, (Lenteweelde-Bibliotheek, Reeks B., Ontspanningslectuur), 1927, (27 × 19) 98 blz.* *9 fr.*

V — Pater Haeck is met een grooten Toon naar Rome geweest in dat gezegende jubeljaar 1925; Van Hemeldonck en Ramon trokken op met een kleinen Toon en vertellen nu van de eeuwig-jonge weelde door den jongen genoten. Wat hebben onze jongens en meisjes tegenwoordig toch een mooie keuze van boeken, voor hen gedacht en geschreven. Om enkel maar te gewagen van de prettige werken door Leeslust uitgegeven : daarin vinden ze, en smakelijk opgedischt, een feestelijke portie levenswijsheid en kennis. En naast die uitgave, de publicaties van de Averbode'sche Abdij, die nu pas weer met dit jongens- en meisjesboek, onze katholieke kinderlectuur zoozeer verrijkt. Instructief, opvoedend, kleurig is dit mooie reisverhaal. De schrijvers — en hiervoor 'n hartelik proficiat! — hebben Italië en Rome bekeken door Toontje's oogen en den film, dien ze afrollen, belicht met Roomsche zon. Dat volstaat om te getuigen dat dit boek is: schoone, katholieke kinderlectuur. Laten alle boekerijen het aanschaffen en hun jonge lezers in de handen steken. De uitgeverij maakte er een mooi volume van, dat door de vele platen nog ten zeerste wint aan doelmatige opvoedkundige en vormende kracht. M. Van Hoeck, pr.

3515 Veterman, Eduard **83**

De wrekende God. Een spannend verhaal. — *Baarn, Hollandia, 1927. (20 × 14) 104 blz.* *fl. 0,90*

V — Spannend, jawel, in hooge mate. Op een soirée, vier kostbare kleinoodiën die spoorloos verdwijnen en even spoorloos voor de pinnen komen, de moord van een ouden respectabelen lord, een moordpoging en wat weet ik al... En als dan alles aan het licht komt door de hulp van een Kaffer en van een Kaffergod en als het blijkt dat... Maar dat zal ik niet vertellen, want het zou de spanning rats door breken van de lezers die verslingerd zijn op zoo'n goedje. Vlot verteld, vlot geschreven, dat is al het beste dat men daarvan kan getuigen, Laat ik er bij voegen dat de schrijver dezelfde is die met Felix Timmermans heeft meegewerkt om Pirroen en De Ster en Leontientje op de planken te brengen. Dr A. Boon, pr.

3516 Walch, Jan **83 : 92**

St. Franciscus van Assisi. *Baarn, Hollandia, 1926. (17 × 11) 76 blz. fl. 0,90*

V* — Een nieuw werkje over Franciskus van den Franciskuskenner Jan Walch. Hier dweept hij met den poverello, die ten slotte voor hem meer een curiosum schijnt dan wel een man die door bovennatuurlijke heiligheid uitblonk boven allen. De legenden — het zijn de voornaamste Fioretti, welke Jan Walch hier verzamelde en op eigen mannier bewerkte — doen subtiel en onzeggelijk weemoedig aan. Ik meen dat het voor niet-katholieken, die niet opgaan kunnen in de bovennatuurlijkheid van Franciscus'figuur, de ideale lektuur is om dezen mystieker te benaderen. Ook voor dezen die wars zijn van z. g. heiligenlevens of voor uitgebreider werken geen tijd vinden. Ernest Vander Hallen.

3517 X **05 : 266 : 88**

◆ St. Michaels-Almanak 1928 — *Hamont, Missiehuis St Willibrordus, 1927. (24 × 19) 112 blz.* *3,50 fr.*

V-VI — Elk jaar is St. Michaels-Almanak bij vele missievrienden een

welkome gast, die goed vertellen kan en keurig verzorgd voor den dag komt. Grooten en kleinen vinden er hun gading. Steeds aanbevolen.
E. B.

3518 **X** **05 : 88 : 2 : 37**

◆ DE WACHTER OP DEN TOREN. 'n Boekje voor onze studeerende Jeugd. *Geïll. — Averbode Abdij, 1927. (18 × 13) 230 blz.* *10 fr.*

V — Hier vindt ge van alles in: een uitgebreiden kalender, met korte levensschets van al de heiligen die in het jaar gevierd worden; een studie over de kerstmis-liturgie in de abdij-kerk van Averbode, met prachtige foto's; artikeltjes over roeping en levensrichting; verscheidene mooie verhalen; en, last not least, een zeer wel geslaagd tooneelstukje van C. Eeckels : De mislukte Ontvluchting, voor meisjes, en een ander voor jongens : Tarcisius, patroon der kruistochters, van Aloïs Jespers. En als ge daarmee op de markt gaat staan, en ge zegt dat dit alles te koopen is voor 10 fr., dan koopt zeker iedereen die goedkoope goudmijn, en dan zal er niemand spijt van hebben. Jongens en meisjes, weest Averbode dankbaar voor zulk prachtboek. F. VERMUYTEN, PR.

VI^A — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

3519 **Lavki Lod.** **83**

◆ MIJN MAKKERS. Verhaal uit het Leven van een Rakker, n^r 5. *Met omslagteekening van A. Verstreken. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (19 × 15) 94 blz.* *7 fr.*

V-VI^A-B — Het vervolg op « Mijn Vacantie » ? want het verlof is het liedje met het trimester als refrein... Verhaalt van Lommeke's interneworden op het Seminarie, zijn eerste impressies en nieuwe makkers ? 't Zijn er schelmsche kwaperten die dat goeie Lommeke in hun netten vangen. En de herrie en de straf blijven niet uit... Doch hoe vervaagd ook, het beeld van den ouden professor doemt weer op en wekt vroeging, en Lievekens's simpel briefje en vlijtig-gewrochte pennewisser lokken traantjes in de deugniet-oogen, en Lommeke is weer de goeie, die zelfs aan den kop geraakt van de klas. Niewaar Brusseleer ? Een der fijnste boeken van Lavki, vrij nu van alle romantisme hoe handig bijgesleurd ook, trouw uitbeeldend het doodgewone seminarieleven. Maar met een mild en mooi kijkje in de jongensziel. Het boek der Vlaamsche oprechtheid, dat sluit met dezen zet van 'n jongen over de leeraars : « Brave mannen dat zijn ze ook. Maar valschheid en mouwstrijkerij en geheime deugnieterij kunnen ze niet uitstaan. En ze hebben potdikke gelijk, groot gelijk. » Merci, jongen ! A. VAN DEN DRIES, PR.

3520 **Lavki, Lod.** **83**

◆ OP DEN TOREN. *Met omslagteekening van Aug. Verstreken — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (19 × 15) 84 blz.* *7 fr.*

V-VI^A-B — Stel U gerust: de grimmige man op de omslagplaat, mikkend met zijn revolver, heeft het niet op den lezer gemunt, maar wel op Jef en Vic, de twee snaaksche misdienaartjes die hem in zijn verdacht verblijf en mysterieus bedrijf ontdekten boven op den kerktoren. Die loebas van een Loets is — ze ondervinden het — een dronkelap en een kiekendief, die een medeplichtige heeft en een onschuldige, den drommelschen straatlooper Hun, 't gevang in krijgt. Maar de jongens

kennen en kwijten hun plicht tot voor de rechtbank. En 't loon van die moreel-goeie daad ? Hun is gewonnen voor Ons Lieven Heer en zal in eere houden den toren en zijn kruis. Een romantisch drama-verhaal alweer, niewaar, boeiend en pakkend naar Lavki's besten trant. Maar alle sensatiejacht en sentimentalisme is er duchtig uitgeweerd. Enkel het bloot verloop der vele incidenten, als in een film, maar suggestief genoeg en drijvend tot deugden die een jongensleven vermooien kunnen. A. VAN DEN DRIES, PR.

3521 **Roeland, F.** **83**
◆
DOOR DEN STORM. *Geïll. door Ed. Van Offel. — Antwerpen, L. Opdebeek, 1927. (24 × 16), 62 blz.* *2 fr.*
VIA-B — De jonge Kees rijdt per fiets door den storm, om den dokter te gaan halen voor zijn stervende moeder. Hij wordt neergesmakt door een uitgerukten boom. Dit ongeluk maakt hem lam, en de tering ondermijnt zijne jonge levenskrachten. Zijne jeugdige natuur komt eerst in opstand, maar daarna onderwerpt hij zich met christelijke gelatenheid aan zijn lot en draagt blijmoedig zijn kruis. Stichtende lektuur.
Dr A. CARDYN, PR.

3522 **Teresa, Zr. Ma.** **83**
◆
GENEZEN. *Geïll. dr. Rob. Graafland. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia, 1927. (22 X 16) 142 blz.* *12,50 fr.*
VIA-M — Zuster M. Teresa heeft niet alleen een goede pen, ze heeft ook — en dat geeft de groote waarde aan haar boeken — een groot hart. Ze begrijpt haar kinderen, ze houdt van hen, ze leeft met hen mee. Ze kan bij jonge zielen zoo zacht den vinger op de wonde leggen dat ze er haast geen pijn van hebben, en ze dan toch krachtig ter genezing leiden. Dat doet ze wellicht in haar dagelijkschen omgang met kinderen, dat doet ze ook in haar boeken. In dit boek geeft ze weer vier verhalen met diepe strekking, en tevens zeer aangenaam om lezen. Men kan, als kinderboeken, al niet veel beter wenschen.
F. VERMUYTEN, PR.

3523 **Teresa, Zr. Ma.** **83**
◆
MIEP-IK-OOK. *Geïll. dr. Rob. Graafland. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia, 1927. (22 × 16) 138 blz.* *12,50 fr.*
VIA-M — Een heele reeks sermoenen over apostolaat zou misschien niet zooveel goed doen als dit prachtboek voor jonge meisjes. In het eerste verhaal zien we een meisje aan 't werk dat heel haar familie vuriger maakt en haar vader bekeert, in het 2e en 3e gaat het over het apostolaat op school, en als toemaatje krijgen we een allerprettigste kostschoolherinnering. Elke school en elke kinderbibliotheek zou er moeten voor zorgen dat dit boek — en de andere van Malmberg's jeugdbibliotheek — veel gelezen worden. F. VERMUYTEN, PR.

3524 **Teresa, Zr. Ma.** **83 : 93**
◆
UIT 'T DAGBOEK VAN HENK EN LOU « OP REIS ». *Geïll. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen Neerlandia, 1927, (25 × 16) 162 blz. 17,50 fr.; geb. 24 fr.*
VI-A.M — Interessant reisverhaal, op heel belangwekkende en pittige wijze verteld. Diep godsdienstig. Prachtige uitgave. Wanneer verschijnt het vervolg dat in de laatste regels wordt beloofd? Best geschikt voor prijsuitdeelingen in Katholieke meisjesscholen. M. VAN COPPENOLLE.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3525 **Edgard** **83.9**

◆ HET WITTE MUISJE EN ANDERE VERTELLINGEN. *Geïll. dr. P. Van Geldorp en Rob. Graafland. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia, 1927. (22 × 16) 198 blz.* *15 fr.*

VIA-B-M — Mooie kinderlectuur. Sommige verhaaltjes met historischen achtergrond : dus leerrijk en tevens aangenaam. De leuke illustratie verdient een bijzonderen lof. M. VAN COPPENOLLE.

3526 **Terlingen, G.** **83**

◆ RESI EN HAAR GROOTE KONING. Een vertelling voor eerst communicantjes. *— A'dam, R. K. Boekcentrale. 1927. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,65*

VIB — Resi, een « Kindeke van den dood » doet haar 1e Communie op haar ziekbed, na een lange en zorgvuldige voorbereiding, en geneest daarna. Eerste communicantjes, en ook wel grootere kinderen, zullen met veel vrucht — en ook met veel voldoening — dit keurig-fijne boekje lezen. 't Is ook bijzonder net uitgegeven. F. VERMUYTEN, PR.

3527 **Van der Klei, Jac.** **83 : 81**

KIKKERTJE-DIKKERDJE. *Geïll. met teekeningen dr. van d. Viel. — Laren, Schoonderbeek (Zonnige Leven). 1927, (16 × 25) 30 blz.* *geb. fl. 1,25*

VIC — Ten gebruike van de kleinen is dit een lief verhaaltje. Als inhoud nogal onbeduidend. Sierlijke plaatjes. M. VAN COPPENOLLE.

84. ESSAYS

3528 **Greshoff, J.** **91 : 88**

UREN. — *Maastricht, Boosten en Stols, 1926. (18 × 20) 88 blz.* *fl. 1.50*

IV* — De auteur van dit werkje is op reis gegaan om verpoozing te zoeken en de verveling te verdrijven. Natuurlijk naar het Zuiden waar de temperatuur doordrenkt is van de weeïge nostalgie die den supergekultiveerden en geblaseerden mensch van onzen tijd toch overal vervolgt. Dat ook die reis en onze genietingen een désillusie worden voor het moede hart, verwondert ons niet. Dit werkje is esthetisme van de meest onsociale soort. Greshoff blijft bij het uiterlijke der dingen: hij zoekt de zoete, werkelijke schoonheid van het Oosten, en meent daarbij de onsterfelijke ziel te voeden. Een werkje van dit soort lijkt me, sociaal gesproken, een treurig verschijnsel in dezen tijd. Het meeste respekt overigens voor de kwaliteit van het impressionistisch proza van dit boekje, dat litterair zeer hoog staat. ERNEST VANDER HALLEN.

3529 **Monteyne, Lode** **84 : 82**

KRITISCHE BIJDRAGEN OVER TOONEEL. — Met een inleidend woord van Dr Maurits Sabbe. — *Antwerpen, Ruquoy, Delagarde en Van Uffelen, 1926, (20 × 14) 258 blz.* *12 fr.*

IV — Worden behandeld: Vlaamsche tooneelschrijvers van dezen tijd (nogal uitvoerig over Teirlinck en Schmidt), plus eenige andere auteurs, Hegenscheidt, Buysse, een stuk van Rutten en een van Schurman, daarna een vijftal schrijvers van over de grenzen, en om te sluiten klassieken-studies. — Dr M. Sabbe bepaalt zeer goed: « De critische tooneelstudies van Lode Monteyne getuigen van een sereener denkvermogen (dan vroegere tooneelcritiek), meer kennis en meer geestelijke

elegantie. Wij vinden er een grondige technische ontleding van het besproken werk; een gevoelig meeleven in het dramatische gebeuren, een soort van veelzieligheid....; een kennis van de buitenlandsche tooneelliteratuur, die behoedt tegen provintiale overschatting van eigen kunst... » We kunnen er bijvoegen dat Monteyne in dit werk kiesch is en niet toegeeflijk voor zedelijke ontaardingen zooals er in het modern tooneel voorkomen. Een positief etisch richtsnoer evenwel, en een verbandhouden met de algemeene geestelijke stroomingen missen we nog bij hem. Dr Joris Caeymaex, pr.

9. — Geschiedenis

3530 **Denucé, J.** **01 : 9**

Inventaris op het Plantynscharchief. — *Antwerpen, Veritas, 1927, (25 × 16) 166 blz.* *10 fr.*

V — Het museum Plantin-Moretus bewaart het archieffonds van het oude drukkershuis. Bovendien is er sinds de overname van het huis door de stad Antwerpen ook nog een en ander bijgekocht of verkregen dat het archief verrijkt heeft. Maar belangrijkst blijft het eigen typographisch archief met de lange reeksen *Journaelen* en *Groot-Boeken*, met de *Copyboeken*, de ontvangen briefwisseling enz. Dr Denucé vergemakkelijkt nu de benuttiging van dien schat door de uitgave van dezen beschrijvenden inventaris. Bij het opmaken hiervan heeft hij vooral gelet op de *personen* waarvan het archief een of ander brief of handschrift bewaart. Dr Floris Prims, pr.

3531 **Geyl, Dr P.** **9 : 32**

De Groot-Nederlandsche Gedachte. Historische en politieke beschouwingen. — *Haarlem, Tjeenk Willink, 1925. (23 × 15) 156 blz.* *fl. 1.90*

IV — Onder dezen titel bundelt Prof. Dr P. Geyl enkele artikelen, die vroeger links of rechts van hem verschenen. Zoo vinden wij hier terug: Vlaanderen en wij; Nederland en België: De opvattingen der Nederl. geschiedschrijvers over de scheuring der Nederlanden op het einde der XVIe eeuw; De klein-Nederlandsche traditie in onze historiografie; Holland's politiek ten opzichte van de Zuidelijke Nederlanden oudtijds en nu. Uit deze zoo bij 't eerste zicht gansch verschillende lezingen klinkt een zelfde bedoeling ons tegen : een poging om de geschiedenis der betrekkingen van Holland en Vlaanderen uit het standpunt voor heden te herzien. Deze herziening is zeer raak en gelukkig en 't zal dan ook niemand verwonderen dat de schrijver, die scherp en critisch toekijkt menig feit gansch anders ziet en weleens tot verrassende besluiten komt. Over 't algemeen kan men ten andere best vrede hebben met deze uiteenzettingen, al zal men daarom niet altijd instemmen met de besluiten die de schrijver uit deze vaststellingen trekt. Een belangrijk boek, dat nieuwe horizonten opent en tot nadenken stemt.

Dr J. Uytterhoeven.

3532 **Prims, Floris** **9**

◆ Geschiedenis van Antwerpen: I. Jong Antwerpen (Van den Oorsprong tot de Vrijheidsbrieven 1221. — *Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel, 1927. (21 × 17) 176 blz.* *16 fr.*

V — Dr Prims geeft ons hier het eerste deel van een nieuwe geschiedenis van Antwerpen die een levenswerk kan worden. Hij oordeelde terecht dat het standaardwerk van Mertens en Torfs na 80 jaren omver-

haald is door den tijd en dat het *opus magnum* van P. Génard, *Anvers à travers les âges*, niet veel méér is dan een salonmeubel, luxueus en overbodig: Anvers à travers les images. Goed zoo. In zijn werk, dat hij met dit eerste deel flink inzet, wil de schrijver de resultaten samenvatten van wat de geschiedschrijvers sedertdien hebben bijeengebracht en van de vondsten die hij zelf deed sedert zijn aanwezigheid op het stadsarchief. Het opzet is heel breed; dit deel gaat immers slechts tot in 1221, datum der eerste vrijheidsbrieven. — Naar men weet zijn de Antwerpsche middeleeuwen inderdaad « duister ». Niet enkel dat: ze zijn bedolven onder een laag legenden (Brabo, Tanchelm enz.) die klaar doorzicht belemmert. Dr Prims heeft het geluk gehad heel wat lichtte kunnen werpen op onze XIIIe eeuw vooral, bij middel van Kerkelijke documenten en van den taaien arbeid van wijlen P. Goetschalckx. Hij geeft ons een synthetisch beeld van het ontstaan der stad, in een nuchteren, klaren vorm zonder overbodige panegyriek. Hij maakt korte metten met heel wat legenden die de moderne geschiedschrijving als dusdanig brandmerkte, zet zeer persoonlijke en interessante theorieën in de plaats waar nieuwe feiten ontbreken en geeft blijk van scherpen opmerkingszin in zake tekstcritiek. — Enkele opmerkingen: door stoffelijke redenen genoopt heeft de schrijver alle notas verworpen. Dit is erg jammer vooral voor die deelen waar wij geheel ongekende gegevens aanbrengt of aan bekende feiten een nieuw uitzicht verleent. Dit zal wel vaak de door hem zelf gewenschte verdere studie verhinderen. — Wat den vorm betreft: is er geen wagenis mee gemoeid een stadsgeschiedenis als een « biologisch proces » te schetsen? Zal dit niet tot geforceerde verklaring van zekere periodes leiden? Een populair bedoeld werk als dit mag niet droog zijn. Daartegen zondigen de drie eerste kapittels nogal erg. Van af het vierde schijnt de schrijver op dreef te komen. Voor détail-critiek is hier de plaats niet, maar waarom dingen schrijven als: « gedatumd, datums, heimaat », enz. We hebben al zoo weinig taalrespect. — Wellicht klinkt dit alles als vitterij op een product van noesten en schranderen arbeid. Historische synthesen worden alle 20 jaren herschreven. Dit doet menig stoute bewering verontschuldigen bij ontstentenis van notas, en helpt de kleine fouten van dit groote werk vergeven. Het is volop waard het groote publiek te bereiken waarvoor het is bestemd. Dr J. A. Goris.

3533 Van Bergen, Edward **9**

◆ Drie Bladzijden uit de Geschiedenis van Antwerpen. — *Antwerpen, Gust. Janssens (Schelde-serie, 6). 1923. (20 × 16) 46 blz.* *2 fr.*

V — Die drie bladzijden gelden 1) het verzet der Antwerpsche aalmoezeniers tegen het gebod van het Fransche Stadsbestuur in 1794-1795 om de weeskinderen naar den eerdienst van de Godin der Rede te leiden; 2) het verzet derzelfden tegen het bevel van den Franschen Prefect in 1809, weeskinderen te leveren voor marine-dienst; 3) bijzonderheden omtrent de afschaffing der « schuif » voor vondelingen. Verdienstelijk en nieuw. Dr Floris Prims, pr.

3534 Wagenvoort, Dr H. **9**

◆ Varia Vita. Schets van de geestelijke stroomingen in Rome en Italië van omstreeks 200 vóór tot 200 na Christus. — *Groningen, Wolters (Antieke Cultuur) 1927. (21 × 14) 202 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 2,90*

IV — Varia Vita. Ja, vol afwisseling en verscheidenheid was het geestes- en gemoedsleven te Rome in de laatste eeuwen der Republiek en de

eerste van den Keizertijd. De voornaamste invloeden, die het beheerschten, doet de schrijver kennen: dien van de Hellenistische Renaissance, van de Oostersche mysteriën, van het Stoïcisme, het Epicurisme en andere philosophische systemen, van de verschillende vormen van het monotheïsme enz. Hij moest zich tot de hoofdtrekken beperken, maar hij doet het blijkbaar met volledige beheersching der stof; zijn uiteenzetting is dan ook duidelijk en aangenaam te lezen. Bij de verspreiding van het Christendom houdt hij alleen rekening met natuurlijke factoren, doch verder zal een katholiek lezer nergens aanstoot vinden. — Het boek bevat tien buitentekstplaten, waarbij een goede verklaring gegeven wordt; vooraan komt een nuttige bibliographie; de laatste 55 bladzijden bevatten Latijnsche teksten, welke de lezer soms in zijn bezit niet zou hebben. — Warm aanbevolen aan allen, die belang stellen in de klassieke oudheid, doch vooral aan de leeraren en de studenten in de klassieke philologie. A. GEEREBAERT, S. I.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REISVERHALEN

3535 **Caeymax, Joris** **88**

◆ VERTOEVEN. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (18 × 15) 52 blz. 11 fr.*

V* — Een zeer verfijnd bundeltje van den priester-estheet Dr Caeymaex. Van zijn vele reizen bracht hij zeer persoonlijke indrukken mee die hij noteerde in een uiterst geraffineerde taal, die haast dekadent gaat lijken, zoet en weemoedig en luxueus en vol gedempte, zachte stemming. Het tweedeelig gedicht dat hij aan zijn moeder wijdt is zeer gaaf en zuiver van gedacht. Allerindividueelst zijn de emoties welke zijn vrome ziel ondergaat bij het opdragen van het heilig misoffer, en die hij hier in dicht en proza weergeeft, vol lyriek en geestelijke verrukkingen en subtiele emoties. In zijn geheel ademt het hooge verfijning zooals het gansche boek. Jammer dat de mooie bespiegelende bladzij die hij « Jeugd » betitelde, op meer dan een plaats zoo goed als onverstaanbaar is. — In zijn geheel genomen staat dit werkje in het teeken der « individueele expressie van de persoonlijke schoonheidsontroering », en dus buiten het vernieuwingsproces van onze nieuwe literatuur. Maar priester Caeymaex schreef en dichtte zooals zijn eigen godsdienstig gemoed, zijn wezen en zijn temperament hem ingaven : en dat is per slot van rekening toch de eenige echte en waarachtige kunst. Een rijk artist heeft de dichter zich in dit bundeltje getoond, dat lezing en waardeering overwaard is. ERNEST VANDER HALLEN.

3536 **Delhougne, H.** **91**

◆ DE INGANGSPOORT VAN NEERLANDS MIJNGEBIED IN HET SCHOONE LIMBURG. — *Sittard, H. Delhougne, 13 Putstraat. 1926. (18 × 18) 270 blz. fl. 1,50*

*V — De vreemdelingen lokken naar Sittard, den Sittardenaar een beteren kijk geven op al wat hem omringt is het doel van de verzamelaars. Waarlijk Sittard moet een lief plekje zijn! Te oordeelen naar deze fraaie illustraties, naar deze bladzijden die van deze stad beschrijven: 't verleden en 't natuurschoon, de nijverheid en 't onderwijs, de kunst en de wetenschap zijner bewoners, met hun aard en gewoonten. Een aangename gids is dit boek, welke den lezer aanzet tot een bezoek aan die schilderachtige plek van 't schoone Limburg. D. DE PAUW, O. P.

3537 **Grosemans, H.** **91 : 32 : 39**

DE AZUREN KUST. De Provensaalsche beweging. Korsika. — *Met 2 kaarten en 27 illustraties. — Brussel, Libertas (17 × 13) 160 blz. 12,50 fr.*

V — Veel eenvoudig, nuttig inlichtingsmateriaal. En een gezonde belangstelling in natuurschoon, kultuurtoestanden en letterkunde. Pretentielooze, maar niet onverdienstelijke joernalistiek. Stak het maar in een schooner pak! Maar dan de prijs, natuurlijk...

Dr Joris Caeymaex, pr.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

3538 **Eeckels, Constant** **92.2**

De Gelukzalige Anna van den H. Bartholomeus. *Geïll. met portret. — Brugge, Excelsior, 1927, (22 × 14) 94 blz.* *5 fr.*

V* — Onzen tol van dank hebben wij te betalen aan haar, die voor drie eeuwen leefde in ons land, achter de tralies van den Karmel, op den Rosier, en tot tweemaal toe de stad Antwerpen door haar gebed heeft bevrijd van vijandelijken inval. Haar liefde-leven met Kristus, haar zwarte beproevingsnacht, haar vriendschap met de groote H. Theresia van Avila, verhaalt ons Constant Eeckels met begrijpende liefde. Heel 't boekje door borduurt hij, nevens de gebeurtenissen van dit mystieke leven, de bedenkingen van zijn apostelhart, welke niet malsch zijn voor de moderne menschen. Ernstig, verheffende lektuur voor ontwikkelden.

D. De Pauw, O. P.

3539 **Frumentius, F. M.** **83 : 92**

Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen, voor alle dagen des jaars. 1e en 2e Deel. *Geïll. — Antwerpen, L. Opdebeeck, 1926, 2 dln. (32 × 21) 240, 268 blz.* *samen 25 fr.*

*V — Een heele aanpak, zoo 'n werk. Een populaire uitgave van de biografieën van zoowat 'n drie-, vierhonderd heiligen en gelukzaligen. Het boek is zeer los en zonder de minste litteraire pretentie geschreven, naast de levensbeschrijving van de heiligen welke de Kerk in haar officie gedenkt, geeft de auteur de namen en jaargetallen der andere gecanonniseerde heiligen van elken dag, naar de lijsten der Bollandisten. Een werk als dit blijft uit den aard van de zaak betrekkelijk onvolledig, doch we verheugen ons er om dat de Vlaamsche figuren hier tamelijk goed vertegenwoordigd zijn. Eenige datums en dergelijke opgaven zijn onjuist, terwijl een paar malen de titel « heilige » gebezigd werd voor « gelukzalig », en vice-versa. De teekeningen zijn leelijk. Alles bijeen een boek dat de uitgever op tientallen duizenden exemplaren diende te kunnen verspreiden, en dat zijn weg in elk Vlaamsch huis diende te vinden.

Ernest Vander Hallen.

3540 **Goyau, Georges** **92**

Ozanam. *Geaut. vert. uit h. Fransch dr. Dr Houben. — Brussel, Luyckx, 1927. (20 × 13) 136 blz.* *6 fr.*

V* — Ozanam's werk leeft voort in de bloeiende Vincentiusvereenigingen en zijn roem stijgt met den dag. Katholiek uit één stuk, geschiedschrijver, sociale hervormer, verdediger der Kerk blijft hij de type van leek-apostel. De dood heeft hem te vroeg weggerukt van zijn werk. Alles bleef onvoltooid. Maar zijn ziel heeft hij geheiligd. Opperbest zijn voor onze boekerijen deze synthetische bladzijden, welke G. Goyau heeft gewijd aan de nagedachtenis van dezen prachtmensch.

D. De Pauw, O. P.

3541 **Meijer, G. A., O. P.** **92**

De H. Thomas Van Aquino, kerkleeraar en patroon der katholieke scholen. — *'s Bosch, Mosmans, 1926. (23 × 16) 56 blz.* *fl. 0,50*

V — Zeer verdienstelijk heeft P. Meijer zich gemaakt door zijn geschiedkundige werken over St Dominikus' orde en door zijn stichtende « St Dominicus' Bloemen ». Niet den geleerde in Thomas leert hij ons kennen met deze levensschets maar wel den heilige die rein, nederig, gehoorzaam is geweest heel zijn leven als een kind. Zijn orde-broeders deden wel, de verspreide opstelletjes over Thomas, in den Rozenkrans verschenen, bijeen te rapen en ze in boekvorm uit te geven tot stichting van devote zielen. P. De Pauw, O. P.

3542 Scheltjens, Lodewijk **92 : 78**

Edgard Tinel. Een beroemd toonkundige. — *Antwerpen, Opdebeek, (Beroemde Mannen uit het Waasland), 1926. (27 × 18) 24 blz.* *2 fr.*

V — 't Is geen particularisme wanneer een bepaalde streek den lof steekt over zijn menschen « van beteekenis ». Dat is Tinel geweest. Lodewijk Scheltjens in « Beroemde Mannen uit het Waasland, Edgard Tinel » brengt eenvoudig een pieteitshulde aan een der hunnen, en den onzen. En die 't waardig is. Om Tinel op een ruime schaal in de vereering te brengen daartoe is Paul Tinels boek over zijn vader niet bestemd. Doch schriftjes van dezen aard (24 blz.) bereiken dat doel wel. Veel staat er in dit kort bestek: kinderjaren, te Brussel; op eigen vleugelen; de eerste comporitieën; prijs van Rome; godsdienstige muziek; te Mechelen; laatste levensjaren; anecdoten uit zijn leven. Voldoende voor iemand die op gemakkelijke wijze een treffelijk beeld verlangt van den meester. Dr Floris Van der Mueren.

3543 Schurhammer, P. J., S. J. **92 : 266**

◆ De H. Franciscus Xaverius, de apostel van Indië en Japan. *Vert. uit h. Duitsch dr. M. Verbeylezoon, S. J. Geïll. met portret. — Leuven, Xaveriana, 1927. (21 × 15) 320 blz.* *12,50 fr.*

V* — Dit leven van den H. Franciscus komt den lezer voor als een, op stuk van gebeurtenissen en feiten, absoluut volledig ingelicht verhaal. Daar komt bij een verbluffende duidelijkheid in het aanbieden der overvloedige stof. Xaverius is het type van den apostel op de uiterste posten der Europeesche doordringing, steeds verder ziend, en tevens zich inlevend in het Oosten. Het eerste deel, Franciscus' Jeugd, dat een beetje meer letterkundig opgevat is, deed ons een tegenhanger van Van Tichelen's Paulus verwachten, doch schrijver bepaalt zich verder tot het eenvoudig, maar, ik herhaal het, bijzonder duidelijk verhaal.

Dr Joris Caeymaex, pr.

3544 Ysabie-Van Overbeke, Mevr. R. **92**

◆ De Roos van Hongarije of De H. Elisabeth van Hongarije, voor onze kinderen bewerkt. — *Brussel, Luyckx, 1927, (24 × 16) 62 blz.* *6 fr.*

VIa — Alhoewel heiligenlevens gewoonlijk niet in den smaak vallen bij kinderen, durf ik toch verzekeren dat ze gretig dit boekje zullen lezen. De heilige die er in voorgesteld wordt is ook zoo beminnelijk, haar levensgeschiedenis zoo aangrijpend, en de manier van voorstellen zoo boeiend, dat dit boek onvermijdelijk overal moet ingang vinden. Het weze dan ook dringend aanbevolen! F. Vermuyten, pr.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies get plaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geesgeschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG

Zoo juist verschenen :

K. TEN BRUGGENCATE

ENGELSCH WOORDENBOEK

Tweede deel : Nederlansch-Engelsch

Tiende, omgewerkte en vermeerderde uitgave

DOOR

A. BROERS

Leeraar H. B. S. met 5-j. cursus te 's-Gravenhage

Prijs, 2 deelen in een of twee banden gld. 7,50
Elk deel afzonderlijk 3,75

Thans is ook het tweede deel van het sterk uitgebreide en grondig herziene woordenboek verschenen en geregeld uit voorraad leverbaar.

Uitgaven van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie* : 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden* : 4 fr. — *Het roode Klooster* : 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond* : 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp* : 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen* : 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1927 : 45 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 7.50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JÆRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.— ; geb. fr. 10.50
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 8.—
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 7.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 6.— ; geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 7.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 7.50
III. De Daad. fr. 8.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.—
De vier deelen te zamen fr. 15.—
RENIER YSABIE. — **Boudewijn.** fr. 5.50

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** fr. 8.50
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. 13.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. 15; geb. 16.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 12.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—; Prachtuitgave. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij
A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
November 1927

IX

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 35 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids »**, **kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,75 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizendstuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt; Stamkaarten en lezerskaarten: 42 fr. de duizend. Achterstalkaarten, dienstkaarten en -omslagen: 6 fr. de 100.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B.: Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening: nr 241.02 **Telefoon: nr 216.74**

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 7.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Marelaar.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** fr. 7.—
4. **Mijn Vacantie.** fr. 7.—
5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—

EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. E. Psichari, G. Borsi, G. Papini.** fr. 7.50
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij
A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64, AMSTERDAM

Voor Bibliotheek en Huisgezin

J. SCHEEPENS. Blijft thuis.
308 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De Bruidschat der Wees.
334 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. In den Maalstroom.
342 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. Om 't Zwarte Goud.
292 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De IJzeren Ridder.
204 blz. ing. fl. 0.60; geb. fl. 1,10

L. VEUILLOT. Daags na de Revolutie.
238 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Alleen op de Wereld.
148 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

De laatste Koning der Longobarden.
160 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Lazarus, de vriend van Jezus.
340 blz. ing. fl. 1,50; geb. fl. 2,00

Maria Stuart.
211 blz. ing. fl. 1,20; geb. fl. 1,70

Het Nichtje, dat een Man wilde hebben.
272 blz. ing. fl. 0,60; geb. fl. 1,10

R. H. BENSON. Loutering.
In luxe omslag fl. 4,25

Uit Benson's boeken spreekt een gezonde ongedwongen tendenz, die 's menschen hoogere bestemming nooit uit het oog verliest.

Door de keurige verzorging is dit boek, ook wat het uiterlijke betreft, in hooge mate aantrekkelijk. (De Tijd).

Idem. Trots Pijnbank en Schavot.
Ing. fl. 2,90; geb. fl. 3,75

Daar ligt een ontzettende tragiek over deze bladzijden, niet neerdrukkend en troosteloos, maar stil verheffend. Het « porro unum est necessarium » (één ding is slechts noodig) klinkt ons in de ooren en legt beslag op de gedachte als na een innige retraite.

Werken van Melati van Java

In eigen Huishouding. — Het Viooltje van St. Germain. — Eigen Schuld. — Michaël de Zanger. — Het Boschmeisje.
Per deel ing. fl. 1,75; geb. fl. 2,50

Wij vestigen gaarne de aandacht op deze nieuwe, goed verzorgde uitgaven. (Boekenschouw).

H. SIENKIEWICZ, *Quo Vadis?* Gecastigeerde editie.
Prachtuitgave ing. fl. 2,50; geb. fl. 3,50

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

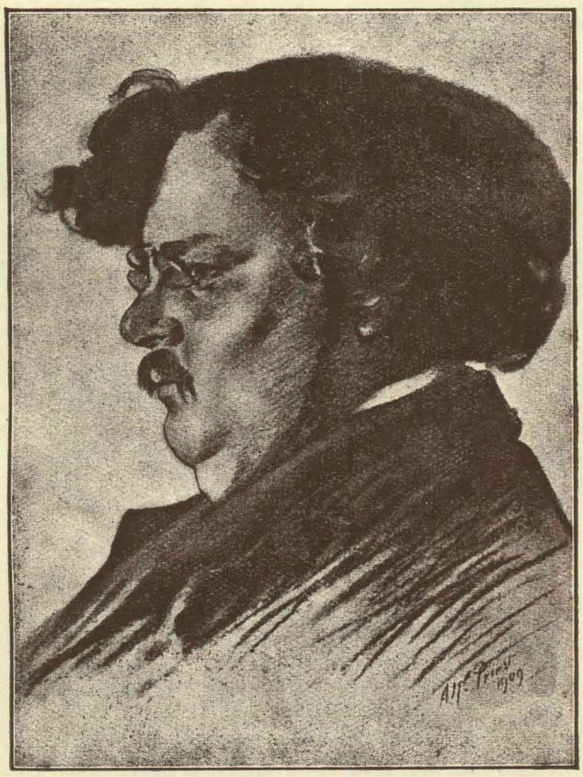

GILBERT KEITH CHESTERTON

NUMMER 9 VIJFDE JAARGANG NOVEMBER 1927

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Abonnementsprijs: 20,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

GILBERT KEITH CHESTERTON

DOOR

P. D. DE PAUW, O. P.

Voor 't echtpaar Chesterton-Blogg moet het wel een ongedroomd geluk geweest zijn 't zilveren huwelijksfeest te hebben kunnen vieren, verleden jaar, op een oogenblik dat alle bei — Mevrouw Frances Chesterton wachtte na de bekeering van haar man nog vier jaar lang — hun intrede hadden gedaan in 't schip der ware Kerk Kristi.

« Top Meadow » is dus van boven tot beneden Roomsch, nu de zon daarvan, Mrs Frances, ontstoken en doorgloeid is van de eeuwige Zon der Waarheid.

Eén schaduw verdonkert hun huiselijk geluk: een beroofd blijven van kinderen. Wat eenigermate vergoed wordt door de geestelijke vruchtbaarheid van den begenadigden bekeerling uit Beaconsfield, trouw terzijde gestaan in zijn kunst door zijn letterkundige en voorbeeldige huisvrouw.

Over heel Engeland en de wereld werpt Chesterton, van uit zijn eenverdiepige woning, gelegen op de baan van Londen naar Oxford, zijn wondere werken en zijn « Weekly ». — Zijn bungalow is een ware begankenisplaats van al wie naam heeft in de Engelsche litteratuur. 't Is er « In den zoeten Inval », niets dan deuren aan dat huis. — Daarbinnen de sympathieke en toegankelijke Gilbert, gekend om zijn gulle goedhartigheid, zijn gezellige gastvrijheid, zijn malschen luiden lach, zijn mild gezicht, zijn geestig sprankelende spraakzaamheid. Zijn bungalow is een biekorf waarin elken dag de origineelste denker dezer eeuw aan zijn dactylo's dicteert zijn duizenden gedachten van dynamiet. Chesterton woekert met zijn genie. Wie toch kan hem bijhouden! Op

een zeven en twintig jaar tijd schreef hij boven de zestig boeken, hield hij in alle steden van Engeland lezingen, was nu in Ierland, dan in Jerusalem, dan in Amerika, België, Polen, schudde ondertusschen artikels uit zijn mouw voor tal van tijdschriften en bladen: « The Bookman » — « The Speaker » — « Clarion » — « The Daily News » — « The Illustrated London News » — The New Witness » — « The Blackfriars » — « The Universe » enz....

Te Kensington wierd hij in 1874 geboren uit een liberale familie, versleet zijn broek en vulde zijn brein op de banken van Paul's School, Slade School en King's College te Londen.

Op zijn zeventiende jaar biedt hij zich aan als bediende bij een boekhandelaar: 't duurt niet lang of hij wordt afgedankt. Dan grijpt hij naar potlood en penseel, doch nogmaals zijn weg heeft hij niet gevonden. Eerst rond 1900 als hij zich als een razende werpt in de journalistiek weet hij wat hij kan. Zoodra 't publiek zijn « The Wild Knight » hoort ontwaakt de bewondering voor den jongen kunstenaar. 't Ideaal van Withman maakt hij tot het zijne, droomt van de redding der wereld door menschenbroederschap, predikt de gelijkheid van alle menschen. Weldra geraakt hij vertrouwd met de leer van de Materialisten, de Rationalisten, de Deterministen, de Positivisten, de Hedonisten, de Socialisten en de Sceptiekers. Zoekt en blijft zoeken naar nieuwe dingen, wil altijd maar door ontdekken andere waarheden, voelt een schrijnende behoefte aan zekerheid, wordt door lezing van Huxley, Spencer, Bradlaugh aangespoord om kennis aan te knoopen met de Christelijke Theologie, en als hij 't atheistisch werk van Ingersoll gansch heeft verorberd staat hij, de socialist en de heiden, op het punt christen te worden omdat het christendom wel 't wonderste ding ter wereld moet zijn daar het langs alle kanten en om de meest tegenstrijdige redenen wordt bevochten.

Zijn broer Cecil, de leider van « The New Witness » aanvaardde in 1922 't Katholicisme. Dit gaf hem een schok.

Met Hilaire Belloc, den geschiedschrijver en polemist, met Father John O'Conner, pastoor van St. Cuthbertus' parochie te Bradford, was hij bevriend en beiden waren Katholiek, beiden waren hem wegwijzers op zijn rustelooze doolagie.

Lang bleef hij slenteren in 't portaal van de Kerk, immers in 1908 had hij reeds begrepen, « de beteekenis van den vorm van het kruis maar nog niet de beteekenis van den vorm van een mijter ». Eerst in 1922 na 't openbaringslicht van de oorlogsjaren, na de drie ontdekkingsreizen: Ierland, Jeruzalem, Amerika, boog hij zijn fieren kop, plooide hij de knie, sprak hij uit zijn katholieke geloofsbelijdenis en kwam plots in 't bezit van de lichtende levenslogiek, van den soliden grondslag voor zijn levensbeschouwing, opgeborgen in de Katholieke dogma's.

Chesterton heeft een rotsigen verzetsblok opgeworpen tegen de strooming van de moderne dwaalgedachten, met woord en pen heeft hij aangeklaagd de korruptie van de pers en de politiek, belangstelling

opgewekt voor de Donkere Middeleeuwen, wil hij de moderne wereld in bewondering brengen voor de eeuwenoude Traditie der eeuwig-nieuwe, Roomsche, onfeilbare Kerk.

Deze zwaarlijvige mensch met zijn dikken Dickenskop is een vechtersbaas van eerste klas. Zijn boeken zijn antwoorden op een uitdaging, ofwel zelf uitdagingen tot de wereld. Kombatief is hij van natuur, met een zwak voor kontroverse. Heel eigenaardig gaat hij te werk. Klaar en onpartijdig zet hij in volle licht het standpunt van zijn tegenstrevers, onderzoekt de zwakke kanten hunner argumenten, begint te mikken en te mokeren totdat alles in gruizels valt en hij, van pret, als een kwâ jongen, in een lachbui het uitproest. Zijn tegenstrevers wederlegt hij met er hun op te wijzen dat hun redeneeringen onredelijk zijn. Meer dan eens neemt hij een loopje met de zoogezegde « Logika » en « De Wetenschap », laat spreken den man van de straat, het gezond verstand. Hij verklaart den oorlog aan den modernen twijfelgeest, delft grondbeginselen naar boven voor een vaste, ware levensbeschouwing en dogmatiseert volgaarne. Stout en breed zegt hij vierkantig weg, hoekig en pittig wat hij meent over zaken, personen en gebeurtenissen. 't Is een geweldigaard die zijn gedachten steekt in een stijl van vitriool. Waar rechtvaardigheid en waarheid te verdedigen valt duikt hij op als een geharnaste ridder. Hij redeneert in zig-zag, met sprongen. Bij hem niks konventioneels, hij is los, blij, gezond, koddig en ernstig, vinnig en geestig, staat, eerbiedig, bewonderend als een kind, voor de natuur en 't Katholiek Geloof.

Denker met een kolossale durf is deze kinderlijke romantische reus een felle fantast die woont in een sprookjesland waar alles kan gebeuren waar alles wonderbaar is, waar geen wetten zijn, en vrijheid en willekeur heerschen.

De kritiek weet niet waar blijven met dezen veelzijdigen kunstenaar. Alle bestaande litteraire nissen zijn voor hem niet gemaakt. Hij is en schrijft zoo geheel anders dan de anderen om wille van zijn geniale markante persoonlijkheid. Geen enkel litterair genre liet hij onbeoefend. Zijn pennevruchten openbaren hem ons als pamfletschrijver, poeët, politieker, tooneelschrijver, journalist, eseayist, romancier, kriticus en wijsgeer.

Zijn kunst pakt uit met paradoksen. Gedichten en proza krioelen er van. Oppervlakkige lezers zullen het Chesterton misschien aanwrijven door het veelvuldig gebruik van paradoksen kunstmatig te zijn, ze verliezen uit het oog dat de paradoks voor Chesterton de natuurlijke uiting is van zijn pikante persoonlijkheid, dat voor hem de paradoks is wat voor het Kristendom het kruis is, een teeken vol waarheid en diepzinnigheid (B. Verhoeven). Zijn paradoksen brengen ons bliksemantwoorden en zetten een wereld aan 't napeinzen.

Een der karakteristiekste kwaliteiten van zijn stijl is de sprankelende humor waarmee hij 't hart van 't Engelsche volk gestolen heeft en zich een lezerspubliek heeft veroverd dat vele kunstenaars hem mogen

benijden. Die humor is overal aanwezig in zijn werk. 't Is een overheerschend bestanddeel van zijn persoonlijkheid, 't is het wezen van zijn kunst. Chesterton is humor.

Te onzent kent men Chersterton nog niet genoeg als dichter. Zeker zijn verzenbundels zijn niet talrijk, noch dik, noch modern. Maar « Grey Beards at Play (1901) » — « The Wild Knight » (1905) « Wine, Water and Song » (1912) « The Ballad of the White Horse » (1912) « The Ballad of St Barbara » (1923) en « The Queen of Seven Swords » (1927) leveren de proef op de som van zijn gaaf dichterschap. Wild en weelderig is zijn taal, muzikaal het rhythme, diep de inspiratie. Tot het mooiste van wat de moderne Engelsche dichtkunst leverde behoort « The Ballad of The White Horse ». Zijn laatste bundel rangschikt hem als katholiek dichter boven Alice Meynell, nevens Francis Thompson dien hij, in sommige gedichten voorbij streeft in diepte van gedachte en in 't epische zijner verbeeldingsvlucht.

De romancier, de novellenschrijver is geen onbekende meer. « The Ball and The Cross » (1910) is zijn beste roman. « The Man-who was Thursday » (1909), « The Innocence of Father Brown » (1911), « The Wisdom of Father Brown » (1914), « The Incredulity of Father Brown » (1926), « The Secret of Father Brown » (1927), zijn allerfijne detectiveverhalen warm van kleur, ingewikkeld en spannend van leven Conan Doyle den loef afstekend in dat genre. « Tales of the Long Bow » (1926) verschaft den lezer veel plezante uurtjes van schoonheid en pret.

Allerbest — een meester zonder weerga — staat hij geboekt als essayist. Merkwaardig zijn de studies die hij wijdde aan Dickens (1906) Browning (1908) en Cobbert (1924). Brillant geschreven is 't boek « Heretics (1905). « What is wrong with the World » (1910) zegt vlakaf dat de wereld slecht is door onze schuld omdat wij niet weten wat we eigenlijk willen, omdat we pessimisten zijn. « Tremendous Trifles » voert ons in de wijsbegeert van kleine dagelijksche dingen. Een stuk krijt laat Chesterton niet onbesproken.

Over een schijnbaar onbenullig ding kan hij een gedicht of essay schrijven naar ge verkiest. In « The Defendant » (1908) verdedigt hij tegen iedereen in alles wat gewoonlijk wordt bestreden.

Die essays openen onverwachte gezichteinders, verplichten den modernen, gejaagden, oppervlakkigen mensch tot nadenken, werpen in de weegschaal de eeuwige waarheden, de groote levensvragen, waar men doorgaans liefst niet van gewaagt in een overbeschaafde maatschappij als de onze.

Populair zal Chesterton zeker nooit in Vlaanderen worden. Hij is zoo specifiek Engelsch en daarbij zoo moeilijk om begrijpen. Toch moeten onze ontwikkelden en ons volk dien man leeren kennen al ware 't maar in de drie prachtwerken: « Orthodoxie » (1908), zijn meesterstuk waardoor hij zal blijven leven bij 't nageslacht en waarin hij zijn, levensbeschouwing in 't lang en in 't breed uiteenzet, zijn geloof in 't Sprookjesland, en tevens in zijn machtig magistraal pleidooi voor 't Christen-

dom, « De Eeuwige Mensch » (1925) over 't schepsel mensch genoemd en den mensch genoemd Kristus, de schitterende weerlegging van 't Darwinisme, de schets van 't groote avontuur van de menschheid in zoover het heidensch bleef, een apologie van de Katholieke Kerk die ons den waren Kristus leert kennen. Niet zoo nieuw zijn hier als in Orthodoxie de gedachten. Maar gekende waarheden worden weer fonkelnieuw gezegd in een zuiveren sterken stijl; zijn « St Franciscus van Assisi » (1923) welke hij door zijn typisch temperament heeft gezien op zeer oorspronkelijke manier heeft uitgeteekend, lijk dit vóór hem nog niet was gedaan, zoodat we Franciscus beter leeren begrijpen, dieper binnengeleid in de verholenheden van die serafijnsche ziel. « Voor den modernen mensch, staat de Hemel lager dan de wereld. Dat is gemakkelijk te begrijpen. Hij staat immers op zijn hoofd en dit is een zeer zwak voetstuk om op te staan, doch wanneer hij eens ontdekt heeft waar zijn voeten zijn komt hij wel weer tot bezinnen » (Chesterton). Tot dat doeleinde scherpt hij zijn pen als een zwaard, kapt in 't graniet der geesten en der harten de Katholieke Levensbeschouwing, doorschokt met zijn durvende, direkte taal, de morbiede mentaliteit van den modernen mensch, lokt de menschen, zijn broeders, naar zonnige sprookjeslanden, geleidt ze met bravour en oprechtheid naar 't rijk der hemelen en der kunst.

Nederlandsche Vertalingen uit het Werk van Chesterton

1) TOOVERIJ, Tooneelstukje.

2) ORTHODOXIE. — Den Haag, M. Hols, 1910.

3) AVONTUREN VAN PATER BROWN. — Geautoriseerde vertaling van W. Nieuwenhuis. — Bussum, Paul Brand, 1917.

4) WIE IS DONDERDAG ? — Vrij bewerkt naar het Engelsch door Wouter Steenhoff. — Leiden, Futura, 1920.

5) KETTERIJ EN ORTHODOXIE. — Gevleugelde gedachten uit het werk van Chesterton. — Paedog. Studiën XIII, 1923.

6) ST. FRANCISCUS VAN ASSISI. Uit het Engelsch vertaald door Wies Moens — Gent, Cultura, 1924.

7) HET GEHEIM VAN DEN SMID. — De Nieuwe Eeuw. Jaarg. 1924-1925.

8) HET BIJGELOOF DER ECHTSCHEIDING. — Vert. door Piet Kerstens. — Amsterdam, Joost van den Vondel, 1926.

9) DE EEUWIGE MENSCH. — Vert. door H. Reynen. — Maestricht, Gebr. van Aelst.

10) DE KRANKZINNIGE RECHTER IN DE CLUB VAN ZONDERLINGE ZAKENLUI. Vert. door F. Van Velsen. — Nederlandsch Boekhuis, Tilburg, 1927.

11) DE MENSCH EN DE MACHINE. — Cfr. De Nieuwe Eeuw.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Mejuffer J. Clinge, Doorbosch, welke door **Herman Görter** gelast werd met zijn litteraire nalatenschap, bericht dat zij bezig is het onuitgegeven werk van dezen dichter te bundelen. De firma Van Dishoeck zal de uitgave van dit werk, dat circa acht boekdeelen zal omvatten, op zich nemen.

Is. Querido en A. M. De Jongh hebben de uitgave ondernomen van een nieuw tijdschrift : « **Nu** ». Het eerste nummer kwam reeds van de pers. Het nieuwe tijdschrift zal zich kanten tegen de oude bloedlooze dekadente revues, het individualisme bekampen en strijden voor de « alomvattende gemeenschapsgedachte ». Naast bijdragen van Karel v. d. Woestijne en Margot Vos verscheen in het 1e nummer ook een bijdrage van Frederik Van Eeden over Katholieke Jongeren.

In den loop van de volgende maand verschijnt bij de N. V. Leeslust de sociale-wijsgeerige roman van **Gerard Walschap** : « *De Ziel en de Wegen van Waldo* », die vroeger verscheen als mengelwerk in het weekblad « Het Vlaamsche Land ». Bij dezelfde firma verschijnt in den loop van dezen winter een nieuw werk van **Ernest Vander Hallen** : « *Christiaan het Zonnekind* ».

Bij gelegenheid van het verschijnen van **Vansina's** jongste werk : « **Dostoïevsky** » is het wel interessant even na te gaan dat de meeste Russische schrijvers rampzalig gestorven zijn. Puschkin, de eerste groote nationale dichter evenals zijn discipel Lermontov vielen in een duel, Gribojedov stierf in ballingschap door sluipmoord, slechts 34 jaar oud. Polelajev, Bestuschev en Baratuysky werden verbannen en stierven in ballingschap. Ryleyv werd terechtgesteld, Kolzov en Wenjevitinov kwamen uit gebrek om, Gogol stierf waanzinnig; Herzen en Toergenjev weken uit en stierven in ballingschap. Dostoïevsky stond reeds op het executieplein toen zijn doodvonnis veranderd werd in eeuwigdurende ballingschap.

Mejuffer MEYBOOM die verschillende werken van Selma Lagerlöf vertaalde, en zelf ook eenige kinderboeken schreef, is begin dezer maand overleden. Aan haar danken we o. a. de mooie vertaling van Gösta Berling.

Felix TIMMERMANS arbeidde dezen zomer aan een gezuiverde uitgave van zijn meesterwerk. « *Pallieter* ». Ze is in zooverre reeds klaar dat ze nog dezen winter ter perse gaat als 16e Nederlandsche uitgave van dit boek. Jammer dat een ongezuiverde uitgave nog juist deze editie voorafgaat. We hopen dat deze tekst ernstig zal gezuiverd zijn, zoodat ook katholiek Vlaanderen dit mooie boek kan genieten — en tevens dat Timmermans konsekwent genoeg zal zijn als katholiek om geen ongezuiverde uitgave meer te laten verschijnen.

We vernemen dat dezen winter als bibliofiele uitgave een **Gedenkboek der Pelgrimtentoonstelling** zal verschijnen, waarin o. m. al de redevoeringen zullen afgedrukt worden welke tijdens dit kongres werden uitgesproken.

PRIJSKAMPEN EN PREMIËN

Het hoofdbestuur van het **Davidsfonds** heeft twee prijskampen uitgeschreven, waarvan de handschriften worden ingewacht tegen 1 Januari a. s. :

1° Een geschiedkundig werk over *de Vlamingen in den vreemde*. Geen wetenschappelijk, doch een vulganisatiewerk. Bedrag van den prijs : 3000 fr.

2° Een vulganisatiewerk over *de monumenteele kunst in het vlaamsche land* gedurende een bepaald tijdperk of in een bepaalde streek. Bedrag van den prijs : 3500 fr.

De voorkeur wordt gegeven aan boeken van 160-200 blz. De bekroonde werken blijven den eigendom van het Davidsfonds. Handschriften in te zenden naar Z. E. H. Prof. Boon, Blijde Inkomststraat, 32, Leuven. Niet bekroonde handschriften kunnen terug afgehaald worden.

De **Bestendige Deputatie der Provincie Antwerpen** herinnert de belangstellenden eraan dat :

1° Ieder jaar een premie van later te bepalen bedrag wordt toegekend aan een

Vlaamschen schrijver, wonende of geboren in deze provincie, voor uitgaaf van een letterkundig werk zonder onderscheid van genre.

2° Jaarlijks een premie van 6000 fr. gegeven wordt aan den schrijver van een Vlaamsch praktisch **vakboek** over een ambacht in deze provincie uitgeoefend. Diamant nijverheid, schrijnwerkerij, bakkerij, drukkerij en materialen-weerstand zijn hierbij uitgesloten. Handschriften te zenden vóór 31 Januari aan den Heer Jan Van Meel, Provinciebestuur, St. Bernardusstraat, 3, Antwerpen. Er bij te voegen : een verklaring van het gemeentebestuur nopens de Belgische nationaliteit, geboorteplaats en woonst van den schrijver.

De Provinciale Commissie van Schoone Kunsten van het **Provinciaal Bestuur van West-Vlaanderen,** herinnert eraan dat in 1928 een premie welke 5000 fr. kan bedragen, verleend wordt aan den schrijver van het beste werk op gebied van *Toonkunst* (muzikale kompositie). Zij die begeeren aan den wedstrijd deel te nemen, moeten voor 1 Maart 1928, hiervan bericht geven. Vóór 1 April '28 dienen alle handschriften onder gesloten omslag ingezonden bij het Provinciaal Bestuur, Bureel Nr. 9, Brugge.

Eveneens voor het schrijven van *Vakboeken* welke betrekking hebben tot de Nijverheid of den Landbouw van West-Vlaanderen, looft het Provinciebestuur premiën uit. Voor nadere inlichtingen aanstonds te schrijven naar het Provinciaal Bestuur, Bureel Nr. 9, Brugge.

Courths-Mahler en haar Werk

Frau Hedwig Mahler werd geboren op 18 Nov. 1867 te Nebra in Thüringen. Grootgroeiend in die idyllische omgeving, werd zij een beschaafd en begaafd meisje dat echter niets dan de lagere school doormaakte. Later gingen haar ouders naar Leipzig wonen. De cholera rukte haar vader weg en de moeder, nu een doodarme vrouw uit de volksklas, ging uit werken om het korstje brood. Op 14 jaren was Hedwig gezelschapsjuffer bij een oude rijke dame, wien zij voorlas uit Marlitt en anderen. Op 17 jaren huwde zij met den kunstenaar F. Courths die haar teekenles gaf en in een tapijtfabriek binnengeraakte. Toen woonde het jong gezin te Chemnitz in Saksen, doch toog ten slotte naar Berlijn. Intusschen joeg Hedwig haar vele werken de wereld in en schreef zich schatrijk. *Rari nantes...* Ze zocht om kalme rust een landgoed te koopen, toen de oorlog losbrak, haar droom brijzelde en haar hard gewonnen kapitaal opslokte. Nu arbeidt ze weer om den broode : 14 uren per dag!

Een heftige campagne trof haar nog onlangs van katholieke zijde in Duitschland en de critiek wierp met harde sneeuwballen, omdat ze nu eenmaal geen kunst schiep in geen enkel harer romans. Heel haar œuvre was een loonend wel, maar geen kronend zaakje. Nu ze gaf doodgewone volkskunst en verstond het geheim om het volk te lokken door het aas van een makkelijke, lichtgebouwde litteratuur die boeide en niet prikkelde. « Mijn lezers en lezeressen verlangen iets, dat hun tijdens het lezen hun zorgen, hun ellende doet vergeten : dat is het geheim van mijn succes », schreef ze zelve in *Dameskroniek*. Ze was fijntjes genoeg om alle schunnigheid te weren als de pest en zich niet in stormpas te wagen tegen de moraal in. Toch elleboogde zij van in 't begin haren weg wat breed uit en rakelt wel eens heel placied op : een onecht kind, een duel, een flirt of galant avontuurtje, een « schoone moord », een echtscheiding, een oud schandaal en een « verleden ». Doch omzichtig, hoor, om 't zaakje niet te verperijkelen. Na den oorlog, om dito leverancie te behouden, kraakt ze wel eens een concessie aan den tijdgeest, durft af en toe een onkatholieke opvatting van het huwelijk aan en kruidt haar liefdetooneelen van verloofden met wat pikante saus. Ergerlijk nooit : om reden! En de mooie karakters triomfeeren immer door...

In elk roman fleurt een heldinnetje en geurt een liefde-idylle : Een braaf weesje, een arme pupil, een snoezige kamenierster of gezelschapsjuffer, om wier hart het gaat. Daarnaast eeuwig en ervig een intrigante. Een procédé! Daarnaast ook dezelfde saaie trucjes van erg romantischen aard, die de sleutel zijn van vele geheimen. Literatuur dus van

feuilleton-cliché's, die het vaak brengt tot drakerigheid. Maar verslonden door het gappig publiek, om wille van de levendige verbeelding, den vlotten stijl en de vertellersgaven van de schrijfster.

« Haar geheim heeft ze blijkbaar gekaapt uit de oude Fransche en Engelsche romanfabrieken van vóór 50 jaar; met dit onderscheid dat Feuillet, Dumas, Lady Fulleton toch nog iets of wat schrijven konden, deze dame niet... Nooit iets opgemerkt dat beleefd is. Alles afgekeken; wie er zich toezet, kan uit om 't even welke tien salon-romans een roman à la Courths-Mahler distilleeren. Bordpapier in plaats van bloedvaten, touwtjes en draadjes in de plaats van zenuwen en spieren... Maar deze brave vrouw, die zooveel boeken schreef en nooit een slecht of gemeen, is een gevaarlijk mensch voor alwie zijn smaak en zijn kunstgevoel ongerept wil bewaren. En wie zulke boeken vertaalt, doet een vreemde zonde tegen de literatuur » (Dr. J. Persyn).

Dit oordeel is streng en kletst als een zweep. Het weze hier onderlijnd, **want onze boekerijen worden aangetast door eene ware Courths-Mahlerplaag. Kalmte, asjeblief!** En vooral diene dit als moreele leidraad : *hare werken blijven voorbehouden voor volwassenen.*

Bijgaande lijst geeft dan de bruikbaarheid van elk boek.

3545 *De Amulet van de Rani.* Liefde-idylle berustend op een misverstand. — IV, 83 (Rec. 2505)

3546 *Een arme Bloedverwante.* Onschuldig. — IV, 83.

3547 *De arme kleine Annie.* Pleidooi voor het huwelijk van hoogeren met lageren stand. — Goed. — IV, 83.3 (Rec. 1431).

3548 *De Australiër.* Dubbelspel van een verloofde. Zelfmoord-episode. Idee dat echtscheiding vrij maakt. — IV. 83.1,

3549 *Diana.* Huwelijk uit berekening door eene stervende, met de idee te scheiden bij gebeurlijke genezing. Maar de liefde komt en bindt de twee. — IV, 83.0.

3550 *De Domina van Gantersheim* is een pientere jongedame die ontdekt dat de gehuwde directeur van het Damestift een fielterige deugniet is, giftmenger en flirter. — IV, 83.

3551 *Door Smart tot Geluk.* Gebaseerd op een scheidingsidee. Drifttooneelen. — III, 83. (Rec. 2099)

3552 *De drie Gezusters Randolf.* Goed. Wat heftig min-gedoe. — III-IV, 83.

3553 *Er bloeit Geluk.* Duelepisode. Zelfmoordgedachten bij een bedrogen verloofde. Enkele driftbladzijden. — III-IV, 83.

3554 *Het fiere Zwijgen.* Psychologisch goed, doch verkillende neutrale levensopvatting. — IV, 83.1. (Rec. 1912)

3555 *Gebrandmerkt,* gouvernante, onder de valsche beschuldiging, die haar vader onteerde, in eerhersteld en schitterend getrouwd. — IV, 83.0,

3556 *Het Geheim van Dora Lind.* Vrouw trouwt een verleider en blijft bij hem, zelf als haar man weer opdaagt. Flirt met een gehuwde dame. Romantisch. — III, 83.0.

3557 *Gravin Pia.* Rept van een duel, een weggeloopen, mondaine vrouw en volleerde oplichtster. Einde goed. — III, 83.0.

3558 *Grisilde.* Al te griezelig romantisme. Zelfmoord-episode. — III-IV, 83.0.

3559 *Hans Ritter en zijn Vrouw.* Een huwelijk uit wrok wordt een huwelijk uit liefde. Flirtpassie om een gehuwde vrouw. Duel-episode. — IV, 83.1.

3560 *Het Heiligdom des Harten.* Burgerlijk huwelijk. Enkele hinderlijke philosofische beschouwingen. Idee dat echtscheiding... vrij maakt. — II-III, 83.1.

3561 *Heksengoud.* Spel eener kokette sirene, die echter faalt. Vrij romantisch. — IV, 83,1. (Rec. 1186)

3562 *In het Beukenbosch.* Boeiend en zedelijk. Ergens een zelfmoord-episode. — V, 83,1. (Rec. 1191)

3563 *Käthe van den Schout.* Pleidooi voor het huwelijk-uit-liefde. Sympathieke karakters. Berust op een echtscheiding. — IV, 83,1. (Rec. 1530)

3564 *Een korte Waan.* Huwelijk met een tooneelspeler. Echtscheiding en nieuw huwelijk met een rijkgeworden neef. Verleidingsscène. — III, 83.0.

3565 *Een Leugen om bestwil.* Vlotgeschreven, tamelijk geestelooze fond. — IV, 83,1. (Rec. 2106)

3566 *Liane Reinhold.* Drakerig-ingewikkeld romantisme. — IV, 83.0.

3567 *De Liefde verdraagt alles.* Al te mal romantisme. — Zelfmoord-episode — IV, 83,0.

3568 *Liselotte's Huwelijk.* Ongelukkige echt Enkele vreemdigheden die later in orde komen. — IV, 83,0.

3569 *Maja's Huwelijk.* Liefdetrouw beloond, vrouwelijke lichtzinnigheid gestraft. — IV, 83.1.

3570 *Martina, het Zonnetje van Lahori.* — Huwelijk uit berekening met erge gevolgen voor het kind. Oom huwt zijn nicht voor den vorm, om haar te redden. Sentimenteel. — IV, 83.0.

3571 *Met de Linkerhand getrouwd.* Berust op een scheidingsidee. — IV, 83,0.

3572 *Mevr. Bettina en hare Zonen.* Romantische details. Mooie figuren. — IV, 83,1. (Rec. 1432)

3573 *De Moed om gelukkig te zijn.* Liefde-pleidooi. Flauw misverstand. Gescheiden vrouw. — IV, 83,1. (Rec. 2506)

3574 *De mooie Californische.* Erg romantisch. — IV, 83,0.

3575 *De mooie Onbekende.* Klucht van vergissingen met liefde-ontknooping. Ontspanningslectuur. — IV, 83,0 (Rec. 1822)

3576 *De noodlottige Brief.* Erg romantisch en minder onschuldig. — IV, 83,0.

3577 *O, gij Koningsdochter.* Een les van eerlijkheid. Tamelijk onschuldig, spijts zelfmoordscène en amourette. — IV, 83,1. (Rec. 2376)

3578 *Een onbeminde Vrouw.* Liefde-pleidooi. Goede structuur. De flirt met een gehuwde vrouw is flauw bijbaksel. — IV, 83,1. (Rec. 1823)

3579 *Ontmaskerd.* Erg romantisch. Oorlogshuwelijken. — IV, 83,0.

3580 *Onze Weg leidt naar omhoog.* Zwoele driftatmosfeer. Einde goed. — III, 83,0.

3581 *Op vreemden Bodem.* Staat vrij los tegenover de heiligheid van het huwelijk. — III, 83,1.

3582 *Prinses Lolo.* Romantisch spel van verwarringen, want er is « een verleden » — IV, 83,0.

3583 *Roode Rozen.* Liefde-pleidooi. Episode van een schuldige liefde. — IV, 83,1. (Rec. 1433)

3584 *De Toovermacht der Liefde.* Erg sentimenteel. Reserve voor godsdienstige gedachten. — III, 83.

3585 *Rose von Lossow.* (*De oorlogsverloofde*) Tamelijk onschuldig. — IV, 83,0 (Rec. 1696)

3586 *De Schoone Melusine.* Burgerlijk schijn-huwelijk om finantieele redenen. Eene coquette speelt een dubbelspel. — IV, 83,1.

3587 *Twee Vrouwen.* Eigenaardige opvattingen over het huwelijk. — IV, 83,1.

3588 *U beboort mijn Hart.* Scheidingsidee. Niet te sensueel. — IV, 83,1. (Rec. 2229)

3589 *Uit het eerste Huwelijk.* Wat zonderling in de huwelijksopvattingen. — VI, 83,0.

3590 *Uw broeders Vrouw.* Een avonturierster, een losbol, moreele wanorde, passiebladzijden. Echter goed bedoeld. — III, 83,0.

3591 *Vergiffenis, Lori.* Liefde-pleidooi. — IV, 83,1. (Rec. 1067)

3592 *De Verloren Halsketting.* Boeiend. — IV, 83,0. (Rec. 834)

3593 *Versmaad.* Oppervlakkig, moreel zonder aanmerking. — IV, 83,0.

3594 *De Vrouwe van Retzbach.* Tamelijk onschuldig. — IV, 83.

3595 *Wat heb ik je gedaan?* Romantisch. Einde goed. — IV, 83,1. (Rec. 1187)

3596 *De wilde Ursula :* strijd van het hart tusschen den gehuwden man en ... den beminden andere, verheerlijking der « fatale liefde ». Einde toch goed. — III, 83,1.

3597 *Winnifred de Pelskoningin.* Kalm roman. Meineed. Episode eener schuldige verhouding, — IV, 83,1. (Rec. 1531)

3598 *Zijne Vrouw.* Tamelijk onschuldig. — IV, 83,1. (Rec. 1434)

3599 *Zijn Kind.* Een onecht kind, door de vrouw van diens vader liefdevol aangenomen. — IV, 83.0.

3600 *Zonder Liefde geen Geluk.* Liefde-pleidooi. Onschuldig voor volwassenen. — IV, 83,1. (Rec. 1188)

INLICHTINGSPOST

S. te B. — Gaarne zullen wij zorgen voor een artikel over A. HANS en zijn werk, in ons Januarinummer. U onmiddellijk de zedelijke waardebepaling opgeven van al de boeken van dezen veelschrijver is ons niet mogelijk om verschillende redenen, o. m. omdat de firma Hans te Contich het niet waagt haar uitgaven in ons tijdschrift te laten bespreken. Herhaalde bestellingen door ons gedaan bleven onbeantwoord. Dat schijnt wel te bewijzen *dat A. Hans degelijk bewust is van de litteraire onbenulligheid zijner zedelijk-ongezonde feuilletons.* Voor een mensch van goeden smaak is er dan ook een niet geringe moed van doen om zoo'n eindelooze reeks draken en draakjes te doorlezen! Nu, 't zal een nuttig voorlichtingswerk zijn, dat menigeen betreurenswaardige miskoopen kan besparen.

0. — Werken van algemeenen Aard

3601 **Gielen, A. B. H., S. J.** **01**

◆ STANDAARD-CATALOGUS VAN HET R. K. CENTRAAL BUREAU VOOR LECTUUR AMSTERDAM : Supplement I. — *Voorhout, Foreholte, 1927. (23 × 15) 166 blz.* *14 fr.*

IV* — Er zullen weinigen zijn onder hen die dezen catalogus bezigen, die ook maar vermoeden kunnen welk een ontzaglijke som werks dit boek gekost heeft aan den samensteller. We waardeeren het resultaat van dezen arbeid des te meer, en begrijpen dat een grootscheeps opgezet werk als dit — mogelijk te grootscheeps! — noodzakelijk allerlei leemten laat, en aan een strenge kritiek, vooral in opzicht van volledigheid, verscheiden zwakke punten biedt. Onvermijdelijk, daar geen enkel organisme in de stoffelijke mogelijkheid verkeert zich geheel en gansch op de hoogte te houden van de verschijnende boeken in Nederland (waarbij wij ook Vlaanderen rekenen!), laat staan in het buitenland. Eén punt durven wij wel den samensteller in bedenking geven : een ernstiger dokumentatie over wat in Vlaanderen verschijnt. Met alle respekt dunkt me dat de Vlaamsche boekenproduktie wel de moeite waard is, en wel even de belangstelling van Holland zou kunnen wekken, uit dit oogpunt is de samenstelling van dit eerste Supplement allerminst gelukkig te heeten. Een volgende bundel kan dat wellicht goed maken. Vergis ik me niet, dan werd in dit tijdschrift op deze zwakke zijde reeds gewezen bij het verschijnen van den eersten bundel. Ik meen te weten dat de eerwaarde samensteller van dit werk niet druk behoeft te zoeken in Vlaanderen om hiervoor een ernstige en betrouwbare hulp te vinden. Meteen zou het ontstellend-oppervlakkige van sommige boekbesprekingen, en het ontbreken van alle biographische gegevens waar het Vlaamsche auteurs geldt, verdwijnen. — Overigens een merkwaardig resultaat van veel arbeid en ernstige studie, dat geen enkel bibliothecaris, priester of zieleleider ongebruikt mag laten.

ERNEST VANDER HALLEN.

2. — Godsdienst

3602 **Decoene, A.** **24 : 37**

◆ IN 'S KONINGS DIENST — *Brugge, Excelsior, 1927. (16×11) 268 blz.* *6 fr.*

V — Dr Decoene, knap paedagoog en ervaren zielenleider, die zijn beste krachten besteedt aan de opvoeding der toekomstige onderwijzers, was de aangewezen man om zoo 'n boek te schrijven : een gebeden- en overwegingsboek aangepast aan den onderwijzersstand. Niet langer kunnen onze normalisten, onderwijzers en onderwijzeressen klagen over 't gemis van een handboek voor hun geestelijk leven. Schrijver prent hun liefde in 't hart voor God, Kristus en de Kerk, voor hun beroep, voor hun kinderen; maakt ze geestdriftig voor de opvoedende kracht van de genade en overtuigt ze in staat van genade voor de kinderen te staan, wier zielen ze te leiden hebben naar Kristus. Ook die gebeden van den onderwijzer zullen inslaan. 'k Ben zeker dat Dr Decoene veel deugd zal beleven aan dit boek, dat zoo Vlaamsch is van ziel, en zoo warm voor Gods- en zielenliefde. Kon de tweede uitgaaf van dit boek in een beter pakje gestoken, dan was alles in den haak.

D. DE PAUW, O. P.

3603 Friethoff, O. P. **23**

◆ De Predestinatie-leer van Thomas en Calvijn. — *Zwolle, J. M. W. Waanders, 1925. (22 × 16) 84 blz.* *fl. 1,50*

IV — Dit boek, zooals wij uit het voorwoord vernemen, is het bekroonde antwoord op een prijsvraag, uitgeschreven door de niet-katholieke Theologische Faculteit der Rijks- Universiteit te Utrecht. Schrijver heeft er naar gestreefd zich strikt tot het opgegeven onderwerp te beperken, t. w. de vergelijking tusschen de leer van Thomas en van Calvijn over de *predestinatie*, een vergelijking zonder uitspraak omtrent het ware of het valsche. De verhandeling van dit onderwerp heeft twee deelen : het eerste bevat de leer van Thomas en van Calvijn over de vóórbestemming ten leven (*prædestinatio*), het tweede de leer van Thomas en van Calvijn over de verwerping tot het eeuwig ongeluk (*reprobatio*); dan komt een naschrift waar men de leer van Thomas en van Calvijn onderzoekt omtrent het *liberum arbitrium* (bl. 53-62). — Met belangstelling en voordeel zal men dit boek lezen: het is immers volgens een doelmatige methode opgevat, met grondige kennis der schriften van beide theologen, en hunne leerstellingen worden zakelijk beoordeeld, de beide leeringen zijn beheerscht door de gedachte van Gods volkomen heerschappij over al het geschapene en van Gods volkomene onafhankelijkheid van het schepsel; maar de uitleg van dit grondbeginsel en de onmiddellijke toepassing op de predestinatie is gansch verschillend bij Thomas en bij Calvijn : dit besluit is door den Schr. duidelijk voorgesteld in het eerste en in het tweede deel. — Het naschrift laat m. i. aan klaarheid te wenschen over en bevredigt niet met het besluit op bl. 61 uitgedrukt. Calvijn, m. i., leert niet enkel dat « de mensch onvermogend is om eigenmachtig zedelijk goed te doen », maar hij leert ook dat de mensch, ten minste als hij onder den dadelijken invloed der genade is, *niet vrij* is: Calvijn loochent in voorhavig geval het *kiesvermogen* (facultatem *eligendi*), hij loochent dus de menschelijke volmaaktheid die men heet het *liberum arbitrium*. — Den leeraren en studenten in godgeleerdheid bevelen wij graag de lezing en de studie van het boek van E. P. Friethoff aan, Kan. Dr. Jos. Van der Meersch.

3604 Janssens, Al. **26 : 28**

◆ Ons Verweer tegen de Protestantsche Predikanten. — *Antwerpen, Geloofsverd. (God. en Soc. Trakten, Nr 3-5) 1927, (17 × 12) 94 blz. 3 fr.*

IV* — Het is zeker niet overbodig de aandacht onzer priesters en geloovigen met nadruk te vestigen op de protestantsche propaganda, die thans ook in het Vlaamsche land gevoerd wordt. De E. P. Janssens, professor in de godgeleerdheid aan het studiehuis der PP. Scheutisten te Leuven, reeds zoo gunstig bekend door zijn dogmatische traktaten in het Nederlandsch, geeft hier een zaakrijke en toch eenvoudige uiteenzetting, met de beste bewijzen, van de leerpunten door de Protestanten aangerand : het Pausdom, de Sakramenten, de Mariavereering, benevens grondige beschouwingen over de beginselen van het Protestantisme en zijn verdeeldheid. Alles wat men wenschen kan om onze geloovigen te versterken in hun geloof, en om te antwoorden op de vitterijen der tegenstrevers, in zooverre nl. een woordenwisseling met hen voorzichtig is. Dit boekje is vooral dienstig voor priesters, en voor ontwikkelde katholieken die zich eens rekenschap willen geven hoe sterk wij staan tegenover de « hervormde predikanten ». J. Salsmans, S. I.

3605 Ströbele, G. **24**

◆ HET GEBED DES HEEREN. *Vert. uit h. Duitsch dr. M. Van Hoeck.* — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (16 × 12) 188 blz.* *8 fr.*

V* — Wijl tegenwoordig de eenen de woorden, de anderen de waarde en beteekenis van het Vader-ons, totaal hebben vergeten, is dit werkje van Ströbele eene onschatbare aposteldaad. De bestaande dogmatische, ascetische en oratorische verklaringen van het Gebed des Heeren — meestal voor 't groote publiek ongenietbaar — bezittend, daarenboven de nooden, angstvragen, twijfels en kwalen van den modernen mensch kennend als geen, spreekt hij een taal door allen verstaanbaar, die recht naar 't hart grijpt, en 't hoofd aan 't napeinzen zet, en werpt hij een brug tusschen het menschenleven en de leer van Kristus. Ontsluit zijn boekje ons de onuitputtelijke goudmijn van goddelijke waarheden, vooral legt hij nadruk op 's menschen-plichten, -doeleinde en op de levensrijkdommen in 't volmaakste aller gebeden opgesloten. Een ware veilige gids op onze levensreis. Van begin tot einde klinkt alles nieuw en diep modern en eeuwig, menschelijk en goddelijk. *'t Beste devotieboek dat te onzent dit jaar van de pers kwam.* Uitgave en vertaling prachtig.

D. DE PAUW, O. P.

3606 Van Campenhout, F. en Moereels L., S. J. **92 : 24**

◆ OFFERLIEFDE. Lutgardis, Lydwina, Kleine Theresia. — *Alken, Bode v. h. H. Hart, 1927. (19 × 12) 24 blz.* *0,70 fr.*

V — 't Hart van Jesus is niet gediend met woorden, immer daden vraagt Hij, offers. Onze liefde tot Hem bewijzen we maar eerst ten volle als we kunnen offeren. Die offerliefde straalt ons tegen uit deze brochuur: aangrijpend en aantrekkelijk, waar 't leven van de H. Hartminnares Lutgardis, van de groote lijderes Lydwina van Schiedam en van de H. Theresia van 't Kindje Jesus zoo roerend lief het ons voordoen. Lazen onze meisjes wat meer zulke dingen in plaats van 't modeblad...

D. DE PAUW, O. P.

3607 Van Houtert, J., S. J. **24**

◆ HET HEILIG UUR. — *Alken, Bode H. Hart, 1927. (19 × 12) 16 blz. 0,80 fr.*

V* — Welk een rol in dezen tijd « Het Heilig Uur » kan vervullen blijkt uit deze schets, welke de geschiedenis, de bedoeling en de beteekenis ervan helder teekent. Dat over dit onderwerp in zoo'n keurige taal geschreven wordt is verheugend en een teeken van onze opstanding.

D. DE PAUW, O. P.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

3608 Gunning, Prof. Dr. J. H. **15 : 17 : 37 : 61**

ZENUWACHTIGHEID EN OPVOEDING. — *Groningen, Noordhoff (Verdieping en Belijning, Reeks II nr. 9), 1927. (24 × 15) 50 blz.* *fl. 1,10*

IV* — Weer een degelijke studie uit de flinke reeks: « Verdieping en Belijning » die, zonder specifiek katholiek te zijn, in haar diepe christelijkheid menig richtsnoer geeft, ook aan katholieken. De grondoorzaak der zenuwachtigheid — waarlijk een moderne kwaal — wordt van pedagogisch standpunt opgezocht en eerlijk worden er de pedagogische behoedingsmiddelen voor opgezocht. Wetenschappelijke verklaringen — de diagnose — wordt aan medici overgelaten, maar de pedagoog vraagt

rekenschap aan onderwijs, ouders, omgeving, familie. Het recht van het ongeboren kind wordt met klem verdedigd. Prachtig wordt het familievraagstuk behandeld, de familie alleen kan rust geven te midden der snelwisselende cultuurtoestanden, maar haar rust vloeit uit de verhouding van haar leden. « Ons zelf heiligen voor onze kinderen, omdat zij ook mogen geheiligd zijn in waarheid ». Positief klinkt Jezus' woord als opgave der christelijke familie, waar alleen in navolging der ouders, in contact met broeders en zusters, in een atmospheer van verdraagzaamheid en hulpvaardigheid door liefde en in liefde, rust — den dood der zenuwachtigheid — kan gevonden worden voor den gekwelden modernen geest. FRANS HAEPERS.

3609 Houben, Just, advocaat **34 : 33**

◆ HET DIENSTCONTRACT volgens de wet van 7 Augustus 1922, met Commentaar. — *Antwerpen, Centrale van Handelsreizigers, 46 Korte Nieuwstraat, 1927, (18 × 13) 142 blz.* *5 fr.*

V — De wet van 7 Oogst 1922, welke voor het bediendenleger van het hoogste belang is, wordt in dit handige boekje duidelijk en volledig uitgelegd. Hoewel het geen aanspraak wil maken op streng-wetenschappelijke opvattingen, toch staat het hooger dan eenvoudig vulgarisatiewerk. De talrijke bedienden mogen er den schrijver dankbaar om zijn. Mr. J. VALVEKENS.

3610 Irmine, Mme **37 : 15**

◆ HANDBOEK VOOR KINDERTUINEN. Ziel- en Opvoedkunde, Methodiek en voorbereide Lessen. — *Brugge, Garenmarkt 8, (Poedagogische Studiën, XXXV), 1927, (23 × 15) 146 blz.* *16 fr.*

IV — Onderhavig werk is een veilige leidraad voor kristen bewaarschoolonderwijzeressen. De zielkundige theorieën, waarop de pædagogische toepassingen berusten, zijn zuiver scholastiek; het bovennatuurlijke in den mensch komt tot zijn volle recht; de rijke ervaringen, welke de schrijfster in haar werk heeft ingelascht, bevestigen ten stelligste de aangegeven grondbeginselen. Het boek behandelt eerst de « *pædagogiek*, vervolgens de *methodiek* ». In het eerste deel van de *pædagogiek* wordt zeer volledig en klaar: *het streven in het eerste en tweede tijdperk* uiteengezet. De schrijfster toont zich op de hoogte van de moderne wetenschap over het kind. In het tweede deel : *de rust, de vreugd en de smart*. Het is een ware verdienste van het werk de aandacht op de groote beteekenis van de *vreugde* te hebben gevestigd; immers, te veel wordt vergeten dat de vreugde: de zon is, onder wier warme stralen alle deugden welig groeien. — De *methodiek* wordt in 3 deelen behandeld : a) *De school*, haar geschiedenis, haar opvatting, haar inrichting. b) *De methode*. Hier levert de schrijfster het bewijs dat ze de stelsels van Fröbel, Montessori en Decroly grondig bezit; maar eveneens dat ze veel kritischen geest heeft; ze weet het verkeerde uit die stelsels te weren, en het goede in haar eigen kristen opvatting in te lasschen. c) Toepassingen : enkele voorbereidingen van lessen, waar voorzeker de praktische kunst van de schrijfster aan den dag komt. Alle kristen bewaarschoolonderwijzeressen zullen met veel voordeel het werkje lezen. Ook de onderwijzers en onderwijzeressen van onze lagere scholen. Deze laatsten immers moeten toch weten op welk werk ze voortbouwen; evenals de bewaarschoolonderwijzeressen steeds voor oogen moeten hebben de verdere opvoeding, waarvan hun opvoedingswerk de voorbereiding is. En gaarne hadden

we gezien dat *steeds* het verband met de latere opvoeding ware aangegeven: de gewoonten, in de prille jeugd aangenomen zijn: ofwel krachtige hulpmiddelen ofwel sterke hinderpalen voor verdere opvoeding. Ook hadden we graag de zielkundige uiteenzetting analytisch zien gebeuren. Edoch, een verstandig lezer zal gemakkelijk tot de opvatting van de *éénheid* van den mensch, van het kind, in de verschillende zielsuitingen, kunnen besluiten. Zeer warm aanbevolen.

ALBERT BOUWERAERTS.

3611 Los, Dr. S. O. **37 : 1**

SPENCER. — *Groningen, Noordhoff, (Paedagogische Bibliotheek, nr XVII), 1926, 2e druk. (22 × 15) 108 blz.* *fl. 1,20*

IV* — Dit is de tweede uitgaaf van een nummer uit de merkwaardige paedagogische bibliotheek van J. Versluys. Het behelst een serie uittreksels uit Spencer's werken, alle min of meer rechtstreeks in verband staande met de opvoeding. In vloeiend, hier of daar wat stijf Nederlandsch krijgen wij Spencer's beschouwingen over « rechten der kinderen, staatsopvoeding, verstandelijke opvoeding, zedelijke opvoeding, lichamelijke opvoeding ». Dan volgen eenige gedachten over de meest waardevolle kennis, over den aanleg van onbeschaafde volkeren, en over vergelijkende zielkunde. Spencer's gedachten zijn bekend, en zonder veel moeite zal elke katholieke paedagoog aan de stellingen van den wijsgeer kritiek kunnen uitoefenen. De uittreksels zijn voorafgegaan door een heldere, werkelijk mooie inleiding, een diepgaande studie over Spencer's leven en leer. Wij zijn er den heer Dr Los hartelijk dankbaar voor.

H. THIELEMANS, S. J.

3612 Rombouts, Fr. S. **37 : 15 : 9**

◆ HISTORIESE PEDAGOGIEK. 2de DEEL : NEGENTIENDE EN TWINTIGSTE EEUW. Groote lijnen der geschiedenis van het opvoedkundig denken en doen in doorloopend verband met de kultuurontwikkeling. *Geïll. met 41 portretten. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, 1927, 2 dln (24 × 17) 432 blz.* *fl. 5; geb. fl. 6,50*

IV* — De 19e eeuw, ontkerstening der kultuur, het eerst kwartaal der 20ste, ontreddering en bezinning, ziedaar het rake schema der studie. Met een inleidend herinneren aan het liberalisme dat op de gansche eeuw zal drukken, wordt de wijsgerige achtergrond geschetst: Duitsch subjectivisme en kortzichtig positivisme..., totdat we met een zucht van verlichting de geestelijke reactie van een *Eucken*, een *Boutroux* mogen begroeten. Hierop groepeert schr. een aantal in dien tijd opgerezen punten : neo-humanisme, hoogeschoolpaedagogiek, met *Newman* (waarom *Gratry* vergeten? J. C.), volksschool. En dan krijgen we de galerij prachtfiguren der paedagogiek in de 19e eeuw, niet het minst de onsterfelijke katholieke meesters : ware helden zijn *Pestalozzi*, *Fröbel* en *Don Bosco*, deze laatste een wonder man Gods vooral; ook een *L. Kellner*; *Herbart* blijft het wetenschappelijk genie der paedagogiek. Interessant de kath. Pestalozziaan *P. Girard*, maar effenaf heerlijk de groote wijze man *Sailer*. Doch bovenal moeten we ons verblijden om de twee mannen die met den heiligen, scheppenden *Don Bosco*, het volle gaven: de Herbartiaan *Otto Willmann*, een der machtigste systematiekers van het wijsgeerig, historisch en sociaal denken in het licht van het geloof, en de lumineuze en krachtige grootmeester der katholieke opvoeding, *Mgr Dupanloup* (met *Mgr. Spalding*). Deze figuren herleven hier, uitteraard *Willmann*, als de meest systematische, het indrukwekkendst van

allen. — 20ste eeuw: Ontreddering en bezinning. — Eerst de doodskiemen der ontredderde kultuur, de revolutionnaire paedagogiek: *Nietzsche*, de *Evolutionnisten*, de *Freudianen*. (Hier had *Lunatcharsky* plaats kunnen nemen). Veel edeler voorzeker, doch strenggenomen ontoereikend is de kunstpaedagogiek (*Rembrandtdeutsche; Weber*). Of zou die andere richting, die zooveel ophef maakte, een ware vernieuwing worden; de Amerikaansche praktijkschool (*Dewey*), *Kerschensteiners* arbeidsschool, *Natorps* sociaalpaedagogiek? Alle drie, natuurlijk als diesseitspaedagogiek, maar ook kultureel eerder eene afdwaling, tenzij men ze met *Willmann* en *Foerster* herzie. — Teekenen van gezonde bezinning liggen er in de op *Eucken* uitgebouwde persoonlijkheidspaedagogiek van *Budde*, *Gaudig* en den Kath. *Sawicki*. Maar merkelijk opbeurend is eenerzijds de moraalpaedagogiek van den grooten Kristusheraut *Foerster*, en de psychologische paedagogiek van den prachtigen denker *Spranger*. — Een slothoofdstuk als een glorieruiker der bloeiende katholieke paedagogiek o. a. het neothomisme van *K. Mercier* en het werk van den neothomist en Willmanniaan *Fr. De Hovre*, — de uitstekende *L. Auer*, — ook de Willmann-voorbij-strevende radikaler bovennatuurlijke *Bernberg*, — de Jezuieten, meesters der psychologie, — en *Mother J. E. Stuart*. — Heel 't werk wordt geschraagd door de groote lijn: de mensch-met-God, en de mensch zonder. Eerste-handswerk is de gansche zeer grondige studie op de 20ste eeuw, vooral *Willmann* en *Foerster*, schitterend voorgesteld. Ziehier een machtig monument, of liever, als apologetisch betoog, een levenscheppende indruk. En wat een vreugde men beleeft aan 't zien van al onze katholieke schatten! Royale uitgave, met mooie portretten.

Dr Joris Caeymaex, pr.

3613 Rubbens, Edmond **32**

◆ Een Kritiek der Vlaamsche Beweging. — *Brussel, Standaard, 1927. (21 × 15) 38 blz.* *4 fr.*

V — Er is na den oorlog over de beteekenis en de richting der Vlaamsche beweging heel wat getheoretiseerd, hier en in Holland. Mr. Van Genechten, Th. Van der Schelden, Leo Picard en de schrijver zelf hebben zeer verschillende standpunten ingenomen. Nu we, in de beweging, blijkbaar op dood punt of op een rustpunt staan, tracht Mr. Rubbens een diagnose te maken van onze kwalen. De kern van zijn betoog ligt wel in dezen scherpen en rechtvaardigen zin: « Wij zijn te eng tegenover elkaar, te zwak tegenover degenen die ons minachten ».

Dr J. A. Goris.

4. — Taalkunde

3614 Aimard, Gustave **83.0 : 44**

Les Trappeurs de l'Arkansas. (1e en 2e deel) Arrangée et annotée par W. J. Hildebrand et J. H. Kool. — *Groningen, Wolters, 1925, 2 dln. (16 × 10) 70, 72 blz.* *elk fl. 0,50*

V — Strijd tusschen Blanken en Roodhuiden. De helden ontsnappen aan de grootste gevaren. Niettegenstaande deze onwaarschijnlijkheid laat de verbeelding zich meesleepen en volgt de hijgende paarden tot in het diepste van het Far-West. — De lezing wordt vergemakkelijkt door Nederl. vertaling van al de min of meer moeilijke woorden en uitdrukkingen. — Opvallend is het totaal gemis aan godsdienstzin in dit verhaal.

M. Van Coppenolle.

3615 Benjert, P. B., en Elzinga, J. J. B. **81 : 44 : 37**

POÉSIE. Arrangée et annotée pour l'école secondaire. — *Groningen, Wolters (Fransche Lectuur vr. de Middelbare School, I^e serie, nr. 5), 1925. (20 × 14) 156,30 blz.* *geb. fl. 1,60*

V — Men zou moeilijk, voor de Middelbare School, een betere keuze uit de bekende Fransche gedichten kunnen doen. Zeer terecht staat er veel verhalende poësie in. Dat boeit de jeugd nog meest. Dan, natuurlijk, La Fontaine, en, last not least, een aardig aantal volksliedjes als: *Le bon Roi Dagobert* en *Monsieur de la Palisse*. Dat is allerbest, omdat het er diep ingaat, en in de verdere bekendmaking met de Fransche wereld zal weerkomen. De fraaie druk en de plaatjes (meest in « ombre chinoise ») verhoogen ten zeerste het genot van het boekje. De woordenuitleg staat, heel handig, in een *los* bijvoegsel. A. WALGRAVE, PR.

3616 Sanders, Drs J. L. **43 : 65**

DUITSCH VOOR BEGINNERS ten dienste van het handelsonderwijs. Met woordenlijst. — *Groningen, Noordhoff, 1927, (21 × 14) 118, 40 blz. fl. 1,75*

V — Zooals de titel zegt: voor beginners. Goed opgevat, volgens laatste pedagogische methoden, oefeningen in goede stijgende moeilijkheidslijn. Ook geschikt voor zelfstudie. HUB. GESP, L. H.

3617 X. **88 : 92 : 43**

SCHILLERBUCH, herausgegeben von D. J. C. Zeeman. — *Groningen, Noordhoff (Deutsche Bibliotheek, 20), 1926. (19 × 13) 278 blz.* *fl. 1,75*

IV — Hier leeren we Schiller kennen als mensch en als dichter. Het boek wordt ingedeeld volgens zijn verschillende levensperioden: er is dan ook telkens een ommekeer in zijn werk te bespeuren. Na elke korte beschrijving zijn gedichten en uittreksels uit tooneelstukken te vinden, welke gedurende die bepaalde periode geschreven werden. In die talrijke uittreksels kunnen wij zijn veelzijdig talent waardeeren. Verzorgde uitgave. M. VAN COPPENOLLE.

5. — Wetenschappen

3618 Haalmeijer, B. P. en Schogt, J. H. **51**

INLEIDING TOT DE LEER DER VERZAMELINGEN. — *Groningen, Noordhoff, 1927, (23 × 16) 160 blz.* *geb. fl. 3,25*

V — Een degelijke « Inleiding » die bij velen zal welkom zijn. Haar nut en doel is niet zoozeer de « Leer der Verzamelingen » te behandelen in hare meest-fundamenteele stellingen dan wel den lezer te gewennen aan de zeer eigenaardige manier van redeneeren, die dit deel der mathesis eigen is. Eene voortreffelijke voorbereiding ook tot het Integraalrekenen. J. VAN MOLLÉ.

3619 Meijer, Dr. H. A. **54**

BEKNOPT LEERBOEK DER ANORGANISCHE CHEMIE. Bewerkt door Dr H. C. Germs. — *Groningen, Noordhooff, 1926, 6e druk. (23 × 16) 256 blz. fl. 3.00*

V — Dit « Beknopt Leerboek » is zeer methodisch opgevat en vooral geschreven voor het onderwijs in de Scheikunde aan de Hooger Burgerscholen, Colleges, Athenea, enz. Dat het zijn 6^n herdruk beleeft getuigt voor zijne degelijkheid. De taal is duidelijk, zonder overvloed van vreemde woorden. Bij elken herdruk wordt dit Leerboek op de hoogte der wetenschap gebracht; zoo bevat het voldoende uitgebreide

hoofdstukken over de ionentheorie, den osmotischen druk, de colloïden, enz. A. J. HENDRIX.

3620 ◆ **Rubbrecht, Dr Raphaël** **59 : 61**

BEGRIPPEN OVER ONTLEEDKUNDE EN VERRICHTINGSLEER. — *Brugge, Excelsior 1927, 2e druk, (16 × 11) 134 blz.* *5 fr.*

IV — Ontleedkunde en levensleer handig dooreengeweven, zoodanig dat het aantrekkelijk wordt om lezen en dat het boekje, dat als leerboekje voor ziekenverpleegsters bedoeld is, tot een beste leerboek wordt. Het is bovendien zeer bevattelijk en streng wetenschappelijk. Verder eenige duidelijke aanteekeningen. Dr VAN HUFFELEN.

6. — Toegepaste Wetenschappen

3621 **Maas, M.** **63 : 66**

DE SUIKERBIET. Van zaad tot suiker. *Geïll. met 61 afbeeldingen. — Goes, Oosterbaan en Le Cointre, 1924. (24 × 16) 86 blz.* *fl. 1,50*

V — Het is de geschiedenis van de suikerbeet van zaad tot suiker, in zeer eenvoudige en klare taal geschreven. Op mooi glanzend papier, met meer dan zestig keurige afbeeldingen, hoort dit boekje in elke landbouwvakboekerij thuis. F. CASTEELS, L. I.

3622 **Van Haeften, Dr F. W.** **61**

SCHETS DER ZIEKTEN EN HAAR VERZORGING. Met aanhangsel: Dieetlijsten voor verschillende ziekten. — *'s Gravenhage, G. Naeff, 1926. (17 × 11) 408 blz.* *fl. 3,20; in geheel linnen band fl. 3,80*

IV — Alleen reeds de titel van 't werk, zonder het werk zelf in te zien, laat toe te besluiten : dat moét mank-gaan! Degelijke zaken laten zich niet stematiseeren en de uitslag van werken als dit is dikwijls, tenzij men te doen hebbe met kalm-redeneerende, verstandige lui, waanwijzen te maken die een stema verengen tot een streng afgemeten entiteit. In zake ziekten is dat vaak noodlottig. Men kan dus een beetje den arbeid betreuren dien een schrijver aan zoo'n boek besteedt; een dokter doet er niets mee; een leek leest het noch begrijpt het noch onthoudt het. Maar als doktersboek is het niet bestemd noch als leesboek. Wel als boekenkast-boek om geraadpleegd te worden in de passende omstandigheid (b. v. door zendelingen) en, mits het hierboven aangegeven voorbehoud, dient erkend dat het in dit opzicht zeker niet minder goed is dan andere : bondig, objectief, zoo volledig mogelijk (soms zelfs wat woordenboekachtig), praktisch in zijn raadgevingen en eenvoudig, gemakkelijk (alphabetisch) ingedeeld, niet geleerd-doend. Kortom, een boek dat er onder zijns gelijken mag zijn. Dr J. LEBEER.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

3623 ◆ **Vansina, Dirk** **81**

HET BOEK DER LIEFDE. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (20 × 15) 58 blz.* *10 fr.*

IV — Men denkt een ziel en geen boek in de handen te voelen als men dit « Boek der Liefde » aan 't lezen is. Een ziel geeft leven zonder drift, gelijk de bloem bedwelmend roken uitwasemt en stil blijft. 't Leven is er nochtans heel en groot tot beschaming van 't rumoerige, knallende,

ontploffende. « Er is de groote roerloosheid van onze zielen, — Er is ons geluk dat wij beluisteren ». Heel 't boek beluistert, met wijdopen oogen van wonderen voor wat ze hoorend zien, 't geluk der liefde. 't Geeft aan de liefde 't leven als aureool. Dat is het: 't leven en de liefde zijn door God in wezen verbonden. De groote eerste vizioenen van den Dood in de wereld wijken achteruit voor 't oprijzen, zonsgewijs, van liefde die haar levenswonder stralend teweeg brengt. Een wonder! « Ik gaf u al wat ik bezat, — Was het dan meer dan mijn schamel wezen? » Wettige verbazing van wien zichzelf in liefde's werk ten diepste verstaat. In liefde werkt de mensch met een macht die hemzelf overtreft... Daarna kan de bewondering, even heilig en dus cosmisch verdiept, vereerend, aarzelend, behekst, dichtbij de vrouw volgen in haar liefde-Tabor's gedaanteverandering. Zij wordt het levenstabernakel, met des levens vreugde, waardigheid, vastheid, zekerheid gezegend. Liefde is in haar heel en al leven geworden. « Mijn liefde is klein, uw liefde is groot, — Ik ben mezelf spijts haar gebleven, — U heeft ze boven uzelf verheven — Door uwe liefde deint het leven. » En dan kronkelt plots de bliksem der laatste verlichting in de verbaasde dichteroogen : 't kindje, 't leven, 't antwoord op 't menschelijk verlangen naar 't Wezen! naar God! Plots wordt klaar wat het kindje is: elk leven is een genster uit God, elke ziel is de eeuwige uit den Eeuwige. Nu kan 't leven verder gaan; het is iets heel anders geworden. — Deze is de gang van 't boek. In diep ontroerde, soms ademstille lyriek, bezingt het al wat liefde is in wereld, in God, in man, in vrouw, al wat ze in hen allen beteekent, bewerkt, bereikt, bereidt. Het zegt dit alles met de diepe openbaring der muziek. — *Het is een groot boek in Vlaanderen; het zou het in elk land der wereld zijn.* Dit is mijn meening, waarvoor ik dezen keer bereid ben te vechten. CYRIEL VERSCHAEVE, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

3624 **Amter, E.** **82**

◆ DOCUS UIT DE ACHT ZALIGHEDEN. Sprookje in 3 bedrijven. — *Brugge, Excelsior. 1927, (19 × 14) 62 blz.* *12 fr.*

V — 't Stukje herinnert sterk aan « De Gestrafte met den Koorde » van Ghéon. Dat is volstrekt niet kwaad. — 'n Gierige boer en 'n vrekkige waardin worden lustig in 't ootje genomen door simpele Docus en waardige Monseigneur waarbij ze 'n gepast zedelesje op den koop toe krijgen. De inhoud is maar pover doch zeer plezierig uitgewerkt. Laat de spelers zoo vlot spelen als Amter weet te dialogeeren, dan slaat het bepaald in. FR. CROLS, PR.

3625 **Simons-Mees** **82**

TWEE LENVENSKRINGEN. Een stuk in 3 bedrijven. — WINTER. Een schets. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek), 1927. (19 × 12) 154 blz.* *fl. 0,75; geb. fl. 1,70*

III — Deze bundel is in zekeren zin een jubileum-uitgave ter gelegenheid van de 35e verjaring van de eerste opvoering van « Droomleven » een der eerste stukken van Mevrouw Simons-Mees. — Het tooneelstuk « Twee Levenskringen » verscheen reeds in 1901 in « De Gids ». — De twee levenskringen, waarvan hier sprake, zijn eenerzijds de strenge levensopvatting van vader Van Roessem en zijn oudste dochter Agatha die enkel leven om hun plicht te vervullen en zich alle genot te ontzeggen en anderzijds die van de drie jongste kinderen: Frans, Clara en Riek die het volle leven willen genieten. — Natuurlijk brengt de botsing

tusschen beide kringen pijnlijke momenten te weeg, welke vooral hun weerslag hebben op Betsy de jonge vrouw van Van Roessem, die te vergeefs tracht de rol van buffer te spelen. — De menschkundige ontleding is zeer fijn, de dialoog zeer handig en vlot maar er zit in dit stuk geen dramatische beweging. — Ook is de opvatting van de deugd te star, te eenzijdig. Dezelfde hoedanigheden en gebreken vinden wij terug in de korte dramatische schets « Winter ». — De schrijfster is protestant. Deze stukken zijn *niet geschikt om in katholieke middens te worden opgevoerd.*

Dr A. CARDYN, PR.

3626 Ysabie, Reinier **82 : 266**

◆ TERIADEVA. Treurspel in 5 bedrijven. — *Brugge, Beyaert, 1927, (18 × 14) 78 blz.* *10 fr.*

V — Reinier Ysabie is de schrijver van het bekroonde en graag-gespeelde « Padrecito ». Hier biedt hij ons een dergelijk missiespel, ditmaal in sterk-rijmende alexandrijnen en onverbloemden ouden trant. Ook dit stuk munt uit door eenvoud en gemakkelijke opvoerbaarheid. Het gemis aan stijging, in de laatste bedrijven van Padrecito zoo opvallend, is hier vermeden door het inlasschen van een casus paulinus. Alleen het gemengde der rollen zal beletten, dat Teriadeva gespeeld wordt in vele katholieke kringen, die niet mede-evolueerden met de gedachten der toonaangevende jongere kunstenaars en critici.

E. BOELAERT, M. O. I.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde lezers kunnen gelezen worden.

3627 Courths-Mahler, H. **83.1**

DE DRIE GEZUSTERS RANDOLF. *Vert. dr. Mevr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist. Swartsenburg, 1926, (20 × 12) 268 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

III-IV — Dat officiersgezin Randolf is er erg aan toe: de heer is een geblaseerde ijdeltuit en speler, de vrouw is een fut van huishoudster, die onwetend loopt over de elementaire opvoeding en spaarnoodwendigheid, en de drie dochters, Sandra de hoovaardij in vleesch en beenen, Liselotte, het schuchter-rein meisje, Susi het jonge, argelooze bakvischje, zijn daar en dienen haast... uitgehuwd. 't Gaat lastig, want Sandra is niet van de poes, ontsteelt Liselotte haren verloofde en Susi's losse tong verraadt heel wat dom-onnoozel. Gelukkig is tante Klare daar, wel eene van de oude school, maar een vrouw uit één stuk, die het gezin redt en de dochters voorthelpt. Alles komt in den haak. Niet van de geringste van Courths-Mahler's boeken; af en toe goede dramatiek, naast leuke humor, en ditmaal komen de karakters beter uit. Het boek heeft een zedelijken kant, en wekt op tot spaarzaamheid. Maar er wordt alweer zoo heftig in gekust, dat het een manie wordt en een gevaar blijft.

A, VAN DEN DRIES, PR.

3628 Courths-Mahler, H. **83.0**

GRISILDE. — *Vert. uit h. Duitsch dr. Mevr. J. P. Wesselink-van Rossum. — Zeist, Swartsenburg, 1926. 2e druk (20 × 13) 264 blz. fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

III-IV — Ditmaal stooten wij tegen het griezelig mysterieuse, reeds als we per auto met graaf Treuenfels bij storm naar diens donker, ijl-leeg

kasteel koersen. Onze compagnon de graaf komt zoo pas van de rechtbank: beschuldigd van zijn al te wulpsch-lichtzinnige vrouw te hebben vergiftigd, werd hij er echter vrijgesproken bij gebrek aan bewijs. We maken op zijn landgoed kennis met Beate, een arme nicht van den graaf zijn huishoudster, erg verliefd op hem. Dan met Grisilde, een adellijke wees met reine ziel, die gouvernante wordt voor het dochtertje van den graaf. Nu staan we in volle detective-genre, want deze vrouwelijke Sherlock Holmes raadt, zoekt, vindt wie de ware schuldige is: namelijk Beate. Ontmaskerd sluit zij Grisilde op in een eenzamen toren en pleegt zelfmoord. Slot: graaf en Grisilde zijn man en vrouw. Het al te bont romantisme van deze schrijfster is hier tot de spits gedreven: Oostersch vergif, geslepen flacon, geheime kast en hoek en gang en hand, toren en kelder, spiegel en gevlochten ring, niets ontbreekt. En 't gaat er zeer geheimzinnig toe, tot het eind. De fantazie van de schrijfster triomfeert over alles. Maar de kunst moet het inboeten... 't Verhaal zelf is niets stootends, tenzij om dat passioneel gedoe van Beate, die vergiftiging en die zelfmoord? Feuilleton-genre.

A. VAN DEN DRIES, PR.

3629 Ostenso, Martha **83.1**

WILDE GANZEN. *Vert. uit het Engelsch dr. Jhr. R. H. G. Nahuys. — R'dam, Nijgh & Van Ditmar, 1926. (20 × 15) 376 blz.* *fl. 4*

III — Een boek en een vizioen uit het Amerikaansche Hooge Noorden, waar zoowel de natuur als de menschen nog zoowat in een oerstaat verkeeren, en de passies en de neigingen van den mensch veel sterker en scherper naar voren treden dan elders. Vooral de grovere instincten. De fijnere temperamenten en edele karakters krijgen dan noodzakelijk een dieper relief. Zoo is Lind een sprookjesverschijning midden de andere bewoners van den Noordschen uithoek. Het thema is zoowat gelijkloopend met dat van Streuvels'Vlaschaard. Een oude boer tiranniseert zijn vrouw en kinderen, en leeft alleen voor zijn eigen en voor zijn gronden. Zoo sterk is die tirannie dat er niemand van zijn huisgezin aan denkt hem te weerstaan. Maar dan komt zekeren dag een jonge onderwijzeres bij hen inwonen, die onbewust bij sommige huisgenooten verlangens doet wakker worden die vreemd zijn aan de oude traditie, en vooral aan de inzichten van den ouden boer. Een der meisjes bizonder ondergaat dien invloed, vooral nadat ze tegen den wil van haar vader, omgang had met een vreemden jongen man. Tot zekeren dag de toestanden te scherp worden en ze er vandoor gaat met haar verloofde. Minder romantisch, eerder tragisch verloopt het met den ouden man, die zekeren nacht versmoort in het ven, terwijl een boschbrand zijn huis dreigt te vernielen. Het is een somber en tragisch, doch mooi boek, zeer vlot vertaald en goed uitgegeven. Enkele bladzijden doen het jammer genoeg reserveeren. ERNEST VANDER HALLEN.

3630 Zahn, Ernst **83.1**

LEVENSSTRIJD. *Vert. uit h. Duitsch dr. H. C. Knappert-Jansen. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur, (Wereldbibliotheek), 1925, 3e druk, (18 × 12), 278 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 1,90*

III — De roman alweer van het Zwitsersche boerenleven: op den achtergrond, zooals altijd bij den schrijver, de hooge wilde rotsnatuur waar de Föhn dreigt, of de zonne gloort; en op den voorgrond de sterke, temperamentvolle, trotsche Alpenboeren, hard als de natuur waar ze leven. In casu is het hier de eigenaar der Hochfluh-hoeve, President Felix Furrer, die het slaafsche dorp beheerscht, als een halve

keizer. Tot de strijd komt, en die is er sinds Christen Russi, zijn knecht Furrer's dochter Rosi verleidde, en ze zoo ten huwelijk eischt. 't Wordt een heftig, scherpe. dramatische strijd, waar bloed zelfs aan kleeft. Strijd van den patroon tegen den knecht, die verbannen wordt, strijd van het heele dorp tegen den uitgejouwden verleider, die zweert toch terug te keeren in triomf, strijd van de bergboeren en de ingezetenen tegen den vreemden indringer, die als steenhouwer zijn triomf thuis haalt, strijd vol bitterheid en haat. Zoo heeft Zahn het enge thema van enkelen verruimd tot een levensthema van een volk. Einde? De liefde stikt den haat, en wel zoo dat het onecht kind Tobias de ouders samenbrengt en dan verdwijnt (we raden zijn einde) en dat Rosi's echte kind Felix Russi's dochter huwt. En de twee driftkoppige oude vaders zien beiden de zegepraal ontglippen. — Alweer een sterk stuk literatuur, handig geconstrueerde roman, dramatische conflikten, psychologisch-mooie momenten. Doch de verleidingsscene, waarmee het verhaal opent, en de miseries die er uit voortvloeien, eischen voorbehouding. Het beeld van den Pastoor is er een van een politieker die zelfs te hooren krijgt dat hij alles voor geld doet en maar niets doet om de vuren van den haattwist christelijk te dooven. A. VAN DEN DRIES, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

3631 Courths-Mahler, H. **83.1**

EEN ARME BLOEDVERWANTE. *Vert. uit het Duitsch dr, Mevr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg, 1926. (20 × 13) 192 blz.* *fl. 1.50*

IV — Die arme is Bettina die 't genadebrood is bij den firmaman oom Peter Aszmann. Een mooie ziel in armoe-kleeren. Die schril afsteekt dan tegen tante Adolfine een knor, een vrek met koude ziel en geeselende tong. Dat is niet naar de gading van haar zoon Ernest, een onstuimigen wil onder dikken haarbos: in zijn architect-lust trapt hij het af voor 10 jaar. Vindt het nichtje weer en mooi... Ge raadt het eind: 'n huwelijk. De triomf der oude goeie groottante Emma! Maar 't kost eerst heel wat: verdachtmaking, duelronk, redding uit 'n eereschuld, vlucht, de noodige opheldering. Gewoon verhaal zooals in vroegere werken, met de heel gewone flauw-romantische trucjes. Goeie menschen naast booze, maar de eerste winnen 't af, zooals altijd bij deze schrijfster. Kramikkige karakterschildering. Enkele goeie-moreele zetten.
A. VAN DEN DRIES, PR.

3632 Courths-Mahler, H. **83.0**

DE DOMINA VAN GANTERSHEIM. *Vert. dr. Ada Van Arkel. — Zeist, Swartenburg, 1926. (20 × 12) 260 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Gantersheim is een Damesstift en, dank zij de vreemde clausulen van een testament, wordt er de juffer Vina Honegg, op reis in Java met haar vader Dr. Honegg een natuuronderzoeker, aangesteld als Domina. Van Soerabaja weergekeerd in Duitschland, ontdekt de domina in haar nieuwe woon dat Dr. Reinert, de directeur, een fielt is, niet rein van aard, maar vol reinardie : misdadiger, moordenaar en giftmenger. Hij terroriseert zijn vrouw, en maakt de Domina het hof in ongeoorloofde passie. Tot hij, ontmaskerd, zelfmoord pleegt. En Vina huwt met haar Hansje, die reeds in Soerabaja haar hart had gestolen. — *Gewone feuilleton-roman* die wemelt van allerlei bonte romantische trucjes : mysterieus testament, giftfleschje, verdwenen dossier, en dies meer.

Kunst is er heelemaal in zoek. Niks veredelend, al triomfeert wel het goede. A. VAN DEN DRIES, PR.

3633 Courths-Mahler, H. 83

DE NOODLOTTIGE BRIEF. *Vert. dr. Ada Van Arkel. — Zeist, Swartenburg, 1926. (20 × 12) 256 blz. fl. 1,60; geb. fl. 2,25*

IV — Om u den inhoud met zijn bonte mengeling van toestanden en zijn wemeling van illustre of dan toch illustreerende personaadjes te resumeeren, lijkt me karweiachtig. Laat ik u zeggen maar dat het hier inderdaad wemelt aan romantische vondsten (een kinderspel voor deze veelschrijfster), omheen de groote truc: een brief gevonden in een donzige auto, door een trouwziek juffertje, en niet bemerkt door een ander mooi nufje. 't Komt klaar, hoor, ja alles, zooals trouwens altijd bij Courths-Mahler, en wel zoodanig dat het eerste juffertje getrouwd geraakt en het tweede den liefdezoen deelt aan den bewusten officier. Maar dan moeten wij eerst een reisje doen naar Duitsch-Afrika zaliger gedachtenis. Jacht op mooie landschapsschildering? Niks. Ontroerende zielsontleding? Nog minder. Enkel het bloote objectieve verhaal met zijn natuurlijk verloop naar het einde. Niets stootends. Het madammeke met de flirtmanie staat onmachtig en vertrekt. *Gewone volkslektuur, met te veel romantisch ingredient.* A. VAN DEN DRIES, PR.

3534 de Mont, Pol 83.0

OP MIJN DORPKEN. — *Antwerpen. Gust Janssens, (Schelde-Serie), 1925, (21 × 14), 132 blz. 6 fr.*

IV — Buiten het eerste stukje « *Mijn eerste Broek* » dat ik wat stijf vind, zijn 't al frissche, sappige dingetjes, die ons Pol de Mont's kinderleven en geboortedorpje, het Payottenlandsche Wambeke, zoo kleurrijk beschrijven en zoo levendig vertellen, dat ik, voor mijn paart, er een heele boel versjes en verzen van den lateren de Mont voor prijsgeef... Een werkje van blijvende waarde, wijl echt en waar. Toch komt die latere de Mont ook hier reeds eventjes, schuchter en bedeesd, om 't hoekje piepen... « *Eerweerde Pastoor* » en « *My Master dead* » zijn effenaf pikfijne schetsen die, in al hun soberen eenvoud, ons diep vermogen te ontroeren. Ware de Mont, *de zeer talentvolle*, op dien weg maar voortgegaan, dan hadde hij stellig heel wat minder gefladderd als een vlinder, doch naarstig-noest, als een bij, gezogen uit 't diepste diep van plant en bloem den allerfijnsten honig der allerzuiverste poëzie. Dr V. NAVEAU.

3635 Ernest, L. 83

DAT VERDOEMDE GELD. — *Antwerpen, Gust. Janssens (Schelde-serie, 19), 1924, (21 × 16) 496 blz. 11,50 fr.*

IV — Het is niet mogelijk dit zeer ingewikkeld verhaal over de erge gevolgen van de geldzucht met enkele woorden samen te vatten. De schrijver betitelt zijn werk: volksroman; een intellectueel zal er in alle geval weinig genot aan beleven om reden van den slordigen stijl, de onmogelijke toestanden en verwikkelingen en de overdreven sentimentaliteit. Alhoewel de zedelijke strekking er dik op ligt *is ons volk met zulke volkslectuur weinig gediend.* Dr A. CARDYN, PR.

3636 Ivans 83.0

HET BOSCH DER GESTORVENEN. — *Amsterdam, L. Van Looy (20 × 14) 250 blz. fl. 1,25; geb. : fl. 1,90*

IV — M. Van Wallingen, met den Americaanschen detective Bob

Lorrimer, ontdekt in Maurovië een samenzwering tegen Vorst Nicalaas. Gewetenlooze eerzuchtigen misbruiken den naam van Prinses Anastasia uit een vroeger vorstenhuis, om zélf aan eer en macht te komen. De Hollandsche diplomaat geraakt echter op de prinses verliefd! Nadat de samenzwering allerbehendigst verijdeld is en hijzelf door de misdadige hoofdman doodelijk werd gekwetst, bevindt hij na zijn genezing dat de prinses liever met hem blijft dan weer in 't vorstenleven te komen zooals Nicolaas droomde. Zij wordt Barones Van Wallingen... en alles is in orde! Het verhaal is boeiend en zonder ander gevaar dan romantische verbeeldingskoorts. A. WALGRAVE, PR.

3637 Koopmans, Marie **83.1**

◆ OM HEUVELEN VOL KUNST. Roman uit het Gooische kunstenaarsleven. — *A'dam, Veen, 1927. (21 × 15) 184 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.90*

IV — Deze hooggestemde schets uit de kunstenaars-kolonie van Gooiland — een roman noem ik het boek liever niet — munt uit door een zeer voorname kwaliteit: het ademt een zachte rustige atmosfeer en een idealisme zooals men niet meer gewoon is te ondergaan in een boek waar artiesten aan de beurt komen. Twee hunner, een operazanger en een schilder vinden elk na menig avontuur, hun bruidje, dank zij de tusschenkomst van een andere kunstschilderes, de moeder van de kunstenaars-kolonie. Het boek dat zich af en toe wel eens waagt aan een verouderde en konventioneele kunsttheorie, is *streng katholiek en zedelijk*, en voor de meesten zeer lezenswaard als schets uit kunstenaarslevens. ERNEST VANDER HALLEN.

3638 Kuyper-Van Oordt, H. **83.9**

HET GOED VAN CRONAERT. — *Baarn, Hollandia, 1925, (21 × 15) 206 blz.* *fl. 2,40; geb. fl. 3.50*

IV* — De zeer burgerlijke historie van een familiegoed en van een paar geslachten dezer familie, monotoon, zonder veel spanning noch belang. Interessant misschien voor de afstammelingen der familie Cronaert, doch voor ons eerder terneerdrukkend : over gansch het boek ligt de vage schemering en de stille moedeloosheid van het onontkoombare einde en de vergankelijkheid van een bezit dat voor deze menschen alles geweest is. *Er is geen godsdienst mee gemoeid*, en de meeste menschen zijn maniak of dekadent. Het is hopeloos grijs en monotoon.
E. VANDER HALLEN.

3539 Marlit, E. **83**

GOUD-ELSJE. — *Antwerpen, Gust Janssens, (Schelde-serie, 9) 1923, (21 × 14), 304 blz.* *8 fr.*

IV — Het burgersmeisie Elisabeth Ferber wordt Baron van Walde's vrouw na kennismaking waar zij wedijverde in karakterfierheid en deugd. De burgerlijkheid wordt opgehemeld in hare gemütlichkeit, de adel verfoeilijk voorgesteld in zijn trots, en ook wel zijne schijnheilige vroomheid. Allemaal nogal goedkoop, tamelijk grof aangezet, niet vrij van partijdigheid. Heelemaal klaterromantiek is het midden waarin Elsje leeft, de puinen van het slot Gnadeck, waarvan zij ten slotte eene afstammelinge blijkt te zijn. *Een erg verouderde feuilleton* die misschien nog wat kan onderhouden door tooneeltjes, gesprekken en zedelijk romantiek. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3640 Parrish, Anne **83.1**

DE EEUWIGE VRIJGEZEL. *Vert. uit h. Amerikaansch dr. Jo Van Ammers-Kuller. — A'dam, Van Holkema en Warendorf 1927. (19 × 13) 256 blz. fl. 2.90*

IV — De knappe romanschrijfster die dit boek vertaalde vermoedt misschien niet dat haar eigen werk «De Opstandigen», waarvan het onderwerp volgens haar eigen zeggen in vele opzichten paralleel loopt met dit, onder menig oogpunt veel hooger staat dan deze Amerikaansche roman. Op zichzelf is dat geen getuigenis van minderwaardigheid voor deze laatste, die in elk geval knap psychologisch werk is en alles bijeen tot de goede vertelkunst dient gerekend. Het thema — de geleidelijke ontwikkeling van drie meisjeslevens die samen met hun broer het oude familiegoed blijven bewonen, trots armoe en ellende, — en de zeer bizondere omstandigheden waarin elk huwelijk in laatste instantie afspringt, tot alleen een der meisjes met haar broer, de «eeuwige vrijgezel» overblijft en in de meest tragische omstandigheden de illusie behoudt van de opgehouden familietradities — dit thema zal in Amerika, waar het boek ontstond, wel een dankbaar onderwerp zijn. Ik mag niet zeggen dat de atmosfeer van het boek specifiek Amerikaansch is, doch het is knap verteld en niet minder knap en vlot vertaald, en voor iedereen genietbaar. E. VANDER HALLEN.

3641 Vaizey, Mrs. George de Horne **83**

«OP ZICHT!» *Vert. uit h. Engelsch (An unknown Lover) dr. Elly Harting. A'dam, Veen, 1927. (21 × 15) 204 blz. fl. 2,90*

IV — Tusschen Katrine Beverley in Engeland en een kennis van haar vrienden in Indië ontwikkelt zich een liefde per briefwisseling. Wat weerhoudt haar? Haar plicht als liefdezuster bij haar broer Martin, jongen weduwnaar? Nu, deze biedt zelf al niet veel weerstand aan de betoovering en edelmoedigheid (?) van Katrine's vriendin, Grizel, welke hem wil ten koste van een millioenenerfdeel. Zoo zal dan ieder op z'n Engelsch (?) zijn eigen weg gaan. Katrine reist naar Indië. Onderwege geraakt ze verliefd op een zekeren Bedford, volgens afspraak met haren onbekenden minnaar Jim, Blair aangesteld om haar een eind weegs te begeleiden. Een schipbreuk komt van pas om dien Bedford een aureool van ridderlijkheid te verzekeren. Bij de aankomst blijkt Bedfort, Jim Blair zelf te zijn. — Behoudens eenige nogal fijne situaties en een enkele vlotte bladzijde, alles nogal erg ijdel. In plaats van iets diepmenschelijks, veel zielkundig puzzlespel, nog meer hoogewereldflauwiteit, alles om toch maar te komen tot een: Ik ben van jou!» waar boven of waar rond er niets schijnt te bestaan. Nogmaals: ijdel. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3642 Van der Feen, A. K. **83.3**

DE IDEALIST. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf, 1927. (19 × 13) 158 blz. Holland fl. 1,90; geb. 2,50; België: 19 fr.; geb. 29 fr.*

IV — Een knap geschreven licht-op-de-handsch tendenz-romannetje, dat een aanklacht bedoelt te zijn tegen ons huidig rechterlijk systeem. Het zal wel niemand in het gedacht komen eraan te twijfelen dat dergelijke dingen kunnen gebeuren en ook dagelijks gebeuren. Hoe eraan verhelpen? Ja, dat vergat de auteur te betoogen. Van der Feen is niet malsch tegenover de Hollandsche justitie; wij hebben in ons land nog andere en sterkere staaltjes van de subjectiviteit der menschelijke gerechtigheid. — Aan het verhaal zelf: een vrouw die, — de getuigenissen zijn verpletterend — haar echtgenoot heeft vergiftigd, wordt vrij gesproken omdat, — nu ja, omdat het een mooie vrouw geldt; na de

vrijspraak wordt ze doodgeschoten door den getuige ten laste, den vriend van den vermoorde; aan dit verhaal zelf zal wel niemand zich ergeren. Overigens cum grano salis te beoordeelen.

ERNEST VANDER HALLEN.

3643 **Walpole, Hugh** **83**

DRIE OUDE VROUWEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. Carry Van Bruggen. — Baarn, Hollandia, 1926. (20 × 14) 240 blz. ing. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

V — Een akelig huurhuis in een kleinstadje is de laatste en niet de minst droeve haven waar het leven en schamele armoede drie oude zwakzinnige vrouwen samenbrengt: May Beringer, de oude vrijster die slechts tiert op schaduwen van herinneringen; het lief Mevrouwtje Amorest, al zoo lang van haren zoon Brand gescheiden, ook sentimenteel maar rechtgehouden door eene aandoenlijke lichtzinnigheid en een straaltje ironie zelfs; en tegenover deze twee uit de burgerij, de veel grovere, vet-vadsige, ja, gevaarlijke Agatha Payne, die in haar waanzin belust wordt op May's kostbaarst bezit, een schitterend schouwstuk. Een booze geest is in huis. En op een nacht komt Agatha May's schat rooven en het arm schepsel sterft van schrik in hare armen. Bijtijds komt Brand met geld, jeugd, liefde om moedertje uit dit droevig huis te redden. — Er valt zeer veel goeds te zeggen over Walpole. Vooreerst dat hij een greep gedaan heeft naar de zeer eerbiedwaardige schamele armoede en oudedagsdroefheid, en de atmosfeer van verlatenheid, stikkende grijsheid, koude, kilte, ziekte, onnoozelheid, klein en groot lijden, onweerstaanbaar oproept. Voorts zijn vastheid in het uitbeelden der figuren, de fijne, oorspronkelijke en versche toets, de levende handeling. Misschien wat uitvoerig voor een uitgebreide novelle. Maar bovenal is daar zijn milde, gemoedelijke humor, van de beste Engelsche soort, hartelijk, lief, menschelijk, die het heele boek doortrilt. De moeite waard. Goed vertaald. Aanbevolen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

3644 **Burg, Maria** **83.9**

◆ DE KLEINE HERTOG of Richard Zonder Vrees. — *'s Bosch, G. Mosmans, 1926, 2e druk. (24 × 17) 158 blz. fl. 1.25; geb. fl. 2*

V — Het oude — bij ons in Vlaanderen — zoo goed gekende verhaal van den « kleenen Hertog » in proza, eenvoudig verteld voor klein...en groot. Het boekje tintelt van vromen zin en betrouwen op God; 't is één lofzang aan de deugd... en een voorbeeld van een hertog, dat in onzen tijd bijna sprookjesachtig aandoet. Keurig geschreven, zonder mooidoenerij, is het een *pracht-lektuur voor de aankomende jeugd.*

FRANS HAEPERS.

3645 **Claes Ernest** **83**

◆ WANNES RAPS. — *Brussel, Standaard, 1927, (19 × 13), 84 blz. 9 fr.*

V — 't Is nu juist een jaar geleden dat ik voor den eersten keer met Wannes Raps kennis maakte : 't was op de openingszitting van « Met Tijd en Vlijt », en 'k zie daar nog vóór mij die tweehonderd studenten, met stralende oogen en gespannen gelaat zitten kijken naar den sympathieken voorlezer. Soms ratelde er een luide lach door de zaal, bij de volksche zetten of de folkloristische bestanddeelen; soms krulde de mond, of tintelden de oogen bij het rake uitbeelden en geestig vertellen;

maar naarmate het verhaal verder liep en Wannes zijn miserie uitschreide op dien Kerstavond, toen hij door den eendelijken vriesnacht sukkelde op zijn boetetocht en zijn brekend zondaarshart uitschudde in de oneindige barmhartigheid des Heeren, dan keken de oogen in het ijle en daar sprak sympathie uit voor dien armen rakker die bij den uitgang uit zijn ellendig leven, doorzuiverd werd door berouw en genade. — Al het genot dat ik bij het herlezen ondervonden heb, wensch ik ook aan al onze Vlaamsche lezers. Dr A. Bogn, pr.

3646 de Saint-Genois, Baron Jules **83.9**

Olivier de Nekker, de Verrader van Vlaanderen. — *Antwerpen, Gust. Janssens, 1921 (24 × 15) 204 blz.* *4 fr.*

V — Een historische roman uit den tijd van Maria van Burgondië. Het handelt over de pogingen van Olivier de Nekker, den sluwen en listigen gezant van koning Lodewijk XI, om de stad Gent naar Frankrijk te doen overhellen en om alzoo Vlaanderen aan den heerzuchtigen Franschen koning te verknechten. Boeiend verhaal met pakkende avonturen.

Dr A. Cardyn, pr.

3647 Huonder, P. Anton, G. J. **83 : 266**

◆ De Vondeling van Hong-Kong en andere verhalen. *Vert. uit h. Duitsch dr. Cato Van Mechelen. Geïll. met 7 penteekeningen dr. Piet Peeters. — Averbode, Abdy (E. K. Biblioth. Reeks A) 1926, (20 × 11) 72 blz. 3.75 fr.*

V-VIa-b — Kent ge reeds de E. K. Bibliotheek ingezet te Averbode, de bakermat voor onze kruistochtertjes? Het weze u dan gezegd dat wij al nummer vijf van dito reeks tellen. Een verhaal getrokken uit dien kundigen Pater Huonder, een missiekenner en een jeugdvriend van groote waarde. Hier voert hij ons naar het bloedige China, waar Peppi, het vondelingske dat gedoopt werd, zoo gruwelijk doodgemarteld wordt, waar Miao, de bedelende kleine Bonze, belandt bij den goeien Pater, — en waar de kranke Sidi gedoopt wordt in de golven en sterft in den daverenden storm. — Kort-ademige stukjes, ditmaal, maar die een wekstem zijn voor de jongeren tot meer held-zijn voor Christus. Mogen zij in vele jonge harten leggen de goeie genster van het Christus-idealisme! A. Vanden Dries, pr.

3648 Koenen, Marie **83.0 : 83.9**

◆ De wilde Jager. — *'s Bosch, Teulings 1927, 2e druk (21 × 16) 368 blz. 39 fr.; geb. 47.50 fr.*

V* — Deze roman is misschien 't sterkste en gaafste boek van de wonder begaafde Limburgsche schrijfster. Uit enkele historische gegevens uit het Spaansche tijdvak en het verbond der Edelen na de eerste godsdienstige troebelen, heeft Marie Koenen een geschiedkundigen roman opgebouwd die teknisch en artistiek van het allerbeste is waarop de Nederlandsche literatuur op dit gebied kan bogen. De figuren heeft de schrijfster met meesterhand geteekend; de toestanden met een ongewone vaardigheid opgebouwd, heel het tijdperk der dekadente ridderschap en edelen in een prachtige lijst voor ons opgehangen; daartusschen 't fijne motief van heer Herman's liefde tot de Luthersche Fenne, en haar mooie Roomschgebleven zuster Anna die eens Herman weergekeerd, kloosterlinge wordt. — Het is een heerlijk katholiek boek, een van de zeer weinige die altijd even belangrijk zullen blijven en even hoog gewaardeerd worden zoolang er in Nederland katholieken zijn die

houden van mooie taal en een spannend gebeuren. *De bibliothecaris die het nog niet bezit wachte geen dag!* ERNEST VANDER HALLEN.

3649 Kuylman, H. E. **83.0 : 59**

AVONTUREN VAN SCHERPOOG HET KOOLMEESJE. *Geïll. met teekeningen dr. J. F. Van Doornik. — R'dam, Brusse, 1926, (21 × 17) 116 blz.* *fl. 1,90*

VIA-B — Van lente tot lente in bosch, veld, tuin, lucht, aan de Zuiderzee, in Noorden en Zuiden, het leven van een familie meesjes. Kleur, warmte en gevoel van een diep natuurminnend schilder, die zich didactisch en stylistisch aangepast aan den kindergeest. Daarom moet zoo'n boek heel zeker veel goed doen aan oog, geest en gemoed. *Maar weeral geen letter over den Schepper.* Mis. 't Is het beste achterhouden, juist als het kind ervoor open staat. Eene uitgave, zooals dit meesterwerkje van Brusse, is, behalve misschien den omslag, een zuiver kunstgenot, een pracht. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

3650 Lavki, Lod. **83.9**

◆ DE KLEINE KONING. Verhaal uit den tijd van Christus. *Met omslagteekening van A. Wigboldus. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927, 2e druk. (19 × 15) 104 blz.* *7 fr.*

V — Een tweede druk? Zeer natuurlijk en oververdiend. Een gedroomd verhaal voor onze katholieke jeugd: Gansch het bijbelverhaal van de drie koningen en Bethlehem gezien met de oogen, en gevoeld met het hart van een rein kind... Maar zeer impressief gemaakt door veel lokale kleur en een wonder-suggestieven stijltrant. Het tweede deel is meer uitgebreid nu: het mulderszoontje Joachim die mee mocht met zijn ezeltje naar Jerusalem en Bethlehem en er den kleinen Koning zag in de krib, is gegroeid tot den honderdman uit de schrift, die zijn Koning nu ziet op zijn bloedtroon en voor Hem zijn bloed giet in de arena. Een simpel verhaal, dat heldenzielen wekken kan. A. VANDEN DRIES, PR.

3651 Prims, Floris **83.0 : 91 : 93**

◆ DE OORLOG VAN MIJNHEER COBBÉ. Geschiedenis van de Reis van Generaal Cobbé, van zijn Onderhandelingen met den Nabab en van zijn Oorlog tegen de Mooren, 1722-1724. *Geïll. met teekeningen dr. M. Pauwaert. — Antwerpen, N. V. Leeslust (Koloniaal-historische Reeks, nr 2), 1927, (24 × 19) 352 blz.* *30 fr.*

V — Weer legt de E. H. Dr F. Prims een lijvig boek op onze tafel. Het doet zijn werkkracht alle eer aan en zijn uitgevers bezorgt het een diploma van goeden smaak en ondernemingsgeest dien we al te zelden in Vlaanderen vinden. Dit tweede boek van de koloniaal-historische reeks, die de schrijver zelf inzette met zijn Reis van den Sint Carolus, houdt min of meer verband met dit eerste werk. Het speelt immers ook in de Oost waar de schrijver getuigenissen wil ontdekken van een Vlaamsch-koloniale activiteit in verloopen eeuwen. De schrijver houdt niet van « drooge » geschiedenis. Hij tracht zooveel mogelijk het wetenschappelijk karakter van zijn werk te verzoenen met zijn populaire leesbaarheid. In hoeverre hij erin slaagt valt hier niet te discuteeren, maar dat hij een onderhoudend, kleurig boek heeft saamgesteld uit de brieven en bescheiden die hem overbleven, is een feit. Zijn werk verhaalt de dwaze geschiedenis van den heer J. A. Cobbé die in de jaren 1723-24 naar Bengalen vaarde als lasthebber van private reeders uit Antwerpen, op de Carolus Sextus. Het was de laatste particuliere onderneming die dien weg insloeg: er was groot gewin aan vast, tot 60 % tot 83 % toe.

Maar gevaren liep men ook, vooral wanneer men te doen had met de sluwe Mooren van Bengalen. Mijnheer Cobbé geraakte dan op gespannen voet met de locale potentaten, tot zoover dat hij zijn vechtlust kon uitvieren en een klein legertje aanwerven om de oostersche beleedigers van de Keizerlijke vlag te tuchtigen. Heel erg liep het met die tuchtiging wel niet en, het is zoowat een kartonnen oorlog, die er voornamelijk in bestond in het aanslaan van schepen. Wat echter verrassender genoemd mag worden, het werkelijke slachtoffer van den oorlog werd de generaal. Door een schot in den arm is de bevelhebber gestorven en zijn oorlog is uitgestorven in onderhandelingen en door Fransche bemiddeling. Het is de gewoonte niet een geschiedenisboek na te vertellen, maar deze geschiedenis is zoo vol plezierige trekken van menschelijke ijdelheid en fouten en deugden dat ze aandoet als een sprookje. De illustrator heeft voor passende prentjes gezorgd. Dr J. A. Goris.

3652 **Vander Hallen, Ernest** **83 : 92**

◆ Begenadigden uit mystiek Vlaanderen. *Geïll. met penteekeningen dr. Anco Wigboldus. — Antwerpen, N. V. Leeslust; Eindhoven, N. V. Lecturis, 1927, 2e druk (19 × 15) 112 blz.* *13 fr.*

V — Beantwoordt « Begenadigden » niet aan de strenge eischen der hagiographie, 't boek boeit, bekoort en bekeert... Toegegeven dat 't niet evenaart in gaafheid en fijnheid van taal en gedacht « Zoo zuiver als een Ooge » 't bereikte niettemin een evengrooten bijval bij 't publiek dat anders weinig trek naar heiligenlevens heeft. De verklaring daarvan ligt deels in de vertelkunst van Vander Hallen die — dunkt me — veel aan Andersen te danken heeft; deels in zijn vergeestelijkte levensvisie die hij plastisch uitbeeldt bij middel van episoden uit 't leven van drie Vlaamsche Heiligen; deels ook in zijn evangelische boodschap waarnaar de menschenziel altijd zal blijven reikhalzen: reinheid des harten, vrede des gemoeds, goedheid voor de schamelen; of welke zij zou willen kennen en bezitten: liefde voor 't lijden, zoetheid van den dood. Medeslepend-warm, geheimzinnig-zacht, roerend-sympathiek klinkt zijn taal. Dieptegang is er in zijn gedachten, wijding in zijn fantasie. Naar Nest Vander Hallen luistert ge, eerbiedig, als naar een priester. Van hem gaat ge weg vergezeld door den engelbewaarder van vrede, goedheid, reinheid, stilte. Begenadigd is schrijver van « Begenadigden » in 't rijk der kunst, omdat zijn kunst geboren is en bloeit, uit de genade van zijn katholieke ziel en leven. D. De Pauw, O. P.

3653 **von Krane, Barones Anna** **83.22**

◆ Het Licht en de Duisternis. Christus-vertelsels. *Vert. uit h. Duitsch. — Leuven, Davidsfonds (nr 215) 1927. (20 × 14) 174 blz.* *10 fr.*

V — Een wonderschoon boekje, schoon als literatuur, doch schooner nog als in-vrome uiting van diepe Christuskennis en sterke, doch zoo zoete Christusliefde, een werkje dat weldadig inwerkt op gemoed en geest van den christelijken lezer, zóó dat hij zijn Goddelijken Verlosser op zijne beurt, na betere kennis, ook inniger leert liefhebben. Welke verhaaltjes nu het mooist zijn? Deze over en uit Jezus' kinderjaren of die over en uit Christus' strijd- en lijdensdagen? Dat oordeel zal zoo wat van eenieders temperament afhangen, doch ik houd 't meest van de eerste. De vertaling is zeer degelijk. Een boekje dat in geen enkele onzer Katholieke Volksbibliotheken ontbreken mag. Dr V. Naveau.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

3654 Walschap, Gerard **83**

SLIMKE. *Geïll. — Antwerpen, N. V. Leeslust (Kinderland, nr 1) 1927, (19 × 15) 104 blz.* *10 fr.*

VI-A-B — Nu mogen onze jongens en meisjes weer eens hartelijk in hun handen kletsen met een luid « Dank U », aan Walschap dezen keer. Want reeds hadden ze de acht Wonderlanden; de meer dan 12 apostelkens van Lavki (voor wie we hopen dat ze tot 72 discipelen aangroeien); het Duimpje van Toon Van de Velde, enz. En nu heeft Walschap een Kinderland ontdekt, waarvan hij een provincieke doorsnuffelt op 't voetspoor van Slimke, de gazelle. — In 't Vlaamsche Land verschenen, te dien tijde, de meeste dezer vertelselkens: niet enkel de kleine kinderen; — ook de grootere lazen ze graag. Deze twee series zullen ze nu met plezier herlezen. — De inhoud: « De kruik gaat zoolang te water, tot zij breekt ». Hoe? Lees « Slimke »! En gij, bibliothecarissen, steekt dit boekje in de hand uwer jonge lezers en lezeressen. — Moge Kinderland I, weldra gevolgd worden door Kinderland II, et coetera, et coetera. — Aan den noesten werker, Walschap, 'n hartsgrondig proficiat. Hij bewijst met dit kinderboekje dat hij voor kinderen vertellen kan. Walschap bezorge ons nog veel voor de boekerijschabben onzer kleinen. — Leeslust gaf het werkje prettig uit. Fred teekende plezierige prentjes.

M. VAN HOECK, PR.

3655 Pieck, A. F. **83**

HOE IK SCHILDER WERD. Uit het leven van Huib Hoepel. *Geïll. dr. B. Midderigh-Bokhorst. — Gouda, Van Goor (Na Schooltijd) 1927, 3e druk (23×15) 126 blz.* *fl. 1; geb. 1.65*

VIA — De kleine Huipie, geboren uit nederige ouders wordt door hen tot de negotie bestemd. Het zicht van « De Nachtwacht » van Rembrandt doet in hem het bewustzijn wakker worden dat hij schilder moet worden. Niettegenstaande zijn zacht, verlegen karakter overwint hij al de moeilijkheden die zijn weg belemmeren en wordt een beroemd schilder. De verhaaltrant — nogal stijf Hollandsch — zal minder in den smaak vallen van onze Vlaamsche jongens.

Dr A. CARDYN, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

3656 Springer, Ralph **83.0**

NAAR RAPIDOLIË, HET ZESDE WERELDDEEL. Een tooverroman voor kinderen. *Geïll. dr. O. Roland. — A'dam, Jacob Van Campen, 1927. (30 × 21) 128 blz.* *geb. fl. 2,75*

VIB — Een prachtige uitgave, keurig geïllustreerd. Van het begin tot einde is het zuivere fantazie in een aangename taal uitgedrukt. Is het niet wat lang om de aandacht van jongere kinderen tot het einde toe te boeien? Van God of godsdienst weeral geen spraak.

M. VAN COPPENOLLE.

3657 Ten Hove, Christine **83**

EEN NESTJE VAN ZEVEN. Een echte roman voor kinderen van 7 tot 12 jaar. *— Amersfoort, Logon, 1927. (21 × 15) 114 blz.* *gec. fl. 1,50*

VIBC — Fijn afgekeken, keurig verteld. 't Is inderdaad een echte roman,

vol zonneschijn van kinderleven. En wat een heerlijk beeld is de moeder van dit « nestje van zeven »! — Ongelukkig spreekt die moeder, die toch een model-opvoedster wil zijn, nooit over Onzen Lieven Heer aan haar kinderen. Zonder die leemte ware 't een prachtboek voor onze jonge lezers. F. VERMUYTEN, PR.

3658 X. 83
Aafje, Sijtje. — KOSTER BAAS 83
Koster, Maren. — HET HUISJE VAN TOM TIT 83
Maathuis-Ileken, S. — JANTJE'S PRENTENBOEK. — Dr PAASCHHAAS 83
Geïll. dr. Nans Van Leeuwen en Sijtje Aafjes. — Gouda, Van Goor, 1927. (28 × 21) elk 14 blz. *elk gec. fl. 0,90*
VIB-C — Een greep uit de karrevrachten kleuterboeken waarmee het Noorden ons elk jaar bezegent. Ze zeggen bitter weinig : de plaatjes zijn veruit het beste van alles. Maar voor de kleintjes voor dewelke ze geschreven en geteekend zijn, bestaat er geen God en geen hemel. Jammer, want als plaatjesboek is het waarlijk interessant. Wanneer begrijpen de uitgevers dat ook katholieken kinderboeken wenschen te koopen? E. VANDER HALLEN,

84. ESSAYS

3659 Persyn, Dr Jul. 84
◆ GEDENKDAGEN : I EN II. (Vlaamsche Bijdragen IV en V) — *Brussel, Standaard, 1927, 2 dln. (20 × 16) 264, 270 blz.* *ieder 20 fr.*
V — Eindelijk wordt er eens ernstig komaf gemaakt met het samenlezen der verzamelde opstellen van onzen grooten Vlaamschen kritikus: op twee maanden tijd twee bundels *Gedenkdagen*. De eerste bevat twaalf opstellen, waaronder drie van historischen aard: een bijdrage over de oude Britsche Belgen, een ander over de romantische avonturen van Judith, de eerste gravin van Vlaanderen, en een merkwaardig stuk over een Engelsch jubellied van het begin der 14e eeuw over den Slag der Gulden Sporen. De negen andere zijn feestschriften, drie gewijd aan Dante's eeuwfeest: over zijn persoonlijkheid en dichterschap, zijn plaats in onze letterkunde en zijn feestviering in onze streken; — wie kent er in onze Dietsche gouwen den altissimo poeta zooals Persyn? — de andere over Jean Jacques Rousseau, Dostojefski, Joseph de Maistre, Keats, Shelley, en een scherpe beoordeeling in Vlaamsch opzicht van Emile Verhaeren. Het geldt hier allemaal eerste-rangs-grootheden, die zegevierend hebben weerstaan aan de mokerslagen van den tijd; die in hun werk iets hebben vastgelegd van de onrust en de tegenstrijdigheden van hun eeuw en van de kenschetsende eigenschappen van ras en land; die de ziel van hun medemenschen hebben doorpeild en ontleed; die in het tragisch verloop van een kort leven werken hebben geschapen stralend van schoonheid; die door de eerbiedige liefde en begrijpende bewondering van den kritikus bij ons volk worden ingeleid en geopenbaard. — De tweede bundel bevat er veertien: als hoofdschotel, twee uitvoerige en breed-uitgewerkte studies over de betrekkingen van Thijm en van Multatuli met Vlaanderen; als voorspijs, de geestdriftige rede op Vlaanderens Kunstdag in 1911 te Gent; als bijgerechten, de gloedvolle lezingen op den Conscience-dag en bij de Snieders-viering, de hartelijke bijdragen voor de feestnummers van Virginie Loveling en Maria Belpaire. Maar op zijn best hooren we hem als hij zijn hart luid laat uitspreken van wat er opgehoopt ligt aan erkentelijkheid en trouwe vriendschap

voor « onzen » Vliebergh en voor Scharpé — dit laatste mag in alle bloemlezingen worden opgenomen als een meesterstuk van geest en humor —; of waar hij zijn gemoed uitsnikt bij het heengaan van Margriet Baers, Hugo Verriest, Lodewijk Dosfel. — Noord- en Zuid-Nederlandsche lezers, zorgt er voor dat de menigvuldige bundels die nog moeten volgen, zoo rap mogelijk het licht mogen zien: wat er hier wordt opgedischt, behoort tot het keurigste dat ooit aan fijnproevers werd voorgeschoteld. Dr A. Boon, pr.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

3660 **Eeckhout, Joris** **88**

◆ Proza van Vlaamsche Priesters: 2. Schouwend Proza: 2e Deel. — *Brugge, Excelsior, 1927, (20 × 13), 234 blz.* *11.70 fr.*

IV — Het was een zeer prijzenswaardige onderneming van den E. H. Joris Eeckhout, verzen en proza van Vlaamsche priesters te bundelen: stukken en artikels die anders zouden verloren gaan en wel verdienen onder de oogen van onze intellectueelen en van ons volk gebracht te worden. Ook moeten die boekdeelen in alle bibliotheken aanwezig zijn. Hier krijgen we merkwaardige en zeer verscheidene uittreksels uit Caesar Gezelle, J. Van Mierlo, jr., K. Elebaers, A. Boon, L. Reypens en J. Eeckhout zelf. Het is niet te verwonderen, maar wel zeer aangenaam om vast te stellen, dat zoovele Vlaamsche priesters degelijk letterkundig werk leveren en alzoo meehelpen tot den kultureelen opbloei van ons volk. J. Salsmans, S. J.

91. AARDRIJKSKUNDE

3661 **Duchaussois, Pater P. J.** **91 : 266**

◆ In de IJsvelden van den Poolcirkel. Indianen en Eskimo's. *Vert. uit h. Fransch dr. Pater Peskens, O. M. I. — Leuven, Vl. Drukkerij, 1927, (21 × 15) 366 blz.* *17,50 fr.*

V — Boeken van dit slag zijn doorgaans hoogst vervelende lektuur voor den recensent, als zijnde alleen bedoeld om de goedjongstige lezers van onze missieboden vertrouwd te maken met de periekelen en... nooden onzer zendelingen. Een gelukkige uitzondering maakt dit boek aan dezen regel. Het is eer een volgehouden causerie over het hoogst merkwaardig land dat voor ons Noord-Canada heet, en bevolkt is met Indianen en Eskimo's. Het boek vertelt over het land en die er wonen; de strijd der Fransche zendelingen om het geloof daar te verspreiden en de zeer bizondere moeilijkheden welke de zedelijke en materieele ellende en het land zelf gedurig hiertegen opleveren. De vertaling kan er zeer goed door; alleen jammer dat het boek niet geïllustreerd is. Ernest Vander Hallen.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

3662 **Vansina, Dirk** **92 : 809**

◆ Dostoïevsky. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (21×17) 160 blz. 18 fr.*

IV* — Wat hebben we onze katholieke critici te danken dat ze onzen literairen gezichtseinder steeds meer hebben verruimd deze laatste jaren. Vooral, dat het er niet enkel om gaat de specifiek-letterkundige, doch op de eerste lijn de ethische vlakken van de buitenlanders te belichten. We kunnen wijzen op Eeckhout, op Persyn vooral, die lange jaren terug reeds, in de Dietsche Warande van Noord en Zuid en Oost en West overplantte. — Hij zal dan ook wel een der eersten, zoo niet

de eerste Vlaming geweest zijn, die in een magistrale studie over Tolstoï, dezen grooten Rus binnenleidde bij ons en zijn werk doorschouwde met een Roomsch oog. In dezelfde richting arbeidde Vansina, wanneer hij de biographie van Dostoïevsky ter pers bracht en dezen levensgefolterde — o! die woeste en toch ingekeerde Russische ziel! — voor ons uitteekent. Zijn leven en zijn werk; Dostoïevsky zelf gesitueerd in zijn geschiedkundig milieu; Rusland's ziel gereflecteerd in Dostoïevsky's ziel; de tragiek van onzeglijk harde jaren; de rustelooze trek van den zoekenden globetrotter, die nergens tot rust komt: dat vinden we in Vansina's monographie. Wel missen we de breedte van Persyn's overzichten en vergelijkingen met andere literaturen (het gaat enkel om Dostoïevsky); we staan niet voor de sterke synthese zooals de grootmeester onzer Roomsche critiek die weet op te bouwen. Doch — en dat was ook de opzet van Vansina — in deze studie *zien* we hoe uit Dostoïevsky's leven zijn literair werk is gegroeid. — Graag hadden we een breedere uiteenzetting gevonden over de Russische kerk en een scherpere uitbeelding gelezen van Dostoïevsky's verhouding en houding er tegenover. — En waarom heeft de begaafde plastische kunstenaar Vansina, den kop van Dostoïevsky — (Verriest zou er van gezegd hebben dat het was een schoone leelijke kop) niet geteekend op de eerste bladzijde van zijn werk? Aangaande de studie van Dostoïevsky's boeken meenen we niet te moeten aanteekenen dat ze meest alle onder II-III te rangschikken zijn. Vansina's monographie — een werk van veel studie, een vrucht van vergelijkend lezen, een levend en stijlvol werk — werd door Leeslust zeer mooi uitgegeven. M. VAN HOECK, PR.

3663 **Vervoort, C. Fr.** **92**

◆ KARDINAAL MERCIER. Zijn leven. Zijn werk. — *Leuven, In eigen Beheer; Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927, 2 dln (28 × 19) 196, 206 blz. elk 25 fr.*

*V — Worden ons hier aangeboden de hoofdfeiten uit Kard. Mercier's leven, de hoofdtrekken zijner geestelijke en zedelijke figuur, en een ruime keus uit zijn schriften, brieven, reden, ettelijke integraal. Alleen al om de rijk- en schoonheid van dit machtig en heilig leven is zulk een werk eene prachtige daad, een kostbaar geschenk. Nu de eigenlijke waarde ligt dunkt me, eenerzijds in het gevoel van onmiddellijk kontakt dat Schrijver ons voor zekere deelen warm weet mee te deelen, en in de panegyriek der hooge kristelijke deugden van den Kardinaal. Dat is een groote verdienste. De behandeling in losse, weinig strak door de chronologie verbonden hoofdstukken, kan verdedigd worden met het oog op het volksboek dat Schr. zich voorstelde te maken. Moesten we echter dieper ingaan, — met allen lof voor 's Schr. 's toewijding, — ik zie niet in waarom een volksboek, ook voor Vlamingen, niet zou moeten beantwoorden aan hooger eischen in zake vastheid van conceptie en bouw, voorstelling, stijl, taal. — Het uitzicht van het tweedeelig werk is dat eener prachtuitgave: het kon beter, b. v, de titels der hoofdstukken. — Het blijve hier bij: veel schoons, veel goeds ligt hier verzameld. *In geen enkele boekerij mag dit werk ontbreken.*

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

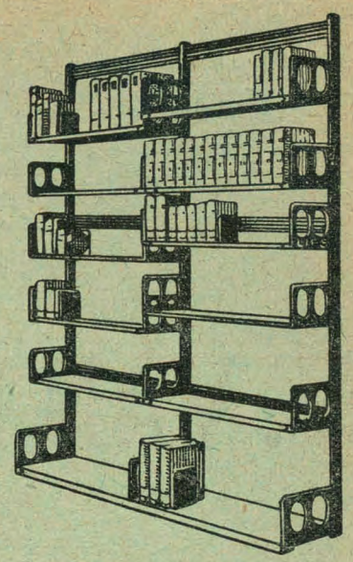

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

Zoo juist verschenen :

FREDERIK VAN EEDEN

PSYCHOLOGIE VAN DEN TACHTIGER

DOOR

Dr G. KALFF Jr.

Met 6 portretten en caricaturen

Bandteekening van C. A. LION CACHET

Prijs, gebonden gld. 11,50

« Als ik iets met mijn boek meen bewezen te hebben, dan zal het zijn dat men VAN EEDEN heelemaal moet kennen, litterair en sociaal, religieus en politiek, om van al deze kanten uit tenslotte bij dezelfde kern te belanden ».

Uitgaven van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie :* 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden :* 4 fr. — *Het roode Klooster :* 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond :* 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp :* 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen :* 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 7.50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.— ; geb. fr. 10.50
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 8.—
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 7.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 6.— ; geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 7.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II. Poëzie.** fr. **8.50**
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. **9.—**; geb. fr. **10.50**
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. **15.—**
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. **16.—**
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. **30.—**
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. **9.—**
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** fr. **10.—**
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. De Dood der Chimera's fr. **5.—**
II. Lenore. fr. **7.50**
III. De Daad. fr. **8.—**
IV. De eeuwige Verlossing. fr. **8.—**
De vier deelen te zamen fr. **15.—**
RENIER YSABIE. — **Boudewijn.** fr. **5.50**

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. **12.—**
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. **16.—**
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde.** Uit het Duitsch vertaald door Aug. Van Cauwelaert. fr. **8.50**
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. **15.—**
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. **12.—**
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. **18.—**
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck fr. **15.—**
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader.** fr. **13.—**
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. **12.—**
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen fr. **22.50**
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** fr. **5.—**
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. fr. **6.—**

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. **6.—**
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. fr. **9.—**
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. fr. **15**; geb. **16.—**
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. **12.—**
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. **11.—**
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. **3.—**; Prachtuitgave. fr. **6.—**
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. **8.—**
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. **15.—**
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. **25.—**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. **13.—**
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. **18.—**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

VIJFDE JAARGANG
December 1927

X

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **35** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,75 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 °/o korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 fr.; Uitleenregister: 6 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 32 fr. de duizendstuks (onbedrukt); 42 fr. de duizend bedrukt; Stamkaarten en lezerskaarten: 42 fr. de duizend. Achterstalkaarten, dienstkaarten en -omslagen: 6 fr. de 100.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B.: Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening: nr 241.02 **Telefoon: nr 216.74**

BOEKENGIDS

5e JAARGANG

1927

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT

VIJFDE JAARGANG
1927

Orgaan van het Algemeen Verbond
— van Katholieke Boekerijen —

Lijst der Schrijversnamen

voorkomende in den 5n Jaargang van BOEKENGIDS

De getallen in Araabsche cijfers, aan 't uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recensies aan

A

AAFJES, SIJTJE
Koster baas (VIB-C) 3658, 2758, 3119
ABBING, W.
Ontwerpen voor kleine tuinen (V) 3207
ADEMA, TJEERD
Om de zilveren schatten der zee (V-VIA) 3508
AIMARD, GUSTAVE
Bijenjagers (IV) 3342
Boekaniers (V) 3230, 3343
Curumilla (IV) 3345
Dona Flor (IV) 3346
Don Torribio (IV) 3347
Edelhart (IV) 3348
Elandsprong (V) 3349
Geheim van Don Marcos (IV) 3344
Gids der prairiën (IV) 3350
Goudkoorts (IV) 3351
Graaf de Lhorailles (IV) 3352
Graaf van Warrens (IV) 3353
Grijsoog (III) 3354
Hacienda del Rago (IV) 3355
Hermosa (IV) 3356
Indiaansche verhalen (IV) 3357
Kaperkapitein (IV) 3359
Kapitein Kild (V) 3358
Lynchwet (III-IV) 3360
Major Delgrès (IV) 3361
Metgezellen van de maan (IV) 3362
Mexikaansche nachten (III-IV) 3363
Montbars de verdelger (IV) 3364
Opperhoofd der Aucas (IV) 3365
Oregano (IV) 3366
Passe-partout (IV) 3367
Pelsjagers van den Arkansas (V) 3368
Platero de Urès (IV) 3369
Roovers der prairiën (III) 3370
Sacramenta (IV) 3371
Salteadores (IV) 3372
Spoorzoekers (IV) 3373
Steenhart (IV) 3374
AIMARD, GUSTAVE
Trappeurs de l'Arkansas (V) 3614
Valentin Guillois (IV) 3375
Vasthand (IV) 3376
Voladero (IV) 3377
Vrijbuiters (IV) 3378
Vrijkogel, of de wolvin der prairiën (I) 3379
Wraak van den Indiaan (IV) 3380
Zeeschuimers (V) 3316, 3381
Zonen der schildpad (IV) 3382
Zwervers op de grenzen (III) 3383
AKKERMANS, J. H.
Cassidy komt (IV) 2995
Johnny Nelson en de veedieven (V) 3236
Weeskind (IV) 2761
AMICUS
Hoe verdedig ik mijn godsdienst (V) 3472
AMTER, E.
Docus uit de acht zaligheden (V) 3624
AMUNDSEN, ROALD
Mijn Noordpooltocht (V) 2920
ARDEL, HENRI
Ge moet Jean doen trouwen (III-IV) 2990
ARENTS, PROSPER
Zooals Pilatus (I) 3291
ASBJOERNSEN, P. C.
Vertelsels uit het hooge Noorden (VIA-B) 3120
ATHANASIUS, BR.
Deutsches Lesebuch für Anfänger (V*) 2966
AVERMAETE, ROGER
Moderne kunststrekkingen (IV) 3495
AVERY, HAROLD
Ku-klux-klan (V°) 2892
AYRES, RUBY
Meisje van hiernaast (IV) 3299

B

BAERS, JORIS
Bibliothecaris als opvoeder (V) 3074

BAKSTEEN, DIRK 3437
BAUDHUIN, H. E.
Handleiding der ascetiek (IV*) 2726
BAUMANN, EMILE
Leeuwenkuil (III) 2881
BAZIN, RENÉ
Er waren vier kindertjes (V) 3317
BEELEN, JO. TH.
Evangelie volgens Marcus (IV*) 3384
Evangelie volgens Mattheus (IV*) 3384
Nieuw Testament (1e deel) (IV*) 3384
Nieuw Testament : (2e deel) (IV) 2849
BEETS, M. N. 3253
BELLOC, HILAIRE
Kerk en geschiedenis (IV*) 3473
BELPAIRE, M. E
Vertelsels uit het hooge Noorden (VI A-B) 3120
Vier wondere jaren (V*) 2790
BENDER, C. C.
Koning der koningen (III-IV*) 3298
BENJERT, P. B.
Handen omhoog (IV) 3427
BERGMANN, I. J.
Inleiding tot de Nederlandsche handelscorrespondentie (V) 3480
BERKVENS-HULSMANS, ANNY
Licht en kracht (IV) 3275
Van ouders en kinderen (IV) 3194
BERMINGHAM, GEORGE A.
Standbeeld van den generaal (IV) 3423
BERGSMA, ANNA
Vijf meisjes in een boot (V) 3318
BERGSON, HENRI
Scheppende evolutie (I*) 2954
BERTHEROY, JEAN
Journal de Marguerite Plantin 5e Jg. bl. 71
BESANÇON, J. B.
Bonnes pages, 1e Deel (VIB) 2e Deel (VIA) 3e Deel (V-VIA) 3199
BESNARD, A.
Stad 5e Jg. bl. 6
BEVERSLUIS, J. R.
Micrografische identificatie van hout (V) 2971
BEYSENS, J. TH.
Hoofdstukken uit de bijzondere ethiek (IV*) 2848
BINNS, OTWELL
Vervolging in Thibet (IV) 2757
BLAZY, J.
Zalige Bernadette van Lourdes (V) 3453
BLEEKER, G.
Snoeien van boomen en struiken (V) 2747
BLOK, P. J.
Frederik Hendrik van Oranje (IV*) 3253
BOK, HENRIETTE
Stomme Deen (IV) 3426
BOK, M. J.
In eigen kluisters (IV) 2885
IJzeren deur (IV) 2767
BOLKESTEIN-VAN ZANTEN, P.
Herbergridder (IV) 3102
BONAVENTURA, Pater 3511
BOON, JOZEF
Simpele (IV) 3091
BOONEN, JAAK
Er waren vier kindertjes (V) 3317
Geldjan (IV) 3300
BORDEAUX, HENRY
Ouderlijk huis (IV) 3424
Verrijzenis des vleesches (III-IV) 2991
BORNEMAN, C. M.
Mona Maclean, medisch studente (V) 2765
BOSBOOM-TOUSSAINT, A. L. G.
Majoor Frans (IV) 3425
BOSCHMANS, AUG. 3245
BOT, L.
Beknopte Duitsche spraakkunst voor Roomsch-katholieke scholen : (1e deel) (V*) 2736
BOTTEMA, TJEERD 3252
BOUDIER-BAKKER, INA
Dorre plant (V) 3109
BOUTENS, P. C.
Grieksche lyriek (III*) 3290
Koning Oidipoes (III) 3292
BOUTER, K.
Gierige Cies van de Withoef (VIB) 3445
Gouden ring en het verroeste hangslot (VIA-B) 2903
Koning van den koperberg (VIA-B) 2903
Man met ijzeren schoenen (VIA-B) 2903
Roode vischje (VIA-B) 2903
Smidje Verholen (VIA-B) 2903
Trouwe Johannes (VIB) 3445
Van een blijmoedigen kleermaker (VIB) 3445
Van een koningszoon (VIA-B) 2903
Van sterken Hans (VIB) 3445
Van twee kabouters (VIB) 3445
Wonderberg (VI-A-B) 2903
BOWEZ, B. M.
Gevaarlijke tegenstanders (IV) 3502
BRAAKENSIEK, JOH. 3011

BRANDSMA, TITUS
Werken der H. Teresia : (3e deel) (IV) 2854
BRANDT VAN DOORNE : deknaam van Dr Kolewijn
BRESSELEERS, FRANS
Kleuter op de planken (VIB) 3246
BROCHET, H.
Wat 'n druiventros vermag (V) 3418
BROEDERS MARISTEN
Lustig volkje (VIC) 3393
BROEDERS VAN LIEFDE
Algemeene aardrijkskunde (V) 3450
Als Belg de wijde wereld in (V) 3020
België, mijn vaderland (V) 3450
België, mijn vaderland in verband met de vijf werelddeelen (V) 3450
Kijkje in het heelal (V) 3134
Vijf werelddeelen in verband met België, mijn vaderland (V) 3450
BROM, GERARD
Areopaag 5e Jg. bl. 239
Barok en romantiek 5e Jg. bl. 239
Dominee in onze literatuur 5e Jg. bl. 239
Katholiek 5e Jg. bl. 239
Nieuwe kruistocht 5e Jg. bl. 239
Omkeer in het studenteleven 5e Jg. bl. 239
Romantiek en katholicisme in Nederland 5e Jg. bl. 239
Schilders en schrijvers der vorige eeuw 5e Jg. bl. 239
Vondels bekering 5e Jg. bl. 239
BROM-STRUICK, WILLEMIEN
Reidansen (V) 3496
BROWN, EDUARD, T
Handboek voor den automobilist (V) 3084
BROWN, LADY RICHMOND
Op reis naar het onbekende (III-IV*) 2794
BRUINING, HENDRIK
Hein Krol (V) 3110
BRUSSELMANS, PAUL
Gezichtsorgaan bij de werveldieren (V) 2972
BUCHAN, JOHN
John Macnab (IV) 2884
BUCHNER, E. H.
Molekulen en atomen (V) 2739
BÜRSTENBINDER, ELISABETH : zie Werner
BURG, MARIA
Kleine hertog (V) 3644
BUYSSE, CYRIEL
Bolleken (II) 3025
Eenzame (IV) 3026
Emile Claus (V) 3027
« Ezelken » wat niet vergeten was (I) 3028
Honderdjarige (III) 3045
In de natuur (III) 3029
'k Herinner mij (III) 3030
Laatste ronde (III) 3031
Leeuw van Vlaanderen (III) 3032
Leven van Rozeken van Dalen (III) 3034
Mea culpa (III) 3035
Nachtelijke aanranding (I) 3036
O Lente (I) 3033
Op 't blauwhuis (II) 3037
Per auto (IV) 3030
Plus-que-parfait (IV°) 3039
Recht van den sterkste (II) 3041
Roman van den schaatsenrijder (III) 3040
Strijd (II) 3042
Tantes (III) 3043
Tusschen Leie en Schelde (II) 3044
Twee pony's (III) 3045
Typen (IV) 3056
Uit de bron (IV) 3057
Uit Vlaanderen (IV) 3058
Uleken (III) 3059
Van een verloren zomer (IV) 3060
Van hoog en laag (IV) 3061
Verdriet van Meneer Ongena (V) 3062
Visselken (III) 3545
Volle leven (III) 3063
Wroeging (III) 3065
Zomerleven (III) 3064

C

CAEYMAEX, JORIS
Vertoeven (V*) 3535
CANNEGIETER, H. G. DZN.
Friesche beweging (IV*) 3391
CASSIANUS, BR.
Anthologie française pour les commençants (V) 3481
CASTEELS, JULIUS
Beoordeelen en reinigen van drinkwater (V) 3484
BAUVAIN, HENRY
Rosse bandiet (IV) 2992
CAZIN, PAUL
Dekadi (IV) 3222
Paaschleeuwerik (IV*) 3098

CENTRAAL BUREAU VOOR TECHNISCHE ADVIEZEN EN ARBITRAGEN
Vergelijking tusschen de metrische en Engelsche maten (V) 3406
CHAFFEE, ALLEN
Avonturen van Tinteloog het zwarte beertje (V-VIA) 3111
CHAM 2758
CHARIVARIUS
Scheepsjournaal van de ark door Noach (IV) 2758
CHESTERTON, GILBERT K.
Avonturen van pater Brown 5e jg. bl. 271
Ballad of St. Barbar 5e jg. bl. 270
Ballad of the white horse 5e jg. bl. 270
Ball and the cross 5e jg. bl. 270
Bijgeloof der echtscheiding 5e jg. bl. 271
Browning 5e jg. bl. 270
Cobbert 5e jg. bl. 270
Defendant 5e jg. bl. 270
Dickens 5e jg. bl. 270
Eeuwige mensch 5e jg. bl. 271
Geheim van den smid 5e jg. bl. 271
Grey beards at play 5e jg. bl. 270
Heretics 5e jg. bl. 270
Incredulity of father Brown 5e jg. bl. 270
Innocence of father Brown 5e jg. bl. 270
Ketterij en orthodoxie 5e jg. bl. 271
Krankzinnige rechter in de club van zonderlinge zakenlui 5e jg. bl. 271
Manwho was Thursday 5e jg. bl. 270
Mensch en de machien 5e jg. bl. 271
Orthodoxie 5e jg. bl. 270
Queen of seven swords 5e jg. bl. 270
Secret of father Brown 5e jg. bl. 270
St. Franciscus van Assisi 5e jg. bl. 271
Tales of the long bow 5e jg. bl. 270
Tooverij 5e jg. bl. 271
Tremendous trifles 5e jg. bl. 270
What is wrong with te world 5e jg. bl. 270
Wie is Donderdag? 5e jg. bl. 271
Wild knight 5e jg. bl. 270
Wine, water and song 5e jg. bl. 270
Wisdom of father Brown 5e jg. bl. 270
CLAASSEN, FR. VICT.
Jean Jacq. Rousseau en zijn pedagogiek (IV*) 2855
CLAES, ERNEST
Wannes Raps (V) 5e jg. bl. 6; 2893, 3645
COOLEN, ANTOON
Rauwe grond (III) 3094
COOPS, WILLEM
Tropengloed (II-III) 3500
COURTHS-MAHLER, H.
Amulet van de Rani (IV) 3545
Arme bloedverwante (IV) 3546, 3631
Arme kleine Annie (IV) 3547
Australiër (III) 3548
Diana (IV) 3549
Domina van Gantersheim (IV) 3550, 3632
Door smart tot geluk (III) 3551
Drie gezusters Randolf (III-IV) 3552, 3627
Er bloeit geluk (III-IV) 3553
Fiere zwijgen (IV) 3554
Gebrandmerkt (IV) 3555
Geheim van Dora Lind (III) 3556
Gravin Pia (III) 3357
Grisilde (III-IV) 3558, 3628
Hans Ritter en zijn vrouw (IV) 3559
Heiligdom des harten (II-III) 3560
Heksengoud (IV) 3561
In het beukenbosch (V) 3562
Käthe van den schout (IV) 3563
Korte waan (III) 3564
Leugen om bestwil (IV) 3565
Liane Reinhold (IV) 3566
Liefde verdraagt alles (IV) 3567
Liselotte's huwelijk (IV) 3568
Maja's huwelijk (IV) 3869
Martina, het zonnetje van Lahori (IV) 3570
Met de linkerhand getrouwd (IV) 3571
Mevr. Bettina en hare zonen (IV) 3572
Moed om gelukkig te zijn (IV) 3573
Mooie Californische (IV) 3574
Mooie onbekende (IV) 3575
Noodlottige brief (IV) 3576, 3633
O, gij koningsdochter (IV) 3577
Onbeminde vrouw (IV) 3578
Ontmaskerd (IV) 3579
Onze weg leidt naar omhoog (III) 3580
Op vreemden bodem (III) 3581
Prinses Lolo (IV) 3582
Roode Rozen (IV) 3583
Rose von Lossow (IV) 3585
Schoone Melusine (IV) 3586
Toovermacht der liefde (III) 3584
Twee vrouwen (IV) 3587
U behoort mijn hart (IV) 3588
Uit het eerste huwelijk (III) 3589
Uw broeders vrouw (III) 3590
Vergiffenis Lori (IV) 3591
Verloren halsketting (IV) 3592
Versmaad (IV) 3593
Vrouwe van Retzbach (IV) 2759, 3594
Wat heb ik je gedaan (IV) 3595

COURTHS-MAHLER, H.
Wilde Ursula (III) 3596
Winnifred de pelskoningin (IV) 3597
Zijne vrouw (IV) 3598
Zijn kind (IV) 2760, 3599
Zonder liefde geen geluk (IV) 3600
COURTMANS, VROUWE
Gezegende akker (V) 3431
Wees van het Rozenhof (V) 2768
Zoon van den molenaar (V) 3432
COUSSENS, ARTHUR
Als de stormen loeien 5e Jg. bl. 4
Als wij Maria groeten 5e Jg. bl. 4
Bij het laaiende turfvuur (S. Mac Manus) (V) 5e Jg. bl. 4
Dorpsverhalen (Auerbach) 5e Jg. bl. 4
Graven van Kilmorna (IV) 3103; 5e Jg. bl. 4,102
Levenstocht van Doorke van Tuymelghem 5e Jg. bl. 4
Mijn levensbeschouwing, van Jörgensen 5e Jg. bl. 4
Overwegingen op de christelijke leering 5e Jg. bl. 4
P. A. Sheehan 5e Jg. bl. 4
Pennetrekken uit Denemarken 5e Jg. bl. 4
Pennetrekken uit Ierland 5e Jg. bl. 4
Pennetrekken van overzee 5e Jg. bl. 4
Tusschen het oorlogsbedrijf in 5e Jg. bl. 4
Verhalen (Mark Twain) 5e Jg. bl. 4
Weg naar het licht (Jörgensen) (IV*) 5e Jg. bl. 4
Zonneschijn (S. Mac Manus) 5e Jg. bl. 4
CRAMER, RIE 3336
CREMERS, MARIE
Weerlichten (V) 3213
CREMERS, VICTOR
Kerk en staat (IV) 3474
CROLS, FR.
Lelie-blaadjes (V) 2769
CROWTHER, S.
Heden en morgen (IV) 3195
CRUYSBERGHS, K
Onze verlossing (IV) 3271
CULLUM, RIDGWELL
Drama in de wildernis (III) 3095
Zijn eer gered (V) 2894
CURWOOD, JAMES, OLIVER
Alaska (III) 2925
Bliksemflits (IV) 2926
Bloem van het Noorden (III) 2927
Eer van haar volk (IV) 2929
Eer van het sneeuwland (III-IV) 2928
Engelen (IV°) 2930
Gods eigen land (II) 2931
CURWOOD, JAMES, OLIVER
Gouden strik (IV) 2932
Goudjagers (IV) 2933
Goudvallei (III-IV) 2934
Isobel (III) 2935
John Keith's misdaad (IV) 2936
Kazan de wolfshond (V) 2937
Lafaard (IV) 2938
Marge O'Doone (II) 2939
Moed van kapitein Plum (IV°) 2940
Nada's redding (III) 2941
Nomaden van het Noorden (V) 2942
Op het onheilspad (III) 2943
Philip Steele (III) 2944
Stille dal (IV) 2945
Thor, de beer (IV) 2946
Uit het land van Kazan (IV) 2947
Vlammende woud (IV) 2948
Vrouw en het paradijs (III) 2949
Wapi de walrus (IV) 2950
Wolfjagers (V) 2951
Zijn eerste biechtekind (IV-V) 2952
Zoon van Kazan (III) 2953
CUTHBERT, FR.
Leven van Sint Franciscus van Assisië (V) 3024

D

DAEMS, L.
Reisverhalen van Pater L. Daems (V-VIA) 3022
DAMASUS, P.
In blijden ernst (IV) 3276
DAMBRE, O.
Dichter Justus de Hardwijn (*IV) 2787
DAMEN, CHR. 3331
DA RU, PETER 3111
DE BOECK, A.
Georganiseerde missieactie (V) 3187
DE BRUYNE, E.
Inleiding tot de wijsbegeerte (IV*) 3469
DECKX
Leerboek der ziekenverpleging (IV) 2748
DE CLERCQ, RENÉ
Noodhoorn (IV*) 3089
DE COCK, JOZEF
Ons leven 5e Jg. bl. 5
Uit de reistesch 5e Jg. bl. 5
Vertellingen 5e Jg. bl. 5
DECOENE, A.
In 's Konings dienst (V) 3602
DE CORT, FRANS
Liederen en gedichten (V) 3214
DE CRAENE, B.
Zijn getuigen (V) 3182

DE CRAENE, FL.
Practische Nederlandsche spraakkunst (V) 3200
DE CRAENE, Ir. FL.
Vakboek van den bakker (V) 2749
DECROOS, J.
Doctor Faustus (II) 2755
Lucifer (IV) 2880
DE BOER, M. G.
Historische lectuur (IV) 2791
DE GOBINEAU, COMTE
Abdij van Typhaines (IV*) 3223
DE GRUYTER, M. P.
Op reis naar het onbekende (III-IV*) 2794
DE HAAN, TH.
Handleiding der ascetiek (IV*) 2726
DE HAAS, G. JR.
Algemeene geschiedenis voor M. U. L. O. (V) 2918
DE JONG, B. P. M.
Zalige Bernadette van Lourdes (V) 3453
DE JONG, G. A.
Hoe hij zijn Messias vond (V) 2727
DE KOK, DAVID
Vooruitgang van het Roomsch-Katholicisme in Nederland (V) 3385
DE LATTIN, AMAND
Onze molens (V) 3497
DELEN, A. J. J.
Metsys (V) 3413
DELHOUGNE, H.
Ingangspoort van Neerlands mijngebied in het schoone Limburg (V*) 3536
DELPORT, RIK
Natuur van de stof (V) 2740
DE MAAR, H. G.
English passages for translation : (2nd part) (V) 3279
DE MAN, HERMAN
Wassende water 5e Jg. bl. 199
DEMANET, F.
Practische Nederlandsche spraakkunst (V) 3200
DE MAREZ OYENS, W. G.
Scheppende evolutie (I*) 2954
DE MINK, J.
Wereld staat in bloei (V) 3234
DE MONT, PAUL
Smidje Smee 5e Jg. bl. 134
DE MONT, POL
Lentesotternijen (III) 3416
Op mijn dorpken (IV) 3634
DE NAVERY, RAOUL
Kapitein met de roode handen (V) 3433
DE NAVERY, RAOUL
Lotgevallen van een jongen zeeheld (V-VIA) 3509
DENON, M.
Natuurlijke wetenschappen op de lagere school (VI) 2867
DENUCÉ, J.
Inventaris op het plantynsch archief (V) 3530
DE PÉNASSÉ MOUWEN, E.
Zij en gij (V) 3278
DE PRESSENSÉ, E.
Familie Hervé (V-VIA) 2770
DE SAINT-GENOIS, JULES
Olivier de nekker, de verrader van Vlaanderen (V) 3646
DE SINCLAIR, F. (deknaam van A. H. VAN DER FEEN)
Baron Selderie (IV) 3503
Erfenis van oom George (IV) 3224
Leugens (III) 3293
Ontdekking van Joost Gelderop (V) 3319
DE STOPPELAER, R. J.
Zon op de golven (V) 3256
DESTRÉE, JOSEPH
Van der Goes (V) 2874
DEVIGNE, MARGUERITE
Van Eyck (V) 3414
DE VINK, A.
Fraaie conifeeren (V) 3209
DE VLETTER, A. C. C.
Tent nummer zeven (VIB) 3445
DE VOCHT, LODEWIJK 3499
DE VOOYS, C. G. N.
Middelnederlandsche legenden en exempelen (III*) 3127
DE VRIENDT, S. 3003, 3120
DE VRIES, A. E.
Emily Bergopwaarts (V*M) 3323
DE VRIES, BETSY
Anne van het eiland (IV) 3428
DE VRIES, D.
Berekenen der wisselwielen (V) 2975
DE VRIES, THEUN
Hans Holbein's doodendans (III*) 2876
DE VRIES, W.
Wereld en die daarin wonen : (1e deel) Europa (V) 3023
DE VRIES-VOGEL, MARIA
Van het schavotje (V) 3434
DE WILDE, L. J.
Historische lectuur (IV) 2791
DE WINTER, KAREL
Pan 5e Jg. bl. 6,167

DE WOLF, P. M.
Electronen-theorie (V) 2741
DICKENS, CHARLES
Barnaby Rudge in London (V) 2859
Kerstlied in proza (V) 2771
DIERS, MARIE
Illusie van Johan Senapius (III) 3419
In eigen kluisters (IV) 2885
DIETZ, HENR.
Leuke jongens (VIB-C) 3335
D'HONDT, GUSTAAF
Erfenis van Pier-Cies (III) 3218
DOM, POL 3116, 3496
DONDERS, ADOLF
Bitter lijden van Christus en wij menschen van dezen tijd (V) 3180
DOORMAN, CHRISTINE
Selma Lagerlöf (V*) 3249
Uren met Andersen (V*) 3250
DORMAN, L.
Zoon van den Hongaar (VIA-B) 3112
DORSMAN, L.
Denken, vinden en toepassen (V) 3402
DOSFEL, LOD.
Verzameld werk van Lod. Dosfel: (1e deel) (V) 3339
DOUMEN, N.
Jongens van Sta-vast (V-VIA) 3007
DOZY, R.
Lotgevallen van een jongen zeeheld (V-VIA) 3509
DUCHAUSSOIS, P. J.
In de ijsvelden van den poolcirkel (V) 3661
DULDER, J. C.
Hoe bouw ik zelf een hoenderhok (V) 3208
DUMOULIN, LOUIS
Jezuieten-orde en hare Belgische missiën (V) 2955
DUYKERS, L.
Zij die getrouw bleef (IV) 2993
DUYNSTEE, W. J. A. J.
Leer der kuischheid (IV*) 3470

E

ECK, ELLEN
Oog in oog (V) 3320
ECKER, J.
Handboek bij de bijbelsche geschiedenis en katholieke schoolbijbel (V) 2728
EDGARD
Witte muisje (VIA-B-M) 3525
EECKELS, CONSTANT
Gelukzalige Anna v. d. H. Bartholomeus (V*) 3538
E CKHOUT, JORIS
Karel Van de Woestyne 5e jg. bl. 6
Litteraire profielen (1e deel) 5e jg. bl. 133
Litteratre profielen (2e deel) (IV) 3251
5e jg. bl. 133
Mannen van beteekenis (1e deel) 5e jg. bl. 133
Mannen van beteekenis (2e deel) 5e jg. bl. 133
Onze priester-dichters 5e jg. bl. 133
Proza van Vlaamsche Priester (2e deel) (IV) 5e jg. bl. 133; 3660
Schouwend proza (2e deel) (IV) 3660
Verrijzenis 5e jg. bl. 133
EEKHOUD, GEORGES
Teniers (VI 2978
EICENHUIS, J.
Aan den zoom van het oerwoud (IV) 3133
EIGENHUIS-VAN GENDT
Jezus als jongeling (I) 3390
ELEBAERS, KAREL
Katharsistheorie bij Plutarchus 2737
Levensverscheurdheid. — Levensharmonie. — Levensjubel (IV) 3067
ELZINGA, J. J. B.
Poésie (V) 3615
ERASMUS
Lof der zotheid 5e jg. bl. 36
Twaalf samenspraken 5e jg. bl. 36
ERENS. FRANS
Augustinus' belijdenissen 5e jg. bl. 240
Dansen en rythmen 5e jg. bl. 240
Gangen en wegen 5e jg. bl. 240
Geestelijke bruiloft 5e jg. bl. 240
Literaire wandelingen 5e jg. bl, 240
Navolging (Thomas a Kempis) 5e jg. bl. 240
Toppen en hoogten 5e jg. bl. 240
Vertelling en mijmering 5e jg. bl. 240
ERICHSEN, ERICH
Stomme Deen (IV) 3426
ERNEST, L.
Dat verdoemde geld (IV) 3635
EVERSMANN, FR. G. D. C.
Galvaniseeren (V) 3486
EXEL, PH.
Kleinzoon van den burggraaf (V) 3000

F

FALK, ERIK
Vier vroolijke eenakters (III) 3092
FARMER, FR. X.
Van bekeerling tot bekeerder (V) 3188

FARRINGTON, FRANK
Kunst van verkoopen (V) 3085
Kunst van zakendoen (V) 3086
FEBER, L. M. J.
Frederik Van Eedens ontwikkelingsgang (IV*) 5e jg. bl. 35; 2923
Gordel der aarde 5e jg. bl. 35
In de schaduw der Waringins (V) 5e jg. bl. 35; 2922
Israël (IV) 5e jg. bl. 35; 2879
Katholieke vernieuwing 5e jg. bl. 35
Opgaande wegen 5e jg. bl. 35
Strijd om de stilte (V) 5e jg. bl. 35; 2921
FERGUSON, HARRISON WADER
Prentenboek over de tanden (V) 3407
FERRY, GABRIEL
Coureur des bois (V) 3280
FIERENS, AUG.
Leerboek der ziekenverpleging (IV) 2748
FIEULLIEN, BONAVENTURA 3511
FINN, FRANCIS
Diamanten ring (V) 3231
Ethelred Preston (VIA) 2779
Sneeuwwitje (V) 2895
Tom Playfair (VIA) 3008
FISCHER, H., S. V. D.
Leven van Pater Arnold Janssen (V) 2796
FLEERACKERS, E.
Uit de ouwe speeldoos (V) 2896
FLES, ETHA
Poverello (V) 3135
FORD, H.
Heden en morgen (IV) 3195
FOREST, ELLEN
Krotten (II-III) 3501
Perceel 32 (IV) 2886
FRADISTO
Praktikal Ido-metodo (V) 3078
FRANCK, LOUIS
Congo (V) 3451
President Roosevelt (V) 2797
FRANSEN, J.
Bonnes pages, 1e deel (VIB), 2e deel (VIA), 3e deel (V-VIA) 3199
FRIEDEL, L.
Ontvoerde graaf (VIA) 2780
FRIEDHOFF, W. F.
Gas- en oliemotoren (V) 2868
FRIETHOFF
Predestinatie-leer van Thomas en Calvijn (IV) 3603
FRUMENTUS, F. M.
Levens en legenden van Gods lieve heiligen (*V) 3539

G

GAFRAN, KURT
Geheimen der Djengel (III-IV) 3219
GARBORG, ARNE
Bij moeder thuis (III) 3420
GEERAART, AUG. 3454
GEEREBAERT, A.
Caesar, gedenkschriften van den Gallischen oorlog (V) 3397
Grieksch leesboek 3201
Herodotos 3201
Homeros' kleine Ilias (V) 3281
Loekianos 3201
Platoon 3201
Thoekudides 3201
GEERKE, H. P.
Fransche revolutie (III-IV*) 3449
GEYL, P.
Groot-Nederlandsche gedachte (IV) 3531
GERMANO DI SANTO STANISLAO
Kruisheldin van liefdelijden (V*) 3454
GERMS, H. C.
Beknopt leerboek der anorganische chemie (V) 3619
GERRITS 2779
GERVASIUS, P.
Bovennatuurlijke paedagogie (IV) 3386
GESTEL, LEO 3508
GEVAERTS, Dr
Leerboek der ziekenverpleging (IV) 2748
GEZELLE, GUIDO
Noordsch en Vlaemsch Messeboekske (V) 2967
GHYSEBRECHTS, JOOST
Negerkoppen (V-VI) 3435
GIELEN, A. B. H.
Standaard-catalogus van het R. K. centraal bureau voor lectuur (IV) 3601
GIESKES, E. G. C.
65 vertaaloefeningen Engelsch-Nederlandsch (V) 3398
GIJSEN, MARNIX
Huis 5e Jg. bl. 6
GLOUDEMANS, P.
Van domineesdochter tot Domicusdochter (V*) 2729
GOFFIN, ARNOLD
Memlinc (V) 2873
GOFFINÉ, LEONARD
Kerkelijk leven : (1e deel) (V) 2956
GONGGRIJP, B.
Overzicht der mechanica (V*) 3080

GOODIER, ALBAN
Weg tot de liefde (IV) 2850
GORTER, HERMAN
Ethica (Spinoza) 5e Jg. bl. 241
Klein heldendicht 5e Jg. bl. 241
Mei 5e Jg. bl. 241
Pan 5e Jg. bl. 241
Verzen 5e Jg. bl. 241
GOYAU, GEORGES
Ozanam (V*) 3540
GRAAFLAND, JOHAN
Van toen en thans (IV) 3301
GRAAFLAND, ROB. 3069, 3522, 3523, 3525
GRAULS, A. W.
Roode raam 5e Jg. bl. 6
GREGORY, JACKSON
Oog in oog (V) 3320
GRESHOFF, J.
Dichters van 't Fonteintje 5e Jg. bl. 241
Uren (IV*) 3528
GRIETENS, JUL.
Heilig bloed van Hoogstraeten (V*) 3436
Mirakel (V) 3436
Sint Dimfna (V) 3437
GROOTAERS 3079
GROSEMANS, H.
Azuren kust (V) 3537
GUNNING, J. H.
Zenuwachtigheid en opvoeding (IV*) 3608

H

HAAHTI, HILJA
Getuige (III) 2882
HAALMEIJER, B. P.
Inleiding tot de leer der verzamelingen (V) 3618
HAHN, ALB. 2883
HAMMENECKER, JAN
Excubiae (V) 2753
HAMMES, J.
Galvaniseeren (V) 3486
Scheikunde voor den technicus (V) 3408
HANS, A.
Andries en Bruin (VIB-C) 3014
Brand (VIB-C) 3014
Eerste broek (VIB-C)
George Stephenson (V) 3136
Grootvaders bril (VIB-C) 3014
Jonge held van Haarlem (VIA) 2904
Koordedanser (VIB-C) 3014
Oogsfeest (VIB-C) 3014
Op de kermis (VIB-C) 3014
HANS, A.
Plezierige dag (VIB-C) 3014
Reinaard de Vos (VIA) 2905
Twee schippers (VIB-C) 3014
Vroolijke Frans (VIA) 3438
HARDEC
Geheim des Konings (V) 2851
HARMSEN, Ir. W.
Hoe maak ik een gelijkrichter om zelf Accu's te kunnen laden (V) 3409
HARRIS, P. W.
Leidraad voor het zelf-vervaardigen van draadlooze toestellen (V) 2976
HARTERINK, G. J.
Electrische booglampen (V) 3487
Electrische lichtinstallaties (V) 3488
Hoogspanningsinstallaties (V) 3489
Schakelschema's (1e deel) (V) 3488
Schakelschema's (3e deel) (V) 3489
Stoomketelbouw voor machinetechnici (V) 3490
Storingen in electrische installaties (V) 3491
HAVERMANS, AUG.
Ons aquarium (IV) 2742
HEBBEL, FRIEDRICH
Gehörnte Siegfried (IV) 3399
Nibelungen (IV) 3389
Siegfrieds Tod (IV) 3399
HEERE
Frédéric Le Play en zijne volgelingen (V) 2961
HEINEN, ANTON
Hoe komen wij tot volksgemeenschap ? (IV) 2962
HEINEN, Dr A.
Lijdensopgang van het Christenmeisje (V) 3476
HEINES, FR.
Het leven van Pater Arnold Janssen (V) 2796
HELLEMA, M.
Diplomaten (III) 2988
« Graaf Ricardo » alias Richard Power (IV) 2998
HELLMUTH, UNGER
Morell's milliarden (IV°) 3307
HENDRIX, A. J.
Leerboek der ziekenverplichting (IV) 2748
HENNESSEY, DAVID
Vogelvrij (V) 3439
HENSKENS, JOS.
Voor de mensen (IV) 3498

HENTZEN, CASSIANUS
Politieke geschiedenis van het lager onderwijs in de Nederland (IV) 2856
HERMANS, HENRI
Hoe komen wij tot volksgemeenschap (IV) 2962
HERMANS, WARD
Maatschappelijke en moreele conflicten (IV) 3075
HESKES, W. 3006
HILDEBRAND
Coureur des bois (V) 3280
HILDEN, ANNA
Lina Viresto's eerste H. Communie (VIC-M) 3122
HILGERS, J.
Handboek voor den automobilist (V) 3084
HILLEGEER
Groote volkstheologie (V) 3272
HÖLCHER, TO
Hoe Trotschkopje genas (VIA-M) 2906
HOF, J. J.
Van het mos (V) 2863
HOFFMAN, ERNST
Goden- en heldensagen (V) 2897
HOFFMAN, FRANS
Fedor en Olga (VIA-B) 2907
HOLDERT, THEO
Heden en morgen (IV) 3195
HOL, RICHARD
Jeugdige zanger : (1e deel) (V) 2979
HOLLE, G.
Zoon van den berenleider (V) 3321
HOLTZAPPEL, J. C.
Inleiding tot de Nederlandsche handelscorrespondentie (V) 3480
HOMAN, ANNIE 3334
HOOG, ALETTA
Leuke jongens (VIB-C) 3335
HOREMANS, JEF
Waarheids-elexir 5e Jg. bl. 6
HORSTING-BOERMA, A. A. M.
Edie, de droomster (VI-B) 3336
HOUBEN, Dr
Ozanam (V*) 3540
Verrijzenis des vleesches (III-IV) 2991
HOUBEN, JUST
Dienstcontract (V) 3609
HOUGH, EMERSON
Handen omhoog (IV) 3427
HUET, THEO
Onderaardsche Antwerpen (V) 3510
HUF, OSCAR
Ons Misgeheim (V) 2729
HUIJTS, JOHS. H.
Johann Heinrich Pestalozzi (IV*) 3477
HULSKEN, M.
Inlandsche vrouw en het St. Melaniawerk (V) 3189
HUONDER, ANTON
Vondeling van Hong-Kong (V-VI-A-B) 3647
HUTSCHENRUYTER, WOUTER
Geschiedenis van het orkest en van zijn instrumenten (IV) 3212
HUYS, EMIEL
DUIZEND jaar mutualiteit bij de Vlaamsche gilden (V) 3017
HUYSMANS, JORIS KARL
Cathédrale 5e Jg. bl. 134
Oblat 5e Jg. bl. 134

I

ICKX, HENDRIK
Practische voordrachten over fruitteelt (V) 3492
Practische voordrachten over groententeelt (V) 3493
IDZERDA, W. H.
Handboekje der praktische fotografie (V) 2989
IRMINE, MME
Handboek voor kindertuinen (IV) 3610
ISINGS, J. H. 2901
IVANS (dekn. van J. VAN SCHEVICHAVEN)
Bosch der gestorvenen (IV) 3636
Boschgeest 3232

J

JAARSMA, D. TH.
Groote twijfel (III) 3294
Thiss (5e deel) (III) 3294
JACOBS, JOZEF
Westvlaamsch (V*) 2968
JANSEN, A. M.
Nieuwe liedjes (VIA-B-C) 3287
JANSSEN, E.
Aloysius (V) 3068
JANSSEN, J.
Week vacantie in 't Westland (VIA-J) 3009
JANSSENS, AL.
Heilige Maagd en Moeder Gods Maria (IV*) 2852
Ons verweer tegen de protestantsche predikanten (IV*) 3604

JANSSENS, G.
Harde Missie (V) 3190
JEHU, FELICIE
Leuke jongens (VIB-C) 3335
JEROME, K. JEROME
Drie reizigers op het vasteland 5e jg. bl. 167
Paul Kelver 5e jg. bl. 167
Three men in a boat 5e jg. bl. 167
JETSES 3392
JINTES, W. H.
IJzer, kool en zuurstof (V) 3210
JOANNES BAPTISTA DE LA SALLE, H.
Twaalf deugden van een goed onderwijzer (V) 3076
JOESKEN, H. C.
Zonnefluitje (III) 2883
JOHN, EUGÉNIE, zie Marlitt, E.
JORMA, J.
Liefde (IV*) 3184
J. T.
Afrikaantjes (VIA-B) 3329
Schoone koningsdochter (VIA-B) 3329

K

KAFTEYN-SCHRöDER, P.
Sylvia's huwelijk (III) 3296
KARITAS
Ferme robbedoes (V-VIA) 2781
KEMP, PIERRE
Paradijs der kinderen (VIB) 2911
Verdwenen vallei (VIB) 2911
KÉNIS, PAUL
Fêtes galantes 5e Jg. bl. 167
Mademoiselle Cerisette 5e Jg. bl. 167
Uit het dagboek van Lieven de Mytte-naere (III) 3421
KERSTEN, F. J.
Met ons vieren (VIC) 3392
KERSTENS
Bijgeloof der echtscheiding 5e Jg. bl. 271
KESLER, J. G. 3332
KEULERS, JOS.
Pseudo-Christus (IV) 3181
KIEVIET, C. JOH.
« Woelwater » (VIA-B-J) 3011
KLARENBEEK, A.
Verzorging van hond en kat bij ziekte en ongeval (V) 2869
KLAUSSMANN, OSKAR A.
Valsche munters (V) 3233
KLEIN, ERNEST
Gestolen professor (III-IV*) 3295
KLENE, P.
Weg tot de liefde (IV) 2850
KLOOS, WILLEM
Grieksche lyriek (III*) 3290
KLOOSTERMANS, B. C.
Verlosser (1e, 2e, 3e deel) (VIA-B) 3069
KNAPPERT-JANSEN, H. C.
Levensstrijd (III) 3630
KNIES, RICHARD
Gil der moeder (IV) 3099
KNIPSCHEER, J. M. W.
Blauwe draak (V) 3113
Monster (V) 3114
KNUVELDER, G.
H. Teresia van het kind Jezus (V*) 3137
KOENEN, BERT
Paul Kruger (VIA) 3138
KOENEN, MARIE
Wilde jager (V*) 3648
KOENEN, M. J.
Verklarend woordenboek der Nederlandsche taal (V) 2969
KOEVERDEN, W. G. J.
Psalmen (3e deel) (IV*) 2957
KOHLBRUGGE, J. H. F.
Practische sociologie (IV) 2731
KOLEWYN, Dr
Zie Brandt van Doorne
KOOL
Coureur des bois (V) 3280
KOOPMANS, MARIE
Om heuvelen vol kunst (IV) 3637
KOSLOFF, ANNA
Oud vronwtje (IV) 3107
Zoon (III) 3422
KOSTER, A.
Wereldroos (IV) 2762
KOSTER, EDW. B.
Grieksche lyriek (III*) 3290
KOSTER, MAREN
Huisje van Tom Tit (VIB-c)
Wat de vacantie bracht (VIB-C) 2785
KRAMER, M.
Onze weidegrassen (V*) 2870
KUIPER, A. C.
Leuke jongens (VIB-C) 3335
KUNST, ADOLF 3183
KUPERUS, SJ. 3234
KRESTOWSHAJA, M. W.
Zoon (III) 3422
KUYLE, ALBERT
Zeiltocht (IV*) 3302
KUYLMAN, H. E.
Avonturen van Scherpoog het koolmeesje (VIA-B) 3649

KUYLMAN, J.
Kerstlied in proza (V) 2771
Koningen in ballingschap (V) 2865
KUYPER-VAN OORDT, H.
Goed van Cronaert (IV*) 3638
K. V.
Bij de pomp (VIB) 2912
KYNE, PETER B.
Avonturiers van de « Maggie » (IV) 3457
Cappy Ricks (IV) 3459
Cappy Ricks renteniert (III-IV) 3458
Dal der reuzen (IV) 3460
In eer hersteld (IV) 3461
Lee Purdy's overwinning (IV) 3462
Man van de daad (IV) 3463
Ter wille van een kind (IV) 3464
Trots van Palomar (IV) 3465
Uitkijkpost in het San Dimaswoud (IV) 3467
Vuurproef (IV) 3466
Zware offer (III) 3468

L

LABBERTON, MIEN
Schemeringen (IV) 3100
LANSBERG, PH. A.
Jephta (V) 3217
Joseph in Dothan (V) 3217
LANSEN, MIEN
Om en bij het kinderspel (III) 3196
LAUDY, ALFONS
Paradijsvloek (V) 3093
LAVKI, LOD.
Fonske (V-VIA-B) 3330
Kleine Koning (V-VI) 3650
Levende rots (V-VIA-B) 3117
Mijn makkers (V-VIA-B) 3519
Mijn vacantie (VIA-B) 3118
Op den toren (V-VIA-B) 3520
LECOUTRE, C. P. F.
Inleiding tot de taalkunde en tot de geschiedenis van het Nederlandsch (V) 3079
LEFFERTSTRA, G.
Leesboek voor gymnasiaal, middelbaar en voortgezet lager onderwijs (V) 3340
LEMAJEUR, GIL. 3247
LENAERTS, FRANS
Kleuter op de planken (VIB) 3246
LENSINK, ANNIE 2766, 3110, 3318
LE ROUX, PAULINE
Kleine MIES (VIA-B-M) 3119
LHANDE PIERRE
Yolanda (IV) 2994
LIEFTINCK, ANNY
Bloemekens van St. Franciscus (V) 3260
LIESKER, W.
Klein broertje (VIB-C) 3337
LINDEMANS, CONSTANT
Duivelschuur (V) 2983
LOCKE, WILLIAM
Liefde's zegepraal (IV) 3303
LÖNS, HERMANN
Wereld staat in bloei (V) 3234
LONDON, JACK
Als de goden lachen (III) 2798
Als de natuur roept (IV) 2798
Baanbreker (II) 2789
Beetgenomen (II) 2798
Dat was nog eens een kerel (III) 2798
Dochter der sneeuwvelden (III) 2798
Dwangbuis (I) 2798
Elam Harnish (II) 2798
Goudzoekers van Aljaska (IV) 2798
In tweestrijd (I°) 2798
Jerry (IV) 2798
John Barleycorn (IV) 2798
Kracht van den sterke (I) 2798
Kruistocht van de Meteor 2798
Muiterij op den Elsinore (III) 2798
Onder de goudgravers (V) 2798
Onder de koppersnellers (V) 2798
Ongelikte beer (III) 2798
Pittah (IV) 2798
Scharlaken pest (II°) 2798
Sport (III) 2789
Terry, de broeder van Jerry (IV) 2798
Tusschen de wielen (IV°) 2798
Tusschen twee rassen (III) 2798
Uit liefde voor het leven (III) 2798
Veeren op den hoed (IV) 2798
Verhalen van de Zuidzee (III°) 2798
Vóór Adam's tijd (I°) 2798
Wittand (III) 2798
Wolf Larsen (III) 2798
Zeewolf (III) 2798
Zoon der Zon (III) 2798
Zwerftochten in het Noorden (IV) 2798
LOS, S. O.
Spencer (IV*) 3611
LOUISE, B. B.
Janneke de pionierster (IV) 3300
LUBBERTS, R. L.
Piet Stoep (VI A-J) 2782

M

MAAS, M.
Suikerbiet (V) 3621

MAATHUIS-ILCKEN, S.
Jantje's prentenboek (VI-B-C) 3658
Leuke jongens (VIB-C) 3335
Paaschhaas (VIB-C) 3658
MANNEN, J. 3440
MARIANUS
Voor het beeld der Lieve Vrouw (V*) 3273
MARISTEN, BROEDERS
Lustig volkje (VIC) 3393
MARLITT, E. deknaam van Eugénie John
MARLITT, E.
Blauwbaard (III) 2142
Geheim van de oude juffrouw (III) 3143
Goud-Elsje (IV) 3144, 3639
Heideprinses (III) 3145
In het huis van den Handelsraad (III) 3146
Meid van den schout (IV) 3147
Rijksgravin Griselda (III) 3148
Schillingshof (III) 3149
Türinger novellen (III) 3150
Twaalf apostelen (III) 3151
Tweede vrouw (II-III) 3152
Vrouw met de karbonkelsteenen (II-III) 3153
MARLOWE, CHRISTOPHER
Doctor Faustus (II) 2755
MARSMAN, H.
Paradise regained 5e Jg. bl. 71
MARTENS, J. B.
Schetsen uit de dierenwereld : Over de vogels (V) 3282
MARTIN, HANS
Rechts en averechts (III-IV) 3304
MASDORP, D.
Bram Boeye (V) 2898
MAURO, PHILIP
Rede en openbaring (IV*) 3388
MARY LOYOLA, MOTHER
Wees gegroet, gij vol van genade (V) 3387
MAY, KARL
Jacht op den paardendief (V) 3235
MEERSSEMAN, P.
Leidraad bij de studie van Stijn Streuvels' Kerstekind (V) 3124
MEIJER, G. A.
H. Thomas van Aquino (V) 3541
MEIJER, H. A.
Beknopt leerboek der anorganische chemie (V) 3619
MELIS, HUBERT
Reinaart de Vos (II) 2788
MENNEKENS, JEF
Wonderlijke geschiedenis van de Maan (VIB) 3445
MENNO 2997-3237
MENDES DA COSTA
Levensbeschrijvingen van Alexander (den Groote) en Cajus (Julius) Caesar (IV) 2860
MERCATOR, JOANNES
Zuster Elisabeth der Drieëenheid (V*) 3455
MESRITZ, A. D.
Electrische lichtinstallaties (V) 3488
Schakelschema's (1e deel) (V) 3488
MIDDENDORP, HERMAN
Het mysterie van den hollen weg (IV) 3106
MIDDERIGH-BOKHORST, B. 3655
MIRGAUX, GEORGES
Vakteekenen : A. (V) 3494
MIX, TOM
Mijn leven en avonturen in het wilde Westen (V) 3322
MOE, JŒRGEN
Vertelsels uit het hooge Noorden (VI A-B) 3120
MOENS, WIES
St. Franciscus van Assisi 5e Jg. bl. 271
MOEREELS, L.
Offerliefde (V) 3606
MOERMAN, J. J.
Van mannen in vreê (V) 2792
MOMMAERT, JAN
Stichtelyck ende vermakelyck proces tusschen dry edellieden (III) 2915
MONSTREY, OSCAR
G. Gezelle en de Allerheiligste Maagd (V) 2981
Stille stonden (V) 2982
Uit G. Gezelle's zieleleven (V) 2877
MONTEYNE, LODE
Kritische bijdragen over tooneel (IV) 3529
MONTGOMERY, L. M.
Anne van het eiland (IV) 3428
Emily Bergopwaarts (V*M) 3323
MOORKENS, ANTOON
Vakteekenen : A (V) 3494
MOORMAN, J.
Finland (V) 3131
MOORTGAT, ANTON
Cyrano de Bergerac 5e Jg. bl. 167
Kapitein Buskruit 5e Jg. bl. 167
Uilenspiegel 5e Jg. bl. 167
Versleten 5e Jg. bl. 167

MOREAU, JORIS
Op heilige verovering (V) 2853
MORREN, F.
Natuurlijke wetenschappen op de lagere school (VI) 2867
MOUW, G. H.
Kort overzicht over den Volkenbond (V) 2732
MUCKERMANN, HERMAN
Familie (IV) 3020
MULDER, G. J. A.
Britsche wereldrijk (V) 3132
MULDER, W.
Handvesten (V) 3130
MULFORD, CLARENCE E.
Cassidy komt (IV) 2995
Johnny Nelson en de veedieven (V) 3236
Weeskind (IV) 2761
MULLER, J. W.
Reinaart de Vos (II) 2788
MULLER-BOHN, D. D
Lucie (V) 2772
MUNNECOM, J. A. R.
Christus in onze broeders (V) 2958
MUYLDERMANS, J.
Dierbaar aandenken (V) 3448

N

NAHON, ALICE
Op zachte vooizekens (V) 2878
Vondelingskens. (V) 2878
NAHUYS, R. H. G.
Lodz (III) 3220
Napoleon 1769-1821 (V) 3259
Wilde ganzen (III) 3629
NANDA
Huismoedertje (V-VIA-M) 3237
Jolige Noes en haar zusjes (VIA) 3331
NEELS, MAURITS
Ik en nonkel (III) 3096
Kunstkring van Waes (III) 2986
Uit liefde voor het leven (III) 2987
Van een jongeling (III) 2985
NELLIE
Rede en openbaring (IV*) 3388
NERMAN, EINAR 3249
NIEBOER, C. J.
Electriciteitsmeters (V*) 2750
NIEUWENHUIS, W.
Avonturen van pater Brown 5e Jg. bl. 271
NIJHOFF, M.
Vormen 5e Jg. bl. 6
NOORTZY, A.
Om de heilige erve (V) 3183
NORRIS, KATHLEEN
Wereldroos (IV) 2762
NUYENS, Dr Fr.
Leerboek der ziekenverpleging (IV) 2748

O

O'CONAIRE, PADRAIC
Vertakte boom (V) 3001
OGIER, GUILLIAM
Gulsigheydt (III) 2756
OPDEBEEK
Peters'kind 5e Jg. bl. 6
OPPENHEIM, E. PHILIPS
Diplomaten (III) 2988
Liefdes-intrige (IV) 3329
O'RAHILLY, ALFRED
Aalmoezenier in den grooten oorlog : Pater W. Doyle (V) 3139
OST, A. 3444
OSTENSO, MARTHA
Wilde ganzen (III) 3629
OUDEMANS, CHRISTINE
Illusie van Johan Senapius (III) 3419
OUDENBOSCH
Gebed van een kind (V) 3238
OVERBEEKE, J. C.
Geheimen der Djengel (III-IV) 3219
OVERMAN-ZöLLNER, M.
Nieuwe liedjes (VIA-B-C) 3287
OVERTOOM, J.
Natuurkundige aardrijkskunde (V) 3021
OVERWEEL, J.
Europa (V) 3023
Wereld en die daarin wonen : (1e deel) (V) 3023

P

PADBERG
Mooie taal 5e Jg. bl. 5
PALMEN, SALVATOR
Fioretti (V) 3511
PARRISH, ANNE
Eeuwige vrijgezel (IV) 3640
PAULINA, E. ZR.
Verheffing der negervrouw (V) 3191
PAUWAERT, M. 3651
PEEREBOOM, ROB.
John Macnab (IV) 2884
PEETERS, PIET 3647

PÉROCHON, ERNEST
Krotten (II-III) 3501
Perceel 32 (IV) 2886
PERSYN, JUL.
Gedenkdagen (1e en 2e deel) (V) 3659
PESKENS
In de ijsvelden van den poolcirkel (V) 3661
PIECK, A. F.
Hoe ik schilder werd (VIA) 3655
PIECK, HENRI 3005
PILON, H.
In het rijk van vreugd en smart (V) 2743
PIRANDELLO, LUIGI
Hendrik IV (I) 3215
Matthias Pascal 5e Jg. bl. 167
Zes personen op zoek naar een auteur 5e Jg. bl. 167
PLIJSIER, A.
Doodentocht (IV) 3229
PLUS, RAOUL
Christus in onze broeders (V) 2958
PLUTARCHUS
Levensbeschrijvingen van Alexander (den Groote) en Cajus (Julius) Caesar (IV) 2860
POELHEKKE, M. A. P. C.
Woordkunst (V) 3125
POLAK, MAX.
Leidraad voor het zelf-vervaardigen van draadlooze toestellen (V) 2976
PONTING, H. G.
Eeuwige ijs (V) 3452
POPERT, HERMANN
Helmut Haringa (IV*) 2887
PRAMPOLINI, GIACOMO
Letterature olandese e fiamminga 5e Jg. bl. 36
PRAVIEUX, JULES
Wat de vrouwen van een man maken (IV) 3101
PRIMS, FLORIS
Geschiedenis van Antwerpen. 1e Deel:
Jong Antwerpen (V) 3532
Kerkelijk Antwerpen rond het jaar 1200 (V*) 2919
Oorlog van Mijnheer Cobbé (V) 3651
Sociaal-economische geschiedenis van België (V) 3018
PRINS, J. J.
Aanteekeningenschrift voor dierkunde (V) 2864
PRZYWARA, ERICH
Liefde (IV*) 3184

Q

QUICHE, ACHIEL
Verklarend Nederlandsch Woordenboek van het brouwersvak (V) 3202
QUIRINUS
Scheiding (V) 2773

R

RAINE, WILLIAM MAC LEOD
Ned Bannister, de vogelvrije (IV) 2763
RAMON, FR.
Van Toontje die naar Rome ging (V) 3514
RAPPARD, HÉNRIETTE
Drama in de wildernis (III) 3095
Zijn eer gered (V) 2894
RATH, E. J.
Wrak (IV) 2764
REICHLING, ANTON
Platonisch denken bij P. C. Boutens (IV*) 3126
REITH, B. 2782, 3007, 3325
REYNEN, H.
Eeuwige mensch 5e Jg. bl. 271
REYPENS, L.
Beatrijs van Nazareth (IV*) 2916
Ruusbroec 5e Jg. bl. 6
RIJCKMANS, G.
Oud Testament. 1e deel, nr. 1: Boek Genesis (IV*) 3274
RIJPMA, E.
Ontwikkelingsgang der historie (V) 3254
RILKE, RAINER
Geschichten van lieben Gott 5e Jg. bl. 36
Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke 5e Jg. bl. 36
RINKE, Jan 2786
RITTER, P. H. Jr.
Een week minister (III) 3221
ROBERTS, CHARLES, G. D.
Koningen in ballingschap (V) 2865
ROCHE, W.
Ons misgeheim (V) 2729
ROELAND, F.
Door den storm (VIA-B) 3521
Joriske uit de hei (VIB-J) 2913
ROELANTS, MAURITS
Fonteintje 5e Jg. bl. 167
ROELFSEMA, W. J.
Dur en mol (IV) 2751
ROG, EDIA
Opgang (III) 2984

ROKEN-BUSSUM
Luke Delmege (IV) 5e Jg. bl. 101
ROLAND, O. 3656
ROLAND-HOLST, A.
Wilde kim 5e Jg. bl. 71
ROLDANUS, W. G. A.
Meisje van hiernaast (IV) 3299
ROLDANUS, W. J. A., Jr.
Van alles en nog wat over peter (IV) 3314
Vogelvrij (V) 3439
Vrouwenlist (IV) 3315
Liefde's zegepraal (IV) 3303
ROMBOUTS, S.
Deugdpedagogiek en kultuurpedagogiek volgens J. Bernberg (IV) 3197
Historiese pedagogiek (IV*) (1e deel) 3277
Historiese pedagogiek (2e deel) (IV*) 3612
RONSE, FR.
Het wees gegroet (V) 3389
ROUKENS, A. A. E. S,
Korte geschiedenis der Engelsche en Amerikaansche letterkunde (V) 3016
ROWLAND, H. C.
Hond met den gebroken tand (V) 2899
RUBBENS, EDMOND
Kritiek der Vlaamsche beweging (V) 3613
RUBBECHT, RAPHAËL
Begrippen over ontleedkunde en verrichtingsleer (IV) 3620
Groote levensverschijnselen (V) 2744
RUSSE, ELLEN
Kerk en geschiedenis (IV*) 3473

S

SABATINI, RAFAËL
Herbergridder (IV) 3102
ST. REYMONT, WLADISLAW
Lodz (III) 3220
SALSMANS, J.
Plichtenboekje voor ziekenverpleging (IV) 2724, 3471
SANDERS, J. L.
Duitsche handelsterminologie (V) 3482
Duitsch voor beginners ten dienste van het handelsonderwijs (V) 3616
SANO, A. 2905
SAPIENS
Licht uit het Oosten (IV) 3071
Wijsheid uit het Oosten (IV) 3072
SASSEN, FERD.
Désiré-Joseph Kardinaal Mercier (V) 3140
SCHAEFER, WILHELM
Levensdag van een menschenvriend (IV) 3504
SCHALKWIJK, H. W.
Prentenboek over de tanden (V) 3407
SCHARRLMANN, WILHELM
Jezus als jongeling (I) 3390
SCHARTEN-ANTINK
Geluk hangt als een druiventros (III-II) 5e Jg. bl. 134
Huis vol menschen (III-II) 5e Jg. bl. 135
Jeugd van Francisco Campana (III-II) 5e Jg. bl. 134
SCHEEPENS, J.
In den maalstroom (V) 3512
SCHEIRS, JEF
Ge moet Jean doen trouwen (III-IV) 2990
Kindje en twee velos (IV) 3430
SCHELTJENS, LODEWIJK
Edgard Tinel (V) 3542
SCHEPERS, J. B.
Kleine gids (V) 3400
SCHETS, CH.
Handboek bij de bijbelsche geschiedenis en katholieke schoolbijbel (V) 2728
SCHIERBEEK, A.
Van Aristoteles tot Pasteur (V) 3081
SCHIM VAN DER LOEFF, H. J.
Voortplantingsleven van den mensch (IV*) 3478
SCHILGEN, HARDY
Zij en gij (V) 3278
SCHILLINGS, ANDRÉ
Jelleke (IV) 3225
SCHMAL, JOHZ.
Getuige (III) 2882
SCHNEIDER, WILLY
Aanvankelijk rekenonderricht op gezonde gronden (V) 3284
SCHOETERS, K.
Monniken en Germanen (V) 3192
SCHOGT, J. H.
Beginselen der theoretische mechanica (V) 2973
Inleiding tot de leer der verzamelingen (V) 3618
SCHOLTEN, H. J.
Kleine gids (V) 3400
SCHOLTENS, A.
Vlakke meetkunde voor kweekscholen en gymnasia (2e deel) (V) 2866

SCHOUTEN, G.
Grondslagen der rekenkunde (V) 3283
SCHUH, F.
Beknopte hoogere algebra (1e stuk) (V) 2974
SCHURHAMMER, P. J.
H. Franciscus Xaverius (V*) 3543
SCHWEITZER, ALB.
Aan den zoom van het oerwoud (IV) 3133
SCOTT, DUKINFIELD HENRY
Evolutie der planten (V) 3204
SCRUTINI, H. S.
Roofridder (VIB-C) 3015
SENDEN, J. B.
Bertram en Ludwig (VIA) 2908
SENDEN, LEO
Leerboek der stelkunde (2e deel) (V) 2745
Meetkunde (V) 3205
SHAKESPEARE
Coriolanus 5e Jg. bl. 36
Merchant of Venice (IV) 3203
Othello, de Moor van Venetië 5e Jg. bl. 36
SHEEHAN, P. A.
Blindness of Dr Gray 5e Jg. bl. 102
Cithara mea 5e Jg. bl. 101
Early essays and lectures 5e Jg. bl. 101
Geoffrey Austin 5e Jg. bl. 101
Glenanaar 5e Jg. bl. 101
Graven te Kilmorna (IV) 3103
Graves of Kilmorna 5e Jg. bl. 102
Haarband van de koningin (IV) 3104
Intellectuals 5e Jg. bl. 102
Lisheen 5e Jg. bl. 101
Lost angel of a ruined paradise 5e Jg. bl. 102
Luke Delmege 5e Jg. bl. 101
Mariae corona 5e Jg. bl. 102
Mijn nieuwe kapelaan (IV) 3105
Mariam Lucas 5e Jg. bl. 102
My new curate 5e Jg. bl. 101
Parerga 5e Jg. bl. 101
Queen's fillet 5e Jg. bl. 102
Spoiled priest and other stories 5e Jg. bl. 101
Triumph of failure 5e Jg. bl. 101
Under the cedars and the stars 5e Jg. bl. 101
Verhalen (V) 3115
SIJPKENS, B.
Plantkunde (V) 3082
SIMONS, JOZEF
Diamanten ring (V) 3231
SIMONS, JOZEF
In Spanje (V) 2795
Schetsen en verhalen van een kanonnier (V) 3324
Sneeuwwitje (V) 2895
SIMONS-MEES
Twee levenskringen (III) 3625
SINCLAIR, UPTON
Sylvia's huwelijk (III) 3296
SJINELJOUW, IWAN
Oud vrouwtje (IV) 3107
SLAUERHOFF
Landelijke liefde 5e Jg. bl. 71
SLEECKX, D.
Straten van Antwerpen (IV-V) 3505
SMITS, FRANS
Ontmoetingen (III-IV) 3097
SNIEDERS, AUGUST
Arme schoolmeester (V) 3002
Fortuinzoekers (IV) 2996
Oranje in de kempen (V) 3441
Zoo werd hij rijk (V) 2774
Zusterke der armen (V) 3442
SOENEN, J.
Gandhi (V) 3193
SOEROTO
Leerschool van den papegaai en toespraken in Shanti Niketan (IV*) 3306
SOFOKLES
Koning Oidipoes (III) 3292
SORMANI, P. V.
Herhalingstabellen 2861
SPRINGER, RALPH
Naar Rapidolië, het zesde werelddeel (VIB) 3656
STAMPERIUS, J.
Ezeljongen van Arco (VIA) 3332
Week vol avonturen (V-VI) 3325
STEENHOFF, WOUTER
Wie is Donderdag ? 5e jg. bl. 271
STEENHOFF-SMULDERS, ALB.
Sprookjes van de schemering (V) 3003
STEVENSON, R. L.
Treasure island (V) 2738
STEYNEN, Job
Allemansspiegel (IV°) 3226
STREUVELS, STIJN
Geluk in het huishouden (IV) 3108
Werkmenschen (III) 2989
STRöBELE
Gebed des Heeren (V*) 3605
STRUYF, IVO
Kongoleesche fabels en dierensprookjes (V*) 3531

STRUYF, IVO
Kongoleesche vertellingen (1e deel): Kongoleesche reynardyen (V*) 3513
Kongoleesche vertellingen (3e deel) (V) 2900
STRYBOS, J. P. 3256
SUTCLIFFE, HALLIWELL
Haar offer (IV) 3305
SVENSSON, JON
Nonni (V-VI*A) 3242
SWIFT, JONATHAN
Gulliver's reis naar Liliput (VIA) 2909

T

TAGORE, ABANINDRANATH 3306
TAGORE, RABINDRANATH
Leerschool van den papegaai en toespraken in Shanti Niketan (IV*) 3306
TAKES, CH. A.
Hoe werkt toch zoo'n radiotoestel (V) 3087
Storingen bij radio-ontvangst (V) 3088
TEIRLINCK, HERMAN
Bedrijf van den kwade (II) 3154
Doolage (III) 3155
Ik dien (III) 3156
Ivoren aapje (II) 3157
Kroonluchter (II) 3158
Man zonder lijf (I) 3159
Mijnheer J. B. Serjanszoon, orator didacticus (II) 3160
Nieuwe Uilenspiegel (I) 3161
Stille gesternte (II) 3162
Vertraagde film (II) 3163
Wonderbare wereld (IV) 3164
Zon (III) 3165
TEN BEUGEL
Verdoemde eik (VIA) 3243
TEN BOSSCHE, MARGO
Geschiedenis van een kleinen muzikant (VIB-J) 3013
TEN BOUWHUYS, N.
F. van Bijsen's Hoofdpersonen uit de algemeene geschiedenis. 1. (V) 3019
Onze tijd (V) 3129
TENHAEFF, B.
Onze tijd (V) 3129
TEN HOOPEN, IR. G. A.
Accu voor radio-amateurs (V) 3410
TEN HOVE, CHRISTINE
Nestje van zeven (VIB-C) 3657
TEN SELDAM, W. H.
Psychologische hoofdstukken (IV) 2725
TÉRESA, Zr. MA.
Genezen (VIA-M) 3522
Miep-ik-ook (VIA-M 3523
Uit 't dagboek van Henk en Lou « Op Reis » (VIA-M) 3524
TERESIA, Heilige
Werken der H. Teresia (3e deel) (IV) 2854
TER LAAN. REMKO
Mijn Noordpooltocht (V) 2920
TERLINGEN, G.
Paula, de kleine droomster (VI*B-C) 3121
Resi en haar groote Koning (VIB) 3526
TERVOOREN, ALBERT
Oude sprookjes uit het land der Grieken (VIA) 3244
TERVOOREN, LINA
Goud Betje en zwart Betje (VIA-B) 3333
TERWEY, T.
Korte Nederlandsche spraakkunst (V) 2970
THEEUWES, J.
Yolanda (IV) 2994
THEISSEN, J. S.
Goden- en heldensagen (V) 2897
THÉVENIN, RENÉ
Barnabé's walvisch (IV) 3227
THIJS, A. 3438
THIJSSEN, THEO
Gelukkige klas (V-VIA) 2775
Kees de jongen (V) 3004
School-land (IV) 2888
THOMAS VAN AQUINO, H.
Over God in de eenheid van zijn natuur (IV) 3066
THOMÉ, OTTO WILHELM
Leerboek der dierkunde (V) 3206
THOMPSON, J. W.
Familie Alvareda (V) 3239
Jood van Weenen (V) 3326
TIMMERMANS, FELIX
Menschen van Lier 5e Jg. bl. 240
Pallieter 5e Jg. bl. 272
Peter Brueghel (redevoering) 3446
Pieter Breughel 5e Jg. bl. 240
Schoon Lier 5e Jg. bl. 240
Sint Franciscus van Assisië 5e Jg. bl. 240 2893
TINBERGEN, D. C.
Reinaert de Vos (IV*) 2789
TOLSTOI, LEO
Geluk in het huishouden (IV) 3108
TORRUND, JASSY
Naar Zonneland (IVM) 3228

TOUSSAINT VAN BOELARE, F. V.
Zurkel en blauwe lavendel (IV) 2917
TRAVERS, GRAHAM
Mona Maclean, medisch studente (IV) 2765
TRES, J. A. H.
Bliksem en donder (V) 3403

U

UITTERDIJK, W.
Eerste grondbegrippen van electriciteit en magnetisme (V°) 3211
ULEHAKE, L. A. B.
Terecht gekomen (V-VIA) 2776

V

VAIZEY, GEORGE DE HORNE
Op zicht (IV) 3641
VALKENSTEIN, KEES
In de naftabus (VIA) 2783
VAN AKEN, G. H. W.
Tandraderen (V) 2871
VAN AMMERS-KULLER, JO
Eeuwige vrijgezel (IV) 3640
Frans van Altena's vuurproef (IV) 3308
VAN ARKEL, ADA
Domina van Gantersheim (IV) 3632
Nootlottige brief (IV) 3633
VAN BAREN, J.
Begrip landbouwwetenschap (V) 2977
VAN BERGEN, EDWARD
Drie bladzijden uit de geschiedenis van Antwerpen (V) 3533
VAN BERGEN, MARIE
Zee (IV) 3309
VAN BEUGEM, ISIDOOR
Katoen, van vezel tot weefsel (V) 3411
VAN BEUSEKOM, ANNA HUBERT
Oude schrift (V) 2777
VAN BEYMERWERDT, ELISABETH
Rijpende lente (IV) 2997
VAN BOVEN, HENRI
Naar de diepte (III) 3297
VAN BRUGGEN, CARRY
Drie oude vrouwen (IV) 3648
Huisje aan de sloot (IV) 3310
VAN CAMPENHOUT, F.
Offerliefde (V) 3606
VAN CAUWELAERT, AUGUST
Liederen van droom en daad (V) 3289, 5e Jg. bl. 198
VAN CAUWELAERT, AUGUST
Liederen voor Maria (IV*) 3090, 5e Jg. bl. 198
Stomme zonde (IV) 5e Jg. bl. 198
Verzen 5e Jg. bl. 198
Verzen (nieuwe reeks) 5e Jg. bl. 198
Vier vertellingen (V-VIA-C) 5e Jg. bl. 198
Vlaamsche jongeren van gisteren en heden (V) 3417, 5e Jg. bl. 198
Zoon van Hagar (III-IV) 5e Jg. bl. 198
VAN CAUWELAERT, FRANS
Verhandelingen en voordrachten (V) 3128
VAN DE MAELE, FONS
Verzekens voor ons volk (V*) 2754
VAN DE MEY, J.
Buitenbezittingen (VIA) 3257
Insulinde en zijn bewoners (VIA) 3257
Java (VIA) 3257
VAN DEN BIESEN, L.
Aalmoezenier in den grooten oorlog (V) 3139
VAN DEN BOVENKAMP, J. G. H.
Gevaarlijke tegenstanders (V) 3502
VAN DEN BROECK, H.
Hillegeer's Groote volkstheologie (V) 3272
VAN DEN BULCKE, A.
Zwarte helpers (V) 2959
VAN DEN EECKHOUT, F. I. R.
Jan Toorop (IV*) 2875
VAN DEN EYNDE, JOS.
Mirakel van KERSTNACHT (V) 3216
Wat 'n druiventros vermag (V) 3418
VAN DEN HOUTEN, J. M.
Cactussen (V) 3412
VAN DEN OEVER, KAREL
Paviljoen (V*) 2924
VAN DEN TEMPEL, P.
Wetenschap der heiligen (IV*) 2730
VAN DEN VONDEL, JOOST
Heerlijkheid der Kerke (IV) 3499
VAN DE PERRE, ALF.
Leerboek der ziekenverpleging (IV) 2748
VAN DER FEEN, A. K. (zie F. De Sinclair)
Idealist (IV) 3642
VAN DER GUCHT, SCHAM
Gaston Blankaert (V) 3443
VAN DER HALLEN, ANNA
Naar Zonneland (IVM) 3226
VANDER HALLEN, ERNEST
Begenadigden uit mystiek Vlaanderen (V) 3652
Stille uren bij primitieve meesters
VANDER HEEREN, A.
Evangelie volgens Marcus (IV*) 3384

VANDER HEEREN, A.
Evangelie volgens Mattheus (IV*) 3384
Nieuw Testament (1e deel) (IV*) 3384
Nieuw Testament (2e deel) (IV) 2849
VAN DER HEYDEN, E. J. J.
Handvesten (V) 3130
Leges barbarorum (V) 3255
VAN DER HORST, C. F.
Barnabé's walvisch (IV) 3227
VAN DER HORST-VAN DOORN, G. C.
Tante Noep (VM) 2901
VAN DER KLEI, JAC.
Denken, vinden en toepassen (V) 3402
Kikkertje-dikkertje (VIC) 3527
Kroontje van den kabouter-koning (VIC) 3123
Met den woonwagen (VIA-B) 2786
VAN DER LANS, J. R.
Humoresken (1e deel) (IV) 3506
VAN DER LEK, H. A. A.
Evolutie der planten (V) 3204
VAN DER LINDE, AUG. 2911, 3012, 3015
VAN DER MEER, H. J.
Engelsch (V) 3483
VAN DER MUEREN, ALF.
Beminnen, goddelijke en kerkelijke geboden, ondeugden, deugden (V) 2960
Op den weg der liefde: (2e deel) (V) 2960
VAN DER PERREN, FR.
Opvoedkundig element in de straf (V) 2857
VAN DER STEEN, CHR.
Electrische booglampen (V) 3487
Electrische lichtinstallaties (V) 3488
Hoogspanningsinstallaties (V) 3489
Schakelschema's (1e deel) (V) 3488
Schakelschema's (3e deel) (V) 3489
VAN DER TONGE-KOSTER, C.
Ned Bannister, de vogelvrije (IV) 2763
VAN DEURZEN, A.
Europa (V) 3023
Wereld én die daarin wonen (V) 3023
VAN DE VELDE, ANTON
Blanke kleed 5e Jg. bl. 165
Booze geest 5e Jg. bl. 166
Bouw 5e Jg. bl. 166
Christoffel (IV) 5e Jg. bl. 166
Diepe leven van St. Franciscus van Assize 5e Jg. bl. 166
Duimpje's verdere lotgevallen (VIA-B) 5e Jg. bl. 166
Dwaas 5e Jg. bl. 166
Fredegonde 5e Jg. bl. 165
Grimmig boek 5e Jg. bl. 166
VAN DE VELDE, ANTON
Halewijn 5e Jg. bl. 134
Lotje (V-VI) 5e Jg. bl. 166, 3444
Schoonslaapsterke 5e Jg. bl. 166
Spel van St. Lutgardis 5e Jg. bl. 166
Tijl 5e Jg. bl. 134, 166
Uriël 5e Jg. bl. 166
Vloek 5e Jg. bl. 166
Vrouw met de gouden haren 5e Jg. bl. 166
Wonderlijk wezen en 't woeste wijf (V) 5e Jg. bl. 166
Zonderlinge gast (IV) 5e Jg. bl. 166
VAN DE VELDE, A. J. J.
Over melk en melkvervalsching (V) 3404
VAN DE VELDE, HENRI 3112
VAN DE VIEL 3527
VAN DE VLIET, P. G.
Algebra voor hoogere Handelscholen 3084
VAN DE VOORDE, URBAIN
Diepere krachten 5e Jg. bl. 6
VAN DE WEG, HENRI
Jacht op den paardendief (V) 3235
VAN DIJK, JOHN
Alzijdige ontwikkeling onzer arbeiders (V) 2964
Naar volksontwikkeling (2e deel) (V) 2964
VAN DOORNIK, J. F. 3649
VAN DOORN-VONK, TINE
Avonturen van Tinteloog het zwarte beertje (V-VIA) 3111
VAN DORSTEN, MARIA
Van een meisje dat eindelijk thuis was (VIA-B-M) 3012
VAN DUIVENDIJK, P.
Nieuwe geschiedenis der paedagogiek (IV*) 2733
VAN EEGHEM, WILLEM
Gulsigheydt (III) 2756
VAN ETSEN, JULIUS
Moderne muziek (IV) 2752, 3415
VAN EYSSELSTEYN, BEN
Raadsel van den dertienden December (IV) 3506
VAN GELDER, H. A. ENNO
XIXe eeuw (V) 2793
VAN GELDER, M. N.
Mijn leven en avonturen in het wilde Westen (V) 3322
VAN GELDORP, P. 3121, 3525
VAN GINK, C. S.
Hedendaagsche pluimvee-voedering (V) 3285

VAN GINNEKEN, J.
Leges barbarorum (V) 3255
VAN GOCH-KAULBACH, ANNA
Morell's milliarden (IV°) 3307
VAN HAEFTEN, F. W.
Schets der ziekten en haar verzorging (IV) 3622
VAN HAERINGEN, M. H.
Over recht en rechtspraak (IV) 3198
VAN HAMEL, A. G.
Vertakte boom (V) 3001
VAN HEMELDONCK, E.
Opgang (V) 3240
Van Toontje die naar Rome ging (V) 3514
VAN HEMERT, MARIE 2777
VAN HERWERDEN, CHARLOTTE
In den voorhof (IV) 2889
VAN HICHTUM, N.
Sprookjes uit verre landen (V-VI-A-B) 3116
VAN HILLE-GAERTHÉ, C. M.
Levensdagen (V) 3327
VAN HOECK, MAUR.
Gebed des Heeren (V*) 3605
Lijdensschool (V) 3475
VAN HOECK, C. P,
Beitsen, kleuren en de oppervlakte-behandeling van hout (V) 2872
VAN HORSEBROECK, WARD
Avonturen uit de tropenwereld (VIA) 3245
VAN HOUTERT, J.
Heilig uur (V*) 3607
VAN HUFFELEN, ARTHUR
Leerboek der ziekenverpleging (IV) 2748
VAN HULZEN, G.
In hoogere regionen 5e Jg. bl. 36
Vrouwenbiecht 5e Jg. bl. 36
VAN HULZEN, JOH.
Indisch leesboek (VIC-B-A) 3252
VAN KRANENDONK, A. G.
Treasure island (V) 2738
VAN LAER, A. G.
Bibliographie van de geschiedenis van de stad Antwerpen (V) 3341
VAN LEEUWEN, NANS 3445, 3658
VAN LICHTERVELDE, ELEUTHER
Leven van Sint Franciscus van Assisië (V) 3024
VAN LIER, TH.
Sociaal-economische beteekenis van het Nederlandsch-Belgisch verdrag (IV) 2734
VAN LIES, C.
Klein broertje (VIB-C) 3337
VAN LOO, A.
Ontvoerde graaf (VIA) 2780
VAN MAASVELD, MAARTEN
Kindsheid en kuischheid (IV) 3394
VAN MAURIK, JUSTUS
Krates (V) 2902
Stille menschen (V) 3328
VAN MECHELEN, CATO
Vondeling van Hong-Kong (V-VIA-B) 3647
VAN MIERLO, J.
Beatrijs van Nazareth (IV*) 2916
VAN NES-UILKENS, G.
Verlaten Eibersnest (IV) 2766
VAN NIEROP-BLAAUW, B.
Basilisk (IV) 2999
VAN NOORDEN, FR. 3007
VAN OFFEL, EDM. 3014. 3521
VAN OFFEL, STAN 2904
VAN OORDT, H. L.
Grotius, wegbereider voor het nieuwe volkenrecht (IV*) 2735
VAN PASSEN
Brandende braambosch 5e Jg. bl. 6
VAN RAVENSTEIN, W.
Abdij van Typhaines (IV*) 3223
VAN REEST, BERT
Sake Ploegma (V) 3440
VAN REET, JACOB
Harden levenskamp eener signorenfamilie in Amerika (V°) 3241
VAN RENNES, CATH.
Leuke jongens (VIB-C) 3335
VAN REUTH, HUB.
Gil der moeder (IV) 3099
VAN RIJSWIJCK, ATHANASIUS
Werken der H. Teresia (3e deel) (IV) 2854
VAN RIJSWIJK, A. V.
Lied van de H. Cecilia (VIA) 2784
VAN SCHEVICHAVEN, J. (zie Ivans)
VANSINA, DIRK
Boek der liefde (IV) 3623, 5e Jg. bl. 134
Dostoïevsky (IV*) 3662, 5e Jg. bl. 134
VAN STRATEN, HENRI 2756
VAN THIELEN, A.
Taalkundige uitstapjes (V) 3401
VAN 'T HOFF, A. J. 3000
VAN THYN, A.
Vlakke meetkunde voor kweekscholen en gymnasia (2e deel) (V) 2866
VAN VEERDEGEM, ARMAND
Telefoon of verrespreker (V) 3405
VAN VELDEKE, HENDRIK
Eneïde 5e Jg. bl. 71
St. Servatiuslegende 5e Jg. bl. 71

VAN VELSEN, F.
Krankzinnige rechter in de club van de zonderlinge zakenlui 5e Jg. bl. 271
Ku-klux-klan (V°) 2892
VAN VLIJMEN, B. 3321
VAN WEELDE, FAUSTINUS
Bitter lijden van Christus tijd (V) 3180
VAN WIJK, A.
Beknopte spraakleer van het Kerklatijn met oefeningen en woordenlijst (V-VIA) 2862
VAN WIJK, N.
Geïllustreerde geschiedenis der Russische letterkunde (IV) 3338
VAN ZAANVEER, M. C.
Wees gegroet gij vol van genade (V) 3387
VEMOR, ELLA
Tweelingen (V) 3005
VENANTIUS, P.
Van overweging tot beschouwing (V) 3185
VERBRUGGEN, GEO.
Ons leesuurtje (VIA-B) 3247
VERHAGEN, BALTHAZAR
Grieksche lyriek (III*) 3290
VERHEYEN, J.
Hoe ons jongens hun soldatendienst voorbereiden en doormaken (IV) 2963
VERHEYLEZOON, M.
H. Franciscus Xaverius (V*) 3543
VERHOEVEN, BERNARD
Zielegang van Henriette Roland Holst (IV*) 3447
VERMANDERE, RENÉ
Door dik en dun (V) 5e Jg. bl. 69
Droeve dagen (V) 5e Jg. bl. 69
Duitsche furie te Antwerpen (V) 5e Jg. bl. 69
Op droog zaad (V) 5e Jg. bl. 69
Schetsen en novellen (V) 5e Jg bl. 69
Ster met den steert (V) 5e Jg. bl. 69
Thijl Sperreman (V) 5e Jg. bl. 69
Van deze en de andere eeuw (V) 5e Jg. bl. 69
Van Zon zaliger (V) 5e Jg. bl. 69
Vijf novellen (V) 5e Jg. bl. 69
Waar 't vliegen wil (V) 5e Jg. bl. 69
VERMEULEN, EDWARD
Mietje Mandemaker's en Cie (IV) 3311
VERMEULEN, AUG.
Geschiedenis der Europeesche plastiek en schilderkunst, in middeleeuwen en nieuweren tijd (3e deel) (IV*) 3288
VERNE, JULES
Loods van den Donau (V) 2778
VERSCHOREN, FRANS
Dompelaars (III) 3262
Gemartelde Lier (V) 3263
Jeugd (IV) 3264
Kreupele Janneke 5e Jg. bl. 168
Krol 5e Jg. bl. 168
Langs kleine wegen (IV) 3265
Maandag vieren (III-IV) 3266
Sooike 5e Jg. bl. 168
Tony Bergmarn (V) 3267
Uit het Nethedal (IV) 3268
Vlaamsche humor (IV) 3269
Zonnig leven (V-VIA) 3270
VERSMISSEN, HENDRIK
Speldekop (IV) 3312
VERSTREKEN, Aug. 3117, 3118, 3330, 3519, 3520
VERTENTEN, P.
Peerken (VIB) 3248
VERVOORT, C. FR.
Kardinaal Mercier (V*) 3663
VETERMAN, EDUARD
Wrekende god (V) 3515
VISSER, B. J. J.
Onder Portugeesch-Spaansche vlag (V) 3186
VISSER, J. B.
Nieuwe geschiedenis der paedagogiek (IV*) 2733
VISSER, PH. C.
Naar onbekend Midden-Asië (V) 3258
VLAMING, N. J.
Over het onweer en nog iets (V*) 2746
VONDEL
Joseph in Dothau en Jephte (V) 3217
VON KEPPLER
Lijdensschool (V) 3475
VON KRANE, ANNA
Licht en de duisternis (V) 3653

W

WAFELBAKKER, DICKY
Liefdes-intrige (IV) 3429
WAGENAAR, Jan
Schatten van den ouden slotheer (V) 3006
WAGENFELD, KARL
Lucifer (IV) 2880
WAGENVOORT, H.
Varia vita (IV) 3534
WAHLEN, J. J. G.
Ethelred Preston (VIA) 2779
Verhalen (V) 3115
WALCH. J. L.
In een laaiende Lente (IV*) 2890

WALCH, JAN
St. Franciscus van Assisi (V*) 3516
WALLACE, EDGAR
Om de millioenen erfenis (IV) 3313
WALPOLE, HUGH
Drie oude vrouwen (IV) 3643
WALSCHAP, GERARD
Maskaroen (IV) 5e Jg. bl. 240
Slimke (VIA-B) 3654
Ziel en de wegen van Waldo (IV) 5e Jg. bl. 272
WEBSTER, JEAN
Van alles en nog wat over peter (IV) 3314
WEEGHMANS, J.
Natuurlijke wetenschappen op de lagere school (VI) 2967
WEILBACH, ANNA MARGARETHA
Zuster Dorete (IV) 3507
WELLS, H. G.
Koning der koningen (III-IV*) 3258
WERNER (deknaam van Elisabeth Bürstenbinder)
Aan het altaar (II) 3166
Alpenfee (IV) 3167
Curiosum (IV) 3168
Fata morgana (III) 3169
Geluksbloem (V)
Glück auf (IV) 3170
Heksengoud (III) 3171
Hooger op (III) 3172
Levenswegen (III) 3174
Liefde (II) 3173
Op arendsvleugelen (III) 3175
Sint Michaël (IV) 3176
Tot den hoogsten prijs (III) 3177
Verbroken boeien (III) 3178
Vineta (IV) 3179
WESSELINK-VAN ROSSUM, J. P.
Arme bloedverwante (IV) 3631
Drie gezusters Randolf (III-IV) 3627
Grisilde (III-IV) 3628
Haar offer (IV) 3305
Vrouwe van Retzbach (IV) 2759
Zijn kind (IV) 2760
WHEELER, HAROLD F. B.
Napoleon 1769-1821 (V) 3259
WHITE, STEWART EDW.
Doodentocht (IV) 3229
WICRONE, J. M.
Wat de vrouwen van een man maken (IV) 3101
WIEGMAN, JAN 3245, 3246
WIERTS VAN COEHOORN-STOUT
Kindertuin (V) 3395
WIGBOLDUS, A. 3650, 3652
WIJDENES, P.
Algebra voor hoogere handelsscholen en voor Acte K XII (V) 3083
Leerboek der goniometrie en trigonometrie (V) 3485
WILLIAMSON, A. M.
« Graaf Ricardo » alias Richard Power (IV) 2998
Vrouwenlist (IV) 3315
WILLIAMSON, C. N.
« Graaf Ricardo » Alias Richard Power (IV) 2998
Vrouwenlist (IV)
WILMER, TH. B. J.
Haarband van de koningin (IV) 3104
WINDTHORST, MARGARETE
Basilisk (IV) 2999
WITLOX, JOS.
Gulliver's reis naar Lilliput (VI-A) 2909
Tom Playfair (VI-A) 3008
WOHLBRüCK, OLGA
Gouden kroon (IV) 2891
WOLTERS
H. J. B. de La Salle en zijn paedagogiek (V) 2965
Twaalf deugden van een goed onderwijzer (V) 3076
WRIGHT, HAROLD BELL
IJzeren deur (IV) 2767

Y

YANKEE
Hond met den gebroken tand (V) 2899
YSABIE, R.
Dekadi (IV) 3222
Leeuwenkuil (III) 2881
Paaschleeuwerik (IV*) 3098
Teriadeva (V) 3626
YSABIE-VAN OVERBEKE, R.
Roos van Hongarye of de H. Elisabeth van Hongarije (VIA) 3544

Z

ZAHN, ERNST
Apotheker van klein Weltwil (III) 2830
Bergvolk (II-III) 2831
Clari-Marie (III) 2832
Dr Albin Indergand (IV) 2833
Eenzaamheid (IV) 2834
Gezin van Lucas Hochstraszer (III) 2835

ZAHN, ERNST
Jonas Truttmann (IV) 2836
Levensstrijd (III) 2837, 3630
Liefde van Severin Inboden (II) 2838
Lotte Eszlinger (III) 2839
Manestraal (IV) 2840
Menschen (III) 2841
Nacht (IV) 2842
Onderstroom (III) 2843
Tweede leven (III) 2844
Vrouwen van Tannö (II) 2845
Wat het leven vernietigt (III) 2846
Wat zegeviert (II) 2847
ZEEMAN
Bij moeder thuis (III) 3420
ZENNER, TH.
Marie Adelheid van Nassau (V) 3455
ZODY, BEP
Om de millioenen erfenis (IV) 3313
ZOOMERS-VERMEER, J. P.
Vroolijke jaren van Dolf Hazewind (IV-A) 3334

X

X.
Baldwins trouw (VIA-B) 2910
Bloemekens van St. Franciscus (V) 3260
Bundeltje brieven uit de missiën der zusters van Berlaar (V) 3073
Grieksche lyriek (III*) 3290
Groot paedagoog (IV) 3479
Hand op de rots (VIA-B) 2914
Kleine monnik (VIA-B) 2910
Maantje Simpel (VIA-B) 2910
Mode-praatjes (IV) 3077
Rheumatiek (IV) 3286
R. K. « wie is dat? » (V*) 3141, 3261
Schillerbûch (IV) 3617
St. Michaëls-almanak (V-VI) 3517
Socialisme in strijd met het katholicisme (V) 3396
Volledig verslag van het congres van den Kath. Vl. Landsbond 2858
Wachter op den toren (V) 3518
Zuster Elisabeth der Drieëenheid (V*) 3456

Lijst van de Titels der Boeken

besproken in den 5n Jaargang

:-: van BOEKENGIDS :-:

N. B. — De getallen in Araabsche cijfers, aan het uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recensies aan.

A

(Een) aalmoezenier in den grooten oorlog 3139
Aan den zoom van het oerwoud 3133
Aan het altaar 3166
Aanteekeningenschrift voor dierkunde 2864
(Het) aanvankelijk rekenonderricht op gezonde gronden 3284
(De) abdij van Typhaines 3223
(De) accu voor radio-amateurs 3410
Afrikaantjes 3329
Alaska 2925
Algebra voor hoogere handelscholen 3083
Algemeene geschiedenis voor het M. U. L. O.-diploma 2918
Allemansspiegel 3226
Aloysius 3068
(De) Alpenfee 3167
Als Belg de wijde wereld in 3020
Als de goden lachen 2798
Als de natuur roept 2798
Als de stormen loeien 5e Jg. bl. 4
Als wij Maria groeten 5e Jg. bl. 4
Alzijdige ontwikkeling onzer arbeiders 2964
(De) amulet van de Rani 3545
Andries en Bruin 3014
Anne van het eiland 3428
Anthologie française pour les commençants 3481
(De) apotheker van Klein Weltwil 2830
Areopaag 5e Jg. bl. 239
(Een) arme bloedverwante 3546, 3631
(De) arme kleine Annie 3547
(De) arme schoolmeester 3002
Artikelen 5e Jg. bl. 35
Augustinus' belijdenissen 5e Jg. bl. 240
(De) Australiër 3548
Avonturen uit de tropenwereld 3245
Avonturen van Pater Brown 5e Jg. bl. 271
Avonturen van Scherpoog het koolmeesje 3649
(De) avonturen van Tinteloog 3111
(De) avonturiers van de « Maggie » 3457
(De) azuren kust 3437

B

(De) baanbreker 2798
Baldwins trouw 2910
(The) ballad of St. Barbara 5e jg. bl. 270
(The) ballad of the white horse 5e jg. bl. 270
(The) ball and the cross 5e jg. bl. 270
Barnabé's walvisch 3227
Barnaby Rudge in London 2859
Barok en romantiek 5e jg. bl. 239
Baron Selderie 3503
(De) basilisk 2999
Beatrijs van Nazareth 2916
('t) Bedrijf van den kwade 3154
Beetgenomen 2798
Begenadigden uit mystiek Vlaanderen 3652
Beginselen der theoretische mechanica 2973
(Het) begrip landbouwwetenschap 2977
Begrippen over ontleedkunde en verrichtingsleer 3620
(Het) beitsen, kleuren en de oppervlaktebehandeling van hout 2872
Beknopte Duitsche spraakkunst voor Roomsch-katholieke scholen 2736
Beknopte hoogere algebra 2974
Beknopte spraakleer van het Kerklatijn met oefeningen en woordenlijst 2862
Beknopt leerboek der anorgonische chemie 3619
België, mijn vaderland 3450
(Het) beoordeelen en reinigen van drinkwater 3484
(Het) berekenen der wisselwielen 2975
Bergvolk 2831
Bertram en Ludwig 2908

Bibliographie van de geschiedenis van de stad Antwerpen 3341
(De) bibliothecaris als opvoeder 3074
Bij de pomp 2912
(De) bijenjagers 3342
(Het) bijgeloof der echtscheiding 5e jg. bl. 271
Bij het laaiende turfvuur 5e jg. bl. 4
Bij moeder thuis 3420
(Het) bitter lijden van Christus 3180
(Het) blanke kleed 5e jg. bl. 165
Blauwbaard 3142
(De) blauwe draak 3113
Bliksem en donder 3403
Bliksemflits 2926
(The) blindness of Dr Gray 5e jg. bl. 102
Bloemekens van St. Franciscus 3260
(De) bloem van het Noorden 2927
(De) boekaniers 3230, 3343
(Het) boek der liefde 3623
(Het) bolleken 3025
Bonnes pages 3199
(De) booze geest 5e jg. bl. 166
(Het) bosch der gestorvenen 3636
(De) boschgeest 3232
Bovennatuurlijke paedagogie 3386
Bram Boeye 2898
(Het) brandende braambosch 5e jg. bl. 6
Britsche wereldrijk 3132
Browning 5e jg. bl. 270
(Een) bundeltje brieven uit de missieën der zusters van Berlaar 3073

C

Cactussen 3412
Caesar 3397
Cappy Ricks 3459
Cappy Ricks « renteniert » 3458
Cassidy komt 2995
(La) cathédrale 5e Jg. bl. 134
Christiaan het zonnekind 5e Jg. bl. 272
Christoffel 5e Jg. bl. 167
Christus in onze broeders 2958
Cithara mea 5e Jg. bl. 101
Clari-Marie 2832
Cobbert 5e Jg. bl. 270
Congo 3451
Coriolanus 5e Jg. bl. 36
(Le) coureur des bois 3280
(Een) curiosum 3168
Curumilla 3345
Cyrano de Bergerac 5e Jg. bl. 167

D

Dagboek van een bekeerling 5e Jg. bl. 102
(Het) dal der reuzen 3460
Dansen en rythmen 5e Jg. bl. 240
Dat verdoemde geld 3635
Dat was nog eens een kerel 2798
Dekadi 3222
Denken, vinden en toepassen 3402
Désiré-Joseph Kardinaal Mercier 3140
Deugdpedagogiek en kultuurpedagogiek 3197
Deutsches Lesebuch für Anfänger 2966
(De) diamanten ring 3231
Diana 3549
(De) dichter Justus De Harduyn 2787
(De) dichter van 't Fonteintje 5e Jg. bl. 241
Dickens 5e Jg. bl. 270
(Het) dienstcontract 3609
('t) Diepe leven van St. Franciscus van Assize 5e Jg. bl. 166
Dierbaar aandenken 3448
(Sint) Dimfna 3437
Diplomaten 2988
(De) dochter der sneeuwvelden 2798
Doctor Faustus 2755
Docus uit de acht zaligheden 3624
(De) domina van Gantersheim 3550, 3632
(De) dominee in onze literatuur 5e Jg. bl. 219
Dompelaars 3262
Dona Flor 3346
(De) doodentocht 3229
(De) doolage 3155
Door den storm 3521
Door dik en dun 5e Jg. bl. 69
Door smart tot geluk 3551
Dorpsverhalen 5e Jg. bl. 4
(Een) dorre plant 3109
Dostoïevsky 3662
(Een) drama in de wildernis 3095
Drie bladzijden uit de geschiedenis van Antwerpen 3533
(De) drie gezusters Randolf 3552, 3627
Drie oude vrouwen 3643
Drie reizigers op het vasteland 5e Jg. bl. 167
Droeve dagen 5e Jg. bl. 69
Duimpjes verdere lotgevallen 5e Jg. bl. 166
(De) Duitsche furie te Antwerpen 5e Jg. bl. 69
Duitsche handelsterminologie 3482
Duitsch voor beginners ten dienste van het handelsonderwijs 3616

(De) duivelschuur 2983
Duizend jaar mutualiteit bij de Vlaamsche gilden 3017
Dur en mol 2751
(De) dwaas 5e Jg. bl. 166
(Het) dwangbuis 5798

E

Early essays and lectures 5e Jg. bl. 101
Edelhart 3348
Edgard Tinel 3542
Edie, de droomster 3336
(De) eenzame 3026
Eenzaamheid 2834
(De) eerste grondbegrippen van electriciteit en magnetisme 3211
(De) eer van haar volk 2929
(De) eer van het sneeuwland 2928
(Het) eeuwige ijs 3452
(De) eeuwige mensch 5e Jg. bl. 271
(De) eeuwige vrijgezel 3640
Elam Harnisch 2798
(De) elandsprong 3349
Electriciteitsmeters 2750
Electrische booglampen 3487
(De) electronen-theorie als verklaring van de moderne opvattingen omtrent de materie 2741
Emile Claus 3027
Emily Bergopwaarts 3324
(De) eneïde 5e Jg. bl. 71
(De) engelen 2930
Engelsch leesboek 3483
English passages for translation 3269
Er bloeit geluk 3553
(De) erfenis van oom George 3224
(De) erfenis van Pier-Cies 3217
Er waren vier Kindertjes 3317
Ethelred Preston 2779
Ethica 5e Jg. bl. 241
Evangelie volgens Marcus 3384
Evangelie volgens Mattheus 3382
(De) evolutie der planten 3204
Excubiae 2753
(De) ezeljongen van Arco 3332
(Het) « ezelken » 3028

F

(De) familie 3070
(De) familie Alvareda 3239
(De) familie Hervé 2770
Fata morgana 3169
Fedor en Olga 2907
(Een) ferme robbedoes 2781
Fêtes galantes 5e Jg. bl. 167
(Het)fiere zwijgen 3554
(I) fioretti 3511
Finland 3131
Fonske 3330
('t) Fonteintje 5e Jg. bl. 167
Fortuinzoekers 2996
Fraaie coniferen 3209
(De) Fransche revolutie 3449
(St) Franciscus van Assisi 3516, 5e Jg. bl. 271
(De H.) Franciscus Xaverius 3543
Frans van Altena's vuurproef 3308
Frédéric Le Play en zijne volgelingen 2961
Frederik Hendrik prins van Oranje 3253
Frederik Van Eeden's ontwikkelingsgang 2923, 5e Jg. bl. 35
Fredegonde 5e Jg. bl. 165
(De) Friesche beweging 3391

G

Galvaniseeren 3486
Gandhi 3193
Gangen en wegen 5e Jg. bl. 240
(De) gas- en oliemotoren 2868
Gaston Blankaert 3443
(Het) gebed des Heeren 3605
(Het) gebed van een kind 3238
Gebrandmerkt 3555
Gedenkboek der Pelgrimtentoonstelling 5e Jg. bl. 272
Gedenkdagen : 1 en 2 3659
Geestelijke bruiloft 5e Jg. bl. 240
(De) geheimen der Djengel 3219
(Het) geheim des Konings 2851
(Het) geheim van den smid 5e Jg. bl. 271
(Het) geheim van de oude juffrouw 3143
(Het) geheim van den Marcos 3344
(Het) geheim van Dora Lind 3556
Geïllustreerde geschiedenis der Russische letterkunde 3338
Geldjan 3300bis
('t) Geluk hangt als een druiventros 5e Jg. bl. 134
Geluk in het huishouden 3108
(De) gelukkige klas 2775
(De) gelukzalige Anna van den H. Bartholomeus 3538
(Het) gemartelde Lier 3263
Ge moet Jean doen trouwen 2990
Genezen 3522

Geoffrey Austin 5e Jg. bl. 101
Georganiseerde missieactie 3187
George Stephenson 3136
Geschichten vom Lieben Gott 5e Jg. bl. 36
Geschiedenis der Europeesche plastiek en schilderkunst, : III 3288
Geschiedenis van Antwerpen : I 3532
(De) geschiedenis van een kleinen muzikant 3013
(De) geschiedenis van het orkest en van zijn instrumenten 3212
(De) gestolen professor 3295
(De) getuige 2882
Gevaarlijke tegenstanders 3502
(De) gezegende akker 3431
(Het) gezichtsorgaan bij de werveldieren 2972
Het) gezin van Lucas Hochstraszer 2835
De) gids der prairiën 3350
Gierige Cies van de Withoef 3445
(De) gilden 5e Jg. bl. 36
(De) gil der moeder 3099
Glenanaar 5e Jg. bl. 101
Glück auf! 3170
Goden- en heldensagen 2897
Gods eigen land 2931
(Het) goed van Cronaert 3638
(De) gordel der aarde 5e Jg. bl. 35
Goud Betje en zwart Betje 3333
Goud-Elsje 3144
(De) gouden kroon 2891
(De) gouden ring en het verroeste hangslot 2903
(De) gouden strik 2932
(De) goudjagers 2933
(De) goudkoorts 3351
(De) goudvallei 2934
(De) goudzoekers van Aljaska 2798
(De) graaf de Lhorailles 3352
Graaf Ricardo 2998
(De) graaf van Warrens 3353
(De) graven van Kilmorna 3103
5e Jg. bl. 4,102
(The) graves of Kilmorna 5e Jg. bl. 102
Gravin Pia 3557
Grey beards at play 5e Jg. bl. 270
Grieksche lyriek 3290
Grieksch leesboek 3201
Grijsoog 3354
(Het) grimmig boek 5e Jg. bl. 166
Grisilde 3558, 3628
(De) grondslagen der rekenkunde 3283
(De) groote levensverschijnselen 2744
(De) groote twijfel 3294
(De) groot-Nederlandsche gedachte 3531
(Een) groot paedagoog 3479
Grotius, wegbereider voor het nieuwe volkenrecht 2735
Guido Gezelle en de allerheiligste Maagd 2981
Gulliver's reis naar Lilliput 2909
(De) gulsigheidt 2756

H

(De) haarband der koningin 3104
5e Jg. bl. 102
Haar offer 3305
(De) hacienda del Rago 3355
Handboek bij de bijbelsche geschiedenis en katholieke schoolbijbel 2728
Halewijn 5e Jg. bl. 134
Handboekje der praktische fotografie 2980
Handboek voor den automobilist 3084
Handboek voor kindertuinen 3610
Handelingen der apostelen 2849
Handen omhoog 3427
Handleiding der ascetiek 2726
(De) hand op de rots 2914
Handvesten 3130
Hans Holbein's doodendans 2876
Hans Ritter en zijn vrouw 3559
Harde missie 3190
Harden levenskamp eener signorenfamilie in Amerika 3241
Hedendaagsche pluimvee-voedering 3285
Heden en morgen 3195
(De) heerlijkheid der Kerke 3499
(De) heideprinses 3145
(Het) heilig Bloed van Hoogstraten 3436
(Het) heiligdom des harten 3560
(Het) heilig uur 3607
(De) heilige Maagd en moeder Gods Maria 2852
Hein Krol 3110
Heksengoud 3171, 3561
Helmut Harringa 2887
Hendrik IV 3215
(De) herbergridder 3102
Heretics 5e Jg. bl. 270
Herhalingstabellen 2861
('k) Herinner mij 3030
Hermosa 3356
Hillegeers's Groote volkstheologie 3272
Historische lectuur 2791
Historiese pedagogiek : 1. 3277
Historiese pedagogiek : 2. 3612
Hoe bouw ik zelf een hoenderhok 3208

Hoe hij zijn Messias vond 2727
Hoe ik schilder werd 3655
Hoe komen wij tot volksgemeenschap 2962
Hoe maak ik een gelijkrichter 3409
Hoe ons jongens hun soldatendienst voorbereiden en doormaken 2963
Hoe Trotskopje genas 2906
Hoe verdedig ik mijn godsdienst 3472
Hoe werkt toch zoo'n radio-toestel 3087
Homeros' kleine Ilias 3281
(De) hond met den gebroken tand 2899
Hoofdstukken uit de bijzondere ethiek 2848
Hooger op 3172
Hoogspanningsinstallaties 3489
(Het) huis 5e Jg. bl. 3
(Het) huisje aan de sloot 3310
(Het) huisje van Tom Tit 3658
Huismoedertje 3237
(Een) huis vol menschen 5e Jg. bl. 134
Humoresken 3506

I

(De) idealist 3642
(De) ijzeren deur 2767
IJzer, kool en zuurstof 3210
Ik dien 3156
Ik en nonkel 3096
(De) illusie van Johan Senapius 3419
In blijden ernst 3276
(The) incredulity of father Brown 5e Jg. bl. 270
In de ijsvelden van den Poolcirkel 3661
In de Naftabus 2783
In de natuur 3029
In den maalstroom 3512
In den voorhof 2889
In de schaduw der waringins 2922
5e Jg. bl. 35
Indiaansche verhalen 3357
Indisch leesboek 3252
In een laaiende lente 2890
In eer hersteld 3461
In eigen kluisters 2885
(De) ingangspoort van Neerlands mijngebied in het schoone Limburg 3536
In het beukenbosch 3562
In het huis van den handelsraad 3146
In het rijk van vreugd en smart 2743
In hoogere regionen 5e Jg. bl. 36
(De) inlandsche vrouw en het St. Melaniawerk 3189
Inleiding tot de leer der verzamelingen 3618
Inleiding tot de Nederlandsche handelscorrespondentie 3480
Inleiding tot de taalkunde 3079
Inleiding tot de wijsbegeerte 3469
(The) innocence of father Brown 5e Jg. bl. 270
In 's Konings dienst 3602
In Spanje 2795
Insulinde en zijn bewoners 3257
(The) intellectuals 5e Jg. bl. 102
In tweestrijd 2798
Inventaris op het Plantynsch archief 3530
Isobel 2935
Israël 2879, 5e Jg. bl. 35
(Het) ivoren aapje 3157

J

(De) jacht op den paardendief 3235
Janneke de pionierster 3300
Jantje's prentenboek 3658
Jan Toorop 2875
(De H.) J. B. de la Salle 2965
Jean Jacq. Rousseau en zijn pedagogiek 2855
Jelleke 3225
Jerry 2798
Jeugd 3264
(De) jeugdige zanger 2979
(De) jeugd van Francesco Campana 5e Jg. bl. 134
(De Jezuieten orde en hare Belgische missiën 2955
Jezus als jongeling 3390
Johann Heinrich Pestalozzi 3477
John Barleycorn 2798
John Keith's misdaad 2936
John Macnab 2884
Johnny Nelson en de veedieven 3236
Jolige Noes en haar zusjes 3331
Jonas Truttmann 2836
Jong Antwerpen 3532
(De) jonge held van Haarlem 2904
Jongens van sta-vast 3007
Jood van Weenen 3326
Joriske uit de hei 2913
Joseph in Dothan en Jephta 3217
(Le) journal de Marguerite Plantin 5e Jg. bl. 71

K

Käthe van den schout 3563
Kalverstraat 5e Jg. bl. 36
(De) kaperkapitein 3359

Kapitein Buskruit 5e Jg. bl. 167
Kapitein Kild 3358
(De) kapitein met de roode handen 3433
Kardinaal Mercier 3663
Karel van de Woestyne 5e Jg. bl. 6
(De) katharsistheorie bij Plutarchus 2737
Katholiek 5e Jg. bl. 239
Katholieke vernieuwing 5e Jg. bl. 35
Katoen 3411
Kazan de wolfshond 2937
Kees de jongen 3004
Kerkelijk Antwerpen rond het jaar 1200 2919
Kerkelijk leven 2956
Kerk en geschiedenis 3473
Kerk en staat 3474
(Een) kerstlied in proza 2771
Ketterij en orthodoxie 5e Jg. bl. 271
(Een) kijkje in het heelal 3134
Kikkertje-dikkertje 3527
(De) kindertuin 3395
(Een) kindje en twee velos 3430
Kindsheid en kuischheid 3394
Klein broertje 3337
(De) kleine gids 3300
(De) kleine hertog 3644
(De) kleine Koning 3650
Kleine Mies 3119
(Een) klein heldendicht 5e Jg. bl. 241
(De) kleinzoon van den burggraaf 3000
Kleuter op de planken 3246
Kongoleesche fabels en dierensprookjes 3513
Kongoleesche geestesverhalen 2900
Kongoleesche reijnardijen 3513
Kongoleesche vertellingen : 1 en 2 3513
Kongoleesche vertellingen : 3 2900
(De) koning der koningen 3298
Koningen in ballingschap 2865
Koning Oidipoes 3292
(De) koning van den koperberg 2903
Korte geschiedenis der Engelsche en Amerikaansche letterkunde 3016
Korte Nederlandsche spraakkunst 2970
(Een) korte waan 3564
Kort overzicht over den volkenbond 2732
Koster Baas 3658
(De) kracht van den sterke 2798
(De) krankzinnige rechter en de club van zonderlinge zakenlui 5e Jg. bl. 271
Krates 2902
(Een) kritiek der Vlaamsche beweging 613
Kritische bijdragen over tooneel 3529
(De) kroonluchter 3158
(Het) kroontje van den kabouterkoning 3123
(De) krotten 3501
(De) kruisheldin van liefde-lijden 3454
(De) kruistocht van den Meteor 2798
Ku-Klux-Klan 2892
(De) kunstkring van Waes 3986
(De) kunst van verkoopen 3085
(De) kunst van zakendoen 3086

L

(De) laatste ronde 3031
(De) lafaard 2938
Landelijke liefde 5e Jg. bl. 71
Langs kleine wegen 3265
Lee Purdy's overwinning 3462
Leerboek der dierkunde 3206
Leerboek der goniometrie en trigonometrie 3485
Leerboek der stelkunde 2745
Leerboek der ziekenverpleging 2748
(De) leer der kuischheid 3470
(De) leerschool van den papegaai 3306
Leesboek voor gymnasiaal, middelbaar en voortgezet lager onderwijs 3340
(De) leeuwenkuil 2881
('n) Leeuw van Vlaanderen 3032
Leges barbarorum 3255
Leidraad bij de studie van Stijn Streuvels 3124
Leidraad van het zelf-vervaardigen van draadlooze toestellen 2976
Lelie-blaadjes 2769
Lentesotternijen 3416
(La) letterature olandese e fiamminga 5e Jg. bl. 36
(Een) leugen om bestwil 3565
Leugens 3293
Leuke jongens 3335
(De) levende rots 3117
De levenstocht van Doorke van Tuymelghem 5e Jg. bl. 4
Leven van Pater Arnold Janssen 2796
(Het) leven van Rozeken van Dalen 3034
Leven van Sint Franciscus van Assisië 3024
Levensbeschrijvingen van Alexander (den Groote) en Cajus (Julius) Caesar 2860
Levensdagen 3327
(De) levensdag van een menschenvriend 3504
Levens en legenden van Gods lieve Heiligen 3539
Levensopgang van het christenmeisje 3476
Levensstrijd 2837, 3630

Levensverscheurdheid 3067
Levenswegen 3174
Liane Reinhold 3566
(Het) licht en de duisternis 3653
Licht en kracht 3275
Licht uit het Oosten 3071
Liederen en gedichten 3214
Liederen van droom en daad 3289, 5e Jg. bl. 198
Liederen voor Maria 3090, 5e Jg. bl. 198
(Het) lied van de heilige Cecilia 2784
Liefde (Werner) 3173
Liefde (Przywara) 3183
(Een) liefdes-intrige 3427
Liefde's zegepraal 3303
(De) liefde van Severin Inboden 2838
(De) liefde verdraagt alles 3567
Lijdensschool 3475
Lina Viresto's eerste H. Communie 3122
Liselotte's huwelijk 3568
Lisheen 5e Jg. bl. 101
Litteraire profielen : 1 5e Jg. bl. 133
Litteraire profielen : 2 3251, 5e Jg. bl. 133
Litteraire wandelingen 5e Jg. bl. 240
Lodz 3220
Lof der zotheid 5e Jg. bl. 36
(De) loods van den Donau 2778
Lost angel of a ruined paradise 5e Jg. bl. 102
(De) lotgevallen van een jongen zeeheld 3509
Lotje 3444, 5e Jg. bl. 166
Lotte Eszlinger 2839
Lucie 2772
Lucifer (Wagenfeld) 2880
Luke Delmege 5e Jg. bl. 101
Lustig volkje 2293
(De) lynchwet 3360

M

Maandag vieren 3266
Maatschappelijke en moreele conflicten 3075
Mademoiselle Cerisette 5e Jg. bl. 167
Maja's huwelijk 3569
Majoor Frans 3425
Major Delgrès 3361
(Een) manestraal 2840
(De) man met de ijzeren schoenen 2903
Mannen van beteekenis : I 5e Jg. bl. 133
Mannen van beteekenis : II 5e Jg. bl. 133
(Een) man van de daad 3463
(The) man who was Thursday 5e Jg. bl. 270
(De) man zonder lijf 3159
Marge O'Doone 2939
Mariae corona 5e Jg. bl. 102
Marie Adelheid van Nassau 3455
Martina, het zonnetje van Lahori 3570
Mea culpa 3035
Meetkunde 3205
Mei 5e Jg. bl. 241
(De) meid van den schout 3147
(Het) meisje van hiernaast 3299
Memlinc 2873
Menschen 2841
(De) mensch en de machine 5e Jg. bl. 271
Menschen van Lier 5e Jg. bl. 240
(The) merchant of Venice 3203
Met de linkerhand getrouwd 3571
Met den woonwagen 2786
(De) metgezellen van de maan 3362
Met ons vieren 3392
Metsys 3413
Mevrouw Bettina en hare zonen 3572
Mexikaansche nachten 3363
(Sint) Michaël 3176
(St.) Michaëls-Almanak 3517
(De) micrografische identificatie van hout 2971
Middelnederlandse legenden en exempelen 3127
Miep-ik-ook 3523
Mietje Mandemakers en Cie 3311
Mijnheer J. B. Serjanszoon, orator didacticus 3160
Mijn leven en avonturen in het wilde Westen 3322
Mijn levensbeschouwing 5e Jg. bl. 4
Mijn makkers 3591
Mijn nieuwe kapelaan 3105, 5e Jg. bl. 101
Mijn Noordpooltocht 2920
Mijn vacantie 3118
('t) Mirakel van kerstnacht 3216
Miriam Lucas 5e Jg. bl. 102
Mode-praatjes 3077
Moderne kunststrekkingen 3495
(De) moderne muziek 2752, 3415
(De) moed om gelukkig te zijn 3573
(De) moed van kapitein Plum 2940
Molekulen en atomen 2739
Mona Maclean, medisch studente 2765
Monniken en Germanen 3192
(Het) monster 3114
Montbars de verdelger 3364
(De) mooie Californische 3574
(De) mooie onbekende 3575
(De) mooie taal 5e Jg. bl. 5

Morell's milliarden 3307
(De) muiterij op de Elsinore 2798
My new curate 5e Jg. bl. 101
(Het) mysterie van den hollen weg 3106

N

Naar de diepte 2297
Naar onbekend Midden-Asië 3258
Naar Rapidolië, het zesde werelddeel 3656
Naar volksontwikkeling : 2. Alzijdige ontwikkeling onzer arbeiders 2964
Naar Zonneland 3228
Nacht 2842
(De) nachtelijke aanranding 3036
Nada's redding 2941
Napoleon 3259
Natuurkundige aardrijkskunde 3021
(De) natuurlijke wetenschappen op de lagere school 2867
(De) natuur van de stof 2740
Navolging (Thomas a Kempis) 5e Jg. bl. 240
Ned Bannister, de vogelvrije 2763
(De) XIXe eeuw 2793
Negerkoppen 3435
(Een) nestje van zeven 3657
(Die) Nibelùngen 3399
(De) nieuwe kruistocht 5e Jg. bl. 239
Nieuwe geschiedenis der paedagogiek 2733
Nieuwe liedjes 3287
(De) nieuwe Uilenspiegel 3161
Nieuw testament : 1 3384
Nieuw testament : 2 2849
Nomaden van het Noorden 2942
Nonni 3242
(De) noodhoorn 3089
(De) noodlottige brief 3576, 3633
(Een) Noorsch en Vlaemsch messeboekske 2967

O

(L)'Oblat 5e Jg. bl. 134
Offerliefde 3606
O, gij koningsdochter 3577
O Lente 3033
Olivier de nekker, de verrader van Vlaanderen 3646
Om de heilige erve 3183
Om de millioenen-erfenis 3313
Om de zilveren schatten der zee 3508
Om en bij het kinderspel 3196
Om heuvelen vol kunst 3637
(De) omkeer in het studentenleven 5e Jg. bl. 239
(Een) onbeminde vrouw 3578
(Het) onderaardsche Antwerpen 3510
Onder de goudgravers 2798
Onder Portugeesch-Spaansche vlag 3186
Onderstroom 2843
(Een) ongelikte beer 2798
Ons aquarium 2742
Ons leesuurtje 3247
Ons leven 5e Jg. bl. 5
Ons Misgeheim 2729
Ons verweer tegen de protestantsche predikanten 3604
(De) ontdekking van Joost Gelderop 3319
Ontmaskerd 3579
Ontmoetingen 3097
(Het) ontstaan der Germaansche lyriek 5e Jg. bl. 36
(De) ontvoerde graaf 2780
Ontwerpen voor kleine tuinen 3207
(De) ontwikkelingsgang der historie 3254
Onze molens 3497
Onze priester-dichters 5e Jg. bl. 133
Onze tijd 3129
Onze verlossing 3271
Onze weg leidt naar omhoog 3580
Onze weidegrassen 2870
Oog in oog 3320
(De) oorlog van Mijnheer Cobbé 3651
Op arendsvleugelen 3175
Op den toren 3520
Op den weg der liefde 2960
Op droog zaad 5e Jg. bl. 69
Opgaande wegen 5e Jg. bl. 35
Opgang 3240
(De) opgang 2984
Op heilige verovering 2853
Op het onheilspad 2943
Op mijn dorpken 3634
(Het) opperhoofd der Aucas 3365
Op reis naar het onbekende 2794
Op 't blauwhuis 3037
(Het) opvoedkundig element in de straf 2857
Op vreemden bodem 3581
Op zicht 3641
Oranje in de Kempen 3441
Oregano 3366
Orthodoxie 5e Jg. bl. 270
Othello, de moor van Venetië 5e Jg. bl. 36
(Het) ouderlijk huis 3424
(Het) oude schrift 2777
Oude sprookjes uit he land der Grieken 3244
Oud testament : 1 3274

(Een) oud vrouwtje 3107
Over het onweer en nog iets 2746
Over melk en melkvervalsching 3404
Over recht en rechtspraak 3198
Overwegingen op de christelijke leering van kard. Newman 5e Jg. bl. 4
Overzicht der mechanica 3080
Ozanam 3540

P

Dr Paaschhaas 3658
(De) paaschleeuwerik 3098
Pallieter 5e Jg. bl. 272
Pan (H. Gorter) 5e Jg. bl. 241
Pan (De Winter) 5e Jg. bl. 6, 167
(Het) paradijs der kinderen 2911
(De) paradijsvloek 3093
Paradise regained 5e Jg. bl. 71
Parerga 5e Jg. bl. 101
P. A. Sheehan 5e Jg. bl. 4
Passe-partout 3367
Paula, de kleine droomster 3121
Paul Kelver 5e Jg. bl. 167
Paul Kruger 3138
Paviljoen 2924
Peerken 3248
(De) pelsjagers van den Arkansas 3368
Pennetrekken uit Denemarken 5e Jg. bl. 4
Pennetrekken uit Ierland 5e Jg. bl. 4
Pennetrekken van Overzee 5e Jg. bl. 4
Per auto 3038
(Het) percul 32 2886
Peter Bruegel 3446
Peters kind 5e Jg. bl. 6
Philip Steele 2944
Pieter Breugel 5e Jg. bl. 240
Piet Stoep 2782
Plantkunde 3082
(El) Platero de Urès 3369
(Het) Platonisch denken bij P. C. Boutens 3126
Plichtenboekje voor ziekenverpleging 2724, 3471
Plus-que-parfait 3039
Poésie 3615
(De) politieke geschiedenis van het lager onderwijs in Nederland 2856
(Il) Poverello 3135
Practische Nederlandsche spraakkunst 3200
Practische sociologie 2731
Practische voordrachten over fruitteelt 3492
Practische voordrachten over groenteteelt 3493
Praktikal Ido-metodo 4089
(De) predestinatie-leer van Thomas en Calvijn 3603
(Een) prentenboek over de tanden 3407
President Roosevelt 2797
Prinses Lolo 3582
Proza van Vlaamsche priesters : 1 5e Jg. bl. 133
Proza van Vlaamsche priesters : 2 3660, 5e Jg. bl. 133
Psalmen : 3 2957
(De) pseudo-Christus 3181
Psychologische hoofdstukken 2725

Q

(The) queen of seven swords 5e Jg. bl. 270
(The) queen's fillet 5e Jg. bl. 102

R

(De) rauwe grond 3094
Rechts en averechts 3304
(Het) recht van den sterkste 3041
Rede en openbaring 3388
Reidansen 3496
Reinaard de vos (Hans) 2905
Reinaart de vos (Melis) 2788
Reinaert de vos (Tinbergen) 2789
Reisverhalen van Pater L. Daems 3022
Resi en haar groote Koning 3526
Rheumatiek 3286
Rijksgravin Griselda 3148
Rijpende lente 2997
Romantiek en katholicisme in Nederland 5e Jg. bl. 239
(De) roman van den schaatsenrijder 3040
(Het) roode raam 5e Jg. bl. 6
Roode rozen 3583
(Het) roode vischje 2903
(De) roofridder 3015
R. K. « wie is dat ? » 3141
(De) roos van Hongarije 3544
(De) roovers der prairiën 3370
Rose von Lossow 3585
(De) rosse bandiet 2992
Ruusbroec 5e Jg. bl. 6

S

Sacramenta 3371
Sake Ploegsma 3440
(De) salteadores 3372
Schakelschema's. Deel 1 3488

Schakelschema's. Deel 3 3459
(De) scharlaken pest 2798
(De) schatten van den ouden slotheer 3006
(Het) scheepsjournaal van de ark door Noach 2758
Scheiding 2773
Scheikunde voor den technicus 3408
Schemeringen 3100
Schets der ziekten en haar verzorging 3622
Schetsen en novellen 5e Jg. bl. 69
Schetsen en verhalen van een kanonnier 3324
Schetsen uit de dierenwereld 3282
Schilders en schrijvers der vorige eeuw 5e Jg. bl. 239
Schillerbuch 3617
Schillingshof 3149
School-land 2888
(De) schoone Melusine 3586
Schoonslaapsterke 5e Jg. bl. 166
Schouwend proza : 2 3660
(De) scheppende evolutie 2954
Selma Lagerlöf 3249
(The) secret of father Brown 5e Jg. bl. 270
Sheehan, P. A. 5e Jg. bl. 4
(De) simpele 3091
Sint Dimfna 3437
St. Franciscus van Assisi 3516
Sint Michaël 3176
Sint Michaëls-almanak 3517
St. Servatiuslegende 5e Jg. bl. 71
Slimke 3654
Smidje Smee 5e Jg. bl. 134
Smidje Verholen 2903
Sneeuwwitje 2895
(Het) snoeien van boomen en struiken 2747
(De) sociaal-economische beteekenis van het Nederlandsch-Belgisch verdrag 2734
(De) sociaal-economische geschiedenis van België 3018
(Het) socialisme in strijd met het katholicisme 3396
Speldekop 3312
Spencer 3611
(A) spoiled priest and other stories 5e Jg. bl. 101
(De) spoorzoekers 3373
Sport 2798
Sprookjes uit verre landen 3116
Sprookjes van de schemering 3003
(De) stad 5e Jg. bl. 6
Standaard-catalogus van het R. K. Centraal Bureau voor Lectuur 3601
(Het) standbeeld van den generaal 3423
Starkadd 5e Jg. bl. 36
Steenhart 3374
(De) ster met den steert 5e Jg. bl. 69
Stichtelyck ende vermakelyck proces tusschen dry edellieden 2915
(Het) stille dal 2945
(Het) stille gesternte 3162
Stille menschen 3328
Stille stonden 2982
Stille uren bij primitieve meesters 5e Jg. bl. 6
(De) stomme Deen 3426
Stomme zonde 5e Jg. bl. 198
Stoomketelbouw voor machinetechnici 3490
Storingen bij radio-ontvangst 3088
Storingen in electrische installaties 3491
(De) straten van Antwerpen 3505
Strijd 3042
(De) strijd om de stilte 2921, 5e Jg. bl. 35
Succes door mislukking 5e Jg. bl. 101
(De) suikerbiet 3621
Sylvia's huwelijk 3296

T

Taalkundige uitstapjes 3401
Tales of the long bow 5e Jg. bl. 270
Tandraderen 2871
Tante Noep 2901
Tantes 3043
(De) telefoon of verrespreker 2405
Teniers 2978
Terecht gekomen 2776
(H.) Teresia van het kindje Jezus 3137
Teriadeva 3626
Terry, de broeder van Jerry 2798
Ter wille van een kind 3464
Theologische summa 3066
Thijl Sperreman 5e Jg. bl. 69
(De H.) Thomas van Aquino 3541
Thomas van Kempen 5e Jg. bl. 36
Thor, de beer 2946
Three men in a boat 5e Jg. bl. 167
Tijl 5e Jg. bl. 134, 166
Toespraken in Shanti Niketan 3306
Tom Playfair 3008
Tony Bergmann 3267
Tooverij 5e J. bl. 271
(De) toovermacht der liefde 3584
Toppen en hoogten 5e Jg. bl. 240
Tot den hoogsten prijs 3171
(Les) trappeurs de l'Arkansas 3614
Treasure island 2738
Tremendous trifles 5e Jg, bl. 270
(The) triumph of failure 5e Jg. bl. 101

Tropengloed 3500
(De) trots van Palomar 3465
(De) trouwe Johannes 3445
Türinger novellen 3150
Tusschen de wielen 2798
Tusschen het oorlogsbedrijf in 5e Jg. bl. 4
Tusschen Leie en Schelde 3044
Tusschen twee rassen 2798
(De) twaalf apostelen 3151
(De) twaalf deugden van een goed onderwijzer 3076
Twaalf samenspraken 5e Jg. bl. 36
Twee coninxkinderen 5e Jg. bl. 134
(Het) tweede leven 2844
(De) tweede vrouw 3152
Twee levenskringen 3625
Tweelingen 3005
(De) twee pony's 3045
Twee vrouwen 3587
Typen 3056

U

U behoort mijn hart 3588
Uilenspiegel 5e Jg. bl. 167
Uit de bron 3057
Uit de ouwe speeldoos 2896
Uit de reistesch 5e Jg. bl. 5
Uit diepere krachten 5e Jg. bl. 6
Uit Gezelle's zieleleven 2877
Uit het dagboek van Lieven de Myttenaere 3421
Uit het eerste huwelijk 3589
Uit het land van Kazan 2947
Uit het Nethedal 3268
(De) uitkijkpost in het San Dinaswoud 3167
Uit liefde voor het leven 2798, 2987
Uit 't dagboek van Henk en Lou « Op reis » 3524
Uit Vlaanderen 3058
Uleken 3059
Under the cedars and the stars 5e Jg. bl. 101
Uren 3528
Uren met Andersen 3250
Uriel 5e Jg. bl. 166
Uw broeders vrouw 3590

V

Vakboek van den bakker 2749
Vakteekenen 3494
Valentin Guillois 3375
Valsche munters 3233
Van alles en nog wat over Peter 3314
Van Aristoteles tot Pasteur 3081
Van bekeerling tot bekeerder 3188
Van der Goes 2874
Van deze en de andere eeuw 5e Jg. bl. 69
Van domineesdochter tot Dominicusdochter 2729
Van een blijmoedige kleermaker 3445
Van een jongeling 2985
Van een koningszoon 2903
Van een meisje dat eindelijk thuis was 3012
Van een verloren Zomer 3060
Van Eyck 3414
Van het mos 2863
Van het schavotje 3434
Van hoog en laag 3061
Van mannen in vrêe 2792
Van ouders en kinderen 3194
Van overweging tot beschouwing 3185
Van sterken Hans 3445
Van toen en thans 3301
Van Toontje die naar Rome ging 3514
Van twee broeders 3445
Varia vita 3534
F. Van Rysen's hoofdpersonen uit de algemeene geschiedenis 3019
Van Zon zaliger 5e Jg. bl. 69
Vasthand 3376
Veeren op den hoed 2798
Verbroken boeien 3178
(De) verdoemde eik 3243
('t) Verdriet van Meneer Ongena 3062
Vergelijking tusschen de metrische en Engelsche maten en omgekeerd 3406
Vergiffenis, Lori 3591
Verhalen 3115, 5e Jg. bl. 101
Verhalen van de Zuidzee 2798
Verhalen van Mark Twain 5e Jg. bl. 4
Verhandelingen en voordrachten 3128
(De) verheffing der negervrouw 3141
Verklarend Nederlandsch woordenboek van het brouwersvak 3202
Verklarend woordenboek der Nederlandsche taal 2969
(Het) verlaten Eibersnest 2766
(De) verloren halsketting 3592
(De) Verlosser 3069
Verrijzenis 5e Jg. bl. 133
(De) verrijzenis des vleesches 2991
Versleten 5e Jg. bl. 167
(De) vertakte boom 3001
Vertellingen 5e Jg. bl. 5

Vertelling en mijmering 5e Jg. bl. 240
Vertelsels uit het hooge Noorden 3120
Vertoeven 3535
(De) vertraagde film 3163
Versmaad 3593
(Een) vervolging in Thibet 2757
Verzameld werk van Lod. Dosfel : I 3339
Verzekens voor ons volk 2754
Verzen (H. Gorter) 5e Jg. bl. 241
Verzen (A. Van Cauwelaert,) 5e Jg. bl. 198
Verzen (nieuwe reeks) (A. Van Cauwelaert) 5e Jg. bl. 198
(De) verzorging van hond en kat 2869
Vier vertellingen 5e Jg. bl. 198
Vier vroolijke eenakters 3092
(De) vier wondere jaren 2790
65 vertaaloefeningen Engelsch-Nederlandsch 3398
Vijf meisjes in een boot 3318
Vijf novellen (R. Vermandere) 5e Jg. bl. 69
Vineta 3179
Vlaamsche humor 3269
(De) Vlaamsche jongeren van gisteren en heden 3417, 5 Jg. bl. 198
Vlakke meetkunde voor kweekscholen en gymnasia 2866
(Het) vlammende woud 2948
(De) vloek 5e Jg. bl. 166
Vogelvrij 3439
(De) voladero 3377
Volledig verslag v. h. 7e congres v. d. Kath. Vl. Landsbond 2858
(Het) volle leven 3063
Vondelingskens 2878
(De) vondeling van Hong-Kong 3647
Vondels bekering 5e Jg. bl. 239
Vóór Adams tijd 2798
Voor de menschen 3498
Voor het beeld der lieve Vrouw 3273
(Het) voortplantingsleven van den mensch 3478
(De) vooruitgang van het Roomsch-katholicisme in Nederland 3385
Vormen 5e Jg. bl. 6
(De) vrijbuiters 3378
Vrijkogel, of de wolvin der prairiën 3178
Vroolijke Frans 3438
(De) vroolijke jaren van Dolf Hazewind 3334
(Een) vrouwenbiecht 5e Jg. bl. 36
(De) vrouw en het paradijs 2949
Vrouwenlist 3315
(De) vrouwen van Tannö 2845
(De) vrouwe van Retzbach 2759, 3594
(De) vrouw met de gouden haren 5e Jg. bl. 166
(De) vrouw met de karbonkelsteenen 3153
(De) vuurproef 3466

W

(Het) waarheidselixir 5e Jg. bl. 6
Waar 't vliegen wil 5e Jg. bl. 69
(De) wachter op den toren 3518
Wannes Raps 2893, 3645, 5e Jg, bl. 6
Wapi de walrus 2950
(Het) wassende water 5e Jg. bl. 199
Wat de vacantie bracht 2785
Wat de vrouwen van een man maken 3101
Wat heb ik je gedaan 3595
Wat het leven vernietigt 2846
Wat 'n druiventros vermag 3418
Wat niet vergeten was 3028
Wat zegeviert 2847
(Een) week minister 3221
('n) Week vacantie in 't Westland 3009
(Een) week vol avonturen 3325
Weerlichten 3213
(Het) wees-gegroet 3389
Wees gegroet gij vol genade 3387
(Het) weeskind 2761
(De) wees van het Rozenhof 2768
(De) weg naar het licht 5e Jg. bl. 4
(De) weg tot de liefde 2850
(Die) Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke 5e Jg. bl. 36
(De) wereld en die daarin wonen 3023
Wereldroos 2762
(De) wereld staat in bloei 3234
Werken der H. Theresia 2854
Werkmenschen 2989
(Het) Westvlaamsch van de oudste tijden tot heden 2968
(De) wetenschap der heiligen 2730
What is wrong with the world 5 Jg. bl. 270
Wie is Donderdag? 5e Jg. bl. 271
Wij 5e Jg. bl. 71
Wijsheid uit het Oosten 3072
Wilde ganzen 3629
(De) wilde jager 3648
(De) wilde kim 5e Jg. bl. 71
(De) wilde Ursula 3596
(The) wild knight 5e Jg. bl. 270
Wine, water and song 5e Jg. bl. 270
Winnifred de pelskoningin 3597
(The) wisdom of father Brown 5e Jg. bl. 270
Wittand 2788

(Het) witte muisje 3525
(De) « Woelwater » 3011
(De) wolfjagers 2951
Wolf Larsen 2798
(De) wonderbare wereld 3164
('t) Wonderlik wezen en 't woeste wijf 5e Jg. bl. 166
Woordkunst 3125
(De) wraak van den Indiaan 3380
('n) Wrak 2764
(De) wrekende God 3515
Wroegtng 3065

Y

Yolanda 2994

Z

(De) zalige Bernadette van Lourdes 3453
(De) zee 3309
(De) zeeschuimers 3316, 3381
Zeiltocht 3302
Zenuwachtigheid en opvoeding 3608
Zes personen op zoek naar een auteur 5e Jg. bl. 167
(De) zielegang van Henriette Roland Holst 3447
(De) ziel en de wegen van Waldo 5e Jg. bl. 272
Zij die getrouw bleef 2993
Zij en gij 3278
Zijn eer gered 2894
Zijn eerste biechtekind 5952
Zijne vrouw 3598
Zijn getuigen 3182
Zijn kind 2760, 3599
Zomerleven 3064
Zon 3165
Zonder liefde geen geluk 3600
(De) zonderlinge gast 5e Jg. bl. 166
(De) zonen der schildpad 3382
(Het) zonnefluitje 2883
Zonneschijn 5e Jg. bl. 4
Zonnig leven 3270
Zon op de golven 3256
Zooals Pilatus 3291
Zoo werd hij rijk 2774
(De) zoon 3422
(De) zoon der zon 2798
(De) zoon van den berenleider 3321
(De) zoon van den Hongaar 3112
(De) zoon van den molenaar 3432
(De) zoon van Hagar 5e Jg. bl. 198
(De) zoon van Kazan 2953
Zuster Dorete 3507
Zuster Elisabeth der Drieëenheid 3456
(Het) zusterke der armen 3442
(Het) zware offer 3468
Zwarte helpers 2959
Zurkel en blauwe lavendel 2917
Zwerftochten in het Noorden 2798
(De) zwervers op de grezen 3383

Trefwoordenlijst of Zaakregister

van den 5n Jaargang
van BOEKENGIDS

N. B. — De getallen geven de volgnummers der recencies aan.

A

Aardkunde: 3021
Aardrijkskunde: 2794, 2795, 3010, 3011, 3023, 3131-3134, 3256, 3341, 3450-3452, 3536, 3537, 3661
Abnormaal kind: 2731
Accumulator: 3409, 3410
Afrika: 3133
Aimard (Gustave): 5e Jg. bl. 200
Alexander de Groote: 2869
Algebra: zie Stelkunde
Almanak: 3517, 3518
Aloysius (Heilige —): 3068
Amerika: 2734
Amerikaansche letterkunde: 3016
Andersen: 3250
Anna van S. Bartholomeus: 3533
Anorganische scheikunde: 3619
Antwerpen: 2919, 3341, 3505, 3510, 3530, 3532, 3533
Apologetica: 3388, 3472, 3473, 3604
Apostel: 3182
Aquarium: 2742
Arbeid: 2973
Architect: 2872
Ascetiek: 2726, 2630, 2850, 2851, 2854, 2956-2958, 2960, 3067, 3602, 3605-3607
Asië: 3258
Assisi: 2890, 3024, 3135, 3511, 3516
Atlas: 3016, 3134, 3450
Atmosfeer: 3021
Atoom: 2739, 2740
Automobiel: 3084
Avontuurverhaal: 2738, 2757, 2761, 2763, 2764, 2767, 2778, 2884, 2892, 2894, 2898, 2992, 2995-2996, 2998, 2999, 3006, 3011, 3095, 3106, 3113, 3114, 3117, 3219, 3221, 3227, 3229, 3230, 3232, 3233, 3235, 3236, 3241, 3245, 3295, 3307, 3313, 3315, 3316, 3319-3322, 3427, 3433, 3440, 3502, 3506, 3508, 3509, 3628, 3632, 3633, 3636, 3648, 3649, 3657
Azuren Kust: 3537

B

Baekelmans (Lode —): 3251
Bakker: 2749
Beatrijs van Nazareth: 2916
Bediende: 3609
Beeldhouwkunst: 3288
Beernaert-prijskamp: 5e Jg. bl. 6
Beethoven: 5e Jg. bl. 102
Beitsen: 2872
Bekeering: 2727, 2729, 5e Jg. bl. 35, 2923, 3187, 3193, 3385
België: 3450
Belpaire (M. E. —): 3251
Beminnen: 2960, 3184
Benzinemotor: 2868
Bergson: 2954
Bernadette: 3453
Bertheroy (Jean —) 5e Jg. bl. 71
Bethléem (abbé L. —): 5e Jg. bl. 70
Bibliografie: 3341, 3601
Bibliotheekkunde: 3074
Bijbel: 2728, 2849, 2957, 3071, 3072, 3183 3274, 3384
Biografie: zie Levensbeschrijving
Biologie: zie Levensleer
Bliksem: 2746, 3021. 3403
Bloed (H. — van Hoogstraeten): 3436
Bols (Dr. Jan —): 3448
Booglamp: 3487
Boom: 2747, 3207, 3209
Boutens (P. C. —): 3126
Bouwkunst: 3497
Brandes (Georges —): 5e Jg. bl. 71
Brief: 3073
Britsche wereldrijk: 3132
Broederlijke liefde: 2958, 2960, 3184
Brom (Gerard —): 5e Jg. bl. 235
Brouwerij: 3202
Bruegel (Pieter —): 3446
Buysse (Cyriel —) 5e Jg. bl. 103

C

Cactus: 3412
Cæsar (Cajus Julius —): 2860, 3397

Catechismus : 2960, 3272
Chesterton (Gilbert Keith —) : 5e Jg. bl. 267
Claes (Ernest —) : 3251
Conifeer : 3209
Courths-Mahler (Mevrouw Hedwig —) : 5e Jg. bl. 102, 273
Coussens (Arthur —) : 5e Jg. bl. 1
Curwood (James Oliver —) : 5e Jg. bl. 72, 240

D

Dagboek : 2758, 2777, 2241, 3651
Dans : 3496
Davidsfonds : 5e Jg. bl. 272
De Cock (Dr Jozef —) : 5e Jg. bl. 5
De Harduijn (Justus —) : 2787
de Mont (Pol —) : 5e Jg. bl. 71
Denemarken : 5e Jg. bl. 4
Deontologie : zie Plichtenleer
Deugd : 2960, 3076, 3197
Dienstcontract : 3609
Dier : 2743, 2864, 2865, 2867, 2972, 3111, 3206, 3208, 3245, 3282, 3285, 3649, 3654
Dieselmotor : 2868
Dimfna (H. —) : 3437
Dominee : 2729, 3604
Dominikanes : 2729
Donder : 2746, 3021, 3403
Doodendans : 2876
Dostoïevsky (Fedor —) : 3662
Doyle (Pater William —, S. J.) : 3139
Draadlooze telefonie : 2976, 3087, 3088
Draaibank : 2975
Drankbestrijding : 5e Jg. bl. 239
Drijvers (Fr. —) : 3448
Drinkwater : 3484
Duitsch : 2736, 2966, 3202, 3482, 3616, 3617
Dynamica : zie Krachtenleer

E

Eeckhout (Joris —) : 5e Jg. bl. 129
Egypte : 3071
Electriciteit : 2741, 3087-3088, 3211, 3409, 3410, 3486-3489, 3491
Electroon : 2741
Elisabeth der Drieëenheid (Zuster —) : 3456
Elisabeth van Hongarije (H. —) : 3544
Engeland : 5e Jg. bl. 4
Engelsch : 2738, 2859, 3016, 3202, 3203, 3280, 3398, 3483
Erens (Frans —) : 5e Jg. bl. 240
Esperanto : 3078
Essay : 2787-2789, 2915, 2916, 3249-3251, 3338, 3528, 3529, 3659
Ethiek : zie Zedenleer
Ets : 2876
Eucharistie : 2729, 3607
Europa : 3023
Evangelie : 2728, 3069
Evolutie : 2954
Evolutieleer : 3204
Experimenteele psychologie : 2725

F

Fabel : 3513
Familie : 3070
Feber (L. J. M. —) : 5e Jg. bl. 33
Financie : 2745
Finland : 3131
Folklore : 2900, 3116, 3513
Fonteintje (Dichters van 't —) : 5e Jg. bl. 241
Fotografie : 2980
Franciscus : 2890, 3024, 3135, 3260, 3511, 3516
Franciscus Xaverius (H. —) : 3186, 3543
Fransch : 3199, 3280, 3481, 3614, 3615
Frederik van Oranje : 3253
Friesche beweging : 3391
Fruit : 3492

G

Galvaniseeren : 3486
Gandhi : 3193
Gasmotor : 2868
Gebed des Heeren : 3605
Gebod : 2960
Gedicht : 2753, 2754, 2876-2880, 2981, 2982, 3089-3090, 3213, 3214, 3215, 3246, 3289, 3290, 3292, 3416, 3417, 3498, 3499, 3615, 3623
Geest : 2900
Geestelijk leven : 2630, 2726, 2850-2852, 2854, 2955-2960, 3067, 3070, 3184, 3185, 3271, 3386, 3987, 3389, 3475, 3602, 3605-3607
Gelijkrichter : 3409
Geloofsverdediging : zie Apologetica
Gemma Galgani : 3454
Gemengde opstellen : 2915, 2917, 3127, 3128, 3252, 3339, 3340, 3447, 3448, 3660
Geneeskunde : 3286, 3622
Genesis : 3274
Geometrie : zie Meetkunde
Germaan : 3192

Geschiedenis : 2791-2793, 2796, 2797, 2849, 2918-2819, 3017-3019, 3024, 3129, 3130, 3132, 3135-3141, 3253-3255, 3259-3361, 3341, 3449, 3453-3456, 3473, 3530-3534, 3538-3544, 3651
Geschiedenis der letterkunde : zie Literatuurgeschiedenis
Geschiedkundige roman: zie Historische —
Geslachtsleven : 3278, 3394, 3470, 3478
Gezelle (Guido —) : 2877
Gezichtsorgaan : 2972
Gezondheidsleer : 3407, 3620
Gilde : 3037
Godenleer : zie Mythologie
Godsdienst : 2726-2730, 2748-2854, 2955-2960, 3066-3073, 3180-3195, 3271-3274, 3384-3390, 3394-3396, 3470, 3471-4475. 3602-3607
Godsleer : 3066
Goniometrie : 3485
Gorter (Dr. Herman —) : 5e Jg. bl. 241, bl. 272
Gras : 2870
Grieksch : 2737, 2861, 3201, 3281
Groenteteelt : 3493
Groot-Nederland : 3531
Grotius : 2735

H

Handel : 3086, 3480, 3482
Handelingen der Apostelen : 2849, 3182
Handelscorrespondentie : 3480
Handvest : 3130, 3255
Hans (Abraham —) : 5e Jg. bl. 275
Hegenscheidt (Alfred —) : 5e Jg. bl. 36
Heilig uur : 2607
Helden : zie Mythologie
Helderenberg (Gery —) : 3251
Herodotes : 3201
Herreman (Reimond —) : 5e Jg. bl. 241
Historische roman : 2992, 3000, 3015, 3102, 3104, 3223, 3230, 3239, 3243, 3316, 3326, 3421, 3433, 3441, 3443, 4504, 3638, 3644, 3646, 3648, 3650, 3651
Hittietenbeschaving : 3071
Hoen : 3208, 3285
Holbein (Hans —) : 2876
Homeros : 3281
Hond : 2869
Hoogspanningsinstallatie : 3489
Hoogstraeten (H. Bloed van —) : 3436
Hout : 2872, 2971
Huisgezin : 3070
Huysmans (Joris Karl —) : 5e Jaarg. bl. 134
Hydrosfeer : 3021

I

Ido : 3078
Ierland : 5e Jg. bl. 4
IJzer : 3210
Ilias : 3281
Indiaan : 2794
Indië : 3252
Indonesië : 3186, 3257
Instrument : 3212
Insulinde : 3257
Internationale taal : 3078
Israël : 2727, 5e Jg. bl. 35, 2879, 3071, 3072
Italië : 3534

J

Janssen (P. Arnold —) : 2796
Java : 3257
Jean Baptiste de la Salle : 2965, 3479
Jerome (Jerome K. —) : 5e Jg. bl. 367
Jeugdopvoeding : 3275, 3276, 3278, 3476, 3478
Jezuiet : 2958
Jood : zie Israël
Jozefa (Zr M. —) : 3251

K

Kanaan; 3071
Karthuizer : 5e Jg. bl. 5
Kat : 2869
Katharsis : 2737
Katholicisme (Roomsch —): 3385, 3473, 3604
Katoen : 3411
Kerk (R. K. —) : 3473, 3474, 3604
Kerkelijke geschiedenis: 2919, 3473
Kerkelijk leven: 2956
Kerklatijn : 2862
Kerstspel : 3216
Kersttijd : 2956
Ketelbouw : 3490
Kind : 3275, 3394, 3395, 3610
Kinderlectuur : 2779-2786, 2903-2904, 3007-3015, 3117-3123, 3329-3337, 3444-3446, 4518-4527, 3649, 3650, 3654-3658
Kinderspel : 3196, 3395, 3610
Kindertuin : 3395, 3610
Kinematica : 2973
Kloos (Willem —) 5e Jg. bl. 134

Kloosterorde : 2955, 3073, 3192
Kolewijn (Dr —) : 5e Jg. bl. 103
Kongo : 2900, 3513, 3451
Koningen (Boek der —) : 3701
Kool : 3210
Krachtenleer : 2973
Kruger (Paul —) : 3138
Kuischheid : 3278, 3394, 3470, 3478
Kultuur : 3197
Kunst : 2751, 2752, 2873-2875, 3212, 3287, 3288, 3413-3415, 3446, 4495-3497
Kyne (Peter B. —) : 5e Jg. bl. 241

L

Lagerlöf (Selma —) : 3249
Landbouw : 2977, 3621
Latijn : 2860, 2862, 3397
Lectuur : 5e Jg. bl. 199, 3601
Leesonderwijs : 3392, 3393
Legende : 3627, 3436, 3437
Leger : zie Soldatendienst
Le Play (Frédéric —) : 2961
Leroux (Karel —) : 5e Jg. bl. 241
Letterkunde: 2753, 2790, 2876-2917, 2981-3016, 3089-3128, 3213-3252, 3289-3340, 5e Jg. bl, 199, 3416-3448, 3500-3529
Levensbeschrijving : 3796, 2797, 2860, 2923, 2961, 2965, 3141, 3253, 3259-3261, 3453-3456, 3538-3544, 3652, 3662, 3663
Levensleer : 2744, 2972, 3081, 3204, 3407, 3620
Levensverschijnsel : 2744, 3204
Lichtinstallatie (Electrische —) : 3488, 3491
Lied : zie Zang
Liefde : 2960, 3184, 3606
Lijden : 3475
Lijden van Christus : 3180
Limburg : 3536
Linnebank (Pater —) : 5e Jg. bl. 102
Literatuur : zie Letterkunde
Literatuurgeschiedenis : 3016, 3125, 3127, 3529
Lithosfeer : 3021
Liturgie : 2729, 2956, 2967
Loekianos : 3201
London (Jack —) : 2798
Lotje : 5e Jg. bl. 199
Lourdes : 3453
Lutgardis (H. —) : 3606
Lydwina (H. —) : 3606

M

Maatschappelijke roman : zie Sociale —
Maatschappij der Nederl. Letterkunde : 5e Jg. bl. 199
Maatschappijleer: 2731, 2934, 2961, 3018, 3075, 3195, 3396
Magnetisme : 3211
Marie Adelheid van Nassau : 3455
Marlitt (E. —) : 3142-3153
Maryan (M. —) : 5e Jg. bl. 71
Matenstelsel : 3406
Mathesis : zie Wiskunde
Meetkunde : 2867, 3205, 3485
Meisje : 3276, 3278 3476
Mekaniek : zie Werktuigkunde
Melati van Java : 5e Jg. bl. 167
Melk : 3404
Memlinc (Hans —) : 2878
Mennekens (Jef —) : 5e Jg. bl. 134
Mercier (Kardinaal D. J. —) : 3140, 3663
Metrisch matenstelsel : 3406
Metsys : 343
Metz-Koning (Marie —) : 5e Jg. bl. 5
Meubel : 2872
Meyboom (Mejuffrouw —) : 5 jg. bl. 272
Micrografie : 2971
Midden-Asië : 3258
Minne (Richard —) : 5e jg. bl. 241
Misoffer (Heilig —) : 2729, 2967
Missie : 2796, 2849, 2853, 2955, 2958, 3007, 3073, 3186-3193 3242, 3248, 3329, 3435, 3626, 3647, 3661
Mistral (Frederic —) : 5e jg. bl. 167
Mode : 3077, 3476
Moderne kunst : 2752, 3415, 3495
Moderne muziek : 2752, 3415
Molekule : 2739, 2740
Molen : 3497
Monnik : 3192
Monografie : 2961
Moortgat (Alfons —) : 5e jg. bl. 197
Moraalfilosofie : zie Zedenleer
Moraaltheologie: zie Zedenleer
Mos : 2863
Motor : 2868, 3084
Mutualiteit : 3017
Muziek : 2751, 2752, 2979, 3212, 3287, 3415,
Mystiek : 2630, 2850, 2851, 2854, 2956, 3184, 3185
Mythologie : 2897

N

Napoleon : 3259
Natuurkunde : 2939, 3021, 3080
Nederland : 3256
Nederlandsche taal : 2967-3970, 3079, 3200 3202, 3398, 3400, 3401, 3480

Nederlandsch verdrag : 2734
Neger : 3190
Newton (Isaac —) : 5e Jg. bl. 102
Nibelungen : 3399
Nieuwste geschiedenis : 2791, 2793, 3254
Nieuw Testament : 2728, 2849, 3069, 3180, 3182, 3384, 3390
Nobelprijs : 5e Jg. bl. 6, bl. 167
Noordpool : 2920
Noorsche taal : 2967
Novelle : 2757-2778, 2989-3002
Nu : 5e Jg. bl. 272

O

Oerwoud : 3133, 3257
Oliemotor : 2868
Onderlinge bijstand : 3017
Onderwijs : 2856, 2964, 3076, 3277, 3283, 3284, 3306, 3340, 3392, 3393, 3477, 3479, 3504, 3610
Ondeugd : 2960
Ontleedkunde : 3620
Ontwikkelingsleer : zie Evolutie
Onweer : 2746, 3021, 3403
O. L. Vrouw : 3387, 3389
Oorlogsliteratuur : 2790, 2882, 3090, 3091, 3241, 3324, 3426
Openbaring : 3388
Opvoeding : 2733, 2769, 2775, 2855-2857, 2888, 2964, 2965, 3074, 3194, 3196, 3197, 3275-3278, 3384, 3476, 3504, 3608, 3610
Orkest : 3212
Ouders : 3194
Oud Testament : 2728, 3071-3072, 3183, 3274
Overweging : zie Geestelijk leven, Ascstiek
Ozanam (Frederik —) : 3540

P

Padberg : 5e Jg. bl. 5
Pelgrim : 5e Jg. bl. 5, bl. 240, bl. 272
Pentateuch : 3071, 3274
Pestalozzi (Johann Heinrich —) : 3477, 3504
Philosofie : zie Wijsbegeerte
Physica : zie Natuurkunde
Pirandello : 5e Jg. bl. 167
Plant : 2747, 2863, 3082, 3204, 3207, 3209
Plantin : 3530
Plastiek : 3288
Plato : 3128, 3201
Plichtenleer : 2724
Pluimvee : 3285
Platarchus : 2737, 2860
Pædagogiek : zie Opvoeding
Pædagogiek (Geschiedenis der —) : 3277, 3477, 3479, 3611, 3612
Poëzie : zie Gedicht
Poirters (Pater —) : 5e Jg. bl. 240
Politiek : 2732, 2734, 2856, 3396, 3474
Pool : 2920, 3452, 3661
Pornografie : 5e Jg. bl. 199
Postvrijdom : 5e Jg. bl. 73, bl. 136
Predestinatie : 3603
Premie : 5e Jg. bl. 6, bl. 168, bl. 272, bl. 273
Prijs : 5e Jg. bl. 6, bl. 36, bl. 167, bl. 199, bl. 240, bl. 272
Prijs van Amsterdam : 5e Jg. bl. 6, bl. 71
Proefondervindelijke psychologie : zie Experimenteele —
Protestant : 2729, 3385, 3603, 3604
Provincie Antwerpen : 5e Jg. bl. 272
Provincie West-Vlaanderen : 5e Jg. bl. 273,
Psalm : 2959, 3072
Pseudo-Christus : 3181
Psychologie : 2725
Psychologische roman : 2759, 2760, 2765 2881, 2885, 2886, 2889, 2901, 2990, 2991, 2993, 2994, 2999, 3094, 3100, 3101, 3218, 3222, 3228, 3294, 3299, 3308, 3309, 3311, 3317, 3419, 3420, 3422, 3424-3426, 3428, 3430, 3627, 3629-3631, 3637, 3640

R

Radio : 2976, 3087, 3088, 3410
Rationalisme : 3388
Ratisbonne (Theod. —) : 2727
Recht : 3198
Reidans : 3496
Reinaart de vos : 2788, 2789
Reisbeurs : 5e Jg. bl. 167
Reisverhaal : 2794, 2795, 5e Jg. bl. 35, 2891. 2920, 2922, 3022, 3256-3258, 3302 3450-3452, 3500, 3514, 3535-3537, 3651, 3661
Rekenen : 3283, 3284
Revolutie (Fransche —) : 3449, 3553
Reyneke van Stuwe : 5e Jg. bl. 134
Rheumathiek ; 3286
Rilke (Rainer —) : 5e Jg. bl. 36
Roelants (Maurits —) : 5e Jg. bl. 241
Roeping : 5e Jg. bl. 199
Roland Holst (Henriette —) : 3447
Rome : 3534
Roman : 2757-2778, 2881-2901, 2998-3006, 3094-3114, 3218-3239, 3293-3327, 3419-3443, 3500-3512, 3627-3651

Roosevelt : 2797
Rousseau (Jean Jacques —) : 2835
Rozenkrans (H. —) : 3387, 3389
Rusland : 3662
Ruwe-oliemotor : 2868

S

Sage : 2897
Salomon : 3071
Schakelschema : 3488, 3489
Scharten-Antink : 5e jg. bl. 134
Scheikunde : 2739, 3408, 3619
Schilderen : 2872
Schilderkunst : 2873-2875, 3288, 3413, 3446
Schrift (Heilig) : zie Bijbel
Schroefdraadsnijden : 2975
Scott (Kapitein —) : 3452
Sevens (Theodoor) : 5e Jg. bl. 102
Sexueele opvoeding : 3278, 3394, 3470, 3478
Sheehan (Patrick Augustin —) : 5e Jg. bl. 4, bl. 97
Sittard : 3536
Sociale roman : 2988, 3103, 3105, 3107, 3220, 3296, 3300, 3308, 3430 3501, 364-
Sociale wetenschappen : 2731-2735, 2755-2758, 3018, 3074-3077, 3194-3198, 3391-3396, 3476-3479, 3608-3613
Socialisme : 3396
Sociologie : zie Maatschappijleer
Soldatendienst : 2963
Spanje : 2795
Spencer : 3611
Spraakkunst : 2736, 2861, 2862, 2966, 2970, 3400
Sprookje : 3003, 3116, 3246, 3247, 3513
Staat : 3474
Staathuishoudkunde : 3018, 3195
Staatkunde : zie Politiek
Standaard-catalogus : 3601
Stelkunde : 2745, 2974, 3083
Stephenson (George —) : 3136
Stof : 2739, 2740, 2741
Stoomketel : 3490
Straf : 2857, 3198
Streuvels (Stijn —) : 3124
Struik : 2747, 3209
Suikerbiet : 3621
Summa : 3066
Syrië : 3071

T

Taalkunde : 2736-2738, 2859-2862, 2966-2970, 3078-3079, 3199-3203, 3279-3281, 3397-3401, 3480-3483, 3614-3617
Tand : 3407
Tandrad : 2871
Teekenen : 3494
Teirlinck (Herman —) : 5e Jg. bl. 134
Telefonie : 2976, 3087, 3088, 3405
Teniers : 2978
Teresia (Heilige —) : 2854
Teresia (H. — van het kind Jezus) : 3137, 3604
Theologie : 2848, 3066, 3272, 3603
Thoekudides : 3201
Tomas van Aquino (H. —) : 3541, 5e Jg. bl. 5
Tijl : 5e Jg. bl. 167
Timmermans (Felix —) : 5e Jg. bl. 240, bl. 272
Tinel (Edgard —) : 3542
Toegepaste wetenschap : 2747-2750, 2868-2872, 2975-2977, 3084-3088, 3207-3211, 3406-3412, 3484-3494, 3620-3622
Toelage : 3e Jg. bl. 166
Tooneel : 2737
Tooneelliteratuur : 2755, 2756, 2879, 2880, 2983, 2984, 3091-3093, 3215-3217, 3291, 3292, 3339, 3418, 3444, 3529, 3624-3626
Toonkunst : zie Muziek
Toorop (Jan —) : 2875
Trigonometrie : 3485
Tuinbouw : 3207, 3492, 3493

U

Uitvinding : 3402

V

Vakboek : 2747-2750, 3084-3089, 3406-3412, 3484-3494, 3621, 3622
Vakteekenen : 3494
Van Cauwelaert (August —) : 3251, 5e Jg. bl. 133, bl. 193-198
Van den Oever (Karel —) : 5e Jg. bl. 5
Van der Goes (Hugo —) : 2874
Van der Meer (Pieter —) : 5e Jg. bl. 5
Van de Velde (Anton —) : 5e Jg. bl. 161
Van de Woestijne (Karel —) : 3251
Van Eeden (Frederik —) : 5e Jg. bl. 35, 2923, 5e Jg. bl. 302
Van Eyck : 3414
Van Hecke (Firmin —) : 3251
Vansina (Dirk —) : 3251
Van Veldeke (Hendrik —) : 5e Jg. bl. 71, 240
Verhaal : 2738-2886, 2882-2914, 2992-3015 3096-3123, 3218-3248, 3293-3337, 3419-3446, 3500-3527, 3621-3658

Verkoopen : 3085, 3195
Verlosser : 3069
Vermandere (René —) : 5e Jg, bl. 37, 65
Verrichtingsleer : 3620
Verschoren (Frans —) : 5e Jg. bl. 167
Verslag : 2858
Verzamelingen : 3618
Vlaamsche Academie (Koninklijke—) : 5e Jg. bl. 240
Vlaamsche beweging : 3613
Vlaamsche Landsbond : 2858
Vlaamsche literatuur : 5e Jg. bl. 199
Vlaamsche Volkstooneel : 5e Jg. bl. 167
Vogel : 3282
Volkenbond : 2732, 2735, 2962
Volkenrecht : 2735, 2962
Volkskunde : zie Folklore
Volksontwikkeling : 2964
Vondel (Joost Van den —) : 5e Jg. bl. 239
Voortplantingsleven : 3278, 3394, 3470, 3478

W

Walgrave (Aloïs —) : 3251
Water (Drinkbaar —) : 3484
Weerkunde ; 2746, 3021
Wees gegroet : 3387, 3389
Weidegras : 2870
Welsprekendheid : 3067, 3128, 3446
Werktuigkunde : 2973, 3080, 3084
Werner : 5e Jg. bl. 136
Werveldier : 2864, 2972
Westvlaamsch : 2968
Wetenschap : 2739-2750, 2863-2875, 3086-3088, 3204-3211, 3402-3412, 3484-3494, 3618-3622
Wij : 5e Jg. bl. 71
Wijsbegeerte : 2724, 2725, 2848, 2954, 3066, 3126
Wijsheidsboeken : 3074
Wiskunde : 2745, 2866, 2974, 3083, 3205, 3283, 3184, 3485, 3618
Wisselwiel : 2975
Woordenboek : 2969
Woordkunst : 3125

Z

Zahn (Ernst —) : 5e Jg. bl. 37
Zang : 2979, 3287
Zedenleer : 2724, 2725, 2848, 2960, 3075, 3077
Zeekunde : 3021
Zenuwachtigheid : 3608
Ziekenkas : 3017
Ziekenverpleging : 2724, 2748, 3286, 3407, 3622
Ziekte : 3286, 3622
Zielkundige roman : zie Psychologische —
Zoologie : zie Dier
Zuidpool : 3452
Zuurstof : 3280

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Jeugd-Serie

ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit 't hooge Noorden.** fr. 4.50 ; geb. r. 6.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. r. 6.—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** fr. 5.—
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 7.—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Marelaar.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. fr. 7.—
3. Mijn Professor. fr. 7.—
4. Mijn Vacantie. fr. 7.—
5. Mijn Makkers. fr. 7.—
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een Bakvischje. fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen,** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.— ; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel. fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis : I. E. Psichari, G. Borsi, G. Papini.** fr. 7.50
Dr JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustreerd. fr. 15.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen. elk fr. 15.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Al deze werken zijn te bekomen bij
A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Uitgaven van:

DE R. K. BOEK-CENTRALE

KEIZERSGRACHT, 62-64, AMSTERDAM

Voor Bibliotheek en Huisgezin

J. SCHEEPENS. Blijft thuis.
308 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De Bruidschat der Wees.
334 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. In den Maalstroom.
342 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. Om 't Zwarte Goud.
292 blz. ing. fl. 1,25; geb. fl. 1,75

Idem. De IJzeren Ridder.
204 blz. ing. fl. 0.60; geb. fl. 1,10

L. VEUILLOT. Daags na de Revolutie.
238 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Alleen op de Wereld.
148 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

De laatste Koning der Longobarden.
160 blz. ing. fl. 0,90; geb. fl. 1,40

Lazarus, de vriend van Jezus.
340 blz. ing. fl. 1,50; geb. fl. 2,00

Maria Stuart.
211 blz. ing. fl. 1,20; geb. fl. 1,70

Het Nichtje, dat een Man wilde hebben.
272 blz. ing. fl. 0,60; geb. fl. 1,10

R. H. BENSON. Loutering.
In luxe omslag fl. 4,25

Uit Benson's boeken spreekt een gezonde ongedwongen tendenz, die 's menschen hoogere bestemming nooit uit het oog verliest.

Door de keurige verzorging is dit boek, ook wat het uiterlijke betreft, in hooge mate aantrekkelijk. (De Tijd).

Idem. Trots Pijnbank en Schavot.
Ing. fl. 2,90; geb. fl. 3,75

Daar ligt een ontzettende tragiek over deze bladzijden, niet neerdrukkend en troosteloos, maar stil verheffend. Het « porro unum est necessarium » (één ding is slechts noodig) klinkt ons in de ooren en legt beslag op de gedachte als na een innige retraite.

Werken van Melati van Java

In eigen Huishouding. — Het Viooltje van St. Germain. — Eigen Schuld. — Michaël de Zanger. — Het Boschmeisje.
Per deel ing. fl. 1,75; geb. fl. 2,50

Wij vestigen gaarne de aandacht op deze nieuwe, goed verzorgde uitgaven. (Boekenschouw).

H. SIENKIEWICZ, *Quo Vadis?* Gecastigeerde editie.
Prachtuitgave ing. fl. 2,50; geb. fl. 3,50

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN**

Groote keuze voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS
27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

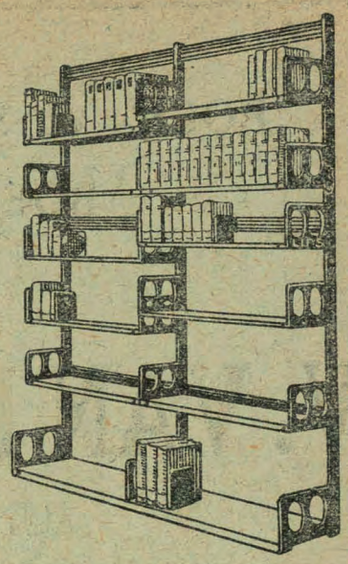

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

Zoo juist verschenen :

FREDERIK VAN EEDEN

PSYCHOLOGIE VAN DEN TACHTIGER

DOOR

Dr G. KALFF Jr.

Met 6 portretten en caricaturen

Bandteekening van C. A. LION CACHET

Prijs, gebonden gld. 11,50

« Als ik iets met mijn boek meen bewezen te hebben, dan zal het zijn dat men VAN EEDEN heelemaal moet kennen, litterair en sociaal, religieus en politiek, om van al deze kanten uit tenslotte bij dezelfde kern te belanden ».

Uitgaven van J. B. WOLTERS
Groningen, Den Haag

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Jos. Witlox : *Het Leven der H. Theresia van het Kind Jesus, De wonderbare Roze van den Carmel.* (Kerkelijk goedgekeurd). Met teekeningen van Edmond Van Offel. Volledige beschrijving van het heilig leven en zaligen dood, alsmede der talrijke mirakelen der H. Theresia. Fr. 20. Fraai gebonden : 25 fr.

Pater Augustus Wuyts : *De H. Elisabeth van Hongarie :* 6 fr.

Raoul De Navery : *De Molen der dooden :* 4 fr. — *Het roode Klooster :* 10 fr. — *De Weg naar den Afgrond :* 10 fr. — *Uit het Leven van een jongen Zeeheld : Maarten Harpertszoon Tromp :* 12,50 fr. — *De Kapitein met de roode Handen :* 15 fr.

De algemeenen catalogus voor 1927, met de definitieve prijzen is verschenen, en wordt, op aanvraag, kosteloos toegezonden.

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ASBJOERNSON. — **Vertellingen uit het hooge Noorden.** Vert. d. M. E. Belpaire. fr. 4.50 ; geb. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 7.50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
STEPH. CLAES-VETTER. — **Vertelsels uit het schoone Hemelrijk.** fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.— ; geb. fr. 10.50
J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—
JOZEF SIMONS. — **In hoogere Sferen.** fr. 4.—
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50 ; geb. fr. 8.—
EVA TREU. — **Moeder.** Geschiedenis van een bakvischje. fr. 7.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50 ; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—
HUGO VERRIEST. — **Op Wandel.** (4e druk.) fr. 6.— ; geb. fr. 7.50
HUGO VERRIEST. — **Regenboog uit andere Kleuren.** (5e druk.) fr. 4.50 ; geb. fr. 6.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75
FR. CROLS. — **Lelieblaadjes.** fr. 7.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 8.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—
5e jaargang fr. 20.—
Modelcataloog St. Michiel, 3e deel. fr. 3.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST
ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar** : II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad**. (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927**. fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** (prachtuitgave). fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje**. Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde**. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen** :
I. De Dood der Chimera's fr. 5.—
II. Lenore. fr. 7.50
III. De Daad. fr. 8.—
IV. De eeuwige Verlossing. fr. 8.— De vier deelen te zamen fr. 15.—
RENIER YSABIE. — **Boudewijn**. fr. 5.50

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom**. Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 12.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven**. Roman. fr. 16.—
DŒRFLER, P. — **De stomme Zonde**. fr. 8.50
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven**. Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man**. Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Lena**. Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa**. (Vervolg op « Lena »). Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen**. Roman
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef**. Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia**. Roman. fr. 15.—
ISABELLE KAISER. — **Het Onze Vader**. fr. 13.—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde**. fr. 12.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland**. Roman fr. 22.50
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde**. fr. 5.—
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling**. Sociale roman. fr. 6.—

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar**. fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens**. 26 jaar Vl. vriendschap. fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven**. Een kunst- en levensbeeld. fr. 15; geb. 17.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann**. fr. 12.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven**. fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel**. fr. 5.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Sint Dimfna**. fr. 3.—; Prachtuitgave. fr. 6.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur**. Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd**. 3 deelen, elk. fr. 15.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724**. fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724**. fr. 25.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen**. (2e druk) fr. 13.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky**. fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier**. Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij
A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN